

ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН

УВОД

Предмет на настоящия горскостопански план (ГСП) са **държавните ГОРСКИ територии** в района на дейност на ТП „Държавно горско стопанство Клисура“ (ТП „ДГС Клисура“).

Целта е с направения анализ на типовете горски месторастения и продуктивната им възможност, планираните насоки на стопанисване на насажденията да бъдат такива, че да се осигури максимален производствен ефект по количество и по качество на добиваните сортименти, както и използване на всички полезни функции на гората.

Изчислен е еколого-икономическият ефект от планирания оптимален подходящ състав за месторастенето, като се съпоставят сегашния и определения подходящ състав на гората.

Представена е кратка характеристика на икономиката на региона.

Направен е кратък преглед и анализ на досегашното устройство и стопанисване на горите.

Представени са обобщени данни за Защитените зони по Директива Натура 2000, на горските територии и земеделските територии придобили характеристика на гори.

Наред с това с определянето на видовете подходящи за всеки тип месторастене в най-кратки срокове да се увеличи продуктивността на гората от единица горска площ, да се подобрят защитните, водоохранни, водорегулиращи, здравни и други специални функции на насажденията.

В плана, въз основа на данните от инвентаризацията, дървопроизводителните възможности на месторастенията и анализа на досегашното стопанисване са дадени насоките за по-нататъшно стопанисване, общо за стопанството и за всяко насаждение по отделно.

Залегналите мероприятия в ГСП са планирани съгласно:

-Закона на горите от 2011 г., изм. и доп., бр. 11 от 02.02.2023 г., в сила от 02.02.2023 год.

-Наредба № 8 на МЗХ за сечите в горите, изм. и доп., бр. 91 от 31.10.2023 год.

-Наредба №18/07.10.2015 г. на МЗХГ за инвентаризация и планиране в горските територии.

-Писмо №33-05-08/18.04.2008 г. на ДАГ - "Оценка за съвместимост на лесоустройствените проекти с предмета и целите на защитените зони по чл. 3, ал. 1, т.1 от Закона за биологичното разнообразие (защитени зони по Натура 2000).

-“Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от Приложение № 1 от Закона за биологичното разнообразие”, утвърдена на основание чл.4, ал.1, т.2 от Наредба №8 от 05.05.2011 г. за сечите в горите от ИД на ИАГ.

Последната глава представлява изводка от Горскостопанския план с данни за извършване на **оценка за съвместимостта** на горскостопанския план с предмета и целите на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие от ЕВРОПЕЙСКАТА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА “НАТУРА 2000”.

При планиране на горскостопанските мероприятия са спазени условията, които са предвидени в **Решение №..... на МОСВ за преценяване на вероятната степен за значително отрицателно въздействие**, с цел предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия.

ГЛАВА I

ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН

1. ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ. ТИПОВЕ ГОРСКИ МЕСТОРАСТЕНИЯ И ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ

1.1. Име и местонахождение на държавното горско стопанство

Наименованието си стопанството е получило от гр.Клисура, където се намира седалището и администрацията му.

Територията на стопанството се намира в северозападната част на Пловдивска област. На север граничи НП "Централен Балкан", на североизток - с бившето ТП "ДГС Розино" (преминава към ТП „ДГС Клисура“ през 2012 г. като трети и четвърти горскостопански участъци), на югоизток и юг - с ТП „ДГС Карлово“, на запад с ТП „ДГС Пирдоп“.

Инвентаризацията е извършена в землището на гр.Клисура - кметство към община Карлово.

През територията на стопанството в посока запад-изток преминава първокласен шосеен път София-Бургас. В същото направление е и жп-линията София-Бургас с две жп гари - Клисура и Стряма. По цялата територия на стопанството има добре развита мрежа от автомобилни пътища, осигуряващи извозването на добитата дървесина.

Автобусна линия свързва гр. Клисура с гр. Сопот и гр. Карлово. Чрез гара Клисура се осъществява жп-връзка с цялата страна.

Пощенската станция в града осигурява телефонни връзки, стопанството е обезпечено с модерна факсова, телефонна и компютърна техника, както и радиостанция на постоянно прослушване.

Съществуващата пътна и съобщителна мрежа създава благоприятни условия за правилната организация на стопанисване и охрана на горите в района.

ТП „ДГС Клисура“ (в землището на гр. Клисура) е разделено на 4 горскостопански участъка: I ГСУ „Старопланински“, II ГСУ „Средногорски“, III ГСУ „Розино“ и IV ГСУ „Слатински“.

ТП „ДГС Клисура“ е териториално поделение на Южноцентрално държавно предприятие - гр. Смолян.

Контролен орган по ЗГ е РДГ гр. Пловдив.

1.2. Физико – географска характеристика

а/ Географско положение

ТП „ДГС Клисура“ (в землището на гр. Клисура) се намира северозападно от Карловската котловина. Основната част от площта обхваща северните склонове на Същинска Средна гора, а по-малка част - Златишко-Тетевенския дял на Стара планина.

Стопанството има неправилна елипсовидна форма с дължина в посока северозападно-изток около 16 км. и ширина в посока североизток-югозапад около 10 км.

б/ Релеф

Районът на ТП „ДГС Клисура“ (в землището на гр. Клисура) има силно разчленен пресечен планински релеф.

Районът на стопанството е разположен между 501 м. надморска височина (подотдел: № 87 е) и 1600 м.н.в.(подотдел: № 22 а).

Северната част на стопанството се ограничава от НП "Централен Балкан", източната граница минава покрай жп-линията Клисура-Христо Даново и стига до стария път за с. Розино. На юг продължава по р. Падеж, минава през м. Градището и стига до р. Белешница, след което продължава по билото на Събев рид през вр. Белият камък до централното средногорско било при вр. Малък Богдан.

Южната и югозападната граница на стопанството почти следват централното било на Същинска Средна гора, минавайки покрай х. Средногорец, местностите: Шилигарника, Дебели рид, Марътлъка, близо до вр. Белия камък.

Западната граница минава по билото на Магарешката гора, спуска се по Калишки дол, местността Равни дол и Калишки дол.

Характерно за релефа е, че билата са заоблени, а склоновете стръмни до урвести, насечени от по-малки долове.

Разпределението на дървопроизводителната площ на държавните горски територии (ДГТ) по надморска височина е показано в Таблица № 1.

Таблица № 1

Разпределение на дървопроизводителната площ
по средна надморска височина
държавни горски територии

надморска височина	площ (ха)	%
501 - 600 m	21,6	0,4
601 - 700 m	204,1	3,3
701 - 800 m	447,8	7,2
801 - 900 m	837,4	13,5
901 - 1000 m	1105,4	17,8
1001 - 1100 m	1107,1	17,8
1101 - 1200 m	925,0	14,9
1201 - 1300 m	1032,2	16,6
1301 - 1400 m	374,9	6,0
1401 - 1500 m	149,2	2,4
1501 - 1600 m	6,1	0,1
всичко	6210,8	100,0

Средната надморска височина за държавните горски територии е 1045 м - определена като среднопретеглено.

Данните от Таблица № 1 показват, че дървопроизводителната площ на държавните горски територии варира от 501 м. до 1600 м.н.в. и попада в средния планински пояс на горите от бук и иглолистни - Т-II. В диапазона между 801 м. до 1400 м.н.в., където условията са оптимални за развитието на основните дървесни видове са съсредоточени 86.6% от дървопроизводителната площ на ДГТ.

Разпределението на дървопроизводителната площ по наклони за държавните горски територии, показано в таблица № 2, характеризира хълмисто-предпланинския и планинския характер на релефа.

Таблица № 2

Разпределение на дървопроизводителната площ
по наклон на терена в градуси
държавни горски територии

Степени на наклон	Равно 0°-4°	Полегато 5°-10°	Наклонено 11°-20°	Стръмно 21°-30°	Много стръмно над 30°	Общо
площ хектари	3,2	44,5	970,1	3233,2	1959,8	6210,8
проценти	0,1	0,7	15,6	52,0	31,6	100,0

Таблица № 3

Разпределение на дървопроизводителната площ по изложение на терена
Държавни горски територии

Изложение	север	североизток	северозапад	изток	югоизток	югозапад	запад	юг	Всичко
площ хектари	1059,4	1220,3	929,1	880,4	726,8	444,5	437,6	512,7	6210,8
проценти	17,1	19,5	15,0	14,2	11,7	7,2	7,0	8,3	100,0

Изложения	Сенчести север, североизток, северозапад, изток	Припечни югоизток, югозапад, запад, юг	Всичко
площ хектари	4089,2	2121,6	6210,8
проценти	65,8	34,2	100,0

Разликите в надморските височини, разчленения и пресечен характер на релефа определят и разнообразието на наклоните. Преобладават стръмните наклони (52.0%), а заедно с много стръмните общо съставляват 83.6%. Равнинните и полегати терени са само 0,8% от дървопроизводителната площ и се срещат по някои била и поречията на реките.

Разнообразният и пресечен планински релеф има определяща роля за разпределението на светлината, топлината и влагата, а от там за формирането на типовете горски месторастения. Така на сенчестите изложения са се формирали средно богати до богати, свежи до влажни месторастения, а на припечните преобладават сухите и сухите до свежи месторастения.

В Таблица № 3 е представено разпределението на дървопроизводителната площ на държавните горски територии според изложението на терена. Преобладават сенчестите изложения (65.8%), като с най-голямо участие са североизточните изложения – 19.5%.

в/ Хидроложки условия

Основна водна артерия е река Стряма, която води началото си от сливането на р. Стайковица и р. Дълга. В продължение на около 7 км на територията на стопанството тя е главен водосбор на множество долове и реки, по-важи от които са: р. Стайковица, Патъов дол, Деянов дол, Пачаръзов дол, Селски дол, Зли дол, Гарваница, Суходолско дере, р. Равна, р. Дълга, р. Върлишница, р. Дебелоделшница, р. Права, р. Падеж, р. Клисурска, р. Белешница, р. Слатинска Белешница.

Старопланинските (леви) притоци са бързотечни, със стръмни до урвисти брегове и силно наклонени корита, с множество прагове, формиращи своеобразни водопади. Дебитът им е променлив, но почти не пресъхват.

Средногорските (десни) притоци са също с каменисти корита и стръмни брегове, но с по-малък наклон и по-малко речни прагове и сравнително постоянен дебит.

Много малка част от стопанството попада във водосбора на р.Тополница. Нейните притоци са само десни, най-важни от които са р. Въртопска и Кознишка река.

Водните течения се отличават с променлив дебит - значителен през пролетта и намален през останалите сезони. При силни и продължителни валежи в миналото се е създавал силен повърхностен отток и порои. Благодарение на извършените залесявания през последните десетилетия измиването на повърхностния почвен слой силно е намаляло.

В района на стопанството има голям брой извори, даващи началото на множество потоци и реки. Постоянно течащата вода на Зли дол се ползва за питейна от жителите на гр. Клисурска и туристическия комплекс на СБА. В отдел: № 77 има минерален извор с вода, подобна по състав на Хисарската, но не е разработен.

Характерно за високите части на Средна гора е образуването на мочури. Те са своеобразни затлачени извори, обрасли с типична за подобни места растителност. Намират се най-често в близост до горната граница на гората.

1.3. Геоложки строеж и петрографски състав

От геоложките проучвания се установено, че ядрата на Същинска Средна гора е изградена от средногорски гранит. Гранитният батолит е вложен предимно в гнайси и амфиболити, които образуват високометаморфната кристалинна серия на Средна гора. Система от пукнатини нацепват гранита на паралелепипеди и улесняват разпаденето му на отделни блокове и своеобразното му сферично изветряване. На места гранитът е милонитизиран и дълбоко изветрял. По северните склонове на Същинска Средна гора старопалиоценското денудационно ниво е изсечено главно в гнайси и средногорски гранит.

Характерно за горската площ, лежаща на свързващия праг Козница е, че основната скала от средногорски гранит е припокрит от контактно променени метаморфни скали - предимно гнайси. Този район изобилства с пегматитови жили и прослойки от серпентини.

Теренните проучвания показва, че на територията на стопанството основните почвообразуващи скали са предимно гранити и гранитогнайси.

Основните скали оказват съществено влияние при формирането на почвите, като обуславят различната запасеност с хранителни вещества и различен механичен състав. В резултат на геолого-петрографското и почвеното разнообразие са формирани и твърде различни типове месторастения.

Пространственото разпространение на почвообразуващите скали за държавните горски територии се вижда от показаната по-долу Таблица № 4 и от картата на геоложките формации в мащаб М 1:50 000.

Преобладават терените с основна скала гранит – 71.1% от дървопроизводителната площ на държавните горски територии.

Таблица № 4
Разпределение на дървопроизводителната и залесената площ
по вид на основната скала
държавни горски територии

Основна скала	Залесена площ	Дървопроизводителна площ		Запас	
	ха	ха	%	куб.м	%
гранит	4408,7	4412,7	71,1	1037655	67,9
гранито-гнайс	1784,5	1784,5	28,7	488005	31,9
лъос	13,6	13,6	0,2	2970	0,2
Всичко	6206,8	6210,8	100,0	1528630	100,0

1.4. Климатични условия

Климатичните условия имат решаващо значение за формирането на отделните типове горски месторастения.

Според проучванията на Л. Събев и Св. Станев /Климатични райони на България и техния климат - 1963 г./ територията на стопанството попада в Европейско-континенталната климатична област, преходно-континентална климатична подобласт (до 1000 м.н.в.) и умерено-континентална подобласт (над 1000 м.н.в.).

Според горскорастителното райониране на Република България ТП „ДГС Клисура“ попада в Тракийската горскорастителна област (Т), подобласт Горна Тракия (ГТ), в средния пояс на горите от бук и иглолистни (Т-II), с два подпояса - на нископланинските гори от горун, бук и ела (Т-II-1) и на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (Т-II-2).

Характерно за стопанството е, че на сравнително малка територия се чувства влиянието от климатичните фактори на два климатични района, а по долината на р. Стряма се усеща влиянието на съседния климатичен район на Източните Задбалкански полета. Различията в температурния режим на Задбалканския нископланински климатичен район и Планинския климатичен район обуславят оформянето на два подпояса в рамките на среднопланинския пояс на горите от бук и иглолистни.

При сравнение на средната годишна температура между двата подпояса (Таблица № 5) се вижда, че в подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела тя е с 4°C по-висока. Съществени са различията и в продължителността на вегетационния период, като в подпояса на среднопланинските гори от бук, ела и смърч той е с два месеца по-къс.

Таблица № 5
за средните температурни данни по климатични райони и горскорастителни пояси

Клим.район	Пояси	Температура на Средна Средна Средна дата на трайно				Средна		Средна дата на трайно			
задръжане на	Надморска	подпояси				въздуха в °C		годишна год. абс.			
температурата на въздуха		I	IV	VII	X	темп-ра	темп-ра				
височина в метри						°C	°C	над 5° над 10°			
пролет	есен	пролет	есен								
Задбалкански район	T-II-1	-1.5	8	19	9	8.5	-15.5	22.III	14.XI	25.IV	15.X
	T-II-2	-5	4	14	5.5	4.5	-20.5	12.V	3.XI	20.V	5.X

Показателни са данните за разпределение количеството на валежите по сезони и годишно (Таблица № 6).

Забелязват се съществени различия в тяхното разпределение по сезони и обща годишна сума за двата горскорастителни подпояса. Годишният ход на валежите в среднопланинския подпояс има характер на този в континенталния климат - зимните валежи са по-малки от летните. Общото увеличение на валежите в зависимост от увеличението на надморската височина е

рязко изразено. Затова в по-ниските части на този подпояс валежната сума е около 800 мм., а в най-високите му части достига до 1100-1200 мм.

Таблица № 6
за разпределение на средните месечни и годишни суми на валежите

Климатичен район и надморска височина в метри	Пояси подпояси	Валежна сума в мм					Месец с макс. сума	Месец с мин. сума
		зима	пролет	лято	есен	годишно		
Задбалкански район	T-II-1	155	210	240	180	785	юни	март
	T-II-2	165	255	310	210	940	юни	февруари

Дебелината на снежната покривка и продължителността на нейното задържане е в зависимост от надморската височина. Средният брой на дните със снежна покривка за подпояса на нископланинските гори (T-II-1) е средно 55 дни, а за подпояса на среднопланинските гори (T-II-2) средно 100 дни. Максималната дебелина на снежната покривка достига 40-60 см.

Характерно за климатичните условия са честите ветрове, които са по-силно изразени през зимата. На територията на стопанството преобладават северозападни и северни ветрове.

Средният брой на засушаванията с продължителност над 10 дни през лятото е от 15 до 17 и е сравнително малък. Съчетанието на относително прохладно лято с големи валежи определят добри условия на почвено и въздушно овлажняване.

В заключение може да се каже, че климатичните условия на ТП „ДГС Клисура“ са благоприятни за развитието на дървесната и храстовата растителност. Комплексното действие на климатичните фактори създава условия за формиране на добри лесорастителни условия в преобладаващата част от района на стопанството. Тук добре се развиват бук, габър, зимен дъб, бреза, бял бор, смърч, както и зелена дугласка, явор, сребролистна липа, кестен и др.

1.5. Почви

Определени са от класификационна схема за типовете горски месторастения на Република България.

Според настоящата инвентаризация се установява наличието единствено на тип почва кафява горска. Данните за разпределението на дървопроизводителната площ на държавните горски територии по почвени видове е посочено в Таблица № 7.

Таблица № 7
Разпределение на дървопроизводителната площ
по почвени типове и подтипове и дълбочина на почвата
държавни горски територии

Почвени типове	тв.плитка	плитка	ср.дълбока	дълбока	мн.дълбока	общо	%	средна дълбочина
	хектари							
кафява горска ненаситена	32,0	589,0	2984,7	2587,1	-	6192,8	99,7	3,3
кафява горска наситена	-	-	18,0	-	-	18,0	0,3	3,0
всичко	32,0	589,0	3002,7	2587,1	-	6210,8		3,3
%	0,5	9,5	48,4	41,6	-	-	100,0	

Характеризирането на кафявите горски почви е направено на основа на 21 почвени разреза, заложи при предишните устройства. Тъй като този брой профили напълно характеризират почвените условия, при настоящата инвентаризация не са залагани нови такива.

Кафявите горски ненаситени почви, заемат 99.7% от дървопроизводителната площ на държавните горски територии. Мощността на хумусния хоризонт варира в широки граници. Съдържанието на хумуса варира от 0.75% до 5.91%, а на общият азот от 0.049 до 0.251%. Тези почви са с реакция на почвения разтвор от кисела до силно кисела. Този вид почви формират различни по своето плодородие месторастения и върху тях се развиват различни по своята продуктивност насаждения.

Един от съществени морфологични признаци на почвата, решаващ за определяне на типа месторастение е нейната дълбочина. Представа за този важен показател дава отново Таблица № 7, откъдето се вижда, че преобладават среднодълбоките почви – 48.4% а средно дълбоките и дълбоките почви съставляват 90.0% от дървопроизводителната площ на държавните горски територии.

При кафявите горски почви почвообразователния процес протича при благоприятни климатични условия, които способстват за по-активна биологична дейност и за по-бързо разлагане на мъртвата горска постилка, в резултат на което хумусният хоризонт акумулира значителни количества хранителни вещества и имат добър водно-въздушен режим.

В зависимост от дълбочината на кафявата горска почва, върху тях са формирани богати, среднобогати до богати, среднобогати и бедни месторастения - Д₂ (73), СД_{2,3} (70), С₂ (71), В_{1,2} (72).

Резултатите от лабораторните изследвания са показани в Приложение № 4 - "Ведомост за почвените разрези".

Представа за разпределението на почвените типове дава приложената към този горскостопански план почвена карта.

1.6. Ерозия

Разпределението на общата площ на държавните горски територии по видове гори и степен на ерозия е дадено в Таблица № 8:

Таблица № 8

Разпределение на общата площ по степени на ерозия и вид на горите
Държавни горски територии

Група гори	Неерозизирана	I	II	III	IV	V	Всичко
	хектари						
иглолистни	1426,2	-	13,9	9,1	-	-	1449,2
широколистни високостъблени	4285,7	-	31,7	17,0	-	-	4334,4
издънкови за превръщане	344,4	-	9,3	1,9	-	-	355,6
нискостъблени	60,8	-	3,9	2,9	-	-	67,6
Голи площи	1163,3	-	1,7	-	-	-	1165,0
Всичко	7280,4	-	60,5	30,9	-	-	7371,8
проценти	98,8	-	0,8	0,4	-	-	100,0

В миналото е имало значителни ерозиранни площи. Интензивните сечи, прекомерната паша и горските пожари са създавали условия за проява на ерозионните процеси. Още в началото на миналия век са извършени първите залесявания и построени първите противоерозионни съоръжения - баражи, прагове и др. Въвеждането на по-строг режим на ползване от горите, ограничаването на пашата, подмладяването на заклеявелите гори, построяването на повече баражи и други технико-укрепителни съоръжения в най-активните поройни течения и особено извършените залесявания на голи ерозиранни площи или в изредени насаждения с намален противоерозионен ефект са оказали огромно влияние за ограничаването и спирането на ерозионните процеси.

Ерозираните площи, установени по време на инвентаризацията съставляват 91.4 ха или 1.2% от общата дървопроизводителна площ на държавните горски територии. По голямата част се намира по стръмните южни старопланински склонове. Забелязва се, че след извеждане на сечта трасетата от тракторни пътища стават своеобразни легла на потенциални водни течения.

1.7. Растителност

Територията на ТП „ДГС Клисура“ (в землището на гр. Клисура) попада в границите на Тракийската горскорастителна област и средния планински пояс на горите от бук и иглолистни.

Представителен дървесен вид за ДГТ е букът с площно участие 62.9%, втори е белият бор с 14.8%, следват зимния дъб (5.9%), черния бор (4.1%), смърча (3.8%), брезата (1.6%), зелената дугласка (1.4%), габъра (1.4%) и др. Останалите дървесни видове имат ограничено участие.

В резултат на активната лесокултурна дейност са създадени и се развиват добре култури от бял бор, черен бор, смърч, зелена дугласка, бреза.

Най-разпространени са чистите букови насаждения, срещат се още насаждения от габър, зимен дъб, трепетлика, акация. От храстовите видове се срещат най-често леска, глог, шипка, дрян, черен бяз, къпина, малина, смрика и др.

В подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела (700-1200 м.н.в.) преобладават естествените букови насаждения. Тук се намира и поясът от иглолистни култури, опасващ гр. Клисура. Срещат се незначителен брой насаждения от зимен дъб, габър, воден габър. В подпояса на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1200-1700 м.н.в.) отново преобладаващи са естествените букови насаждения. Иглолистните култури от бял и черен бор са с минимално участие.

Естествената дървесна растителност в стопанството е повлияна от стопанската дейност на човека, изразяваща се в сечи, паша, реконструкция на насаждения в миналото, но въпреки това състоянието на преобладаващата част от насажденията и културите е много добро.

Територията на горското стопанство обхваща голям диапазон от надморски височини (от 501 до 1600 м.н.в.) и тук намират условия за развитие голям брой горско - дървесни, храстови и тревни видове, по - важни от които са:

Иглолистни
Обикновен смърч (<i>Picea abies</i> H.Karst.)
Обикновена ела (<i>Abies alba</i> Miller)
Интродуцирани иглолистни
Бял бор (<i>Pinus sylvestris</i> L.)
Черен бор (<i>Pinus nigra</i> Arn.)
Бяла мура (<i>Pinus peuce</i> Griseb.)
Дугласка (<i>Pseudotsuga menziesii</i> (Mirb.) Franco)
Лиственица (<i>Larix decidua</i> Mill.)
Веймутов бор (<i>Pinus strobus</i> L.)
Широколистни
Бук (<i>Fagus sylvatica</i> L.)
Зимен дъб (горун) - (<i>Quercus petraea</i> Liebl.)
Летен (обикновен) дъб (<i>Quercus robur</i> L.)
Благун (<i>Quercus frainetto</i> Ten.)
Цер (<i>Quercus cerris</i> L.)
Обикновен габър (<i>Carpinus betulus</i> L.)
Бреза (<i>Betula pendula</i> Roth..)
Планински бряст (<i>Ulmus glabra</i> Huds)
Полски бряст (<i>Ulmus minor</i> Mill.)
Бял бряст (<i>Ulmus leavis</i> Pallas)
Трепетлика (<i>Populus tremula</i> L.)
Полски клен (<i>Acer campestre</i> L.)
Шестил (<i>Acer platanoides</i> L.)
Обикновен явор (<i>Acer pseudoplatanus</i> L.)
Планински явор (<i>Acer heldreichii</i> Bois.)
Мекиш (<i>Acer tataricum</i> L.)
Мъждрян (<i>Fraxinus ornus</i> L.)
Планински ясен (<i>Fraxinus excelsior</i> L.)
Черна елша (<i>Alnus glutinosa</i> Gaertn.)
Планинска елша (<i>Alnus viridis</i> Chaix.)
Обикновен кестен (<i>Castanea sativa</i> Mill)
Круша (<i>Pyrus communis</i> L.)
Едролистна липа (<i>Tilia platyphyllos</i> Scopoli.)
Дребнолистна липа (<i>Tilia cordata</i> Mill.)
Сребролистна липа (<i>Tilia tomentosa</i> Moench)
Череша (<i>Prunus avium</i> L..)
Киселица (<i>Malus sylvestris</i> Mill.)
Офика (<i>Sorbus aucuparia</i> L.)
Бяла топола (<i>Populus alba</i> L.)
Джанка (<i>Prunus cerasifera</i> Ehrh.)

Келяв габър (<i>Carpinus orientalis</i> Mill.)
Бяла върба (<i>Salix alba</i> L.)
Ива (<i>Salix caprea</i> L.)
Интродуцирани широколистни
Китайски кестен (<i>Castanea seguinii</i> Dode.)
Червен дъб (<i>Quercus rubra</i> L.)
Бяла акация (<i>Robinia pseudoacacia</i> L.)
Храсти
Обикновен глог (<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.)
Черен бяз (<i>Sambucus nigra</i> L.)
Обикновена шипка (<i>Rosa canina</i> L.)
Обикновена леска (<i>Corylus avellana</i> L.)
Кучи дрян (<i>Cornus sanguinea</i> L.)
Птиче грозде (<i>Ligustrum vulgare</i> L.)
Обикновена хвойна (<i>Juniperus communis</i> L.)
Трънка (<i>Prunus spinosa</i> L.)
Тревни видове
Луковична ливадина (<i>Poa bulbosa</i> L.)
Обикновена ежова главица (<i>Dactylus glomerata</i> L.)
Горски вейник (<i>Calamagrostis arundinacea</i> (L.) Roth.)
Гигантска власатка (<i>Lolium giganteum</i> (L.) Darbysh.)
Балканска власатка (<i>Festuca balcanica</i> Acht.)
Връшняк (<i>Bruckenthalia spiculifolia</i> Reichenbach)
Европейска дебрия (<i>Sanicula europaea</i> L.)
Алпийска детелина (<i>Trifolium alpestre</i> L.)
Плевелна детелина (<i>Trifolium arvense</i> L.)
Планинска детелина (<i>Trifolium montanum</i> L.)
Ливадна детелина (<i>Trifolium pratense</i> L.)
Пълзяща детелина (<i>Trifolium repens</i> L.)
Бяло еньовче (<i>Galium album</i> Mill.)
Ароматно еньовче (<i>Galium odoratum</i> Scopoli.)
Блатно еньовче (<i>Galium palustre</i> L.)
Мъжка папрат (<i>Dryopteris dilatata</i> (Hoffm.) A. Gray)
Волски език (<i>Asplenium scolopendrium</i> L.)
Обикновена женска папрат (<i>Athyrium filix-femina</i> (L.) Roth.)
Киселец (<i>Rumex acetosa</i> L.)
Алпийски лапад (<i>Rumex alpinus</i> L.)
Обикновено киселиче (<i>Oxalis acetosella</i> L.)
Розов божур (<i>Paeonia mascula</i> (L.) Mill.)
Змийско мляко (<i>Chelidonium majus</i> L.)
Лечебна зайча сянка (<i>Asparagus officinalis</i> L.)
Момина сълза (<i>Convallaria majalis</i> L.)
Кървавочервен здравец (<i>Geranium sanguineum</i> L.)
Горски здравец (<i>Geranium sylvaticum</i> L.)
Горска острица (<i>Carex sylvatica</i> Huds.)
Лечебна иглика (<i>Primula veris</i> L.)
Алпийска камбанка (<i>Campanula alpina</i> Jacq.)
Разперена камбанка (<i>Campanula patula</i> L.)
Обикновен червен кантарион (<i>Centaurium erythraea</i> Rafn.)
Кантарион жълт (<i>Hypericum perforatum</i> L.)
Копитник (<i>Asarum europaeum</i> L.)
Двудомна коприва (<i>Urtica dioica</i> L.)
Черна боровинка (<i>Vaccinium myrtillus</i> L.)
Синя боровинка (<i>Vaccinium uliginosum</i> L.)
Червена боровинка (<i>Vaccinium vitis-idaea</i> L.)

Полска къпина (<i>Rubus caesius</i> L.)
Малина (<i>Rubus idaeus</i> L.)
Обикновена лазаркиня (<i>Asperula cynanchica</i> L.)
Милосърдниче (<i>Asperula taurina</i> L.)
Лудо биле - Беладона (<i>Atropa belladonna</i> L.)
Обикновено лютиче (<i>Ranunculus acris</i> L.)
Жълтурче (<i>Ficaria verna</i> Huds.)
Планинска мащерка (<i>Thymus pulegioides</i> L.)
Мека медуница (<i>Pulmonaria mollis</i> Wulfen ex Hornem.)
Тъмна медуница (<i>Pulmonaria obscura</i> Dumort.)
Лечебна медуница (<i>Pulmonaria officinalis</i> L.)
Червена медуница (<i>Pulmonaria rubra</i> Schott.)
Едрolistен равнец (<i>Achillea grandifolia</i> Frivaldszky.)
Стенна салата (<i>Mycelis muralis</i> (L.) Dumort.)
Обикновена млечка (<i>Euphorbia cyparissias</i> L.)
Вълнест напръстник (<i>Digitalis lanata</i> Ehrh.)
Алпийска незабравка (<i>Myosotis alpestris</i> F.W.Schmidt)
Обикновена незабравка (<i>Myosotis nemorosa</i> Besser.)
Горска незабравка (<i>Myosotis sylvatica</i> Hoffm.)
Черен нокът (<i>Lonicera nigra</i> L.)
Мъхнат нокът (<i>Lonicera xylosteum</i> L.)
Червено подъбиче (<i>Teucrium chamaedrys</i> L.)
Планинско подъбиче (<i>Teucrium montanum</i> L.)
Обикновен риган (<i>Origanum vulgare</i> L.)
Горска светлика (<i>Luzula sylvatica</i> Gaudin.)
Горска слабонога (<i>Impatiens noli-tangere</i> L.)
Старопланинска теменуга (<i>Viola balcanica</i>)
Горска ягода (<i>Fragaria vesca</i> L.)
Червено омайниче (<i>Geum coccineum</i> Sibth. & Sm.)
Планинско омайниче (<i>Geum montanum</i> L.)
Градско омайниче (<i>Geum urbanum</i> L.)

В резултат на комплексното взаимодействие на почвено-климатичните фактори са се формирали различни типове горски месторастения.

1.8. Типове месторастения

Таблица № 9

Разпределение на залесената площ и общия дървесен запас
по типове месторастения
Държавни горски територии

Месторастение		Площ		Запас на основното насаждение		Запас надлесни	
означение	Но	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
Т-II-1 CD-2,3	70	1481,1	23,9	428780	28,1	1175	20,5
Т-II-1 C-2	71	2224,9	35,9	546915	35,8	1295	22,7
Т-II-1 B-1,2	72	622,8	10,0	109840	7,2	-	-
Т-II-2 D-2	73	1102,6	17,8	277010	18,1	2405	42,1
Т-II-2 C-2	75	526,6	8,5	122240	8,0	820	14,4
Т-II-2 C-2,3	76	43,6	0,7	11170	0,7	-	-
Т-II-2 B-1,2	77	83,5	1,3	15855	1,0	-	-
МТЮ-II,III A,AB-1	130	28,1	0,4	3765	0,3	-	-
МТЮ-II B-1,12,2	133	58,8	0,9	9385	0,6	15	0,3
МТЮ-II A-1,2	134	30,9	0,5	3580	0,2	-	-
МТЮ-I,II A-1	152	3,9	0,1	90	-	-	-
Всичко		6206,8	100,0	1528630	100,0	5710	100,0

Типът месторастение са разглежда като основна таксационна единица, образувала се под въздействието на климатичните, почвените и хидрологичните условия за дадена област, местност, релефна част на терена. В този аспект типа месторастение представлява определена горска площ с еднакъв лесорастителен ефект. Неговите граници се определят от еднородността на климатичните, почвени и релефни условия, които обуславят приблизителна еднородност в състава и продуктивността на дървесната растителност.

ТП „ДГС Клисура“ (в землището на гр. Клисура) попада в Тракийската горскорастителна област - Т.

На основа на установената класификационна схема на типовете месторастения са определени 11 типа, разпределени по подпояси както следва:

А/ Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела – 3 бр.

Б/ Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч – 4 бр.

В/ Месторастения на каменливи и скални склонове – 2 бр.

Г/ Група сухи, сухи до свежи и свежи месторастения на слабо и средно ерозирана почва – 2 бр.

Кратка характеристика на типовете месторастения в държавните горски територии

а/ Свежо до влажно на горска тъмна почва - СД_{2,3} (70)

Това месторастение заема 1481.1 ха или 23.9% от залесената площ на държавните горски територии (ДГТ). Среща се предимно по сенчестите изложения на склоновете. Почвата е кафява горска ненаситена, дълбока, слабо каменлива, свежа до влажна.

Данните от лабораторните анализи на заложените почвени профили №№ 3, 10, 15 и 17 определят почвата като леко до средно пясъчливо-глинеста, средно богата до богата на хумус и азот, силно до средно кисела. Съдържанието на хумус в А хоризонт е в рамките 28%, на общия азот 0.050-0.294%, а за В хоризонт хумусът е 0.86-2.72% и общият азот 0.0460.090%.

Това е едно от най-типичните букови месторастения. На него се срещат предимно чисти и смесени насаждения от бук и по-малко от габър с единично участие на зимен дъб, явор, череша, липа и др. Създадени са и иглолистни култури от смърч и зелена дугласка.

Сегашният бонитет е предимно II. Продуктивността на някои насаждения не отговарят на големите потенциални възможности на това месторастение. В перспектива стопанисването ще бъде насочено към запазване на съществуващите естествени широколистни насаждения и създадените култури от смърч, бял бор и зелена дугласка. Обликът на бъдещите насаждения ще дава букът с участие на зимния дъб, габъра, явора, липата и др. Основна цел на стопанисването ще бъде постигането на продуктивност I - II бонитет.

б/ Свежо на кафява горска почва - С₂ (71)

Това месторастение е най-разпространеното и заема 2224.9 ха или 35.9% от залесената площ на държавните горски територии (ДГТ). Среща се на различни по изложение и наклон склонове. Почвата е кафява горска ненаситена, средно дълбока, средно каменлива, свежа. За по-пълно характеризиране са използвани данните от почвените профили №№ 1, 7, 8, 14, 16, 18, 19.

Данните от лабораторните изследвания показват, че почвата е глинесто-пясъчлива до леко пясъчливо-глинеста, средно до добре запасена с хумусни и азотни съединения. Съдържанието на хумус за А хоризонт варира в границите от 2.67% до 3.38%, на общият азот от 0.168% до 0.294%, а при В хоризонт съответно от 0.48% до 2.04% и от 0.088% до 0.195%. Тези данни и теренните проучвания определят месторастенето като средно богато.

На това месторастение се срещат предимно чисти и смесени насаждения от бук, зимен дъб и габър с единично участие на явора, черешата, липата, шестила и др. Създадени са и иглолистни култури от бял бор, черен бор, смърч, зелена дугласка и ела, като черборовите култури ще бъдат заменени в перспектива от бук, смърч и бял бор.

Бонитетът на сегашните дървостои е от I до IV. В бъдеще стопанисването ще бъде насочено към запазване на съществуващите естествени насаждения и култури и подобряване на тяхното състояние чрез толериране на по-ценните и продуктивни видове - бук, зимен дъб, явор, бял бор, смърч с участие на габър, шестил, череша и др. Продуктивността на бъдещите дървостои ще бъде II - III бонитет.

в/ Сухо до свежо на кафява горска почва - В_{1,2} (72)

Това месторастение заема 622.8 ха или 10.0% от залесената площ на държавните горски

територии (ДГТ). Среца се предимно на припечни изложения по изпъкналите части. Почвата е кафява горска ненаситена, плитка, силно каменлива. Почвената характеристика се допълва от заложенния почвен профил № 9. Съдържанието на хумус в А хоризонт е 1.41%, на общ азот - 0.050%, а за В хоризонт хумусът е 0.47% и общият азот е 0.034%. Данните от лабораторните изследвания определят почвата като глинесто-песъчлива, силно кисела, слабо запасена с хумус и азот.

На това месторастение се срещат нископродуктивни и малоценни насаждения от бук, зимен дъб, келяв габър, габър. Културите, създадени на това месторастение са предимно бялборови и черборови от III и IV бонитет.

Стопанисването в перспектива ще има за задача подмяната на нископродуктивните естествени насаждения с иглолистни култури. Продуктивността на бъдещите дървостои ще бъде III бонитет.

г/ Сухо на каменливи и скални терени - АВ₁ (130)

Заема 28.1 ха или 0.4% от залесената площ на държавните горски територии (ДГТ). Разположено е на много стръмни каменливи терени с различен процент на нелесопригодност. Почвата е твърде плитка, силно каменлива. В бъдеще е предвидено запазване на естествената растителност.

д/ Сухо на каменливи и скални терени - А₁ (152)

Заема 3.9 ха или 0.1% от площта на държавните горски територии (ДГТ). Разположено е на много стръмни каменливи терени с голям процент на нелесопригодност. Почвата е твърде плитка, силно каменлива.

е/ Свежо на кафява горска почва - Д₂ (73)

Месторастенето заема 1102.6 ха, или 17.8% от залесената площ на държавните горски територии (ДГТ). Разположено е на сенчести изложения, върху наклонени и стръмни склонове и понижения. Почвата е кафява горска ненаситена, дълбока, слабо каменлива. За определяне на лесорастителните свойства са заложили 3 почвени профила (№№ 5, 6, 20). Резултатите от лабораторните изследвания определят почвата като богата на хумус от 2.93 до 6.20% и средно до добре запасена с азотни съединения.

Месторастенето е богато, свежо и е заето предимно от букови дървостои от II бонитет. Добре се развиват и култури от смърч, зелена дугласка и смесени иглолистношироколистни от I и II бонитет. В бъдеще букът отново ще бъде основен дървесен вид с участието на явора, елата, смърча и зелената дугласка.

ж/ Свежо на кафява горска почва - С₂ (75)

Това месторастение е със сравнително голямо разпространение – 526.6 ха, или 8.5% от залесената площ на държавните горски територии (ДГТ). Среца се на наклонени и стръмни с преобладаващо източно, западно и южно изложение. Почвата е кафява горска, средно дълбока, средно каменлива. За анализ на свойствата на почвата са заложили 2 почвени профила №№ 13, 21. Изследванията показват добра запасеност с хумус 3.76-6.95% и азотни съединения - 0.171-0.392%. Месторастенето е средно богато, свежо и се заема предимно от чисти букови насаждения от II и III бонитет. Оптималният бъдещ състав включва предимно бука от II бонитет с минимално участие на бял бор, смърч и зелена дугласка.

з/ Свежо до влажно на кафява горска почва - С_{2,3} (76)

Това е ограничено по площ месторастение 43.6 ха (0.7% от залесената площ на държавните горски територии (ДГТ), на средно дълбока почва, средно каменлива. Средно богата с по-добро почвено овлажняване, което предполага по-добра продуктивност - II бонитет за бука и I бонитет за смърча, белия бор и зелената дугласка.

и/ Сухо до свежо на кафява горска почва - В_{1,2} (77)

Месторастенето заема 83.5 ха и 1.3% от залесената площ на държавните горски територии (ДГТ), на плитка почва, силно каменлива. Заема припечни изложения, по-често на стръмни склонове с изпъкнала форма. Сегашните дървостои са предимно букови от IV и V бонитет. В оптималния бъдещ състав се дава предимство на попродуктивния иглолистен дървесен вид -

белия бор с минимално участие на бук. Бъдещият бонитет е II-III.

к/ Група сухи, сухи до свежи и свежи месторастения на слабо и средно ерозирана почва - В₁; В_{1,2}; В₂ (133)

Сравнително малка по площ група месторастения - 58.8 ха или 0,9% от залесената площ на държавните горски територии (ДГТ). Почвата е средно дълбока, средно каменлива и ерозирана от I до III степен. Заложени са 3 почвени профила №№ 2, 4, 12. Анализите показват ниско количество на хумуса - до 1.79% и общия азот до 0.084%, лек механичен състав. Тези месторастения са заети от естествени насаждения от бук, зимен дъб, келяв габър с ниска продуктивност. Същевременно върху тях се развиват добре иглолистни и иглолистношироколистни култури с продуктивност II-IV бонитет. За тези месторастения лесовъдските мероприятия ще трябва да постигнат оптимален състав с водещо участие на белия и черния бор и минимално участие на сребролистната липа, брезата, акацията, зимния дъб с цел окончателно спиране на ерозионните процеси и укрепване на терена.

л/ Сухо на средно и силно ерозирана почва - А₁ (134)

Среща се върху 30.9 ха или 0.5% от залесената площ на държавните горски територии (ДГТ). Разположено е на припечни, стръмни и изпъкнали части от склоновете. Почвата е твърде плитка до плитка, силно каменлива, суха, ерозирана III-IV степен. Заето е от нископродуктивни, малоценни насаждения, за в бъдеще ще се стопанисват с цел запазване на съществуващата растителност.

1.9. Очакван технико - икономически ефект

С оглед максимално използване потенциалната продуктивност на типовете горски месторастения, биологичните особености на дървесните видове и естествената растителност в района на ТП „ДГС Клисура“, от особено важно значение е правилният избор на подходящ състав, конкретно за всеки подотдел.

Определянето на подходящия за месторастенето бъдещ състав е извършено на базата на биологичните и екологични принципи залегнали в класификационната схема на типовете горски месторастения, както и икономическата нужда от определени видове дървесина, съобразно със сортиментната структура и видовия състав. Наред с това са взети под внимание и специалните функции, които имат да изпълняват насажденията - водоохранни, защитни, рекреационни и други.

В насажденията обявени за защитени местности и семенни бази, а така също и в тези върху скални и урвисти терени и много бедни месторастения се запазва сегашния състав.

Чрез подходящия бъдещ състав ще се осигури правилно разпределение на дървопроизводителната площ по дървесни видове и бонитети, с което ще се постигне максимална производителност едновременно с най-добър екологичен ефект.

За да се получи сравнение в продуктивността на насажденията между сегашния и подходящия състав е използван условен среден зрелостен прираст по дървесни видове и бонитет, приведен към пълнота 1.0 и турнус - 100 години за семенните и съответният турнус за издънковите насаждения.

Данните за общия условен среден зрелостен прираст по дървесни видове, бонитет и групи гори за държавните горски територии са дадени в таблица № 10.

Таблица № 10

**Размер на условния общ среден ЗРЕЛОСТЕН ПРИРАСТ
по дървесни ВИДОВЕ и БОНИТЕТИ при сегашния и подходящия състав на гората
Държавни горски територии**

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
ВИСОКОСТЪБЛЕНИ								
Бял бор	I	8,7	54,8	477	82,5	718	82,5	718
	II	7,5	123,4	926	270,0	2025	270,0	2025
	III	6,2	343,7	2131	345,4	2141	345,4	2141
	IV	4,9	283,9	1391	28,6	140	28,6	140
	V	3,7	6,4	24	-	-	-	-
	Всичко		812,2	4949	726,5	5024	726,5	5024
Смърч	I	11,4	203,4	2319	157,0	1790	157,0	1790
	II	9,1	21,9	199	70,1	638	70,1	638
	III	7,1	12,3	87	5,9	42	5,9	42
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		237,6	2605	233,0	2470	233,0	2470
Черен бор	I	8,7	25,6	223	12,9	112	12,9	112
	II	7,5	29,6	222	47,2	354	47,2	354
	III	6,2	87,4	542	168,4	1044	168,4	1044
	IV	4,9	117,0	573	12,0	59	12,0	59
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		259,6	1560	240,5	1569	240,5	1569
Ела	I	14,8	7,3	108	5,1	75	5,1	75
	II	11,6	2,5	29	5,1	59	5,1	59
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		9,8	137	10,2	134	10,2	134
Бяла мура	I	8,7	-	-	1,4	12	1,4	12
	II	7,5	1,7	13	0,9	7	0,9	7
	III	6,2	0,6	4	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		2,3	17	2,3	19	2,3	19
Дуглазка	I	14,8	87,4	1294	70,8	1048	70,8	1048
	II	11,6	0,2	2	10,1	117	10,1	117
	III	8,7	-	-	8,4	73	8,4	73
	IV	-	-	-	-	-	-	-

	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	87,6	1296	89,3	1238	89,3	1238	
Лиственица	I	8,7	1,6	14	1,6	14	1,6	14
	II	7,5	0,3	2	0,3	2	0,3	2
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	1,9	16	1,9	16	1,9	16	
Кедър	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	6,2	-	-	0,1	1	0,1	1
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	3,7	0,1	-	-	-	-	-
	Всичко	0,1	-	0,1	1	0,1	1	
Гръзка ела	I	14,8	0,9	13	0,9	13	0,9	13
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	0,9	13	0,9	13	0,9	13	
Атласки кедър	I	8,7	0,7	6	0,7	6	0,7	6
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	6,2	0,1	1	1,3	8	1,3	8
	IV	4,9	1,2	6	1,8	9	1,8	9
	V	3,7	1,8	7	-	-	-	-
	Всичко	3,8	20	3,8	23	3,8	23	
Бук	I	9,4	369,4	3472	1910,0	17954	1910,0	17954
	II	7,8	2498,1	19485	1860,6	14513	1862,4	14527
	III	6,2	847,5	5254	230,1	1427	231,6	1436
	IV	4,7	172,7	812	73,4	345	73,4	345
	V	2,6	57,1	148	-	-	-	-
	Всичко	3944,8	29171	4074,1	34239	4077,4	34262	
Червен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5,0	-	-	0,2	1	0,2	1
	IV	3,7	0,2	1	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	0,2	1	0,2	1	0,2	1	
Зимен дъб	I	7,8	-	-	3,0	23	3,0	23
	II	6,4	0,4	3	64,8	415	64,8	415
	III	5,0	15,4	77	217,5	1088	217,5	1088
	IV	3,7	66,7	247	119,1	441	119,1	441
	V	1,4	114,7	161	-	-	-	-
	Всичко	197,2	488	404,4	1967	404,4	1967	

Габър	I	9,4	5,2	49	12,3	116	12,3	116
	II	7,8	8,0	62	39,4	307	39,4	307
	III	6,2	30,5	189	21,7	135	21,7	135
	IV	4,7	9,5	45	9,2	43	9,2	43
	V	2,6	3,3	9	-	-	-	-
	Всичко		56,5	354	82,6	601	82,6	601
Трепетлика	I	8,9	23,2	206	22,6	201	22,6	201
	II	7,4	29,2	216	28,0	207	28,0	207
	III	5,4	8,7	47	12,3	66	12,3	66
	IV	4,2	8,1	34	0,2	1	0,2	1
	V	3,2	1,0	3	-	-	-	-
	Всичко		70,2	506	63,1	475	63,1	475
Явор	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	7,8	-	-	1,7	13	1,7	13
	III	6,2	0,8	5	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0,8	5	1,7	13	1,7	13
Бреза	I	7,2	8,8	63	31,6	228	31,6	228
	II	5,7	24,0	137	49,7	283	49,7	283
	III	4,4	44,7	197	21,0	92	21,0	92
	IV	3,2	18,4	59	3,3	11	3,3	11
	V	2,2	7,1	16	-	-	-	-
	Всичко		103,0	472	105,6	614	105,6	614
Върба	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	7,5	0,5	4	1,0	8	1,0	8
	III	6,2	1,0	6	0,5	3	0,5	3
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		1,5	10	1,5	11	1,5	11
Джанка	I	7,8	0,5	4	0,5	4	0,5	4
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5,0	0,1	-	0,5	2	0,5	2
	IV	3,7	0,8	3	0,1	-	0,1	-
	V	1,4	0,5	1	-	-	-	-
	Всичко		1,9	8	1,1	6	1,1	6
Елша	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6,3	-	-	1,6	10	1,6	10
	III	4,1	1,6	7	-	-	-	-
	Всичко		1,6	7	1,6	10	1,6	10
Ива	I	8,7	-	-	5,9	51	5,9	51
	II	7,5	0,4	3	11,5	86	11,5	86
	III	6,2	18,8	117	1,1	7	1,1	7
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-

		Всичко	19,2	120	18,5	144	18,5	144
Кестен	I	9,4	1,3	12	2,5	24	2,5	24
	II	7,8	1,2	9	0,7	5	0,7	5
	III	6,2	1,3	8	0,6	4	0,6	4
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	3,8	29	3,8	33	3,8	33	33
Клен	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5,0	-	-	1,1	6	1,1	6
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	1,4	1,1	2	-	-	-	-
	Всичко	1,1	2	1,1	6	1,1	6	6
Круша	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6,4	-	-	0,3	2	0,3	2
	III	5,0	0,3	2	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	0,3	2	0,3	2	0,3	2	2
Едрolistна липа	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4,2	-	-	0,3	1	0,3	1
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	2,2	0,3	1	-	-	-	-
	Всичко	0,3	1	0,3	1	0,3	1	1
Сребролистна липа	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	5,3	1,0	5	-	-	-	-
	III	4,2	-	-	3,2	13	3,2	13
	IV	3,2	-	-	0,1	-	0,1	-
	V	2,2	0,1	-	-	-	-	-
	Всичко	1,1	5	3,3	13	3,3	13	13
Череша	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5,0	-	-	0,2	1	0,2	1
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	1,4	0,2	-	-	-	-	-
	Всичко	0,2	-	0,2	1	0,2	1	1
Планински ясен	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3,7	0,3	1	0,3	1	0,3	1
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	0,3	1	0,3	1	0,3	1	1
Всичко ВИСОКОСТЪБЛЕНИ		5819,8	41795	6072,2	48645	6075,5	48668	48668

ПРЕВРЪЩАНЕ								
Бук	I	6,6	5,5	36	-	-	-	-
	II	5,8	21,8	126	-	-	-	-
	III	4,4	24,1	106	-	-	-	-
	IV	3,1	1,5	5	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		52,9	273	-	-	-	-
Зимен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5,1	15,9	81	-	-	-	-
	IV	4,0	126,3	505	-	-	-	-
	V	3,0	24,5	74	-	-	-	-
	Всичко		166,7	660	-	-	-	-
Габър	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	5,8	8,7	50	-	-	-	-
	III	4,4	17,9	79	-	-	-	-
	IV	3,1	0,1	-	-	-	-	-
	V	2,0	0,6	1	-	-	-	-
	Всичко		27,3	130	-	-	-	-
Всичко ПРЕВРЪЩАНЕ			246,9	1063	-	-	-	-
НИСКОСТЪБЛЕНИ								
Зимен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3,8	-	-	3,9	15	3,9	15
	V	2,8	3,4	10	-	-	-	-
	Всичко		3,4	10	3,9	15	3,9	15
Бряст	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	4,8	-	-	0,1	-	0,1	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	2,8	0,1	-	-	-	-	-
	Всичко		0,1	-	0,1	-	0,1	-
Мъждрян	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5,0	1,0	5	1,9	10	1,9	10
	IV	3,7	1,2	4	1,0	4	1,0	4
	V	1,4	0,7	1	-	-	-	-
	Всичко		2,9	10	2,9	14	2,9	14
Акация	I	12,0	-	-	0,2	2	0,2	2
	II	8,7	0,2	2	7,8	68	7,8	68
	III	5,2	11,9	62	44,6	232	45,3	236

	IV	3,4	38,9	132	6,2	21	6,2	21
	V	1,9	8,2	16	-	-	-	-
	Всичко		59,2	212	58,8	323	59,5	327
Келяв габър	IV	-	30,9	-	54,3	-	54,3	-
	V	-	29,0	-	-	-	-	-
	Всичко		59,9	-	54,3	-	54,3	-
Воден габър	I	6,6	-	-	1,0	7	1,0	7
	II	5,8	2,3	13	5,9	34	5,9	34
	III	4,4	7,1	31	4,7	21	4,7	21
	IV	3,1	2,9	9	3,0	9	3,0	9
	V	2,0	2,3	5	-	-	-	-
	Всичко		14,6	58	14,6	71	14,6	71
Всичко НИСКОСТЪБЛЕНИ			140,1	290	134,6	423	135,3	427
ОБЩО ВСИЧКО			6206,8	43148	6206,8	49068	6210,8	49095

Отношението на прираста на подходящия и на сегашния състав на насажденията дава числена представа за лесовъдския ефект при евентуалното достигане на оптималния бъдещ състав.

Сегашният условен общ среден зрелостен прираст е 43148 куб.м, а за подходящия бъдещ състав – 49068 куб.м. или ефекта за залесената площ ще бъде:

$$49\ 068 / 43\ 148 * 100 = 113.72\ \% \text{ т.е. увеличението е } 13.72\ \%$$

Като се вземе предвид и очакваното увеличение на условния прираст от залесяването на голите дървопроизводителни площи до 49 095 куб.м., то тогава:

$$49\ 095 / 43\ 148 * 100 = 113.78\ \% \text{ т.е. увеличението е } 13.78\ \%$$

От таблица № 11 е видно и процентното участие на дървесните видове при сегашния и подходящия бъдещ състав на насажденията за държавните горски територии.

Таблица № 11
Сравнение на площта по дървесни ВИДОВЕ в сегашния и подходящия състав
Държавни горски територии

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Бял бор	812,2	13,1	726,5	11,7	726,5	11,7
Смърч	237,6	3,8	233,0	3,7	233,0	3,7
Черен бор	259,6	4,2	240,5	3,9	240,5	3,9
Ела	9,8	0,2	10,2	0,2	10,2	0,2
Бяла мура	2,3	0,1	2,3	0,1	2,3	0,1
Дуглазка	87,6	1,4	89,3	1,5	89,3	1,4
Лиственица	1,9	-	1,9	-	1,9	-
Кедър	0,1	-	0,1	-	0,1	-
Гръзка ела	0,9	-	0,9	-	0,9	-
Атласки кедър	3,8	0,1	3,8	0,1	3,8	0,1
Бук	3997,7	64,4	4074,1	65,6	4077,4	65,7
Червен дъб	0,2	-	0,2	-	0,2	-
Зимен дъб	367,3	5,9	408,3	6,6	408,3	6,6
Габър	83,8	1,4	82,6	1,3	82,6	1,3
Бряст	0,1	-	0,1	-	0,1	-
Трепетлика	70,2	1,1	63,1	1,0	63,1	1,0
Явор	0,8	-	1,7	-	1,7	-
Бреза	103,0	1,7	105,6	1,7	105,6	1,7
Мъждрян	2,9	0,1	2,9	0,1	2,9	0,1
Акация	59,2	0,9	58,8	1,0	59,5	1,0
Келяв габър	59,9	1,0	54,3	0,9	54,3	0,9
Върба	1,5	-	1,5	-	1,5	-
Воден габър	14,6	0,2	14,6	0,2	14,6	0,2
Джанка	1,9	-	1,1	-	1,1	-
Елша	1,6	-	1,6	-	1,6	-
Ива	19,2	0,3	18,5	0,3	18,5	0,3
Кестен	3,8	0,1	3,8	0,1	3,8	0,1
Клен	1,1	-	1,1	-	1,1	-
Круша	0,3	-	0,3	-	0,3	-
Едрolistна липа	0,3	-	0,3	-	0,3	-
Сребролистна липа	1,1	-	3,3	-	3,3	-
Череша	0,2	-	0,2	-	0,2	-
Планински ясен	0,3	-	0,3	-	0,3	-
Всичко	6206,8	100,0	6206,8	100,0	6210,8	100,0

При иглолистните прави впечатление намалението на дела на белия и черния бор съответно от 13.1% на 11.7% и от 4.2% на 3.9%. Основна причина за това е, че бялборовите и черборовите култури са създадени извън ареала им на разпространение, или върху дъбови букови и габърви месторастения и ще бъдат заменени с естествено срещащите се широколистни дървесни видове.

При широколистните увеличение имат предимно бука от 64.4% на 65.6%, зимен дъб от 5.9% на 6.6%. Това увеличение на основните широколистни дървесни видове е за сметка основно на иглолистните (бя бор и черен бор), така и на част от ниско продуктивния келяв габър на дъбови месторастения.

Промените в участието на дървесните видове са предимно в качествено отношение. Предвидените мероприятия целят подобряване състава и бонитета на насажденията, което ще повиши общата им производителност.

2. ИКОНОМИЧЕСКИ УСЛОВИЯ

2.1. Площ и лесистост

ТП „ДГС Клисурса“ стопанисва горите изцяло върху територията на част от община Карлово - област Пловдив землище град Клисурса.

Общата площ на всички видове територии в обхвата на ТП „ДГС Клисурса“ е 7687.8 ха.

Общата площ на землището на град Кисурса е 13 132.0 ха. Залесената площ, на територията на ТП „ДГС Клисурса“ е 6422.8 ха. При това положение лесистостта е **48.9 %**.

2.2. Кратка икономическа характеристика

Горите, имат важно значение не само като технологична и строителна суровина, но и със своите защитени и рекреационни функции.

От особено значение за икономиката на община Карлово са дървопроизводителните функции на горите. За задоволяване нуждите на местното население ежегодно са необходими дърва за огрев. През последните години по-голямата част от тези нужди се задоволяват от частните и общинските гори, чийто дял на територията на стопанството е съответно 1.1% и 1.3% от общата площ на стопанството.

По-голямата част от горите в ТП ДГС “Клисурса” са разположени в ниско-планинския район, което създава сравнително благоприятни условия за дърводобив и всички останали горскостопански дейности през цялата година, независимо от сезона.

До известна степен дърводобива и останалите горскостопански дейности се затрудняват, през зимния сезон.

Стопанското значение на горите не се изчерпва само с дърводобива. Голямо е значението и на страничните ползвания от тях. На първо място те осигуряват паша за селскостопанските животни. В горите могат да се добиват значителни количества сено, горски плодове, гъби и други, което осигурява допълнителни доходи на местното население.

Голямо е и ловностопанското значение на горите. На територията на ТП „ДГС Клисурса“ екологичните условия благоприятстват развъждането на пернат дивеч (пъдпъдъци, патици, фазани, яребици), както и на сърни, диви прасета и зайци, което от своя страна създава добри условия за развитие на ловен туризъм.

Условия за любителски риболов създават изградените микроязовири и протичащите през територията на обекта реки.

Дърводобивът и страничните ползвания осигуряват не само работни места, но и приходи за общината и държавата.

Не по-малко важни от стопанското им значение са и другите полезни функции на горите.

На първо място са защитно-водоохранните и противоерозионните им функции. Горите са естествена защита срещу ровинната и площната ерозия.

Създадените полезащитни горски пояси способстват за намаляване на ветровата ерозия на работните селскостопански земи.

От голямо значение са рекреационните функции на горите: на територията на стопанството има зелена зона и курортна гора.

С провеждането на планираните комплексни горскостопански мероприятия, с подобряването на охраната и контрола при стопанисването на горите, все повече ще нараства ролята им за динамичното развитие на икономиката на общините, социалното им значение, ще се подобряват и повишават техните специални функции.

2.3. Роля и значение на горите на ТП „ДГС Клисурса“ за икономиката на района

ТП „Държавно горско стопанство - Клисурса“ е териториално поделение към „ЮЖНОЦЕНТРАЛНО“ ДП - гр. Смолян, създадено на основание Закона за горите през м. юни 2011 год. Държавното горско стопанство носи името на град Клисурса - историческо и курортно селище. Територията на стопанството се намира в северозападната част на Пловдивска област. На север граничи с НП "Централен Балкан", на юг с ТП "ДГС - Карлово", на запад с ТП "ДГС - Пирдоп".

ТП "ДГС - Клисурска" е разделено на 4 горскостопански участъка:

- 1 ГСУ „Старопланински“
- 2 ГСУ „Средногорски“
- 3 ГСУ „Розино“
- 4 ГСУ „Слатина“

Стопанството попада изцяло върху територията на община Карлово, включваща землището на гр. Клисурска. Градът е разположен в Южен централен регион на България, в непосредствена близост до прохода "Козница" между планините Стара планина и Средна гора. По данни на НСИ в града живеят 792 души (31 декември 2024 г.).

Естествените гори в района са предимно от семенен произход. Те са съставени основно от бук. Създадени са много култури предимно от бял и черен бор, които значително са променили облика на района.

Така посочените гори имат значение за икономиката на общината и областта, като основен компонент на околната среда от една страна и от друга като източник на строителна дървесина, целулоза и дърва, за нуждите на промишлените предприятия и местното население. Те поддържат нужното биологично равновесие в района, подобряват климата, защитават селскостопанските площи, шосета, създават благоприятни условия за дивеча, служат като обект за туризъм, отдих, почивка и украса на природната среда.

Горите осигуряват не само необходимата за населението дървесина и дърва, а и възможности за целогодишна работа в тях.

Районът се характеризира с ясно изразени диспропорции в икономическото си развитие. Населението масово е мигрирало в големите промишлени центрове - Пловдив, Стара Загора, и София, а през последните години - в други държави. Обезлюдяването на град Клисурска създава проблеми при организация на горскостопанските работи и пласирането на горската продукция.

На територията на част от община Карлово в обхвата на ТП ДГС "Клисурска" е развито основно селското стопанство - земеделието и животновъдството.

За икономическото развитие района освен земеделието изразено в отглеждането на маслична роза, лавандула и мента, горите и природните условия също са важна предпоставка за осигуряване на поминък на местното население, подобряване на жизнения стандарт и покупателната стойност на населението. Сезонната заетост при дейностите в горите ще спомогне за намаляване на базароулицата и повишаване на доходите.

С правилното стопанисване на насажденията, водещо до тяхното естествено възобновяване и извършените залесявания са създадени по-благоприятни условия за увеличаване на противоерозионните, водоохранните и рекреационни функции на гората.

а). Ползватели на дървесина

На територията на ТП „ДГС Клисурска“ работят няколко дърводобивни фирми, като част от тях осъществяват първична преработка на дървесина (производство на греди, талпи, дъски, палети и др.), което означава, че голяма част от дървесината се изнася без да се осъществява вторична преработка (производство на мебели, дограми и др.): АНДОНОВА ЛЕС - 14 ЕООД; ВАЛКИН-ЛЕС ЕООД; ДАНИВЕЛ ЕООД; ЕМИР 77 ЕООД; ЕНДЖИ ГРУП ЕООД; ЕТ ИВАН ЧОНЛОВ; КАСТАМОНУ БЪЛГАРИЯ АД; КОНСТАНТИН ЛЕС-КЛИСУРА ЕООД; МАРКОНИ ГРУП ЛЕС ЕООД; МИТОВИ ТРАНС ЕООД; "СЕМЕК" ЕООД; "СИЛВИЯ ВИВЕНТИС" ЕООД.

Ежегодно се разпределят и определени количества за строителни материали и дърва за огрев за задоволяване нуждите на местното население по тарифа на корен.

Горите осигуряват не само необходимата за населението дървесина и дърва за огрев, а и възможности за целогодишна работа в тях.

б). Транспортни и експлоатационни условия

Главно чрез автомобилния транспорт до различни ползватели се извозва основната част от добитата строителна дървесина и дървата за огрев.

Пътната мрежа в района на ТП „Държавно горско стопанство Клисурска“ е сравнително добре развита.

Съществуват много автомобилни и тракторни пътища, имащи съществено значение за дейността на стопанството, поради което следва да се поддържат в добро състояние.

Град Клисурска се свързва с околните селища и по-големите градове в България посредством автобусен транспорт. Има редовни автобуси от Пловдив, София, Пирдоп и др. Град Клисурска е свързан със страната и околностите и посредством железопътен транспорт. От и за София се

пътува не повече от 2 часа. До град Клисурска се стига лесно и с кола. Намира се доста близо до подбалканския път София-Бургас. Разстоянието до София е около 108 километра, до Карлово - 33 километра, до Пловдив около 90 километра и до Бургас - 280 километра. Северно от Клисурска преминава първокласният републикански път I-6, част от международната пътна мрежа E871. До самия град се стига по четвъртокласен път.

в). Недървесни горски продукти

Освен дърводобива важно значение имат и недървесните горски продукти. От горските територии се предоставят площи за паша на добитъка, а от някои поляни при необходимост могат да се добиват известни количества сено. Пашата е разрешена в горските територии. Ежегодно се определят землищата и местностите, в които се забранява пашата със заповед на кмета на общини - гр. Карлово.

При благоприятни години от горите и голите горски площи са събирани значителни количества билки, горски плодове, боровинки, шипка, малина, гъби и др.

- Лечебни растения - Събирането им за лично ползване е разрешено. Няма определени количества по ГСП. Единствено лечебни растения, за които има определени квоти за ползване става съгласно Заповед на министъра на околната среда и водите.

- Гъби (в това число трюфели) - Няма определени количества по ГСП. Събирането на гъби става след издаване на писмено разрешително и заплащане на такса за издаването му. Находищата на билки и горски плодове попадат в райони, където е невъзможно да се предвидят конкретни количества за нормалното провеждане на тези странични горскостопански мероприятия поради сезонния характер на суровините. Освен това находищата попадат в различни по своята собственост и вид територии, където е затруднен контрола.

Голямо е ловностопанското значение на горите. Наличните поляни и голи площи и силно разчленения релеф създават добри условия за развитието на дивеча (благороден елен, сърна, дива свиня, зайци и други). Увеличаването на дивеча дава възможност за развитие на ловния туризъм. Въз основа на пролетната таксация се определя плана за ползване на дивеча. Реките предоставят възможности за рибовъдство и спортен риболов.

г). Други полезни функции на горите

Клисурска е един от най-значимите в исторически аспект градове за България. Градът се свързва преди всичко с Априлското въстание от 1876 година, където изиграва водеща роля. Роденият в Клисурска революционер Никола Караджов лично донася в града „Кървавото писмо“ на Тодор Каблешков, което обявява началото на Априлското въстание. Най-близките населени места са Розино, Слатина, Антон, Душанци, Копривщица, Столетово и Кърнаре.

Клисурската местност „Зли дол“ е своеобразен паметник на културата, запазил спомените за едно от най-страшните сражения на Априлското въстание, което градът губи в неравен бой срещу жестокия поробител и бива изцяло опожарен. На 26 април многоброен башибозук, събран от Стремската долина и Казанлъшко, воден от карловския феодал Тосун бей, обхваща в клещи Клисурска. По-малобройните бранители-българи не удържат атаките на турците. Над 200 от селяните, които не успяват да избягат, са зверски изклани. Жертвите са предимно жени, деца и старци. Клисурци отстъпват махала по махала, в схватките загиват въстаници, а останалите заедно с населението се оттеглят в Копривщица. П. Волов се явява с отряд копривщенци. Той събира отстъпващи клисурски бойци и атакува турската орда в тил. Но проливният дъжд мокри барута на въстаниците и техните пушки не могат да стрелят. Панайот Волов е принуден да отстъпи в Копривщица.

Градът се отличава със своята възрожденска архитектура. Характерни сгради за архитектурата в Клисурска са: Калъчева къща, Червенакова къща, Труфчева къща, Павурджиев хан, обект Пазарище и други. Жителите изповядват православно християнство.

Сградата на сегашната църква е построена през 1895-а година.

Самодейната театрална студия „20 април 1876 г.“ е създадена през 1978 година в гр. Клисурска от учителя по български език, литература и френски език Веселин Илиев, родом от Пловдив. Той чрез подбор на самодейци поставя комедията „Когато чайките спят“ от Емил Манов. С тази пиеса се открива на 1 май 1978 г. новата читалищна сграда и театралния салон в нея.

Освен като поминък, горите в района на стопанството имат значение и като място за отдих, както за местното население, така и за туристи от цялата страна.

Горите в района на стопанството имат водоохранни, защитни, средообразуващи и рекреационни функции. Горскодървесната растителност задържа водата от падналите валежи, намалява изпаренията и спомага за по-продължителното запазване на почвените водни запаси.

Клисура е изходен пункт за много маршрути до Национален парк Централен Балкан и до върховете Вежен в Стара планина и Богдан в Средна гора. Градът има традиции в производството на розово масло. Антоновски (Антонски) водопад, известен още като Пеперудата, се намира край самия Подбалкански път. В близост до Антоновски водопад (на около десетина километра източно от него, на около 7 минути с автомобил) съществува още един много красив водопад, прорязващ южните склонове на Балкана. Клисурски водопад (на 3.7 км от гр. Клисура) е образувал тесен малък, но чудно красив каньон наред с южните склонове на Балкана. Визуално трудно бих могъл да определя височината на водопада, защото водата пада на няколко пада, а скалите и гъстата растителност, определено спомагащи за цялостната разкошна визия на мястото, пречат за определяне на общата височина. Реката, на която е образуван този чуден водопад, тече източно от река Стряма и е неин първи ляв приток, защото тече от север на юг и се влива в Стряма югозападно от град Клисура, пресичайки Подбалканския път и Подбалканската железопътна линия София – Бургас. Тази река извира южно от връх Каменица (2104 метра) в Средна Стара планина и вероятно се подхранва основно от топенето на снеговете през пролетта. Дължината на този първи ляв приток на Стряма е само около 4 до 5 километра, но е прорязал и чудно изваял скалите по южния склон на Средна Стара планина, точно тук – преди град Клисура. От град Клисура стартира пътека през гората, която ще ви изведе до паметника на Априлци, извисяващ се в местност Зли дол, издигнат през 1961 година в чест на 85-тата годишнина от онези паметни събития. Само на около 40 километра североизточно от Клисурски водопад (на около 46 минути с автомобил) се намира паметник "Арка на свободата", който е издигнат връх Горалтепе (1595 метра) в близост до Троянския проход (прохода Троян – Кърнаре). Оттук се откриват невероятни панорамни гледки към Северна и Южна България. На около 4.5 километра северно от Клисура се намира Водопад Скока. Височината му е приблизително 35 метра, а водата е разделена на 3 стръмни пада.

Естествената дървесна растителност и създадените горски култури спомагат за подобряването на климата, акумулират големи количества от падналите дъждовни води, намаляват скоростта на водния отток, с което предпазват почвата от ерозия, а за водните течения осигуряват постоянен воден режим.

Мястото на ТП „ДГС Клисура“ в икономиката на общината в общи линии е сравнително добро, не само от лесовъдска гледна точка. Но на преден план изпъкват защитно - украсните, водоохранните, противоерозионни и социални функции на горите.

От казаното става ясно, че горите в района на стопанството, със своите разнообразни функции, са от значение за икономическото развитие на регионално и национално ниво.

3. Досегашно стопанисване

3.1. Кратък преглед на досегашното горскостопанско планиране (лесоустройство)

Горите обект на настоящата инвентаризация се стопанисват от ТП „ДГС-Клисура“.

До 1961 г. тези гори разположени в землището на град Клисура са били стопанисване от ГС „Розино“. През 1961 г. от него се отделя горскотехнически участък „Клисурски“ и заедно с отдели 184 - 199 вкл. от горскостопанската единица „Малък Богдан“ се обособяват, като самостоятелно горско стопанство със седалище в гр. Клисура. В новообразуваното ГС „Клисура“ са били обособени три горскотехнически и шест охранителни участъка. През 1964 г. ГС „Клисура“ се организира като смесено горско и селско стопанство.

Първото лесоустройство на горите в района на сегашното ТП „ДГС-Клисура“ е извършено през 1949 г., като част от района на ГС „Розино“. Следващото сложно повторно лесоустройство е извършено през 1958 г., също в границите на ГС „Розино“. През 1967 година на вече обособеното в сегашните му граници ГС „Клисура“ е бил изготвен допълнителен лесоустройствен проект.

През 1972/73 г. се извършва третото сложно устройство на горите стопанисвани от ГС „Клисура“. При това устройство за картна основа са били ползвани топографски картни листове в мащаб 1:10 000, получени по фотопът от карти в мащаб 1:25 000 и 1:5000. За цялата територия на горското стопанство са били използвани аерофотоснимки, като от тях са били

направени допълнения и корекции на основната стопанска карта. Извършени са били и необходимите бусолни измервания. Направена е била нова единна поредна номерация на отделите в стопанството.

Четвъртото главно лесоустройство е извършено през 1983/84 г. За основен картен материал са били ползвани топографски карти в мащаб 1:5000 (40 %) и в мащаб 1:25000 (60 %), трансформирани по фотомеханичен път в мащаб 1:10000. Използвани са били аерофотоснимки от 1981 г. с цялостно покритие на стопанството. Високостъблени сечнозрели насаждения са таксирани чрез пълно клупиране, пробни ленти и кръгови площадки по метода на Битерлих. При това лесоустройство ГС „Клисура“ е било разделено на три горскотехнически участъка „Старопланински“, „Падеж“ и „Белешница“. В горите със стопанско предназначение са били обособени четири стопански класа, които са имали следните площи и турнуси на сеч:

-Иглолистен - с площ 746,1 ха и ориентировъчен турнус 80 год.

-Буков среднобонитетен - с площ 1135,1 ха и турнус 120 год.

-Буков нискобонитетен - с площ 428,1 ха и турнус 100 год.

-За реконструкция - с площ 565,8 ха и реконструкционен период от 20 год.

Групата гори със специално предназначение е била с площ 4036,4 ха, като сечите в тях са се водели по състояние.

Общото годишно ползване /с клони/ предвидено по този проект е било 30 340 куб.м, което се разпределя както следва: от главни сечи и сеч надлесни дървета - 21600 куб.м, от отгледни и санитарни сечи - 4840 куб.м и от сечи за реконструкция - 3900 куб.м.

През петото главно лесоустройство от 1996 г. са обособени 5 стопански класа: иглолистни култури с ориентировъчен турнус 80 години; буков високобонитетен - турнус 140 години, буков среднобонитетен - 120 години; буков нискобонитетен - 100 години и за реконструкция.

Към групата гори със специално предназначение са причислени всички гори въз основа на одобрени документи и са разделени на: иглолистни, широколистни високостъблени, за реконструкция, за превръщане и нискоствъблени. В зависимост от характера на природните условия са били проектирани и комплекс от лесовъдски мероприятия за постигане на поставената цел, а именно:

а/ заместване на сечнозрели насаждения с млади чрез подходящи сечи, естествено и изкуствено възобновяване

б/ създаване на високопродуктивни и с голяма пълнота млади, средновъзрастни и дозряващи насаждения чрез отгледни сечи и залесителни мероприятия.

в/ създаване на високопродуктивни насаждения чрез реконструирането на насаждения с лош дървесен състав, малки пълноти и качествено лоши стъбла.

В групата гори със специално предназначение ползването на дървесина е било проектирано с подчинено значение. В тях основната цел на стопанисването е била естеството на предназначението на съответните горски биоценози. Дървостойките от тази група гори е прието да се стопанисват с 1 - 2 класа на възраст по-висок от този определен за подобни насаждения в горите със стопанско предназначение.

През 2005-06 г. е шеста главна лесоустройствена ревизия на ТП „ДГС Клисура“. Устройството е извършено на типологична основа, на базата на типовете горски месторастения. Използвани са топографски карти в мащаб 1:10 000, получени чрез фоторепродукция от такива в мащаб 1:5 000. Площта на стопанството при това лесоустройство е била 7 424,0 ха. По предназначение площта е разпределена на: гори със стопанско преназначение – 6 002,8 ха и гори със специално предназначение – 1 421,2 ха. В горите със стопанско предназначение(залесената площ – 4 741,4 ха) са били обособени следните стопански класове:

-Иглолистен - с ориентировъчен турнус 80 год.

-Буков високобонитетен - с ориентировъчен турнус 140 год.

- Буков среднобонитетен - с ориентировъчен турнус 120 год.

-Широколистен високостъблен - с ориентировъчен турнус 120, 40 и 60 год. съответно за зимния дъб, трепетликата и брезата.

-Смесен Средно и Нискобонитетен за Превръщане - с ориентировъчен турнус 60 год.

- За реконструкция - с ориентировъчен реконструкционен период от 20 год.

Към групата гори със специално предназначение са причислени всички гори въз основа на одобрени документи и са разделени на: иглолистни, широколистни високостъблени, за реконструкция и за превръщане. Тук основното предназначение ползването на дървесина е било проектирано с подчинено значение. В тях основната цел на стопанисването е била естеството на предназначението на съответните горски биоценози. Дървостойките от тази група

гори е прието да се стопанисват с 1 - 2 класа на възраст по-висок от този определен за подобни насаждения в горите със стопанско предназначение.

През 2015-16 г. е седма главна лесоустройствена ревизия на ТП „ДГС Клисура“ от „Айко-1991НТ-Трайков и сие“ СД. При инвентаризацията на ТП „ДГС Клисура“ за картна основа са използвани топографски карти в М 1:10 000 получени чрез фоторепродукция от такива в М 1: 5 000, ортофотокарти, КВС и др. Запасът на зрелите и презрели насаждения е установен чрез пълно клупиране или други математико-статистически методи, а останалите дървостои по опитни таблици. Запасът на дървесните видове, за които няма опитни таблици е определен по таблицата на най-близкия по характер дървесен вид. За изследване на растежа е подновена една постоянна пробна площ и са направени необходимите измервания. Таксацията на новоустроените гори е извършена на типологична основа като е използвана „Класификационна схема на типове горски месторастения в Република България“ от 2011 г., а за останалата част от дървопроизводителната площ на стопанството е направена актуализация. Цялата площ на стопанството е към групата гори със защитни и специални функции. Обособени са следните условни стопански класове:

Иглолистни култури с обща площ 1386.8 ха. Разпределението ѝ по класове на възраст е неравномерно. Дървостойте са концентрирани в III клас на възраст (46,0%). Основните дървесни видове, които дават облика на този клас са белият бор (48,5% от площта и 48,9% от запаса), черният бор (16,5% от площта и 20,3% от запаса), смърчът (9,3% от площта и 10,8% от запаса) и зелената дуглазка (5,1% от площта и 7,9% от запаса). Изредените дървостои са 0,5%. Този стопански клас е обособен от създадените в стопанството иглолистни култури (участие на иглолистните 5/10 и повече), като поради малката си площ тук са отнесени и всички иглолистни естествени насаждения. Целта на стопанисване ще бъде увеличаване на съответните защитни и специални функции и добив на **едра строителна дървесина** с диаметър на тънкия край **над 18 см** при турнус на сеч **80 години** за културите и **100 години** за естествените насаждения.

Буков високобонитетен стопански клас с обща площ 2200.6 ха. Разпределението ѝ по класове на възраст е неравномерно и показва най-голямо участие на дървостойте от III клас на възраст (34,0%), следвани от VI (16,5%) и VII (16,2%) клас на възраст. Основният дървесен вид, който дава облика на този клас е букът – 95,3% от площта и 94,7% от запаса. Изредените дървостои са 4,0%. Обликът на този стопански клас се дава от чистите и смесени с преобладание на бук високостъблени насаждения и култури от I и II бонитет в добро фитосанитарно състояние, растящи предимно на среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения. Целта на стопанисване ще бъде увеличаване на съответните защитни и специални функции и добив на **едра строителна дървесина** с диаметър на тънкия край **над 50 см** при турнус на сеч **140 години**.

Буков среднобонитетен стопански клас с обща площ 1663.4 ха. Разпределението ѝ по класове на възраст е относително равномерно, като с най-голяма площ на дървостойте са VIII (19,9%), VI (19,0%) и VII (14,7%) класове на възраст, а най-малко са тези от III (6,3%) и IV (7,7) клас. Основният дървесен вид даващ облика на стопанския клас е букът – 88,3% от площта и 93,6% от запаса. Изредените дървостои са 3,9%. В този стопански клас са отнесени всички чисти и смесени с преобладание на бук високостъблени насаждения от III и част от VI бонитет. Поради невъзможността да се обособят в самостоятелен стопански клас тук са отнесени и всички широколистни високостъблени насаждения с преобладание на зимен дъб. Целта на стопанството ще бъде увеличаване на съответните защитни и специални функции и добив на **едра строителна дървесина** с диаметър на тънкия край **над 30 см** за бука и с диаметър на тънкия край **над 18 см** за зимния дъб при турнус на сеч **120 години**.

Буков нискобонитетен стопански клас с обща площ 334.4 ха. Разпределението ѝ по класове на възраст показва преобладание на насажденията от III клас на възраст (40,3%) а с най-малка площ е I (2,7%). Основните дървесни видове, които дават облика на този клас са букът (51,3% от площта и 47,9% от запаса), брезата (11,5% от площта и 6,9% от запаса), габърът (9,2% от площта и 10,8% от запаса) и трепетликата (7,8% от площта и 8,4% от запаса). Изредените дървостои са 0,2%. Обликът на този стопански клас се дава от чистите и смесени с преобладание на бук широколистни високостъблени дървостои от част от IV и V бонитет. Тук са отнесени всички смесени без преобладание високостъблени насаждения. Поради малката си площ тук са отнесени и всички чисти и смесени с преобладание на бреза, трепетлика, габър и др. високостъблени насаждения. Целта на стопанисване ще бъде увеличаване на съответните защитни и специални функции и производство на **едра строителна дървесина** с диаметър на тънкия край **над 18 см** при турнус на сеч **100 години**, за брезата при турнус **60 години**, а за трепетликата - **40 години**.

Смесен средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане с обща площ 287.9 ха. Разпределението ѝ по класове на възраст е неравномерно и показва преобладаване на насажденията от XII клас на възраст (36,5%), X (24,3) и XIV клас (11,1%). Насажденията от I до III клас на възраст са едва 2,8%. Основните дървесни видове, които дават облика на този клас са зимния дъб (37,0% от площта и 36,0% от запаса), акацията (15,0% от площта и 7,1% от запаса), букът (14,9% от площта и 18,7% от запаса), габър (8,6% от площта и 11,1% от запаса) и келявия габър (7,8% от площта и 0,9% от запаса). Изредените дървостои са 0,6%.

Обликът на този стопански клас се дава от издънковите насаждения в района на стопанството. Поради невъзможността да се обособят в самостоятелен стопански клас тук са включени и всички акациев насаждения и култури. Целта на стопанисване ще бъде увеличаване на съответните защитни и специални функции, **семенно възобновяване** и производство на **средна строителна дървесина** при турнус на сеч **55 години**. За акацията целта на стопанисване ще бъде **издънково възобновяване** и производство на **средна и дребна строителна дървесина** при турнус на сеч **20 години**.

3.2. Общ преглед на ползването през ревизионния период

Сравнение на изведените сечи в горските територии държавна собственост по вид, площ и добив с планираните по горскостопански план за периода 2016-2025 г. в ТП “ДГС Клисура” е направено в таблица № 12.

Таблица № 12

Сравнение на планираните и изведени възобновителни сечи по вид, площ и добив горски територии, държавна собственост

Вид на сечта	Проектирано по ГСП 2016	Изпълнено	% от ГСП	Разлика
I. Възобновителни сечи				
1. Постепенни	1420.6	1020.9	71.9	-399.7
<i>Краткосрочно-постепенна</i>	0	6.3		6.3
<i>фаза 1</i>	0	2.6		2.6
<i>фаза 2</i>	0	3.8		3.8
<i>окончателна фаза</i>	0	0		0
Постепенно-котловинна	178.6	61.7	34.5	-116.9
Групово-постепенна	1242	952.8	76.7	-289.2
2. Голи	46.8	14.9	31.8	-31.9
Всичко възобновителни сечи	1467.4	1035.8	70.6	-431.6
II. Отгледни сечи				
1. Осветление	6.7	0	0	0
2. Прочистка	26.7	26.3	98.5	-0.4
3. Прореждане	1422.3	430.8	30.3	-991.5
4. Пробирка	887.2	398.4	44.9	-488.8
5. Селекционни	99.5	95.2	95.7	-4.3
6. Инд. произв. на вис. дървесина	46.8	23.5	50.2	-23.3
Всичко отгледни сечи	2489.2	974.2	39.1	-1515.0
III. Други сечи				
1. Санитарна	9.8	158	1612	148.2
2. Санитарна 100%	0	17.04		17.04
3. Принудителни	0	317.34		317.34
Всичко други сечи	9.8	492.4	5024	482.6
IV. Технически сечи	303.6	35.5	11.7	-268.1
ОБЩО	4270.0	2537.8	59.4	-1732.2

3.2.1. Възобновителни сечи

Били са предвидени следните възобновителни сечи в зрели насаждения с обща площ 1504,9 ха :

3.2.1. Групово-постепенна сеч на площ от 1242.0 ха. Тази сеч е била предвидена в следните стопански класове: Буков високобонитетен, Буков среднобонитетен и Смесен средно- и нискобонитетен за превръщане. В подотдели: 6 щ; 22 у; 32 в, з, к, л, н; 35 и; 36 в, г, з; 41 м; 43 а; 45 а, г, д, е, и, к; 46 е; 47 а, в, е; 48 ж; 49 и; 51 а, б, и; 52 а; 53 а, в, д, к; 54 а, б, д, з; 55 б, г, д; 56 з, и; 57 в, ж; 58 а; 62 б; 64 в; 65 а, в, г; 66 г; 67 б, в; 68 а, б, в; 78 а, в, и; 79 в; 80 а; 81 д; 83 з; 84 а, и; 85 и; 90 б, д, к; 91 ж, л, н; 92 д, е; 93 а, и; 94 в, ж, и; 95 б, д, е, ж, к; 96 а, б, е, з; 97 и, м; 98 а, в; 99 а, в, г; 100 в; 101 в, г, ж, и; 102 е, з; 103 а, г; 104 а, к; 105 а, д, и; 107 в, ж; 108 д; 109 г; 110 д, з, н; 111 г, л; 114 а; 115 б, г, к, н, т; 116 е, з; 117 ж; 118 а, в, д, к, н; 119 а; 120 а; 121 д, и; 122 е; 124 д, е; 125 г, д, е, ж; 126 е, ж; 127 г; 128 д, е, ж; 129 д; 130 г; 131 г; 132 а, б, г, е, з; 133 а, в, д, ж; 134 в, и; 135 д, е; 136 д; 138 д, е. Сечта е изпълнена на 952.8 ха – 76.7% изпълнение. Добре е изведена в следните отели и подотдели: №№ 32 в, а, к, л, н, 98 а, в; и др.

3.2.2. Постепенно-котловинна - предвидена е била на площ от 178.6 ха в стопанските класове: Иглолистни култури, Буков нискобонитетен и Смесен средно- и нискобонитетен за превръщане. В подотдели: 22 ж; 23 в, ж, т, у, ф; 24 е; 25 ж, к, л; 26 е; 27 о; 29 л; 30 б, в, д, к, м; 45 о; 58 м; 59 д; 77 б; 86 а, д, з, к, м, ф, х, ч, ю; 87 ф; 88 в; 89 д, ж; 96 в; 111 в; 131 е, з; 133 и. Сечта е изпълнена на 61.7 ха – 34.5% изпълнение. Добре е изведена в следните отели и подотдели: №№ 23 в, ж, т, у, ф; 29 л; 30 б, в, д, к, м; и др.

3.2.3. Гола - предвидена е била на площ от 46.8 ха в акациев дървостои от смесения средно - и нискобонитетен стопански клас за превръщане и в трепетликови насаждения от буковия нискобонитетен стопански клас. В подотдели: 19 з; 21 м, н; 22 р, с, ф, ц, ч, ш, ю; 23 р; 24 ж; 25 п, р; 29 о, п, т; 38 в, и, к; 40 м; 43 м; 60 б; 77 г, л; 80 ж; 82 к; 97 п; 112 п; 114 л; 116 б; 158 б, в, д, ж, з, и, к. Сечта е изпълнена на 14.9 ха - 31.8% изпълнение. Добре е изведена в следните отели и подотдели: №№ 19 з; 97 п; 112 п; и др.

При тази сеч се е разчитало на издънково възобновяване на келявгабървите и акациевите дървостои.

Общо планираните възобновителни сечи са били по площ 1467.4 ха. Стопанството отчита изпълнение на 1035.8 ха – 70.6%. Изпълнението на възобновителните сечи е сравнително добро в по-малко е с 431.6 ха. Основна причина за това намаление в изпълнението на планираните по площ възобновителни сечи е, че след настъпилия снеговал през 2015 г. през следващите години усилията са били насочени към усвояване на падналата дървесна маса в насажденията чрез принудителни сечи, което е видно и от приложените таблици. Причините за по - малкия процент изпълнение на възобновителните сечи до голяма степен са и обективни. Вследствие на липсата на работна ръка и намаленото търсене на широколистна дървесина.

При всички случаи закъсняването при извеждането на възобновителните сечи води до престаряването на зрелите дървостои, влошаване качеството на добитата дървесина и удължаване на възобновителния период.

Най - високо е изпълнението по площ при групово-постепенната сеч – 76.7%, а най - далече е изпълнението при голата за издънково възобновяване при нискостъблени насаждения, която не е водена според предвижданията и изпълнението е само 14.9%.

Сравнение на изведените отгледни сечи в горските територии държавна собственост по вид, площ и добив с планираните по горскостопански план за периода 2016 - 2025 г. в ТП „ДГС Клисура“ е направено в таблица № 12.

3.2.2. Отгледни сечи

Планирането на отгледните сечи и правилното им извеждане има решаваща роля за подобряване биологическата устойчивост и повишаване качеството на специфичните функции, които изпълняват насажденията и културите. Предвидени са в насаждения с обща площ 2437.7 ха. С отгледните сечи се цели регулиране състава на горските екосистеми, поддържане и опазване на биоразнообразието, подобряване здравословното състояние, устойчивостта и растежа им, увеличаване на производителността на насажденията, както и качеството на дървесината.

3.2.2.1. Отглеждане на подраста: Има за цел създаване на добри растежни условия за семенните фиданки от зимен дъб. При провеждането му да се отсичат всички издънки в добре възобновените участъци и екземпляри от съпътстващите видове, които засенчват семенните

зимендъбови фиданки. Повтаряемостта на сечта да бъде в зависимост от растежа на издънките и да се извършва до склопяване на семенния подраст. Планирано е било да се извърши на площ от 115.0 ха след извеждане на постепенно-котловинна сеч. Зпълнението е 34.5%.

3.2.2.2. Осветления: Предвидени са в насаждения и култури на възраст между 1 и 10 г. за регулиране на състава и произхода им. Интензивността на сечите е до 20% в зависимост от дървесен вид, пълнота, склопеност, наклон на терена и тип месторастене. Общата площ на осветленията за десетилетието е 6.7 ха. Не са изпълнени.

3.2.2.3. Прочистки: Предвидени са в насаждения и култури на възраст между 11 и 20 г. с пълнота и склопеност над 0,8. Интензивността на сечите е до 20% в зависимост от дървесен вид, пълнота, склопеност, наклон на терена и тип месторастене. Общата площ на прочистките за десетилетието е 26.7 ха. Изпълнението е на 26.3 ха – 98.5%. Това сравнително добро изпълнение при всички случаи се е отразило благоприятно, като се има в предвид важното значение на прочистката за регулиране на състава, произхода, качествената структура и здравословното състояние на насажденията и културите.

Поради високия текущ прираст в тази възраст, почти не се наблюдава промяна на склопеността в отгледаните дървостой.

3.2.2.4. Прореждания: Предвидени са в насаждения и култури намиращи се в период на интензивен растеж на дърветата по височина с пълнота 0,8 и нагоре, а при неравномерен строеж и при 0,7 само при наличието на гъсти групи (0,9 - 1,0). Интензивността на сечите е до 25% в зависимост от дървесен вид, пълнота, склопеност, наклон на терена и тип месторастене. Общата площ на прорежданията за десетилетието съгласно ГСП 2026 г. е 1422.3 ха. Изпълнението е на 430.8 ха – 30.3%. Изпълнението със сигурност се е отразило добре върху планираните за отглеждана насаждения и култури, като се има в предвид важното значение на прореждането за формирането на дървета с прави самоокастрени стъбла и добре развити корони, както и за осигуряване на прираста на дървостойите по височина.

В повечето случаи прореждането е водено по цялата площ на подотделите.

3.3.3.5. Пробирки: Планирани са в насаждения и култури в периода на интензивен растеж над дърветата по диаметър до зряла възраст при пълнота 0,8 и нагоре, при неравномерен строеж и при пълнота 0,7 само при наличието на гъсти групи (0,9 и 1,0). Интензивността зависи от същите фактори, които бяха изтъкнати при прорежданията и се движи между 10 и 25%. Общата площ на тези сечи през десетилетието е 887.2 ха. Изпълнението е на 398.4 ха – 44.9%. Навременното извеждане на пробирките в определените за сеч насаждения позволява те да се подготвят за възобновителна сеч. Сечта е изведена почти наполовина от планираните отдели и подотдели, а в някои случаи е влизано и два пъти през десетилетието.

3.3.3.6. Система от сечи за индивидуално производство на висококачествена дървесина: Планирани са в насаждения на добри месторастения в следните подотдели: 48 л; 93 к, м; 94 з; 100 б; 104 б, г; 107 г; 121 з; 124 ж; 125 б; 126 д; 129 г; 137 а; 138 б. Общата площ на тези насаждения е 46.8 ха. Изпълнението е на 23.5 ха – 50.2%.

До края на ревизионния период в резултат на високия текущ прираст на младите и средновъзрастни насаждения с пълнота 0,7-0,8 е било планирано да се проведат отгледни сечи с интензивност съобразно състоянието им.

Общо изпълнението на отгледните сечи е средно, защото са изведени върху площ с - изпълнение 39.1%.

Най-слаби са резултатите при осветленията, където не са водени сечи, а най-сериозно внимание е обърнато на прочистките 98.5% и пробирките 44.9%.

В заключение трябва да се подчертае, че целите, които се преследват с отгледните сечи, а именно регулиране на бъдещият състав и произход на насажденията, поддържането им в добро здравословно състояние, оползотворяване на естествения отпад и съкращаване на срока за производство на технически зряла дървесина са постигнати в по-голямата си част.

3.2.3. Санитарни и принудителни сечи

3.2.3.1. Санитарни сечи са били предвидени в широколистни насаждения и иглолистни култури с установени повреди от различно естество, с обща площ 9.8 ха.

Интензивността е в зависимост от вида на повредата и степента на разпространението и в дървостоя.

През изтеклия ревизионен период са водени санитарни сечи на площ от 158.0 ха, в иглолистни и широколистни гори или изпълнение 1612% от предвидената площ.

Причините за големия процент изпълнение на санитарните сечи по добив в иглолистните гори до голяма степен са, че добивите от засегнатите от повреди (съхнене, пожари и др.)

насаждения са възникнали вторично през ревизионния период. Стопанисващите органи са усвоили тази суха и паднала маса с предимство и са водили санитарни сечи.

Като цяло стопанството се е справило с необходимостта от своевременното извеждане на санитарните сечи и не е допуснало похабяване на дървесина.

3.2.3.2. Принудителни сечи

Принудителните сечи проведени за отчетния период са с обща площ от 317.3 ха. На места са се водили принудителни сечи на 100%. Това е така защото са се освобождавали наведнъж големи площи в насажденията. Изпълнението на този вид сечи е много голямо, което се дължи на това, че принудителни сечи са водени не само в планираните насаждения, но и в други увредени дървостои след изработването на ГСП, основно след настъпилия снеговал през 2015 година.

3.2.4. Други сечи

3.2.4.1. Селекционна сеч

Селекционни сечи за отчетния период са планирани в семепроизводствени насаждения с голяма пълнота на площ от **99.5 ха**. Селекционни сечи в насажденията са изведени на обща площ от 95.2- 95.7%. Сечите се провеждат след съгласуване със Горска семеконтролна станция - гр. Пловдив.

3.2.4.2. Техническа сеч

Технически сечи за отчетния период са планирани на площ от **303.6 ха**, а са изведени на обща площ от 35.5 ха - 11.7% изпълнение.

3.2.5. Общ размер на ползването и реализирана сортиментна структура

По данни на ТП „ДГС Клисура“ в държавните гори за ревизионния период са отсечени от всички видове сечи общо 128 285 куб.м стояща маса (с клони), при предвидени по ГСП за същия период 218 100 куб.м. Това прави 58.8% изпълнение, като са отсечени по-малко 89 815 куб. м.

В таблица № 13 е направено сравнение на планираното ползване по ГСП и отсеченото през ревизионния период по видове сечи и общо за горските територии държавна собственост.

От нея се вижда, че през годините на изтеклия ревизионен период годишното ползване не достига предвиденото по ГСП. Най-малко годишното ползване е било през 2025 година – изпълнение 7.3%, а най-голямо през 2018 година – изпълнение 99.3%

Добивите от възобновителни сечи са 69.1%, от отгледни – изпълнение 43.5%, санитарни сечи 1971% от предвидените, и от технически сечи – добити 197 куб.м. без да са били планирани т.е. изоставането при отгледните сечи е по - голямо от възобновителните сечи.

Ползването по години при видовете сечи е много неравномерно. Причините за това до известна степен са обективни и са свързани с липсата на работна ръка в сектора, както и конюктурата на пазара на дървесина и не на последна място възможностите на преработвателните предприятия работещи с дървесина.

Диференциацията в ТП „ДГС Клисура“ на видовете сечи по групи гори е както следва:

- **Иглолистни гори** в тях е било предвидено ползване от възобновителни, отгледни и санитарни сечи.

Тук общото изпълнение е 73.1%, за възобновителните – изпълнение 23.9%, отгледните – изпълнение 64.4% и за санитарните 1634%.

Ползването във времето е изключително неравномерно.

- **Широколистни високостъблени гори**, било е планирано ползване от възобновителни, и отгледни сечи.

Тук изпълнението при възобновителните е 75.7%, а при отгледните сечи е 30.3%. Общото изпълнение от всички сечи е 55.3%.

Ползването във времето е изключително неравномерно през изтеклото десетилетие.

- **Издънкови гори за превръщане в семенни** е било предвидено ползване от възобновителни и отгледни сечи.

Изпълнението при възобновителните сечи е 39.1%, а при отгледните сечи е 58.9%. Изпълнението на всички сечи по добиви е 42.2%.

Причината за това естествено е необходимостта от бързо усвояване на сухата и паднала маса дори за сметка на планираните по ГСП възобновителни и отгледни сечи.

- Нискостъблени гори е било предвидено ползване от възобновителни (голи) сечи.

В тези гори изпълненото ползване от възобновителни сечи е 16.3% от планираното през десетилетието.

Без да са били планирани са добити 20 куб.м. след извеждане на технически сечи. Общото изпълнение на всички сечи по добиви е 17.2%.

В заключение трябва да се отбележи, че през различните години на ревизионния период ползването е било по-малко от планираното по ГСП, като през първите пет години се доближава до планираното.

В таблица № 14 е показан размера на годишното ползване и добитите материали по групи сортименти през ревизионния период по основни видове сечи за горските територии държавна собственост.

Сортиментна структура на предвидената за сеч стояща маса, заложена в горскостопанския план на ТП „ДГС Клисура“ от 2016 год., е разпределена както следва:

- Едра строителна дървесина – 19.4%;
- Средна строителна дървесина – 17.1%;
- Дребна строителна дървесина – 12.1%;
- Всичко строителна дървесина – 48.6%;
- Дърва – 31.3%;
- Вършина – 2.3%;
- Отпад – 17.8%

В действителност за десетилетието са добити:

- Едра строителна дървесина – 22.7%;
- Средна строителна дървесина – 5.5%;
- Дребна строителна дървесина – 0.5%;
- Всичко строителна дървесина – 28.7%;
- Дърва – 57.5%;
- Вършина – 0%;
- Отпад – 13.8%

Прави впечатление увеличение относителния дял на едрата строителна дървесина за сметка намаление на относителния дял на средната и дребната строителна дървесина. Различията между планираните и действително добити сортименти при едрата строителната дървесина се дължи главно на доброто състояние на част от зрелите дървостои, процентното увеличение при дървата за огрев, се дължи на това че негодната дървесина, както и вършината са усвоени, като дърва за огрев.

Като цяло ТП „ДГС Клисура“ се е справило добре с оползотворяването на дървесината. Допуснатите отклонения са продиктувани от възможностите на пазара при новата икономическа ситуация.

Таблица № 13

за сравнение на планираното ползване по горскостопански план и
отсечено (с клони) в държавните горски територии на ТП „ДГС Клисура“ по видове сечи и общо за периода 2016 - 2025 година

Год.	Възобновителна сеч				Отгледни сечи				Други сечи (сан. принуд. и др.)				Технически сечи				В С И Ч К О			
	по ГСП	Отсе-чено	В сравнение с предвиденото		по ГСП	Отсе-чено	В сравнение с предвиденото		по ГСП	Отсе-чено	В сравнение с предвиденото		по ГСП	Отсе-чено	В сравнение с предвиденото		по ГСП	Отсе-чено	В сравнение с предвиденото	
			в повече	в по-малко			в повече	в по-малко			в повече	в по-малко			в повече	в по-малко				
Плътни кубични метри стояща маса																				
Иглолистни																				
2016	583	0		583	4 643.50	2 092.60		2 550.90	43	745.2	702.2		0	0			5 269.50	2 837.80		2 431.70
2017	583	326.8		256.2	4 643.50	3 854.30		789.2	43	1 156.30	1 113.30		0	0			5 269.50	5 337.50	68	
2018	583	508.3		74.7	4 643.50	5 391.30	747.8		43	2 270.30	2 227.30		0	0			5 269.50	8 170.00	2 900.50	
2019	583	0		583	4 643.50	4 163.00		480.5	43	490.4	447.4		0	0			5 269.50	4 653.30		616.2
2020	583	497.7		85.3	4 643.50	5 620.50	977		43	84.7	41.7		0	0			5 269.50	6 202.90	933.4	
2021	583	0		583	4 643.50	1 766.10		2 877.40	43	99.9	56.9		0	119.9	119.9		5 269.50	1 985.90		3 283.60
2022	583	21		562	4 643.50	3 402.70		1 240.80	43	103.4	60.4		0	42.5	42.5		5 269.50	3 569.70		1 699.80
2023	583	40.4		542.6	4 643.50	2 559.70		2 083.80	43	80	37		0	9.2	9.2		5 269.50	2 689.20		2 580.30
2024	583	0		583	4 643.50	978.5		3 665.00	43	1 339.60	1 296.60		0	0			5 269.50	2 318.10		2 951.40
2025	583	0		583	4 643.50	86.9		4 556.60	43	656.6	613.6		0	0			5 269.50	743.5		4 526.00
Всичко	5 830	1 394.20	0	4 435.80	46 435.00	29 915.60	1 724.80	18 244.20	430	7 026.40	6 596.40	0	0	171.6	171.6	0	52 695.00	38 507.90	3 901.90	18 089.00
%	100	23.9	-4 435.80		100	64.4	-16 519.40		100	1634	6 596.40				171.6		100	73.1	-14 187.10	
Широк олистни високостъблени																				
2016	8 387.50	12 141.70	3 754.20		7368.5	2 550.80		4 817.70	0	159	159		0	0			15 756	14 851.50		904.5
2017	8 387.50	7 966.50		421	7368.5	848.4		6 520.10	0	33.5	33.5		0	0			15 756	8 848.40		6 907.60

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

2018	8 387.50	7 981.60		405.9	7368.5	4 426.30		2 942.20	0	0	0		0	0			15 756	12 407.80		3 348.20
2019	8 387.50	8 338.80		48.7	7368.5	3 041.70		4 326.80	0	95.3	95.3		0	0			15 756	11 475.80		4 280.20
2020	8 387.50	9 739.90	1 352.40		7368.5	4 431.00		2 937.50	0	312.3	312.3		0	0			15 756	14 483.30		1 272.70
2021	8 387.50	7 684.70		702.8	7368.5	3 851.50		3 517.00	0	80.4	80.4		0	0			15 756	11 616.60		4 139.40
2022	8 387.50	4 792.20		3 595.30	7368.5	827.2		6 541.30	0	105.7	105.7		0	0			15 756	5 725.10		10 030.90
2023	8 387.50	3 054.00		5 333.50	7368.5	1 910.60		5 457.90	0	295	295		0	2.8	2.8		15 756	5 262.30		10 493.70
2024	8 387.50	980.5		7 407.00	7368.5	416.1		6 952.40	0	284	284		0	0			15 756	1 680.60		14 075.40
2025	8 387.50	787.1		7600.4	7368.5	0		7368.5	0	25.1	25.1		0	0			15 756	812.2		14 943.80
Всичк о	83 875.00	63 467.10	5 106.70	25 514.60	73685	22 303.60	0	51 381.40	0	1 390.30	1 390.30	0	0	2.8	2.8	0	157 560	87 163.60	0	70 396.40
%	100	75.7	-20 407.90		100	30.3	-51 381.40			1 390.30			2.8			100	55.3	-70 396.40		
Издън кови за превр ъщане																				
2016	459	44.9		414.1	48	282.5	234.5		0	0			0	0	0		507	327.4		179.6
2017	459	0		459	48	0		48	0	0			0	1.9	1.9		507	1.9		505.1
2018	459	986.1	527.1		48	0		48	0	0			0	0	0		507	986.1	479.1	
2019	459	66.4		392.6	48	0		48	0	0			0	0	0		507	66.4		440.6
2020	459	296.4		162.6	48	0		48	0	0			0	0	0		507	296.4		210.6
2021	459	28.8		430.2	48	0		48	0	0			0	0	0		507	28.8		478.2
2022	459	187.4		271.6	48	0		48	0	0			0	0	0		507	187.4		319.6
2023	459	185.9		273.1	48	0		48	0	0			0	0.6	0.6		507	186.4		320.6
2024	459	0		459	48	0		48	0	19.5	19.5		0	0	0		507	19.5		487.5
2025	459	0		459	48	0		48	0	35.2	35.2		0	0	0		507	35.2		471.8
Всичк о	4 590	1 795.80	527.1	3 321.30	480	282.5	234.5	432	0	54.7	54.7	0	0	2.5	2.5	0	5 070	2 135.50	479.1	3 413.60
%	100	39.1	-2 794.20		100	58.9	-197.5			54.7			2.5			100	42.1	-2 934.50		
Ниско стъбл ени																				
2016	277.5	112.2		165.3	0	0			0	0			0	0			277.5	112.2		165.3

ТП “ДГС КЛИСУРА” – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

2017	277.5	193.4		84.1	0	0			0	0			0	20	20		277.5	213.4		64.1
2018	277.5	92.8		184.7	0	0			0	0			0	0			277.5	92.8		184.7
2019	277.5	49.5		228	0	0			0	0			0	0			277.5	49.5		228
2020	277.5	3.9		273.7	0	0			0	0			0	0			277.5	3.9		273.6
2021	277.5	0		277.5	0	0			0	0			0	0			277.5	0		277.5
2022	277.5	0		277.5	0	0			0	0			0	0			277.5	0		277.5
2023	277.5	0		277.5	0	0			0	0			0	0			277.5	0		277.5
2024	277.5	0		277.5	0	0			0	6.5	6.5		0	0			277.5	6.5		271
2025	277.5	0		277.5	0	0			0	0			0	0			277.5	0		
Всичк о	2 775	451.7	0	2 323.30	0	0	0	0	0	6.5	6.5	0	0	20	20	0	2 775	478.3	0	2 019.20
%	100	16.3	-2 323.30				0				6.5				20		100	17.2	-2 019.20	
ОБЩО от всичк и видов е гори																				
2016	9 707	12 298.80	2 591.80		12 060	4 925.86		7 134.14	43	904.2	861.2		0	0	0	0	21 810	18 128.90		3 681.10
2017	9 707	8 486.65		1 220.30	12 060	4 702.70		7 357.30	43	1 189.88	1 146.88		0	21.96	21.96		21 810	14 401.20		7 408.80
2018	9 707	9 568.78		138.2	12 060	9 817.55		2 242.45	43	2 270.35	2 227.35		0	0	0	0	21 810	21 656.70		153.3
2019	9 707	8 454.76		1 252.20	12 060	7 204.70		4 855.30	43	585.64	542.64		0	0	0	0	21 810	16 245.00		5 565.00
2020	9 707	10 537.83	830.8		12 060	10 051.53		2 008.47	43	396.99	353.99		0	0	0	0	21 810	20 986.50		823.5
2021	9 707	7 713.50		1 993.50	12 060	5 617.63		6 442.37	43	180.31	137.31		0	119.9	119.9		21 810	13 631.30		8 178.70
2022	9 707	5 000.63		4 706.40	12 060	4 229.88		7 830.12	43	209.13	166.13		0	42.54	42.54		21 810	9 482.20		12 327.80
2023	9 707	3 280.23		6 426.80	12 060	4 470.28		7 589.72	43	374.95	331.95		0	12.51	12.51		21 810	8 137.90		13 672.10
2024	9 707	980.5		8 726.50	12 060	1 394.68		10 665.32	43	1 649.55	1 606.55		0	0	0	0	21 810	4 024.70		17 785.30
2025	9 707	787.1		8 919.90	12 060	86.9		11 973.10	43	716.9	673.9		0	0	0	0	21 810	1 590.90		20 219.10
Всичк о	97 070	67 108.80	3 422.60	33 383.80	120 600	52 501.70	0	68 098.30	430	8 477.90	8 047.90	0	0	196.9	196.9	0	218 100	128 285.30	0	89 814.70
%	100	69.1	-29 961.20		100	43.5	-68 098.30		100	1971.6	8 047.90			196.9			100	58.8	-89 814.70	

Таблица № 14

Размер на годишното ползване и добитите материали по групи сортименти в
ТП „ДГС Клисура“
през ревизионния период 2016 2025 г.

Години	Годишно ползване		Категории дървесина				Дърва	Върш ина
	Стояща	Лежаща	Едра	Средна	Дребна	Общо		
	Плътни кубични метри							
ВЪЗОБНОВИТЕЛНИ СЕЧИ								
Иглолистни								
2016	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2017	326.8	277.4	92.9	0.9	0.0	93.7	183.7	0.0
2018	508.3	465.6	237.0	0.0	0.0	237.0	228.5	0.0
2019	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2020	497.7	394.6	179.1	46.5	0.0	225.6	169.0	0.0
2021	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2022	21.0	19.5	0.0	0.0	0.0	0.0	19.5	0.0
2023	40.4	29.9	7.1	22.1	0.0	29.2	0.7	0.0
2024	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2025	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Всичко	1 394.2	1 186.9	516.2	69.5	0.0	585.6	601.3	0.0
%	100	85.13	37.02	4.98	0	42	43.13	0
Широколистни високоствълени								
2016	12 141.7	11 400.7	4 156.6	0.0	0.0	4 156.6	7 244.1	0.0
2017	7 966.5	7 450.6	2 519.6	10.0	0.0	2 529.6	4 921.0	0.0
2018	7 981.6	7 339.3	2 726.9	39.2	0.0	2 766.1	4 573.2	0.0
2019	8 338.8	7 558.2	2 786.2	232.1	31.5	3 049.8	4 508.4	0.0
2020	9 739.9	9 031.5	3 511.0	161.5	12.0	3 684.5	5 347.0	0.0
2021	7 684.7	6 987.8	3 041.2	103.3	104.4	3 248.8	3 739.0	0.0
2022	4 792.2	4 442.3	1 566.6	139.2	112.0	1 817.8	2 624.4	0.0
2023	3 054.0	2 850.5	837.0	94.2	70.8	1 002.0	1 848.5	0.0
2024	980.5	847.1	358.1	39.3	12.0	409.3	437.8	0.0
2025	787.1	698.1	314.1	0.0	21.1	335.5	362.6	0.0
Всичко	63 467.1	58 605.9	21 817.2	818.7	363.7	22 999.9	35 605.9	0.0
%	100	92.34	34.38	1.29	0.57	36.24	56.1	0
Издънкови за превръщане								
2016	44.9	43.9	0.0	0.0	0.0	0.0	43.9	0.0
2017	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2018	986.1	926.8	8.3	1.1	0.0	9.4	917.4	0.0
2019	66.4	57.8	0.0	0.0	0.0	0.0	57.8	0.0
2020	296.4	238.5	14.4	43.2	3.3	60.8	177.6	0.0
2021	28.8	29.9	0.0	0.0	0.0	0.0	29.9	0.0
2022	187.4	149.1	11.5	50.8	0.0	62.2	86.9	0.0
2023	185.9	164.8	1.3	1.2	0.0	2.5	162.3	0.0
2024	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

2025	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Всичко	1 795.8	1 610.7	35.5	96.2	3.3	135.0	1 475.7	0.0
%	100	89.69	1.98	5.36	0.18	7.52	82.18	0
Нискостъблени								
2016	112.2	107.1	0.0	0.0	0.0	0.0	107.1	0.0
2017	193.4	180.1	0.0	0.0	0.0	0.0	180.1	0.0
2018	92.8	86.1	0.0	0.0	0.0	0.0	86.1	0.0
2019	49.5	34.7	0.0	0.0	0.0	0.0	34.7	0.0
2020	3.9	3.9	0.0	0.0	0.0	0.0	3.9	0.0
2021	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2022	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2023	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2024	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2025	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Всичко	451.7	411.8	0.0	0.0	0.0	0.0	411.8	0.0
%	100	91.17	0	0	0	0	91.17	0
Общо от ВЪЗОБНОВИТЕЛНИ СЕЧИ								
Общо	67 108.8	61 815.3	22 368.9	984.4	367.0	23 720.5	38 094.7	0
%	100	92.11	33.33	1.47	0.55	35.35	56.77	0
ОТГЛЕДНИ СЕЧИ								
Иглолистни								
2016	2 092.6	1 630.0	63.4	189.7	50.1	303.3	1 326.7	0.0
2017	3 854.3	3 145.8	487.0	413.4	18.4	918.7	2 227.1	0.0
2018	5 391.3	4 159.9	839.2	797.7	6.2	1 643.1	2 516.9	0.0
2019	4 163.0	3 309.7	259.0	669.9	61.0	989.8	2 319.9	0.0
2020	5 620.5	4 402.3	1 058.4	549.8	13.0	1 621.1	2 781.1	0.0
2021	1 766.1	1 402.6	247.2	221.1	14.5	482.7	919.9	0.0
2022	3 402.7	2 614.8	1 129.3	529.9	56.5	1 715.6	899.2	0.0
2023	2 559.7	1 936.1	357.9	314.2	11.1	683.1	1 253.0	0.0
2024	978.5	726.9	129.9	277.8	11.7	419.4	307.5	0.0
2025	86.9	80.6	0.0	0.0	0.0	0.0	80.6	0.0
Всичко	29 915.6	23 408.6	4 571.1	3 963.4	242.3	8 776.9	14 631.7	0.0
%	100	78.25	15.28	13.25	0.81	29.34	48.91	0
Широколистни високоствъблени								
2016	2 550.8	2 138.4	34.2	143.0	9.0	186.3	1 952.2	0.0
2017	848.4	699.9	11.0	0.0	0.0	11.0	688.9	0.0
2018	4 426.3	3 740.7	1 102.9	335.3	3.3	1 441.5	2 299.2	0.0
2019	3 041.7	2 316.0	196.1	71.3	9.9	277.3	2 038.7	0.0
2020	4 431.0	3 504.6	86.6	85.9	0.0	172.5	3 332.1	0.0
2021	3 851.5	3 092.0	371.0	92.2	4.2	467.3	2 624.6	0.0
2022	827.2	686.3	29.9	62.9	2.4	95.1	591.2	0.0
2023	1 910.6	1 594.1	19.9	72.4	21.2	113.5	1 480.5	0.0
2024	416.1	331.2	0.0	60.9	11.0	71.9	259.3	0.0
2025	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

ТП “ДГС КЛИСУРА” – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

Всичко	22 303.6	18 103.1	1 851.6	923.8	61.0	2 836.4	15 266.7	0.0
%	100	81.17	8.3	4.14	0.27	12.72	68.45	0
Издънкови за превръщане в семенни								
2016	282.5	267.9	0.0	0.0	0.0	0.0	267.9	0.0
2017	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2018	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2019	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2020	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2021	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2022	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2023	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2024	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2025	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Всичко	282.5	267.9	0.0	0.0	0.0	0.0	267.9	0.0
%	100	94.83	0	0	0	0	94.83	0
Нискостъблени								
2016	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2017	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2018	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2019	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2020	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2021	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2022	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2023	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2024	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2025	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Всичко	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
%	100	0	0	0	0	0	0	0
Общо от ОТГЛЕДНИ СЕЧИ								
Общо	52 501.7	41 779.6	6 422.7	4 887.2	303.3	11 613.3	30 166.3	0.0
%	100	79.58	12.23	9.31	0.58	22.12	57.46	0
ДРУГИ СЕЧИ (санитарна, принудителна и др.)								
Иглолистни								
2016	745.2	604.8	58.3	49.3	10.6	118.2	486.7	0.0
2017	1 156.3	907.0	0.0	36.8	0.0	36.8	870.2	0.0
2018	2 270.3	1 849.0	194.7	478.0	0.0	672.8	1 176.3	0.0
2019	490.4	394.5	1.8	41.4	1.2	44.4	350.1	0.0
2020	84.7	69.9	0.0	0.0	0.0	0.0	69.9	0.0
2021	99.9	64.4	0.5	3.0	0.0	3.5	60.9	0.0
2022	103.4	79.3	0.0	0.0	0.0	0.0	79.3	0.0
2023	80.0	61.0	0.0	0.0	0.0	0.0	61.0	0.0
2024	1 339.6	1 006.0	4.8	505.1	0.0	509.8	496.2	0.0
2025	656.6	492.7	16.1	0.0	0.0	16.1	476.6	0.0
Всичко	7 026.4	5 528.6	276.2	1 113.4	11.8	1 401.5	4 127.2	0.0
%	100	78.68	3.93	15.85	0.17	19.95	58.74	0

Широколистни високоствъблени								
2016	159.0	133.6	0.0	0.0	0.0	0.0	133.6	0.0
2017	33.5	32.0	0.0	0.0	0.0	0.0	32.0	0.0
2018	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2019	95.3	84.7	0.0	0.0	0.0	0.0	84.7	0.0
2020	312.3	280.6	0.0	0.0	0.0	0.0	280.6	0.0
2021	80.4	74.3	0.0	0.0	0.0	0.0	74.3	0.0
2022	105.7	98.5	0.0	0.0	0.0	0.0	98.5	0.0
2023	295.0	276.2	0.0	0.0	0.0	0.0	276.2	0.0
2024	284.0	229.1	22.1	36.5	0.6	59.2	170.0	0.0
2025	25.1	22.2	0.0	0.0	0.0	0.0	22.2	0.0
Всичко	1 390.3	1 231.2	22.1	36.5	0.6	59.2	1 172.0	0.0
%	100	88.56	1.59	2.63	0.04	4.26	84.3	0
Издънкови за превръщане								
2016	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2017	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2018	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2019	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2020	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2021	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2022	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2023	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2024	19.5	15.0	0.0	7.8	0.0	7.8	7.2	0.0
2025	35.2	25.1	4.5	0.0	0.0	4.5	20.6	0.0
Всичко	54.7	40.1	4.5	7.8	0.0	12.3	27.8	0.0
%	100	73.31	8.23	14.26	0	22.49	50.82	0
Нискоствъблени								
2016	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2017	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2018	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2019	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2020	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2021	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2022	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2023	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2024	6.5	5.4	0.0	0.0	0.0	0.0	5.4	0.0
2025	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Всичко	6.5	5.4	0.0	0.0	0.0	0.0	5.4	0.0
%	100	83.08	0	0	0	0	83.08	0
Общо от ДРУГИ СЕЧИ								
Общо	8 477.9	6 805.3	302.8	1 157.7	12.4	1 473.0	5 332.4	0.0
%	100	80.27	3.57	13.66	0.15	17.37	62.9	0
ТЕХНИЧЕСКИ СЕЧИ								
Иглолистни								
2016	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

2017	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2018	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2019	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2020	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2021	119.9	79.5	0.0	3.3	0.0	3.3	76.2	0.0
2022	42.5	34.7	11.2	0.3	0.0	11.5	23.2	0.0
2023	9.2	5.7	0.0	0.0	0.0	0.0	5.7	0.0
2024	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2025	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Всичко	171.6	119.9	11.2	3.6	0.0	14.8	105.1	0.0
%	100	69.87	6.53	2.1	0	8.62	61.25	0
Широколистни високоствъблени								
2016	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2017	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2018	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2019	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2020	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2021	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2022	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2023	2.8	2.8	0.0	0.0	0.0	0.0	2.8	0.0
2024	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2025	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Всичко	2.8	2.8	0.0	0.0	0.0	0.0	2.8	0.0
%	100	100	0	0	0	0	100	0
Издънкови за превръщане								
2016	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2017	1.9	1.9	0.0	0.0	0.0	0.0	1.9	0.0
2018	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2019	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2020	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2021	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2022	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2023	0.6	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.6	0.0
2024	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2025	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Всичко	2.5	2.5	0.0	0.0	0.0	0.0	2.5	0.0
%	100	100	0	0	0	0	100	0
Нискоствъблени								
2016	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2017	20.0	20.0	0.0	0.0	0.0	0.0	20.0	1.1
2018	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2019	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2020	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2021	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2022	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

2023	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2024	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2025	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Всичко	20.0	20.0	0.0	0.0	0.0	0.0	20.0	1.1
%	100	100	0	0	0	0	100	5.5
Общо от ТЕХНИЧЕСКИ СЕЧИ								
Общо	196.9	145.2	11.2	3.6	0.0	14.8	130.4	1.1
%	100	73.74	5.69	1.83	0	7.52	66.23	0.56
ОБЩО ОТ ВСИЧКИ ВИДОВЕ СЕЧИ								
2016	18 128.9	16 326.4	4 312.5	382.0	69.7	4 764.3	11 562.1	0.0
2017	14 401.2	12 714.7	3 110.5	461.0	18.4	3 589.8	9 124.9	1.1
2018	21 656.7	18 567.3	5 109.0	1 651.3	9.5	6 769.9	11 797.6	0.0
2019	16 245.1	13 755.5	3 243.2	1 014.6	103.5	4 361.3	9 394.2	0.0
2020	20 986.3	17 925.6	4 849.5	886.8	28.3	5 764.5	12 161.1	0.0
2021	13 631.3	11 730.4	3 659.8	422.7	123.1	4 205.6	7 524.8	0.0
2022	9 482.2	8 124.5	2 748.4	783.1	170.9	3 702.3	4 422.2	0.0
2023	8 138.0	6 921.4	1 223.3	504.1	103.1	1 830.4	5 091.0	0.0
2024	4 024.7	3 160.7	514.8	927.3	35.3	1 477.4	1 683.3	0.0
2025	1 590.9	1 318.7	334.7	0.0	21.1	356.1	962.6	0.0
Общо	128 285.3	110 545.2	29 105.7	7 032.9	682.9	36 821.6	73 723.8	1.1
%	100	86.17	22.69	5.48	0.53	28.7	57.47	0
Предвидено по ГСП								
%	100	82.2	19.4	17.1	12.1	48.6	31.3	2.3
Разлика + / -		3.97	3.29	-11.62	-11.57	-19.9	26.17	-2.3

3.3. Възобновяване и залесяване през ревизионния период

3.3.1. Естествено възобновяване

Условията в района на стопанството са сравнително благоприятни за естественото възобновяване на буквите и дъбовите гори. Разнообразните почвено – климатични условия, в съчетание с правилното и навременно извеждане на възобновителните сечи, са предпоставка за доброто естественото възобновяване. В плана от 2016 г. мероприятията са планирани така, че да се осигури в максимална степен естествено възобновяване. Мероприятията по възобновяването и залесяването са планирани съгласно установените типове горски месторастения. Вzeti са в предвид и насоките на стопанисване на отделните стопански класове, досегашния опит на стопанството и всички действащи в момента официални документи в това отношение и не на последно място специфичните изисквания на статута на защитените зони от Националната екологична мрежа НАТУРА 2000. Важни условия за успешно естествено възобновяване са правилното извеждане на възобновителните сечи, своевременното почистване на насажденията от отпадъците при сечта и опазването им от паша. Опазването на подраста по време на дърводобива, недопускането на ерозионни процеси по извозните пътища и използването на щадящи околната среда технологии на сеч и извоз на дървесината са задължителни условия за наличието на възобновени по естествен път насаждения в бъдеще.

3.3.2. Залесяване

В района на дейност на ТП "ДГС Клисура" естествените семенни насаждения се възобновяват добре и затова залесителни мероприятия са били предвидени върху такава малка площ – 17.6 ха редуцирана площ или средногодишно по 1.8 ха.

а/ ново залесяване - всички залесявания са били планирани с тази насока и ще се извърши на голини с обща площ 17.6 ха (100,0%) с бял бор (8.0 ха – 45.5%) и бук (9.6 ха – 54.5%) в следните подотдели: 5-10, 12; 8-1; 25-9; 28-2; 41-4; 58-3; 79-2; 80-3; 89-1; 111-3, 4; 117-4; 127-5; 130-1; 132-2. При избора на дървесни видове за залесяване са взети предвид условията на месторастенето и подходящия състав на конкретната голина, екологичните изисквания на всеки дървесен вид и функционалната принадлежност на подотделите, като според конкретния случай и ситуация избраните видове могат да бъдат заменени с други определени като подходящи за съответното месторастене според „Класификационна схема на типовете горски месторастения в Република България“ от 2011 г. За добиване на необходимия посадъчен материал стопанството разполага с разсадник с площ 6.0 ха и семепроизводствени насаждения с площ 160.2 ха. Събирането на семена може да става и от определени елитни дървета с добра стъблена форма извън семепроизводствените насаждения. За планираните залесявания са били необходими 90720 фиданки посадъчен материал, от които 26400 броя бялборови и 64320 броя букови фиданки.

По данни на ТП „ДГС Клисура“ през изтеклия ревизионен период 2016 – 2025 год. на територията на стопанството предвидената и изпълнена почвоподготовка в горските територии държавна собственост е показана в табличен вид (таблица №15).

За ревизионния период общото изпълнение на почвоподготовката е 3.4%, ръчни площадки дупки на площ 0.6 ха.

Предвидената почвоподготовка е била ръчна – в ръчни тераси.

Таблица № 15

За сравнение на предвидената и изпълнена почвоподготовка в държавните горски територии в ТП „ДГС Клисура“ за периода 2016 - 2025 година

№ по ред	Вид на почвоподготовката	Предвидено по ГСП	Изпълнено в ха	% от ЛП
	Ръчна			
1.	Ръчни тераси	17.6		
2.	Ръчни площадки		0.6	
3.	Опростена с разрохкване			
	Всичко:	17.6	0.6	3.4
	Механизирана			
1.	Машинни тераси			
2.	Дупки с моторен свредел			
	Всичко:	0	0	
	Общо:	17.6	0.6	3.4

По данни на ТП "ДГС Клисура" през изтеклия ревизионен период на територията на стопанството са залесени следните дървесни видове в горските територии държавна собственост, видно от таблица № 16 и е направено сравнение за ревизионния период на планираното и изпълнено залесяване по дървесни видове.

В таблица № 17 е направено сравнение за ревизионния период на планираното и изпълнено залесяване по години.

Таблица № 16

За сравнение на предвиденото и извършено в ТП „ДГС Клисура“ залесяване
за държавните горски територии по дървесни видове за периода 2016 - 2025 година

Дървесен вид	Предвидено в ГСП по подотдели	Действително изпълнено по подотдели	% по отношение на предвиденото
	хектари		
1	2	4	5
I. Иглолистни			
бял бор	8	0	
черен бор		0.6	
Всичко	8	0.6	7.5
бук	9.6		
Всичко	9.6		
ОБЩО	17.6	0.6	3.4

Реализираното залесяване на 0.6 ха е с черен бор. Предвидените залесявания са били 8 ха с бял бор и 9.6 ха с бук. Не са изпълнени според предвижданията на ГСП от 2016 г.

Таблица № 16 А

Сравнение на предвиденото по ГСП от 2016 г.
и изпълнено залесяване по дървесни видове
(площта е в хектари)

Дървесен вид	Предвидено по ГСП 2016		Изпълнено		%
	ха	%	ха	%	спрямо ГСП
1. Иглолистни					
1.1. БЯЛ БОР	8.0	45.45			
1.2. ЧЕРЕН БОР			0.6	100	
ВСИЧКО ИГЛОЛИСТНИ	8.0	45.45	0.6	100	
2. Широколистни					
2.1. БУК	9.6	54.55			
ВСИЧКО ШИРОКОЛИСТНИ	9.6	54.55	0	0	
О Б Щ О	17.6	100	0.6	100.0	3.4

По данните предоставени от ТП „ДГС Клисура“ през изтеклия ревизионен период на територията на стопанството стопанисващите органи правилно са преценили, че част от предвидените за залесяване голи площи и редици могат да се самозалесят и по естествен път.

Таблица № 17

За извършените залесявания в държавните горски територии
на ТП „ДГС Клисура“ за ревизионния период 2016 - 2025 година

Година	Вид на залесяването						Подпо- магане на възобн.	Употребени фиданки
	ново залесяване	в зрели насаждения	възстанов. на гори	попълване на редици	двуетажни насаждения	Всичко		

	ha (редуцирана площ)							хил.бр.
2016						0		
2017						0		
2018						0		
2019						0		
2020						0		
2021	0.6					0.6		2.1
2022						0		
2023						0		
2024						0		
2025						0		
Общо	0.6	0	0	0	0	0.6	0	2.1
по ГСП	17.6	0	0	0	0	17.6	0	90.72
Разлика	-17	0	0	0	0	-17	0	-88.62

Изпълненото залесяване 0.6 ха са през 2021 г.

3.4. Недървесни горски продукти

3.4.1. Горски плодове, билки и гъби

В района на стопанството съществуват добри условия за събиране на гъби (в това число трюфели), билки и горски плодове. Предвид това, че ежегодните им количества са твърде променлива величина, с ГСП от 2016 г. се предвижда ориентировъчни количества. Средногодишно е планирано да се добиват по около 2 тона сурови билки, около 2 тона горски плодове и около 1 тон диворастящи гъби (в това число трюфели).

Осъществяването на недървесните ползвания е източник на допълнителни доходи за стопанството и е икономически оправдано, но трябва да става при достатъчен и ефективен контрол. В Таблица № 18 е показан добива през ревизионния период 2016 – 2025 г. на територията на ТП „ДГС Клисура“ от странични ползвания. Добити са 0.7 тона диворастящи гъби през 2022 г. (средногодишно по 0.7 тона); впо-малко с 9.3 тона от предвиденото за десетилетието. Отчетен е добив на горски плодове 8.05 тона – средногодишно 0.805 тона - в по-малко 11.95 тона спрямо планирания добив 20 тона за десетилетието. Билки са добивани за цялото десетилетие 15.7 тона – средногодишно 1.570 тона – в по- малко с 4.3 тона спрямо планирания добив за десетилетието, който е 20 тона.

Таблица № 18

Странични ползвания през ревизионния период 2016-2025 г. на територията на ДГС “Клисура”

№	Недървесни горски продукти	Мярка	Години										Общо	по ГСП	+/-
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025			
1	Листников фураж	пр.м ³					4	7		3			14		14
2	Вейки	бр.						100		70			170		170
3	Диворастящи гъби	тон							0.7				0.7	10	-9.3
4	Горски плодове	тон		0.9	1	2.5	0.15		0.5	0.6	0.4	2	8.05	20	-11.95
5	Билки	тон	0.3			0.4			2	1	2	10	15.7	20	-4.3

3.4.2. Добив на сено

Не е било предвидено добив на сено по ГСП 2016 г. Не е добивано сено през ревизионния период.

3.4.3. Листников фураж

Добивът на листников фураж е чрез издаване на разрешително за ползване по реда на чл.81, ал.1, т.3 от НАРЕДБА за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горските територии - държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти

Не е било предвидено добив на листников фураж по ГСП 2016 г. За ревизионния са добити общо 14 пр. куб.м. листников фураж.

3.4.4. Вейки

Без да са били планирани с плана от 2016 г. са добити 170 броя вейки, средногодишно по 17 броя.

3.4.5. Паша

Пашата на добитък в гората, макар и ограничено, в района на стопанството и в перспектива ще бъде едно от най-важните недървесни ползвания от горите.

Съгласно чл.124 от Закона за горите е забранена пашата в горските територии без пастир, в поройните и ерозираните горски територии, в дендрариумите, в одобрените и регистрираните източници за производство на горски репродуктивни материали и горските разсадници, в горските култури и младите насаждения от семенен произход и в издънковите насаждения, докато достигнат височина до 3 метра, в горските територии, в които е започнало или е възможно естественото им възобновяване и нощната паша.

Площите, забранени за паша, са били разработени по горскостопански участъци и землища, са били подробно описани в кратките записки към плана от 2016 г.

Според чл. 125 ал. 1 от ЗГ ежегодно кметът на община Карлово издава заповед, в която се посочват горските територии, в които е забранена пашата на селскостопански животни. Общата площ в държавните горски територии, върху която се забранява пашата с плана от 2016 г. е 5329.5 ха. Следва списък за забранените за паша подотдели по ГСУ и собственост съгласно плана от 2016 г:

I ГСУ

Землище гр. Клисура

Държавна собственост – 4 а, б; 5 к, н, р, 10, 12; 6 а, б, в, г, ф, х, ц, ч, ш, щ, я, 1; 7 а, д, е, ж, з, и, к, м, н, о, 4, 9; 8 а, б, в, г, д, е, ж, з, м, 1, 2; 12 а, б, в, г, д, е, ж, з, 5; 13 а, б, в, г, д, е, ж, з, м; 16 б, в, г, д; 17 а, в, г, д, е, ж, 2; 18 а, б, в, г, е, б, 7, 8, 9; 19 а, б, в, г, е, ж, з, и, к; 20 б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, 1, 6; 21 а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, 1, 7; 22 а, б, д, ж, з, и, к, л, м, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, ю, 1, 9; 23 в, г, д, е, ж, з, о, р, т, у, ф, х, 3; 24 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н; 25 б, в, ж, з, к, л, м, н, о, п, р, у, 2, 3, 9; 26 г, е, ж, и, к, л, м, о, п, р, с, т, 8; 27 а, в, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, с, т, у, х, 1, 2; 28 а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, о, 2; 29 б, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, р, т, у; 30 а, б, в, д, ж, к, м, н, о, р; 32 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о; 33 а, б, в, д; 34 а, в, г, д, е, ж, и, к; 35 а, б, г, з, и, к, м; 36 а, б, в, г, ж, з; 37 а, б, в, г, е, 2, 5; 38 а, б, в, и, к; 39з, и, о, п, р, 5; 40е, ж, з, и, м, н, ф, ц; 41 а, б, в, г, д, е, к, л, м, н, о, 1, 4; 42 а, г, д; 43 а, б, в, г, д, л, м, н, 2; 44 а, б, г, д; 45 а, г, д, е, и, к, н, о, п, р; 46 а, б, д, е, ж, з, и; 47 а, б, в, г, д, е, ж, и, к, м, н, о; 48 б, г, д, е, ж, з, и, к, м; 49 а, б, в, е, ж, з, и, к, л, м; 50 а, б, в, г, д, е, ж; 51 а, б, в, г, д, ж, з, и; 52 а, б, в, г, д, е; 53 а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л; 54 а, б, в, г, д, ж, з, и, л; 55 а, б, г, д; 56 а, г, д, ж, з, и; 57 а, б, в, е, ж, и, к; 58 а, б, в, м, н, о, 1, 3; 59 а, б, г, д, е, ж, и, к, л, м, н; 60 а, б, в, г, е, ж, з, и, к, м, н, 5; 61д, з, 2; 62 а, б, в, г, д, е, 2, 4; 63 а, б, в; 64 а, б, в; 65 а, б, в, г, д; 66 а, б, в, г; 67 а, б, в; 68 а, б, в; 69 а, б, в, г; 70 а, б, в, г, д; 71 а, б, в, г, д; 72 а, б, в, г, д, е, ж; 73 а, б, в, г, д, е, ж; 74 а, в, г, д, е, ж; 75 а, б, в, г, д; 76 а, б, в, г, 3; 77 а, б, г, з, и, л, м, н, о, 2, 3; 78 а, в, д, ж, з, и, к; 79 в, 2; 80 а, б, в, г, ж, з, и, к, л, 3; 81б, д, е, ж; 82 б, г, д, е, з, к; 83 а, б, в, д, з; 84 а, в, г, и; 85 б, г, д, е, ж, з, и, к, л; 86 а, б, в, д, ж, з, к, м, н, ф, х, ч, щ, ю; 87 б, е, ж, и, к, н, ф; 88 а, б, в, г, 89 д, ж, 1; 158 б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, н, о,
4 - с обща площ 3083,7 ха;

Общинска собственост – 6 т; 18 ж; 40 т, у, ш; 41 р; 61 е, ж; 65 е; 82 л; 87 д; 89 к; - с обща площ 13,8 ха;

Частна собственост – 4 д, е; 5 у; 6 у; 7 ф, х, ц; 8 н, р; 9 а; 16 а; 28 п; 29 ф, ц, щ, я; 30 у, ф; 55 е; 77 д, к; 85 в; 89 з, и, л; - с обща площ 22,6 ха.

II ГСУ

Землище гр. Клисура

Държавна собственост – 90 б, в, г, д, ж, з, и, к, л, м, н; 91 а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о; 92 а, б, в, д, е; 93 а, б, г, е, и, к, м; 94 а, б, в, е, ж, з, и; 95 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н; 96 а, б, в, г, д, е, ж, з, и; 97 а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, м, н, о, п; 98 а, б, в, г, д, е, ж, з, и; 99 а, б, в, г, д, е, ж; 100 а, б, в, г; 101 а, в, г, е, ж, и; 102 а, б, в, д, е, ж, з, и; 103 а, б, в, г; 104 а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л; 105 а, в, г, д, е, ж, з, и; 106 а, б, в, г, д, е, ж; 107 а, б, в, г, д, е, ж, з; 108 а, б, в, г, д, е; 109 а, б, г, д; 110 а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, н, р; 111 а, б, в, г, д, е, ж, к, л, 3, 4; 112 а, б, в, ж, и, л, м, н, п, 3; 113 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к; 114 а, в, д, е, л, о, п, 5; 115 б, г, е, з, к, м, н, о, п, с, т, 2; 116 б, в, д, е, ж, з; 117 а, б, г, д, е, ж, 4; 118 а, б, в, г, д, е, з, к, л, н; 119 а, б, г, е, ж; 120 а, б, в; 121 а, б, в, д, е, з, и; 122 а, б, г, е, ж; 123 а, б, в, г, д, е, ж; 124 а, б, в, д, е, ж; 125 а, б, в, г, д, е, ж; 126 б, в, д, е, ж; 127 а, в, г, д, е, ж, з, и, к, 5; 128 а, б, г, д, е, ж, и; 129 а, б, г, д, е, ж; 130 б, в, г, д, 1; 131 а, б, в, г, д, е, з; 132 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 2; 133 а, б, в, г, д, е, ж, и, к, м, н; 134 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к; 135 а, б, в, г, д, е, ж, з, и; 136 б, в, г, д, е, ж, з, к, м; 137 а, б; 138 а, б, в, г, д, е, ж - с обща площ 2245,8 ха;

Общинска собственост – 113 л - с обща площ 1,1 ха;

Частна собственост – 105 к - с обща площ 6,9 ха.

3.5. Сгради, пътища и съоръжения

3.5.1. Сгради

С горскостопанския план от 2016 г. се планира ремонт на административната сграда на стопанството и на останалите стопанисвани от ТП „ДГС Клисура“ сгради с обща ориентировъчна стойност 250000 лв. Ремонтът на административната сграда на стопанството е изпълнен.

3.5.2. Пътища

С оглед нуждите на стопанството с горскостопанския план от 2016 г. се предвижда ремонт на съществуващата пътна мрежа с обща дължина 16 км и строеж на нови автомобилни пътища за усвояване на недостъпните райони с дължина 5 км с обща ориентировъчна стойност 200 000 лв. За по-пълното усвояване на площите предвидени за сеч е необходимо прокарването на тракторни пътища. Планиран е следния нов път: път за отдели №№ 25, 26; – 5 км, по който е било предвидено да се извозят 3 500 куб.м. Предвижданията на ГСП от 2016 г. са изпълнени. През десетилетието е извършван частичен ремонт на съществуващи горски автомобилни пътища. Изградени са временни извозни пътища, а една част от коларските пътища временно са разширявани и приспособявани за превоз на дървен материал с камиони при добри метеорологични условия.

Въпреки това пътищата са недостатъчни, в резултат на неравномерното им разположение на територията на стопанството. Има райони, до които достъпът е затруднен, или са трайно недостъпни при лоши метеорологични условия.

С плана от 2016 г. се предвижда поставянето на информационни и обозначителни табели на ЗМ „Върлишница“ с обща ориентировъчна стойност 250 лева, което е изпълнено.

3.5.3. Противоерозионни съоръжения

По данни в ГСП от 2016 година в ТП „ДГС Клисура“ не се предвижда построяване на технико-укрепителни съоръжения, но е предвидена поддръжка на съществуващите такива, за което ще са необходими около 20000 лв. На територията на ТП „ДГС Клисура“, не се наблюдават силно изразени поройни процеси.

3.6. Опазване на гората

Санитарното състояние на гората е един от определящите фактори за нейната производителност.

Състоянието на горите, държавна собственост в района на държавно горско стопанство "Клисура" се вижда от таблица № 19, където е показано разпределението на залесената площ по видове насаждения и степени на повреда.

Таблица № 19

Разпределение на залесената площ по видове насаждения и степени на повреда – за държавните горски територии

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен	
	Неповредени	I	II	III	Общо		
Бял бор	618,7	63,1	12,7	0,2	694,7	-	0,1
в.т.ч. Насаждения Чисти	53,0	-	-	-	53,0	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Иглолистни	6,1	-	-	-	6,1	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	49,3	-	-	-	49,3	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	179,5	19,6	12,7	-	211,8	-	0,2
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	53,6	16,9	-	-	70,5	-	0,1
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	277,2	26,6	-	0,2	304,0	-	0,1
Смърч	87,2	5,7	2,7	-	95,6	-	0,1
в.т.ч. Насаждения Чисти	3,3	-	-	-	3,3	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	13,5	-	-	-	13,5	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	15,2	-	-	-	15,2	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	5,9	-	-	-	5,9	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	49,3	5,7	2,7	-	57,7	-	0,1
Черен бор	203,1	3,8	-	-	206,9	-	0,1
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	2,5	-	-	-	2,5	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	79,0	2,9	-	-	81,9	-	0,1
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	72,9	0,9	-	-	73,8	-	0,1
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	48,7	-	-	-	48,7	-	-
Дуглазка	39,9	10,0	-	-	49,9	-	0,1
в.т.ч. Култури Чисти	9,4	-	-	-	9,4	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	2,4	10,0	-	-	12,4	-	0,7
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	28,1	-	-	-	28,1	-	-
Бук	3126,0	574,5	225,5	-	3926,0	-	0,3
в.т.ч. Насаждения Чисти	2546,5	534,5	225,5	-	3306,5	-	0,3
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	416,0	18,8	-	-	434,8	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	145,2	21,2	-	-	166,4	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	8,1	-	-	-	8,1	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	1,6	-	-	-	1,6	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	8,6	-	-	-	8,6	-	-
Зимен дъб	309,9	3,1	-	-	313,0	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	56,6	3,1	-	-	59,7	-	0,1
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	84,1	-	-	-	84,1	-	-

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	169,2	-	-	-	169,2	-	-
Габър	12,7	-	-	-	12,7	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	1,8	-	-	-	1,8	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	2,0	-	-	-	2,0	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	8,9	-	-	-	8,9	-	-
Трепетлика	20,3	-	-	-	20,3	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	3,5	-	-	-	3,5	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	16,8	-	-	-	16,8	-	-
Бреза	18,3	3,4	-	-	21,7	-	0,1
в.т.ч. Насаждения Чисти	3,1	-	-	-	3,1	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	5,0	-	-	-	5,0	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	2,8	-	-	-	2,8	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	2,2	2,5	-	-	4,7	-	0,3
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	3,6	-	-	-	3,6	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	1,6	0,9	-	-	2,5	-	0,3
Мъждрян	1,0	-	-	-	1,0	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	1,0	-	-	-	1,0	-	-
Акация	37,9	1,5	2,9	-	42,3	-	0,2
в.т.ч. Насаждения Чисти	11,2	0,4	-	-	11,6	-	0,1
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	18,5	-	1,4	-	19,9	-	0,1
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	2,9	1,1	-	-	4,0	-	0,2
в.т.ч. Култури Чисти	2,8	-	1,1	-	3,9	-	0,5
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	2,5	-	-	-	2,5	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	-	-	0,4	-	0,4	2	2,0
Келяв габър	55,1	-	-	-	55,1	-	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	16,8	-	-	-	16,8	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	18,1	-	-	-	18,1	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	20,2	-	-	-	20,2	-	-
Атласки кедър	4,5	-	-	-	4,5	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	0,7	-	-	-	0,7	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	3,8	-	-	-	3,8	-	-
Воден габър	4,4	-	1,1	-	5,5	-	0,4
в.т.ч. Насаждения Чисти	-	-	1,1	-	1,1	2	2,0
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	1,8	-	-	-	1,8	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	2,6	-	-	-	2,6	-	-
Джанка	1,2	-	-	-	1,2	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	1,2	-	-	-	1,2	-	-
Кестен	1,8	-	-	-	1,8	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	1,8	-	-	-	1,8	-	-
Без преобладание	716,9	31,7	6,0	-	754,6	-	-

"НИКАН НД" ЕООД, 2026 г.

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	57,4	-	-	-	57,4	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	226,8	16,3	-	-	243,1	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	39,1	-	-	-	39,1	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	23,8	-	-	-	23,8	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	346,3	15,4	6,0	-	367,7	-	0,1
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	23,5	-	-	-	23,5	-	-
Всичко	5258,9	696,8	250,9	0,2	6206,8	-	0,2
в.т.ч. Насаждения Чисти	2696,8	538,0	226,6	-	3461,4	-	0,3
в.т.ч. Насажд.Смес.Иглолистни	6,1	-	-	-	6,1	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	122,7	-	-	-	122,7	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	773,5	35,1	1,4	-	810,0	-	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	407,7	22,3	-	-	430,0	-	-
в.т.ч. Култури Чисти	296,9	25,0	13,8	-	335,7	-	0,1
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	158,6	27,8	-	-	186,4	-	0,1
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	753,4	47,7	8,7	0,2	810,0	-	0,1
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	31,2	-	-	-	31,2	-	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	12,0	0,9	0,4	-	13,3	-	0,3

Става ясно, че 84.7% от дървостойите държавна собственост горски територии не са засегнати от повреди. При засегнатите дървостойи преобладава първа степен на повреда (11.2% от залесената площ), при която е достатъчно да се изведе санитарна или принудителна сеч с интензивност от 10% до 15%. Втора степен е установена на площ от 250.9 ха (4.1%), при нея интензивността на сечта е до 10% и трета степен на повреди е констатирана на 0.2 ха от залесената площ (смесна иглолистно-широколистна култура), интензивността на санитарната сеч е 100%.

Таблица № 20
Преглед на повредите по дървесни видове

държавна собственост горски територии

Видове повреди и дървесни видове	Засегнати гори		Запас куб.м	Очаквани загуби	
	ха	%		куб.м	%
ветровал	18,1	0,3	8610	861	10,0
в.т.ч. Бял бор	-	-	2200	220	10,0
в.т.ч. Бук	18,1	0,5	6410	641	10,0
гниене	1012,0	16,3	219780	51992	23,7
в.т.ч. Бял бор	-	-	-	-	-
в.т.ч. Бук	1010,5	25,3	219660	51944	23,6
в.т.ч. Трепетлика	-	-	-	-	-
в.т.ч. Бреза	0,4	0,4	50	15	30,9
в.т.ч. Воден габър	1,1	7,5	70	33	46,9
в.т.ч. Ива	-	-	-	-	-
ветролом	17,4	0,3	3225	580	18,0
в.т.ч. Бял бор	12,3	1,5	2525	534	21,1
в.т.ч. Черен бор	-	-	-	-	-
в.т.ч. Ела	-	-	-	-	-
в.т.ч. Дуглазка	-	-	-	-	-
в.т.ч. Бук	-	-	-	-	-

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

в.т.ч. Червен дъб	-	-	-	-	-
в.т.ч. Зимен дъб	-	-	-	-	-
в.т.ч. Трепетлика	1,8	2,6	230	15	6,7
в.т.ч. Бреза	1,7	1,7	180	12	6,7
в.т.ч. Воден габър	1,6	11,0	290	19	6,7
в.т.ч. Ива	-	-	-	-	-
снеголом	120,0	1,9	40220	4484	11,1
в.т.ч. Бял бор	32,2	4,0	12210	1939	15,9
в.т.ч. Смърч	11,7	4,9	4710	837	17,8
в.т.ч. Черен бор	4,7	1,8	1460	227	15,5
в.т.ч. Дуглазка	10,4	11,9	7460	413	5,5
в.т.ч. Бук	56,5	1,4	13950	1011	7,2
в.т.ч. Бреза	4,5	4,4	430	57	13,3
повреди от паша	5,9	0,1	200	42	21,0
в.т.ч. Бук	5,9	0,1	200	42	21,2
суховършия	413,7	6,7	97070	11933	12,3
в.т.ч. Бял бор	110,6	13,6	28135	4228	15,0
в.т.ч. Смърч	6,0	2,5	2680	758	28,3
в.т.ч. Черен бор	36,4	14,0	14450	1403	9,7
в.т.ч. Бук	148,4	3,7	38615	4091	10,6
в.т.ч. Зимен дъб	105,1	28,6	12755	1342	10,5
в.т.ч. Бреза	0,1	0,1	10	-	3,3
в.т.ч. Мъждрян	0,4	13,8	10	1	10,0
в.т.ч. Акация	4,9	8,3	385	105	27,2
в.т.ч. Келяв габър	1,6	2,7	20	2	10,0
в.т.ч. Джанка	0,2	10,5	10	3	26,6
повреди от машини и хора	10,6	0,2	1020	102	10,0
в.т.ч. Бук	10,6	0,3	1020	102	10,0
корояди	4,1	0,1	1040	158	15,2
в.т.ч. Бял бор	3,5	0,4	990	148	15,0
в.т.ч. Зимен дъб	0,6	0,2	50	10	20,0
Всичко	1601,8	25,8	371165	70152	18,9
в.т.ч. Бял бор	158,6	19,5	46060	7069	15,3
в.т.ч. Смърч	17,7	7,4	7390	1595	21,6
в.т.ч. Черен бор	41,1	15,8	15910	1630	10,2
в.т.ч. Ела	-	-	-	-	-
в.т.ч. Дуглазка	10,4	11,9	7460	413	5,5
в.т.ч. Бук	1250,0	31,3	279855	57831	20,7
в.т.ч. Червен дъб	-	-	-	-	-
в.т.ч. Зимен дъб	105,7	28,8	12805	1352	10,6
в.т.ч. Трепетлика	1,8	2,6	230	15	6,5
в.т.ч. Бреза	6,7	6,5	670	84	12,5
в.т.ч. Мъждрян	0,4	13,8	10	1	10,0
в.т.ч. Акация	4,9	8,3	385	105	27,3
в.т.ч. Келяв габър	1,6	2,7	20	2	10,0

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

в.т.ч. Воден габър	2,7	18,5	360	52	14,4
в.т.ч. Джанка	0,2	10,5	10	3	30,0
в.т.ч. Ива	-	-	-	-	-

По-голямата част от повредите са слабо застъпени. Рядко се срещат повреди от машини и хора, ветролом, ветровал, корояди и паша.

По-разпространени са следните повреди:

- **гниене** (63.2% от всички повреди) - среща се предимно в букови насаждения. Очакваемите загуби са 23.7%, като при повредата не се налага извеждането на санитарна сеч на цялата площ на подотдела.

- **суховършия** (съхнене за иглолистните) (25.8% от всички описани повреди за ДГТ) - среща се предимно в букови и зимендъбови насаждения. Основна причина за появата на тези повреди е промяната в климата. Очакваемите загуби са 12.3%, като при повредата не се налага извеждането на санитарна сеч на цялата площ на подотдела.

- **снеголом** (7.5% от всички описани повреди за ДГТ) - среща се повсеместно, но предимно в бялборови, смърчови, черенборови, дугласкови, букови и брезови дървостои.

Очакваемите загуби са 11.1%.

В Таблица № 21 са показани изпълнените лесозащитни мероприятия за периода 2016 - 2025 година.

Таблица № 21

За изпълнени лесозащитни мероприятия за периода 2016 – 2025 година

№	Наимено-вание на меро-приятieto	Мярка	2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024		2025	
			План	Изпъл-нено	План	Изпъл-нено	План	Изпъл-нено	План	Изпъл-нено	План	Изпъл-нено	План	Изпъл-нено	План	Изпъл-нено	План	Изпъл-нено	План	Изпъл-нено	План	Изпъл-нено
1	Авиобиологична борба	дка	1000	1060	-	-	1400	1200	-	-	-	-	-	-	593	593	-	-	593	593	600	600
2	Авиохими-чна борба	дка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Наземна хим.(биол.) борба	дка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Механична борба	дка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Интегрирана борба	дка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Изведени санитарни сечи	дка	0.98	56.2	0.98	10.1	0.98	5.4	0.98	1.4	0.98	4.5	0.98	0.6	0.98	27.1	0.98	0.4	0.98	13	0.98	56.4
ОБЩО		дка	1001	1116.2	0.98	10.1	1401	1205.4	0.98	1.4	0.98	4.5	0.98	0.6	594	620.1	0.98	0.4	594	606	601	656.4

В таблица № 22 са дадени извършените нарушения през ревизионния период.

Таблица № 22
За извършените нарушения в ТП "ДГС Клисура" за периода 2016 - 2025 година

Години	Незаконна сеч		Незаконна паша		Разораване		Пожари		Лов		Други
	брой на нарушенията	общо отсечена маса, м ³ .	брой на нарушенията	общо брой на добитъка	брой на нарушенията	Общо дка	брой на пожарите	общо опожарена площ, ха	брой на нарушенията	общо убит дивеч, броя	
2016	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2017	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2018	4	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2019	2	3	-	-	-	-	2	35.1	-	-	-
2020	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2021	7	26	1	5	-	-	2	8.6	-	-	-
2022	1	3	-	-	-	-	1	1.1	-	-	-
2023	4	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2024	-	-	-	-	-	-	1	28.2	-	-	-
2025	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо	26	58	1	5	0	0	6	73	0	0	0

Всички регистрирани нарушения са извършени в горските територии, като най-много са през 2021 година, а най – малко през 2017 и 2025 година. Общо отсечената маса е 58 куб. м дърва за огрев и строителна дървесина. Нарушение от незаконна паша е отчетено 1 брой през 2021 г.

Противопожарно устройство

През десетилетието са станали 6 броя пожари с общо опожарена площ 73 ха.

Общата дължина на съществуващите бариерни прегради възлиза на 9.0 км. За такива са използвани съществуващите реки, шосета и просеки с широчина 15-20 м. С плана от 2016 г. няма планирани нови бариерни прегради. Общата дължина на съществуващите лесокултурни прегради е 16.3 км. Това са предимно речни корита, канали, камионни и тракторни пътища и просеки с широчина 10-12 м. С горскостопанския план от 2016 г. са били планирани са нови 14.7 км лесокултурни прегради, (в подотдели: №№ 37 г, е; 38 л; 43 д, м, 2; 44 а; 55 а; 56 а, б, г, д; 57 а, б; 59 а, г, 1; 61 б, д, 1; 76 а, 1, 2; 81 б, в; 88 б, д, ж, и) като е предвидено да се направят в насаждения от първи до трети клас на пожарна опасност по пътеки, които трябва да се разширят според изискванията и по някои била, с цел да се използват при извършването на бъдещи сечи. За лесокултурни прегради ще се използват и планираните нови камионни пътища.

Лесокултурни прегради	Държавна собственост	Частна собственост	ОБЩО
съществуващи	16.2	0.1	16.3
планирани	14.6	0.1	14.7

Минерализовани ивици	Държавна собственост	Общинска собственост	Частна собственост	ОБЩО
съществуващи	3.7	0.9	0.2	4.8
планирани	6.8	0.2		7.0

Общата дължина на съществуващите минерализовани ивици е 4.8 км. С горскостопанския план от 2016 г. е планирана направа на 7.0 км нови минерализовани ивици (отдели и подотдели: №№ 7 б, п, з; 22 с, у, х, ц, ч, ш, 12; 60 б, г, ж, и, к, л, н, о; 28 н; 40 а, д, е, ж; 158 п.)

През 2025 г. е извършено почистване с собствен трактор на съществуващи минерализовани ивици с обща дължина 3407 л.м, както следва:

30 „с“, „т“ м. Бялата вода - 412 м.

От 28 до 29 отдел-м. Голямата могила - 832 м.

87 „а“, „б“, „в“, „г“-м. Черешов дол - 820 м.

24 „м“- м.Шайковица - 220 м.

38 „а“- м. Белите брези - 673 м.

43 „к“, „з“- м. Осиковица - 450 м.

Върху картите за противопожарно устройство са показани с червен цвят пътищата за движение на противопожарна техника. С плана от 2016 г. се предвижда периодично те да бъдат просветлявани и укрепвани.

Върху картите на противопожарните мероприятия са отразени също източниците за вода и подстъпите към тях: р. Стряма под банята и в местността Семков паметник; р. Падеж на разклона за местност Дебели дял и до овчарника; водоема на горски разсадник „Зли дол“; Хидрантите в гр. Клисурса.

С плана от 2016 г. е планирано да се поставят и поддържат в добър вид 30 бр. предупредителни табели и плакати през 500 - 1000 м в горските територии държавна собственост покрай пътищата и на местата, предвидени за почивка, паркиране и палене на огън, за което са били предвидени 3000 лв. На видни места пред кметството, хижите, автогарата и ЖП гарите и други обществени места са поставени листовки с противопожарно съдържание. Редовно е провеждан инструктаж на служителите в стопанството, съгласно спазване на противопожарните правила, мерки и изисквания при работа в гората, както и участието в гасенето на горски пожари.

Ежегодно се изпраща писмо до Община - Карлово, за предоставяне на списък с доброволните формирования за гасене на пожари в горските територии. Със Заповед на Директора са обявени горските масиви с повишена и висока пожароопасност, с която е запознато населението на селищата на територията на стопанството. За предотвратяване възникването на пожари, ограничаване на разпространението им и бързото им потушаване е извършвано почистване от запалими материали и поддържане в добро състояние на съществуващите вече противопожарни съоръжения: бариерни прегради – 9.0 км, съществуващи лесокултурни прегради – 16.2 км., съществуващи минерализовани ивици – 3.7 км, поддържане в пълна готовност на 1 бр.противопожарно депо, автомобил със специален режим на работа (пожарна кола РВ 22-41 РА). Извършена е мащабна разяснителна кампания за задълженията на всички лица и организации, пребиваващи или извършващи дейности в и в близост до ГТ - кметствата, населението; поддържане в добър вид на съществуващите и поставяне на нови табели с ПП съдържание; разпространение на плакати и листовки с противопожарна тематика и др. През пожароопасния сезон чрез мобилните телефони е поддържана непрекъсната 24 часова връзка между служителите на ТП „ДГС-Клисурса“, както и със служителите на всички институции, имащи отношение към недопускането и гасенето на горски пожари – кметства, РС”ПБЗН” и други.

Противопожарният инвентар е разпределен в 1 противопожарно депо оборудвано според Наредба № 8 от 12.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари, намиращо се в сградата на ТП „ДГС Клисурса“, гр. Клисурса, което съдържа инвентар за две.

С плана от 2016 г. е планирано е изграждането на нова пожароизвестителна кула на границата на подотдел 18-1 и 19-1 с ориентировъчна стойност 30 000 лв. Оповестяване на пожарите да става по утвърдена схема на ИАГ, като се използва наличната съобщителна техника.

Координати на местоположението на пожароизвестителната кула	x	y
WGS_84	42°43'03.581466`` 42.71766152 289454	24°25'43.278256`` 24.42868840 4732669

На територията на стопанството има 1 площадка, отговарящи на изискванията за кацане на хеликоптери, която се намира до стадиона в непосредствена близост до гр. Клисура.

С плана от 206 г. за нуждите на стопанството е планирано дооборудването на един високопроходим автомобил с автоцистерна и техника необходима при гасенето на пожари с ориентировъчна стойност 90 000 лв.

Общо за извършване на противопожарните мероприятия в горските територии държавна собственост с плана от 2016 г. са били планирани около 18040 лв. средногодишно. Както следва в таблица № 23.

Таблица № 23

Обща стойност на предвидените противопожарни мероприятия с ГСП от 2016 г.

Мероприятие	Мярка	Обем	Стойност, лв.
1. Лесокултурни прегради	км	14,6	43800
2. Минерализовани ивици	км	6,8	13600
3. Противопожарни табели	бр.	30	3000
4. Пожаронаблюдение	лв/г.	3000	30000
5. Противопожарна техника	лв/г.	9000	90000
Общо			180400

Общо за извършване на противопожарните мероприятия в горските територии държавна собственост с плана от 2016 г. са били планирани около 18040 лв. средногодишно. Както следва в таблица № 23.

3.7. Организация и управление

ТП "ДГС Клисура" – частта, която е обект на инвентаризация през 2025 г. е разделено на 2 (два) горскостопански участъка: I ГСУ "Старопланински" и II ГСУ "Средногорски".

а/ Първи горскостопански участък „Старопланински“

Заема северозападната и централната част от територията на стопанството. Включва отдели №№ 4-9, 12-13, 16-30, 32-89 и 158 с обща площ 4845.4 ха, от която 3960.6 ха залесена и 884.8 ха незалесена площ. Общият брой на отделите в горскостопанския участък е 82. В горскостопанския участък се намират Защитената Местност „Върлишница“ и Паметника на Културата „Зли дол“. На север граничи с НП „Централен Балкан“.

б/ Втори горскостопански участък „Средногорски“

Заема югоизточната част от територията на стопанството. Включва отдели №№ 90-138 с обща площ 2742.4 ха, от която 2462.2 ха залесена и 280.2 ха незалесена площ. Общият брой на отделите в горскостопанския участък е 49. В резултат на човешката дейност на територията на участъка са създадени иглолистни култури (7.4%), които в болшинството от случаите са в добро състояние.

Всеки горскостопански участък е разделен на охранителни участъци, като границите и големината на обособените охранителни участъка (ОУ) по необходимост могат да се оптимизират спрямо обема на водените мероприятия, опасността от повреди и нарушения с последващи заповеди на директора на ТП “ДГС Клисура” през ревизионния период.

През ревизионния период дърводобива се е извършвал чрез сключване на договори с частни фирми, в които работят както местни, така и хора от други райони.

Работите по ЛКМ са извършвани с наети работници.

Щатното разписание на длъжностите в ТП “ДГС Клисура” е посочено в таблица № 24, към 31.12.2025 г.

Таблица № 24
За съществуващата управленска структура към 31.12.2025 г.

Номенклатурна длъжност	Брой	
	по щат	наличност
1.Ръководители		
Директор	1	1
Заместник директор	1	1
Главен инженер	1	-
Главен счетоводител	1	1
Специалист обработка на данни		
Юрисконсулт	0.5	0.5
Лесничей – старши лесничей на ГТУ	4	3
Лесничей	2	2
Специалист лесовъдство – технолог по дърводобива	2	1
Специалист лесовъдство – помощник лесничей	3	2
Техник ГС – ТРО по дърводобива	-	-
Счетоводител	2	2
Счетоводител-касиер-домакин	1	1
Деловодител и човешки ресурси	1	1
Горски стражари	12	6
Квалифицирани работници в горското, рибното и ловното стопанство	-	-
Квалифицирани работници и сродни на тях занаятчии	-	-
Механик-шофьор	2	2

Огняр	-	-
Водач машини за ГС – багерист	1	-
Чистач – хигиенист	2	2
Работник разсадник	-	-
Сезонен работник ГС	19	12

В таблица № 25 са посочени машините и механизмите, които има в ТП "ДГС Клисурса" към 31.12.2024 година.

Таблица № 25

Машини, съоръжения и механизация, използвани в ДГС "Клисурса"
към РДГ - гр. Пловдив към 31.12.2025 г.

Номер по ред	Марка	Наличност
1	Багер JCB 4CX 14HFWA	1

3.8. Отчет и регистри, свързани с изпълнението на ГСП

ТП "ДГС Клисурса" стриктно отразява баланса на горските територии, регистъра на горските територии и др., промените в площите на горите и категориите гори.

Горите в земеделските територии са включени към инвентаризираните територии.

Стопанството редовно отчита в регистъра за добивите изведените сечи и отразява своевременно извършените промени, сечи и залесявания: по насоки, по дървесни видове, и прилаганата агротехника при почвоподготовката в книгите за културите.

На таксационните описания в томовете на горскостопанския план от миналото десетилетие са правени записвания по отношение на извършените сечи по вид, размер на ползването и сортименти, и на извършваните залесявания по насоки и дървесни видове.

Категоризирането на функциите, които изпълняват горите територии е съгласно обобщения протокол към горскостопанския план от 2016 г., документи и протоколи за обявяването на нови категории. Новите категории са посочени с документи и протоколи са причислени допълнително към групата "Защитни горски територии".

Тези данни са взети под внимание при планирането на горскостопанските мероприятия в настоящия горскостопански план за следващото десетилетие.

4. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

4.1. ПЛОЩ НА ДЪРЖАВНИТЕ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО ИМ ПО КАТЕГОРИИ, СПОРЕД ОСНОВНИТЕ ИМ ФУНКЦИИ

Горските територии, държавна собственост в ТП "ДГС Клисурса" заемат **7371.8 ха**.
Разпределението на тази площ по група гори и по вид на подотдела е дадено в таблица № 25.

Таблица № 25
Разпределение на общата площ по вид на ПОДОТДЕЛА и група гори
държавна собственост горски територии

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
естествен произход 0.4-1.0	119,5	3703,8	352,9	60,2	4236,4	57,5
склопени култури	1298,3	51,0	-	6,8	1356,1	18,4
несклопени култури	7,2	1,5	-	-	8,7	0,1
естествен произход 0.1-0.3	12,4	578,1	2,7	0,6	593,8	8,1
изредени култури	11,8	-	-	-	11,8	0,2
всичко насаждения	1449,2	4334,4	355,6	67,6	6206,8	84,3
клек	-	-	-	-	-	-
всичко залесена площ	1449,2	4334,4	355,6	67,6	6206,8	84,3
сечище	-	-	-	-	-	-
пожарище	-	-	-	-	-	-
голина	-	3,3	-	0,7	4,0	-
всичко незал.дървопр.	-	3,3	-	0,7	4,0	-
поляна	238,8	776,3	2,6	14,3	1032,0	14,0
разсадник	6,0	-	-	-	6,0	0,1
шосе	0,1	-	-	-	0,1	-
дворно място	0,7	0,3	-	-	1,0	-
просека	11,8	1,8	0,5	2,6	16,7	0,2
лесонепригодна голина	24,5	3,5	-	0,5	28,5	0,4
лесонепригодна площ	3,6	19,3	12,4	2,6	37,9	0,5
скали	0,6	4,9	-	2,4	7,9	0,1
мочур	-	0,4	-	-	0,4	-
сипей	0,1	-	-	0,5	0,6	-
прокар	0,6	-	-	-	0,6	-
ровина	1,6	1,5	-	-	3,1	0,1
дивечова нива	-	2,1	-	-	2,1	-
изкоп	0,4	0,2	-	-	0,6	-
насип	0,3	0,1	-	-	0,4	-
автомобилен път III категория	-	0,4	-	-	0,4	-
автомобилен път IV категория	2,2	20,0	-	0,5	22,7	0,3
всичко недървопр. площ	291,3	830,8	15,5	23,4	1161,0	15,7
всичко инвентаризирана площ	1740,5	5168,5	371,1	91,7	7371,8	100,0
в т.ч. дървопр. площ	1449,2	4337,7	355,6	68,3	6210,8	84,3

Залесената площ на държавните горски територии в обхвата на ТП "ДГС Клисура" е **6206.8 ха**, което е 84.3% от общата площ. Най-голям е дялът на насажденията с естествен произход с пълнота от 0.4 до 1.0, площта им е 4236.4 ха, или 57.5% от общата площ. По група гори преобладават широколистните високостъблени – 4334.4 ха или 69.9% от залесената площ, следвани от иглолистните – 1449.2 ха или 23.3% от залесената площ. Издънковите за превръщане в семенни заемат 355.6 ха – 5.7% от залесената площ и най-малка е площта заета с нискостъблени гори – 67.6 ха – 1.1% от залесената площ.

Склопените култури имат площ 1356.1 ха или 21.8% от залесената площ.

Несклопените култури са на площ от 8.7 ха или 0.1% от залесената площ.

Изредените култури заемат 11.8 ха, а насажденията с естествен произход с пълнота 0.1 – 0.3 заемат 593.8 ха или 9.6% от залесената площ.

Незалесената дървопроизводителна площ е 4.0 ха, това са голини.

Общо дървопроизводителната площ на горските територии държавна собственост е **6210.8 ха**, или 84.3% от общата площ.

Недървопроизводителната площ държавна собственост в обхвата на горското стопанство е 1161.0 ха, или 15.7% от общата площ. Най-голям е дялът на поляните (14.0 от общата%), следвани от лесонепригодни площи (0.5%), лесонепригодни голини (0.4%), автомобилни пътища (0.3%) и др.

Една част от недървопроизводителната площ може да бъде използвана за реализиране на странични ползвания - поляни, просеки, дворни места и др. Друга част са необходими за провеждане на горскостопанските мероприятия – автомобилни пътища, ловни просеки и т. н.

Неизползваеми за горскостопанска дейност са лесонепригодни площи, лесонепригодни голини и др.

Разпределението на площта и запаса (С КЛОНИ) на държавните горски територии в горското стопанство по категории и функции е дадено в таблица № 26.

Таблица № 26

Разпределение на площта и запаса (С КЛОНИ) на горските територии по категории и функции
държавна собственост горски територии

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защита на водите	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защита на почвите	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защита на урбанизирани територии	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защита на сгради и инфраструктури	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защита на горна граница гора	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защитни горски пояси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
технически проект за борба с ерозия	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо защитни функции	-	-	-	-	-	-	-	-	-
резервати, национални паркове	-	-	-	-	-	-	-	-	-
природни паркове	-	-	-	-	-	-	-	-	-
природни забележителности	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защитени местности	9,1	-	-	182,8	178,5	54100	191,9	178,5	54100
защитени зони Натура 2000	1652,1	1394,2	468050	5412,3	4547,6	1264970	7064,4	5941,8	1733020

ТП “ДГС КЛИСУРА” – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

други с особен режим	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо специални функции по т.1	1661,2	1394,2	468050	5595,1	4726,1	1319070	7256,3	6120,3	1787120
семеипроизводствени насаждения и градини	-	-	-	-	-	-	-	-	-
горски разсадници	-	-	-	-	-	-	-	-	-
опитни и географски култури	-	-	-	-	-	-	-	-	-
дендрариуми	-	-	-	-	-	-	-	-	-
учебно-опитни гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-
токовища	-	-	-	-	-	-	-	-	-
200м около хижи и манастири	-	-	-	-	-	-	-	-	-
БИСД	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо специални функции по т.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
горски територии с рекреационно значение	-	-	-	-	-	-	-	-	-
за поддържане на ландшафта	-	-	-	-	-	-	-	-	-
гори с висока консервационна стойност	79,3	55,0	16315	36,2	31,5	3445	115,5	86,5	19760
Общо специални функции по т.3	79,3	55,0	16315	36,2	31,5	3445	115,5	86,5	19760
Общо Специални функции по т.1+т.2+т.3	1740,5	1449,2	484365	5631,3	4757,6	1322515	7371,8	6206,8	1806880
Общо защитни и специални функции	1740,5	1449,2	484365	5631,3	4757,6	1322515	7371,8	6206,8	1806880
стопански функции	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Всичко	1740,5	1449,2	484365	5631,3	4757,6	1322515	7371,8	6206,8	1806880

Горските територии държавна собственост са със защитни и специални функции с обща площ **7371.8 ха**, от която залесена **6206.8 ха** и незалесена **1165.0 ха**.

Категориите гори и земи със защитни и специални функции са обособени съгласно нормативните документи, с които са обявени.

Само за сведение в табличен вид е показано разпределението на общата площ по водеща и не водеща категория и функции в горските територии държавна собственост.

Таблица № 27**Разпределение на общата площ по водеща категория и функции****държавна собственост горски територии**

Горски територии по категории и функции	Водеща функция	%	В не водеща функция	Обща площ
	ха		ха	
защитна ивица шосе	-	-	95,5	95,5
горна гр. на гората	-	-	32,2	32,2
защ. ивица ж.п.линия	-	-	26,9	26,9
скално-урвест терен	-	-	279,0	279,0
водоохранни земи	-	-	5,0	5,0
наклон над 20 градуса	-	-	20,1	20,1
наклон над 30 градуса	-	-	2001,8	2001,8
крайречни естествени гори	-	-	3,1	3,1
санитарно-охранителна зона 1	-	-	0,7	0,7
санитарно-охранителна зона 2	-	-	1,9	1,9
санитарно-охранителна зона 3	-	-	428,5	428,5
Общо защитни функции	-	-	-	-
защитена местност	191,9	2,6	-	191,9
паметник на културата	-	-	13,7	13,7
защитена зона птици	25,4	0,3	12,5	37,9
защитена зона местообитания	145,9	2,0	0,7	146,6
защитени зони птици и местообитания	6893,1	93,5	192,4	7085,5
Общо специални функции по т.1	7256,3	98,4	-	-
горски разсадник	-	-	6,0	6,0
семепроизв.насаждение	-	-	160,2	160,2
географска култура	-	-	5,9	5,9
Общо специални функции по т.2	-	-	-	-
зелена зона	-	-	658,1	658,1
курортна гора	-	-	186,0	186,0
гори във фаза на старост	-	-	256,8	256,8
ГВКС 1	0,2	-	7244,2	7244,4
ГВКС 2	115,3	1,6	7244,4	7359,7
ГВКС 3	-	-	494,7	494,7
ГВКС 4	-	-	6149,3	6149,3
ГВКС 5	-	-	7359,7	7359,7
ГВКС 6	-	-	13,7	13,7
представителни екосистеми	-	-	348,7	348,7
застрашени изчезващи или ендемични екосистеми	-	-	3792,7	3792,7
Общо специални функции по т.3	115,5	1,6	-	-
Общо Специални функции по т.1+т.2+т.3	7371,8	100,0	-	-
Общо защитни и специални функции	7371,8	100,0	-	-
Всичко	7371,8	100,0	-	-

4.2. Таксационна характеристика на насажденията

Залесената площ държавна собственост на ТП "ДГС Клисура" е 6206.8 ха. Разпределението й, както и това на дървесния запас (без клони), по типове месторастения в границите на обособените **условни** стопанските класове е дадено в таблица № 28.

Таблица № 28

Разпределение на залесената площ и общия дървесен запас (без клони) по условни стопански класове и типове месторастения

държавна собственост горски територии

Условен Стопански клас: Иглол. култури, Държавна (частна+публична), Горски територии

Месторастене		Площ		Запас на основното насаждение		Запас надлесни	
означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
T-II-1 CD-2,3	70	215,6	14,9	74290	18,3	20	21,0
T-II-1 C-2	71	584,7	40,3	173415	42,8	25	26,3
T-II-1 B-1,2	72	356,0	24,6	82955	20,4	-	-
T-II-2 D-2	73	75,0	5,2	29300	7,2	-	-
T-II-2 C-2	75	112,3	7,7	22915	5,7	50	52,7
T-II-2 C-2,3	76	30,3	2,1	8400	2,1	-	-
T-II-2 B-1,2	77	52,3	3,6	9835	2,4	-	-
МТЮ-II B-1,12,2	133	13,9	1,0	2990	0,7	-	-
МТЮ-II A-1,2	134	9,1	0,6	1490	0,4	-	-
Всичко		1449,2	100,0	405590	100,0	95	100,0

Условен Стопански клас: Буков В, Държавна (частна+публична), Горски територии

Месторастене		Площ		Запас на основното насаждение		Запас надлесни	
означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
T-II-1 CD-2,3	70	1129,9	37,5	333060	39,5	235	7,5
T-II-1 C-2	71	822,3	27,2	224775	26,7	1055	33,9
T-II-2 D-2	73	786,4	26,1	211160	25,1	1270	40,8
T-II-2 C-2	75	277,6	9,2	73050	8,7	555	17,8
T-II-2 C-2,3	76	0,3	-	90	-	-	-
Всичко		3016,5	100,0	842135	100,0	3115	100,0

Условен Стопански клас: Буков Н, Държавна (частна+публична), Горски територии

Месторастене		Площ		Запас на основното насаждение		Запас надлесни	
означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
T-II-1 C-2	71	36,6	12,9	5505	13,6	-	-
T-II-1 B-1,2	72	139,6	49,3	18365	45,4	-	-
T-II-2 D-2	73	1,9	0,7	30	0,1	5	25,0
T-II-2 B-1,2	77	31,2	11,0	6020	14,9	-	-
МТЮ-II,III A,AB-1	130	25,4	9,0	3720	9,1	-	-

МТЮ-II В-1,12,2	133	31,7	11,2	4880	12,1	15	75,0
МТЮ-II А-1,2	134	17,0	5,9	1950	4,8	-	-
Всичко	283,4	100,0	40470	100,0	20	100,0	

Условен Стопански клас: Буков Ср, Държавна (частна+публична), Горски територии

Месторастене		Площ		Запас на основното насаждение		Запас надлесни	
означение	No	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
T-II-1 CD-2,3	70	130,8	12,7	20450	10,7	920	37,0
T-II-1 C-2	71	513,6	49,6	105160	55,0	215	8,7
T-II-1 В-1,2	72	1,1	0,1	50	-	-	-
T-II-2 D-2	73	239,3	23,1	36520	19,1	1130	45,6
T-II-2 C-2	75	136,7	13,2	26275	13,8	215	8,7
T-II-2 C-2,3	76	13,0	1,3	2680	1,4	-	-
Всичко		1034,5	100,0	191135	100,0	2480	100,0

Условен Стопански клас: Смесен СрН П, Държавна (частна+публична), Горски територии

Месторастене		Площ		Запас на основното насаждение		Запас надлесни	
означение	No	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
T-II-1 CD-2,3	70	4,8	1,2	980	2,0	-	-
T-II-1 C-2	71	267,7	63,3	38060	77,2	-	-
T-II-1 В-1,2	72	126,1	29,8	8470	17,2	-	-
МТЮ-II,III А,АВ-1	130	2,7	0,6	45	-	-	-
МТЮ-II В-1,12,2	133	13,2	3,1	1515	3,1	-	-
МТЮ-II А-1,2	134	4,8	1,1	140	0,3	-	-
МТЮ-I,II А-1	152	3,9	0,9	90	0,2	-	-
Всичко		423,2	100,0	49300	100,0	-	100,0

4.2.1. Гори със защитни и специални функции

Залесената площ на горите, **държавна собственост** със защитни и специални функции е **6206.8 хектара**. По **условни** стопански класове тя се разпределя, както следва:

4.2.1.1. Условен стопански клас Иглолистни култури (ИК) - ЗСпФ - държавна собственост (държавна частна + държавна публична) ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ (Приложение II, таблици №№ 1-9)

Този условен стопански клас е обособен от чисти и смесени иглолистни насаждения и култури с преобладание на бял бор, черен бор, смърч, дугласка, атласки кедър или насаждения и култури без преобладание на дървесен вид с участие в състава на гореспоменатите видове с продуктивност от I до V бонитет.

Месторастенията са различни - много бедни - 0.6%; бедни 20.2%; среднобогати – 59.1%; среднобогати до богати 14.9% и богати 5.2%. Преобладават среднобогатите месторастения.

Средният бонитет е III (2.7). Средната възраст на условия стопански клас е 60 години. Площта е **1449.2 ха**. Средният запас е 280 куб.м/ха, а средният прираст е 4.66 куб.м/ха.

От извършената инвентаризация през **2025 г.** бе установено, че иглолистните култури са със ср

едно санитарно състояние. На площ 234.4 ха (16.2% от залесената площ на условия стопански клас) са установени повреди.

В голяма част от културите и насажденията месторастенията са средно богати, богати и среднобогати до богати. Черния бор, белия бор, дугласката, смърча, атлаския кедър формират чисти култури или смесени култури със характерната за района растителност - зимен дъб, бук, цер, благуи и габър (2 - 3 десети и нагоре).

В този условен стопански клас **се налага** да се премине към планиране на мероприятия с насока на стопанисване - **трансформация за културите извън естествения ареал на разпространение на белия и черния бор.**

4.2.1.2. Условен стопански клас Буков Високобонитетен (БВ) - ЗСпФ - държавна собственост (държавна частна + държавна публична) ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ (Приложение II, таблици №№ 10-18)

Съставен е от чисти и смесени широколистни високостъблени насаждения и култури с преобладаване на бук, габър, трепетлика, бреза, кестен или насаждения и култури без преобладаване с участие в състава на гореспоменатите дървесни видове с производителност от I и II бонитет, с добро санитарно състояние.

Месторастенията са предимно среднобогати до богати - заемат 37.5%, следвани от среднобогатите - 36.4% и богатите месторастения 26.1 %.

Средният бонитет е II (1.9). Средната възраст е 108 години. Площта на условия стопански клас е **3016.5 хектара**. Средния запас е 279 куб.м/ха, а средния прираст е 3.47 куб.м/ха.

4.2.1.3. Условен стопански клас Буков Среднобонитетен (БСр) - ЗСпФ - държавна собственост (държавна частна + държавна публична) ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ (Приложение II, таблици №№ 19-27)

Съставен е от чисти и смесени широколистни високостъблени насаждения и култури с преобладаване на бук, зимен дъб, воден габър, габър, трепетлика, бреза, джанка или насаждения и култури без преобладаване с участие в състава на гореспоменатите дървесни видове с производителност от III и част от IV бонитет, с добро до средно санитарно състояние.

Месторастенията са предимно среднобогати - заемат 64.1%, следвани от богатите - 23.1%; средно богати до богати -12.7% и бедни месторастения които заемат 0.1%.

Средният бонитет е III (3.1). Средната възраст е 76 години. Площта на условия стопански клас е **1034.5 хектара**. Средния запас е 185 куб.м/ха, а средния прираст е 2.89 куб.м/ха.

От извършената инвентаризация през **2025 г.** бе установено, че културите и насажденията от този условен стопански клас са със средно санитарно състояние. На площ 119.4 ха (11.5% от залесената площ на условия стопански клас) са установени повреди.

4.2.1.4. Условен стопански клас Буков Нискобонитетен (БН) - ЗСпФ - държавна собственост (държавна частна + държавна публична) ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ (Приложение II, таблици №№ 28-36)

Съставен е от чисти и смесени широколистни високостъблени насаждения и култури с преобладаване на бук, зимен дъб, воден габър, бреза, или насаждения и култури без преобладаване с участие в състава на гореспоменатите дървесни видове с производителност от IV част и V бонитет, със средно до лошо санитарно състояние.

Най-голям е делът на бедните (71.5%) месторастения. Срещат се среднобогати месторастения - 12.9%; богати – 0.7% и много бедни месторастения – 14.9%. Средният бонитет е V (4.7). Средната възраст е 131 години. Площта на условния стопански клас е **283.4 хектара**. Средния запас е 143 куб.м/ха, а средния прираст е 1.21 куб.м/ха.

От извършената инвентаризация през **2025 г.** бе установено, че културите и насажденията от този условен стопански клас са със средно до лошо санитарно състояние. На площ 106.0 ха (37.4% от залесената площ на условния стопански клас) са установени повреди.

4.2.1.5. Условен стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане (СмСрНП) - ЗСпФ - държавна собственост (държавна частна + държавна публична) ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ (Приложение II, таблици №№ 37-43)

Съставен е от чисти и смесени издънкови насаждения с преобладание на бук, зимен дъб, акация, воден габър, мъждрян, келяв габър или смесени издънкови насаждения без преобладание с производителност от всички бонитети.

Месторастенията са предимно среднобогати (63.3%), следвани от бедните месторастения които заемат 24.1%. По-ограничено се срещат много бедни и среднобогати до богати месторастения. Средният бонитет е IV (3.9). Средната възраст е 68 години. Площта на условния стопански клас е **423.2 хектара**. Средния запас е 117 куб.м/ха, а средния прираст е 1.87 куб.м/ха.

4.2.1.6. Общо за гората – държавна собственост

Обща площ – 7587.8 ха. Залесената площ е 6206.8 ха.

Средната възраст е 90 години, средната пълнота е 0.68, а средният бонитет е III (2.6).

Общият дървесен запас е 1528630 куб.м (без клони). Средният запас е 246 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст е 21336 куб.м, а на един хектар – 3.44 куб.м.

Таблиците с таксационните характеристики на горските територии със защитни и специални функции, горските територии със стопански функции и общо за гората (т. 4.2.1.1.; до т. 4.2.1.5.) са приложени в Приложение II на настоящият Горскостопански план в електронен вид.

В таблица № 29 са дадени средните таксационни показатели за държавните гори при двете последователни инвентаризации. Всички данни касаещи запаса и прираста са без клони.

Таблица № 29

Средни таксационни показатели при двете последователни инвентаризации

държавна собственост горски територии

Показатели	Мярка	ГСП	ГСП	Разлика
		2016 г.	2026 г.	+/-
		Държавни ГТ	Държавни ГТ	
1. Обща площ	ха	7380	7371.8	-8.2
2. Залесена площ	ха	5868.3	6206.8	338.5
3. Средна възраст	год.	80	90	10
4. Среден бонитет	-	III (2.7)	III (2.6)	-0,2
5. Средна пълнота	-	0.7	0.68	-0.02

6. Запас				
- на 1 ха (без клони)	куб.м.	220	246	26
- на цялата площ (без клони)	куб.м.	1290250	1528630	238380
7. Среден годишен прираст				
- на 1 ха (без клони)	куб.м.	3.32	3.44	0.12
- на цялата площ (без клони)	куб.м.	19429	21336	1907

Увеличение се наблюдава само при част от показателите.

В таблица № 30 са дадени средните таксационни показатели (само за горите държавна собственост които са горска територия) на отделните условни стопански класове, горите със защитни и специални функции и общо за гората.

Таблица № 30

Средни таксационни показатели по функции, условни стопански класове и общо за гората

държавна собственост горски територии

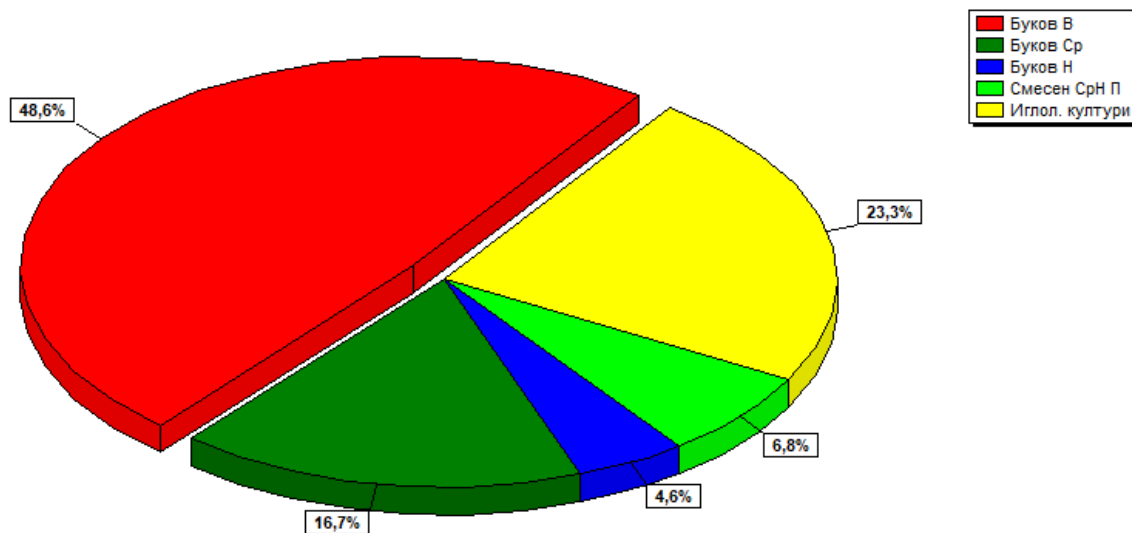
Стопански класове	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас	
									без клони	с клони	без клони	с клони
	ха	%	години			куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м
А. Горски територии със Защитни и специални функции												
Иглол. култури	1449,2	23,3	60	III (2,7)	0,74	280	4,66	6747	405590	484365	95	115
Буков В	3016,5	48,6	108	II (1,9)	0,64	279	3,47	10464	842135	990025	3115	3470
Буков Ср	1034,5	16,7	76	III (3,1)	0,75	185	2,89	2992	191135	230130	2480	2770
Буков Н	283,4	4,6	131	V (4,7)	0,61	143	1,21	342	40470	45720	20	25
Смесен СрН П	423,2	6,8	68	IV (3,9)	0,67	117	1,87	791	49300	56640	-	-
Всичко горски територии със ЗСпФ	6206,8	100,0	90	III (2,6)	0,68	246	3,44	21336	1528630	1806880	5710	6380
Б. Горски територии със стопански функции												
Всичко горски територии със СтФ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Всичко горски територии	6206,8	100,0	90	III (2,6)	0,68	246	3,44	21336	1528630	1806880	5710	6380

За онагледяване на по-важните показатели за държавните гори са изготвени диаграми в графичен вид - **диаграми №№ 1÷10**.

1. За разпределение на залесената площ по условни стопански класове в проценти;
2. За разпределение на залесената площ по класове на възраст във високостъблените гори;
3. За разпределение на дървесния запас по класове на възраст във високостъблените гори;
4. За разпределение на залесената площ по класове на възраст в издънковите гори за превръщане;
5. За разпределение на дървесния запас по класове на възраст в издънковите гори за превръщане;
6. За разпределение на залесената площ по класове на възраст в нискостъблените гори;
7. За разпределение на дървесния запас по класове на възраст в нискостъблените гори;
8. За разпределение на залесената площ по дървесни видове;
9. За разпределение на дървесния запас по дървесни видове;
10. За разпределение на залесената площ по видове гори в проценти.

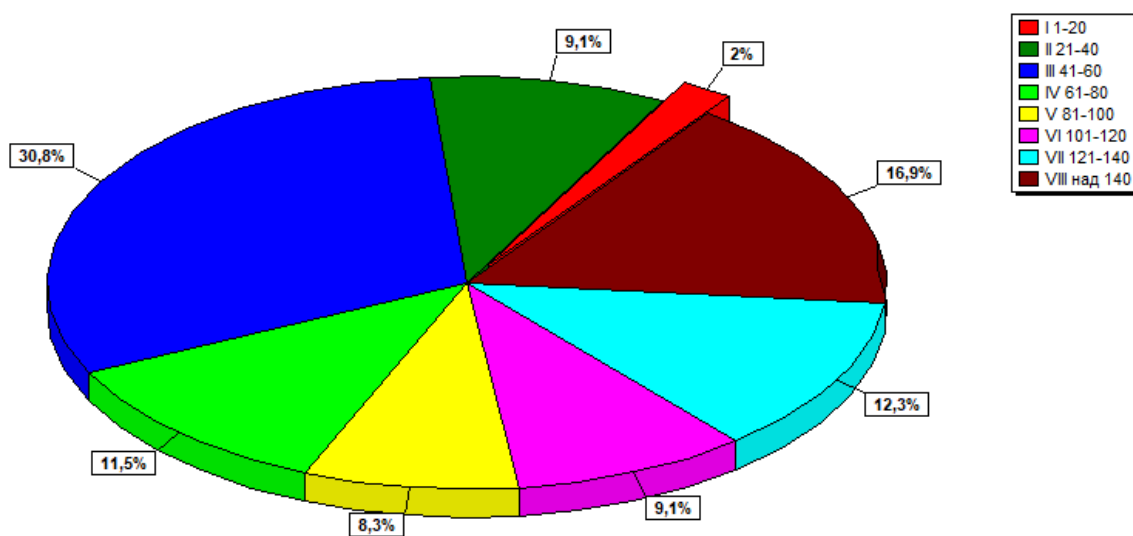
Диаграма № 1

Разпределение на залесените площи по класове, изразено в проценти от залесената площ за държавните горски територии

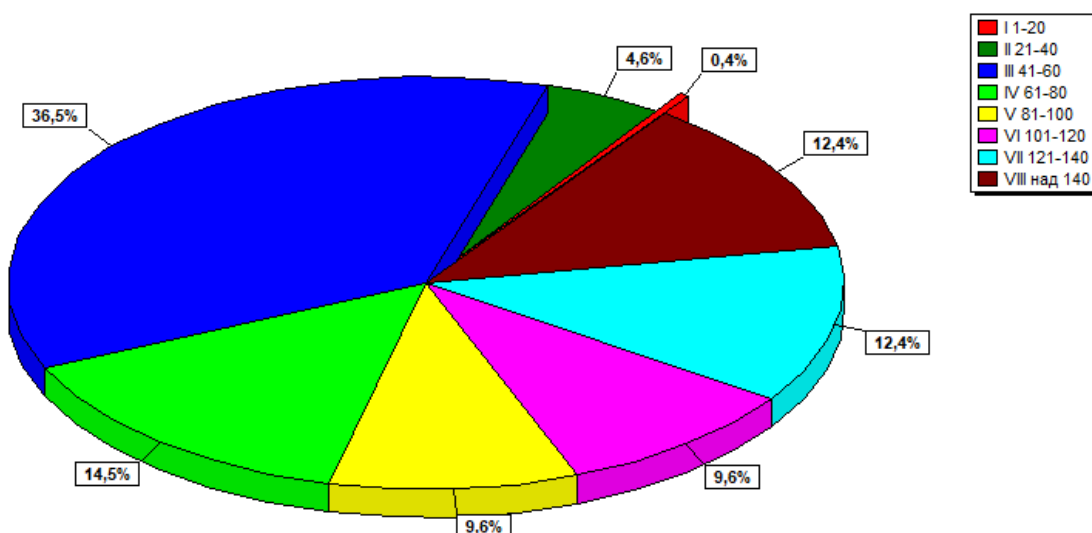
Диаграма № 2

Разпределение на залесените площи по класове на възраст във високостъблените гори за държавните горски територии

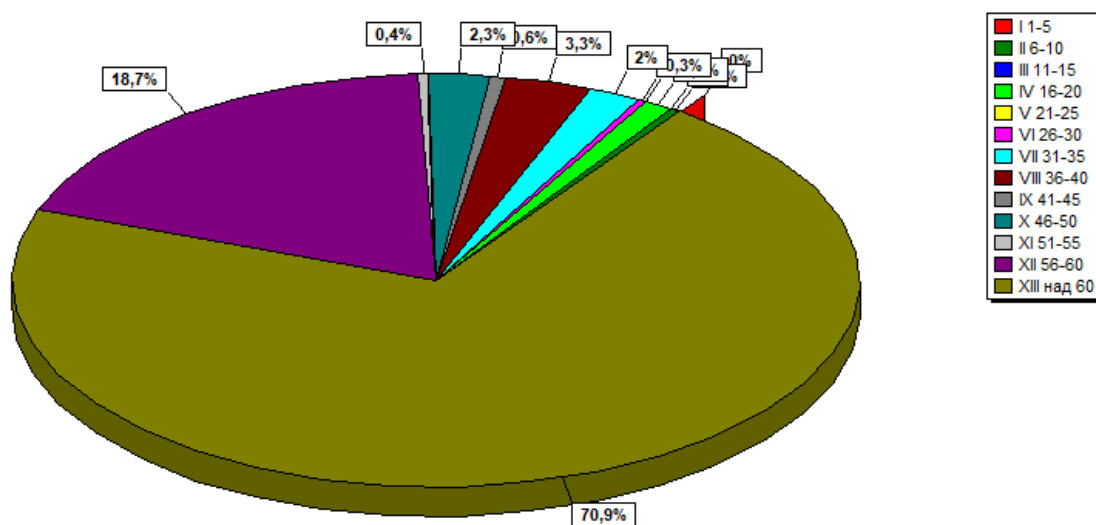
Диаграма № 3

Разпределение на дървесния запас по класове на възраст във високостъблените гори за държавните горски територии

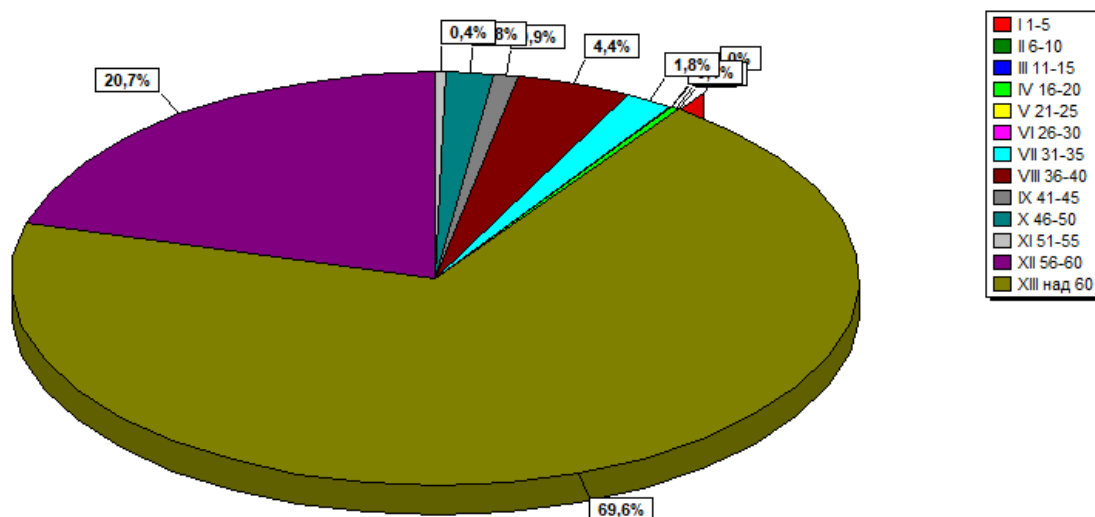
Диаграма № 4

Разпределение на залесените площи по класове на възраст в издънковите гори за превръщане за държавните горски територии

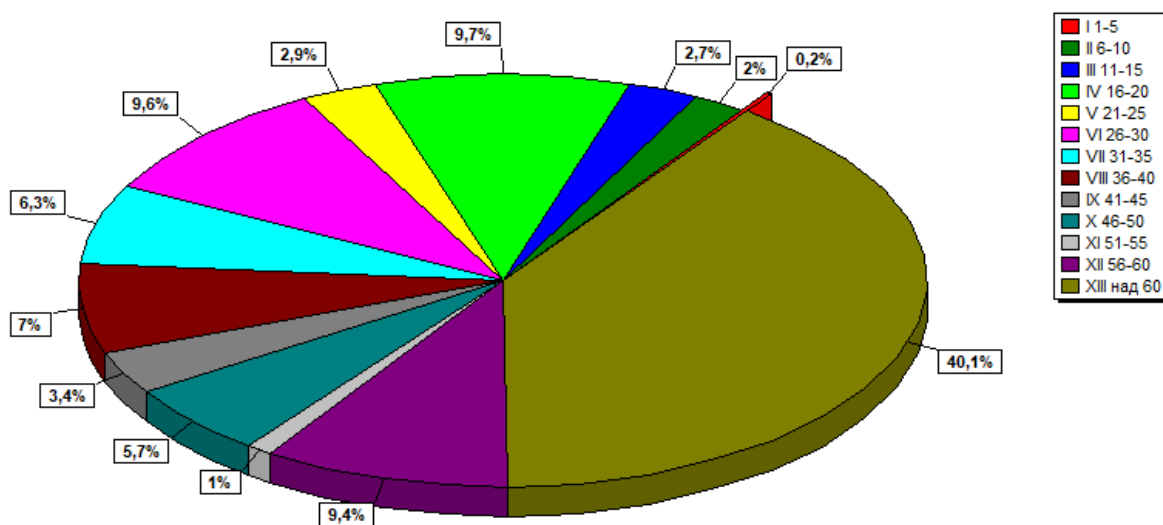
Диаграма № 5

Разпределение на дървесния запас по класове на възраст в издънковите гори за превръщане за държавните горски територии

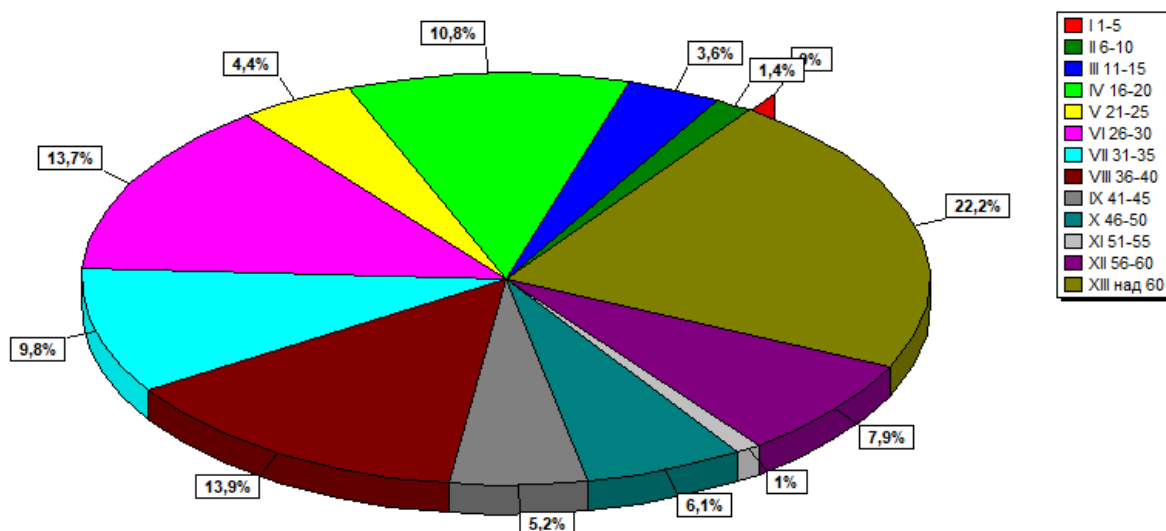
Диаграма № 6

Разпределение на залесените площи по класове на възраст в нискостъблени гори за държавните горски територии

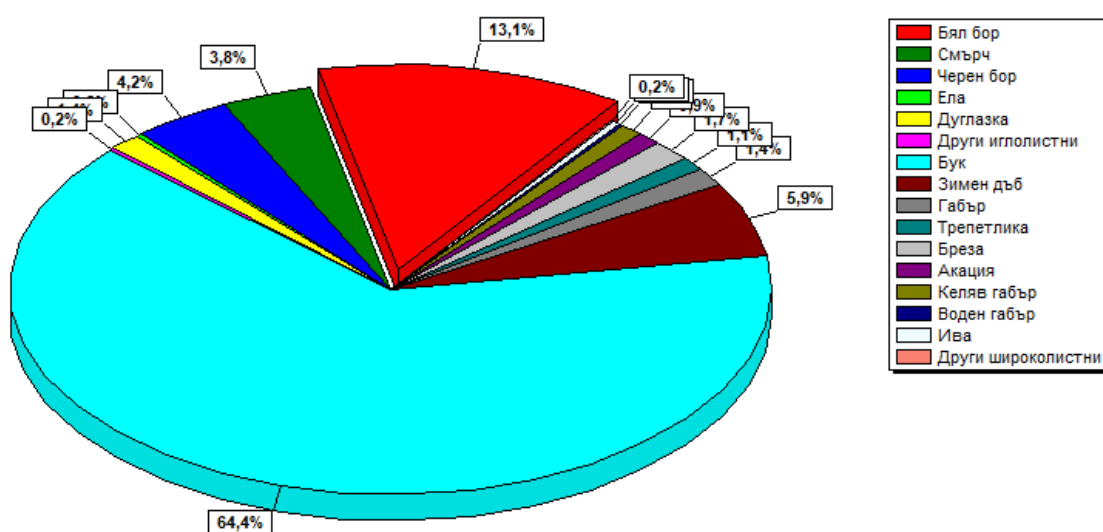
Диаграма № 7

Разпределение на дървесния запас по класове на възраст в нискоствъблени гори за държавните горски територии

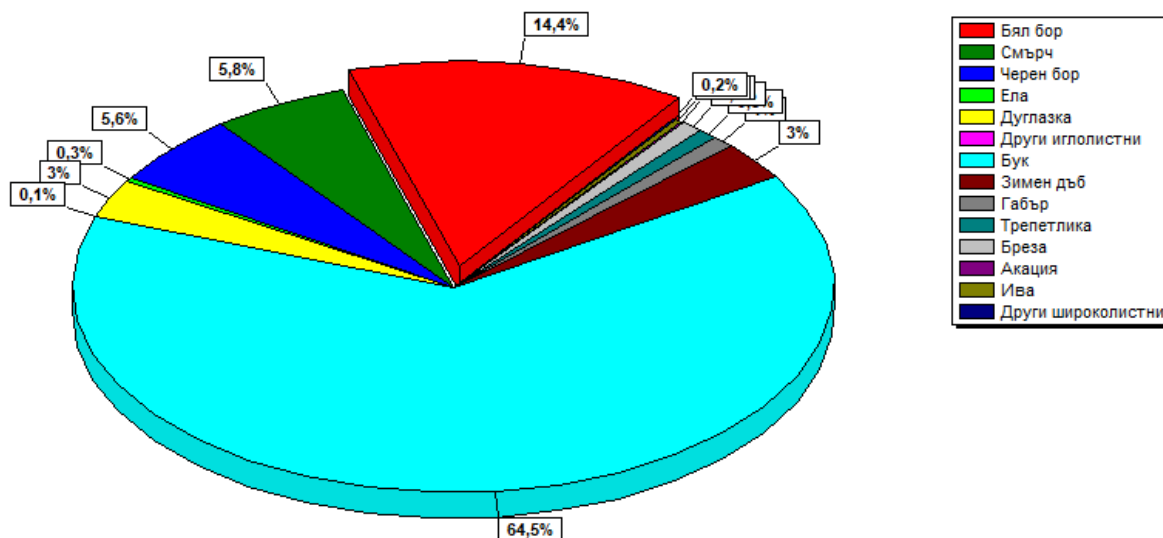
Диаграма № 8

Разпределение на залесените площи по дървесни видове за държавните горски територии

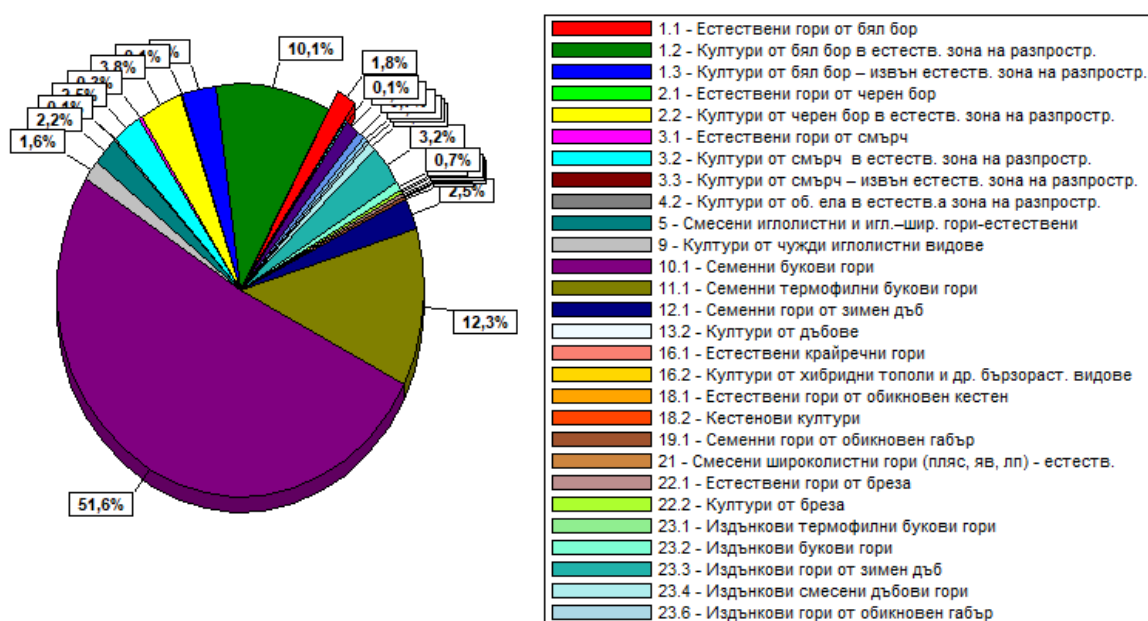
Диаграма № 9

Разпределение на дървесния запас по дървесни видове за държавните горски територии

Диаграма № 10

Разпределение на залесените площи по видове гори за държавните горски територии

5. ОСНОВНИ НАСОКИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ НА СТОПАНСТВОТО

5.1. Направление на стопанството

Направлението на стопанството е в зависимост от групата гори, към която са причислени съответните насаждения.

В горите държавна собственост целта е максимално производство на строителна дървесина на единица площ, като се използва най-рационално почвеното плодородие, без да се нарушават водоохранните и почвозащитните функции на гората. Съобразно поставената цел и състоянието на насажденията са обособени условни стопански класове, в които са планирани подходящи лесовъдски мероприятия - замяна на сечнозрелите дървостои с млади чрез съответните възобновителни сечи; извеждане на най-подходящи по вид и интензивност отгледни сечи в младите, средновъзрастните и дозряващите дървостои за подобряване на състоянието им и постигане на висока продуктивност; увеличаване на залесената площ на стопанството и попълване на младите и средновъзрастни изредени дървостои с най-подходящи за условията на месторастене дървесни видове; опазване на горите от вредители и пожари; развитие на горското стопанство; реализиране на максимално количество странични ползвания.

Направлението на стопанисване в горите и земите със защитни и специални функции е в зависимост от особените функции, които те трябва да изпълняват и се състои в запазване и засилване на естетичните, рекреационните, водоохранните, защитните и други функции, в съчетание с използването и на останалите ползи (дърводобив, странични ползвания, лов и други).

Мероприятията са диференцирани за всяко насаждение, съобразно състоянието му.

5.2. Разделяне на стопанството на горскостопански участъци

Съгласно заданието за инвентаризация и планиране ТП „ДГС Клисура“ (в землището на гр. Клисура) е устроено в два горскостопански участъка. При определяне техните граници са взети под внимание териториалното разположение на горските масиви и отделните комплекси, наличната шосейна и горска пътна мрежа и естествената конфигурация на терена. Административната сграда на ТП „ДГС Клисура“ е седалище и на двата горскостопански участъка.

а/ Първи горскостопански участък „Старопланински“

Заема северозападната и централната част от територията на стопанството. Включва отдели №№ 4-9, 12-13, 16-30, 32-89 и 158 с обща площ 4845.4 ха, от която 3960.6 ха залесена и 884.8 ха незалесена площ. Общият брой на отделите в горскостопанския участък е 82. Повече от половината от залесената територия (54.9%) е заета от широколистни високостъблени гори. Издънковите гори за превръщане заемат 7.6% а нискостъблените 1.8% от площта на участъка. Иглолистните гори заемат 35.7% от залесената площ.

В резултат на човешката дейност на много места на територията на участъка са създадени култури (30.7% от залесената площ), които в болшинството от случаите са в сравнително добро състояние. В горскостопанския участък се намират Защитената Местност „Върлишница“ и Паметника на Културата „Зли дол“. На север граничи с НП „Централен Балкан“.

В този участък попадат 4646.5 ха от държавните горски територии, в това число залесената площ е 3761.7 ха и незалесената е 884.8 ха. Незалесената дървопроизводителна са голини – 2.2 ха. Незалесената недървопроизводителна площ е 882.6 ха.

б/ Втори горскостопански участък „Средногорски“

Заема югоизточната част от територията на стопанството. Включва отдели №№ 90-138 с обща площ 2742.4 ха, от която 2462.2 ха залесена и 280.2 ха незалесена площ. Общият брой на отделите в горскостопанския участък е 49. По голямата част от залесената територия (90.1%) е заета от широколистни високостъблени гори. Издънковите гори за превръщане са 2.6% а

нискостъблените саедва 0.8 ха. Иглолистните гори заемат 7.3 % от залесената площ. В резултат на човешката дейност на територията на участъка са създадени иглолистни култури (7.4%), които в болшинството от случаите са в добро състояние.

В този участък попадат 2725.3 ха от държавните горски територии, в това число залесената площ е 2445.1 ха и незалесената е 280.2 ха. Незалесената дървопроизводителна са голини – 1.8 ха. Незалесената недървопроизводителна площ е 278.4 ха.

Всеки горскостопански участък е разделен на охранителни участъци, като границите и големината на обособените охранителни участъка (ОУ) по необходимост могат да се оптимизират спрямо обема на водените мероприятия, опасността от повреди и нарушения с последващи заповеди на директора на ТП "ДГС Клисура" през ревизионния период.

5.3. Стопански класове (условни)

На 16.04.2026 г. на заседание на комисията от ЕТИС на ИАГ при МЗХ са приети настоящите условни стопански класове.

При предишната инвентаризация условните стопански класове в горите със защитни, специални и стопански функции са били пет на брой. Съгласно ТИЗ и действащите нормативни документи при сегашната инвентаризация в групата гори със защитни и специални функции са обособени същите пет условни стопански класа.

Сравнението на залесената площ по условни стопански класове при двете последователни инвентаризации е посочено в Таблица № 31

Таблица № 31
За сравнение на залесената площ по
условни стопански класове при двете последователни инвентаризации

№	Условни стопански класове		2015 г.		2025 г.		Разлика в ха
			Площ в ха	%	Площ в ха	%	+/-
1	Иглолистни култури	ИК	1432.9	24	1592.2	24.8	+159.3
2	Буков Високобонитетен	БВ	2205.3	37	3044.0	47.3	+838.7
3	Буков Среднобонитетен	БСр	1681.4	28.2	1058.3	16.5	-623.1
4	Буков Нискобонитетен	БН	345	5.8	289.9	4.5	-55.1
5	Смесен средно и нискобонитетен за превръщане	СмСрНП	298.9	5	438.4	6.8	+139.5
ОБЩО			5963.5	100	6422.8	100	+459.3

От таблиците се вижда, че се запазват наименованията на петте условни стопански класа.

Като цяло иглолистните гори увеличават своето участие от 1432.9 ха на 1592.2 ха - има увеличение с 159.3 ха. За държавните горски територии от условния стопански клас Иглолистни култури увеличението е от 1386.7 ха на 1449.2 ха - има увеличение с 62.5 ха.

При Буковия Високобонитетен условен стопански клас има увеличение на площта от 2205.3 ха на 3044.0 ха - т.е. увеличението е с 838.7 ха. Това увеличение е свързано съответно с намаление на площта на Буковия Среднобонитетен условен стопански клас от 1681.4 ха на 1058.3 ха - т.е. има намаление със 623.1 ха. При Буковия Нискобонитетен условен стопански клас има намаление от 345.0 ха на 289.9 ха - т.е. намалението е 55.1 ха. За държавните горски територии намалението на площта на Буковия Среднобонитетен условен стопански клас е 628.9 ха и за Буковия Нискобонитетен условен стопански клас е 50.7 ха. За държавните горски територии увеличението на площта на Буковия Високобонитетен условен стопански клас е от 2200.6 ха на 3016.5 ха - т.е. има увеличение с 815.9 ха.

Всички издънкови насаждения са включени в условия стопански клас Смесен Средно и нискобонитетен за превъщане в семенни - за който има увеличение на площта от 298.9 ха на 438.4 ха - т.е. увеличението е 139.5 ха. За държавните горски територии това увеличение е от 283.5 ха на 423.2 ха - увеличение 139.7 ха.

Организацията на залесената площ по условия стопански класове и функции при двете последователни инвентаризации е посочено в Таблица № 32.

Таблица № 32
За сравнение на залесената площ по

условни стопански класове и функции при двете последователни инвентаризации

№	Условни стопански класове	2015 г.		2025 г.		Разлика в ха	в т.ч. държавни 2015 г.	в т.ч. държавни 2025 г.	Разлика в ха	
		Площ в ха	%	Площ в ха	%	+/-	ха	ха	+/-	
А. Гори със защитни и специални функции										
1	Иглолистни култури	ИК	1432.9	24	1592.2	24.8	159.3	1386.7	1449.2	62.5
2	Буков Високобонитетен	БВ	2205.3	37	3044.0	47.3	838.7	2200.6	3016.5	815.9
3	Буков Среднобонитетен	БСр	1681.4	28.2	1058.3	16.5	-623.1	1663.4	1034.5	-628.9
4	Буков Нискобонитетен	БН	345	5.8	289.9	4.5	-55.1	334.1	283.4	-50.7
5	Смесен средно и нискобонитетен за превръщане	СмСрНП	298.9	5	438.4	6.8	139.5	283.5	423.2	139.7
Всичко за групата гори със Защитни и Специални Функции			5963.5	100	6422.8	100	459.3	5868.3	6206.8	338.5
ОБЩО			5963.5	100	6422.8	100	459.3	5868.3	6206.8	338.5

През ревизионния период за територията на ТП „ДГС Клисура“, съгласно заповед на министъра на земеделието, храните и горите е изработен сертификационен доклад за горите с висока консервационна стойност - държавна собственост, които е приет и утвърден от ЮЦДП гр. Смолян.

В резултат на това 6206.8 ха от общата залесена площ на ТП „ДГС Клисура“ - държавна собственост горски територии, установена при настоящата инвентаризация, попада изцяло в категорията на защитните и специални горски територии.

Разпределението на залесената площ по условия стопански класове и групи гори съобразно техните функции е посочено в таблица № 33.

Таблица № 33

Разпределение на ЗАЛЕСЕНАТА ПЛОЩ по условия СТОПАНСКИ КЛАСОВЕ категории и ФУНКЦИИ

ТП "ДГС Клисура" - Държавна собственост горски територии

Стопански класове	Защитни функции	Специални функции	Общо защитни и специални	Стопански функции	Всичко функции	%
	хектари					
Иглол. култури	-	1449,2	1449,2	-	1449,2	23,3
Буков В	-	3016,5	3016,5	-	3016,5	48,6
Буков Ср	-	1034,5	1034,5	-	1034,5	16,7
Буков Н	-	283,4	283,4	-	283,4	4,6
Смесен СрН П	-	423,2	423,2	-	423,2	6,8
всичко	-	6206,8	6206,8	-	6206,8	100,0

5.4. Турнуси на сеч

Настоящите турнуси на сеч за условните стопански класове са приети на 16.04.2026 г. от комисия на ЕТИС на ИАГ при МЗХ.

Горски територии със защитни и специални функции

5.4.1. Условен стопански клас Иглолистни култури с цел на стопанисване поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и културите и цел на производство добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 80 години за културите в добро санитарно състояние на среднобогати, среднобогати до богати и богати месторастения и турнус на сеч 60 години за културите на бедни месторастения и лошо санитарно състояние, при годишно ползване от сечище по състояние с площ 8,5 ха и запас 2750 куб м.

5.4.2. Условен стопански клас Буков Високобонитетен с цел на стопанисване поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и цел на производство добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 50 см при турнус на сеч 140 години за бука, производство добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години за габъра и кестена, турнус на сеч 40 години за трепетликата и 60 години за брезата, при годишно сечище по състояние с площ 25,1 ха и запас 5670 куб. м.

5.4.3. Условен стопански клас Буков Среднобонитетен с цел на стопанисване поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и цел на производство добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см при турнус на сеч 120 години за бука, производство добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години за габъра, водния габър и кестена, 40 години за трепетлика и джанка, и 60 години за брезата, при годишно сечище по състояние с площ 3,3 ха и запас 740 куб. м.

5.4.4. Условен стопански клас Буков Нискобонитетен с цел на стопанисване поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и цел на производство добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години, а за брезата 60 години, при годишно ползване от сечище по състояние с площ 0,1 ха и запас 20 куб. м.

5.4.5. Условен стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане с цел на стопанисване поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията, превръщането им в семенни и цел на производство добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 55 години за средно и нискобонитетните насаждения. За високобонитетните насаждения производство добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 години, а за акацията производство добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 8 см, дребна строителна дървесина, дърва за технологична преработка и дърва за огрев при турнус на сеч 20 години.

5.5. Видове гори

За всички залесени площи е определен вида гора съгласно Приложение № 5 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии. В таблица № 34 е посочено разпределението на залесената площ по видове гори и **условни** стопански класове.

В таблица № 35 са дадени средните таксационни показатели на отделните видове гори и общо за гората.

В електронен вариант са изготвени таксационни характеристики по видове гори – Приложение II.

Таблица № 34

Разпределение на залесената площ по видове гори и условия стопански класове – държавна собственост горски територии

Видове гори	Стопански класове					Общо	%
	Иглол. култури	Буков В	Буков Ср	Буков Н	Смесен СрН П		
	хектари						
1. Гори от бял бор	926,3	-	-	-	-	926,3	14,9
1.1 - Естествени гори от бял бор	111,3	-	-	-	-	111,3	1,8
1.2 - Култури от бял бор в естеств. зона на разпростр.	627,6	-	-	-	-	627,6	10,1
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	187,4	-	-	-	-	187,4	3,0
2. Гори от черен бор	237,5	-	-	-	-	237,5	3,8
2.1 - Естествени гори от черен бор	3,8	-	-	-	-	3,8	0,1
2.2 - Култури от черен бор в естеств. зона на разпростр.	233,7	-	-	-	-	233,7	3,7
3. Гори от смърч	174,5	-	-	-	-	174,5	2,8
3.1 - Естествени гори от смърч	16,8	-	-	-	-	16,8	0,3
3.2 - Култури от смърч в естеств. зона на разпростр.	153,8	-	-	-	-	153,8	2,4
3.3 - Култури от смърч – извън естеств. зона на разпростр.	3,9	-	-	-	-	3,9	0,1
4. Гори от обикновена ела	3,9	-	-	-	-	3,9	0,1
4.2 - Култури от об. ела в естеств.а зона на разпростр.	3,9	-	-	-	-	3,9	0,1
5. Смесени иглолистни и иглолистно–широколистни гори-естествени	9,7	54,3	60,0	10,6	-	134,6	2,2
9. Култури от чужди иглолистни видове	97,3	-	-	-	-	97,3	1,6
10. Букови гори	-	2387,8	735,0	80,5	-	3203,3	51,6
10.1 - Семенни букови гори	-	2387,8	735,0	80,5	-	3203,3	51,6
11. Термофилни букови гори	-	530,1	181,2	53,1	-	764,4	12,3
11.1 - Семенни термофилни букови гори	-	530,1	181,2	53,1	-	764,4	12,3
12. Гори от зимен дъб	-	-	23,0	132,4	-	155,4	2,5
12.1 - Семенни гори от зимен дъб	-	-	23,0	132,4	-	155,4	2,5
13. Смесени дъбови гори (здб, бл, цр)	-	0,2	-	0,1	-	0,3	-
13.2 - Култури от дъбове	-	0,2	-	0,1	-	0,3	-
16. Крайречни гори	-	0,2	-	-	3,1	3,3	-
16.1 - Естествени крайречни гори	-	-	-	-	3,1	3,1	-
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	-	0,2	-	-	-	0,2	-
18. Гори от обикновен кестен	-	2,4	1,3	-	-	3,7	0,1

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

18.1 - Естествени гори от обикновен кестен	-	0,6	-	-	-	0,6	0,1
18.2 - Кестенови култури	-	1,8	1,3	-	-	3,1	-
19. Гори от обикновен габър	-	5,7	16,3	-	-	22,0	0,3
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	-	5,7	16,3	-	-	22,0	0,3
21. Смесени широколистни гори (плас, яв, лп) - естествени	-	0,7	-	-	-	0,7	-
22. Гори от бреза	-	10,3	15,4	5,6	-	31,3	0,5
22.1 - Естествени гори от бреза	-	1,0	6,1	3,8	-	10,9	0,2
22.2 - Култури от бреза	-	9,3	9,3	1,8	-	20,4	0,3
23. Група издънкови за превръщане	-	24,8	0,5	-	298,8	324,1	5,2
23.1 - Издънкови термофилни букови гори	-	-	-	-	1,6	1,6	-
23.2 - Издънкови букови гори	-	-	-	-	43,3	43,3	0,7
23.3 - Издънкови гори от зимен дъб	-	-	-	-	199,9	199,9	3,2
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	-	-	-	-	41,7	41,7	0,7
23.6 - Издънкови гори от обикновен габър	-	-	-	-	12,3	12,3	0,2
23.7 - Естествени гори от трепетлика	-	24,8	0,5	-	-	25,3	0,4
24. Гори от акация	-	-	-	-	45,7	45,7	0,8
25. Гори от келяв габър	-	-	-	-	73,0	73,0	1,2
26. Гори от воден габър	-	-	1,8	1,1	2,6	5,5	0,1
ВСИЧКО	1449,2	3016,5	1034,5	283,4	423,2	6206,8	100,0

Таблица № 35

Средни таксационни показатели по видове гори и общо за гората

държавна собственост горски територии

Вид гора	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас	
									без клони	с клони	без клони	с клони
	ха	%	години			куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м
1.1 - Естествени гори от бял бор	111,3	1,8	50	III (2,7)	0,55	116	2,19	244	12960	15535	-	-
1.2 - Култури от бял бор в естеств. зона на разпростр.	627,6	10,1	61	III (3,1)	0,75	284	4,70	2947	178325	212220	25	30
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	187,4	3,0	59	III (3,3)	0,72	245	4,29	804	45955	54625	-	-
2.1 - Естествени гори от черен бор	3,8	0,1	57	III (3,3)	0,50	132	2,37	9	500	600	-	-
2.2 - Култури от черен бор в естеств. зона на разпростр.	233,7	3,8	76	III (3,2)	0,69	305	4,08	954	71310	83020	-	-
3.1 - Естествени гори от смърч	16,8	0,3	23	II (2,2)	0,55	27	1,01	17	450	635	50	55
3.2 - Култури от смърч в естеств. зона на разпростр.	153,8	2,5	52	I (1,1)	0,88	324	6,11	940	49840	61400	15	20
3.3 - Култури от смърч – извън естеств. зона на разпростр.	3,9	0,1	50	I (1,0)	0,86	259	5,13	20	1010	1240	-	-
4.2 - Култури от об. ела в естеств.а зона на разпростр.	3,9	0,1	65	I (1,0)	0,90	377	5,90	23	1470	1770	-	-
5 - Смесени иглолистни и игл.–шир. гори-естествени	134,6	2,2	65	III (2,8)	0,71	243	4,35	586	32765	39455	100	110
9 - Култури от чужди иглолистни видове	97,3	1,6	53	I (1,2)	0,79	415	7,66	745	40360	49380	5	10
10.1 - Семенни букови гори	3203,3	51,5	101	II (2,2)	0,67	252	3,30	10581	807880	957515	5205	5805
11.1 - Семенни термофилни букови гори	764,4	12,3	111	II (2,4)	0,62	261	2,88	2204	199685	230220	265	300
12.1 - Семенни гори от зимен дъб	155,4	2,5	131	V (4,8)	0,63	145	1,24	193	22600	25665	-	-
13.2 - Култури от дъбове	0,3	-	27	III (2,7)	0,53	117	3,33	1	35	40	-	-
16.1 - Естествени крайречни гори	3,1	-	50	III (3,0)	0,70	97	1,94	6	300	340	-	-
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	0,2	-	60	II (2,0)	0,80	300	5,00	1	60	70	-	-
18.1 - Естествени гори от обикновен кестен	0,6	-	60	II (2,0)	0,70	217	3,33	2	130	160	-	-
18.2 - Кестенови култури	3,1	-	63	II (1,8)	0,62	213	3,23	10	660	850	-	-
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	22,0	0,4	58	III (2,7)	0,78	194	3,45	76	4260	5270	-	-
21 - Смесени широколистни гори (пляс, яв, лп) - естеств.	0,7	-	60	I (1,0)	0,80	314	5,71	4	220	260	-	-
22.1 - Естествени гори от бреза	10,9	0,2	50	IV (3,7)	0,67	115	2,39	26	1255	1425	-	-

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

22.2 - Култури от бреза	20,4	0,3	52	III (2,7)	0,78	175	3,58	73	3570	4230	30	30
23.1 - Издънкови термофилни букови гори	1,6	-	40	II (2,0)	0,70	144	3,75	6	230	310	-	-
23.2 - Издънкови букови гори	43,3	0,7	68	II (2,4)	0,73	164	2,68	116	7090	8590	-	-
23.3 - Издънкови гори от зимен дъб	199,9	3,2	78	IV (4,0)	0,69	141	1,90	379	28250	31845	-	-
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	41,7	0,7	62	IV (4,1)	0,66	122	2,04	85	5105	5985	-	-
23.6 - Издънкови гори от обикновен габър	12,3	0,2	47	III (3,3)	0,67	108	2,36	29	1325	1625	-	-
23.7 - Естествени гори от трепетлика	25,3	0,4	42	II (1,7)	0,58	141	3,12	79	3570	4115	-	-
24 - Гори от акация	45,7	0,7	34	IV (3,9)	0,69	87	2,69	123	3990	4435	-	-
25 - Гори от келяв габър	73,0	1,2	69	V (4,5)	0,57	40	0,63	46	2945	3425	-	-
26 - Гори от воден габър	5,5	0,1	46	IV (4,1)	0,60	96	1,64	9	525	625	15	20
ОБЩО	6206,8	100,0	90	III (2,5)	0,68	246	3,44	21338	1528630	1806880	5710	6380

6. ПЛАНИРАНИ МЕРОПРИЯТИЯ

6.1 Определяне размера на годишното ползване от възобновителни сечи (гори, държавна собственост)

Планирането на предложените лесовъдски намеси (сечи) е извършено съгласно чл. 101, 102, 103 и 104 от Закона за горите, както и според изискванията на Наредба № 8 на МЗХ за сечите в България.

Сечите в насажденията и културите в защитни и специални горски територии са предвидени съобразно техните специфични функции, както и според “Режими за устойчиво стопанисване на горите в Натура 2000” (ИАГ, 2011 год.). Същите са съобразени и със специфичните изисквания залегнали в Доклада за определяне на горите с висока консервационна стойност на ТП „ДГС Клисура”.

При изчисляване **нормата на ползване** за всеки условен стопански клас **не са включени** насажденията определени по сертификационен доклад като Представителни екосистеми (образци), които по своята същност са **“гори във фаза на старост”**, както и категорията **“гори във фаза на старост”** по заповедта на МЗХ и насажденията от категорията **“гори във фаза на старост”** от сертификационния доклад.

По тази причина общата площ и площта на зрелите гори не отговаря на посочената по-горе при коментара за стопанските класове.

6.1.1. Гори със защитни и специални функции

Планирането на възобновителни сечи в **държавните гори** е извършено според състоянието на всяко насаждение (сечище по състояние), а общото ползване е получено като сума по насаждения, в съответствие с **чл.77 ал.3** от Наредба №18/07.10.2015 год. за инвентаризация и планиране в горските територии.

Само за сравнение, в **условните** стопански класове - Буков Високобонитетен (БВ), Буков Среднобонитетен (БСр), Буков Нискобонитетен (БН) и Иглолистни култури (ИК) са изчислени варианти на годишно сечище, съгласно регламентираните в **Наредба № 18 формулни методи** (таблица № 38).

Данните са посочени само за справка.

Обособените стопанските класове в ТП „ДГС Клисура” са **условни**.

6.1.1.1. Условен стопански клас Иглолистни култури - ИК - (ЗСпФ)

Площта на зрелите насаждения и култури е 613,5 ха със запас 198620 куб.м. Залесената площ на условия стопански клас без горите във фаза на старост е 1418,9 ха с прираст 6645 куб.м.

В таблица № 36 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Таблица № 36

За разпределение на площта на зрелите насаждения в условен стопански клас ИК (ЗСпФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Условен стопански клас Иглол. култури	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0,1	5,0	0,0	0,0	5,0
0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
0,4	18,9	0,0	0,0	18,9
0,5	13,6	0,0	0,0	13,6
0,6	73,7	0,0	0,0	73,7
0,7	297,5	0,4	0,0	297,9
0,8	162,0	0,2	0,0	162,2
0,9	42,2	0,0	0,0	42,2
1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
общо	612,9	0,6	0,0	613,5
%	99,9	0,1	0,0	100,0

Възобновяването е слабо за 99,9% от зрелите насаждения и култури в резултат на високата склопеност на горите и наличието на подлес. Всички зрели гори са със защитни и специални функции.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им, както и според функциите на гората и степента на възобновяване.

За зрели гори условно са приети култури с възраст над 60 години, (над 40 год. с влошено санитарно състояние или след водени през ревизионния период санитарни и принудителни сечи).

Предложените възобновителни сечи са **с насоки на стопанисване - трансформация**, в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите, попадащи в горските типове природни местообитания и специфичните изисквания при провеждане на сечи в защитни и специални горски територии, както и наличие на възобновяване от местни широколистни видове.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 2753 куб.м (362.0 хектара постепенно-котловинна сеч), което представлява 1,4% от зрелия запас; 41,4% от средния прираст на класа и 59,0% от площта на зрелите. Предлага се годишно сечище по състояние с площ 8,5 ха и запас 2753 куб.м.

- Предвидени са следните лесовъдски намеси с насока трансформация:
- Прореждания: 54,7 ха, 1630 куб.м.;
- Пробирки: 159,2 ха, 8525 куб.м.;
- Всичко отгледни: 213,9 ха 10125 куб.м.;
- Предвидени са следните лесовъдски намеси с насока отглеждане:
- Прореждания: 18,4 ха, 535 куб.м.;
- Пробирки: 208,6 ха, 13200 куб.м.;
- Всичко отгледни: 227,0 ха 13735 куб.м.

Планирана е селекционна сеч на площ 23,0 ха с добив 1630 куб.м.
Селекционните сечи са съгласувани с ГСС – гр. Пловдив.

6.1.1.2. Условен стопански клас Буков Високобонитетен - БВ - (ЗСпФ)

Площта на зрелите насаждения и култури е 1269,5 ха със запас 287050 куб.м. Залесената площ на условия стопански клас без горите във фаза на старост е 2893,9 ха с прираст 10105 куб.м.

В таблица № 38 са дадени вариантите на годишно ползване от възобновителни сечи, а в таблица № 37 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Възобновяването е със слабо с покритие на подраства 0-45% за 678,3 ха – 53,4%; средно с покритие на подраства 46-75% за 494,8 ха – 39,0% и добро - с покритие на подраства 76-100% за 96,4 ха (7,6%).

Таблица № 37

За разпределение на площта на зрелите насаждения в условен стопански клас БВ (ЗСпФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Условен стопански клас Буков В	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0,1	0,0	13,7	0,0	13,7
0,2	35,9	22,3	0,0	58,2
0,3	33,2	42,1	17,0	92,3
0,4	88,6	75,8	39,7	204,1
0,5	155,4	100,6	39,7	295,7
0,6	111,1	167,1	0,0	278,2
0,7	128,1	37,7	0,0	165,8
0,8	89,3	35,5	0,0	124,8
0,9	25,1	0,0	0,0	25,1
1,0	11,6	0,0	0,0	11,6
общо	678,3	494,8	96,4	1269,5
%	53,4	39,0	7,6	100,0

Всички зрели гори са със защитни и специални функции.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 5666 куб.м (**групово-постепенна** сеч на площ 1111,1 ха, постепенно-котловинна сеч 4,0 ха; гола за тополата 0,4 ха), което представлява 2,0% от зрелия запас, 56,1% от средния прираст и 87,9% от площта на зрелите.

Предлага се годишно сечище по състояние с площ 25,1 ха и запас 5666 куб.м.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им, както и според функциите на гората и степента на възобновяване.

От таблицата с изчислените варианти на годишно ползване по регламентирания формулни методи се вижда, че предлаганото ползване е между сечището по възраст за 60 години и нормалното площно сечище.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, групово-постепенни, постепенно-котловинни и гола за тополата, с насока на стопанисване Възобновяване** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите, попадащи в горските типове природни местообитания.

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на количество зряла дървесина при спазване ограничителните режими на стопанисване, следствие от специфичните функции на гората.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване (**за сведение**) от отгледни сечи е следното:

- Прочистки: 8,8 ха, 0 куб.м.;
- Прореждания: 885,4 ха, 49105 куб.м.;
- Пробирки: 247,0 ха, 14695 куб.м.;
- Всичко отгледни: 1141,2 ха 63800 куб.м.

Планирана е селекционна сеч на площ 25,2 ха с добив 800 куб.м.

Селекционните сечи са съгласувани с ГСС – гр. Пловдив.

Таблица № 38

За изчисляване размера на годишното ползване от възобновителна сеч по условни стопански класове

Държавна собственост, защитни и специални функции(ЗСпФ)

Стопански клас	Възприет турнус на сеч	Обща залесена площ	Площ на зрели и презрели насаждения	Площ на дозряващи насаждения	Площ на най-възраст. клас на средно-възрастни насаждения	Запас на зрелите и презрели насаждения	Среден експлоатационен запас	Изчислени варианти на годишно сечище												Възприето сечище между изчисленията	
								По среден прираст		По зрелост		По възраст за 40 години		По възраст за 60 години		Нормално площно сечище		По формулата на Щоцер			
								площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ	запас
	години	хектари					куб.м	куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	
Буков В	140	2893,9	1269,5	384,7	88,1	287050	226	44,7	10105	63,5	14351	41,4	9356	29,0	6554	20,7	4678	31,6	7142	по Състояние	
																				25,1	5666
Буков Ср	120	929,6	228,4	124,7	40,9	50840	223	12,2	2725	11,4	2542	8,8	1962	6,6	1472	7,7	1717	9,6	2141	по Състояние	
																				3,3	742
Буков Н	100	120,8	107,4	9,8	1,6	16555	154	1,2	181	5,4	832	2,9	447	2,0	308	1,2	185	2,6	400	по Състояние	
																				0,1	22
Иглоп. култури	80	1418,9	613,5	564,0	205,2	198620	324	20,5	6645	30,7	9947	29,4	9526	23,0	7452	17,7	5735	26,6	8618	по Състояние	
																				8,5	2753

6.1.1.3. Условен стопански клас Буков Среднобонитетен - БСр

Площта на зрелите насаждения и култури е 228,4 ха със запас 50840 куб.м. Залесената площ на условния стопански клас без горите във фаза на старост е 929,6 ха с прираст 2725 куб.м.

В таблица № 38 са дадени вариантите на годишно ползване от възобновителни сечи, а в таблица № 39 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Възобновяването е със слабо с покритие на подраства 0-45% за 161,7 ха – 70,8%; средно с покритие на подраства 46-75% за 60,7 ха – 26,6% и добро - с покритие на подраства 76-100% за 6,0 ха (2,6%).

Таблица № 39

За разпределение на площта на зрелите насаждения в условен стопански клас БСр (ЗСпФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Условен стопански клас Буков Ср	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
0,3	29,6	0,4	0,0	30,0
0,4	5,5	2,2	0,0	7,7
0,5	19,8	21,6	3,8	45,2
0,6	17,4	12,9	2,2	32,5
0,7	23,8	13,1	0,0	36,9
0,8	34,9	10,5	0,0	45,4
0,9	18,6	0,0	0,0	18,6
1,0	12,1	0,0	0,0	12,1
общо	161,7	60,7	6,0	228,4
%	70,8	26,6	2,6	100,0

Всички зрели гори са със защитни и специални функции.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 742 куб.м (**групово-постепенна** сеч на площ 144,9 ха, и постепенно-котловинна сеч 0,8 ха;), което представлява 1,5% от зрелия запас, 27,2% от средния прираст и 63,8% от площта на зрелите.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им, както и според функциите на гората и степента на възобновяване.

От таблицата с изчислените варианти на годишно ползване по регламентираните формулни методи се вижда, че предлаганото ползване е 2 до 3,5 пъти по-малко от изчислените варианти на годишно сечище по формулните методи. Предлага се годишно сечище по състояние с площ 3,3 ха и запас 742 куб.м.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, групово-постепенни и постепенно-котловинни, с насока на стопанисване Възобновяване** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите, попадащи в горските типове природни местообитания.

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на количество зряла дървесина при спазване ограничителните режими на стопанисване, следствие от специфичните функции на гората.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане. Предложеното ползване (**за сведение**) от отгледни сечи е следното:

- Прочистки: 29,7 ха, 0 куб.м.;
- Прореждания: 345,7 ха, 10115 куб.м.;
- Пробирки: 95,3 ха, 3530 куб.м.;
- Всичко отгледни 470,7 ха 13645 куб.м.

6.1.1.4. Условен стопански клас Буков Нискобонитетен - БН - (ЗСпФ)

Площта на зрелите насаждения и култури е 107,4 ха със запас 16555 куб.м. Залесената площ на условния стопански клас без горите във фаза на старост е 120,8 ха с прираст 181 куб.м.

В таблица № 38 са дадени вариантите на годишно ползване от възобновителни сечи, а в таблица № 40 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Възобновяването е със слабо с покритие на подраства 0-45% за 85,8 ха – 79,9%; и средно с покритие на подраства 46-75% за 21,6 ха – 20,1%.

Таблица № 40

За разпределение на площта на зрелите насаждения в условен стопански клас БН (ЗСпФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Условен стопански клас Буков Н	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
0,4	2,9	0,3	0,0	3,2
0,5	10,4	0,4	0,0	10,8
0,6	17,7	0,3	0,0	18,0
0,7	19,2	20,6	0,0	39,8
0,8	25,3	0,0	0,0	25,3
0,9	10,3	0,0	0,0	10,3
1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
общо	85,8	21,6	0,0	107,4
%	79,9	20,1	0,0	100,0

Всички зрели гори са със защитни и специални функции.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 22 куб.м (групово-постепенна сеч на площ 5,2 ха), което представлява 0,1% от зрелия запас, 12,2% от средния прираст и 4,8% от площта на зрелите.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им, както и според функциите на гората и степента на възобновяване.

От таблицата с изчислените варианти на годишно ползване по регламентираните формулни методи се вижда, че предлаганото ползване е много по-малко от изчислените варианти на годишно сечище по формулните методи. Предлага се годишно сечище по състояние с площ 0,1 ха и запас 22 куб.м.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, групово-постепенни, с насока на стопанисване Възобновяване** в съответствие със системите от режими и мерки за стопанисване на горите, попадащи в горските типове природни местообитания.

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на количество зряла дървесина при спазване ограничителните режими на стопанисване, следствие от специфичните функции на гората.

6.1.1.5. Условен стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане - СмСрНП - (ЗСпФ)

Площта на зрелите насаждения е 285,1 хектара със запас 39370 куб.м, а средния прираст на стопанския клас е 749 куб.м.

В таблица № 41 е дадено разпределението на залесената площ по степен на естествено възобновяване и склопеност.

Възобновяването е със слабо с покритие на подраства 0-45% за 211,8 ха – 74,3%; средно с покритие на подраства 46-75% за 12,4 ха – 4,3% и добро - с покритие на подраства 76-100% за 61,5 ха (21,4%).

Таблица № 41

За разпределение на площта на зрелите насаждения в условен стопански клас СмсрНП (ЗСпФ) по степен на естествено възобновяване и склопеност

Условен стопански клас Смесен СрН П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
0,2	3,9	0,0	0,0	3,9
0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
0,4	3,7	0,0	0,0	3,7
0,5	26,1	0,0	0,0	26,1
0,6	44,2	0,3	0,0	44,5
0,7	85,1	4,5	40,3	129,8
0,8	31,2	7,6	21,2	60,0
0,9	17,1	0,0	0,0	17,1
1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
общо	211,8	12,4	61,5	285,1
%	74,3	4,3	21,4	100,0

Всички зрели гори са със защитни и специални функции.

Полученото годишно ползване от възобновителни сечи е 892 куб.м (220,1 ха – постепенно-котловинна сеч и 5,6 ха групово-постепенна сеч), което представлява 2,3% от зрелия запас, 119% от средния прираст и 79,2% от площта на зрелите.

Ползването е получено като сума по насаждения, според състоянието им, както и според функциите на гората и степента на възобновяване.

Предложените възобновителни сечи са **дългосрочни, постепенно-котловинни и групово-постепенни с насока на стопанисване – трансформация или възобновяване.**

С предложеното ползване от възобновителни сечи се очаква усвояване на зряла дървесина при спазване ограничителните режими на стопанисване, следствие от специфичните функции на гората.

В стопанския клас е планирана насока на стопанисване – отглеждане.

. Предложеното ползване **(за сведение)** от отгледни сечи е следното:

- Прореждания: 4,5 ха 130 куб.м.;
- Пробирки: 4,2 ха 135 куб.м.;
- Всичко отгледни: 8,7 ха 265 куб.м.

6.2. Планирани сечи в държавните горски територии

Всички мероприятия, които са залегнали в настоящия горскостопански план **са планирани съгласно:**

- **Закона за горите** - Обн. ДВ, бр.19 от 08 Март 2011 г.
- **Наредба № 8 на МЗХ за сечите в горите** – Обн. ДВ, бр. 64 от 19.08.2011 год.
- **Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии**, притурка към ДВ, бр.82 от 23.10.2015 г.
- **писмо № 33-05-08/18.04.2008 г. на ДАГ** относно: Оценка за съвместимост на лесоустройствените проекти с предмета и целите на защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 от ЗБР (защитени зони по Натура 2000)
- **“Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от Приложение №1 от ЗБР”**, утвърдена на основание чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 8 / 05.05.2011 г. за сечите в горите от ИД на ИАГ.

- "Указания за стопанисване на издънковите дъбови гори на територията на ДП ЮЗДП, ДП СЗДП и ДП ЮИДП", съгласно писмо на ИАГ – 8612/06.04.2021 година, утвърдено от ИД на ИАГ.

При планирането на всички мероприятия, залегнали в ГСП на ТП "ДГС Клисура" стриктно са спазени всички условия, които са предвидени в **Решение №2026 год. на МОСВ**, с цел предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия.

6.2.1. Възобновителни сечи

Възобновителни сечи ще се водят на обща площ **1881.9** ха. Разпределението на площта по вид възобновителна сеч и условни стопански класове през десетилетието е дадено в таблица № 42, а разпределението на площта по вид възобновителна сеч и видове гори през десетилетието е дадено в таблица № 43.

Възобновителни сечи се провеждат в зрели насаждения с цел:

- осигуряване на възобновяване за създаване на ново поколение гора;
- направляване на процесите на възобновяване;
- регулиране на видовия състав и направляване на смяната на видовете;
- опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и генетичния фонд;
- производство и добив на качествена дървесина;
- формиране и поддържане на гори с неравномерна структура.

Таблица № 42

Разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта държавни (държавна частна+държавна публична собственост) ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

Вид на възобновителната сеч							
Стопански класове	постепенно котловинна	групово постепенна	гола за топола	гола за акация	общо гола	ОБЩО	%
Гори със ЗСпФ							
Иглол. култури	362,0	-	-	-	-	362,0	19,2
Буков В	4,0	1111,1	0,4	-	0,4	1115,5	59,3
Буков Ср	0,8	144,9	-	-	-	145,7	7,7
Буков Н	-	5,2	-	-	-	5,2	0,3
Смесен СрН П	220,1	5,6	-	27,8	27,8	253,5	13,5
Всичко ЗСпФ	586,9	1266,8	0,4	27,8	28,2	1881,9	100,0
Гори със стопански функции							
Всичко СтФ	-	-	-	-	-	-	-
ОБЩО	586,9	1266,8	0,4	27,8	28,2	1881,9	100,0
ПОЛЗВАНЕ (БЕЗ КЛОНИ)	35140	64130	100	1375	1475	100745	-
ПОЛЗВАНЕ (С КЛОНИ)	40705	71855	110	1425	1535	114095	-

В това число с насока: ЗА ТРАНСФОРМАЦИЯ:

Вид на възобновителната сеч			
Стопански класове	постепенно котловинна	ОБЩО	%
Гори със ЗСпФ			
Иглол. култури	362,0	362,0	63,7
Смесен СрН П	206,0	206,0	36,3
Всичко ЗСпФ	568,0	568,0	100,0
Гори със стопански функции			
Всичко СтФ	-	-	-
ОБЩО	568,0	568,0	100,0
ПОЛЗВАНЕ (БЕЗ КЛОНИ)	34265	34265	-
ПОЛЗВАНЕ (С КЛОНИ)	39685	39685	-

Съобразно биологичните особености на дървесните видове, типове месторастения, състоянието на насажденията, хода на възобновяването и целта на стопанисване в горите държавна собственост на горска територия е планирано да се водят следните възобновителни сечи:

Постепенно-котловинна сеч - на площ 586.9 ха с добив 35140 куб.м. без клони и 40705 куб.м. с клони;

Групово-постепенна сеч - на площ 1266.8 ха с добив 64130 куб.м. без клони и 71855 куб.м. с клони;

Гола сеч за тополата (трепетлика) - на площ 0.4 ха с добив 100 куб.м. без клони и 110 куб.м. с клони;

Гола сеч за акацията - на площ 27.8 ха с добив 1375 куб.м. без клони и 1425 куб.м. с клони;

6.2.1.1. Постепенно - котловинна сеч

Постепенно-котловинната сеч се провежда в гори от светлолюбиви дървесни видове независимо от произхода им. В насаждения със склопеност, по-голяма от 0,8, и липса на възобновяване склопеността се намалява до 0,6 - 0,7 с цел поява на естествено възобновяване. Възобновените участъци се отварят под формата на котли, като сумарната площ на котлите не надвишава 30 % от площта на насаждението. В местата с достатъчно количество подраст се отварят до 3 котла на един хектар, всеки с диаметър до два пъти средната височина на насаждението. Дървостоят около котлите в ивица с ширина 15 - 20 м може да се изрежда до склопеност 0,5 - 0,6. Котлите се разширяват, когато по периферията им се появи достатъчно количество подраст. Разширяването се извършва равномерно или неравномерно в зависимост от посоката на възобновяване. Около разширените котли може да се формира ивица с ширина 15 - 20 м и се допуска изреждане до склопеност 0,5 - 0,6. Интензивността на сечта е до 30 на сто при всяка лесовъдска намеса. Възобновителният период на постепенно-котловинната сеч е не помалък от 20 години, като за горите в „Натура 2000“ е 30 години, а периодът между отделните лесовъдски намеси е не по-малък от 5 години, като за насаждения в „Натура 2000“ е 8 години. При склопеност на насаждението под 0,3 между котлите и наличие на достатъчно количество укрепнал подраст интензивността на сечта е до 90 %. Едновременно със сечта във възобновените участъци се провеждат съответните отгледни сечи, включително и отглеждане на подраста.

Тази сеч е по-гъвкава от другите сечи в контекста на използване на възобновяването и разкриване на укрепналия подраст.

Постепенно-котловинна сеч е планирана в следните условни стопански класове: ИК, БВ, Бср, и СмСрНП; на обща площ 586.9 ха – 31.2% от общата площ на предвидените сечи за главно ползване.

В това число:

С насока за възобновяване тази лесовъдска намеса е предвидена за площ 18.9 ха в следните подотдели: №№ 30 м, 45 о, с, 58 м, 59 б, г, 96 в, 131 е, з,

С насока за трансформация е предвидена лесовъдска намеса постепенно-котловинна сеч на площ 568.0 ха в следните отдели и подотдели: №№ 7 к, о, 17 б, ж, 19 к, 21 в, г, ж, 22 б, ж, и, л, х, 23 б, в, ж, л, н, 24 а, в, д, е, и, 25 ж, к, л, н, о, 26 г, е, и, л, 27 о, ю, 28 б, 29 а, л, н, р, 30 б, в, д, к, 37 г, е, 38 г, ж, 40 е, л, п, с, 42 е, 58 б, з, 59 д, е, 60 л, н, 85 а, ж, з, 86 а, д, е, ж, з, к, л, п, с, т, у, ф, 87 и, к, н, р, ф, 88 в, д, ж, и, 89 г, д, ж, 112 б, в, 113 г.

6.2.1.2. Групово-постепенна сеч е предвидена на обща площ **1266.8** ха – 67.3% от общата площ с предвидена сеч за главно ползване. Планирана е в следните условни стопански класове: БВ; БСр; БН; и СмСрНП.

Групово-постепенна сеч се провежда във: насаждения с преобладание на сенкоиздържливи дървесни видове; разновъзрастни високостъблени насаждения; насаждения от светлолюбиви дървесни видове, когато възобновяването е от сенкоиздържливи видове или са налице условия за такова възобновяване; бялмурови насаждения.

Групово-постепенната сеч се провежда с цел формиране и поддържане на неравномерна възрастова, хоризонтална и вертикална структура с възобновителен период не по-малък от 40 години за високостъблените и 30 години за издънковите насаждения. Групово-постепенната сеч се провежда при спазване на следните правила: дървостоят се отсича постепенно под формата на прозорци, които се разширяват а лесовъдските намеси се провеждат най-малко на 4 пъти, като периодът между отделните намеси е не по-малък от 7 години; прозорците се залагат в местата със започнал възобновителен процес; при липса на възобновяване прозорците се залагат на два пъти в места със склопеност, по-голяма от 0,6, като първия път склопеността в прозореца се свежда до 0,4 в семеносна година, а окончателното изсичане на дървостоя в прозореца се извършва при започнал възобновителен процес; на 1 ха се залагат до 3 прозореца; дървостоят около прозорците в ивица с ширина 15 - 20 м се изрежда до склопеност 0,5 - 0,6; разширяването на прозорците се извършва, когато подрастът е в достатъчно количество и е укрепнал; едновременно с разширяването на прозорците във възобновените участъци се провеждат съответните отгледни сечи, включително и отглеждане на подраста. Това е основна сеч за горите в стопанството и е предвидена главно в буковите насаждения. Тази сеч е изключително подходяща за горите от санитарно-охранителните зони. Планирана е в насаждения с групово разположение на подраста, както и в насаждения, в които е водена групово-изборна сеч при изпълнение предвижданията на плана от 2015 г. и са налице резултатите от нейното извършване. Тази сеч е планирана в следните подотдели: №№ 6 ц, щ, 19 а, б, 20 б, в, г, д, 21 а, 25 з, 27 к, 28 в, 29 д, ж, к, 32 в, з, к, л, н, о, 33 д, 34 ж, 35 и, 36 в, г, з, 41 м, 43 а, 44 б, д, 45 а, г, д, е, и, к, 46 е, 47 в, е, ж, 49 б, и, 50 б, 51 а, б, и, 52 а, 53 а, в, д, к, 54 а, б, д, з, 55 а, б, г, д, 56 ж, з, и, 57 е, ж, 59 и, 62 а, 64 в, 65 а, в, г, 66 г, 67 б, в, 68 а, б, в, 71 в, д, 72 в, е, 73 з, 74 е, 75 е, 79 в, 80 а, и, л, 81 д, 83 з, 84 а, и, 90 б, ж, к, 91 ж, л, н, 92 д, е, 93 а, и, 94 а, в, ж, и, 95 б, д, е, ж, к, 96 а, б, е, 97 а, и, м, 98 а, в, 100 а, 101 в, г, ж, и, 103 а, г, 104 к, 105 а, д, и, 106 а, 107 в, ж, 108 д, 109 г, 110 д, з, н, 113 и, 114 а, е, 115 б, г, к, н, т, 116 д, 117 б, е, 118 а, д, к, н, 119 а, 120 а, 121 в, д, 124 д, е, 125 г, д, е, 126 е, ж, 127 г, 128 д, ж, 129 д, 130 г, 131 в, г, 132 а, б, г, е, з, 133 а, в, д, ж, 134 в, и, 135 д, 136 д, 138 д.

Насоката за стопанисване е възобновяване.

Изборът на тази сеч се определя от следните съображения: насаждения със сенкоиздържливи дървесни видове в състава, относителна разновъзрастност на насажденията, неравномерен строеж и наличие на групов подраст. Интензивността на сечта е 20-25%, като не надхвърля процента на възобновяване.

При групово - постепенната сеч се цели създаване на разновъзрастни насаждения, които са по-устойчиви на неблагоприятни въздействия.

6.2.1.3. Голи сечи

Голите сечи са възобновителни сечи с последващо изкуствено и/или издънково възобновяване.

Голи сечи с изкуствено възобновяване се провеждат в тополови гори, както и в насаждения от келяв габър и мъждрян, растящи на средно богати и богати месторастения, и издънкови

акациеве насаждения, за възстановяване на производствения им потенциал. Голи сечи с издънково естествено възобновяване се провеждат в топови, върбови, липови и нискостъблени гори.

Гола сеч за тополата (трепетликата) е предвидена за 0.4 ха в БВ в подотдел: 97 п. **Насоката на стопанисване е за възобновяване.**

Гола сеч за акацията е за издънково възобновяване, планирана е в акациеве насаждения, определени за нискостъблено стопанисване в условия стопански клас СмСрНП. Този вид сеч е планирана в насажденията с цел поддържане на защитните функции на почвата на 27.8 ха – 1.5% от площта на планираните възобновителни сечи в подотдели: №№ 19 з, м, п, т, 21 м, н, 22 ц, ч, ш, ю, 23 п, р, 24 ж, 25 п, р, с, т, 27 ф, х, 29 о, п, с, 38 в, и, к, 40 м, 43 м. Насоката за стопанисване е възобновяване.

Голата сеч в нискостъблени гори, с изключение на акациевите, се провежда на площни сечища до 2 ха. Неизсечената ивица между площните сечища е с ширина не по-малка от два пъти височината на дървостоя. Сливането на площните сечища по ал. 4 и 6 се извършва след склопяване на младия дървостой и достигане на средна височина не по-малка от 3 м.

Планираното главно ползване е на обща площ от **1881.9 ха** и запас 100745 куб.м., без клони, и 114095 куб.м. с клони.

Планираните лесовъдски намеси ще се водят с удължен период на възобновяване.

6.2.2. Отгледни сечи

Отгледните сечи се провеждат за постигане на следните основни цели:

- регулиране на състава и произхода на насажденията в зависимост от функциите им и поставените цели;
- подобряване на растежа и увеличаване на производителността на насажденията, както и качеството на дървесината;
- селекция на дърветата в насажденията;
- подобряване на защитните и специалните функции на горите;
- подобряване на здравословното състояние и устойчивостта на насажденията;
- поддържане и опазване на биологичното разнообразие в горите;
- намаляване на риска за възникване на пожари в горите;
- съкращаване на срока за производство на качествена дървесина.

Интензивността и повторемостта на отгледните сечи са в зависимост от пълнотата и склопеността на насаждението, както и от състава, възрастта и състоянието му.

При провеждане на отгледните сечи не се допуска еднократно отсичане на повече от 30 % от запаса на насаждението с изключение на случаите, когато се прилагат схематични методи на отгледната сеч.

При провеждане на отгледните сечи се спазват принципите на позитивната селекция.

При насаждения с групова структура на дървостоя отгледните сечи може да се провеждат в групите с пълнота, по-голяма от изискващата се за провеждане на съответната отгледна сеч.

Отгледни сечи са планирани в млади, средновъзрастни и дозряващи насаждения и култури по състояние, на обща площ **2061.5 ха**. Разпределението ѝ по стопански класове, площ, запас и вид на сечта е дадено в таблица № 43.

Отгледните сечи са лесовъдските системи за сеч, провеждани от възникването или създаването на насажденията до навлизането им във възобновителна зрелост.

Мероприятията се реализират посредством периодично изваждане на дървета с определени размери и качества с оглед подобряване растежните условия на останалата част от дървостоя и засилване на защитните и специални функции на насажденията.

С отгледните сечи се цели регулиране състава на насажденията, подобряване на състоянието им, бонитета, сортиментна структура, а от тук и увеличаване количеството и качеството на продукцията от единица площ.

Предвидени са следните видове отгледни сечи:

6.2.2.1. Прочистка е планирана в склопени култури и насаждения от 11 до 20-годишна възраст, с пълнота 0.9-1.0. Интензивността варира от 10 до 30% в зависимост от пълнотата, дървесния вид, бонитет, месторастене, а за иглолистните култури и от схемата на залесяване.

Прочистките се провеждат от склопяване на насажденията до възрастта, в която започва интензивно нарастване на дърветата по височина.

С прочистките се създават условия за подобряване на състава, произхода, здравословното състояние и механичната стабилност на дървостоя.

Пълнотата на насаждението след провеждане на сечта не се допуска да бъде по-малка от 0,8.

Прочистки са планирани на площ от **38.5 ха** без материален добив в следните подотдели: №№ **92 а, 93 к, м, 100 в.**

Насоката на стопанисване е отглеждане.

Първата прочистка се провежда по един от следните методи:

-върху цялата площ, когато броят на дърветата от желаните видове и с желаните качества е ограничен и е необходимо да се подпомогне оцеляването на всяко от тях;

-върху част от площта, така че да се осигури равномерно разпределение на дърветата от желаните видове и с желаните качества на разстояние едно от друго 3 - 4 метра; отгледната сеч се провежда под формата на ивици, в групи или комбинация от тях, като се обхваща не по-малко от 30 % от площта на насаждението.

Сечите се извършват чрез освобождаване на желаните дървета от конкуриращите ги нежелани дървета, храсти и издънки.

При провеждане на прочистките и първите прореждания еднократно могат да се прилагат схематични методи на отгледната сеч с цел технологично обезпечаване усвояването на насажденията. Схематичните методи включват изсичане на част от насаждението под формата на ивици, просеки, коридори и редове по предварително определена схема. В останалата част на насаждението се провежда прочистка или прореждане. Площта на изсечените коридори и/или редове е до 25 % от площта на насаждението. Схематични методи не се прилагат в насаждения със средна височина, поголяма от 10 м, в насаждения на ерозираните терени, на терени с наклон над 25 градуса, в зоната на горната граница на гората, в защитните горски пояси, както и в насаждения с ниска механична устойчивост.

6.2.2.2. Прореждане е планирано в насаждения и култури от 21 до 40 години, а за семенните букови и дъбови насаждения - от 21 до 60 години, с пълнота 0.8-1.0. Прорежданията се провеждат в периода на интензивен растеж на дърветата по височина с цел осигуряване на благоприятни условия за растежа им и подобряване и поддържане на жизнеността и формиране на индивидуална механична стабилност на дърветата. След провеждане на сечта пълнотата на насаждението не се допуска да бъде по-малка от 0,7. Пробирките се провеждат в периода на интензивен растеж на дърветата по диаметър до започване на възобновителна сеч за създаване на условия за нарастването на дърветата с желани стъблени форми по диаметър, както и за подобряване на индивидуалната им жизненост и механична стабилност, като след сечта пълнотата на насаждението не се допуска да бъде по-малка от 0,7.

За запазване и увеличаване на биоразнообразието в насаждения на възраст над 60 години около наличен единичен или групов подраст от редки дървесни видове, в диаметър не повече от височината на дървостоя се провеждат мероприятия за създаване на условия за развитието на подраста. Мероприятията включват разкъсване на склопа и изсичане на храстовата и подлесната растителност.

Интензивността им варира от 15 до 30% в зависимост от пълнотата, дървесния вид, типа месторастене и схемата на залесяване. При интензивност над 25% сечта следва да се изведе на два пъти, за да не се разстроят дървостойте. В защитните и специални гори при пълнота 0.8 е подходящо индивидуално за всяко насаждение, отчитайки особеностите на функциите, които изпълнява.

Прореждане е планирано на площ от **1308.8 ха** в следните отдели и подотдели: №№ **5 в, г, з, и, 6 д, ф, х, ш, 7 г, 23 д, 24 б, 25 и, 28 и, 29 б, т, 30 л, 32 б, г, ж, и, м, 33 а, б, 34 а, б, в, г, д, е, к, 35 б, в, г, д, м, 36 а, б, и, 38 е, 39 м, 40 ф, ц, 41 б, е, з, 43 г, н, 45 б, в, 46 д, и, 47 и, к, л, 48 а, б, д, е, и, л, м, 49 г, д, л, 50 е, 51 в, ж, 53 б, г, ж, л, 54 в, г, ж, и, 56 к, 58 в, п, р, 59 в, 80 д, 81 е, и, 84 б, з, к, 86 о, р, 90 в, м, 91 б, в, г, е, и, к, м, о, 92 б, в, 93 б, 94 е, з, 95 а, г, з, и, л, м, н, 96 г, д, ж, и, 97 б, в, г, д, з, к, л, н, о, 98 г, е, 99 б, д, ж, 100 б, г, 101 а, б, з, 102 а, б, г, ж, 103 б, в, 104 б, г, д, е, ж, з, и, л, 105 в, г, ж, з, 106 б, в, г, е, 107 а, б, г, е, з, 108 б, в, г, е, 109 а, б, д, 110 а, б, е, л, 111 д, е, ж, з, к, 112 г, е, з, о,**

114 г, д, м, н, о, 115 з, м, о, п, с, 116 б, г, 117 а, ж, 118 з, и, 119 б, в, е, 120 б, в, 121 а, б, е, з, 122 а, б, г, 123 а, б, г, д, е, ж, 124 а, б, в, ж, 125 а, б, в, 126 б, в, д, 127 в, д, ж, и, 128 а, б, г, и, 129 а, б, г, е, 130 б, в, д, 131 а, 132 в, д, и, к, 133 б, г, е, к, л, м, н, 134 г, д, ж, 135 а, в, ж, и, 136 в, г, е, ж, з, к, м, 137 б, 138 а, б, г, ж,

6.2.2.3. Пробирка е планирана в насаждения и култури от 41 години до зряла възраст (при семенния бук и дъб - от 61 години) с пълноти 0.8-1.0. Интензивността им варира от 15 до 30% в зависимост от пълнотата, дървесния вид, бонитета и типа месторастене.

В защитните и специални гори при пълнота 0.8 са спазени същите принципи, както при прорежданията. Пробирки се водят в периода на интензивен растеж на дърветата по диаметър до започване на възобновителна сеч за създаване на условия за нарастването на дърветата с желани стъблени форми по диаметър, както и за подобряване на индивидуалната им жизненост и механична устойчивост, като след сечта пълнотата и склопеността на насаждението не се допуска да бъде по-малка от 0.7.

Пробирка е планирана на площ **714.3 ха** в следните отдели и подотдели: №№ 4 а, б, в, г, 5 а, д, е, л, м, с, т, 6 а, б, з, п, с, ч, ю, 7 б, в, 8 ж, 13 к, 19 л, 20 з, 25 в, 27 в, 28 л, м, р, 29 в, г, 32 е, 34 з, и, 35 е, ж, з, л, 36 д, е, ж, 37 б, д, 39 б, в, ж, к, п, 40 а, б, в, г, д, ч, щ, 41 ж, л, 42 а, б, г, д, 44 а, 45 з, л, м, н, п, 47 з, 48 в, г, 49 в, ж, з, м, 50 ж, 52 е, 53 е, з, и, 54 е, к, л, 55 в, 56 а, 57 а, б, г, д, з, и, 58 г, д, ж, л, н, с, 59 з, к, м, н, 60 м, р, 61 а, 62 е, 71 г, 80 в, з, 81 ж, 82 ж, и, 84 д, е, ж, 86 и, 87 г, м, о, т, 89 а, е, 90 и, л, н, 91 з, 92 г, 93 в, д, ж, з, л, о, п, 94 б, г, д, к, 95 в, 97 е, ж, 99 е, 101 е, 104 в, 105 б, 110 в, ж, и, м, о, п, р, с, 111 а, и, 112 л, м, н, 113 в, ж, 114 б, и, 115 в, д, е, ж, и, л, 117 д, 118 б, г, ж, л, м, 119 г, д, 121 г, ж, 122 в, д, 123 в, 124 г, 126 а, г, 127 б, 129 в, ж, 130 а, е, 131 д, ж, 132 ж, 133 з, и, 134 з, 135 б, г, 136 а

Трансформацията на горите с изкуствен произход в такива с естествен ще се извършва чрез комплекс от **отгледни и възобновителни сечи**, в резултат на което постепенно се създават насаждения, в които над 50 % от дърветата са с естествен семенен произход.

В иглолистните култури извън ареала на естественото им разпространение са планирани **насоки за трансформация** съгласно "Указанията за стопанисване на иглолистните култури извън ареала на естественото им разпространение".

Прорежданията и пробирките се провеждат по комбиниран метод с преобладаване на низов или върхов метод.

При комбинирания метод с преобладание на върхов метод се отсичат с предимство дървета от горната част на склопа, които подтискат, пряко конкурират или физически пречат на дърветата с желани качества.

При комбинирания метод с преобладаване на низов метод с предимство се отстраняват изостанали в растежа си и трайно подтиснати дървета.

В средновъзрастните и дозряващи насаждения в които планираните насоки за отглеждане ще се проведат през първите три години от изпълнението на плана, в края на десетилетието могат да се извършат повторни отгледни сечи с интензивност, отговаряща на разликата в пълнотите на насаждението и изискващата се съобразно Наредба №8/05.08.2011 год. за сечите в горите.

6.2.3. Селекционни сечи са планирани в семепроизводствените насаждения (семенните бази) на площ от **48.2 ха**, като интензивността е от 10 до 15%. Планираните сечи са съгласувани със Горска семеконтролна станция - гр. Пловдив в следните отдели и подотдели: №№ 40 и, 47 б, д, 48 з, 52 в, с насока на стопанисване **селекционна**.

Възобновителните сечи в насаждения, одобрени за базови източници за производство на репродуктивни материали, се провеждат при възраст един клас над определения турнус на сеч.

В семепроизводствените насаждения се провеждат селекционни сечи до започване на възобновителната сеч.

В семепроизводствените насаждения, попадащи в обособени участъци за изборно стопанисване, се провеждат изборни сечи и изборно прореждане.

Сечите в семепроизводствените градини, клоновите колекции, географските култури и маточниците се провеждат при условията и по реда на наредбата по чл. 95, ал. 2, т. 2 от Закона за горите.

Селекционните сечи се провеждат за постигане на следните основни цели:

- запазване на генетичното разнообразие на популационно и вътревидово ниво;
- регулиране на формовото разнообразие и селекционната структура на насажденията;
- осигуряване на условия за редовно и обилно семеносене или плодоносене;
- увеличаване добива на висококачествени в наследствено отношение репродуктивни материали.

Селекционните сечи в семепроизводствени насаждения се провеждат при спазване на следните правила:

- запазват се дървета с ясно изразени добри фенотипни признаци, като се държи сметка за наличието на полов диморфизъм, екологичните и морфологичните различия;
- короните на плюсовите дървета да бъдат добре осветени, да не се допират помежду си и с короните на съседните дървета;
- отстраняват се минусови дървета, кривостъблени и виторасли дървета, както и такива с чепове, водни леторасли и повреди от биотични и абиотични въздействия;
- отстраняват се дървета от видове, които пречат на растежа и свободното кръстосано опрашване между дърветата от основния вид, както и дървета от нежелани дървесни видове;
- при необходимост се извършва частично или цялостно отстраняване на подлеса.

След провеждане на селекционната сеч склопеността на насаждението не може да бъде по-малка от 0,5 за светлолюбивите и от 0,6 за сенкоиздръжливите видове. Сечта се провежда еднократно или на няколко пъти в зависимост от първоначалната склопеност и структура на насаждението.

След провеждане на селекционната сеч склопеността на насаждението не може да бъде по-малка от 0,5 за светлолюбивите и от 0,6 за сенкоиздръжливите видове. Сечта се провежда еднократно или на няколко пъти в зависимост от първоначалната склопеност и структура на насаждението.

6.2.4. Технически сечи

Техническите сечи са планирани с цел просветляване на съществуващи горски трайни пътища или за почистване на просеки.

6.2.4.1. Технически сечи за просветляване на горски път са планирани за просветляване на пътища, като при тях **не е планиран материален добив в следните отдели и подотдели:** 5 а, в, е, з, р, у, 6 а, б, г, д, е, ж, 7 в, г, л, р, 24 д, е, ж, з, 25 о, п, р, с, 29 м, 30 б, в, к, м, 34 а, б, е, з, и, 35 а, б, в, е, ж, з, и, 36 г, ж, з, и, 38 л, 39 а, б, в, г, д, 43 л, м, 44 а, г, 45 б, в, е, ж, п, 46 а, б, в, г, д, 47 ж, 48 е, ж, з, н, 49 а, б, в, е, и, к, м, 50 б, в, д, е, ж, 51 а, г, е, ж, и, к, 53 д, и, к, л, 54 а, в, г, д, и, к, л, 56 а, б, 61 з, и, 65 г, 81 б, 82 и, к, 85 з, и, к, л, 86 д, 87 е, 89 в, ж, 90 г, и, о, п, 91 з, и, к, л, м, 93 и, 95 а, б, в, 96 д, е, ж, з, и, 97 а, б, ж, з, 98 г, д, е, з, и, 101 з, 102 б, в, г, д, и, 110 з, и, к, л, м, н, 111 а, 112 д, ж, з, и, п, 114 б, г, и, л, 115 г, е, ж, к, л, 116 а, г, д, е, ж, 117 а, б, в, г, д, е, ж, 122 д, е, 123 е, ж, 124 д, е, ж, 125 а, б, в, г, д, е, ж, 126 е, ж, 127 е, ж, з, 128 а, 129 а, б, в, г, 130 а, б, в, г, д, 131 а, б, в, г, д, 132 а, б, в, г, д, ж, и, к, 133 а, в, г, м, 135 а, б, в, г, д, е, 136 а, в, г, и, к, м, 137 б, 138 а, б, г, д, ж.

Общата площ на подотделите в които ще се изведе техническа сеч за просветляване на горски път е 1338.5 ха. (рекапитулираната площ е 13.4 ха).

Сечта може да се извършва от едната или от двете страни на пътя, като общата ширина на ивицата, в която се извършва просветляване, от краищата на обхвата на пътя е не повече от една четвърт от средната височина на дървостоя на насаждението.

6.2.4.2. Техническа сеч за почистване на просеки - отдели и подотдели: №№ 4 2, 5 8, 9, 6 2, 3, 7 3, 4, 5, 9, 10, 8 5, 8, 17 2, 18 7, 8, 9, 19 9, 20 6, 21 9, 10, 11, 12, 13, 22 3, 4, 5, 7, 8, 23 3, 4, 5, 24 3, 4, 5, 25 6, 27 1, 2, 3, 37 1, 39 3, 5, 6, 41 2, 3, 60 1, 86 3, 4, 5, 87 1, 89 2; с обща площ 16.7 ха. Това мероприятие е предвидено за всички държавни просеки, които са горска територия.

6.2.5. Други лесовъдски мероприятия

С цел подобряване на естественото възобновяване, толериране на семенния дървостой, подобряване качеството на дървесината, отстраняването на подлеса и др. са планирани следните лесовъдски мероприятия:

6.2.5.1. Отглеждане на подраста

Това мероприятие е за регулиране на състава, произхода и качеството на подраста. Извършва се чрез премахване на издънки, нежелан подраст или подлес, конкурентна и увредена от болести и вредители растителност.

Отглеждане на подраста се провежда при наличие на неукрепнал подраст или да се премахне нежелан дървесен вид от подраста, като в работните описания на всеки от подотделите с планирано такова мероприятие, след постепенно – котловинна, групово – постепенна и неравномерно-постепенна сеч е отразена редуцираната площ, върху която ще се извършва отглеждане на подраста.

Основна задача на отглеждането е младите семенни екземпляри от желаните или желаните от стопанска или екологична гледна точка дървесни видове да бъдат предпазени от заглушаващото влияние на подлеса, живата почвена покривка и издънките. При отглеждането не се очаква материален добив и затова то се планира само по площ. Заложените разчети са за 20% от площта на подотделите. Мероприятието има за цел отстраняване на нежелани издънки от дървесни видове, както и изрязване на пънче на евентуално повреден при извеждането на сечта широколистен подраст в отворените котли.

Отглеждането на подраста включва и опазване на съществуващия подраст, прилагане на подходяща техника и технология при сечта и извоза на материалите, почистване на сечищата, ограждане на възобновителните участъци, провеждане на сечта в сезони и срокове, съобразяване с биологичните изисквания на дървесните видове и грижи за подраста до напълното му формиране, като надежден и укрепнал подраст, от който може да се формира пълноценно младо насаждение.

Отглеждане на подраста ще се извърши върху площ 45.6 ха без материален добив в следните отдели и подотдели: №№ 29 л, 30 б, в, д, к, м, 86 а, д, з, к, л, т, у, ф, 87 ф, 89 д, ж, 113 г.

6.2.5.2. Изсичане на подлеса

Това лесокulturно мероприятие е планирано в зрели дървостои в случаите, когато подлесът затруднява естественото възобновяване. Премахват се храстовите видове, както и ония дървесни видове, на които не се разчита за възобновяването и които по различна причина не могат да достигнат височината на основния дървостой.

Материален добив не е начисляван. Изсичане на подлеса - планирано е на площ 15.2 ха без материален добив в следните отдели и подотдели: №№ 30 б, к, 86 а, з, л, т, ф, 87 к, н.

Таблица № 43

Размер на ползването по площ и вид на сечта

Държавна (частна+публична), ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

ВИДОВЕ СЕЧИ											
Стопански класове	мерни единици	ВЪЗОБН. СЕЧИ	прочистка	прореждане	пробирка	селекционна	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
ИГЛОЛИСТНИ											
Иглол. култури ЗСпФ	ха	362,0	-	73,1	367,8	23,0	463,9	825,9	20,7	1,3	4,3
	куб.м	27530	-	2135	21725	1630	25490	53020	25,9	-	-
Всичко иглолистни ЗСпФ	ха	362,0	-	73,1	367,8	23,0	463,9	825,9	20,7	1,3	4,3
	куб.м	27530	-	2135	21725	1630	25490	53020	25,9	-	-
всичко иглолистни	ха	362,0	-	73,1	367,8	23,0	463,9	825,9	20,7	1,3	4,3
	куб.м	27530	-	2135	21725	1630	25490	53020	25,9	-	-
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ											
Буков В ЗСпФ	ха	1115,5	8,8	885,4	247,0	25,2	1166,4	2281,9	57,2	-	-
	куб.м	56660	-	49105	14695	800	64600	121260	59,2	-	-
Буков Ср ЗСпФ	ха	145,7	29,7	345,7	95,3	-	470,7	616,4	15,4	-	-
	куб.м	7420	-	10115	3530	-	13645	21065	10,3	-	-
Буков Н ЗСпФ	ха	5,2	-	-	-	-	-	5,2	0,1	-	-
	куб.м	215	-	-	-	-	-	215	0,1	-	-
Всичко широколистни високостъблени ЗСпФ	ха	1266,4	38,5	1231,1	342,3	25,2	1637,1	2903,5	72,7	-	-
	куб.м	64295	-	59220	18225	800	78245	142540	69,6	-	-
всичко широколистни	ха	1266,4	38,5	1231,1	342,3	25,2	1637,1	2903,5	72,7	-	-

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

високостъблени	куб.м	64295	-	59220	18225	800	78245	142540	69,6	-	-
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ											
Смесен СрН П ЗСпФ	ха	253,5	-	4,5	4,2	-	8,7	262,2	6,6	44,3	10,9
	куб.м	8920	-	130	135	-	265	9185	4,5	-	-
Всичко издънкови за превръщане ЗСпФ											
Всичко издънкови за превръщане ЗСпФ	ха	253,5	-	4,5	4,2	-	8,7	262,2	6,6	44,3	10,9
	куб.м	8920	-	130	135	-	265	9185	4,5	-	-
всичко издънкови за превръщане											
всичко издънкови за превръщане	ха	253,5	-	4,5	4,2	-	8,7	262,2	6,6	44,3	10,9
	куб.м	8920	-	130	135	-	265	9185	4,5	-	-
ОБЩО											
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	1881,9	38,5	1308,7	714,3	48,2	2109,7	3991,6	100,0	45,6	15,2
	куб.м	100745	-	61485	40085	2430	104000	204745	100,0	-	-

**В ТОВА ЧИСЛО:
ВРЕМЕННО НЕДОСТЪПНИ БАСЕЙНИ**

ВИДОВЕ СЕЧИ									
Стопански класове	мерни единици	ВЪЗОБН. СЕЧИ	прореждане	пробирка	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
ИГЛОЛИСТНИ									
Иглол. култури ЗСпФ	ха	177,0	11,9	13,6	25,5	202,5	46,2	-	-
	куб.м	12615	240	390	630	13245	53,9	-	-
Всичко иглолистни ЗСпФ	ха	177,0	11,9	13,6	25,5	202,5	46,2	-	-
	куб.м	12615	240	390	630	13245	53,9	-	-
всичко иглолистни	ха	177,0	11,9	13,6	25,5	202,5	46,2	-	-
	куб.м	12615	240	390	630	13245	53,9	-	-
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ									
Буков В ЗСпФ	ха	61,1	-	25,8	25,8	86,9	19,8	-	-
	куб.м	4580	-	1410	1410	5990	24,4	-	-
Буков Ср ЗСпФ	ха	33,1	16,3	15,3	31,6	64,7	14,8	-	-
	куб.м	1760	-	570	570	2330	9,5	-	-
Буков Н ЗСпФ	ха	5,2	-	-	-	5,2	1,2	-	-
	куб.м	215	-	-	-	215	0,9	-	-
Всичко широколистни високостъблени ЗСпФ	ха	99,4	16,3	41,1	57,4	156,8	35,8	-	-
	куб.м	6555	-	1980	1980	8535	34,7	-	-
всичко широколистни	ха	99,4	16,3	41,1	57,4	156,8	35,8	-	-

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

високостъблени	куб.м	6555	-	1980	1980	8535	34,7	-	-
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ									
Смесен СрН П ЗСпФ	ха	79,1	-	-	-	79,1	18,0	25,5	3,6
	куб.м	2790	-	-	-	2790	11,4	-	-
Всичко издънкови за превръщане ЗСпФ									
Всичко издънкови за превръщане ЗСпФ	ха	79,1	-	-	-	79,1	18,0	25,5	3,6
	куб.м	2790	-	-	-	2790	11,4	-	-
всичко издънкови за превръщане									
всичко издънкови за превръщане	ха	79,1	-	-	-	79,1	18,0	25,5	3,6
	куб.м	2790	-	-	-	2790	11,4	-	-
ОБЩО									
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	355,5	28,2	54,7	82,9	438,4	100,0	25,5	3,6
	куб.м	21960	240	2370	2610	24570	100,0	-	-

ДОСТЪПНИ БАСЕЙНИ

ВИДОВЕ СЕЧИ											
Стопански класове	мерни единици	ВЪЗОВН. СЕЧИ	прочистка	прореждане	пробирка	селекционна	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
ИГЛОЛИСТНИ											
Иглол. култури ЗСпФ	ха	185,0	-	61,2	354,2	23,0	438,4	623,4	17,5	1,3	4,3
	куб.м	14915	-	1895	21335	1630	24860	39775	22,1	-	-
Всичко иглолистни ЗСпФ	ха	185,0	-	61,2	354,2	23,0	438,4	623,4	17,5	1,3	4,3
	куб.м	14915	-	1895	21335	1630	24860	39775	22,1	-	-
всичко иглолистни	ха	185,0	-	61,2	354,2	23,0	438,4	623,4	17,5	1,3	4,3
	куб.м	14915	-	1895	21335	1630	24860	39775	22,1	-	-
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ											
Буков В ЗСпФ	ха	1054,4	8,8	885,4	221,2	25,2	1140,6	2195,0	61,8	-	-
	куб.м	52080	-	49105	13285	800	63190	115270	64,0	-	-
Буков Ср ЗСпФ	ха	112,6	29,7	329,4	80,0	-	439,1	551,7	15,5	-	-
	куб.м	5660	-	10115	2960	-	13075	18735	10,4	-	-
Всичко широколистни високостъблени ЗСпФ	ха	1167,0	38,5	1214,8	301,2	25,2	1579,7	2746,7	77,3	-	-
	куб.м	57740	-	59220	16245	800	76265	134005	74,4	-	-
всичко широколистни високостъблени	ха	1167,0	38,5	1214,8	301,2	25,2	1579,7	2746,7	77,3	-	-
	куб.м	57740	-	59220	16245	800	76265	134005	74,4	-	-
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ											
Смесен СрН П ЗСпФ	ха	174,4	-	4,5	4,2	-	8,7	183,1	5,2	18,8	7,3
	куб.м	6130	-	130	135	-	265	6395	3,5	-	-

Всичко издънкови за превръщане ЗСпФ	ха	174,4	-	4,5	4,2	-	8,7	183,1	5,2	18,8	7,3
	куб.м	6130	-	130	135	-	265	6395	3,5	-	-
всичко издънкови за превръщане	ха	174,4	-	4,5	4,2	-	8,7	183,1	5,2	18,8	7,3
	куб.м	6130	-	130	135	-	265	6395	3,5	-	-
ОБЩО											
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	1526,4	38,5	1280,5	659,6	48,2	2026,8	3553,2	100,0	20,1	11,6
	куб.м	78785	-	61245	37715	2430	101390	180175	100,0	-	-

6.3. Анализ на размера на планираното ползване на дървесина от държавните горски територии

6.3.1. Общ размер на ползваната дървесина

В таблица № 44 е направено сравнение на планираното годишно ползване (без клони) от държавните гори на ТП ДГС "Клисура", заложено в ГСП от 2016 г. и планираното по ГСП от 2026 г.

Таблица № 44

Сравнение на размера на предвидения годишен добив на дървесина (без клони) по видове сечи и групи гори за двете последователни инвентаризации в държавните гори

ГРУПА ГОРИ, ВИД СЕЧ	ПО ГСП 2016 Г. куб.м	ПО ГСП 2026 Г. куб.м	РАЗЛИКА +/-
ИГЛОЛИСТНИ	583	2753	+2170
Широколистни високостъблени	8387	6430	-1957
ПРЕВРЪЩАНЕ	652	892	+240
общо възобновителни сечи	9622	10075	+453
ОТГЛЕДНИ СЕЧИ	11321	10157	-1164
Селекционни сечи	598	243	-355
САНИТАРНИ И ПРИНУДИТЕЛНИ СЕЧИ	43	0	-43
Технически сечи	0	0	0
общ размер годишно ползване	21584	20475	-1109

Предложеното средногодишно ползване в държавните гори на ТП „ДГС Клисура“ е по-малко спрямо заложеното в ГСП от 2015 год. с 1106 куб.м.

Средната интензивност на планираното ползване в държавните гори за предстоящия десетгодишен период, е **1.3%** от запаса, срещу 1.7% според досега действащият план.

Предложеното средногодишно ползване на 1 ха залесена площ в държавните гори е **3.3** куб.м/ха, срещу 3.7 куб.м/ха годишно по ГСП от 2016 год.

Общото годишно ползване от държавните гори, заложено в разчетите на Горскостопанския план от 2016 год, е 111.1% от средния годишен прираст на гората, а предложеното годишно ползване за периода 2026÷2035 год. е **96.0%** от прираста, изчислен на база инвентаризацията от **2025** год.

В Таблица № 45 е направено сравнение по средни показатели за 2016 г. и 2026 г. в държавните горски територии.

Таблица № 45

**Сравнение по средни показатели за двете последователни устройства в
ДЪРЖАВНИТЕ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ**

Показатели	Мярка	ГСП	ГСП	Разлика
		2016 г.	2026 г.	+/-
		Държавни ГТ	Държавни ГТ	
1. Обща площ	ха	7380	7371.8	-8.2
2. Залесена площ	ха	5868.3	6206.8	338.5
3. Средна възраст	год.	80	90	10
4. Среден бонитет	-	III (2.7)	III (2.6)	-0,2
5. Средна пълнота	-	0.7	0.68	-0.02
6. Запас				
- на 1 ха (без клони)	куб.м.	220	246	26
- на цялата площ (без клони)	куб.м.	1290250	1528630	238380
7. Среден годишен прираст				
- на 1 ха (без клони)	куб.м.	3.32	3.44	0.12
-на цялата площ (без клони)	куб.м.	19429	21336	1907
8. Ползване				
- % от прираста	%	111.1	96.0	-15.1
- % от запаса	%	1.7	1.3	-0.4
- на 1 ха	куб.м.	3.7	3.3	-0.4

В Таблица № 46 е показано разпределението на предвиденото ползване по Насока на стопанисване и групи гори - държавна собственост (държавна частна+държавна публична).

Таблица № 46

Разпределение на предвиденото ползване по насока на стопанисване и групи гори
държавна собственост (държавна частна + държавна публична) ГОРСКА територия

НАСОКИ НА СТОПАНИСВАНЕ									
УСЛОВНИ СТОПАНСКИ КЛАСОВЕ	МЕРНИ ЕДИНИЦИ	ВЪЗОБНОВ.	ОТГЛЕЖД.	СЕЛЕКЦ.	ТРАНСФОРМ.	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
ИГЛОЛИСТНИ									
Иглол. култури ЗСпФ	ха	0	227	23	575.9	825.9	20.7	1.3	4.3
	куб.м	0	13735	1630	37655	53020	25.9	-	-
Всичко иглолистни ЗСпФ	ха	0	227	23	575.9	825.9	20.7	1.3	4.3
	куб.м	0	13735	1630	37655	53020	25.9	-	-
всичко иглолистни	ха	0	227	23	575.9	825.9	20.7	1.3	4.3
	куб.м	0	13725	1630	37655	53020	25.9	-	-
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ									
Буков В ЗСпФ	ха	1115.5	1141.2	25.2		2281.9	57.2	-	-
	куб.м	56660	63800	800		121260	59.2	-	-
Буков Ср ЗСпФ	ха	145.7	470.7	-		616.4	15.4	-	-
	куб.м	7420	13645	-		21065	10.3	-	-
Буков Н ЗСпФ	ха	5.2	-	-		5.2	0.1	-	-
	куб.м	215	-	-		215	0.1	-	-

Всичко широколистни високостъблени ЗСпФ	ха	1266.4	1611.9	25.2		2903.5	72.7	-	-
	куб.м	64295	77445	800		142540	69.6	-	-
всичко широколистни високостъблени	ха	1266.4	1611.9	25.2		2903.5	72.7	-	-
	куб.м	64295	77445	800		142540	69.6	-	-
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ									
Смесен СрН П ЗСпФ	ха	253.5	8.7	-	206	262.2	6.6	44.3	10.9
	куб.м	8920	265	-	6735	9185	4.5	-	-
Всичко издънкови за превръщане ЗСпФ	ха	47.5	8.7	-	206	262.2	6.6	44.3	10.9
	куб.м	2185	265	-	6735	9185	4.5	-	-
всичко издънкови за превръщане	ха	47.5	8.7	-	206	262.2	6.6	44.3	10.9
	куб.м	2185	265	-	6735	9185	4.5	-	-
ОБЩО									
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	1313.9	1847.6	48.2	781.9	3991.6	100	45.6	15.2
	куб.м	66480	91445	2430	44390	204745	100	-	-

Общото ползване от държавните гори горска територия (стояща маса без клони), заложено в разчетите на ГСП от 2026 год, е 204745 куб.м или 20475 куб.м (средно годишно).

6.4. ДОБИВИ ОБЩО И ПО КАТЕГОРИИ ДЪРВЕСИНА ОТ ЛЕСОСЕЧНИЯ ФОНД

Разпределението на предвидената за отсичане през десетилетието стояща маса по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти е дадено в таблица № 47.

При реализирането на определеното **общо ползване** от **241 440** куб.м. стояща маса (с клони) би следвало да се добие **119295** куб.м. строителна дървесина (49.4%), от която:

- едра строителна дървесина	- 45615 куб.м. (18.9%),
- средна строителна дървесина	- 44165 куб.м. (18.3%),
- дребна строителна дървесина	- 29515 куб.м. (12.2%).
- дърва за огрев	- 71550 куб.м. (29.6%).
- използваема вършина	- 5565 куб.м. (2.3%).

Всичко лежаща дървесна маса - 196410 куб.м. (81.3%).

Предполагаемия отпад при сечта се очаква да бъде 45030 куб.м. (18.7%).

Сортиментната структура на ползването ще се променя в зависимост от структурата и състоянието на насажденията, от които ще се набира годишното ползване.

Разпределението на предвидената за отсичане общо през десетилетието стояща маса по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти е дадено в таблица № 47, от временно недостъпните басейни в таблица № 48 , а от достъпните басейни в таблица № 49 .

Разпределението на очакваемите добиви по сортименти е извършено въз основа на възприетите проценти за сортиментиране посочени в таблица № 50.

Прогнозните проценти за сортиментиране са получени, като са използвани данните от сортиментната структура при предходния ГСП, данните от реализираната през десетилетието сортиментна структура при добива на дървесина, сравнени с данните от Справочник по дендробиометрия - 2004 год.

Таблица № 47

Разпределение на предвидената за отсичане стояща маса и площ по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти

ОБЩО ДЪРЖАВНА (ЧАСТНА+ПУБЛИЧНА), ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Възобновителна в иглолистни										
Бял бор	15100	17620	3875	13745	5830	4750	520	11100	2645	-
Смърч	440	520	75	445	315	20	15	350	80	15
Черен бор	9935	11580	2540	9040	4435	2880	355	7670	1370	-
Бяла мура	40	50	10	40	25	-	-	25	15	-
Дуглазка	170	190	30	160	120	5	5	130	30	-
иглолистни	25685	29960	6530	23430	10725	7655	895	19275	4140	15
проценти	85,7	100,0	21,8	78,2	35,8	25,6	3,0	64,4	13,8	-
Бук	870	1020	100	920	370	80	25	475	440	5
Зимен дъб	630	680	80	600	220	70	30	320	270	10
Габър	80	100	10	90	35	10	5	50	40	-
Трепетлика	30	30	5	25	10	-	-	10	15	-
Бреза	105	115	10	105	40	5	5	50	55	-
Акация	110	110	10	100	-	20	40	60	40	-

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

Кестен	20	30	5	25	10	-	-	10	15	-
широколистни	1845	2085	220	1865	685	185	105	975	875	15
проценти	88,5	100,0	10,5	89,5	32,8	8,9	5,1	46,8	42,0	0,7
Общо възобновителна в иглолистни	27530	32045	6750	25295	11410	7840	1000	20250	5015	30
проценти	85,9	100,0	21,1	78,9	35,6	24,5	3,1	63,2	15,6	0,1
Възобновителна в широколистни високостъблени										
Бял бор	240	270	60	210	80	75	10	165	45	-
Смърч	50	60	10	50	40	-	-	40	10	-
Черен бор	40	50	10	40	20	10	5	35	5	-
иглолистни	330	380	80	300	140	85	15	240	60	-
проценти	86,8	100,0	21,0	79,0	36,9	22,4	3,9	63,2	15,8	-
Бук	63315	70930	6395	64535	26245	5710	1465	33420	30430	685
Зимен дъб	205	235	25	210	75	20	15	110	100	-
Габър	20	20	-	20	10	-	-	10	10	-
Трепетлика	235	255	25	230	90	20	10	120	110	-
Бреза	190	200	25	175	75	15	-	90	85	-
широколистни	63965	71640	6470	65170	26495	5765	1490	33750	30735	685
проценти	89,3	100,0	9,0	91,0	37,0	8,0	2,1	47,1	42,9	1,0
Общо възобновителна в широколистни високостъблени	64295	72020	6550	65470	26635	5850	1505	33990	30795	685
проценти	89,3	100,0	9,1	90,9	37,0	8,1	2,1	47,2	42,8	0,9
Възобновителна в издънкови за превръщане										
Бял бор	1665	1975	435	1540	655	535	60	1250	290	-
Черен бор	40	50	10	40	20	10	5	35	5	-
Ела	20	20	5	15	10	-	-	10	5	-
иглолистни	1725	2045	450	1595	685	545	65	1295	300	-
проценти	84,4	100,0	22,0	78,0	33,5	26,6	3,2	63,3	14,7	-
Бук	1035	1215	60	1155	-	390	215	605	475	75
Зимен дъб	4020	4445	230	4215	-	1465	795	2260	1690	265
Габър	700	830	40	790	-	270	145	415	325	50
Трепетлика	20	20	5	15	5	-	-	5	10	-
Акация	10	10	-	10	-	-	5	5	5	-
Келяв габър	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
Воден габър	25	30	-	30	-	10	5	15	10	5
широколистни	5820	6560	340	6220	5	2135	1165	3305	2520	395
проценти	88,7	100,0	5,2	94,8	0,1	32,5	17,8	50,4	38,4	6,0
Общо възобновителна в издънкови за превръщане	7545	8605	790	7815	690	2680	1230	4600	2820	395
проценти	87,7	100,0	9,2	90,8	8,0	31,1	14,3	53,4	32,8	4,6
Възобновителна в нискостъблени										
Акация	1375	1425	120	1305	-	360	385	745	520	40

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

широколистни	1375	1425	120	1305	-	360	385	745	520	40
проценти	96,5	100,0	8,4	91,6	-	25,3	27,0	52,3	36,5	2,8
Общо възобновителна в нискоствъблени	1375	1425	120	1305	-	360	385	745	520	40
проценти	96,5	100,0	8,4	91,6	-	25,3	27,0	52,3	36,5	2,8
ВСИЧКО ВЪЗОБНОВИТЕЛНИ СЕЧИ	100745	114095	14210	99885	38735	16730	4120	59585	39150	1150
проценти	88,3	100,0	12,4	87,6	34,0	14,7	3,6	52,3	34,3	1,0
Прореждане в иглолистни										
Бял бор	1470	1860	660	1200	-	450	570	1020	150	30
Смърч	330	425	160	265	-	80	150	230	30	5
Черен бор	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
Бяла мура	20	30	10	20	-	10	10	20	-	-
Дуглазка	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
иглолистни	1830	2325	840	1485	-	540	730	1270	180	35
проценти	78,7	100,0	36,1	63,9	-	23,2	31,4	54,6	7,8	1,5
Бук	65	70	40	30	-	5	5	10	20	-
Зимен дъб	20	20	10	10	-	-	-	-	10	-
Габър	20	20	10	10	-	-	-	-	10	-
Трепетлика	50	50	25	25	-	5	5	10	15	-
Бреза	100	100	35	65	-	20	20	40	25	-
Мъждрян	15	15	-	15	-	-	-	-	15	-
Воден габър	30	40	10	30	-	10	10	20	10	-
Ива	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
широколистни	305	320	135	185	-	40	40	80	105	-
проценти	95,3	100,0	42,2	57,8	-	12,5	12,5	25,0	32,8	-
Общо прореждане в иглолистни	2135	2645	975	1670	-	580	770	1350	285	35
проценти	80,7	100,0	36,9	63,1	-	21,9	29,1	51,0	10,8	1,3
Прореждане в широколистни високоствъблени										
Бял бор	1170	1375	485	890	-	340	415	755	115	20
Смърч	6535	7940	2910	5030	-	1575	2775	4350	495	185
Ела	130	150	50	100	-	35	45	80	15	5
Дуглазка	585	695	270	425	-	150	200	350	70	5
иглолистни	8420	10160	3715	6445	-	2100	3435	5535	695	215
проценти	82,9	100,0	36,6	63,4	-	20,7	33,8	54,5	6,8	2,1
Бук	48950	61765	17280	44485	-	12345	12365	24710	16665	3110
Зимен дъб	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
Габър	470	590	175	415	-	110	110	220	170	25
Трепетлика	720	750	230	520	-	145	145	290	215	15
Явор	10	15	5	10	-	-	5	5	5	-
Бреза	405	415	185	230	-	45	50	95	130	5
Ива	210	220	100	120	-	25	25	50	65	5
Кестен	30	40	10	30	-	10	10	20	10	-

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

широколистни	50800	63800	17990	45810	-	12680	12710	25390	17260	3160
проценти	79,6	100,0	28,2	71,8	-	19,9	20,0	39,9	27,0	4,9
Общо прореждане в широколистни високостъблени	59220	73960	21705	52255	-	14780	16145	30925	17955	3375
проценти	80,1	100,0	29,3	70,7	-	20,0	21,8	41,8	24,3	4,6
Прореждане в издънкови за превръщане										
Бук	110	150	35	115	-	35	25	60	30	25
Габър	10	10	5	5	-	5	-	5	-	-
Бреза	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
широколистни	130	170	45	125	-	40	25	65	35	25
проценти	76,5	100,0	26,5	73,5	-	23,5	14,7	38,2	20,6	14,7
Общо прореждане в издънкови за превръщане	130	170	45	125	-	40	25	65	35	25
проценти	76,5	100,0	26,5	73,5	-	23,5	14,7	38,2	20,6	14,7
Пробирка в иглолистни										
Бял бор	6290	7545	1340	6205	1185	2250	1380	4815	1215	175
Смърч	6295	7690	1255	6435	925	2275	1690	4890	1380	165
Черен бор	390	475	75	400	70	155	80	305	70	25
Ела	335	405	65	340	60	140	70	270	60	10
Бяла мура	40	40	10	30	-	10	10	20	10	-
Дуглазка	4800	5845	1060	4785	920	1710	1075	3705	950	130
Лиственица	120	140	30	110	20	40	30	90	20	-
иглолистни	18270	22140	3835	18305	3180	6580	4335	14095	3705	505
проценти	82,5	100,0	17,3	82,7	14,4	29,7	19,6	63,7	16,7	2,3
Бук	2635	3250	420	2830	390	610	410	1410	1320	100
Зимен дъб	110	110	10	100	5	35	10	50	50	-
Габър	105	125	15	110	10	35	15	60	50	-
Трепетлика	235	245	35	210	20	65	30	115	95	-
Бреза	350	350	50	300	20	100	50	170	130	-
Ива	20	20	5	15	-	5	5	10	5	-
широколистни	3455	4100	535	3565	445	850	520	1815	1650	100
проценти	84,3	100,0	13,1	86,9	10,8	20,7	12,7	44,2	40,3	2,4
Общо пробирка в иглолистни	21725	26240	4370	21870	3625	7430	4855	15910	5355	605
проценти	82,8	100,0	16,6	83,4	13,9	28,3	18,5	60,7	20,4	2,3
Пробирка в широколистни високостъблени										
Бял бор	555	655	120	535	90	205	120	415	100	20
Смърч	1210	1450	230	1220	180	420	320	920	265	35
Ела	120	140	25	115	20	45	25	90	20	5
Дуглазка	825	985	175	810	150	290	185	625	160	25
Лиственица	20	20	5	15	-	5	5	10	5	-
иглолистни	2730	3250	555	2695	440	965	655	2060	550	85
проценти	84,0	100,0	17,1	82,9	13,6	29,7	20,1	63,4	16,9	2,6

Бук	13710	16105	2255	13850	2245	2600	2080	6925	6730	195
Зимен дъб	505	585	85	500	85	95	80	260	235	5
Габър	625	735	105	630	90	130	105	325	300	5
Трепетлика	360	390	50	340	50	60	50	160	165	15
Бреза	220	230	30	200	25	55	30	110	90	-
Ива	75	75	10	65	10	10	10	30	30	5
широколистни	15495	18120	2535	15585	2505	2950	2355	7810	7550	225
проценти	85,5	100,0	14,0	86,0	13,8	16,3	13,0	43,1	41,7	1,2
Общо пробирка в широколистни високостъблени	18225	21370	3090	18280	2945	3915	3010	9870	8100	310
проценти	85,3	100,0	14,5	85,5	13,8	18,3	14,1	46,2	37,9	1,4
Пробирка в издънкове за превръщане										
Дуглазка	30	40	5	35	5	15	5	25	5	5
иглолистни	30	40	5	35	5	15	5	25	5	5
проценти	75,0	100,0	12,5	87,5	12,5	37,5	12,5	62,5	12,5	12,5
Бук	90	110	-	110	-	35	20	55	45	10
Габър	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-
Трепетлика	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
широколистни	105	125	-	125	-	40	20	60	55	10
проценти	84,0	100,0	-	100,0	-	32,0	16,0	48,0	44,0	8,0
Общо пробирка в издънкове за превръщане	135	165	5	160	5	55	25	85	60	15
проценти	81,8	100,0	3,1	96,9	3,0	33,3	15,1	51,4	36,4	9,1
Селекционна в иглолистни										
Бял бор	790	915	245	670	75	245	220	540	110	20
Смърч	170	200	55	145	15	50	50	115	25	5
Черен бор	640	740	200	540	60	195	180	435	90	15
Дуглазка	30	40	10	30	20	5	-	25	5	-
иглолистни	1630	1895	510	1385	170	495	450	1115	230	40
проценти	86,0	100,0	26,9	73,1	9,0	26,1	23,8	58,9	12,1	2,1
Общо селекционна в иглолистни	1630	1895	510	1385	170	495	450	1115	230	40
проценти	86,0	100,0	26,9	73,1	9,0	26,1	23,8	58,9	12,1	2,1
Селекционна в широколистни високостъблени										
Дуглазка	20	30	5	25	15	5	-	20	5	-
иглолистни	20	30	5	25	15	5	-	20	5	-
проценти	66,7	100,0	16,6	83,4	50,0	16,7	-	66,7	16,7	-
Бук	760	850	115	735	115	135	115	365	360	10
Трепетлика	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
Ива	10	10	-	10	-	-	-	-	10	-

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

широколистни	780	870	115	755	120	135	115	370	375	10
проценти	89,7	100,0	13,2	86,8	13,8	15,5	13,2	42,5	43,1	1,2
Общо селекционна в широколистни високостъблени	800	900	120	780	135	140	115	390	380	10
проценти	88,9	100,0	13,3	86,7	15,0	15,6	12,8	43,4	42,2	1,1
ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ СЕЧИ	104000	127345	30820	96525	6880	27435	25395	59710	32400	4415
проценти	81,7	100,0	24,2	75,8	5,4	21,6	19,9	46,9	25,4	3,5
ОБЩО от всички сечи										
Бял бор	27280	32215	7220	24995	7915	8850	3295	20060	4670	265
Смърч	15030	18285	4695	13590	1475	4420	5000	10895	2285	410
Черен бор	11050	12900	2840	10060	4605	3250	625	8480	1540	40
Ела	605	715	145	570	90	220	140	450	100	20
Бяла мура	100	120	30	90	25	20	20	65	25	-
Дуглазка	6465	7830	1560	6270	1230	2180	1470	4880	1225	165
Лиственица	140	160	35	125	20	45	35	100	25	-
иглолистни	60670	72225	16525	55700	15360	18985	10585	44930	9870	900
проценти	84,0	100,0	22,9	77,1	21,3	26,2	14,7	62,2	13,7	1,2
Бук	131540	155465	26700	128765	29365	21945	16725	68035	56515	4215
Зимен дъб	5495	6080	445	5635	385	1685	930	3000	2355	280
Габър	2035	2435	360	2075	145	560	380	1085	910	80
Трепетлика	1670	1760	375	1385	180	300	240	720	635	30
Явор	10	15	5	10	-	-	5	5	5	-
Бреза	1380	1420	340	1080	160	240	155	555	520	5
Мъждрян	15	15	-	15	-	-	-	-	15	-
Акация	1495	1545	130	1415	-	380	430	810	565	40
Келяв габър	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
Воден габър	55	70	10	60	-	20	15	35	20	5
Ива	320	330	120	210	10	40	40	90	110	10
Кестен	50	70	15	55	10	10	10	30	25	-
широколистни	144075	169215	28505	140710	30255	25180	18930	74365	61680	4665
проценти	85,1	100,0	16,8	83,2	17,9	14,9	11,2	44,0	36,4	2,8
ВСИЧКО	204745	241440	45030	196410	45615	44165	29515	119295	71550	5565
проценти	84,8	100,0	18,7	81,3	18,9	18,3	12,2	49,4	29,6	2,3

Таблица № 48

Разпределение на предвидената за отсичане стояща маса и площ по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти

ВРЕМЕННО НЕДОСТЪПНИ басейни

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Възобновителна в иглолистни										
Бял бор	6400	7410	1620	5790	2455	2005	215	4675	1115	-
Черен бор	5485	6395	1400	4995	2435	1595	200	4230	765	-
Бяла мура	30	40	10	30	20	-	-	20	10	-
иглолистни	11915	13845	3030	10815	4910	3600	415	8925	1890	-
проценти	86,1	100,0	21,9	78,1	35,5	26,0	3,0	64,5	13,6	-
Бук	540	620	65	555	220	50	10	280	270	5
Бреза	60	70	5	65	25	5	5	35	30	-
Акация	100	100	10	90	-	20	35	55	35	-
широколистни	700	790	80	710	245	75	50	370	335	5
проценти	88,6	100,0	10,1	89,9	31,0	9,5	6,3	46,8	42,4	0,7
Общо възобновителна в иглолистни	12615	14635	3110	11525	5155	3675	465	9295	2225	5
проценти	86,2	100,0	21,3	78,7	35,2	25,1	3,2	63,5	15,2	-
Възобновителна в широколистни високостъблени										
Бял бор	220	250	55	195	75	70	10	155	40	-
Черен бор	40	50	10	40	20	10	5	35	5	-
иглолистни	260	300	65	235	95	80	15	190	45	-
проценти	86,7	100,0	21,6	78,4	31,7	26,7	5,0	63,4	15,0	-
Бук	6235	6975	630	6345	2575	550	150	3275	2995	75
Зимен дъб	50	60	5	55	20	5	5	30	25	-
Габър	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
широколистни	6295	7045	635	6410	2600	555	155	3310	3025	75
проценти	89,4	100,0	9,0	91,0	36,9	7,9	2,2	47,0	42,9	1,1
Общо възобновителна в широколистни високостъблени	6555	7345	700	6645	2695	635	170	3500	3070	75
проценти	89,2	100,0	9,5	90,5	36,7	8,7	2,3	47,7	41,8	1,0
Възобновителна в издънкови за превръщане										
Бял бор	1220	1440	315	1125	480	390	45	915	210	-
иглолистни	1220	1440	315	1125	480	390	45	915	210	-
проценти	84,7	100,0	21,9	78,1	33,3	27,1	3,1	63,5	14,6	-
Бук	150	170	10	160	-	55	30	85	65	10

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

Зимен дъб	860	950	50	900	-	310	170	480	365	55
Габър	230	280	15	265	-	90	50	140	110	15
Келяв габър	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
широколистни	1250	1410	80	1330	-	455	250	705	545	80
проценти	88,7	100,0	5,7	94,3	-	32,3	17,7	50,0	38,6	5,7
Общо възобновителна в издънкове за превръщане	2470	2850	395	2455	480	845	295	1620	755	80
проценти	86,7	100,0	13,9	86,1	16,9	29,6	10,3	56,8	26,5	2,8
Възобновителна в нискостъблени										
Акация	320	330	20	310	-	85	95	180	120	10
широколистни	320	330	20	310	-	85	95	180	120	10
проценти	97,0	100,0	6,1	93,9	-	25,8	28,7	54,5	36,4	3,0
Общо възобновителна в нискостъблени	320	330	20	310	-	85	95	180	120	10
проценти	97,0	100,0	6,1	93,9	-	25,8	28,7	54,5	36,4	3,0
ВСИЧКО ВЪЗОБНОВИТЕЛНИ СЕЧИ	21960	25160	4225	20935	8330	5240	1025	14595	6170	170
проценти	87,3	100,0	16,8	83,2	33,1	20,8	4,1	58,0	24,5	0,7
Прореждане в иглолистни										
Бял бор	130	170	55	115	-	40	55	95	15	5
Смърч	60	80	30	50	-	15	30	45	5	-
Бяла мура	20	30	10	20	-	10	10	20	-	-
иглолистни	210	280	95	185	-	65	95	160	20	5
проценти	75,0	100,0	33,9	66,1	-	23,2	33,9	57,1	7,2	1,8
Бук	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
Бреза	20	20	5	15	-	5	5	10	5	-
широколистни	30	30	10	20	-	5	5	10	10	-
проценти	100,0	100,0	33,3	66,7	-	16,7	16,7	33,4	33,3	-
Общо прореждане в иглолистни	240	310	105	205	-	70	100	170	30	5
проценти	77,4	100,0	33,9	66,1	-	22,5	32,3	54,8	9,7	1,6
Пробирка в иглолистни										
Бял бор	90	110	20	90	15	30	20	65	20	5
Смърч	210	260	45	215	35	70	60	165	45	5
Бяла мура	40	40	10	30	-	10	10	20	10	-
иглолистни	340	410	75	335	50	110	90	250	75	10
проценти	82,9	100,0	18,3	81,7	12,2	26,8	21,9	60,9	18,3	2,5
Бук	50	60	5	55	5	15	5	25	25	5
широколистни	50	60	5	55	5	15	5	25	25	5
проценти	83,3	100,0	8,4	91,6	8,3	25,0	8,3	41,6	41,7	8,3
Общо пробирка в	390	470	80	390	55	125	95	275	100	15

иглолистни										
проценти	83,0	100,0	17,0	83,0	11,7	26,6	20,2	58,5	21,3	3,2
Пробирка в широколистни високостъблени										
Бял бор	60	70	15	55	10	20	15	45	10	-
иглолистни	60	70	15	55	10	20	15	45	10	-
проценти	85,7	100,0	21,4	78,6	14,3	28,6	21,4	64,3	14,3	-
Бук	1890	2120	295	1825	295	345	275	915	895	15
Габър	20	20	5	15	-	5	5	10	5	-
Бреза	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
широколистни	1920	2150	300	1850	295	355	280	930	905	15
проценти	89,3	100,0	13,9	86,1	13,8	16,5	13,0	43,3	42,1	0,7
Общо пробирка в широколистни високостъблени	1980	2220	315	1905	305	375	295	975	915	15
проценти	89,2	100,0	14,2	85,8	13,7	16,9	13,3	43,9	41,2	0,7
ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ СЕЧИ	2610	3000	500	2500	360	570	490	1420	1045	35
проценти	87,0	100,0	16,7	83,3	12,0	19,0	16,3	47,3	34,8	1,2
ОБЩО от всички сечи										
Бял бор	8120	9450	2080	7370	3035	2555	360	5950	1410	10
Смърч	270	340	75	265	35	85	90	210	50	5
Черен бор	5525	6445	1410	5035	2455	1605	205	4265	770	-
Бяла мура	90	110	30	80	20	20	20	60	20	-
иглолистни	14005	16345	3595	12750	5545	4265	675	10485	2250	15
проценти	85,7	100,0	22,0	78,0	33,9	26,1	4,1	64,1	13,8	0,1
Бук	8875	9955	1010	8945	3095	1015	470	4580	4255	110
Зимен дъб	910	1010	55	955	20	315	175	510	390	55
Габър	260	310	20	290	5	95	55	155	120	15
Бреза	90	100	10	90	25	15	10	50	40	-
Акация	420	430	30	400	-	105	130	235	155	10
Келяв габър	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
широколистни	10565	11815	1130	10685	3145	1545	840	5530	4965	190
проценти	89,4	100,0	9,6	90,4	26,6	13,1	7,1	46,8	42,0	1,6
ВСИЧКО	24570	28160	4725	23435	8690	5810	1515	16015	7215	205
проценти	87,3	100,0	16,8	83,2	30,9	20,6	5,4	56,9	25,6	0,7

Таблица № 49

Разпределение на предвидената за отсичане стояща маса и площ
по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти

ДОСТЪПНИ басейни - държавни (държавна частна + държавна публична) ГОРСКИ територии

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					използв. вършина
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	
					едра	средна	дребна	общо		
Възобновителна в иглолистни										
Бял бор	8700	10210	2255	7955	3375	2745	305	6425	1530	-
Смърч	440	520	75	445	315	20	15	350	80	15
Черен бор	4450	5185	1140	4045	2000	1285	155	3440	605	
Бяла мура	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
Дуглазка	170	190	30	160	120	5	5	130	30	-
иглолистни	13770	16115	3500	12615	5815	4055	480	10350	2250	15
проценти	85,4	100,0	21,7	78,3	36,1	25,2	3,0	64,3	14,0	-
Бук	330	400	35	365	150	30	15	195	170	-
Зимен дъб	630	680	80	600	220	70	30	320	270	10
Габър	80	100	10	90	35	10	5	50	40	-
Трепетлика	30	30	5	25	10	-	-	10	15	-
Бреза	45	45	5	40	15	-	-	15	25	-
Акация	10	10	-	10	-	-	5	5	5	-
Кестен	20	30	5	25	10	-	-	10	15	-
широколистни	1145	1295	140	1155	440	110	55	605	540	10
проценти	88,4	100,0	10,8	89,2	34,0	8,5	4,2	46,7	41,7	0,8
Общо възобновителна в иглолистни	14915	17410	3640	13770	6255	4165	535	10955	2790	25
проценти	85,7	100,0	20,9	79,1	35,9	23,9	3,1	62,9	16,0	0,2
Възобновителна в широколистни високостъблени										
Бял бор	20	20	5	15	5	5	-	10	5	-
Смърч	50	60	10	50	40	-	-	40	10	-
иглолистни	70	80	15	65	45	5	-	50	15	-
проценти	87,5	100,0	18,8	81,2	56,3	6,2	-	62,5	18,7	-
Бук	57080	63955	5765	58190	23670	5160	1315	30145	27435	610
Зимен дъб	155	175	20	155	55	15	10	80	75	-
Габър	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
Трепетлика	235	255	25	230	90	20	10	120	110	-
Бреза	190	200	25	175	75	15	-	90	85	-
широколистни	57670	64595	5835	58760	23895	5210	1335	30440	27710	610
проценти	89,3	100,0	9,0	91,0	37,0	8,1	2,1	47,2	42,9	0,9
Общо възобновителна в широколистни високостъблени	57740	64675	5850	58825	23940	5215	1335	30490	27725	610
проценти	89,3	100,0	9,0	91,0	37,0	8,1	2,1	47,2	42,9	0,9

Възобновителна в издънкови за превръщане										
Бял бор	445	535	120	415	175	145	15	335	80	-
Черен бор	40	50	10	40	20	10	5	35	5	-
Ела	20	20	5	15	10	-	-	10	5	-
иглолистни	505	605	135	470	205	155	20	380	90	-
проценти	83,5	100,0	22,3	77,7	33,9	25,6	3,3	62,8	14,9	-
Бук	885	1045	50	995	-	335	185	520	410	65
Зимен дъб	3160	3495	180	3315	-	1155	625	1780	1325	210
Габър	470	550	25	525	-	180	95	275	215	35
Трепетлика	20	20	5	15	5	-	-	5	10	-
Акация	10	10	-	10	-	-	5	5	5	-
Воден габър	25	30	-	30	-	10	5	15	10	5
широколистни	4570	5150	260	4890	5	1680	915	2600	1975	315
проценти	88,7	100,0	5,1	94,9	0,1	32,6	17,8	50,5	38,3	6,1
Общо възобновителна в издънкови за превръщане	5075	5755	395	5360	210	1835	935	2980	2065	315
проценти	88,2	100,0	6,9	93,1	3,6	31,9	16,2	51,7	35,9	5,5
Възобновителна в нискоствъблени										
Акация	1055	1095	100	995	-	275	290	565	400	30
широколистни	1055	1095	100	995	-	275	290	565	400	30
проценти	96,3	100,0	9,2	90,8	-	25,1	26,5	51,6	36,5	2,7
Общо възобновителна в нискоствъблени	1055	1095	100	995	-	275	290	565	400	30
проценти	96,3	100,0	9,2	90,8	-	25,1	26,5	51,6	36,5	2,7
ВСИЧКО ВЪЗОБНОВИТЕЛНИ СЕЧИ	78785	88935	9985	78950	30405	11490	3095	44990	32980	980
проценти	88,6	100,0	11,2	88,8	34,2	12,9	3,5	50,6	37,1	1,1
Прореждане в иглолистни										
Бял бор	1340	1690	605	1085	-	410	515	925	135	25
Смърч	270	345	130	215	-	65	120	185	25	5
Черен бор	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
Дуглазка	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
иглолистни	1620	2045	745	1300	-	475	635	1110	160	30
проценти	79,2	100,0	36,5	63,5	-	23,2	31,0	54,2	7,8	1,5
Бук	55	60	35	25	-	5	5	10	15	-
Зимен дъб	20	20	10	10	-	-	-	-	10	-
Габър	20	20	10	10	-	-	-	-	10	-
Трепетлика	50	50	25	25	-	5	5	10	15	-
Бреза	80	80	30	50	-	15	15	30	20	-
Мъждрян	15	15	-	15	-	-	-	-	15	-
Воден габър	30	40	10	30	-	10	10	20	10	-
Ива	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

широколистни	275	290	125	165	-	35	35	70	95	-
проценти	94,8	100,0	43,1	56,9	-	12,0	12,1	24,1	32,8	-
Общо прореждане в иглолистни	1895	2335	870	1465	-	510	670	1180	255	30
проценти	81,2	100,0	37,3	62,7	-	21,8	28,7	50,5	10,9	1,3
Прореждане в широколистни високостъблени										
Бял бор	1170	1375	485	890	-	340	415	755	115	20
Смърч	6535	7940	2910	5030	-	1575	2775	4350	495	185
Ела	130	150	50	100	-	35	45	80	15	5
Дуглазка	585	695	270	425	-	150	200	350	70	5
иглолистни	8420	10160	3715	6445	-	2100	3435	5535	695	215
проценти	82,9	100,0	36,6	63,4	-	20,7	33,8	54,5	6,8	2,1
Бук	48950	61765	17280	44485	-	12345	12365	24710	16665	3110
Зимен дъб	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
Габър	470	590	175	415	-	110	110	220	170	25
Трепетлика	720	750	230	520	-	145	145	290	215	15
Явор	10	15	5	10	-	-	5	5	5	-
Бреза	405	415	185	230	-	45	50	95	130	5
Ива	210	220	100	120	-	25	25	50	65	5
Кестен	30	40	10	30	-	10	10	20	10	-
широколистни	50800	63800	17990	45810	-	12680	12710	25390	17260	3160
проценти	79,6	100,0	28,2	71,8	-	19,9	20,0	39,9	27,0	4,9
Общо прореждане в широколистни високостъблени	59220	73960	21705	52255	-	14780	16145	30925	17955	3375
проценти	80,1	100,0	29,3	70,7	-	20,0	21,8	41,8	24,3	4,6
Прореждане в издънкови за превръщане										
Бук	110	150	35	115	-	35	25	60	30	25
Габър	10	10	5	5	-	5	-	5	-	-
Бреза	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
широколистни	130	170	45	125	-	40	25	65	35	25
проценти	76,5	100,0	26,5	73,5	-	23,5	14,7	38,2	20,6	14,7
Общо прореждане в издънкови за превръщане	130	170	45	125	-	40	25	65	35	25
проценти	76,5	100,0	26,5	73,5	-	23,5	14,7	38,2	20,6	14,7
Пробирка в иглолистни										
Бял бор	6200	7435	1320	6115	1170	2220	1360	4750	1195	170
Смърч	6085	7430	1210	6220	890	2205	1630	4725	1335	160
Черен бор	390	475	75	400	70	155	80	305	70	25
Ела	335	405	65	340	60	140	70	270	60	10
Дуглазка	4800	5845	1060	4785	920	1710	1075	3705	950	130
Лиственица	120	140	30	110	20	40	30	90	20	-
иглолистни	17930	21730	3760	17970	3130	6470	4245	13845	3630	495
проценти	82,5	100,0	17,3	82,7	14,4	29,8	19,5	63,7	16,7	2,3

Бук	2585	3190	415	2775	385	595	405	1385	1295	95
Зимен дъб	110	110	10	100	5	35	10	50	50	-
Габър	105	125	15	110	10	35	15	60	50	-
Трепетлика	235	245	35	210	20	65	30	115	95	-
Бреза	350	350	50	300	20	100	50	170	130	-
Ива	20	20	5	15	-	5	5	10	5	-
широколистни	3405	4040	530	3510	440	835	515	1790	1625	95
проценти	84,3	100,0	13,1	86,9	10,9	20,7	12,8	44,4	40,2	2,3
Общо пробирка в иглолистни	21335	25770	4290	21480	3570	7305	4760	15635	5255	590
проценти	82,8	100,0	16,7	83,3	13,8	28,3	18,5	60,6	20,4	2,3
Пробирка в широколистни високостъблени										
Бял бор	495	585	105	480	80	185	105	370	90	20
Смърч	1210	1450	230	1220	180	420	320	920	265	35
Ела	120	140	25	115	20	45	25	90	20	5
Дуглазка	825	985	175	810	150	290	185	625	160	25
Лиственица	20	20	5	15	-	5	5	10	5	-
иглолистни	2670	3180	540	2640	430	945	640	2015	540	85
проценти	84,0	100,0	17,0	83,0	13,5	29,7	20,1	63,3	17,0	2,7
Бук	11820	13985	1960	12025	1950	2255	1805	6010	5835	180
Зимен дъб	505	585	85	500	85	95	80	260	235	5
Габър	605	715	100	615	90	125	100	315	295	5
Трепетлика	360	390	50	340	50	60	50	160	165	15
Бреза	210	220	30	190	25	50	30	105	85	-
Ива	75	75	10	65	10	10	10	30	30	5
широколистни	13575	15970	2235	13735	2210	2595	2075	6880	6645	210
проценти	85,0	100,0	14,0	86,0	13,8	16,3	13,0	43,1	41,6	1,3
Общо пробирка в широколистни високостъблени	16245	19150	2775	16375	2640	3540	2715	8895	7185	295
проценти	84,8	100,0	14,5	85,5	13,8	18,5	14,2	46,5	37,5	1,5
Пробирка в издънкови за превръщане										
Дуглазка	30	40	5	35	5	15	5	25	5	5
иглолистни	30	40	5	35	5	15	5	25	5	5
проценти	75,0	100,0	12,5	87,5	12,5	37,5	12,5	62,5	12,5	12,5
Бук	90	110	-	110	-	35	20	55	45	10
Габър	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-
Трепетлика	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
широколистни	105	125	-	125	-	40	20	60	55	10
проценти	84,0	100,0	-	100,0	-	32,0	16,0	48,0	44,0	8,0
Общо пробирка в издънкови за превръщане	135	165	5	160	5	55	25	85	60	15
проценти	81,8	100,0	3,1	96,9	3,0	33,3	15,1	51,4	36,4	9,1

Селекционна в иглолистни										
Бял бор	790	915	245	670	75	245	220	540	110	20
Смърч	170	200	55	145	15	50	50	115	25	5
Черен бор	640	740	200	540	60	195	180	435	90	15
Дуглазка	30	40	10	30	20	5	-	25	5	-
иглолистни	1630	1895	510	1385	170	495	450	1115	230	40
проценти	86,0	100,0	26,9	73,1	9,0	26,1	23,8	58,9	12,1	2,1
Общо селекционна в иглолистни	1630	1895	510	1385	170	495	450	1115	230	40
проценти	86,0	100,0	26,9	73,1	9,0	26,1	23,8	58,9	12,1	2,1
Селекционна в широколистни високостъблени										
Дуглазка	20	30	5	25	15	5	-	20	5	-
иглолистни	20	30	5	25	15	5	-	20	5	-
проценти	66,7	100,0	16,6	83,4	50,0	16,7	-	66,7	16,7	-
Бук	760	850	115	735	115	135	115	365	360	10
Трепетлика	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
Ива	10	10	-	10	-	-	-	-	10	-
широколистни	780	870	115	755	120	135	115	370	375	10
проценти	89,7	100,0	13,2	86,8	13,8	15,5	13,2	42,5	43,1	1,2
Общо селекционна в широколистни високостъблени	800	900	120	780	135	140	115	390	380	10
проценти	88,9	100,0	13,3	86,7	15,0	15,6	12,8	43,4	42,2	1,1
ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ СЕЧИ	101390	124345	30320	94025	6520	26865	24905	58290	31355	4380
проценти	81,5	100,0	24,4	75,6	5,3	21,6	20,0	46,9	25,2	3,5
ОБЩО от всички сечи										
Бял бор	19160	22765	5140	17625	4880	6295	2935	14110	3260	255
Смърч	14760	17945	4620	13325	1440	4335	4910	10685	2235	405
Черен бор	5525	6455	1430	5025	2150	1645	420	4215	770	40
Ела	605	715	145	570	90	220	140	450	100	20
Бяла мура	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
Дуглазка	6465	7830	1560	6270	1230	2180	1470	4880	1225	165
Лиственица	140	160	35	125	20	45	35	100	25	-
иглолистни	46665	55880	12930	42950	9815	14720	9910	34445	7620	885
проценти	83,5	100,0	23,1	76,9	17,6	26,4	17,7	61,7	13,6	1,6
Бук	122665	145510	25690	119820	26270	20930	16255	63455	52260	4105
Зимен дъб	4585	5070	390	4680	365	1370	755	2490	1965	225
Габър	1775	2125	340	1785	140	465	325	930	790	65
Трепетлика	1670	1760	375	1385	180	300	240	720	635	30
Явор	10	15	5	10	-	-	5	5	5	-
Бреза	1290	1320	330	990	135	225	145	505	480	5
Мъждрян	15	15	-	15	-	-	-	-	15	-

Акация	1075	1115	100	1015	-	275	300	575	410	30
Воден габър	55	70	10	60	-	20	15	35	20	5
Ива	320	330	120	210	10	40	40	90	110	10
Кестен	50	70	15	55	10	10	10	30	25	-
широколистни	133510	157400	27375	130025	27110	23635	18090	68835	56715	4475
проценти	84,8	100,0	17,4	82,6	17,2	15,0	11,5	43,7	36,0	2,9
ВСИЧКО	180175	213280	40305	172975	36925	38355	28000	103280	64335	5360
проценти	84,5	100,0	18,9	81,1	17,3	18,0	13,1	48,4	30,2	2,5

Таблица № 50

За възприетите проценти за сортиментиране на предвидената за отсичане стояща маса с клоно по видове сечи и дървесни видове

Вид сеч	Дървесен вид	едра	средна	дребна	дърва	вършина	отпад
Възобновителна във високостъблени	Бял бор	33	27	3	15	0	22
	Смърч	64	3	2	15	2	14
	Черен бор	38	25	3	12	0	22
	Бяла мура	52	5	1	22	1	19
	Дуглазка	67	1	1	15	1	15
Възобновителна във високостъблени	бук	37	8	2	43	1	9
	зимен дъб	32	10	6	40	1	11
Възобновителна в издънкови за превръщане	бук		28	12	47	3	10
	зимен дъб	1	30	10	47	2	10
Възобновителна в нискостъблени	акация	3	23	27	37	3	7
Прореждане във високостъблени	бял бор		25	30	8	2	35
	смърч		20	35	6	2	37
	бук		20	20	27	5	28
Пробирка във високостъблени	бял бор	16	30	18	16	2	18
	смърч	12	30	22	18	2	16
	бук	14	16	13	42	1	14
Прореждане издънкови за превръщане	бук		22	16	20	16	26
	зимен дъб		30	15	40	5	10
Пробирка издънкови за превръщане	зимен дъб	1	32	18	38	6	5
Селекционна	бял бор	8	27	24	12	2	27
	бук	14	16	13	42	1	14
Санитарна	иглолистни		15	30	3	15	37
	широколистни		3	33	50	7	7

7. ВЪЗОБНОВЯВАНЕ И ЗАЛЕСЯВАНЕ

Тази точка е разработена съгласно Наредба №2 от 07.02.2013 година за Условиата и реда за залесяване на горски територии и земеделски земи, използвани за създаване на специални, защитни и стопански гори и на гори в защитени територии, инвентаризация на създадените култури, тяхното отчитане и регистриране.

Възобновяване

Природните условия в района много добре благоприятстват развитието на естественото възобновяване от съществуващата дървесна растителност, и през настоящия ревизионен период в насажденията ще се разчита основно на **естественото възобновяване**.

Начинът на възобновяване на сечнозрелите насаждения, е определен конкретно за всяко насаждение, с оглед типологичната му принадлежност, особеностите на дървесните видове от целевия бъдещ състав, проведените в миналото лесовъдски мероприятия и резултатите от тях.

За осигуряване в пълен размер протичането на естественото семенно възобновяване на сечнозрелите насаждения е необходимо да се осигурят следните мероприятия:

- във възобновителните участъци да се забрани временно пашата до възобновяване на определените насаждения;

- през семеносните години да се извършва предвиденото разрохкване на почвата под склопа на сечнозрелите насаждения, а в изредени акациеви дървостои след възобновителна сеч разкъсване на кореновата система с цел получаване на коренови издънки;

- да се извърши планираното изсичане на подраста, като за дъбовите насаждения задължително се извърши двуразово.

За подпомагане на възобновяването при необходимост да се извършва изсичане на подлесната растителност в зрелите насаждения в които ще се извеждат възобновителни сечи.

- осветлителната и окончателна фази на постепенната сеч да се извършват своевременно, след като наличния подраст укрепне достатъчно, но да не се допуска и неговото прерастване.

Важно условие за естественото възобновяване на насажденията е поддържането на оптимален склоп при извършването на сечите с предварително естествено възобновяване, своевременно осветление на подраста и почистването на насажденията от отпадъци.

Залесяване

Залесявания се планират при необходимост, за създаване на нови насаждения върху освободените и съществуващите голи дървопроизводителни площи, както и за нормализиране пълнотата на някои млади изредени насаждения. Няма планирани залесявания.

8. ЗДРАВΟΣЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА ГОРАТА

Представа за здравословното състояние на насажденията, вида и степента на повредите, засегнатите площи ни дават данните в табличен вид посочени по - долу:

В таблица № 51 данните ни дават представа за разпределението на засегнатата площ по групи и степени на повреди.

Таблица № 51

Разпределение на засегнатата площ по групи и степени на повреда - за държавните (държавна частна + държавна публична) ГОРСКИ територии

Група на повреда	Степени на повреда				
	неповредени	I	II	III	общо
	хектари				
биотични	565,5	586,9	277,2	0,2	1429,8
в т.ч. Иглолистни	89,2	48,4	18,7	0,2	156,5
в т.ч. Широколистни	476,3	538,5	258,5	-	1273,3
абиотични	114,9	29,5	11,1	-	155,5
в т.ч. Иглолистни	35,1	27,0	9,2	-	71,3
в т.ч. Широколистни	79,8	2,5	1,9	-	84,2
антропогенни	10,6	5,9	-	-	16,5
в т.ч. Иглолистни	-	-	-	-	-
в т.ч. Широколистни	10,6	5,9	-	-	16,5
ВСИЧКО	691,0	622,3	288,3	0,2	1601,8
%	43,1	38,9	18,0	-	100,0
в т.ч. Иглолистни	124,3	75,4	27,9	0,2	227,8
в т.ч. Широколистни	566,7	546,9	260,4	-	1374,0

От таблицата се вижда, че в най-голяма степен засегнатите насаждения са увредени основно от **биотични фактори 864.3 ха**. В разпределението на засегнатата площ на второ място са от **абиотични фактори 40.6 ха** и на трето място са увреждания от намесата на човека - **атгропогенни фактори 5.9 ха**.

В следващата таблица № 52 са данните за разпределението на засегнатата площ по видове и степени на повреда.

Таблица № 52
Разпределение на засегнатата площ по вид и степени на повреда за държавните
(държавна частна + държавна публична) ГОРСКИ територии

Вид на повреда	Степени на повреда				
	неповредени	I	II	III	общо
	хектари				
ветровал	18,1	-	-	-	18,1
в т.ч. Иглолистни	-	-	-	-	-
в т.ч. Широколистни	18,1	-	-	-	18,1
гниене	258,5	498,1	255,4	-	1012,0
в т.ч. Иглолистни	-	-	-	-	-
в т.ч. Широколистни	258,5	498,1	255,4	-	1012,0
ветролом	17,0	-	0,4	-	17,4
в т.ч. Иглолистни	11,9	-	0,4	-	12,3
в т.ч. Широколистни	5,1	-	-	-	5,1
снеголом	79,8	29,5	10,7	-	120,0
в т.ч. Иглолистни	23,2	27,0	8,8	-	59,0
в т.ч. Широколистни	56,6	2,5	1,9	-	61,0
повреди от паша	-	5,9	-	-	5,9
в т.ч. Иглолистни	-	-	-	-	-
в т.ч. Широколистни	-	5,9	-	-	5,9
суховършия	305,0	86,7	21,8	0,2	413,7
в т.ч. Иглолистни	87,2	46,9	18,7	0,2	153,0
в т.ч. Широколистни	217,8	39,8	3,1	-	260,7
повреди от машини и хора	10,6	-	-	-	10,6
в т.ч. Иглолистни	-	-	-	-	-
в т.ч. Широколистни	10,6	-	-	-	10,6
корояди	2,0	2,1	-	-	4,1
в т.ч. Иглолистни	2,0	1,5	-	-	3,5
в т.ч. Широколистни	-	0,6	-	-	0,6
ВСИЧКО	691,0	622,3	288,3	0,2	1601,8
%	43,1	38,9	18,0	-	100,0
в т.ч. Иглолистни	124,3	75,4	27,9	0,2	227,8
в т.ч. Широколистни	566,7	546,9	260,4	-	1374,0

В таблица № 53 данните ни дават представа за разпределението на повредите по дървесни видове, засегнатите гори и очакваните загуби на дървесина.

Таблица № 53

Преглед на повредите по дървесни видове за държавните (държавна частна + държавна публична) ГОРСКИ територии

Видове повреди и дървесни видове	Засегнати гори		Запас	Очаквани загуби	
	ха	%	куб.м	куб.м	%
ветровал	18,1	0,3	8610	861	10,0
в.т.ч. Бял бор	-	-	2200	220	10,0
в.т.ч. Бук	18,1	0,5	6410	641	10,0
гниене	1012,0	16,3	219780	51992	23,7
в.т.ч. Бял бор	-	-	-	-	-
в.т.ч. Бук	1010,5	25,3	219660	51944	23,6
в.т.ч. Трепетлика	-	-	-	-	-
в.т.ч. Бреза	0,4	0,4	50	15	30,9
в.т.ч. Воден габър	1,1	7,5	70	33	46,9
в.т.ч. Ива	-	-	-	-	-
ветролом	17,4	0,3	3225	580	18,0
в.т.ч. Бял бор	12,3	1,5	2525	534	21,1
в.т.ч. Черен бор	-	-	-	-	-
в.т.ч. Ела	-	-	-	-	-
в.т.ч. Дуглазка	-	-	-	-	-
в.т.ч. Бук	-	-	-	-	-
в.т.ч. Червен дъб	-	-	-	-	-
в.т.ч. Зимен дъб	-	-	-	-	-
в.т.ч. Трепетлика	1,8	2,6	230	15	6,7
в.т.ч. Бреза	1,7	1,7	180	12	6,7
в.т.ч. Воден габър	1,6	11,0	290	19	6,7
в.т.ч. Ива	-	-	-	-	-
снеголом	120,0	1,9	40220	4484	11,1
в.т.ч. Бял бор	32,2	4,0	12210	1939	15,9
в.т.ч. Смърч	11,7	4,9	4710	837	17,8
в.т.ч. Черен бор	4,7	1,8	1460	227	15,5
в.т.ч. Дуглазка	10,4	11,9	7460	413	5,5
в.т.ч. Бук	56,5	1,4	13950	1011	7,2
в.т.ч. Бреза	4,5	4,4	430	57	13,3
повреди от паша	5,9	0,1	200	42	21,0
в.т.ч. Бук	5,9	0,1	200	42	21,2
суховършия	413,7	6,7	97070	11933	12,3
в.т.ч. Бял бор	110,6	13,6	28135	4228	15,0
в.т.ч. Смърч	6,0	2,5	2680	758	28,3
в.т.ч. Черен бор	36,4	14,0	14450	1403	9,7
в.т.ч. Бук	148,4	3,7	38615	4091	10,6
в.т.ч. Зимен дъб	105,1	28,6	12755	1342	10,5
в.т.ч. Бреза	0,1	0,1	10	-	3,3

в.т.ч. Мъждрян	0,4	13,8	10	1	10,0
в.т.ч. Акация	4,9	8,3	385	105	27,2
в.т.ч. Келяв габър	1,6	2,7	20	2	10,0
в.т.ч. Джанка	0,2	10,5	10	3	26,6
повреди от машини и хора	10,6	0,2	1020	102	10,0
в.т.ч. Бук	10,6	0,3	1020	102	10,0
корояди	4,1	0,1	1040	158	15,2
в.т.ч. Бял бор	3,5	0,4	990	148	15,0
в.т.ч. Зимен дъб	0,6	0,2	50	10	20,0
Всичко	1601,8	25,8	371165	70152	18,9
в.т.ч. Бял бор	158,6	19,5	46060	7069	15,3
в.т.ч. Смърч	17,7	7,4	7390	1595	21,6
в.т.ч. Черен бор	41,1	15,8	15910	1630	10,2
в.т.ч. Ела	-	-	-	-	-
в.т.ч. Дуглазка	10,4	11,9	7460	413	5,5
в.т.ч. Бук	1250,0	31,3	279855	57831	20,7
в.т.ч. Червен дъб	-	-	-	-	-
в.т.ч. Зимен дъб	105,7	28,8	12805	1352	10,6
в.т.ч. Трепетлика	1,8	2,6	230	15	6,5
в.т.ч. Бреза	6,7	6,5	670	84	12,5
в.т.ч. Мъждрян	0,4	13,8	10	1	10,0
в.т.ч. Акация	4,9	8,3	385	105	27,3
в.т.ч. Келяв габър	1,6	2,7	20	2	10,0
в.т.ч. Воден габър	2,7	18,5	360	52	14,4
в.т.ч. Джанка	0,2	10,5	10	3	30,0
в.т.ч. Ива	-	-	-	-	-

В най-голяма степен насажденията са увредени основно от гниене (1012.0 ха); суховършие (413.7 ха) и снеголом (120.0 ха).

Най-големи са повредите от гниене по бука по пъновете, вследствие от механичните наранявания, при което се обелва кората на дърветата в основата на стъблата.

Причини за констатираните повреди са от различни биотични и абиотични фактори.

При иглолистните дървесни видове основната причина за съхене е, че културите са създавани в миналото извън естествения ареал на разпространение.

Голямо влияние върху санитарното състояние на насажденията и културите е оказало настъпилия през 2015 година снеголом, при което голяма част са разтроени след извеждането на принудителните сечи. Единични случаи има и нападения от корояди в боровите насаждения и култури.

Наблюдават се и повреди от борова процесионка основно в насаждения от черен бор и бял бор, които са незначителни.

Друг вид повреда е от човека, основно от низов пожар при неконтролираното или умишлено палене на огън, от клоносек при зимния дъб и благуна за добив на листников фураж.

Общо засегнатите гори представляват 1601.8 ха – 21.7% от залесената площ на държавните горски територии (7371.8 ха). Запаса на засегнатите гори е 371 165 куб.м.

Очакваните загуби от повредените насаждения е в размер на 70 152 куб.м. – 18.9% от запаса им.

9. ДОБИВ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ ПРОДУКТИ И УСЛУГИ

Ползването на недървесни горски продукти представлява и стопанска дейност по смисъла на чл.117, ал.2 от Закона за горите (добив на смола, борина, сено, кори, лико, семена, гъби, лечебни и ароматни растения или части от тях, лишеи и мъхове, горски плодове, зеленина, коледни елхи, листников фураж, улов на животни които не са дивеч).

а) Паша в горските територии

На територията на стопанството се забранява пашата в държавните горски територии върху обща площ от **5 213.3 ха** - или **70.8%** от общата им площ (таблица № 54).

Съгласно чл.124 т.1 до т.5 от Закона за горите е забранена нощната паша, пашата в горските територии без пастир, в поройните и ерозирани горски територии, в дендрариумите, в одобрените и регистрираните източници за производство на горски репродуктивни материали и горските разсадници, в горските култури и младите насаждения от семенен произход и в издънковите насаждения, докато достигнат височина до 3 метра, в горските територии, в които е започнало или е възможно естественото им възобновяване.

Таблица № 54

Разпределение на общата площ забранена за паша по ГСУ за държавните (държавна частна + държавна публична) ГОРСКИ територии

	Обща площ ха	Забранена площ за паша ха	% от общата площ
ГСУ 1 „Старопланински“	4646,5	3011,8	40,9
ГСУ 2 „Средногорски“	2725,3	2201,5	29,9
всичко	7371,8	5213,3	70,8

б) Косене на трева за сено

В района на стопанството може да се добива сено от ливадите и поляните, които не попадат в пасищните комплекси. Към настоящия момент тази дейност не представляват интерес в горскостопанско отношение.

в) Добив на листников фураж

В ГСП на ТП "ДГС Клисура" не се предвижда да се добива листников фураж. Възможен е добив на листников фураж, но точни количества не могат да се предвидят.

Ограничени количества могат да се добиват годишно при извеждане на отгледни сечи в издънковите насаждения. За десетилетието са добити 14 пр. куб.м. Планира се добив на 15 пр. куб.м.

Добивът на листников фураж е чрез издаване на разрешително за ползване по реда на чл.81, ал.1, т.3 от НАРЕДБА за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горските територии - държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти.

г) Добив на билки, гъби и горски плодове

В района на стопанството съществуват сравнително добри условия за събиране на билки (мачерка, жълт кантарион, риган, бял равнец и др.), горски плодове и гъби.

От горските територии - държавна собственост се предвижда стопански добив на диворастващи гъби, в т.ч. трюфели, билки и диворастващи плодове (орехи, лешници, киселица, круша, дренки, трънки, шипки, малини, къпини и др.).

Отчитайки добивите през миналото десетилетие е възможно да се добиват средногодишно приблизително 100 кг гъби, 2 тона билки и 1 тон горски плодове. Освен това има възможност за добив средногодишно на 20 броя вейки.

Предвид това, че ежегодните им количества са твърде променлива величина, зависещи от природните условия в настоящият горскостопански план конкретни количества не могат да се посочат, тяхното развитие зависи до голяма степен от годишните климатични условия, от особеностите на средата, от антропогенните фактори и други.

Добива на билки, гъби и горски плодове се извършва от местното население за лични нужди.

д) Други недървесни горски продукти и услуги

ТП „ДГС Клисура“ има възможности за насърчаване алтернативното ползване на горите, а именно не само за производство на дървесина, а и на други недървесни горски продукти.

В стопанството има възможност да се добиват коледни елхи от самозалесили се горски площи (просеки, поляни и др.) или площи залесени за тази цел без определено количество, което ще зависи от конкретните условия за дадена година.

Използвайки даденостите на гората има възможност за развитие и на пчеларството. Освен това от територията ще се реализира успешно на пазара произведения **пчелен мед**.

Това е един от подходите за разнообразяване източниците на доходи на горското стопанство, и промяна на начина на стопанисване на горите.

Осъществяването на тези ползвания от недървесните горски продукти е източник на допълнителни доходи за горското стопанство, и е икономически оправдано, но трябва да става при **достатъчен и ефективен контрол**, особено що се отнася до пашата и по горе изброените недървесни продукти.

10. СТРОИТЕЛСТВО НА СГРАДИ И ПЪТИЩА

През ревизионния период не се предвиждат средства за строителство на нови сгради и автомобилни пътища, а само текущи ремонти и поддръжка на съществуващите такива, които ще подобрят значително цялостната дейност по охраната, опазването на горите от пожари и браконieri.

а) Сгради

През десетилетието не се предвижда строеж на нови горски сгради, а само ремонт на административната сграда в гр. Клисура на стойност 50 000 лв/25 564,59 евро.

б) Пътно строителство

Пътната мрежа на територията на стопанството е сравнително добре развита, и ще се доизгражда едновременно със заложените пътища в технологичните планове за добив на дървесина. За тази цел са планирани необходимите технически сечи. Всички горски автомобилни пътища са в сравнително добро състояние. С оглед нуждите на стопанството през следващото десетилетие се предвижда ремонт на съществуващата пътна мрежа с обща дължина 16 км. За по-пълното усвояване на площите предвидени за сеч е необходимо прокарането на тракторни пътища.

11. Техничко - укрепителни мероприятия

На територията на ТП „ДГС Клисура“, не се наблюдават силно изразени ерозионни процеси.

Земите в района на стопанството са добре облесени и липсват ерозионни процеси от масов характер. Ерозията се проявява предимно скрито под формата на площно повърхностно измиване и отнасяне на плодородните почвени хоризонти, но ерозията е пренебрежително малка. Линейната ерозия се проявява ограничено като частично продължава леглата на водните течения. Няма планирани технико – укрепителни мероприятия.

12. Опазване на горските територии

С оглед на правилното стопанисване на горите, постигане на максимален качествен и количествен ефект от стопанската дейност и опазването на горските територии в ТП „ДГС Клисура“, всеки горскостопански участък е разделен на охранителни участъци, като границите и големината на обособените охранителни участъка (ОУ) по необходимост могат да се оптимизират спрямо обема на водените мероприятия, опасността от повреди и нарушения с последващи заповеди на директора на ТП „ДГС Клисура“ през ревизионния период.

Съгласно заданието за инвентаризация и планиране ТП „ДГС Клисура“ (в землището на гр. Клисура) е устроено в два горскостопански участъка. При определяне техните граници са взети под внимание териториалното разположение на горските масиви и отделните комплекси, наличната шосейна и горска пътна мрежа и естествената конфигурация на терена.

Административната сграда на ТП „ДГС Клисура“ е седалище и на двата горскостопански участъка.

12.1. Първи горскостопански участък „Старопланински“

Заема северозападната и централната част от територията на стопанството. Включва отдели №№ 4-9, 12-13, 16-30, 32-89 и 158 с обща площ 4845.4 ха, от която 3960.6 ха залесена и 884.8 ха незалесена площ. Общият брой на отделите в горскостопанския участък е 82. Повече от половината от залесената територия (54.9%) е заета от широколистни високостъблени гори. Издънковите гори за превръщане заемат 7.6% а нискостъблените 1.8% от площта на участъка. Иглолистните гори заемат 35.7% от залесената площ.

В резултат на човешката дейност на много места на територията на участъка са създадени култури (30.7% от залесената площ), които в болшинството от случаите са в сравнително добро състояние. В горскостопанския участък се намират Защитената Местност „Върлишница“ и Паметника на Културата „Зли дол“. На север граничи с НП „Централен Балкан“.

В този участък попадат 4646.5 ха от държавните горски територии, в това число залесената площ е 3761.7 ха и незалесената е 884.8 ха. Незалесената дървопроизводителна са голини – 2.2 ха. Незалесената недървопроизводителна площ е 882.6 ха.

12.2. Втори горскостопански участък „Средногорски“

Заема югоизточната част от територията на стопанството. Включва отдели №№ 90-138 с обща площ 2742.4 ха, от която 2462.2 ха залесена и 280.2 ха незалесена площ. Общият брой на отделите в горскостопанския участък е 49. По голямата част от залесената територия (90.1%) е заета от широколистни високостъблени гори. Издънковите гори за превръщане са 2.6% а нискостъблените саедва 0.8 ха. Иглолистните гори заемат 7.3 % от залесената площ. В резултат на човешката дейност на територията на участъка са създадени иглолистни култури (7.4%), които в болшинството от случаите са в добро състояние.

В този участък попадат 2725.3 ха от държавните горски територии, в това число залесената площ е 2445.1 ха и незалесената е 280.2 ха. Незалесената дървопроизводителна са голини – 1.8 ха. Незалесената недървопроизводителна площ е 278.4 ха.

Опазване на гората

За опазване на горите от болести и вредители следва да се извършват редовно лесопатологични обследвания в различни райони на стопанството съвместно с Лесозащитна станция Пловдив. Основни средства за борба остават редовното и навременно извеждане на заложените сечи, както и своевременно провеждане на лесозащитни мероприятия. Предимство следва да се дава на биологичните и механични методи за борба с вредителите пред химическите такива. От съществено значение е изваждането на сухата и паднала маса, както и на отпадъците от сечта.

За опазване на новосъздадените култури те следва да се ограждат, по възможност с ограда, а по изключение с вършина и клони.

Санитарното състояние на гората е един от определящите фактори за нейната производителност.

В точка 3 – Досегашно стопанисване на настоящата записка е разгледана съществуващата организация, а също така и наличната техника за стопанисване на горите. Наличният щат и превозни средства са достатъчни за изпълнението на дейността на стопанството.

Охраната на горските територии държавна собственост, както и на тези предоставени на стопанството за управление, ще бъде осъществявана от служители за предотвратяване и установяване на нарушения към ТП „ДГС Клисура“.

13. Дейности по опазване на горските територии от пожари

Всички мероприятия за дейностите по опазване на горските територии от пожари на ТП „ДГС Клисура“ са планирани съгласно:

- **Закона на горите** - Обн. ДВ. бр.19 от 08 Март 2011г, изм. и доп, бр. 95 ДВ от 29.11.2016 г.
- **Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии** от 7.10.2015 г. притурка към ДВ, бр. 82 от 23.10.2015 г.

- **Наредба № 8 от 11.05.2012 г.** – МВР, МЗХ за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Противопожарните дялове са обособени от участъци с еднакъв клас на пожарна опасност и са показани на стопанска карта в мащаб 1:25000 - съществуващите противопожарни мероприятия с черен цвят и новопланираните със син цвят. На същите карти са оцветени и класовете на пожарна опасност: с червен цвят - I клас, с жълт цвят - II клас, с зелен цвят - III клас, както и пътищата за движение на противопожарна техника - с червена непрекъсната линия. Всички водни площи са оцветени със светлосин цвят. На картите са нанесени и всички съществуващи и планирани противопожарни мероприятия: бариерни прегради, лесокултурни прегради, минерализовани ивици, водоизточници за противопожарни нужди, места за палене на огън, места за паркиране и почивка и други.

Класът на пожарна опасност на насажденията и останалите горски площи е определен според Приложение № 40, към чл.137, ал.2 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии от 7.10.2015 г, по показаната по - долу методика.

МЕТОДИКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КЛАСА НА ПОЖАРНА ОПАСНОСТ НА НАСАЖДЕНИЯТА

Вид на горите	Овлажняване на месторастенето		
	Много сухи, сухи,	Свежи до сухи, свежи	Свежи до влажни, влажни
иглолистни	1	2	3
широколистни	2	3	3

Иглолистни гори: насаждения и култури чисти и смесени, с участие на иглолистни 5 и повече десети в състава, независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Широколистни гори: насаждения и култури чисти и смесени с преобладание на широколистни (6 и повече десети в състава), независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Държавните горски територии, стопанисвани от ТП „ДГС Клисура“ са разделени според степента на пожарен риск в три класа:

Към **I клас с висока** пожарна опасност са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на много сухи, сухи и сухи до свежи месторастения, насаждения със съхнещи, ветровални и снеговални петна, непочистени сечища и пожарища, както и намиращите се в съседство голи площи, **с обща площ 587.1 ха (8%).**

Към **II клас със средна** пожарна опасност са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на свежи до сухи месторастения, както и всички широколистни дървостои на много сухи, сухи и сухи до свежи месторастения. Тук са отнесени и намиращите се в съседство незалесени голи площи. Общата площ на териториите, отнесени към този клас е **1 484.2 ха (20.1%).**

Към **III клас с ниска** пожарна опасност са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на свежи до влажни и влажни месторастения, както и всички широколистни дървостои на свежи до сухи, свежи, свежи до влажни и влажни месторастения и намиращите се в съседство голи площи, **с обща площ 5300.5 ха (71.9%).**

Най-малката единица за обособяване на клас на пожарна опасност в ГСП се приема **отдела**, като той се определя като среднопретеглена стойност от класовете на подотделите.

Таблица № 55
Разпределение на площта според класовете на пожарна опасност
по собственост и ГСУ

Териториален обхват		Класове на пожарна опасност			Всичко
		I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
		хектари			
ГСУ 1 „Старопланински“	площ	583,4	1344,9	2718,2	4646,5
	процент	7,9	18,2	36,9	63,0
ГСУ 2 „Средногорски“	площ	3,7	139,3	2582,3	2725,3
	процент	0,1	1,9	35,0	37,0
ВСИЧКО	площ	587,1	1484,2	5300,5	7371,8
	процент	8,0	20,1	71,9	100,0
в т.ч. Държавна частна собственост	площ	571,3	1446,6	5153,3	7171,2
	процент	7,7	19,6	70,0	97,3
в т.ч. Държавна публична собственост	площ	15,8	37,6	147,2	200,6
	процент	0,2	0,5	2,0	2,7

Основните фактори за възникване на горските пожари са:

- небрежна, непредпазлива или умишлена дейност на човека или природни явления.
- горските територии граничат с необработваеми земи, при почистването на земеделските земи се палят остатъците от местното население.

Най-честите причини са следните:

- Изгаряне на треви и храсти при почистване на ливади и ниви, които граничат непосредствено с гора;
- Изхвърляне на неизгасени клечки кибрит и фасове;
- Небрежно боравене с огън от работници, пастири, туристи и други недобросъвестни граждани;
- Техническа неизправност на машини и превозни средства, работещи в гората;
- Самозапалване на лесно запалими вещества и материали;
- Късо съединение и аварии на електрически далекопроводи, които минават над и в близост до горите;
- Самозапалване на сухи треви или дървета при природни явления (мълнии).
- Високите летни температури, продължителното засушаване;

Противопожарните прегради са съоръжения със специфично противопожарно предназначение и разположение. Съоръжения, които са разположени на терена (пътища, жп линии, просеки на електропроводи, дивечови просеки и др.) представляват естествени прегради на огъня.

За предотвратяване възникването на пожари, за ограничаване на разпространението и за бързото им потушаване, се предвижда направа на противопожарни съоръжения и провеждане на мероприятия, които заедно със съществуващите естествени и изкуствени прегради на огъня ще намалят щетите при евентуално възникване на пожари. Планираните съоръжения и наличните такива са нанесени на картата за защита от пожари с условни знаци, като наличните и планираните са с различни цветове.

Подробни указания за разпределението на гората по класове на пожарна опасност са дадени в списъците за описание на пожарните дялове, приложени към кратките записки за отделните горскостопански участъци, както и в специалните карти, приложени към горскостопанския план.

Противопожарните прегради са съоръжения със специфично противопожарно предназначение и разположение. Съоръжения, които са разположени на терена (пътища, жп линии, просеки на електропроводи, дивечови просеки и др.) представляват естествени прегради на огъня.

За предотвратяване появата на пожари в горските територии, както и за ограничаване на разпространението им и бързото им потушаване, се предвижда изграждане на противопожарни съоръжения и провеждане на мероприятия, които заедно със съществуващите естествени и изкуствени прегради на огъня, ще намалят или предотвратят щетите от евентуално възникнали пожари.

Всички съществуващи естествени и изкуствени съоръжения и планирани такива са нанесени върху картите на противопожарните мероприятия в М 1:25 000 със съответния условен знак, като наличните са обозначени с черен цвят, а планираните - със син.

Основните противопожарни съоръжения и мероприятия, които са държавна собственост, горска територия са следните:

А. Противопожарни прегради

А.1. Бариерни прегради

Общата дължина на съществуващите бариерни прегради възлиза на 9.0 км. За такива са използвани съществуващите реки, шосета и просеки с широчина 15-20 м. Няма планирани нови бариерни прегради.

А.2. Лесокултурни прегради

Общата дължина на съществуващите лесокултурни прегради в държавните горски територии е 16.2 км. Това са предимно речни корита, канали, камионни и тракторни пътища и просеки с широчина 10-12 м.

Планирани са нови 14.6 км лесокултурни прегради в ДГТ, като е предвидено да се направят в насаждения от първи до трети клас на пожарна опасност по пътеки, които трябва да се разширят според изискванията и по някои била, с цел да се използват при извършването на бъдещи сечи. За лесокултурни прегради ще се използват и планираните нови камионни пътища.

Планирана е Техническа сеч за просветляване на горски път - без материален добив в следните отдели и подотдели: №№ **5** а, в, е, з, р, **6** а, б, г, д, е, **7** в, г, л, р, **24** д, е, ж, з, **25** о, п, р, с, **29** м, **30** б, в, к, м, **34** а, б, е, з, и, **35** а, б, в, е, ж, з, и, **36** г, ж, з, и, **38** л, **39** б, в, г, д, **43** л, м, **44** а, г, **45** б, в, е, ж, п, **46** а, б, в, г, д, **47** ж, **48** е, ж, з, н, **49** а, б, в, е, и, к, м, **50** б, в, д, е, ж, **51** а, г, е, ж, и, к, **53** д, и, к, л, **54** а, в, г, д, и, к, л, **56** а, б, **61** з, и, **65** г, **81** б, **82** и, к, **85** з, и, к, л, **86** д, **87** е, **89** в, ж, **90** г, и, **91** з, и, к, л, м, **93** и, **95** а, б, в, **96** д, е, ж, з, и, **97** а, б, ж, з, **98** г, д, е, з, и, **101** з, **102** б, в, г, д, и, **110** з, и, к, л, м, н, **111** а, **112** д, ж, з, и, п, **114** б, г, и, л, **115** г, е, ж, к, л, **116** а, г, д, е, ж, **117** а, б, в, г, д, е, ж, **122** д, е, **123** е, ж, **124** д, е, ж, **125** а, б, в, г, д, е, ж, **126** е, ж, **127** е, ж, з, **128** а, **129** а, б, в, г, **130** а, б, в, г, д, **131** а, б, в, г, д, **132** а, б, в, г, д, ж, и, к, **133** а, в, г, м, **135** а, б, в, г, д, е, **136** а, в, г, и, к, м, **137** б, **138** а, б, г, д, ж, с рекапитулирана площ 13.3 ха.

А.3. Минерализовани ивици

Общата дължина на съществуващите минерализовани ивици в ДГТ е 3.7 км. Необходима е направата на 6.8 км нови минерализовани ивици в държавните горски територии.

А.4. Санитарни мероприятия

Покрай пътищата е необходимо ежегодно при настъпването на пожароопасния сезон да се окосява и изнася тревната растителност, да се почиства от лесно запалими отпадъци от двете страни на пътищата, да се прокарат минерализовани ивици покрай иглолистните култури и други силно застрашени от пожари горски площи, да се ограничи достъпа на МПС към горските масиви през пожароопасния сезон. Предвидените санитарни мероприятия са били изпълнявани ежегодно.

Съгласно чл. 139, ал. 1 от Закона за горите, собствениците на линейни обекти и съоръжения, преминаващи или попадащи в горските територии са длъжни да ги поддържат целогодишно в пожаробезопасно състояние, като ги почистват от дървета, клони, храсти и

други горими материали. При почистването на просеките е необходимо да се спазват изискванията на чл. 32 от Наредба № 8/11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Ежегодно се прави анализ за необходимостта от премахване на близко растящи дървета в обхвата на ел. просеки и пътищата, граничещи с държавните горски територии като при констатиране на опасни дървета се информират собствениците на съоръженията, РДГ Пловдив и РД „ПБЗН“.

Не се допуска поставянето и/или складирането на дървени материали върху пътното платно на горските пътища по начин, който намалява тяхната широчина.

Не се допуска оставянето на остатъци от сечта на разстояние, по - малко от 20 м от краищата на пътните платна на пътищата от републиканската пътна мрежа, на горските пътища, и на разстояние, не по-малко от 5 м от краищата на платната на останалите автомобилни пътища.

Лицата, собственици или стопанисващи гробищни паркове, сметища, депа за отпадъци и други обекти, граничещи или изградени в горските територии, са длъжни да изпълняват следните изисквания за пожарна безопасност:

- ограждат с масивна или метална ограда или с телена мрежа с височина не по-малка от 1,5 м гробищните паркове, сметищата, депата за отпадъци и други обекти, граничещи или изградени в горските територии;
- осигуряват от външната страна на оградата минерализована ивица с широчина не по- малко от 2 м, която се поддържа в постоянна изправност.

Лицата, собственици или стопанисващи железопътни трасета, преминаващи през или покрай горски масиви, осигуряват поддържането на сервитута на трасето чисто от горими материали чрез почистване на тревната и храстовидната растителност, паднала дървесна маса, включително и баластовата призма и банкета.

Лицата, собственици или стопанисващи газопроводи и продуктопроводи, осигуряват минерализована ивица с широчина не по - малка от 3 м, която отделя площадките около компресорни, разпределителни и катодни станции, кранови възли и очистителни съоръжения от горските масиви.

Забранява се извършването на огневи работи през пожароопасния сезон по трасетата на газопроводи и продуктопроводи, преминаващи през горски територии или в непосредствена близост до тях, освен в случаите на аварии и неотложен ремонт, като противопожарните мерки за всеки отделен случай се съгласуват с органите на ПБЗН и съответната РДГ.

Преди настъпване на пожароопасния сезон електроснабдителните и електроразпределителните дружества извършват санитарни мероприятия по събиране и/или изсичане и изнасяне на сухата и паднала дървесна маса и на другите горими материали в просеките за преминаване на въздушни електропроводни линии през горските масиви.

- Горимите материали по ал. 1 се изнасят на разстояние не по-малко от 5 м от краищата на просеките за преминаване на въздушни електропроводни линии през горските масиви.
- Не се допуска поставянето и/или складирането на дървени материали в просеките на въздушните електропроводни линии.

Забранява се оставянето на изсечена храстова растителност, клони и треви в просеките на въжените линии и лифтовете за транспорт на хора и материали (включително дългометражните горски въжени линии) и за другите линейни обекти с постоянен характер, минаващи през горски територии, извън посочените в раздел III от наредбата.

Не се допуска натрупването на остатъци от земеделски култури на разстояние, по-малко от 10 м, както и складирането на груби фуражи на разстояние, по-малко от 50 м от границите на горските територии.

Изискванията за пожарна безопасност във временните обекти за дърводобивна и залесителна дейност са следните:

- преди започване на дейности в тези обекти всички участници се инструктират за мерките за пожарна безопасност в тях и общите мерки и изисквания за опазване на горските територии от пожари;
- обектите се оборудват с противопожарни средства съгласно изискванията на приложението;

- за работа в обектите се допускат техника и оборудване, комплектувани с изправни противопожарни средства;
- гориво-смазочните материали се съхраняват в обектите върху минерализовани площадки, в метални стандартни съдове, на разстояние не по-малко от 20 м от открит огън;
- фургоните и други постройки за подслон на работещите се разполагат върху изчистени от горими материали площадки, оградени с минерализована ивица с широчина не по-малко от 2 м;
- почистването на сечищата, включително и тези без материален добив, както и на обектите за залесяване се организира така, че дървесните и други растителни остатъци да са на разстояние не по-малко от 20 м от границите им;
- почистването на сечищата и обектите за залесяване чрез изгаряне на растителните остатъци се допуска извън пожароопасния сезон по реда на чл. 23.

А.4.1. Санитарни ивици

Противопожарните санитарни ивици са ключов елемент от превантивните мерки за защита на горските територии от пожари.

Това са ивици, почистени от суха дървесна маса, паднали дървета, храсти, клони и други леснозапалими растителни отпадъци. Изграждат се по краищата на горските територии, около рискови обекти, покрай републикански пътища, железопътни линии, около места за отдих, къмпинги и край границите на горски територии с населени места.

Собствениците на горски територии (държавни предприятия, общини, частни лица) са задължени да поддържат санитарните ивици в постоянно почистено състояние.

На територията на ТП „ДГС Клисура“ няма изработени санитарни ивици, като не е планирано изграждането на такава .

Б. Противопожарни лесотехнически мероприятия

Б.1. Пътища за движение на противопожарни автоцистерни.

Върху картите за противопожарно устройство са показани с червен цвят пътищата за движение на противопожарна техника. Предвижда се периодично те да бъдат просветлявани и укрепвани.

Б.2. Водоизточници за нуждите на опазването на горите от пожари

Върху картите на противопожарните мероприятия са отразени също източниците за вода и подстъпите към тях. Предвижда се за това да бъде използвана р. Стряма под банята и в местността Семков паметник; р. Падеж на разклона за местност Дебели дял и до овчарника; водоема на горски разсадник „Зли дол“; Хидрантите в гр. Клисура.

Б.3. Стационарни наблюдателни пунктове

Планирано е изграждането на нова пожароизвестителна кула на границата на подотдел 18-1 и 19-1 с ориентировъчна стойност 30 000 лв. Оповестяване на пожарите да става по утвърдена схема на ИАГ, като се използва наличната съобщителна техника.

Координати на местоположението на пожароизвестителната кула	x	y
WGS_84	42°43'03.581466`` 42.71766152 289454	24°25'43.278256`` 24.42868840 4732669

В. Други мероприятия по противопожарно устройство

В.1. Табели с противопожарно съдържание

Да се поставят и поддържат в добър вид 30 бр. предупредителни табели и плакати през 500 - 1000 м в горските територии държавна собственост покрай пътищата и на местата, предвидени за почивка, паркиране и палене на огън.

В.2. Депа за противопожарен инвентар

Противопожарният инвентар е разпределен в 1 противопожарно депо оборудвано според Наредба № 8 от 12.05.2012г. за условията и реда за защита на горските територии от

пожари, намиращо се в сградата на ТП „ДГС Клисура“, гр. Клисура, което съдържа инвентар за две.

В.4. Площадки за кацане на вертолетите за нуждите на опазването на горите от пожари

В България изискванията за устройване на площадки за кацане на противопожарни хеликоптери се регламентират от няколко основни нормативни акта, в зависимост от това дали площадката е постоянна (летищна) или временна (в горски територии).

В.4.1. Основни наредби и регулации

- Наредба № 14 за летищата и летищното осигуряване е основният документ, определящ техническите изисквания към хеликоптерните летища и площадки.
- Наредба № 8 от 11. 05. 2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари изисква точно обозначение с географски координати на площадките за кацане като част от противопожарните мероприятия в горите.
- Експлоатационно указание на ГД ГВА - урежда специфичните изисквания за полети за гасене на пожари.

В.4.2. Технически изисквания към хеликоптерните площадки

Според стандартите на ГД „Гражданска въздухоплавателна администрация“ и Наредба № 14, основните параметри включват:

- Зона за краен подход и излитане (FATO) - свободна от препятствия зона, където хеликоптерът завършва подхода или започва излитането.
- Зона за приземяване и излитане (TLOF) - централната част на площадката (обикновено с по-голяма здравина), където хеликоптерът реално каца. При издигнати площадки FATO и TLOF често съвпадат.
- Ветропоказател - трябва да е разположен така, че да е видим за пилота от всички посоки на захождане, без да бъде повлиян от въздушни течения, от препятствия или ротора на хеликоптера.
- Носимоспособност - площадката трябва да издържа максималната маса на хеликоптерите, които ще я използват (включая пълни резервоари за вода или пенообразовател).

В.4.3. Специфични изисквания за противопожарна дейност

- Разположение - площадките се планират в близост до водоеми или противопожарни депа за по-бързо презареждане.
- Маркировка - площадките трябва да бъдат обозначени по стандарт (обикновено буквата “Н” в бял или жълт цвят), а ако се използват нощем - да имат съответното осветление.
- Безопасни проходи - трябва да са осигурени подходи за наземна техника (пожарни автомобили и цистерни за гориво), които да обслужват хеликоптера.

В.4.4. Документация и сертификация

- Всяка публична площадка следва да има Ръководство за експлоатация, което съдържа схема, основни подходи, размери и план за действие при инциденти.
- Операторите, извършващи гасене, трябва да имат одобрение за специализирани авиационни работи съгласно Наредба № 37.

На територията на стопанството има 1 площадка, отговаряща на изискванията за кацане на хеликоптери, която се намира до стадиона в непосредствена близост до гр. Клисура.

В.5. Противопожарна техника

За нуждите на стопанството е планирано дооборудването на един високопроходим автомобил с автоцистерна и техника необходима при гасенето на пожари с ориентировъчна стойност 90 000 лв.

В.6. Маршрути за противопожарно патрулиране

В горите от първи и втори клас на пожарна опасност да се осигурява в рамките на деня поне 5-7кратно преминаване на патрула покрай избраните за наблюдение пожароопасни територии, а в горите от трети клас на пожарна опасност - 3-5кратно преминаване. Маршрутите да се подбират така, че да осигуряват максимална видимост към опазваните от пожари горски масиви.

В.7. Превенция срещу пожари

Противопожарната служба, отговаряща за гасенето на възникнали горски пожари в ТП „ДГС Клисура“ е разположена в град Клисура. През пожароопасния сезон връзката с нея се осъществява чрез денонощни дежурства, давани от служители на стопанството и на Общината в град Карлово. При установяване на пожар незабавно трябва да се информира противопожарната служба в град Карлово. Организацията на гасене е необходимо да става по ежегодно изготвян план-график от ТП „ДГС Клисура“ и Община гр. Карлово.

Съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г. ръководствата на ТП „ДГС Клисура“ и на Община Карлово трябва **ежегодно**, преди обявяването на пожароопасния сезон, да изготвят план за защита на горските територии от пожари, който освен посочените по-горе методи и средства за предотвратяване, наблюдение и борба с пожари в горските територии, да съдържа описание на конкретните действия, насочени към предотвратяване на факторите, създаващи опасност от пожари (както е посочено в Наредба № 8).

Необходимо е всички служители и горски работници на ТП „ДГС Клисура“ и на Община Карлово периодично да се инструктират и запознават с Наредба № 8 от 11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

В.7.1. Отстраняване на основните причини, създаващи опасност от пожари

За отстраняване на основните причини, създаващи опасност от пожари, ръководствата на ТП „ДГС Клисура“ и на Община: Карлово:

- уведомяват населението по подходящ начин при настъпването на пожароопасния сезон за забраните, които се налагат с цел предотвратяване възникването на пожари;
- провеждат срещи с местното население за напомняне на опасностите от възникването на пожари, припомнят се методите на гасене и как следва да се реагира при пожар, независимо от територията на възникване, както и как да се реагира в случай на забелязване на дим;
- провеждат разговори с кметовете по населени места за осигуряване на готовност за реакция в случай на възникване на пожар и сформирание на групи с доброволци за потушаването му.
- провеждат инструктажи на ползвателите на дървесина и недървесни горски продукти при издаване на съответните разрешителни за осъществяване на ползванията;
- изготвят график за денонощни дежурства, като се контролира спазването им.

В.7.2. Усъвършенстване на системите за предотвратяване и откриване на пожарите

За усъвършенстване на системите за предотвратяване и откриване на пожарите ръководствата на ТП „ДГС Клисура“ и на Община: Карлово преди настъпването и по време на пожароопасния сезон:

- разработват годишен план за защита на горските територии от пожари, като актуализират издадените вътрешни актове, свързани със защитата на горските територии от пожари;
- проверяват изправността на наличния инвентар, необходим за гасене, като при необходимост повреденият се заменя с годен за употреба;
- контролират графика за денонощно дежурство от дежурните служители;
- осигуряват взаимодействие между ТП „ДГС Клисура“ и Община: Карлово с противопожарната служба в град Клисура с цел недопускане възникването на горски пожари.

Набелязаните мероприятия са достатъчни за предотвратяването, а при нужда и за бързото потушаване на евентуално възникнали пожари, но трябва да се изпълнят през първите три години от влизане в сила на горскостопанския план.

14. ЕКОЛОГО-ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ

Мероприятията, предвидени в този ГСП имат за цел да подобрят състоянието и повишат продуктивността и другите полезни функции на гората.

Разработването на плана на типологична основа дава възможност съобразно Подходящия състав най-ефективно да се използва почвеното плодородие. Това ще се постигне след изпълнение на предвидените възобновителни, отгледни и санитарни сечи и залесявания.

В таблици № 56 и № 59 са посочени редица показатели, които дават представа за промените, настъпили в горските територии държавна собственост през десетгодишния ревизионен период.

Таблица № 56

Направления и показатели за оценка на общото състояние и екологичните функции, и за поддържане и подобряване на социално - икономическите функции на горите
Държавни горски територии

№ по ред	Направления и показатели	Мярка	За обекта на планиране	
			Преди 10 г.	Нов план
1	2	3	4	5
A	Състояние на горските ресурси			-
I	Обща госка площ	ха	7380.0	7371.8
1	Залесена горска площ	%	79.5	84.2
2	Незалесена дървопроизводителна	%	0.2	0.1
3	Недървопроизводителна	%	20.3	15.7
3.1	Поляни	ха	1162.2	1032.0
3.2	Храсти	ха	-	-
4	Иглолистни гори	ха	1386.7	1449.2
5	Широколистни гори	ха	4481.6	4757.6
5.1	Семенни	%	93.7	91.1
5.2	Издънкови за превръщане	%	4.8	7.5
5.3	Нискостъблено стопанисване	%	1.5	1.4
5.4	Реконструкция	%	-	-
	Средностъблено стопанисване	%	-	-
6	Гори до 40 години	%	20.9	11.1
7	Дозряващи гори	%	52.1	40.2
8	Зрели и престарели гори	%	36.3	46.5
II	Запас - общо (без клони)	куб.м	1298015	1528630
1	Иглолистни	%	26.2	26.5
2	Широколистни	%	73.8	73.5
2.1	Семенни	%	96.9	95.6
2.2	Издънкови за превръщане	%	2.7	4.0
2.3	Нискостъблено стопанисване	%	0.4	0.4
	Реконструкция	%	-	-
	Средностъблено стопанисване	%	-	-
III	Средни показатели на гората		-	-
1	Среден запас	куб.м/ха	221	246
2	Среден обемен прираст	куб.м/ха	3.23	3.26
3	Средна възраст	години	79	90
4	Среден бонитет		2.7	2.5
5	Средна пълнота		0.70	0.68
IV	Странични горски ресурси общо	тон	-	-
1	Горски плодове и гъби	тон	-	-
2	Сено	тон	-	-
3	Площ на горите за паша (забранена)	ха	5326.6	5213.3
4	Ловно стопанство	тон	-	-
5	Рибовъдство	тон	-	-
6	Технически и лечебни растения	тон	-	-
B	Здравословно състояние на горите		-	-
I	Площ на горите със слаби увреждания	ха	140.0	622.3
1	Иглолистни	ха	49.4	75.4
1.1	Биотични	%	24.9	64.2
1.2	Абиотични	%	70.9	35.8

1.3	Антропогенни	%	4.2	-
2	Широколистни	ха	90.6	546.9
2.1	Биотични	%	90.6	98.5
2.2	Абиотични	%	9.4	0.5
2.3	Антропогенни	%	-	1.0
II	Площ на горите със силни и необратими урвеждания	ха	762.6	288.5
1	Иглолистни	ха	53.1	28.1
1.1	Биотични	%	63.5	67.3
1.2	Абиотични	%	36.5	32.7
1.3	Антропогенни	%	-	-
2	Широколистни	ха	709.5	260.4
2.1	Биотични	%	99.2	99.3
2.2	Абиотични	%	0.8	0.7
2.3	Антропогенни	%	-	-
B	Запазване на биологичното разнообразие		-	-
1	Естествени гори	ха	4449.9	4830.2
2	Изкуствени гори	ха	1418.4	1376.6
3	Площ на горите за възобновяване	ха	2132.7	2885.9
3.1	Естествено възобновяване	%	99.2	100.0
3.2	Изкуствено възобновяване	%	0.8	-
4	Гори с природозащитен статус	ха	5981.1	6312.5
4.1	Представителни горски екосистеми	%	-	-
4.2	Застрашени от изчезване екосистеми	%	-	-
4.3	Защитени горски територии	%	100.0	100.0
	<i>Защитени зони</i>	%	121.4	115.0
	<i>в т.ч. на местообитанита</i>	%	96.5	96.7
	<i>в т.ч. на птиците</i>	%	95.0	95.2
5	Видово разнообразие - общо дървесна растителност	бр.	32	33
5.1	Редки изастрашени от изчезване видове	%	-	-
5.2	Защитени и ендемични видове	%	-	-
6	Смесени насаждения	ха	2095.0	2409.7
7	Гори за запазване и използване на генетичните ресурси	ха	172.5	172.1
7.1	Семенни бази	%	-	-
7.2	Семепроизводствени градини	%	92.9	93.1
7.3	Географски култури	%	3.7	3.4
	<i>Горски разсадници</i>	%	3.5	3.5
Г	Показатели за защитни и рекреационни функции			-
1	Среден защитно - водоохранен клас		1.60	2.31
2	Среден клас на рекреационна стойност		1.07	1.26
3	Ерозиран горски земи	ха	225.1	91.4
3.1	Площна ерозия	%	100.0	100.0
3.2	Струйчеста и браздова ерозия	%	-	-
3.3	Ровинна и дълбочинна ерозия	%	-	-
4	Гори за изборно стопанисване	ха	-	-
5	Защитни гори	ха	1882.5	2577.7
	<i>Специални гори</i>	ха	7024.4	35704.8
6	Рекреационни гори	ха	688.6	758.5

При планирането на всички видове мероприятия, които са залегнали в този горскостопански план (сечи, залесявания, паша и противопожарни мероприятия), са взети в предвид природните дадености на района и възможностите за тяхното изпълнение.

Стопанисването на насажденията ще бъде насочено към подобряване и запазване на биологично устойчивите екосистеми, характерни за района.

Целта е увеличаване и ефективно използване на защитните и рекреационни функции на гората, както и повишаване продуктивността на насажденията.

В подходящия дървесен състав е запазено видовото разнообразие на дървостойките, което е предпоставка за в бъдеще насажденията да са по-устойчиви биологически, с по-висока продуктивност и с по-добри защитни и здравно-украшни функции.

Процентите на защитените зони местообитания и птици е повече от 100.0%, защото се припокриват.

Средният защитно-водоохранен клас и Средният клас на рекреационна ценност на горските екосистеми е установен като среднопретеглена величина от отделните фактори.

Средният защитно-водоохранен клас на горските територии е **2.31** - определен по факторите показани в таблица № 57.

Средният клас на рекреационна ценност на горите е **1.26** - определен по факторите показани в таблица № 58.

Таблица № 57

Определяне на защитно-водоохранния клас на горските екосистеми

Фактори	Защитно-водоохранен клас					Среден клас (показател)
	I	II	III	IV	V	
	хекрати					
Възраст	над 100	81-100	61-80	21-60	до 20	2,63
	2229,2	569,3	814,4	2450,4	143,5	
Пълнота	0.7-0.8	0.9-1.0	0.5-0.6	0.3-0.4	0.1-0.2	2,20
	2319,0	1506,8	1356,1	870,4	154,5	
Форма	тип.изборна	нетип.изборна	постеп.сечищна	голосечна на м.п.	голос.на гол.пл.	2,10
	-	5755,2	329,6	73,0	49,0	
Общо:						2,31

Таблица № 58

Определяне на класа на рекреационна ценност на горските екосистеми

Фактори	Клас на рекреационна ценност			Среден клас (показател)
	I	II	III	
	хекрати			
Бонитет	I+II+III	IV	V	1,23
	5063,7	880,6	262,5	
Възраст	над 100	41-100	до 40	1,76
	2229,2	3258,3	719,3	
Вид гори	игл+шв	издънкови	нискостъблени+Тополи	1,08
	5783,6	355,6	67,6	
Форма	изборна	постеп.сечищна	голосечна	1,09
	5755,2	329,6	122,0	
Степен на устойчивост	неповредени	I+II степен	III степен	1,15
	5258,9	947,7	0,2	
Общо:				1,26

Таблица № 59**Показатели за поддържане и подобряване
на социално-икономическите функции на горите****държавна собственост горски територии**

№ по ред	Направления и показатели	Мярка	За обекта на планиране	
			ГСП 2015/2016 г.	ГСП 2025/2026г.
1	Лесистост	%	48.7	48.9
2	Население - общо	бр.	-	-
3	Неустроени гори	ха	-	-
3.1.	Временно недостъпни гори	ха		1310.2
3.2.	Труднодостъпни гори	ха	-	-
4	Ползване на дървесина – ОБЩО - (средно за 1 год.)	м3	18 158	20 474
4.1.	Ползване от възобновителни сечи - (средно за 1 год.)	м3	8 581	10 074
4.2.	Ползване от отгледни сечи - (средно за 1 год.)	м3	9010	10 157
4.3.	Ползване от селекционни сечи – (средно за 1 год.)	м3	530	243
4.4.	Ползване от технически сечи - (средно за 1 год.)	м3	-	-
4.5.	Ползване от санитарни сечи – (средно за 1 год.)	м3	37	-
4.6.	Ползване от принудителни сечи – (средно за 1 год.)	м3	-	-
4.7.	Ползване от 1 ха залесена площ	м3	3.09	2.8
5.	Средна възраст	год.	79	90
6.	Среден бонитет	-	III (2.7)	III (2.5)
7.	Средна пълнота	-	0.70	0.68
8.	Сортиментна структура на горите с клони			
8.1.	Едра строителна	м3	41 860	45 615
8.2.	Средна строителна	м3	36 690	44 165
8.3.	Дребна строителна	м3	26 200	29 515
8.4.	Дърва	м3	67 845	71 550
8.5.	Вършина	м3	4 975	5 565
8.5.	Отпад	м3	38 320	45 030
8.5.	ОБЩО	м3	215 890	241 440

Средната възраст на насажденията се е увеличила от 79 на 90 години. Ползването на един хектар залесена площ намалява от 3.09 куб.м на 2.8 куб.м. Освен това ще се подобри сортиментната структура на дървостойте.

В крайна сметка всичко това ще доведе и до повишаване стойността на нематериалните горски ресурси - рекреационни, водоохранни, противоерозионни и др.

15.ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ

По смисъла на Закона за лечебните растения "Лечебни растения" са тези, които могат да бъдат използвани за получаване на билки, а "Билките" от своя страна са отделни морфологични растителни части или цели растения, както и плодове и семена от тях, които в свежо или изсушено състояние са предназначени за лечебни и профилактични цели, за производство на лекарствени продукти, за хранителни, козметични и технически цели.

През последните десетилетия заедно със силното развитие на техниката и химията за известно време употребата на лечебните растения беше почти изоставена. Причината за това бе интензивното и бързо производство на лекарства по химичен път, получени изкуствено или изолирани от самите дроги.

Напоследък интересът към лечебните растения отново нарасна, защото бе установено, че цялостния извлек от дрогата в много случай е лечебно по ценен, отколкото чистите химични съставки, получени от самата дрога или по изкуствен път.

Количеството на лечебните растения на Земята, които се употребяват в медицината, достига около 12000 вида. Малко от тях обаче са официално признати за лечебни растения. Техния брой заедно с употребяваните в народната медицина възлиза на около 200-250 вида.

Настоящата разработка е съобразена със Закона за лечебните растения, приет от Народното събрание на 23.03.2000 г., обнародван в ДВ бр. 29 на 7.04.2000 г. с Указ № 86. Към момента за цялостната площ на влязлото горското стопанство няма разработени планови документи по чл.

50 т. 4 и чл. 56 ал. 4 т. 1 - методика за извършване на наблюдения и оценка на популациите от лечебни растения. Поради тази причина е извършена приблизителна оценка на ресурсите и възможностите за ползване въз основа на теренните наблюдения съгласно параграф 3 ал. 2. Трябва да се отбележи, че поради липсата на по-горе споменатите документи и планове, настоящата разработка за раздел „Лечебни растения“ има по-скоро констативен, ориентировъчен и донякъде оценъчен характер.

Растенията се класифицират в различни екологични групи, които се образуват под влияние на доминиращ фактор - светлина, температура, влажност, механичен и химичен състав на почвите и др.

На територията на горското стопанство вариацията на тези фактори се обуславя от денивелацията между най-високата и най-ниската точка в района - 350 м.н.в. при поречието на река Стряма и около 1500 м н.в. в горните части на стопанството в Средна гора и Стара планина.

В по-ниските части /до 1000 м.н.в./ от Подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела доминират зимнодъбови и по-рядко букови насаждения, които се развиват по дефилетата на реките и притоците им. По северните склонове като примес към тях участва обикновен габър, а на припечни склонове и изпъкнали била най-често се срещат келяв габър, мъждрян и др. От храстите най-разпространени са шипката, хвойната и глогът. Тревната растителност е разнообразна, представена предимно от житни и еуфорбиеви и др. В по-високите части /над 1000 м н.в./ от подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела и в подпояса на среднопланинските гори от бук, ела и смърч, които представляват по-малка част от горската територия на стопанството, преобладават букови насаждения. Тревната покривка е представена предимно от житни и др.

Разпространените лечебни растения, които са обект на разглеждане в устройвания обект са:

Разрешени за събиране лечебни растения и билки от тях за лични нужди

Черна боровинка- *Vaccinium myrtillus* L., плодове, стрък
 Червена боровинка - *Vaccinium vitis-idaea* L., плодове, стрък
 Миши уши- *Hieracium pilosella* L., стрък
 Мащерка- *Thymus* sp., стрък
 Малина - *Rubus idaeus* L., плодове
 Очанка - *Euphrasia officinalis* complex, стрък, лист
 Жълт кантарион - *Hypericum perforatum* L., *H. maculatum* L., стрък
 Багрилна жълтуга - *Genista tinctoria* L., стрък
 Червено подъбиче- *Teucrium chamaedrys* L., стрък
 Гингер- *Oporordon acanthium* L., цветове
 Бял равнец - *Achillea millefolium* L., стрък, цветове
 Вратига- *Tanacetum vulgare* L., стрък, цветове
 Подбел- *Tussilago farfara* L., лист, цветове
 Мента - *Mentha spicata* L., стрък
 Есенен мразовец- *Colchicum autumnale* L., семена
 Синя тинтява - *Gentiana cruciata* L., стрък
 Горска тинтява - *G. aesclopiadaea* L., стрък
 Мъжка папрат - *Dryopteris filix-mas* (L.)Schott, листа, коренища
 Коприва - *Urtica dioica* L., листа, стрък, корени
 Обикновен блатняк - *Caltha palustris* L., стрък
 Еньовче - *Galium verum* L., стрък
 Риган - *Origanum vulgare* L., стрък
 Червен глог - *Crataegus monogyna* Jacq., листа, цветове, плодове
 Гръмотрън - *Ononis spinosa* L., стрък
 Златна пръчица - *Solidago virga-aurea* L., стрък
 Обикновен здравец - *Geranium macrorrhizum* L., стрък
 Теснолист живовлек - *Plantago lanceolata* L., листа
 Ливадно орехче- *Filipendula vulgaris* Moench, стрък, цветове
 Горска ягода - *Fragaria vesca* L., плодове, лист
 Къпина - *Rubus* sp. *diversa*, плодове, лист
 Великденче - *Veronica officinalis* L., стрък
 Чобанка - *Petasites hybridus* (L.) Gaertn., листа

Зловонен здравец - *Geranium robertianum* L., стрък
 Камшик - *Agrimonia eupatoria* L., стрък
 Киселица - *Malus sylvestris* L., плодове
 Клинавче- *Astragalus glycyphyllos* L., стрък
 Обикновена леска - *Corylus avellana* L., плодове
 Среблолистна, едролистна липа, дребнолистна липа - *Tilia tomentosa* Moench,
Tilia platyphyllos Scop., *T. cordata* Mill., цветове
 Лечебна медуница - *Pulmonaria officinalis* L., листа
 Офика - *Sorbus aucuparia* L., плодове
 Миризлива теменуга - *Viola odorata* L., стръкове, листа
 Червен кантарион – *Centaureum erythraeae* Rafn., стрък
 Бръшлян - *Hedera helix* L., листа
 Дрян - *Cornus mas* L., плодове
 Киселец - *Rumex acetosa* L., листа
 Козя брада – *Rumex acetosella* L., стрък
 Лопен – *Verbascum densiflorum* Bertol., цветове, листа
 Бял имел – *Viscum album* L., стрък
 Обикновен бук – *Fagus sylvatica* L., плодове
 Кукуряк – *Heleborus odoratus* L., стрък, коренища
 Орлова папрат – *Pteridium aquilinum* L., коренища
 Чувен – *Chenopodium bonus-henricus* L., корени
 Алпийски лапад – *Rumex alpinus* L., корени
 Бяла бреза – *Betula pendula* Roth., листа, кори, пъпки
 Исландски лишей – *Cetraria islandica* L., талус

Разрешени за събиране диворастящи плодове (освен тези от лечебни растения) за лични нужди са следните:

- Обикновена хвойна – *Juniperus communis* L., галбули
 Шипка – *Rosa sp. diversa*, плодове

Разрешени за събиране лечебни растения и билки от тях за стопански цели

Черна боровинка- *Vaccinium myrtillus* L., плодове
 Червена боровинка - *Vaccinium vitis-idaea* L., плодове
 Миши уши- *Hieracium pilosella* L., стрък
 Мащерка- *Thymus sp.*, стрък
 Малина - *Rubus idaeus* L., плодове
 Очанка - *Euphrasia officinalis complex*, стрък
 Жълт кантарион - *Hypericum perforatum* L., стрък
 Червено подъбиче- *Teucrium hamaedrys* L., стрък
 Козя брада – *Rumex acetosella* L., стрък
 Лопен – *Verbascum densiflorum* Bertol., цветове, листа
 Къпина - *Rubus sp. diversa*, плодове
 Коприва - *Urtica dioica* L., листа, стрък
 Офика - *Sorbus aucuparia* L., плодове
 Обикновен бук – *Fagus sylvatica* L., плодове
 Вратига- *Tanacetum vulgare* L., стрък, цветове
 Дрян - *Cornus mas* L., плодове
 Еньовче - *Galium verum* L., стрък

Дейността на стопанството по отношение на лечебните растения се свежда до:

Осъществяване на контрол при ползването от местното население на лечебните растения за собствени нужди и най-вече за начинът на ползване, който се изразява в правилния начин на събиране на билките,

За издаване на позволително и събиране на такси при ползване за стопанска дейност от горите държавна собственост или за издаване на позволително на собственици на гори и земи от горските територии и осъществяване на контрол.

До сегашния момент държавно горско „Клисура“ стриктно спазва възложените му задачи, въпреки възникващите трудности по отношение на ограничаването на паша на домашен

добитък на отделни територии, което буди недоволство сред местното население. Дейността, която се извършва, ще доведе до осигуряване на устойчиво ползване.

През последните години местните икономически и социални условия на живот коренно се промениха. Безработицата в района достигна до много големи размери, което доведе до промяна на поминъка на местното население, което потърси препитание в земеделието, животновъдството и като започна да събира безразборно в големи количества билки. Това доведе до влошаването на качеството и количеството на популациите на много от лечебните растения.

Като приоритетна мярка за територията на стопанството трябва да бъде завишения контрол за правилно събиране от местното население на лечебни растения, като се изхожда от правилото за устойчивото ползване на лечебни растения в естествените им находища „осъществява по начини, неувреждащи жизнеспособността на видовете и естественото им възобновяване”

Голяма част от лечебните растения, които са посочени в границите на Националния парк се срещат и в района на стопанството.

Източник на информация за дадените списъци и таблици в настоящата глава е плана за управление на НП „Централен Балкан”.

Таблица № 60

Списък на инвентаризираниите лечебни растения в НП "Централен Балкан"

Българско, латинско наименование	Природозащитен статус
Исландски лишей <i>Cetraria islandica</i>	под спец. режим*
Полски хвощ <i>Equisetum arvense</i>	
Бухалковиден плаун <i>Lycopodium clavatum</i>	
Мъжка папрат <i>Dryopteris filix-mas</i>	
Страшниче <i>Asplenium trichomanes</i> Обикновен волски език <i>Phyllitis scolopendrium</i>	под спец. режим под спец. режим
Орлова папрат <i>Pteridium aquillinum</i>	
Обикновена сладка папрат <i>Polypodium vulgare</i>	
Обикновена хвойна <i>Juniperus communis</i> Сибирска хвойна <i>Juniperus sibirica</i>	
Снежно кокиче <i>Galanthus nivalis</i>	защитен
Балканска пищялка <i>Angelica pancici</i> • Горска пищялка <i>Angelica sylvestris</i> Сибирски девисил • <i>Heracleum sibiricum</i> Европейска дебрянка <i>Sanicula europaea</i> Ветрогон <i>Eryngium campestre</i>	под спец. режим
Женска папрат <i>Athyrium filix-femina</i>	
Петнист змиярник <i>Arum maculatum</i>	
Бръшлян <i>Hedera helix</i>	
Копитник <i>Asarum europaeum</i>	под спец. режим

Равнец <i>Achillea millefolium</i> complex Обикновен репей <i>Arctium lappa</i> Обикновен пелин <i>Artemisia absinthium</i> Див пелин <i>Artemisia vulgaris</i> Обикновен магарешки бодил <i>Carduus acanthoides</i> Решетка <i>Carlina acanthifolia</i> Лайка <i>Chamomilla recutita</i> Цикория <i>Cichorium intybus</i> Миши уши <i>Hieracium pilosella</i> Бял оман <i>Inula helenium</i> Гингер <i>Onopordon acanthium</i> Лечебна чобанка <i>Petasites hybridus</i> Златна пръчица <i>Solidago virga-aurea</i> Обикновена вратига <i>Tanacetum vulgare</i> Лечебно глухарче <i>Taraxacum officinale</i> Красив чернокок <i>Telekia speciosa</i> Подбел <i>Tussilago farfara</i> Паричка <i>Bellis perennis</i> Багрилно подрумче <i>Anthemis tinctoria</i>	под спец. режим
Черна елша <i>Alnus glutinosa</i> Бяла бреза <i>Betula pendula</i>	

Лечебна медуница <i>Pulmonaria officinalis</i>	
Овчарска торбичка <i>Capsella bursa-pastoris</i> Лечебна поточарка <i>Nasturtium officinalis</i> Буреннагоруха	
<i>Lepidium ruderale</i> Тревист бърз <i>Sambucus ebulus</i> Черен бърз <i>Sambucus nigra</i>	
Червена Лечебно сапунчекалина <i>Viburnum opulus</i> Врабчови чревца Голо изсипливче	
<i>Saponaria officinalis</i>• <i>Stellaria media</i>• <i>Herniaria glabra</i> Полска повитица <i>Convolvulus arvensis</i>	
Дрян <i>Cornus mas</i>	
Чувен <i>Chenopodium bonus-henricus</i>	

Златовръх Лютива тлъстига Голяма тлъстига • <i>Rhodiola rosea</i>• <i>Sedum acre</i>• <i>Sedum maximum</i>	защитен под спец. режим
Европейска кукувича прежде <i>Cuscuta europea</i>	
Обикновен брей <i>Tamus communis</i>	
Кръглолистна росянка <i>Drosera rotundifolia</i>	защитен
Мечо грозде Черна боровинка Червена боровинка Синя боровинка <i>Arctostaphylos uva-ursi</i>• <i>Vaccinium myrtillus</i>• <i>Vaccinium vitis-idaea</i>• <i>Vaccinium uliginosum</i>	под спец. режим
Сладколистен клин Бодлив гръмотрън Багрилна жълтуга Ливадна детелина Жаблек <i>Astragalus glycyphyllos</i>• <i>Ononis spinosa</i>• <i>Genista tinctoria</i> • <i>Trifolium pratense</i>• <i>Galega officinalis</i>	
Червен кантарион Горска тинтява Синя тинтява Жълта тинтява Петниста тинтява	

Centaureum erythraea• Gentiana asclepiadea• Gentiana cruciata	защитен защитен
• Gentiana lutea• Gentiana punctata Миризлив здравец Кръвен здравец Зловонен здравец Часовниче Geranium macrorrhizum• Geranium sanguineum• Geranium robertianum• Erodium cicutarium	
Петниста звъника Жълт кантарион Hypericum maculatum• Hypericum perforatum	
Ранилист Български ранилист Обикновен черновръх Тамянова бударица Дяволска уста Маточина Водна мента Обикновен мента Риган Червено подъбиче Мащерка Петниста бударица Балканска чубрица Betonica officinalis• Stachys bulgarica• Clinopodium vulgare • Galeopsis ladanum• Leonurus cardiaca• Melissa officinalis • Mentha aquatica• Mentha spicata complex• Origanum vulgare • Teucrium chamaedrys• Thymus sp. diversa• Galeopsis tetrachit • Satureja pilosa	под спец. режим
Салатен лук Левурда Зайча сянка Мразовец Чемерика Момкова сълза Залист Allium schoenoprasum• Allium ursinum• Asparagus officinalis • Colchicum autumnale• Veratrum lobelianum• Polygonatum odoratum• Ruscus aculeatus	
Бял имел Viscum album	
Горски слез Malva sylvestris	
Мъждрян Птиче грозде Fraxinus ornus• Ligustrum vulgare	
Обикновен анакамптис Салеп Anacamptis pyramidalis • Orchis species diversa	под спец. режим
Змийско мляко Полски мак Chelidonium majus• Papaver rhoeas	
Теснолистен жиловлек Широколистен жиловлек Plantago lanceolata• Plantago major	
Голяма телчарка Polygala major	
Кървавиче Пача трева Алпийски лапад Обикновен киселец Козя брада Bistorta major• Polygonum aviculare• Rumex alpinus • Rumex acetosa• Rumex acetosella	

Лечебна иглика <i>Primula veris</i>	под спец. режим
Блатняк Повет Кукуряк Гълъбови очички <i>Caltha palustris</i> • <i>Clematis vitalba</i> • <i>Helleborus odorus</i> • <i>Hepatica nobilis</i>	
Камшик Шапиче Глог, Брястолистно орехче Ливадно орехче Горска ягода Градско омайниче Киселица Горско прозорче Пълзящо прозорче Трънка Шипка Малина Лечебна динка Офика Червено омайниче Къпина Лавровишня <i>Agrimonia eupatoria</i> • <i>Alchemilla vulgaris</i> complex• <i>Crataegus monogyna</i> • <i>Filipendula ulmaria</i> • <i>Filipendula vulgaris</i> • <i>Fragaria vesca</i> • <i>Geum urbanum</i> • <i>Malus sylvestris</i> • <i>Potentilla erecta</i> • <i>Potentilla reptans</i>• <i>Prunus spinosa</i>• <i>Rosa canina</i> complex • <i>Rubus idaeus</i>• <i>Sanguisorba officinalis</i>• <i>Sorbus aucuparia</i> • <i>Geum coccineum</i>• <i>Rubus caesius</i>• <i>Laurocerasus officinalis</i>	под спец. режим
Лепка Лазаркиня Еньовче <i>Galium aparine</i> • <i>Asperula odorata</i> • <i>Galium verum</i>	под спец. режим
Трепетлика Бяла върба Ива <i>Populus tremula</i> • <i>Salix alba</i> • <i>Salix caprea</i>	

Вълнест напръстник Очанка Обикновена луличка Възловато живениче Дълголистен лопен Лечебно великденче <i>Digitalis lanata</i> • <i>Euphrasia sp. diversa</i> • <i>Linaria vulgaris</i> • <i>Scrophularia nodosa</i>• <i>Verbascum longifolium</i>• <i>Veronica officinalis</i>	
Лудо биле Червено куче грозде Черно куче грозде <i>Atropa bella-donna</i> • <i>Solanum dulcamara</i> • <i>Solanum nigrum</i>	под спец. режим
Дребнолистна липа Едролистна липа Сребролистна липа <i>Tilia cordata</i> • <i>Tilia platyphilus</i> • <i>Tilia tomentosa</i>	
Обикновена коприва Гръцка коприва <i>Urtica dioica</i> • <i>Urtica urens</i>	
Лечебна диянка <i>Valeriana officinalis</i>	под спец. режим
Лечебна върбинка <i>Verbena officinalis</i>	
Миризлива теменуга Трицветна теменуга • <i>Viola odorata</i>• <i>Viola tricolor</i>	

Анализ на дейностите за опазване на екосистемите, включващи лечебните растения, за осигуряване на устойчивото им ползване и опазване на ресурсите.

Традициите ни в народната медицина са изградени още по времето на древните траки, които с годините са обогатявани в различна степен от славяните и прабългарите, като и до днес всеки народен празник е свързан по един или друг начин с лечебни растения. Развитието на съвременната фармацевтика и медицина налагат „нов поглед“ на този източник на странични ползвания във ДГС "Клисура". За това опазването от увреждане или унищожаване с цел осигуряване на устойчиво ползване, като част от растителния генетичен фонд със сегашна или бъдеща ценност са приоритет. Това трябва да е система от мерки и дейности, целящи запазване на биологичното разнообразие и на ресурсите. Тук се включват поддържането и съхраняването на екосистемите съдържащи лечебни растения, на естествените месторастения, както и поддържане и възстановяване на жизнеспособни популации на видовете. Тъй като разнообразието както по отношение на условията на средата, така и по отношение на видовия състав на лечебните растения е голямо, то следва да се видят приоритетните места за опазването и съхранението им. Такива са най-вече месторастения подложени в различна степен на ерозия, както и на такива с интензивна паша. Стопанството трябва да насочи мерките си към овладяване на уврежданията на тревните и храстови хабитати при добив на дървесина, регулиране на туристо-потока, както и към мероприятия насочени към поддържане на почвения, светлинния, топлинния и водния режими в местообитанията на лечебните растения, както и дейности и режими за осигуряване на добро жизнено състояние и възстановяване на популациите и ресурсите от лечебни растения. Вниманието на всички заинтересовани организации следва да бъде насочено към предприемане на практически мерки по ограничаване въздействието на установените застрашаващи фактори.

Организацията по охраната на лечебните растения се извършва от РИОСВ. Те издават и разрешителните за добив на билки в района на влятото горско стопанство. С оглед по-нататъшното подобряване на състоянието на находищата от лечебни растения, особено важно е на територията на влятото горско стопанство да се засили контрола върху събирането им.

Природоохранната значимост на района може да се популяризира допълнително чрез подготовката на подходящи брошури и дипляни, особено по отношение на редките видове.

В Средногорската част на стопанството се срещат следните защитени растителни видове, включени в Червната книга на България:

Amaryllidaceae	Crocus olivieri J.Gay Galanthus nivalis L.
Aquifoliaceae	Ilex aquifolium L.
Asteraceae	Anthemis macrantha Heuff.
Cyperaceae	Cladium mariscus (L.) R.Br.
Droseraceae	Drosera rotundifolia L.
Liliaceae	Fritillaria orientalis Adams
Orchidaceae	Anacamptis pyramidalis (L.) Rich. Himantoglossum hircinum (L.) Spreng. Limodorum abortivum (L.) Sw. Ophrys mammosa Desf. Orchis militaris L. Orphid cornuta Stev. Spiranthes autumnalis Rich.
Rosaceae	Geum rhodopaeum Stoj. et Stef.

Лечебни растения

Според Хорологичния атлас на лечебните растения в Република България и Голямата билкова енциклопедия, на територията на устройвания обект са установени значителен брой лечебни растения, както и растителни видове с природозащитен статус - редки и /или застрашени, както и ендемитни, както следва:

Най-разпространените лечебни растения в ДГС “Клисура” са някои от срещащите се тук дървесни видове като **бук** (*Fagus sylvatica*) – 62.9% от залесената площ на стопанството, и **габър** (*Carpinus betulus*) – 1.4%. С лечебна цел се използва кората от клоните и стъблата на по-младите дървета, която съдържа дъбилни вещества, танини и др.

Важни в областта на фитотерапията видове, характерни за района на влятото стопанство са **зимнен дъб** (*Quercus sessiliflora*), **благун** (*Quercus conferta*) и **цер** (*Quercus cerris*).

Зимният дъб заема 5.9%, от залесената площ на влятото стопанство. В още по-голяма степен от бука, кората от клоните и стъблата на по-младите дъбови дървета съдържа дъбилни вещества, танини и др., които могат да се използват с лечебна цел.

В състава на повечето насаждения влизат единично или с по 1 - 2 десети други дървесни видове - сребролистна липа, бряст, клен и горскоплодни - брекина, круша, джанка и др.

В естествено състояние **сребролистната липа** (*Tilia argentea*) се среща на по-свежите месторастения на стопанството. Участва единично в състава на насажденията, но практически тези дървета не могат да се използват за добив на цвят.

Брястът (*Ulmus minor*) се среща рядко, само в състава на смесените гори.

Горскоплодните видове **брекина** (*Sorbus torminalis*), **джанка** (*Prunus cerasifera*) и **круша** (*Pirus communis*) имат предимно ловностопанско значение.

В района на влятото стопанството върху 20.6% от залесената площ са внесени изкуствено **черен бор** (*Pinus laricio*), **бял бор** (*Pinus silvestris*), **смърч** (*Picea abies*), **зелена дугласка** (*Pseudotsuga mensiensii*) и др. иглолистни. Залесявани са предимно с цел борба с ерозията, както на бедни, така и на по-богати месторастения. Използваемите им части съдържат етерични масла, смоли, витамини и други полезни вещества.

На отделни изолирани места в района на влятото стопанство се среща **смордликата** (*Cotynus coggigria*). Тя се развива под склопа на насажденията. Листата на смордликата са особено ценни, защото съдържат до 25% дъбилни вещества, етерични масла, флавоноиди и др. Състоянието на ресурсите е добро, макар че местообитанията са предимно бедни и по-каменливи, защото химичния състав на растението естествено го предпазва от пашата. Но значението ѝ като лечебно растение за района на стопанството не е голямо поради силно ограниченото ѝ разпространение.

В горите на ДГС “Клисура”, особено на местата с по-рехав склоп е формиран подлес от храсти, повечето от които са лечебни растения. Плодовете на **дряна** (*Cornus mas*) съдържат глюкозиди, плодови киселини, витамини и други полезни вещества. Плодоноси рядко. Обикновено в подлесни съобщества с него се среща и **червения глог** (*Crataegus monogina*). Плодоноси предимно на откритите места и по периферията на гората, и е по-продуктивен от дряна. По крайщата на горските комплекси са се развили гъсти храсталаци от **трънка** (*Prunus spinosa*). Районът е благоприятен за развитието на вида и обикновено цъфтежът, и плодonoсенето му е много обилно.

Шипката (*Rosa canina*) често се среща заедно с трънката. Разпространена е повсеместно както сред подлеса, така и по голите площи. Тя е доста устойчив вид и може да се срещне както на много бедни месторастения и скални терени, така и върху дълбоки плодородни почви. Обилно плодonoси като плодовете ѝ са особено ценни с голямото си съдържание на витамин С.

Къпините трудно виреят под склопа на насажденията, но много бързо се развиват и разпространяват, когато намерят благоприятни условия. Срещат се покрай горските пътища или бързо заемат тези от тях които не се използват, в сечищата или всред младите насаждения и култури. Коренищата и листата им са в достатъчни количества, където ги има, но районът е доста сух, което намалява плодonoсенето и често плодовете изобщо не могат да узреят.

Единично в смесени храстови формации, се среща брадавичест чашкодрян (*Euonymus verrucosus*), **а из влажните и сенчести места, покрай жилища и огради** - кучешко грозде (*Solanum nigrum*).

На много места по единични възрастни дървета или във възрастни насаждения се среща паразитния вид **черен имел** (*Loranthus europaeus*). Количеството му е ограничено и е трудно за добив. Увеличеното му разпространение през последните години засилва опасността от влошаване санитарното състояние на горите.

В някои части на влятото стопанство в състава на храстовите формации, около по-големите дерета, край пътищата и по поляните се срещат представители на семейство Бъзови (*Caprifoliaceae*). Това са храстовидния **черен бъз** (*Sambucus nigra*) и **тревистия бъз** (*Sambucus ebulus*) като последния се среща много по-често. С лечебна цел се използва почти всичко от тези растения - цветовете, плодовете, листата, корите и корените. Те съдържат етерични масла, органични киселини, дъбилни вещества, витамини А и С, танини, захари и други. В големи количества някои от тези вещества са отровни.

Макар и по-рядко, най-вече в близост до водните течения, под склопа на насажденията се среща **обикновената леска** (*Corylus avellana*).

Освен дървесни и храстови видове в медицината се използват и някои паразитни растения и лиани. Такъв например е **бръшлянът** (*Nedera helix*), който се среща в дъбовите гори на по-свежи и влажни места. Бръшлянът покрива свободна от растителност повърхност и с помощта на адвентивните си корени се увива около стволите на дърветата.

Друго увивно растение което се среща често е **поветът** (*Clematis vitalba*). Увива се предимно около храсти и дървета по краищата на горските комплекси. Има възможност да се събират надземните му части, но количествата са незначителни.

Много ценни билки са и някои тревисти растения, които се срещат в района.

В откритите места, сечищата, поляните, голините се срещат редица ценни растения като **жълт и червен кантарион**, **енъовче**, **бял равнец**, **обикновен риган**, **лайка**, **млечка** и др.

Жълтият кантарион (*Hypericum perforatum*), известен и с името лечебна звъника, е международно признато и търсено лечебно растение. В резултат на безогледна експлоатация и неконтролирано събиране включително чрез изкореняване, находищата от жълт кантарион са намалели значително.

По горските поляни, а често и под склопа на изредените насаждения се среща **горската ягода** (*Fragaria vesca*). С лечебна цел се събират листата, а плодовете имат много добри вкусови качества. По-влаголюбиви лечебни растения като **копривата** (*Urtica dioica*), **ментата** (*Mentha aquatica*), **дивия джоджен** (*Mentha spicata*), **маточината**, **обикновения** и **теснолистия жиловлек** се срещат в микропониженията и на свежи изложения.

През есента започва цъфтежа на **есенния минзухар** (*Colchicum autumnale*), с който трябва да се внимава защото е отровно растение. Друго ценно лечебно растение срещащо се в района на дъбовите формации това е **подъбичето** (*Teucrium chamaedrys*).

Освен изброените растения в района има редица билкови растения, които често се явяват като плевелни видове. Такъв плевел е **троскотът**, който наред с вредите, които нанася на културните растения, съдържа много полезни вещества в корените си, използвани в съвременната медицина.

По подобен начин стоят нещата и с **магарешкия бодил** (*Onopordon acanthium*). Той се развива по склове и поляни и има голямо лечебно приложение в българската народна медицина като ободрително средство, което засилва сърдечната дейност и понижава кръвното налягане.

По-долу са изброени някои от лечебните растения, при които като дроги се използват цветовете, плодове, листа, кора и корени.

- **Обикновен гръмотрън** - *Ononis arvensis* - многогодишно тревисто растение. Расте по влажни ливади, по пясъци край реки, из покрайнините на горите и из храсталаци на добре осветени места. Вторично се среща като заплевител из ниви, зеленчукови и овощни градини и лозя. Използва се във фитотерапевтичната практика, само под лекарски контрол.

- **Горицвет** - *Adonis vernalis* - многогодишно тревисто растение с късо, дебело коренище. Расте по сухи ливади и пасища и каменисти местности. Използва се надземната част, която се събира по време на цъфтежа. Растението е отровно и се приема само под лекарски контрол.

- **Дилянка** - *Valeriana officinalis* - многогодишно тревисто растени с късо коренище и многобройни сочни корени, излъчващи силна, характерна миризма. Обитава по-влажни, сенчести места, крайнините на горите, ровове до към 1500 м. надморска височина. Използваемата част са коренищата.

- **Бъзак (тревист бъз)** - *Sambucus ebulus* - многогодишно тревисто растение. Расте масово в плътни популации край потоци, храсталаци и сечища. Мезофит, привързан към богати и влажни почви. Използва се корена.

- **Глухарче** - *Taraxacum officinale* - многогодишно тревисто растение с млечен сок. Расте повсеместно по пясъчливи места, из ливади и пасища, край пътищата, по зелени площи на паркове и градини. Използват се коренът, листата и млечния сок.

- **Троскот** - *Cynodon dactilon* - многогодишно тревисто растение с пълзящо коренище. У нас е повсеместно разпространен по тревисти места, пасища, ливади, храсталаци и като плевел до около 1200 м н.в. Използва се коренището.

- **Репей** - *Arctium lappa* - двегодишно тревисто растение със силно разклонено стъбло, високо до 2 метра. Расте предимно на необработвани терени и край изоставени сгради. Използват се едногодишните корени

- **Бабини зъби** - *Tribulus terrestris* - едногодишно тревисто растение със стъбло 10 – 60 см. Расте по пясъчливи и камениливи места, кай пътища и като плевел. Използва се надземната част - стръкове или цели растения, събрани по време на цъфтеж.

- **Лечебен росопас** - *Fumaria officinalis* - едногодишно тревисто растение. Расте из храсталаци, изоставени и рудерални местообитания, по угари и като плевел в градини, лозя и

окопни култури. Светлолюбив, студеноустойчив мезофит. Използва се във фитотерапевтичната практика под лекарски контрол.

- **Маточина - *Melissa officinalis*** - тревисто многогодишно растение с многобройни стъбла. Расте най-често край населени места, огради, гробища, пътища и в разредени храсталаци и горски поляни. Привързано е към умерено влажни и влажни, добре проветрени местообитания с богати почви. Използва се в парфюмерията, народната медицина, пчеларството.

- **Обикновено подъбиче - *Teucrium chamaedrys*** - многогодишно тревисто растение. Расте по сухи тревисти и каменисти места, в разредени, смесени гори и храсталаци. Използва се във фитотерапията.

- **Бял равнец - *Achillea millefolium*** - многогодишно тревисто растение. Расте из ливади и пасища, каменисти и тревисти места, изоставени ниви, край пътища и селища, вторично като заплевител в посеви. Използва се в билколечението. При предозиране са възможни отравяния.

- **Лайка – *Matricaria chamomilla*** - едногодишно тревисто растение с изправено и силно разклонено в горната част стъбло. Съцветието е кошничка. Расте по сухи места, пасища, бедни почви, като плевел в пролетните култури до около 1200 м н.в. Използват се кошничките.

- **Полски хвощ - *Equisetum arvense*** - многогодишно тревисто спорово растение. Расте край реки, потоци, често като плевел в градини, ливади, необработени места и ниви, по-рядко в сенчести гори. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Еньовче - *Galium verum*** - многогодишно тревисто растение, с дълго, разклонено коренище. Расте по умерено сухи или умерено влажни тревисти места, из ливади и пасища, горски поляни, покрай ниви и пътища. Използва се в народната медицина.

- **Гъстоцветен лопен - *Verbascum densiflorum*** - двугодишно тревисто растение. Среца се из цялата страна. Расте из храсталаци и редки гори, по слънчеви тревисти места, по бунища и буренливи терени. Използва се във фитотерапевтичната практика и народната медицина.

- **Черен бъз - *Sambucus nigra*** - ниско, листопадно дърво, което достига до 10 м височина. Цветовете са събрани в сложни гроздове (метлици). Сърцевината е мека. Среца се в състава на смесените широколистни гори като подлес, край реки и потоци, на плодородни и влажни почви, но понася и засушавания. Използват се корените, листата, цветовете и плодовете.

- **Червен (обикновен) глог - *Crataegus monogyna*** - бодлив храст. Среца се из цялата страна до към 1500 м н.в. Расте из храсталаци и гори, край пътеките в цялата страна. Умерено светлолюбив мезофит. Плодоноси предимно на открито. Използва се в официалната и народната медицина.

- **Дребнолистна липа - *Tilia cordata*** - дърво, с височина на стъблото до 30 метра. Расте по сенчести и умерено влажни места, из смесените широколистни гори. Студоустойчив вид, но зле понасящ ниската почвена и въздушна влажност. Не понася добре замърсения въздух в населените места. Използва се във фитотерапията.

- **Едрolistна липа - *Tilia platyphyllos*** - дърво, с височина на стъблото до 40 метра. Расте почти изключително във влажните и по-топли планински долини, където участва в образуване на смесените широколистни гори. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Сребролистна липа - *Tilia tomentosa*** - дърво с височина на стъблото 25 метра. Расте в смесени широколистни гори в равнините, предпланините и планините върху относително сухи почви. Изисква по-топъл климат и по-добро осветление в сравнение с другите липи, но е по-сухоустойчива. Използва се във фитотерапията.

- **Слез - *Malva sylvestris*** – двугодишно, по-рядко едногодишно или многогодишно тревисто растение с приповдигащи се или изправени стъбла. Цветовете са разположени в пазвите на листата. Използват се коренът, листата и цветовете.

- **Шапиче - *Alchemilla vulgaris*** – многогодишно тревисто растение с дребни, жълто-зелени цветове, събрани в метличести съцветия. Среца се по тревисти места, из влажни ливади, край планински потоци до около 1000 м н.в. Използва се цялото растение с коренището.

- **Мечо грозде - *Arctostaphylos uva-ursi*** - вечнозелено, пълзящо храстче с приповдигащи се крайни разклонения. Листата са с височина до 1,5 м. и са гъсто облистени. Плодът е топчеста червена ягода. Използват се листата.

- **Петнист змиярник - *Arum maculatum*** - многогодишно ревисо растение с овална или цилиндрична грудка, от която излизат 2-3 стреловидни или копиевидни, разположени на тънка и дълга дръжка. Цветовете са в съцветие кочан, обвит с покривен лист. Плодът е оранжево-червена, сочна ягода, силно отровен. Във фармакологията се използват свежите грудки. Расте из влажни и сенчести гори и храсталаци, най-често в планинския пояс до 1800 м н.в.

- **Копитник - *Asarum europaeum*** - многогодишно, вечнозелено, тревисто растение със сърцевидни листа във формата на копито. Цъфти с характерни дребни, виолетово-кафяви цветове. Расте във влажни, сенчести букови и борови гори до 1700 м. надморска височина. Използват се листата и коренищата.

- **Изтравниче** - *Asplenium trichomanes* - многогодишно тревисто растение с пълзящо, тупеско коренище, покрито с кафяви люспи и власинки. Разпространено е по влажни, сенчести и каменливи терени и скални пукнатини. В медицината се използва надземната част.

- **Кисел трън** - *Berberis vulgaris* - бодлив, силно разклонен храст, висок до 3 метра. Клоните са покрити с триделни и петделни бодли. Плодът е червена, продълговата ягода и заедно с листата има кисел вкус. Расте по сухи и каменливи места, в изредени гори и храсталаци до 1900 м. н.в. Използват се листата, плодовете и кората на корените.

- **Ранилист** - *Betonica officinalis* - многогодишно тревисто растение с изправено, гладко, четириръбесто, финовлакнесто стъбло. Разпространен е по неплодни земи, в разредени гори, върху глинести и пясъчливи почви до 1700 м.н.в. Използват се корена и листата.

- **Лудо биле** - *Atropa belladonna* - многогодишно тревисто растение с късо, едро, многоглавесто коренище и силно развит главен корен. Плодът е черно-виолетова, лъскава, сочна ягода. Расте по влажни и богати на хумус почви в разредени широколистни гори в среднопланинския пояс, особено по склоновете със североизточно изложение докъм 1500 м. надморска височина. Използват се листата и корените. Растението е силно отровно! Лечение се осъществява само под лекарски контрол! Съдържа алкалоида атропин използван в офталмологията и други области на медицината.

- **Дива тиква** - *Bryonia alba* - многогодишно тревисто еднородно (рядко двудомно) растение с грудковидно задебелен, жълтеникаво-белезникав корен. Расте из храсталаци и край пътища, предимно по влажни местообитания, из ниви и синори от морското равнище до към 1000 м. н.в. Отровно. Използва се във фитотерапията. Употребява се само под лекарски контрол.

- **Решетка** - *Carlina acanthifolia* - многогодишно тревисто растение, на което стъблото атрофира още в ембрион, с мощен, цилиндричен, сочен вертикален корен. Съцветието е кошничка. Расте по тревисти и каменливи места от 400 до 2000 м. н. в. Използва се корена.

- **Червен кантарион** - *Centaurium erythraea* - двегодишно тревисто растение. Расте по умерено влажни до сухи тревисти и каменисти места из пасища, изоставени обработваеми земи и ливади, в крайните на храсталаци и редки гори като елемент на естествената растителност. Събират се напълно цъфнали стръкове. Използват се във фитотерапията.

- **Чувен** - *Chenopodium bonus-henricus* - многогодишно тревисто растение с дебел, месест, многоглав корен. Расте по тревисти, рудерализирани места, край егреци, кошари, мандри и др. наторени места в предпланините и планините. Събират се корените, извадени след узряване на семената. Използват се във фитотерапията.

- **Мразовец** - *Colchicum autumnale* - многогодишно тревисто растение с видоизменено стъбло - грудко-луковица, без надземно стъбло. Цъфти през септември-ноември. Разпространен е повсеместно в цялата страна, по тревисти места, ливади, пасища и храсталаци в цялата страна до 2000 м.н.в. За лечебни цели се използват семената и по-малко корените. Отровно растение! Лечение само под лекарски контрол!

- **Момина сълза** - *Convallaria majalis* - многогодишно тревисто растение с пълзящо хоризонтално коренище. Цветоносното стъбло е без разклонения и листа. Листата са приосновни. Съцветието е върхно, гроздовидно. Плодът е кълбовидна, месеста, оранжево-червена ягода. Цъфти април – юни. Расте из светли широколистни гори и храсталаци, в равнините и планините, наредко в цялата страна, предимно на свежи месторастения до около 2000 м.н.в. Използваема част са листата и преди всичко цветовете в началото на цъфтежа.

- **Обикновена леска** - *Corylus avellana* - храст или малко дърво. Формира самостоятелни съобщества-храсталаци на мястото на изсечени или унищожени гори. Среща се и като подлес в дъбови и габъррови гори. Търпи изсичане, при което се формират нови гнезда от многобройни млади стъбла. Използва се в медицината.

- **Наумка** - *Cynoglossum officinale* - двугодишно тревисто растение с изправено, гъсто овласено коренище. Съцветието е разширена, пирамидална метлица. Расте по сухи, тревисти и рудерализирани места в цялата страна докъм 2000 м.н.в. Използват се стръковете.

- **Мъжка папрат** - *Driopteris filix-mas* - многогодишно тревисто растение с едро, до 30 см дебело коренище. Листата са дълги до 1 м, пересто нарязани. Размножава се чрез спори. Расте из влажни и сенчести гори и храсталаци до 1800 м.н.в. Използват се коренището и листата.

- **Боянка** - *Erysimum diffusum* - едногодишно тревисто растение с къс, вретеновиден корен. Стъблото е покрито с двуделни власинки. Цветовете са в гъсти гроздовидни съцветия. Разпространена е по сухи, тревисти и каменливи места, край пътища и огради и като плевел в нивите в цялата страна до 800 м.н.в. Използват се стръковете по време на цъфтежа.

- **Брястолистно орехче** - *Filipendula ulmaria* – многогодишно тревисто растение с хоризонтално коренище. Стъблото достига височина 1,5 м. Съцветията са дълги метлици. Плодът е мехунка. Расте край планински потоци и влажни ливади докъм 2000 м.н.в. Използват се върхните съцветия, листата и коренището.

- **Петниста бударица - *Galeopsis tetrahit*** - едногодишно растение. Расте по умерено влажни, тревисти и каменисти места в изредени гори, в сечища, и като плевел из нивите. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Лазаркия - *Galium odoratum*** - многогодишно тревисто растение, с изправено, неразклоняващо се, четириръбесто, голо стъбло. Цветовете са разположени по върховете и събрани в съцветие щит. Среща се в сенчести букови и буково-елови гори в предпланинските и планински части на страната между 600 и 1800 м н.в. Използват се стръковете без корена.

- **Градско омайниче - *Geum urbanum*** - многогодишно тревисто растение. Среща се в цялата страна. Расте из храсталаци, по сенчести места, в покрайнините на горите, по поляни, край селища и сгради, по изоставени места и други. Използва се във фитотерапията.

- **Сиротица - *Gratiola officinalis*** - многогодишно тревисто растение с пълзящо и възлесто коренище и кухо стъбло. Листата са срещуположни и приседнали. Плодът е кутийка. Расте по влажни ливади, край мочурища и по бреговете на водоеми в цялата страна. Използват се надземните органи, събрани по време на цъфтеж.

- **Кукурък - *Helleborus odoratus*** - многогодишно тревисто растение с пълзящо и възлесто коренище. Листата са длановидно нарязани. Цветовете са жълто-зелени, 2-4 на брой. Плодът е сборен, от срастнали в основата си мехунки. Расте в храсталаци, поляни, редки гори до 1800 м н.в. Използва се коренището. Отровно растение! Лечението се извършва под лекарски контрол.

- **Рунянка - *Hieracium pilosella*** - многогодишно тревисто растение, съдържащо млечен сок. Стъблото е единично, листата са приосновни. Цялото растение е покрито с гъсти, бели власинки. Цветовете са жълти. Съцветието е кошничка. Обитава горски поляни, тревисти сухи места в цялата страна до 2000 м н.в. Използва се цялото растение.

- **Хмел - *Humulus lupulus*** - многогодишно увивно двудомно растение. Расте из влажни широколистни гори и храсталаци, край реки и потоци. При подходящи условия се среща из цялата страна докъм 1000 м н.в. В хранително-вкусовата промишленост и във фитотерапевтичната практика се използват женските съцветия, събрани преди цъфтежа. При предозираня са възможни отравяния - употреба само под лекарски контрол!

- **Българско подрумиче - *Anthemis virescens*** – едно- или двугодишно тревисто растение, застрашен от изчезване вид, български ендемит. Включен е в европейския списък на редките, застрашените и ендемичните растения с категория незастрашен. Среща се на открити места и в покрайнините на горите в зоната на дъбовите гори докъм 300 м н.в. Расте поединично. Размножава се със семена. Има добри възобновителни възможности.

- **Синя хвойна - *Juniperus communis*** – вечно зелен храст или дърво, високо до 8 метра. Зърношишарките узряват на третата година. Месести, синьо-черни на цвят, с белезникав восъчен налеп. Расте по сухи и каменливи места, главно в планините до 1700 м н.в. Използват се клонките и месестите шишарки.

- **Лавровишня - *Laurocerasus officinalis*** - вечнозелен храст или малко дръвче, с височина до 1,5 метра. Разпространението ѝ е свързано с буковите гори. Предпочита северните склонове. Използват се листата, които се берат по време на цъфтеж. Действа болкоуспокояващо. В повишени дози билката е отровна! Приема се само под лекарско предписание!

- **Обикновена луличка - *Linaria vulgaris*** - многогодишно тревисто растение с вретеновиден корен. Расте по тревисти места, край пътища и орници, в покрайнини и храсталаци, и изредени горички, както и като плевел в околните култури със слята повърхност. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Птиче просо – *Lithospermum officinale*** - многогодишно тревисто растение с вретеновиден корен, с изправено и разклонено към върха си стъбло. Цветовете са кремаво-бели. Плодът е яйцевидно орехче. Среща се в посеви и тревисти места до 1400 м н.в. Използват се семената, листата и връхните съцветия.

- **Лечебна комунига - *Melilotus officinalis*** - двугодишно растение. Расте по влажни тревисти места в границите на естествената растителност или по нарушени терени край пътища и селища, в низините и предпланините до към 800 м н.в. Използва се във фитотерапевтичната практика, само под лекарски контрол.

- **Пипериче - *Persicaria hydropiper*** - едногодишно растение. Расте из влажни мочурливи места край езера, реки, потоци, канали, изкопи и като плевел в оризища, околните култури, и зеленчукови градини. Използва се във фитотерапевтичната практика, народната медицина, в хранително-вкусовата промишленост (като подправка и за оцветяване). Медоносно и фуражно растение.

- **Мехунка - *Physalis alkekengi*** - многогодишно тревисто растение. Расте из сенчести храсталаци и влажни местообитания. Използва се във фитотерапевтичната практика, само под лекарски контрол.

- **Сладка папрат** - *Polypodium vulgare* - многогодишно тревисто растение с хоризонтално, пълзящо коренище, често разположено и над земята. Размножава се със спори. Расте по влажни, сенчести каменливи места в горите из цялата страна. Използва се коренището.

- **Трепетлика** - *Populus tremula* - дърво с гладка, зелена кора, достигащо до 30 м височина. Короната е широка и рехава. Листата са закръглени, триъгълни или ромбовидни, на дълги дръжки. Цъфтежът е преди разлистването. Плодът е разпуклива кутийка, семената са с хвърчилка. Расте из гори, сечища и пожарища, предимно в планините докъм 1800 м н.в. Използват се кората, дървесината и листата в свежо състояние.

- **Горско прозорче** - *Potentilla erecta* - многогодишно тревисто растение с почти хоризонтално, дебело, възлесто коренище. Цветът е жълт. Расте из мочурливи и влажни ливади в предпланините и планините, от 500 до 2800 м н.в. Използват се коренищата.

- **Пълзящо прозорче** - *Potentilla reptans* - многогодишно тревисто растение. Расте по тревисти места, край селища, долове, реки и потоци. Използва се във фитотерапевтичната практика и народната медицина.

- **Орлова папрат** - *Pteridium aquilinum* - многогодишно тревисто растение с едри листа, дълги до 2 метра. В народната медицина се използват коренищата и листата.

- **Лечебна медуница** - *Pulmonaria officinalis* - многогодишно тревисто, грубовлакнесто растение. Расте из сенчести, храсталачни и умерено влажни широколистни гори главно в предпланините и планините. Събират се листа и цъфтящи надземни части. Използват се във фитотерапевтичната практика.

- **Зърника** - *Rhamnus catharticus* - храст или неголямо дърво, с къси клонки, някои от които бодливи. Цветовете са зеленикави, по 10-15 в пазвите на листата. Плодът е сочен, костилков, черен и лъскав. Среща се из храсталаци, край реките докъм 1200 м н.в. Цъфти през юни. В медицината се използват плода, листата и кората.

- **Обикновен киселец** - *Rumex acetosa* - многогодишно двудомно растение. Расте по влажни поляни, ливади и тревисти места из цялата страна докъм 2300 м н.в. Събират се листа и млади стъбла преди началото на цъфтежа. Използват се в народната медицина и фитотерапевтичната практика, като зеленчук в свежо или преработено състояние.

- **Бодлив залист** - *Ruscus aculeatus* - ниско, вечнозелено храстче със силно разклонено гладко стъбло, с пълзящо коренище. Плодът е месеста червена ягода. Среща се в гори и храсталаци до към 900 м н.в. Използват се коренищата и листата.

- **Дебрия** - *Sanicula europaea* - многогодишно тревисто растение с изправено, гладко, тънко стъбло. Коренището е възлесто и нишковидно. Цветовете са събрани в сложен сенник. Има силен мирис и горчив вкус. Използва се цялото растение.

- **Лечебно сапунче** - *Saponaria officinalis* - многогодишно растение с пълзящо коренище. Расте по пясъкливи и чакълести места край реки, потоци и ж.п. линии, по диги на канали, в храсталаци и други. Използва се в билколечението.

- **Балканска чубрица** - *Satureja pilosa* - многогодишно тревисто растение или полухраст с височина до 50 см. В основата си стъблото е голо, с две влакнести линии. Цветовете са 3-5, в пазвите на листата, образуващи класовидно съцветие. Плодът е орехче. Расте по варовитите склонове на Стара планина и Родопите. Използват се цъфтящите върхове.

- **Живениче** - *Scrophularia nodosa* - многогодишно тревисто растение с подземно хоризонтално коренище с грудки. Расте из горски, влажни, сенчести места, изкопи, край пътища, по заливни крайречни тераси. Сенкоиздръжлив мезофит. Събират се коренища след узряване на плодовете. Използват се във фитотерапевтичната практика. Употребява се само под лекарски контрол.

- **Лютива тлъстига** - *Sedum acre* - многогодишно тревисто растение с разклонено в основата си пълзящо стъбло. Коренчето е тънко и пълзящо. Листата са месести, сочни и овални. Имат парлив вкус. Расте по сухи и камеливи места до 2000 м н.в. В съвременната медицина се употребява надземната част.

- **Черно кучешко грозде** - *Solanum nigrum* - едногодишно тревисто растение. Расте по изоставени буренливи и необработени места, градини, покрай пътища, огради като плевел и бурен в цялата страна. Използва се в народната медицина, само под лекарски контрол.

- **Горски енчец** - *Solidago virgaurea* - многогодишно тревисто растение с късо коренище. Стъблото му е изправено, преминава в крилата дръжка. Цветовете са събрани в цилиндрични кошнички, в гроздовидно или метличесто съцветие. Плодът е ресничеста хвърчилка. Коренището е възлесто. Расте из храсталаци и редки гори, по тревисти и скални места до 2300 м н.в. Използва се цялото растение.

- **Офика** - *Sorbus aucuparia* - дърво. Расте върху различни типове почви, но предимно върху добре дренирани, единично или на малобройни групи. Събират се плодовете от септември до падане на първите снегове. Използват се във фитотерапевтичната практика. Отровно при предозиране - употреба само под лекарски контрол!

- **Черен оман - *Symphytum officinale*** – многогодишно тревисто растение с крехък корен. Стъблото е изправено, в горната си част расклонено, ръбесто и грапаво. Цветовете са виолетови, рядко розови или бели. Плодът е лъскаво черно орехче. Среща се по влажни места из крайречни храсталаци, край огради и пътеки из низините и предпланините. Използва се корена.

- **Върбинка - *Verbena officinalis*** - многогодишно тревисто растение с изправени или възходящи стъбла. Среща се във всички части на страната.

Расте по влажни и умерено влажни и буренливи места в низините и планините, до към 1000 м н.в. Използва се в официалната и народната медицина.

- **Вратига - *Tanacetum vulgare*** - многогодишно тревисто растение. Расте из храсталачни места, разредени гори, горски покрайнини и поляни, из сечища, тревисти и каменисти места, като елемент на естествената растителност, по-рядко вторично по изоставени буренливи места. Среща се в разредени съобщества на дъб, бук, бял бор, смърч и други. Популациите са с мозаечна структура, на места значително плътни. Използва се във фитотерапията.

- **Великденче - *Veronica officinalis*** - многогодишно тревисто влакнесто растение с тънко, пълзящо коренище. Среща се из цялата страна, особено в умерено влажните гористи и храсталачни места. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Червена калина - *Viburnum opulus*** - храст, силно разклонен, висок до 4 метра. Цветовете са бели, събрани в щитовидни съцветия. Среща се из гори и храсталаци, главно в планините, почти до 2000 м н.в. Използва се кората, понякога и цветовете.

- **Зимзелен - *Vinca minor*** - многогодишно тревисто растение с пълзящи стъбла. Листата са вечнозелени, кожести. Цветовете са синьо-виолетови. Среща се из храсталаци и по-сухи каменливи места, предимно по варовити терени в цялата страна до 1300 м н.в. Отглежда се като декоративно растение. Използват се листата.

- **Миризлива теменуга - *Viola odorata*** - многогодишно тревисто растение. Расте по влажни и умерено влажни, каменисти, песъчливи и тревисти места, край потоци и реки. Използва се във фитотерапията, парфюмерийната промишленост и като декоративно растение.

- **Трицветна теменуга - *Viola tricolor*** - двегодишно или едногодишно тревисто растение. Расте из ливади и тревисти места, пасища, храсталаци, като плевел из ниви и градини, лозя, в низините, предпланините и планините до към 1800 м н.в. Използва се във фитотерапията.

- **Бял имел - *Viscum album*** - малък полупаразитен храст, вечно зелен, вилужно разклонен. Прикрепва се към растението гостоприемник посредством т.н. хаустории и използва от тях вода и минерални соли, а фотосинтезира самостоятелно. Плодът е топчеста бяла ягода с дребни лепкави семена. Среща се из цялата страна. Използват се листата.

- **Горска ягода - *Fragaria vesca*** - многогодишно тревисто растение с хоризонтално или косо люспесто коренище. Расте масово в разсветлените гори от бял бор, също из храсталаци, сечища и тревисти места и по-рядко по поляните сред горите. Плодоноси през юни - септември и се размножава предимно вегетативно чрез столони. Възобновителния ритъм е добър, дори в условията на ползване.

- **Теснолистен живовляк - *Plantago lanceolata*** - многогодишно тревисто растение със силно разклонено коренище. Расте из ливади, пасища, по сухи и умерено влажни, тревисти и песъчливи места, край пътища, като плевел в градини, лозя и окопни култури. Използва се във фитотерапевтичната практика. При вътрешна употреба са възможни отравяния.

- **Широколистен живовляк - *Plantago major*** - многогодишно тревисто растение. Расте по влажни, тревисти, песъчливи и наводнени места, край реки, блата, изкопи, край пътища и сечища. Използва се във фитотерапевтичната практика. При вътрешна употреба са възможни отравяния.

- **Обикновена мента (джоджен) - *Mentha spicata complex*** - изправено многогодишно растение с надземни и подземни коренища. Среща се по влажни, тревисти места, край реки и блата, в низините и планините. Култивира се като подправка, но се ползва и за билколечение.

- **Малина - *Rubus idaeus*** - полухраст с изправени, вдървенели стъбла. Расте из храсталаци и като подлес в широколистни и иглолистни гори, а понякога образува самостоятелни съобщества на територията на сечища, ветровали, пожарища, край пътища и други. Използва се във фитотерапията, като билка в народната медицина, като суровина в хранително-вкусовата промишленост, както и в домакинството - за сиропи, сладка, конфитюри и други.

- **Къпина - *Rubus sp.*** – подрод храсти от сем. Розоцветни. В България растат 45 – 50 вида, предимно в равнинни местности, по сухи хълмове, гори, сечища, храсталаци и по скалистите части на планините. Стъблата са бодливи, пълзящи, дъговидно извити, до 2 м височина. Листата са текоперести. Цветовете са бели или розови. Плодът е сборен, съставен от многобройни орехчета, тъмночервен до черен след като узрее. Използват се неразтворените цветове, листата, крехкото стъбло и плодовете.

- **Подбел - *Tussilago farfara*** - многогодишно тревисто растение. Расте по насипи, влажни брегове, край канали, изоставени места на глинеста почва, в границите на естествената растителност, но на отворени участъци с нарушена растителност. На места се развива като заплевител из влажни зеленчукови и овощни градини. Има фитотерапевтично приложение.

- **Смрадлика - *Cotinus coggygria*** - храст, рядко ниско дърво. Расте по сухи и каменисти почви из храсталаци, в дъбови гори, предимно върху варовици, в равнините и предпланинските райони. Образува и самостоятелни вторични съобщества на мястото на унищожените дъбови и други гори. Листата на смрадликата са особено ценни, защото съдържат до 25% дъбилни вещества, етерични масла, флавоноиди и др. Използва се във фитотерапевтичната практика, парфюмерията, като багрило и като декоративно растение. При вътрешно използване е отровно. Употреба само под лекарски контрол!

- **Обикновена шипка - *Rosa canina*** - храст, с дъговидно извити клони. Расте из храсталаци, тревисти терени, покрай речни тераси и потоци, по синорите, из пустеещи селскостопански земи, в покрайнините на горите и други. Тя е доста устойчив вид и може да се срещне както на много бедни месторастения и скални терени, така и върху дълбоки плодородни почви. Обилно плодоноси като плодовете ѝ са особено ценни с голямото си съдържание на витамин С. Използва се във фитотерапевтичната практика, хранително-вкусовата промишленост, в народната медицина, в домашното производство на сиропи, мармалади и други.

- **Драка - *Paliurus spina-christi*** - силно разклонен бодлив храст, висок до 3 метра. Цветовите са жълто-зелени, дребни, събрани в гроздовидни съцветия. Плодът е вдървеняла дисковидна жълто-кафява крилатка. Среща се в почти цялата страна докъм 600 м н.в. Използват се плодовете.

- **Бял трън - *Silybum marianum*** - едногодишно или двугодишно растение с право, неразклонено или слабо разклонено стъбло, високо до 1,5 метра. Цветовите са в кошнички, пурпурночервени. Плодовете са с хвърчилки от бели власинки. Среща се по пътища и около изоставени сгради докъм 1300 м н.в. Използват се листата, корените и семената.

- **Зимен дъб - *Quercus petraea*** - дърво достигащо до 40 м. Това е най-често срещания дъб в България. Среща се докъм 1600 м н.в. Използва се кората.

- **Бяла върба - *Salix alba*** - едnodомно дърво, високо до 25-30 м, с широка корона и надлъжно напукана кора. Расте по влажни и блатисти места, край потоци, реки, блата и езера, из крайбрежните гори и храсталаци, заедно с други видове върби и тополи. Използва се във фитотерапевтичната практика. Кората съдържа алкалоида салицил, основна съставка на аскорбиновата киселина (аспирин).

- **Бяла бреза - *Betula alba*** - дърво с кора на характерни бели и черни петна. Листата са ромбовидни или сърцевидни, на дълги дръжки. Цветовите са събрани в реси. Плодът е крилато орехче. Среща се в цялата страна в иглолистни и широколистни гори, сечища и по скалистите места. Тя е най-светлолюбивия широколистен вид. Изкачва се до 2000 м н.в. Използват се пъпките, кората, сокът рано напролет и листата.

- **Мъждрян - *Fraxinus ornus*** - храст или дърво до 15 метра. Среща се доста често в страната. Расте по каменистите склонове на дефилетата при пълно слънчево осветление.

Видът е силно пластичен. Издържа добре засушаванията, понася засенчванията и е непридирчив към почвените условия. Често формира самостоятелни съобщества. Кората се използва като суровина във фармацевтичната промишленост за производство на ескулин.

- **Паричка - *Bellis perennis*** - Многогодишно тревисто растение без надземно стъбло и с пълзящо коренище. Листата са събрани в приосновна розетка. Цветовите са събрани в съцветие кошничка. Плодът е хвърчилка. Расте по тревисти места и храсталаци в цялата страна до 1400 м н.в. Използват се листата и цветовете.

- **Обикновен повет - *Clematis vitalba*** - многогодишно катерливо или увивно растение. Расте из горите и храсталаци предимно на влажни места, от морското равнище до 1000 м н.в. Светлолюбив мезофит. Събират се листата, корените и цветовете от юни до август. Използват се във фитотерапевтичната практика.

- **Обикновен дрян - *Cornus mas*** - храст с кафявозеленикави клонки. Расте разпръснато или групово в смесени дъбови гори, където се явява като подлес, както и из храсталаци и скалисти склонове върху различни почви. Плодовете на дряна съдържат глюкозиди, плодови киселини, витамини и други полезни вещества. Плодоноси рядко. Използва се във фитотерапията.

- **Кукувича прежда - *Cuscuta europaеа*** - едногодишно безхлорофилно паразитно растение, увиващо се около гостоприемника и прикрепващо се за него. Паразитира по различни тревисти растения и храсти. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Критски ветрогон - *Eryngium creticum*** - Многогодишно тревисто растение, застрашен от изчезване вид. Расте по сухи, тревисти места, пасища и храсталаци с бедни почви до 300 м н.в. Размножава се със семена.

- **Елшовиден зърнастец - *Frangula alnus*** - храст, висок 1-3 м, или дърво, високо 5-7 м. Расте из влажните, крайречни храсталаци и редки горички, край блата, реки и потоци. Среца се рядко в низините и планините из цялата страна до 1000 м н.в. Събира се кората през април-май и зрелите плодове последователно през август и септември. Използват се във фитотерапевтичната практика.

- **Жълтуга - *Genista tinctoria*** - силно разклонен храст или полухраст, достигащ височина 30-60 см. Цветовете са жълти, събрани в рехави, гроздовидни съцветия. Плодът е дълъг тъмнокафяв боб. Расте из храсталаци и просветлени гори до 1500 м н.в. в цялата страна. Използват се цъфтящите и облистени връхни части.

- **Кръвен здравец - *Geranium sanguineum*** - многогодишно тревисто растение с вечнозелени, силно нарязани листа и разклонено коренище. Расте по сухи, тревисти и каменливи места, из храсталаци и горски поляни по цялата страна почти до 2000 м н.в. Използва се коренището.

- **Зловонен здравец - *Geranium robertianum*** - едногодишно тревисто растение с неприятна миризма. Цветовете са розово-червени. Плодът е разпуклива кутийка. Расте из влажни, сенчести места, гори и храсталаци в цялата страна почти до 2000 м н.в. Използва се надземната част.

- **Бръшлян - *Hedera helix*** - вечнозелено, увивно или пълзящо растение, с адвентивни коренчета на стъблата. При подходящи условия бръшлянът се среща във всички части на страната. Расте из храсталаците, поляните и разсветлените гори. Отровно! Използва се във фитотерапевтичната практика. Употребява се само под лекарски контрол.

- **Голо изсипливче - *Herniaria glabra*** - едногодишно или двугодишно растение. Расте по песъчливи, тревисти и скалисти места, свежи до влажни. Използва се във фитотерапевтичната практика, само под лекарски контрол.

- **Черен блян - *Hyoscyamus niger*** - двегодишно (по рядко едногодишно) тревисто растение с дебел вретеновиден корен. Расте по сметища, буренливи места, край огради, пътища, изоставени зеленчукови градини и терените, които обилно се наторяват с естествен тор. Използва се в билколечението, само под лекарски контрол.

- **Дяволска уста - *Leonurus cardiaca*** - многогодишно тревисто растение с вдървеняло коренище. Среца се като рудерално растение, единично или образува по-големи групи край селища, бунища, пътища, в края на синуриите, сред храсталаци, пасища и горски поляни. Използва се в официалната и народната медицина.

- **Пчелинок - *Marrubium vulgare*** - многогодишно тревисто растение с четириръбесто стъбло, разклонено в основата, осеяно с власинки и вретеновиден дървенист корен. Цветовете са бели, приседнали, разположени в пазвите на връхните части на стъблото. Плодът е орехче. Среца се покрай пътищата, по хълмисти места. Сухи наклонени терени до 1500 м н.в. Използват се връхните съцветия и листата.

- **Гингер (магарешки трън) - *Onopordon acanthinum*** - едногодишно или двугодишно тревисто растение с височина до 2,5 метра. Стъблото е бодливо, силно разклонено в горната си част, покрито с бели власинки. Цветните кошнички са полукулбовидни, многоцветни, единични или разположени по 2-3 на върха на стъблото. Обитава сухи, каменливи места, в населените места или като плевел в нивите докъм 1500 м н.в. Използват се кошничките.

- **Червен божур - *Paeonia peregrina*** - многогодишно тревисто растение с късо и вретеновидно надебелени, грудковидни корени. Цветовете са тъмно- или светлочервени, рядко розови. Плодът е сборен, съставен от 203 кадифено-мъхести мехунки. Семената са черни и лъскави. Расте из храсталаци и редки гори по каменисти и тревисти места из цялата страна до 1000 м н.в. Използват се корена, венчелистчетата и семената.

- **Лечебна иглика - *Primula veris*** - многогодишно тревисто растение. Расте из храсталаци, по горски поляни, покрайнините и в разредените широколистни гори, а на места навлиза и в иглолистния пояс. Събират се листата, цветовете и коренищата. Използват се във фитотерапевтичната практика и за приготвяне на фитопрепарати.

- **Левурда - *Allium ursinum*** - многогодишно тревисто луковично растение. Стъблото е тристенно, обхванато в основата от листни влагалища. Листата са две. Съцветието е полукулбовиден сенник. Цветовете са бели, плодът е тригнездна кутийка. Расте из сенчести широколистни гори в цялата страна докъм 1200 м н.в. Използват се луковиците.

- **Черна елша - *Alnus glutinosa*** - дърво. Расте край потоците и някои водоеми, от низините до долния планински пояс, докъм 1000 м н.в. Светлолюбиво дърво. Събират се шишарковидните женски съцветия. Използват се в фитотерапевтичната практика.

- **Обикновен пелин - *Artemisia absinthium*** - многогодишно тревисто растение с характерна силна миризма. Расте по изоставени и затревени терени край селища, пътища, ж.п.линии и други, или из разредени гори и храсталаци. Използва се в билколечението.

- **Змийско мляко - *Chelidonium majus*** - многогодишно тревисто растение с гъст, оранжев, млечен сок. Расте на каменисти, сенчести или открити влажни места, в храсталаци, на рудерализирани места край селища и в тях, в разредени гори, градини, по изоставени места до 1500 м н.в. Събират се надземните части във фаза на цъфтеж и в началото на плодообразуването. Използват се във фитотерапията, народната медицина. Приложението му във фитотерапията изисква лекарски контрол.

- **Синя жлъчка - *Cichorium intybus*** - многогодишно тревисто растение. Среща се из цялата страна. Расте из ливади, изоставени и буренливи места, край селища, пътища, ж.п.линии, като плевел в градини, лозя и окопни култури, в низините и планините от морското равнище до към 1000-1500 м н.в. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Вълнест напръстник - *Digitalis lanata*** - двегодишно до многогодишно тревисто растение. Расте по сухи до умерено влажни тревисти и каменисти места, из храсталаците и в крайнините на редките широколистни гори. Събират се листата през фазите пъпкуване и цъфтеж. Използват се във фитотерапевтичната практика и народна медицина. Употреба само под контрол на лекар - при предозиране са възможни отравяния.

- **Жълт кантарион (звъника) - *Hypericum perforatum*** - многогодишно тревисто растение с хоризонтално, пълзящо коренище. Расте по сухи, тревисти, каменисти и храсталачни месторастения, в разредени гори и сечища, по необработваеми места, край пътища. Светлолюбив ксерофит - ксеромезофит. Събира се горната част на стъблото с листата и цветовете. Използва се във фармацевтичната промишленост, фитотерапевтичната практика, в ликьорената и кожухарската промишленост. Най-много употребявана билка.

- **Блатно кокиче - *Leucojum aestivum*** - включено е в Приложение 4 от закона за биологичното разнообразие и е под специален режим на опазване и регулирано ползване. Събират се надземните части през цъфтежа. Използват се като суровина за производство на алкалоида галантамин. Употреба само под лекарски контрол!

- **Мащерка - *Thymus vulgaris*** - полухрастче, високо до 20 см. Расте по тревисти места, край пътища и орници, в покрайнини и храсталаци и разредени горички. Използват се листата и цветовете. Събират се от април до октомври. Използва се във фитотерапевтичната практика

- **Обикновен риган - *Origanum vulgare*** - многогодишно тревисто растение. Среща се из цялата страна. Расте из храсталаци, разредени гори и горски поляни от низините до 2000 м н.в. Използва се в парфюмерията и фитотерапията.

- **Чобанка - *Petasites hybridus*** - многогодишно тревисто двудомно растение. Расте по влажни, каменисти, песъчливи и тревисти, крайпоточни и крайречни места. Използва се във фитотерапията.

- **Голяма телчарка - *Polygala major*** - многогодишно тревисто растение. Расте из ливади, по тревисти места и в храсталаци, на варовит терен. Използва се във фитотерапията.

- **Пача трева - *Polygonum aviculare*** - едногодишно тревисто растение. Расте като плевел в посевите, както и по тревисти места край селищата, по синорите, пътищата и дори по утъпкани терени от крайбрежието до към 1200 м н.в. Използва се във фитотерапията.

- **Трънка - *Prunus spinosa*** - храст със силно разклонено стъбло. Расте из храсталаци, по синори, пасища, пустеещи места, край пътища, в покрайнините на дъбови гори. Дребноплодно растение. Понякога образува самостоятелни храстови съобщества. Използва се във фитотерапевтичната практика.

- **Жълтурче - *Ranunculus ficaria*** - многогодишно тревисто растение. Расте по влажни ливади, из храсталаците и широколистните гори. Сенкоиздръжлив вид, с известно предпочитание към разсветлените места. Използва се в народната медицина.

Видове растения с особен статус:

- **Бяла ела - *Abies alba*** - вечнозелено, иглолистно дърво. Достига височина 40-50 метра. За района на стопанството е рядък вид

- **Червена съсънка - *Anemone pavonina*** - многогодишно тревисто растение. Обитава разредени гори и храсталаци. Защитен вид.

- **Румелийска звъника - *Hypericum rumeliacum*** - многогодишно тревисто растение. Балкански ендемит. Обитава сухи, каменисти, предимно варовити места.

- **Паяковидна пчелица (орхидея) - *Ophrys mammosa*** - многогодишно тревисто растение. Расте по сухи, каменисти и тревисти места, и в храсталаците, на варовит терен. Защитен вид.

- **Благороден лопен - *Verbascum nobile*** - Български ендемит. Отразен в Червената книга, като застрашен вид.

- **Багрилна айважива - *Alkanna tinktoria*** - тревисто многогодишно гъстовлакнесто растение. Среща се ограничено в някои райони на страната, включително Свиленградско. Расте по сухи,

каменисти и храсталачни места до 1000 м н.в. Корените събрани след приключване на вегетацията се използват в официалната и народната медицина.

- **Блатен аир - *Acorus calamus*** – многогодишно тревисто растение с височина около 50 см. Естествения му ареал е в Азия и атлантическата част на Северна Америка. У нас е отглеждан и впоследствие подивял. Обитава мочурливи места край реките. Използват се коренищата. Трябва да се внимава при събирането, защото всичките му разновидности с изключение на диплоидния съдържат канцерогенния и плодотворен алкалоид асарон. Приложение само под лекарско предписание и наблюдение! Защитен е от закона.

- **Златовръх - *Rhodiola rosea*** - защитен вид, двудомно многогодишно растение; среща се в райони до 2200 м н. в. От един корен израстват по няколко издънки. Достига 5-35 см височина.

В сухите коренища се съдържат много етерични масла от основните химични класове въглеводороди, алкохоли и др., като са идентифицирани повече от 80 летливи съединения. Подобрява физическото и психическо състояние и способства за намаляване на умората.

Видове растения, включени в Червената книга на Р. България с категория рядък вид:

- **Тракийска класица - *Alopecurus thracicus*** - едногодишно тревисто растение, рядък вид, български ендемит, защитен. Расте върху наносни почви. Размножава се със семена.

- **Полегнал изолепис - *Isolepis supina*** - едногодишно тревисто растение, рядък, защитен вид. Среща се из разливи на реки и в блатата докъм 150 м н.в. Размножава се със семена.

- **Теснолистен ручейник - *Sium sisarum*** - многогодишно тревисто растение, рядък вид. Расте край блатата и мочурища до около 500 м н.в. Популациите са изградени от малко на брой, разпръснати на относително голямо разстояние индивиди. Размножава се със семена.

- **Обикновен тис (отровачка) - *Taxus baccata*** - иглолистно дърво, което често се развива като храст, със сивокафява кора на стъблото. Иглиците са лъскави, тъмнозелени, а отдолу по светли, матови. Зрелите семена имат месестата обвивка (арилус) с яркомалиновочерв цвят. Тя е сладка, служи за храна на птиците и е единствената неотровна част на растението. У нас се среща в почти всички планини, но е представен с единични екземпляри или малки групи при надморска височина от 1100 - 1200 метра. Тисът достига възраст до 4000 години. Листата и младите клонки се използват в народната медицина при нервни и сърдечни заболявания и при простуда, а от съдържащите се в тъканите отровни вещества се разработват противотуморни лекарствени препарати. Защитен от закона вид, използва се и за озеленяване.

Видове растения, включени в Червената книга на Р. България с категория застрашен от изчезване вид:

- **Игликова айважива - *Alkanna primuliflora*** - застрашен от изчезване, балкански ендемит, защитен вид.

- **Лимодорум - *Limodorum abortivum*** - многогодишно тревисто растение. Обитава широколистни гори, храсталаци и поляни, застрашен вид, защитен от закона.

- **Гризебахова кутявка - *Moehringia grisebachii*** - многогодишно тревисто растение, застрашен вид. Среща се по сухи, варовити, каменисти и тревисти места. Размножава се със семена. Има добри възобновителни възможности.

- **Източна челебитка - *Nigella orientalis*** - едногодишно тревисто растение, застрашен от изчезване и защитен вид. Среща се по сухи, тревисти и каменливи места на варовит терен. Размножава се със семена.

- **Чуждестранен щпорец - *Delphinium peregrinum*** - едногодишно тревисто растение, застрашен от изчезване вид. Расте по тревисти места и храсталаци на сухи и бедни почви в равнините и ксеротермичния дъбов пояс. Размножава се със семена. Има добри възобновителни възможности.

- **Костова тлъстига - *Sedum kostovii*** - многогодишно или едногодишно тревисто растение, застрашен от изчезване и защитен вид, български ендемит. Включен е в европейския списък на редките, застрашените и ендемичните растения с категория рядък. Расте по пясъчливи и каменисти места и горски поляни. Среща се в чисти или в смесени съобщества. Размножава се вегетативно и със семена. Има добри възобновителни възможности.

- **Етненска тлъстига - *Sedum aetnense*** - едногодишно тревисто растение. Расте по пясъчливи и каменисти места, отразен в Червената книга като застрашен.

- **Азиатска каменоломка - *Saxifraga mollis*** - многогодишно тревисто растение, застрашен от изчезване и защитен вид. Среща се по каменисти и тревисти места в ксеротермичния дъбов пояс. Размножава се със семена и вегетативно.

- **Остроцветна дзука - *Juncus acutiflorus*** - многогодишно тревисто растение, застрашен вид. Среща се върху наносни пясъци и влажни места край реки, от 50 до 750 м н.в., единично или на твърде малки групи. Размножава се със семена.

- **Спелтовиден егилопс - *Aegilops speltoides*** - едногодишно тревисто растение, застрашен вид. Обитава сухи тревисти места и изоставени обработваеми площи от 50 до 200 м н.в. в малки популации. Размножава се със семена.

- **Блатно кокиче - *Leucosium aestivum*** - многогодишно луковично растение. Застрашен вид. Разпространено е покрай реките Дунав, Марица, Тунджа, Камчия, Ропотамо и др. Обитава мочурливи и периодично заливани ливади, крайречни разредени гори и по поречията. Някои от популациите му са със значителна численост. Размножава се със семена и вегетативно.

- **Оливиеров минзухар - *Crocus olivieri*** - многогодишно тревисто растение с грудковидна луковича, застрашен от изчезване, балкански ендемит, защитен от закона. Расте по сухи, припечни, тревисти места и разредени храсталаци в хълмистите равнини и ксеротермичния дъбов пояс. Участва в състава на съобщества заедно с видове като садина, белизма, типец, теснолистен клин и други. Популациите са многочислени. Размножава се със семена и вегетативно (с дъщерни грудколуковици). Има добра жизненост.

- **Бяла лупина - *Lupinus albus*** - едногодишно тревисто растение, застрашен вид, защитен от закона. Расте по откритите и пустеещи места на силно излужени и оподзолени канелени горски почви. Размножава се със семена. Има сравнително добри размножителни възможности.

- **Кълбеста детелина - *Trifolium globosum*** - едногодишно тревисто растение, застрашен от изчезване вид. Среща се по сухи тревисти места (до 150 м н.в.), в популации с малка плътност. Размножава се със семена.

- **Грудков здравец - *Geranium tuberosum*** - многогодишно тревисто растение, застрашен вид. Обитава тревисти, каменисти и храсталачни места (докъм 800 м н.в.). Среща се единично или в малки популации. Размножава се със семена и вегетативно.

- **Андрахне - *Andrachne telephioides*** – полухраст, застрашен вид. Обитава сухи, тревисти места и полянки в разредени гори и храсталаци с участие на космат дъб, цер и драка, върху канелени горски почви докъм 200 м н.в. Размножава се със семена. Има добри възобновителни възможности.

- **Прешленолистен надводник - *Elatine alsinastrum*** - едногодишно тревисто растение, застрашен вид. Включен е в европейския списък на редките, застрашените и ендемичните растения с категория уязвим. Расте по мочурища, блата, бавнотечащи води и силно овлажнени почви. Популациите са изградени от малко на брой, пръснати на сравнително голямо разстояние индивиди. Размножава се със семена.

- **Ехинофора - *Echinophora sibthorpiana*** - многогодишно тревисто растение, застрашен от изчезване вид. Расте по сухи, каменливи места на плитки, ерозирани и излужени канелени горски почви до около 300 м н.в. Размножава се със семена, но възобновителната му способност е слаба.

- **Кръглолистен трибел - *Smyrniurn rotundifolium*** - двегодишно тревисто растение, застрашен от изчезване вид. Среща се из гори и храсталаци в предпланините и долния планински пояс на излужени канелени горски почви. Има оптимално развитие и добра плътност на популациите. Размножава се със семена. Жизнен вид с добри възобновителни възможности при наличие на типичните за него месторастения.

- **Жълта урока - *Vupleurum flavum*** - едногодишно тревисто растение, застрашен от изчезване вид, балкански ендемит. Среща се по сухи, тревисти, пясъчливи и каменисти места, пасища и пустеещи земи, най - често в низините, по - рядко в планините до 800 м н.в. Размножава се със семена.

- **Морковидна стефанопия - *Stefanoffia daucooides*** - двегодишно тревисто растение, застрашен от изчезване и защитен от закона вид. Расте по сухи, тревисти места и храсталаци от 50 до 300 м н.в. Размножава се предимно със семена. Има добри възпроизводителни възможности, но се възобновява сравнително бавно.

- **Стълбчесто паче гнездо - *Anchusa stylosa*** - едногодишно тревисто растение, застрашен вид. Среща се по сухи, тревисти и каменливи места до 300 м н.в. Размножава се със семена.

- **Върбинкова какула - *Salvia verbenaca*** - многогодишно тревисто растение с късо коренище, застрашен от изчезване вид. Расте по тревисти, буренливи места в равнините и долния планински пояс. Образува плътни популации. Размножава се със семена. Има добри възобновителни възможности.

- **Одрински лопен - *Verbascum adrianopolitanum*** - двегодишно тревисто растение, застрашен от изчезване и защитен от закона вид, балкански ендемит. Включен е в европейския списък на редките, застрашените и ендемичните растения с категория рядък. Расте по сухи, тревисти и каменисти места, на припеци и из редки дъбови гори върху варовикова или гранитна основна скала на излужена канелена горска и хумусно-карбонатна почва. Среща се рядко, с единични екземпляри. Размножава се със семена. Има добри възпроизводителни възможности, но се възобновява бавно.

- **Беззащитна метличина - *Centaurea inermis*** - двегодишно тревисто растение, застрашен от изчезване вид, български ендемит. Среща се по сухи, тревисти места с канелени горски почви, в пояса на ксерофилните дъбови гори. Размножава се със семена. Има ограничени възобновителни възможности.

- **Френска дрипавка - *Crepis nicaeensis*** - двегодишно тревисто растение, застрашен от изчезване вид. Среща се из разредени дъбови гори, храсталаци и тревни съобщества докъм 300 м н.в. Размножава се със семена.

- **Благороден лопен - *Verbascum nobile*** - български ендемит. Отразен в Червената книга, като застрашен вид.

- **Жешля - *Acer heldreichii*** – балкански ендемит, застрашен от изчезване, терциерен реликт, светлолюбив, привързан към прохладен и влажен климат, предпочита дълбоки, плодородни почви, достига горната граница на гората.

Лечебните растения в естествените им находища трябва да се опазват от увреждане и унищожаване с цел осигуряване на устойчивото им ползване като част от естествения растителен генетичен фон със сегашна или бъдеща ценност.

Опазването включва поддържането и съхраняването на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации от видове лечебни растения.

ДГС "Клисура", съвместно с РИОСВ гр. Пловдив и други обществени организации, трябва да организира контрола при добиване на лечебните растения, съгласно чл.50, ал.4 от Закона за лечебните растения.

Отрицателно действащи фактори

Изсичане на горите - влияе отрицателно на голям брой горски видове, като се унищожават популации, прекъсва се обмена на генетична информация, поради фрагментация на местообитанията. Особено голата сеч унищожават разнообразието на дървесни и храстови видове, като най-уязвимите са шестил, явор, турска леска, планински клен, хиркански клен, полски клен, дива череша, киселица, дива круша, брекина, скоруша, различните видове чашкодряни и др.

Залесяване с иглолистни култури - създавани са върху каменливи терени на мястото на ксеротермични тревни и храстови съобщества, но също така и на мястото на смесени букови, буково-дъбови, буково-габъррови и дъбово-габъррови формации т.е. тези култури се изграждат на мястото на най-богатите хабитати в района. Загубите на биоразнообразие, особено когато се засаждат обширни гъсти масиви, без да се оставят рефугиуми за естествената флора и фауна, са огромни. Иглолистните насаждения влияят върху растителността и на съседните територии, тъй като те потребяват значително количество влага и предизвикват засушаване на целия район около тях. Залесяването с иглолистни трябва да се ограничава върху бедни месторастения, ерозирали терени или площи, където се извършва рекултивация на терена.

Горски пожари - в района те са сериозен екологичен фактор върху биоразнообразието от исторически времена като в малки мащаби, независимо от унищожаването на конкретни находища на отделни видове, имат и положително значение, защото осигуряват място за по-светлолюбиви или по-неконкурентноспособни видове.

Лечебните растения и естествените им находища трябва да се опазват от увреждане и унищожаване с цел осигуряване устойчивото им ползване като част от естествения растителен генофонд. Опазването трябва да се извършва чрез система от мерки и дейности, целящи запазване на биологичното разнообразие и ресурси. Трябва да се обърне специално внимание на режима.

Показаната по-долу справка дава най-обща представа за състоянието на някои видове в района на ДГС „Клисура“:

Таксономично наименование		Статут на вида			
Българско	Латинско	Често	Нормално	Рядък	Защитен
Гръмотрън	<i>Ononis sp.</i>	+	-	-	-
Гороцвет	<i>Adonis vernalis</i>	-	-	+	+
Диланка	<i>Valeriana officinalis</i>	-	-	+	+
Медицинска ружа	<i>Althaea officinalis</i>	-	-	+	+
Девисил	<i>Heracleum sibiricum</i>	-	-	+	-
Бъзак	<i>Sambucus ebulus</i>	+	-	-	-
Глухарче	<i>Taraxacum officinale</i>	+	-	-	-

Таксономично наименование		Статут на вида			
Българско	Латинско	Често	Нормално	Рядък	Защитен
Троскот	Cynodon dactylon	+	-	-	-
Репей	Arctium lappa	-	+	-	-
Бабини зъби	Tribulus terrestris	-	+	-	-
Блатен айр	Acorus calamus	-	-	+	+
Росопас	Fumaria officinalis	+	-	-	-
Великденче	Veronirium intybus	+	-	-	-
Маточина	Melissa officinalis	-	-	+	-
Обикновено подбиче	Teucrium chamaedrys	-	-	+	-
Бял равнец	Achillea millefolium com.	+	-	-	-
Лайка	Matricaria chamomilla	-	+	-	-
Хвош	Equisetum arvense	-	+	-	-
Еньовче	Galium verum	-	-	+	-
Лопен	Verbascum densiflorum	-	+	-	-
Черен бъз	Sambucus nigra	-	+	-	-
Червен глог	Crataegus monogyna	-	+	-	-
Липа сребролистна	Tilia parvifolia	+	-	-	-
Слез	Malva sylvestris	-	+	-	-
Шапиче	Alchemilla vulgaris	-	-	+	+
Мено грозде	Arctostaphylos uva-ursi	-	-	+	+
Змиярник	Arum maculatum	-	+	-	-
Копитник	Asarum europaeum	-	+	-	-
Изтравниче	Asplenium trichomanes	-	-	+	-
Кисел трън	Berberis vulgaris	-	-	+	+
Ранилист	Betonica officinalis	-	-	+	+
Лудо биле	Atropa belladonna	-	-	+	+
Дива тиква	Bryonia alba	-	+	-	-
Решетка	Carlina acanthifolia	-	-	+	+
Червен кантарион	Centaureum erythraea	-	-	+	-
Чуven	Chenopodium bonus-henricus	+	-	-	-
Мразовец	Colchicum autumnale	+	-	-	-
Момина сълза	Convallaria majalis	-	-	+	-
Обикновена леска	Corylus avellana	-	+	-	-
Наумка	Cynoglossum officinale	-	-	+	-
Мъжка папрат	Driopteris filix mas	-	-	+	-
Боянка	Erysimum diffusum	-	+	-	-
Брястолитно орехче	Filipendula ulmaria	+	-	-	-
Бударица	Galeopsis tetrachit	-	+	-	-
Лазаркиня	Galium odoratum	-	+	+	-
Градско омайниче	Geum urbanum	-	+	-	-
Сиротица	Gratiola officinalis	-	-	+	-
Кукуряк	Helleborus odoratus	-	+	-	-
Рунянка	Hieracium pilosella	-	+	-	-
Хмел	Humulus lupulus	-	-	+	-
Багрилно подрумниче	Anthemis tinctoria	-	-	+	-
Обикновена хвойна	Juniperus communis	+	-	-	-
Сибирска хвойна	Juniperus sibirica	-	+	-	-
Лавровишня	Laurocerasus officinalis	-	-	+	-
Луличка	Linaria vulgaris	-	+	-	-
Полско птиче просо	Lithospermum arvense	-	+	-	-
Лечебно птиче просо	Lithospermum officinale	-	-	+	-
Лечебна комунига	Melilotus officinalis	+	-	-	-
Пипериче	Persicaria hydropiper	-	-	+	-
Мехунка	Physalis alkekengi	-	-	+	-
Сладка папрат	Polypodium vulgare	-	+	-	-
Трепетлика	Populus tremula	-	-	+	-
Горско прозориче	Potentilla erecta	-	+	-	-
Пълзящо прозориче	Potentilla reptans	-	+	-	-
Орлова папрат	Pteridium aquilinum	-	+	-	-
Лечебна медуница	Pulmonaria officinalis	-	+	-	-
Зърника	Rhamnus catharticus	-	-	+	-
Златовръх	Rhodiola rosea	-	-	+	-
Киселец	Rumex acetosa	+	-	-	-
Залист	Ruscus aculeatus	-	-	+	+
Дебриянка	Sanicula europea	-	-	+	-
Лечебно сапуниче	Saponaria officinalis	+	-	-	-
Живениче	Scrophularia nodosa	+	-	-	-
Лютива тлъстига	Sedum acre	-	-	+	+
Черно кучешко грозде	Solanum nigrum	+	-	-	-
Горски енчец	Solidago virgaurea	-	+	-	-
Офика	Sorbus aucuparia	-	-	+	-
Черен оман	Symphytum officinale	-	-	+	-
Вратига	Tanacetum vulgare	+	-	-	-
Върбинка	Verbena officinalis	+	-	-	-
Великденче	Veronica officinalis	+	-	-	-
Калина	Viburnum opulus	-	-	+	-
Зимзелен	Vinca minor	-	-	+	+
Миризлива теменуга	Viola odorata	-	+	-	-
Трицветна теменуга	Viola tricolor	+	-	-	-
Бял имел	Viscus album	-	-	+	-
Горска ягода	Fragaria vesca	-	+	-	-
Широкол. живовляк	Plantago major	-	+	-	-

Таксономично наименование		Статут на вида			
Българско	Латинско	Често	Нормално	Рядък	Защитен
Теснол. живовляк	<i>Plantago lanceolata</i>	-	+	-	-
Мента	<i>Mentha sp.</i>	-	+	-	-
Къпина	<i>Rubus sp.</i>	+	-	-	-
Подбел	<i>Tussilago farfara</i>	-	+	-	-
Тетра	<i>Cotinus coggygria</i>	-	+	-	-
Шипка	<i>Rosa canina</i>	+	-	-	-
Драка	<i>Paliurus spina - christii</i>	-	+	-	-
Трънка	<i>Prunus spinosa</i>	-	+	-	-
Бял трън	<i>Silybum marianum</i>	-	-	+	-
Резене	<i>Foeniculum vulgare</i>	-	-	+	-
Дъб	<i>Quercus sp.</i>	-	+	-	-
Върба	<i>Salix sp.</i>	-	+	-	-
Бяла бреза	<i>Betula pendula</i>	-	+	-	-
Мъждрян	<i>Fraxinus ornus</i>	-	-	+	-
Парички	<i>Bellis perennis</i>	-	-	+	-
Повет	<i>Clematis vitalba</i>	-	-	+	-
Дрян	<i>Cornus mas</i>	-	+	-	-
Кукувича прежда	<i>Cuscuta europea</i>	+	-	-	-
Ветрогон	<i>Eryngium campestre</i>	-	-	+	-
Елшовиден зърнастец	<i>Flangula alnus</i>	-	-	+	+
Жълтуга	<i>Genista tinctoria</i>	-	-	+	-
Здравец	<i>Geranium sanguineum</i>	-	-	+	-
Зловонен здравец	<i>Geranium robertianum</i>	-	+	-	-
Кръвен здравец	<i>Geranium sanguineum</i>	-	+	-	-
Бръшлян	<i>Hedera helix</i>	-	-	+	-
Голо изсипливче	<i>Herniaria glabra</i>	-	-	+	-
Влакнесто изсипливче	<i>Herniaria hirsuta</i>	-	-	+	-
Блян	<i>Hyoscyamus niger</i>	-	-	+	-
Дяволска уста	<i>Leonurus cardiaca</i>	-	+	-	-
Пчелинок	<i>Marrubium vulgare</i>	-	-	+	-
Гингер	<i>Onopordon acanthium</i>	-	+	-	-
Червен божур	<i>Paeonia peregrina</i>	-	-	+	+
Лечебна иглика	<i>Primula veris</i>	-	-	+	+
Левурда	<i>Allium ursinum</i>	-	+	-	+
Черна елша	<i>Alnus glutinosa</i>	-	+	-	-
Балканска пищялка	<i>Angelica panicii</i>	-	-	+	+
Горска пищялка	<i>Angelica sylvestris</i>	-	-	+	-

В района на ДГС „Клисура“ - се срещат следните диворастящи гъби:

Манатарка - *Boletus edulis*. На цвят е безцветна до тъмнокафява, плодовото месо е твърдо, дебело, бяло, тръбичките бледожълти до жълтозелени. Пънчето бухалковидно, светлокафяво, с бяла релефна мрежа по повърхността. Расте в широколистни и иглолистни гори през VII - IX. Има отровен двойник - Дяволската гъба.

Мрежеста манатарка - *Xerocomus chrysenteron*. На цвят е сивожълта до канелено кафява с мрежовидно напукана повърхност. Плодовото месо е плътно, безцветно и при нараняване посинява. Расте в горите през VII - X.

Пачи крак - шапката при младите е изпъкнала, по-късно вдлъбната, фуниевидна, бледожълта до жълтооранжева, гладка или нагъната отгоре. Ръбът е дебел вълнообразен, често насечен. Плодовото месо е дебело, леко жилаво, жълто с жилки по пънчето. Расте през VI - XI.

Сърнела - *Marolepiota procera*. Младите гъби са яйцевидни, по-късно плоски с изпъкнало връхче, безцветно кафява, покрита с кафяви люспи. Плодовото месо - тънко, бяло, при старите гъби - кожесто. Пластинките са гъсти, крехки и тънки. Пънчето е високо цилиндрично, твърдо, безцветно с кафяви ивици. Расте през VI - XI.

Булка - *Amanita caesarea*. Младите гъби са обвити в покривало. Шапката е жълтооранжева, отгоре гладка и лепкава. Плодовото месо е дебело и жълто. Пластинките са дебели, златистожълти. Расте в широколистни гори и поляни през VI - X. Казват и още "царицата на гъбите". Отровен двойник - червената мухоморка.

Полска печурка - *Agaricus campester*. Шапката е бледо кафява, отгоре гладка, или с дребни люспи. Ръбът е сраснал с пънчето, по-късно изправен цялокраен. Плодовото месо - дебело и бяло, пластинките отначало бледорозови, по-късно кафяви. Пънчето е плътно, бяло с ципест бял пръстен. Расте по ливади и пасища през V - XI. Отровен двойник - бялата мухоморка.

Обикновена масловка - *suilus luteus*. Шапката е кестеняво кафява, отгоре гладка и слизеста. Плодовото месо е бяло или жълтеникаво, а тръбичките жълти. Расте в иглолистни култури и поляни около тях през V - XI.

Рижика - *Laktarius deliciosus*. Шапката е плоско изпъкнала, вдлъбната в средата /фуниевидна/, оранжево червена, с ивици. Ръбът е вълновиден. Плодовото месо е дебело, твърдо, оранжево. При нараняване позеленява и отделя оранжев сок. Пластинките са тънки, крехки, оранжеви. Расте в иглолистни и смесени гори през VII - XI. Двойник - лъжлива млечница.

Кладница - *Pleurotus ostreatus*. Шапката е изпъкнала, по-късно разперена странично върху пънчето. Оловносива, сивокафява на цвят, гладка. Ръбът е дебел, повдигнат навътре, целокраен. Плодовото месо - дебело, бяло. Пластинките са бели или сиво бели. Пънчето - късо, плътно, бяло. Расте върху дървета на туфи през V - XII. Култивира се и има много разновидности.

ГЛАВА II

Защитени зони от европейската екологична мрежа “Натура 2000”

Очаквано въздействие на планираните мероприятия върху предмета и целите на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие

УВОД

Тази глава е разработена в съответствие с писмо № 33-05-08/18.04.2008 г. на ИАГ относно: Оценка за съвместимост на горскостопанските планове (ГСП) с предмета и целите на защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (защитени зони по Натура 2000), така и със **“Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от Приложение № 1 от Закона за биологичното разнообразие, утвърдена на основание чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба No 8 от 05.05.2011 г. за сечите в горите от Изпълнителният Директор на Изпълнителната Агенция по горите и с Постановление № 93 от 10.05.2012 г. за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, приета с Постановление № 139 на МС от 2004 г. Тази разработка ще бъде цитирана по долу в текста като “Режими за устойчиво управление на горите в Натура 2000”.**

Защитените територии, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие, попадащи на територията на ТП „ДГС Гоце Делчев“ са **категоризирани като “горски територии със специални функции”**, съгласно чл. 5, ал. 3 от Закона за горите от 08.03.2011 година.

В границите на защитените зони са включени всички горски територии, независимо от вида на собствеността.

Планирането на лесовъдските мероприятия са съобразени както с предмета и целите на защитената зона и ограничителните режими на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие, описани в Стандартния Формуляр или в Заповедта за обявяването на всяка зона, така и с Режимите за устойчиво управление на горите в Натура 2000.

Целите, които трябва да се имат в предвид при стопанисването и при планиране на лесовъдските мероприятия в Защитените зони, обявени по Директива 92/43/ЕЕС от 21 май 1992 г., за запазването на природните местообитания на дивата флора и фауна, които ще бъдат наричани за кратко **Защитени зони за местообитанията** (за местообитанията), както и в Защитените зони, обявени по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици, които ще бъдат наричани за кратко **Защитени зони за птиците** (за птиците) са следните:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Всяка Защитена зона по Натура 2000 (както за местообитанията, така и за птиците), попадаща на територията на ТП „ДГС Клисура“, е разработена по отделно, представена е информация за наименованието на защитената зона, код, по коя от директивите е обявена, обща площ, таксационни показатели, проектирани лесовъдски мероприятия и др.

В **Защитените зони за местообитанията** подробно са показани и планираните възобновителните сечи за всяко местообитание и общо, те се отнасят и за **Защитената зона за птиците поради тяхното припокриване**.

На територията на ТП „ДГС Клисура“ попадат части от две Защитени зони по Натура 2000 (за местообитанията), две Защитени зони по Натура 2000 (за птиците) и една защитена зона по двете директиви.

ОБЩА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ, РАЗПОЛОЖЕНИ В ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ПО ЗБР (ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ ПО НАТУРА 2000)

1. Защитени зони, обявени по реда на ЗБР (Натура 2000) за опазване на дивата флора и фауна

Горски територии със специални функции, обособени по Закона за биологичното разнообразие и съгласно чл. 5, ал. 3, т. 1 от ЗГ, с обща площ **7389.8 ха**, от които **6238.2 ха** залесена и **1151.6 ха** незалесена:

1.1. BG0001389 „Средна гора“, обявена със Заповед № РД – 274/ 31.03.2021 г., ДВ бр. 43/2021 г., увеличение на площта с Решение No.811 от 16.11.2010 г., бр. 96/2010 г.

BG 0001389 „Средна гора“ 33 по директивата за местообитанията **са следните отдели и подотдели:** №№ 4 а, б, в, г, д, е, 1, 2, **5 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, **6 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, 1, 2, 3, 4, 5, **7 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, **8 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, **9 а**, **12 а**, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, **13 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, **16 а**, г, 2, **32 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, **33 а**, б, в, г, д, 1, **34 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, **35 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, **36 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, **37 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, **38 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, **39 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, **40 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 1, **41 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, **42 а**, б, в, г, д, е, 1, **43 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, **44 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, **45 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, **46 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, **47 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, **48 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, **49 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, **50 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, **51 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **52 а**, б, в, г, д, е, **53 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, **54 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, **55 а**, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, **56 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, **57 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, **58 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, **59 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, **60 ж**, з, и, к, л, м, н, о, 3, 4, **61 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, **62 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, **63 а**, б, в, 1, 2, 3, **64 а**, б, в, 1, 2, **65 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, **66 а**, б, в, г, 1, 2, 3, **67 а**, б, в, г, **68 а**, б, в, **69 а**, б, в, г, 1, 2, **70 а**, б, в, г, д, 1, 2, **71 а**, б, в, г, д, 1, **72 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, **73 а**, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, **74 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, **75 а**, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, **76 а**, б, в, г, 1, 2, 3, 4, **77 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 4, **78 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, **79 а**, б, в, г, 1, 2, 3, 4, **80 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, **81 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, **82 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, **83 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, **84 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, **85 а**, б, г, д, е, ж, з, **86 а**, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х,

2, 3, 4, 5, 6, **87 а**, б, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 2, **88 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, **89 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, **90 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, **91 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, **92 а**, б, в, г, д, е, 1, **93 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, **94 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, **95 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, **96 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, **97 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, **98 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, **99 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, **100 а**, б, в, г, 1, 2, 3, 4, **101 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, **102 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, **103 а**, б, в, г, 1, 2, **104 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, **105 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, **106 а**, б, в, г, д, е, 1, **107 а**, б, в, г, д, е, ж, з, 1, **108 а**, б, в, г, д, е, **109 а**, б, в, г, д, 1, 2, 3, **110 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, **111 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, **112 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, **113 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **114 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, **115 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, **116 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, **117 а**, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, **118 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, **119 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, **120 а**, б, в, 1, 2, 3, **121 а**, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, **122 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, **123 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, **124 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, **125 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, **126 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, **127 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, **128 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, **129 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, **130 а**, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, **131 а**, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, **132 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, **133 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, **134 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, **135 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, **136 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, **137 а**, б, в, 1, 2, 3, 4, **138 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, с обща площ 6379.6 ха.

1.2. BG0001493 „Централен Балкан – буфер“, обявена със Заповед № РД-272 от 31.03.2021 г., ДВ бр. 46/2021 г.; промяна в площта с РМС № 811/06.11.2010 г. (Обн., ДВ, бр. 96/2010 г.) в съответствие с Директива 92/43/ЕЕС за Местообитанията; Определяне на специфични цели със Заповед № РД-644 от 19.07.2024 г., бр. 69/2024 на ДВ; Промяна в предмета на опазване със Заповед № РД-644 от 19.07.2024 г., бр. 69/2024 на ДВ. **BG0001493 „Централен Балкан – буфер“**, 33 по директивата за местообитанията са **следните отдели и подотдели: №№ 16 б**, в, 3, 4, 5, 6, **17 а**, б, в, 1, **18 а**, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, **19 а**, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, **20 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, о, п, 1, 2, 3, **21 а**, б, в, г, д, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, **22 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, я, б1, 9, 10, 11, **23 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, х, 1, 2, **24 а**, б, в, г, д, е, з, и, к, л, н, 1, **25 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, ф, х, ц, ш, щ, ю, 1, 2, 3, 4, **26 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, **27 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ц, ч, ш, щ, ю, 1, **28 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, п, 1, 2, **29 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, **30 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, **87 в**, г, д, е, ж, 1, с обща площ 1057.6 ха.

1.3. BG0002054 „Средна гора“, обявена със заповед № РД-273/30.03.2012 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр. 32/2012 г.) и

BG 0002054 Средна гора Категория: 33 по директивата за птиците са следните отдели и подотдели: №№ 6 д, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, 5, 7, 11, **32 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, **33 а**, б, в, г, д, 1, **34 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, **35 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, **36 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, **37 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, **38 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, **39 з**, к, л, м, н, о, п, р, 7, **40 а**, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 1, **41 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, **42 а**, б, в, г, д, е, 1, **43 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, **44 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, **45 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, **46 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, **47 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, **48 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, **49 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, **50 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, **51 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **52 а**, б, в, г, д, е, **53 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, **54 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, **55 а**, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, **56 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, **57 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, **58 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, **59 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, **60 к**, л, м, о, 3, 4, **61 в**, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, **62 а**, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, **63 а**, б, в, 1, 2, 3, **64 а**, б, в, 1, 2, **65 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, **66 а**, б, в, г, 1, 2, 3, **67 а**, б, в, г, **68 а**, б, в, **69 а**, б, в, г, 1, 2, **70 а**, б, в, г, д, 1, 2, **71 а**, б, в, г, д, 1, **72 а**, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, **73 а**, б, в, г, д, е, ж, з,

1, 2, 3, 4, 5, 6, **74** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, **75** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, **76** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, **77** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, о, п, р, с, т, у, ф, 2, 3, 4, **78** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, **79** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, **80** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, **81** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, **82** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, **83** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, **84** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, **85** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, **86** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, **87** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, **88** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, **89** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, **90** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, **91** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, **92** а, б, в, г, д, е, 1, **93** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, **94** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, **95** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, **96** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, **97** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, **98** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, **99** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, **100** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, **101** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, **102** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, **103** а, б, в, г, 1, 2, **104** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, **105** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, **106** а, б, в, г, д, е, 1, **107** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, **108** а, б, в, г, д, е, **109** а, б, в, г, д, 1, 2, 3, **110** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, **111** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, **112** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, **113** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **114** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, **115** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, **116** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, **117** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, **118** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, **119** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, **120** а, б, в, 1, 2, 3, **121** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, **122** а, б, в, г, д, е, ж, 1, **123** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, **124** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, **125** а, б, в, г, д, е, ж, 1, **126** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, **127** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, **128** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, **129** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, **130** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, **131** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, **132** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, **133** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, **134** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, **135** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, **136** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, **137** а, б, в, 1, 2, 3, 4, **138** а, б, в, г, д, е, ж, 1, с обща площ 6063.0 ха.

1.4. BG0002128 „Централен Балкан Буфер“, обявена със заповед № РД-321/04.04.2013 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр.46/2013 г.) в съответствие с Директива 79/409/ЕЕС за Птиците. Определяне на специфични цели със Заповед No.РД-645 от 19.07.2024 г., бр. 69/2024 на ДВ; Промяна в предмета на опазване със Заповед No.РД-645 от 19.07.2024 г., бр. 69/2024 на ДВ.

BG 0002128 Централен Балкан Буфер Категория: 33 по директивата за птиците са следните отдели и подотдели: №№ **4** д, е, **5** а, е, ж, з, у, ф, х, 2, **7** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 8, **8** а, б, в, г, д, е, н, о, п, р, 1, **9** а, **12** а, б, в, г, д, 1, 2, 3, **13** а, б, в, г, д, е, ж, 1, **16** а, б, в, г, 2, 3, 4, 5, 6, **17** а, б, в, г, 1, **18** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, **19** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, **20** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, о, п, 1, 2, 3, **21** а, б, в, г, д, е, ж, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, **22** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, я, б1, 9, 10, 11, **23** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, х, 1, 2, **24** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, **25** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, с, т, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, 1, 2, 3, 4, 5, 6, **26** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, **27** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, х, ц, ч, ш, щ, ю, 1, 3, **28** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, п, 1, 2, **29** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, **30** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, у, ф, 1, с обща площ 1277.4 ха.

1.5. BG 0000494 Централен Балкан Категория: 33 по двете директиви - подотдел: № 16-1; с площ 0.1 ха. Защитената зона е обявена със Заповед No.РД-559 от 05.09.2008 г., бр. 84/2008 на ДВ; Промяна в целите със Заповед No.РД-260 от 31.03.2021 г., бр. 41/2021 на ДВ; Промяна в предмета на опазване със Заповед No.РД-260 от 31.03.2021 г., бр. 41/2021 на ДВ.

2. Защитени местности

На територията на Защитените зони по ЗБР (Зони по Натура 2000) и на цялата територия стопанисвана от ТП „ДГС Клисура“, **защитени местности**, обособени по Закона за защитените територии и съгласно чл.5, ал.3, т.1 от ЗГ, са следните:

2.1. Защитени природни обекти, обявени по Закона за защитените територии (ЗЗТ) - защитени местности

2.1.1. Защитена местност „Невида“ - обявена като буферна зона на резерват „Богдан“ със заповед № 730/30.07.1986 г. на КОПС (Обн., ДВ, бр. 68/1986 г.) и прекатегоризирана със заповед № РД-508/12.07.2007 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр. 72/2007 г.). Таза защитена местност е извън горските територии и не е предмет на инвентаризация.

2.1.2. Защитена местност „Върлишница“ - Код в регистъра: 230 - обявена като историческо място със заповед № 3572/30.12.1966 г. на МГГП (Обн., ДВ, бр. 43/1967 г.) и прекатегоризирана със заповед № РД-327/31.03.2003 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр. 42/2003 г.). Със заповед № РД-851/07.11.2006 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр. 6/2007 г.) е променен режима на дейностите и актуализирана площта. Целта на обявяване е опазване на вековна букова гора и характерен ландшафт с широколистни горски съобщества.

От Клисура са следните отдели и подотдели: №№ 61 2, 5, 62 в, д, ж, з, и, 2, 63 а, б, в, 64 а, б, 65 б, 66 а, 69 а, б, в, г, 1, 2, 70 а, б, в, г, д, 1, 2, 72 а, б, ж, 1, 2, 73 а, б, ж, 1, 2, 4, с обща площ 191.9 ха.

3. Резервати и паркове

3.1. Горски територии със специални функции, обособени по Закона за защитените територии и съгласно чл. 5, ал. 3, т. 1 от ЗГ;

3.1.1. Част от национален парк „Централен Балкан“ - обявен като народен парк със заповед № 843/31.10.1991 г. на МОС (Обн., ДВ, бр. 93/1991 г.). Със заповед № РД 396/15.10.1999 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр. 44/2000 г.) е прекатегоризиран и е променена площта. С решение № 522/04.07.2001 г. на МС (Обн., ДВ, бр. 66/2001 г.) е приет и План за управлението му; Приемане на План за управление с Решение № 195 от 24.03.2016 г., бр. 26/2016 на ДВ; Промяна в площта - актуализация със Заповед № РД-215 от 06.03.2026 г., бр. 28/2026 на ДВ.

3.1.2. Поддържан резерват „Богдан“ - обявен като резерват със заповед № 775/29.03.1972 г. на МГОПС (Обн., ДВ, бр. 30/1972 г.), прекатегоризиран в поддържан резерват със заповед № РД-390/15.10.1999 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр. 99/1999 г.); Приемане на План за управление със Заповед № РД-810 от 11.12.2017 г., бр. 11/2018 на ДВ; Промяна в площта - актуализация със Заповед № РД-355 от 15.05.2025 г., бр. 45/2025 на ДВ.

Площите, попадащи в национален парк „Централен Балкан“ и поддържан резерват „Богдан“ са изключени от обекта на планиране.

4. Горски територии за защита на водите

4.1. Защитни горски територии за защита на водите, обособени съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ, с обща площ 454.1 ха, от която 246.9 ха залесена и 207.2 ха незалесена:

4.1.1. Санитарно-охранителна зона – с обща площ 449.1 ха, в това число залесената е 246.9 ха и незалесената е 202.2 ха.

-**Санитарно-охранителна зона** пояс I – с обща залесена площ 0.7 ха, отдели и подотдели: №№ 25 ш, щ, ю;

-**Санитарно-охранителна зона** пояс II – с обща залесена площ 4.0 ха, отдели и подотдели: №№ 77 б, г, д, р, с, у, ф;

-**Санитарно-охранителна зона** пояс III – с обща площ 444.4 ха, в това число залесена 242.2 ха и незалесена 202.2 ха, отдели и подотдели: №№ 22 р, с, т, у, ф, а1, 4, 5, 6; 23 с, т, у, ф, ц, ч, 5; 25 г, д, е, ф, х; 28 н; 60 ж, с, 7; 61 г, д, е, ж, к, 2; 73 б, в, д, е, 3; 74 а, б, в, г, д, ж, и, к, 1, 2; 75 а, б, в, г, д, 1, 3, 4; 76 а, б, в, г, 1, 2, 3; 77 а, в, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, т, 1, 2, 3, 4; 78; 79 а, б, г, 1, 4; 80 м; 81 а, б, в, г, з, 1, 2; 82 а, б, в, г, д, е, з, м, 1, 5; 158 а, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9;

4.1.2. Водоохранни земи - отдели и подотдели: №№ 85 к; 86 м; 87 е; - с обща незалесена площ 5.0 ха.

5. Ловностопански мероприятия

На територията на ТП „ДГС Клисура“, разположена в Защитените зони по Натура 2000, **не са планирани нови** ловностопански мероприятия – дивечови сечища, дивечови ниви и ловни просеки, които по някакъв начин да намаляват площта на обособените местообитания или да оказват значително влияние върху тях.

В нито една от разглежданите защитени зони по Натура 2000 **няма предвидени технически сечи за дивечови ниви или други ловностопански мероприятия.**

Нови бази за интензивно стопанисване на дивеча в Защитените зони по Натура 2000 на територията на ТП „ДГС Клисура“ **не са планирани.**

6. Мероприятия за защита на териториите от пожари в защитените зони по Натура 2000

В горските територии на ТП „ДГС Клисура“, разположени в Защитените зони по Натура 2000, **не са планирани** допълнителни мероприятия за защита от пожари – **няма** нови лесокултурни прегради, бариерни прегради и минерализовани ивици.

7. Проучване и определяне количеството мъртва дървесина и биотопните дървета в защитените зони по Натура 2000

Тази точка е разработена на база Методика за измерване на количеството и характеристиките на мъртвата дървесина и биотопните дървета в горските екосистеми, приета със Заповед №910/09.10.2018 г. на ИАГ.

Калкулациите са направени като са групирани по Зони и Местообитания, а не по последователност на залагане.

Измерването на мъртвата дървесина включва залагане на кръгови пробни площи по предварителна зададена схема, която да осигури представителност на резултатите. За измерването на количествата мъртва дървесина, се прилага равномерна мрежа съвпадаща с Европейската геодезична референтна мрежа ETRS89 (European Terrestrial Reference System 1989). Посочените координати са в WGS84 / UTM 35N.

Пробни площи за измерване на мъртва дървесина (ППМД) са показани в табличен вид и са номерирани в последователността на залагане и са заложени в “горите фаза на старост” (ГФС) по заповедта на МЗХ, в “горите фаза на старост” по сертификационен доклад (ВКСЗ) както и в местообитанията установени при инвентаризацията през 2025 г. на територията на ТП ДГС “Клисура” за защитени зони по Натура 2000:

**“Средна гора” BG0001389 и
„Централен Балкан Буфер“ BG0001493 .**

Местоположението на пробните площи е показано и на горскостопанските карти в мащаб 1:10 000.

Определяне количеството мъртва дървесина и биотопните дървета в защитена зона “Средна гора” BG0001389

1. ППМД 1 – отдел и подотдел **63 в**; местообитание - 9130 (ГФС); защитена зона “Средна гора” BG0001389

Географска ширина	Географска дължина
42,671123	24,430410

- Стояща мъртва дървесина: няма

- Лежаща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
1	бк	30	900	1
2	бк	32	1024	3
общо			1160	

$$V_{\text{ср}} = 1.234/156 \cdot 1160 = 9.17 \text{ куб.м/ха}$$

2. ППМД 2 – отдел и подотдел 64 а; местообитание - 9130, защитена зона "Средна гора" BG0001389

Географска ширина	Географска дължина
42,670447	24,430893

- Стояща мъртва дървесина: няма

- Лежаща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
1	бк	28	784	2
2	бк	22	484	1
3	бк	30	900	2
общо			2168	

$$V_{\text{ср}} = 1.234/156 \cdot 2168 = 17.15 \text{ куб.м/ха}$$

3. ППМД 3 – отдел и подотдел 13 а; местообитание – 9110, ГФС - защитена зона "Средна гора" BG0001380

Географска ширина	Географска дължина
42,708131	24,418059

- Стояща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Височина, м	Кубатура, куб.м	Отстояние, м	Степен на разлагане
1	бк	30	0.5	0.1177	4.6	1
2	бк	20	0.5	0.0157	11.5	1
3	бк	26	0.5	0.0265	3	2
4	бк	30	5.0	0.3532	7.0	2
5	бк	28	0.5	0.0307	0.8	2
6	бк	22	3	0.1139	14.0	1
общо				0.6577		

$$V_{\text{ср}} = (0.1177 + 0.0265 + 0.3532 + 0.0307) / 0.08 + (0.0157 + 0.1139) / 0.28 = 7.06 \text{ куб.м/ха}$$

- Лежаща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
1	бк	14	196	1
2	бк	8	64	2
общо			260	

$$V_{cp} = 1.234/156 \cdot 260 = 2.06 \text{ куб.м/ха}$$

4. ППМД 4 – отдел и подотдел **20 г**; местообитание – 9110, защитена зона "Средна гора"
BG0001389

Географска ширина	Географска дължина
42.716487	24.434043

- Стояща мъртва дървесина: няма

- Лежаща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
1	бк	22	484	1
2	бк	26	676	3
общо			1160	

$$V_{cp} = 1.234/156 \cdot 1160 = 9.17 \text{ куб.м/ха}$$

5. ППМД 5 – отдел и подотдел **42 г**; местообитание – 91W0, защитена зона "Средна гора"
BG0001389

Географска ширина	Географска дължина
42.416598	24.416598

- Стояща мъртва дървесина: няма

- Лежаща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
1	бк	12	144	1
2	бк	14	196	2
3	бк	16	256	1
4	бк	14	196	1
общо			792	

$$V_{cp} = 1.234/156 \cdot 792 = 6.26 \text{ куб.м/ха}$$

6. ППМД 6 – отдел и подотдел **43 г**; местообитание – 91W0, защитена зона "Средна гора"
BG0001389

Географска ширина	Географска дължина
42.684967	24.408799

- Стояща мъртва дървесина: няма

- Лежаща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
1	бк	10	100	1
2	бк	12	144	2
общо			244	

$$V_{cp} = 1.234/156 \cdot 244 = 1.93 \text{ куб.м/ха}$$

7. ППМД 7 – отдел и подотдел **8 д**; (ГФС) местообитание - 9170, защитена зона "Средна гора" BG0001389

Географска ширина	Географска дължина
42,705536	24.408378

- Стояща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Височина, м	Кубатура, куб.м	Отстояние, м	Степен на разлагане
1	здоб	22	0.5	0.0190	4	3
2	здоб	20	0.5	0.0157	2	2
3	здоб	24	0.5	0.0226	10.8	2
4	здоб	26	0.5	0.0265	10	1
общо				0.0838		

$$V_{\text{ср}} = (0.0190 + 0.0157) / 0.08 + (0.0226 + 0.0269) / 0.28 = 0.610 \text{ куб.м/ха}$$

- Лежаща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
1	здоб	10	100	2
2	здоб	12	144	1
3	здоб	14	196	2
4	здоб	12	144	
общо			584	

$$V_{\text{ср}} = 1.234 / 156 * 584 = 4.62 \text{ куб.м/ха}$$

8 ППМД8 – отдел и подотдел **112 б**; местообитание - 9170, защитена зона "Средна гора" BG0001389

Географска ширина	Географска дължина
42.675036	24.5051470

- Стояща мъртва дървесина: няма

- Лежаща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
1	здоб	14	196	2
2	здоб	16	256	1
3	здоб	12	144	2
общо			596	

$$V_{\text{ср}} = 1.234 / 156 * 596 = 4.71 \text{ куб.м/ха}$$

Определяне количеството мъртва дървесина и биотопните дървета в защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0001493

1. ППМД 9 – отдел и подотдел **27 д**; местообитание – 91СА, защитена зона "Централен Балкан Буфер" BG0001493

Географска ширина	Географска дължина
42.714055	24.462768

- Стояща мъртва дървесина: няма

- Лежаща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
1	бб	14	196	1
2	бб	14	196	1
3	бб	12	144	1
общо			536	

$$V_{cp} = 1.234/156 \cdot 536 = 4.24 \text{ куб.м/ха}$$

2. ППМД 10 – отдел и подотдел **27** м; местообитание – 91СА, защитена зона “Централен Балкан Буфер” BG0001493

Географска ширина	Географска дължина
42.710783	24.485658

- Стояща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Височина, м	Кубатура, куб.м	Отстояние, м	Степен на разлагане
1	бб	14	0.5	0.0077	4	3
2	бб	10	0.5	0.0039	2	2
общо				0.0116		

$$V_{cp} = (0.0077 + 0.0039) / 0.08 = 1.45 \text{ куб.м/ха}$$

- Лежаща мъртва дървесина:

№ дърво	Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
1	бб	14	196	2
2	бб	10	100	1
3	бб	10	100	2
общо			460	

$$V_{cp} = 1.234/156 \cdot 460 = 3.64 \text{ куб.м/ха}$$

8. Разпределение на горските територии по функции

Общата площ на Защитените зони по Натура 2000 в ТП „ДГС Клисура“ е 7465.9 ха, като водеща функция е **7274.0 ха**, а неводещата 191.9 ха, което представлява 98.4% от територията на стопанството.

Подробното разпределение на горските територии и запаса без клони по категории и функции общо за ТП „ДГС Клисура“ е показано в таблица № 61, опростеното разпределение на горските територии в защитените зона по Натура 2000 е представено в Таблица № 61 А. Подробното разпределение на площта по землища и подотдели в защитена зона “Средна гора” (за местообитанията) BG0001389 е показано в Таблица № 62.

Таблица № 61

Подробно разпределение на горските територии и запаса без клони по категории и функции – общо ТП „ДГС Клисура“

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защита на водите	-	-	-	2,1	2,1	95	2,1	2,1	95
защита на почвите	-	-	-	3,8	3,8	260	3,8	3,8	260
защита на урбанизирани	-	-	-	-	-	-	-	-	-

територии									
защита на сгради и инфраструктури	-	-	-	0,2	0,2	10	0,2	0,2	10
защита на горна граница гора	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защитни горски пояси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
технически проект за борба с ерозия	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо защитни функции	-	-	-	6,1	6,1	365	6,1	6,1	365
резервати, национални паркове	-	-	-	-	-	-	-	-	-
природни паркове	-	-	-	-	-	-	-	-	-
природни забележителности	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защитени местности	9,1	-	-	182,8	178,5	48085	191,9	178,5	48085
защитени зони Натура 2000	1795,1	1537,2	408240	5478,9	4614,2	1083785	7274,0	6151,4	1492025
други с особен режим	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо специални функции по т.1	1804,2	1537,2	408240	5661,7	4792,7	1131870	7465,9	6329,9	1540110
семепроизводствени насаждения и градини	-	-	-	-	-	-	-	-	-
горски разсадници	-	-	-	-	-	-	-	-	-
опитни и географски култури	-	-	-	-	-	-	-	-	-
дendrариуми	-	-	-	-	-	-	-	-	-
учебно-опитни гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-
токовища	-	-	-	-	-	-	-	-	-
200м около хижи и манастири	-	-	-	-	-	-	-	-	-
БИСД	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо специални функции по т.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
горски територии с рекреационно значение	-	-	-	0,3	0,3	20	0,3	0,3	20
за поддържане на ландшафта	-	-	-	-	-	-	-	-	-
гори с висока консервационна стойност	79,3	55,0	13755	36,2	31,5	3085	115,5	86,5	16840
Общо специални функции по т.3	79,3	55,0	13755	36,5	31,8	3105	115,8	86,8	16860
Общо Специални функции по т.1+т.2+т.3	1883,5	1592,2	421995	5698,2	4824,5	1134975	7581,7	6416,7	1556970
Общо защитни и специални функции	1883,5	1592,2	421995	5704,3	4830,6	1135340	7587,8	6422,8	1557335
стопански функции	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Всичко	1883,5	1592,2	421995	5704,3	4830,6	1135340	7587,8	6422,8	1557335
--------	--------	--------	--------	--------	--------	---------	--------	--------	---------

Таблица № 61 А

Опростено разпределение на горските територии защитени зони Натура 2000

Горски територии по категории и функции	Обща площ	Залесена площ	Незалесена площ
	ха		
санитарно-охранителна зона 3	2,1	2,1	-
Всичко защита на водите	2,1	2,1	-
наклон над 30 градуса	3,8	3,8	-
Всичко защита на почвите	3,8	3,8	-
защ. ивица ж.п.линия	0,2	0,2	-
Всичко защита на сгради и инфраструктури	0,2	0,2	-
Общо защитни функции	6,1	6,1	-
защитени местности	191,9	178,5	13,4
защитена зона птици	28,0	21,1	6,9
защитена зона местообитания	155,0	119,0	36,0
защитени зони птици и местообитания	7091,0	6011,3	1079,7
Всичко защитени зони Натура 2000	7274,0	6151,4	1122,6
Общо специални функции по т.1	7465,9	6329,9	1136,0
зелена зона	0,3	0,3	-
Всичко горски територии с рекреационно значение	0,3	0,3	-
Всичко рекреационни	0,3	0,3	-
Общо специални функции по т.2	-	-	-
ГВКС 1	0,2	0,2	-
ГВКС 2	115,3	86,3	29,0
Всичко гори с висока консервационна стойност	115,5	86,5	29,0
Общо специални функции по т.3	115,8	86,8	29,0
Общо специални функции по т.1+т.2+т.3	7581,7	6416,7	1165,0
Общо защитни и специални функции	7587,8	6422,8	1165,0
Всичко	7587,8	6422,8	1165,0

ПОДРОБНА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ, ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН И ПЛАН ЗА ЗАЩИТА НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ОТ ПОЖАРИ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ПО ЗБР

I. Защитена зона "Средна гора" BG0001389 (за местообитанията)

Инвентаризация на Защитена зона "Средна гора" BG0001389 (за местообитанията)

1. Защитена зона "СРЕДНА ГОРА" BG0001389 – за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД – 274/ 31.03.2021 г., ДВ бр. 43/2021 г., увеличение на площта с Решение No.811 от 16.11.2010 г., бр. 96/2010 г.

Таблица № 62

Подробно разпределение на площта по землища и подотдели

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389

Община КАРЛОВО			
№ по ред	Землище	Списък подотдели	площ ха
1	гр. КЛИСУРА	4; 5; 6; 7; 8; 9; 12; 13; 16: а, г, 2; 32; 33; 34; 35; 36; 37; 38: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1; 39; 40; 41; 42; 43; 44; 45; 46; 47; 48; 49; 50; 51; 52; 53; 54; 55; 56; 57; 58; 59; 60: ж, з, и, к, л, м, н, о, 3, 4; 61; 62; 63; 64; 65; 66; 67; 68; 69; 70; 71; 72; 73; 74; 75; 76; 77; 78; 79; 80; 81; 82; 83; 84; 85: а, б, г, д, е, ж, з; 86: а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 2, 3, 4, 5, 6; 87: а, б, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 2; 88; 89; 90; 91; 92; 93; 94; 95; 96; 97; 98; 99; 100; 101; 102; 103; 104; 105; 106; 107; 108; 109; 110; 111; 112; 113; 114; 115; 116; 117; 118; 119; 120; 121; 122; 123; 124; 125; 126; 127; 128; 129; 130; 131; 132; 133; 134; 135; 136; 137; 138	6379,6
ВСИЧКО: Община КАРЛОВО			6379,6
ВСИЧКО: ТП "ДГС Клисура"			6379,6

Забележка: Номерата на землищата са според поредността на землищата и общините в списъка на единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици (ЕКАТТЕ).

Разпределението на общата площ на горските територии на защитената зона по Натура 2000 "Средна гора" за местообитанията BG0001389 в ТП "ДГС Клисура" по група гори и вид на подотдела е представено в Таблица № 63, а подробното разпределение на горските територии по категории и функции в Таблица № 63 ^А.

Таблица № 63

Разпределение на общата площ по група гори и вид на подотдела

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
естествен произход 0.4-1.0	48,7	3544,9	193,6	9,8	3797,0	59,5

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

склопени култури	962,0	38,6	-	5,7	1006,3	15,8
несклопени култури	6,5	-	-	-	6,5	0,1
естествен произход 0.1-0.3	-	576,3	2,7	-	579,0	9,1
изредени култури	2,9	-	-	-	2,9	0,1
всичко насаждения	1020,1	4159,8	196,3	15,5	5391,7	84,6
клек	-	-	-	-	-	-
всичко залесена площ	1020,1	4159,8	196,3	15,5	5391,7	84,6
сечище	-	-	-	-	-	-
пожарище	-	-	-	-	-	-
голина	-	3,3	-	-	3,3	-
всичко незал.дървопр.	-	3,3	-	-	3,3	-
поляна	183,8	727,6	2,3	-	913,7	14,3
дворно място	-	0,3	-	-	0,3	-
просека	6,5	1,8	0,5	-	8,8	0,2
лесонепригодна голина	16,1	3,5	-	-	19,6	0,3
лесонепригодна площ	-	6,8	7,4	-	14,2	0,2
скали	-	0,7	-	-	0,7	-
мочур	-	0,4	-	-	0,4	-
ровина	-	1,5	-	-	1,5	-
дивечова нива	-	2,1	-	-	2,1	-
изкоп	0,4	0,2	-	-	0,6	-
насип	0,3	0,1	-	-	0,4	-
автомобилен път III категория	-	0,4	-	-	0,4	-
автомобилен път IV категория	1,9	20,0	-	-	21,9	0,4
всичко недървопр. площ	209,0	765,4	10,2	-	984,6	15,4
всичко инвентаризирана площ	1229,1	4928,5	206,5	15,5	6379,6	100,0
в т.ч. дървопр. площ	1020,1	4163,1	196,3	15,5	5395,0	84,6

Таблица № 63 А

Подробно разпределение на горските територии по категории и функции
Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389

Горски територии по категории и функции	Обща площ	Залесена площ	Незалесена площ
	ха		
Общо защитни функции	-	-	-
защитени местности	191,9	178,5	13,4
защитена зона местообитания	125,8	95,1	30,7
защитени зони птици и местообитания	6061,9	5118,1	943,8
Всичко защитени зони Натура 2000	6187,7	5213,2	974,5
Всичко рекреационни	-	-	-
Общо специални функции по т.1	6379,6	5391,7	987,9
Общо специални функции по т.1+т.2+т.3	6379,6	5391,7	987,9
Общо защитни и специални функции	6379,6	5391,7	987,9
Всичко	6379,6	5391,7	987,9

Общата площ на защитената зона по Натура 2000 “Средна гора” за местообитанията BG0001389 в ТП „ДГС Клисура” е **6379.6** ха.

Таблица № 64

Разпределение на общата площ по собственост и видове територии

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389

Общо					в т.ч. Горски територии		в т.ч. Земеделски територии	
вид собственост	обща площ ха	%	в т.ч. залес. площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна частна собственост	6099,7	95,7	5129,7	95,2	6097,6	96,7	2,1	2,7
Общинска собственост	15,9	0,2	15,9	0,3	-	-	15,9	20,5
Частна собственост	48,7	0,8	48,7	0,9	3,8	0,1	44,9	57,9
Гори по чл. 19 от ЗСПЗЗ	7,6	0,1	7,6	0,1	-	-	7,6	9,8
Държавна публична собственост	200,6	3,1	182,7	3,4	200,6	3,2	-	-
Общинска публична собственост	7,1	0,1	7,1	0,1	-	-	7,1	9,1
Всичко	6379,6	100,0	5391,7	100,0	6302,0	100,0	77,6	100,0

От таблицата е видно, че площта на горските територии – държавна собственост в защитена зона “Средна гора” BG0001389 е **6298.2** ха.

Общата площ на защитена зона “Средна гора” BG0001389 в ТП „ДГС Клисура” е **6379.6** ха и е разпределена по собственост както следва: държавна собственост – 98.8%; общинска

собственост – 0.3%; частна собственост на физически лица – 0.1 % и гори по чл. 19 от ЗСПЗЗ – 0.1%.

2. Списък на местообитанията в Защитена зона “Средна гора” BG0001389

В таблица № 65 е показано разпределението на общата площ по местообитания и група гори в защитена зона “Средна гора” BG 0001389.

Таблица № 65
Разпределение на общата площ по местообитания и група гори

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389

Местообитания	иглолистни	широкол. високостъблени	изд.за превръщане	нискостъблени	Всичко	%	в т.ч. ГФС		в т.ч. ГВКС.3	
	ха						ха	% от площта на местооби- танието	ха	% от площта на местооби- танието
общо 9110	-	57,5	-	-	57,5	1,4	21,9	38,1	30,6	53,2
общо 9130	-	3625,6	7,9	-	3633,5	87,1	100,9	2,8	222,9	6,1
общо 9170	-	175,4	106,0	1,1	282,5	6,8	78,4	27,8	93,6	33,1
общо 91СА	39,0	-	-	-	39,0	0,9	16,8	43,1	16,8	43,1
общо 91M0	-	-	3,0	-	3,0	0,1	-	-	-	-
общо 91W0	-	118,2	34,7	-	152,9	3,7	-	-	-	-
общо 9260	-	0,6	-	-	0,6	-	-	-	-	-
общо 9530	1,3	-	-	-	1,3	-	-	-	1,3	100,0
ВСИЧКО	40,3	3977,3	151,6	1,1	4170,3	100,0	218,0	5,2	365,2	8,8

С настоящия ГСП в ТП „ДГС Клисура“ в Защитена зона “Средна гора” BG0001389 са установени общо 8 (осем) вида горски местообитания с обща площ **4170.3** ха, а именно:

- **9110 Букови гори от типа Luzulo-Fagetum; отдели и подотдели: 5 к; 7 а, е; 12 б; 13 а; 16 а; 62 в; 69 а; 71 а; 72 а, е; 80 г; 82 е; 83 в; с площ 57.5 ха.**

В това местообитание са определени Гори във фаза на старост (ГФС) по заповед на МЗХ), **отдели и подотдели: 12 б; 13 а; 16 а; 82 е; с площ 21.9 ха, или 38.1% от площта на местообитанието.**

По сертификационен доклад са определени ГВКС 3 следните отдели и подотдели: 7 а, е; 12 б; 13 а; 82 е; с площ 30.6 ха - 53.2% от площта на местообитанието.

Представителни образци са следните отдели и подотдели: 7 а, е; 82 е; с площ 9.4 ха.

Общата площ на горите във фаза на старост (**ГФС по заповед на МЗХ, ГВКС 3 и ПО**) е 30.7 ха, което е 53.4% от площта на местообитанието.

- **9130 Букови гори от типа Asperulo-Fagetum; отдели и подотдели: 6 г, р, ф, х, ц, ч, ш, щ, я, а1; 8 а, б; 32 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о; 33 а, б, в, г, д; 34 а, б, в, г, д, е, ж, и, к; 35 а, б, г, з, и, к, м; 36 а, б, в, г, ж, з; 37 а; 39 з, и; 40 ф, ц; 41 а, б, в, г, д, е, к, л, м, н, о, р, т; 42 а, г; 43 а, б, в, е; 44 б, г, д, ж; 45 а, в, г, д, е, и, к, р; 46 а, б, д, е, ж, з, и; 47 а, в, г, е, ж, и, к, л; 48 б, г, д, е, ж, з, и, к, м, н; 49 а, б, е, ж, з, и, к, л, м; 50 б, г, д, е; 51 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, м, н; 52 а, б, в, г, д; 53 а, б, в, г, д, ж, к, л; 54 а, б, в, г, д, ж, з, и, л, н; 55 а, б, г, д, е; 56 а, г, д, ж, з, и; 57 в, е, ж; 58 а, д, о, п, р; 59 ж, и; 62 а, б, е; 63 б, в; 64 а, б, в; 65 а, б, в, г, д, ж; 66 а, б, в, г; 67 а, б, в, г; 68 а, б, в; 69 б, в, г; 70 а, б, в, г, д; 71 б, в, г, д; 72 б, в, г, д, ж; 73 б, в, г, д, е, з; 74 ж; 75 б, в, г, д, е; 76 г; 78 ж, з, и, к; 79 в; 80 а, б, в, з, и, к, л, м; 81 д, ж, з; 82 в; 83 а, б, з, и; 84 а, и; 90 б, г, д, ж; 91 а, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, о; 92 а, б, в, д, е; 93 а, б, г, е, и, к, м; 94 а, б, в, е, ж, з, и; 95 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н; 96 а, б, г, д, е, ж, з, и; 97 а, б, в, г, и, к, л, м, н, о; 98 а, б, в, г, д, е, ж, з, и; 99 а, б, в, г, д, е, ж; 100 а, б, в, г; 101 а, в, г, ж, и; 102 а, б, в, д, е, ж, з, и; 103**

а, б, в, г; **104** а, б, г, д, е, ж, и, к, л; **105** а, в, г, д, е, ж, з, и, к; **106** а, б, в, г, д, е; **107** а, б, в, г, д, е, ж, з; **108** а, б, в, г, д, е; **109** а, б, г, д; **110** б, г, д, е, ж, з, к, л, н, р; **111** г, д, ж, к, л; **114** а, п; **115** б, н, о, п, р, с, т; **116** б, г, д, е, ж; **117** б, д, е, ж; **118** а, б, в, г, д, з, к, л, н; **119** а, б, в, г, е, ж; **120** а, б, в; **121** а, б, в, д, е, з; **122** а, б, г, е, ж; **123** а, б, г, д, е, ж; **124** а, б, в, д, е, ж; **125** а, б, в, г, д, е, ж; **126** б, в, д, е, ж; **127** а, в, г, д, е, ж, з, и, к; **128** а, б, г, д, е, ж, з, и, м; **129** а, б, г, д, е, ж; **130** б, в, г, д; **131** а, в, г, д; **132** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к; **133** а, б, в, г, д, е, ж, к, м, н; **134** в, д, е, ж, з, и; **135** а, б, в, г, д, е, ж, з, и; **136** б, в, г, д, е, ж, з, к, м; **137** а, б, в; **138** а, б, в, г, д, е, ж; с площ 3633.5 ха.

В това местообитание са определени Гори във фаза на старост (ГФС) по заповед на МЗХ), **отдели и подотдели: 8 а; 32 а; 63 в; 64 а; 65 д; 66 в; 83 а, б; 91 а; 107 д; 108 а; 127 а; 136 б;** с площ **100.9** ха, или 2.8% от площта на местообитанието.

По сертификационен доклад са определени ГВКС 3 следните отдели и подотдели: 8 а, б; 32 а; 62 б, 63 в; 64 а; 65 д; 66 а, б, в; 69 в; 70 г; 83 а, б; 91 а, д; 107 д; 108 а; 127 а; 135 з; 136 б; 137 а; 138 в; с площ 222.9 ха - 6.1% от площта на местообитанието.

Представителни образци са следните отдели и подотдели: **8 б; 66 а, б; 69 в; 70 г; 91 д; 107 д; 135 з; 138 в;** с площ 101.4 ха – 2.7% от площта на местообитанието.

Общата площ на горите във фаза на старост (**ГФС по заповед на МЗХ, ГВКС 3 и ПО**) е 222.9 ха, което е 6.1% от площта на местообитанието.

- **9170 Дъбово-габърови гори от типа Galio-Carpinetum: отдели и подотдели: 5 у; 7 д, з, у, ц; 8 в, г, д, е, з, м, н, р; 12 а, в, г, д, е, ж; 13 д, з; 37 в; 40 т; 41 с; 45 п; 82 б, д; 86 а, б, д, з, к, т, ф, х; 87 п, ф; 88 г, е; 89 д, ж, и, к, л, н, о, п; 97 ж; 112 а, б, в, п, р; 113 а, г, ж, к, л, н; 114 о, р; 115 е;** с обща площ **282.5** ха.

В това местообитание са определени Гори във фаза на старост (ГФС) по заповед на МЗХ), **отдели и подотдели: 8 в, г, д, е, м; 12 а, в, г, д, е, ж; 13 з;** с площ **78.4** ха, или 27.8% от площта на местообитанието.

По сертификационен доклад са определени ГВКС 3 следните отдели и подотдели: 7 з; 8 в, г, д, е, з, м; 12 а, в, г, д, е, ж; 13 з; с площ 93.6 ха - 33.1% от площта на местообитанието.

Представителни образци са следните отдели и подотдели: **7 з; 8 з; 13 д;** с площ 16.4 ха – 5.8% от площта на местообитанието.

Общата площ на горите във фаза на старост (**ГФС по заповед на МЗХ, ГВКС 3 и ПО**) е 94.8 ха, което е 33.5% от площта на местообитанието.

- **91СА Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори: отдели и подотдели: 4 д, е; 5 о, п, х; 7 ф, х; 8 о, п; 9 а; 40 к; 59 о; 60 к; 105 л;** с площ 39.0 ха.

В това местообитание са определени Гори във фаза на старост (ГФС) по заповед на МЗХ), **е подотдел: 60 к;** с площ **16.8** ха, или 43.1% от площта на местообитанието.

По сертификационен доклад са определени ГВКС 3 следните е подотдел: 60 к; с площ **16.8** ха, или 43.1% от площта на местообитанието.

Общата площ на горите във фаза на старост (**ГФС по заповед на МЗХ, ГВКС 3**) е 16.8 ха, което е 43.1% от площта на местообитанието.

- **91МО Балкано-панонски церово-горунови гори: подотдел: 86 л;** с обща площ **3.0** ха.

В това местообитание не са определени Гори във фаза на старост (ГФС) по заповед на МЗХ.

-**91W0 Мизийски букови гори отдели и подотдели: 43 г; 45 н; 57 к; 59 б, г, м; 60 м; 62 г, д, ж, з, и, к; 63 а; 73 а, ж; 74 в, д, е, з, и, к; 78 а, в, д; 81 а, б; 84 в; 85 б; 89 з; 90 з, к; 97 д, з; 110 в; 111 е; 112 и; 113 в, и; 114 е; 115 г, з, к, м; 134 а, б, г;** с обща площ **152.9** ха.

В това местообитание не са определени Гори във фаза на старост (ГФС) по заповед на МЗХ.

-**9260 Гори от Castanea sativa (кестен) подотдел: 58 е;** с обща площ **0.6** ха.

В това местообитание не са определени Гори във фаза на старост (ГФС) по заповед на МЗХ.

-**9530 * Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор: отдели и подотдели: 13 ж;** обща площ 1.3 ха.

Цялата площ на местообитанието са гори във фаза на старост - ГВКС 3.

Всички гори във фаза на старост (ГФС), които са разположени на територията на Защитената зона “Средна гора” за местообитанията BG0001389 са определени въз основа на Заповед № РД 49-421/02.11.2016 и РД-49-493/13.12.2016 год. от Изпълнителния Директор на ИАГ и съгласно Доклад за сертификация. Тази заповед се отнася за цялата Защитена зона “Средна гора” BG0001389, която е разположена не само в община Карлово – част от ТП „ДГС Клисура”, но и в други общини и горски стопанства.

Поради тази причина площта на Горите във фаза на старост, които са обособени на територията на ТП „ДГС Клисура”, в някои от местообитанията са повече от 10.0% от площта им.

3. Общи таксационни данни за защитена зона “СРЕДНА ГОРА” – BG0001389

Разпределението на общата залесена площ, общия дървесен запас и средният прираст по класове и подкласове на възраст за защитена зона “Средна гора” BG0001389 в ТП „ДГС Клисура”, е показано в таблица № 66.

От нея се вижда, че средната възраст на защитената зона е 92 години, средният запас е 253 куб.м/ха, средният прираст е 3.54 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст на защитената зона е 19 105 куб.м.

Общия дървесен запас е 1 362 490 куб.м.

Таблица № 66

**Разпределение на залесената площ, общия дървесен запас
и средния прираст по класове и подкласове на възраст**

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389 – Общо

Класове на възраст	Подкласове на възраст	Площ		Общ дървесен запас		Надлесни куб.м	Среден прираст куб.м
		хектари	%	куб.м	%		
I	1-10	1,9	-	870	0,1	-	88
	11-20	116,4	2,2	7785	0,6	580	408
II	21-30	202,1	3,8	21570	1,5	2270	760
	31-40	248,0	4,6	45205	3,3	405	1210
III	41-50	611,0	11,3	156450	11,4	1025	3213
	51-60	1155,6	21,4	367570	27,0	620	6240
IV	61-70	447,1	8,3	145030	10,6	435	2168
	71-80	92,6	1,7	31660	2,3	105	401
V	81-90	232,1	4,3	62975	4,6	65	713
	91-100	157,8	2,9	36455	2,7	205	365
VI	101-110	148,8	2,8	38010	2,8	5	346
	111-120	332,0	6,2	89690	6,6	-	747
VII	121-130	340,8	6,3	103060	7,6	-	794
	131-140	374,9	6,9	82640	6,1	-	590
VIII	141-150	289,0	5,4	51480	3,8	-	343
	над 150	641,6	11,9	122040	9,0	-	719
Всичко		5391,7	100,0	1362490	100,0	5715	19105

средна възраст: 92 години
среден запас: 253 куб.м/ха
среден прираст: 3,54 куб.м/ха

Разпределението на залесена площ, общия дървесен запас и средният прираст по класове и подкласове на възраст за защитена зона "Средна гора" BG0001389 - държавна собственост, горски територии в ТП „ДГС Клисура“, е показано в таблица № 66 ^А.

От нея се вижда, че средната възраст на държавните гори в защитената зона е 92 години, средният запас е 254 куб.м/ха, средният прираст е 3.55 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст на защитената зона е 18 864 куб.м.

Общия дървесен запас е 1 347 195 куб.м.

Таблица № 66 А

Разпределение на залесената площ, общия дървесен запас и средния прираст по класове и подкласове на възраст

**Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389
държавна собственост горски територии**

Класове на възраст	Подкласове на възраст	Площ		Общ дървесен запас		Надлесни куб.м	Среден прираст куб.м
		хектари	%	куб.м	%		
I	1-10	1,9	0,1	870	0,1	-	88
	11-20	114,0	2,2	7515	0,6	575	394
II	21-30	198,1	3,7	21300	1,6	2270	751
	31-40	238,5	4,5	43765	3,2	405	1173
III	41-50	587,3	11,1	152180	11,3	1025	3126
	51-60	1151,9	21,7	366290	27,2	620	6217
IV	61-70	444,9	8,4	144355	10,7	435	2158
	71-80	84,3	1,6	30550	2,3	105	387
V	81-90	220,5	4,1	61305	4,5	65	694
	91-100	157,8	3,0	36455	2,7	205	365
VI	101-110	142,6	2,7	36490	2,7	5	332
	111-120	332,0	6,2	89690	6,7	-	747
VII	121-130	340,5	6,4	103000	7,6	-	794
	131-140	374,5	7,0	82560	6,1	-	590
VIII	141-150	287,9	5,4	51160	3,8	-	341
	над 150	633,6	11,9	119710	8,9	-	707
Всичко		5310,3	100,0	1347195	100,0	5710	18864

средна възраст: 92 години

среден запас: 254 куб.м/ха

среден прираст: 3,55 куб.м/ха

Разпределението на залесената площ по дървесни видове и по класове на възраст общо за защитена зона "Средна гора" BG0001389 е показано в таблица № 67, а в таблица № 67 А за държавните гори (ДГТ).

От нея се вижда, че в защитената зона преобладават насажденията на възраст от 41 до 60 години, с обща площ от 1766.9 ха – 32.8%, следвани от насаждения на възраст над 140 години, с обща площ от 926.6 ха – 17.2% и от 121 до 140 години, с обща площ 713.5 ха – 13.2% и т.н.

От дървесните видове преобладава бук – 3835.7 ха (71.2%).

Таблица № 67

Разпределение на залесената площ по дървесни видове и класове на възраст

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389 – Общо

Дървесни видове	клас I 1-20	клас II 21-40	клас III 41-60	клас IV 61-80	клас V 81-100	клас VI 101-120	клас VII 121-140	клас VIII над 140	Всичко	%
хектари										

Бял бор	16,6	97,9	236,4	151,0	41,6	-	-	1,6	545,1	10,1
Смърч	9,1	15,2	177,9	24,1	3,9	-	-	-	230,2	4,3
Черен бор	3,1	1,1	10,2	55,0	22,4	-	-	-	91,8	1,7
Ела	-	-	3,6	6,6	-	-	-	-	10,2	0,2
Дуглазка	0,5	4,4	69,7	11,7	-	-	-	-	86,3	1,6
Лиственица	-	-	0,9	1,0	-	-	-	-	1,9	-
Веймутов бор	-	-	0,2	-	-	-	-	-	0,2	-
Гръцка ела	0,9	-	-	-	-	-	-	-	0,9	-
Атласки кедър	1,8	-	-	-	-	-	-	-	1,8	-
Бук	70,5	261,4	1072,5	190,4	205,1	474,8	697,1	863,9	3835,7	71,2
Зимен дъб	0,4	4,2	37,7	53,8	103,0	5,0	13,7	56,0	273,8	5,1
Габър	1,0	4,1	36,9	15,4	6,9	-	2,7	4,7	71,7	1,3
Трепетлика	7,4	15,8	38,7	8,0	1,5	-	-	-	71,4	1,3
Явор	-	0,8	-	-	-	-	-	-	0,8	-
Бреза	1,3	27,4	53,2	7,3	3,8	-	-	-	93,0	1,7
Мъждрян	1,1	1,3	0,1	-	-	-	-	-	2,5	0,1
Акация	4,0	5,5	6,4	1,1	-	-	-	-	17,0	0,3
Келяв габър	-	0,5	3,9	8,5	0,5	-	-	0,4	13,8	0,3
Върба	-	-	1,5	-	-	-	-	-	1,5	-
Воден габър	2,0	5,8	3,4	1,4	0,1	0,5	-	-	13,2	0,3
Джанка	0,6	-	0,2	0,8	-	-	-	-	1,6	-
Елша	-	0,8	1,6	-	-	-	-	-	2,4	-
Ива	-	10,5	8,3	0,4	-	-	-	-	19,2	0,4
Кестен	-	-	1,9	2,0	-	-	-	-	3,9	0,1
Клен	-	-	0,2	-	-	-	-	-	0,2	-
Круша	-	-	0,3	-	-	-	-	-	0,3	-
Сребролистна липа	0,1	-	1,0	-	-	-	-	-	1,1	-
Череша	-	-	0,2	-	-	-	-	-	0,2	-
Всичко	120,4	456,7	1766,9	538,5	388,8	480,3	713,5	926,6	5391,7	100,0
проценти	2,2	8,5	32,8	10,0	7,2	8,9	13,2	17,2	100,0	

Таблица № 67 А

Разпределение на залесената площ по дървесни видове и класове на възраст

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389 – държавна собственост горски територии

Дървесни видове	клас I 1-20	клас II 21-40	клас III 41-60	клас IV 61-80	клас V 81-100	клас VI 101-120	клас VII 121-140	клас VIII над 140	Всичко	%
хектари										
Бял бор	15,4	86,9	226,2	150,6	41,2	-	-	1,6	521,9	9,8
Смърч	9,1	15,2	176,0	24,1	3,9	-	-	-	228,3	4,3
Черен бор	3,1	0,3	10,2	53,7	22,2	-	-	-	89,5	1,7
Ела	-	-	3,2	6,6	-	-	-	-	9,8	0,2
Дуглазка	0,5	4,4	69,3	11,7	-	-	-	-	85,9	1,6
Лиственица	-	-	0,9	1,0	-	-	-	-	1,9	0,1
Гръцка ела	0,9	-	-	-	-	-	-	-	0,9	-
Атласки кедър	1,8	-	-	-	-	-	-	-	1,8	-

Бук	69,3	261,0	1070,2	184,7	198,5	468,6	696,5	854,8	3803,6	71,6
Зимен дъб	0,4	4,1	33,8	51,6	98,6	5,0	13,6	56,0	263,1	4,9
Габър	1,0	4,1	34,2	14,8	6,9	-	2,7	4,7	68,4	1,3
Трепетлика	7,4	15,1	37,1	7,9	1,5	-	-	-	69,0	1,3
Явор	-	0,8	-	-	-	-	-	-	0,8	-
Бреза	1,3	27,4	51,7	7,3	3,8	-	-	-	91,5	1,7
Мъждрян	1,0	1,3	-	-	-	-	-	-	2,3	0,1
Акация	4,0	5,5	4,7	1,1	-	-	-	-	15,3	0,3
Келяв габър	-	0,5	3,9	8,5	0,5	-	-	0,4	13,8	0,3
Върба	-	-	1,5	-	-	-	-	-	1,5	-
Воден габър	2,0	5,8	3,4	1,4	0,1	0,5	-	-	13,2	0,3
Джанка	0,6	-	0,2	0,8	-	-	-	-	1,6	-
Елша	-	-	1,6	-	-	-	-	-	1,6	-
Ива	-	10,5	8,3	0,4	-	-	-	-	19,2	0,4
Кестен	-	-	1,9	1,9	-	-	-	-	3,8	0,1
Круша	-	-	0,3	-	-	-	-	-	0,3	-
Сребролистна липа	0,1	-	1,0	-	-	-	-	-	1,1	-
Череша	-	-	0,2	-	-	-	-	-	0,2	-
Всичко	117,9	442,9	1739,8	528,1	377,2	474,1	712,8	917,5	5310,3	100,0
проценти	2,2	8,4	32,8	9,9	7,1	8,9	13,4	17,3	100,0	

ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН на Защитена зона "Средна гора" за местообитанията BG0001389 в ТП "ДГС Клисура"

1. Планирани сечи в защитената зона

1.1. Възобновителни сечи

Съобразно биологичните особености на дървесните видове, типовете месторастения, състоянието на насажденията, хода на възобновяването и целта на стопанисване в държавните гори на защитена зона "Средна гора" BG0001389 на територията на ТП „ДГС Клисура“ е планирано да се водят следните възобновителни сечи:

- постепенно-котловинна сеч на площ 296.3 ха, в следните условни стопански класове: ИК – 172.3 ха; БВ – 4.0 ха; БСр – 0.8 ха; СмСрНП – 119.2 ха.
- групово-постепенна сеч на площ 1225.4 ха в следните условни стопански класове: БВ – 1091.6 ха; БСр – 125.9 ха; БН – 2.3 ха; СмСрНП – 5.6 ха.
- гола за тополата – в БВ – 0.4 ха;
- гола за акацията – в СмСрНП – 7.7 ха.

Разпределението на площта на насажденията за възобновителни сечи по вид на сечта и условни стопански класове общо за защитената зона, държавна собственост в ТП „ДГС Клисура“ е дадена в таблица № 68, а в таблица № 68 ^А - планираните видове сечи в насажденията с обособени горски местообитания.

1.1.1. Постепенно-котловинна сеч - е планирана в държавните гори от светлолюбиви дървесни видове независимо от произхода им. В насаждения със склопеност, по-голяма от 0.8, и липса на възобновяване склопеността се намалява до 0.6-0.7 с цел поява на естествено възобновяване. Възобновителните участъци се отварят под формата на котли, като сумарната площ на котлите не надвишава 30% от площта на насаждението. В местата с достатъчно количество подраст се отварят до 3 (три) котела на един хектар, всеки с диаметър до два пъти средната височина на насаждението. Дървостоят около котлите в ивица с ширина 15-20 метра може да се изрежда до склопеност 0.5-0.6. Котлите се разширяват, когато по

периферията им се появи достатъчно количество подраст. Разширяването се извършва равномерно или неравномерно в зависимост от посоката на възобновяване. Около разширените котли може да се формира ивица с ширина 15-20 м. и се допуска изреждане до склопеност 0.5-0.6. Интензивността на сечта е до 30% при всяка лесовъдска намеса. Възобновителният период е не по-малко от 20 години, като за горите в "Натура 2000" е 30 години, а периода между отделните лесовъдски намеси е не по-малък от 5 години, като за насажденията в "Натура 2000" е 8 години. При лесовъдска необходимост едновременно със сечта във възобновените участъци се провеждат и съответните отгледни сечи, включително и отглеждане на подраста. Тази сеч е по-гъвкава от другите сечи в контекста на използване на възобновяването и разкриване на укрепналия подраст.

Възобновителният период е не по-малък от 30 години, като е предвидена да се изведе в насажденията и културите от черен бор, липа, ясен, цер и благун.

Общо през десетилетието постепенно - котловинна сеч е предвидена да се изведе на площ от 296.3 ха или 19.4% от площта на държавните гори в защитената зона, върху която е планирана възобновителна сеч (1529.8 ха).

Независимо от това, че в държавните гори на защитената зона в териториите с обособени местообитания **не е планирано да се извеждат окончателни фази**, при които да се изсича целият зрял дървостой, се планира да се оставят единични хралупести дървета – подходящи за укрития на птици и бозайници, както и да се оставят на терен до 10 м³ /ха мъртва или гниеца дървесина, с цел запазване на подходящи местообитания на видовете безгръбначни, предмет на опазване.

Таблица № 68

Разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта и условни стопански класове

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389 – държавна собственост горски територии

Вид на възобновителната сеч							
Стопански класове	постепенно котловинна	групово постепенна	гола за топола	гола за акация	общо гола	ОБЩО	%
Гори със ЗСпФ							
Иглол. култури	172,3	-	-	-	-	172,3	11,3
Буков В	4,0	1091,6	0,4	-	0,4	1096,0	71,6
Буков Ср	0,8	125,9	-	-	-	126,7	8,3
Буков Н	-	2,3	-	-	-	2,3	0,1
Смесен СрН П	119,2	5,6	-	7,7	7,7	132,5	8,7
Всичко ЗСпФ	296,3	1225,4	0,4	7,7	8,1	1529,8	100,0
Гори със стопански функции							
всичко СтФ	-	-	-	-	-	-	-
ОБЩО	296,3	1225,4	0,4	7,7	8,1	1529,8	100,0
ПОЛЗВАНЕ (БЕЗ КЛОНИ)	18290	61540	100	425	525	80355	
ПОЛЗВАНЕ (С КЛОНИ)	21220	68945	110	445	555	90720	

Таблица № 68 А

Разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта и местообитания

**Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389, местообитания,
държавна собственост горски територии**

Вид на възобновителната сеч				
Местообитания	постепенно котловинна	групово постепенна	ОБЩО	%
ВСИЧКО 9110	-	2,3	2,3	0,2
ВСИЧКО 9130	-	1185,0	1185,0	89,1
ВСИЧКО 9170	89,6	-	89,6	6,7
ВСИЧКО 91M0	3,0	-	3,0	0,2
ВСИЧКО 91W0	12,8	38,1	50,9	3,8
ОБЩО	105,4	1225,4	1330,8	100,0

1.1.2. Групово-постепенна сеч

Групово-постепенна сеч се провежда във: насаждения с преобладание на сенкоиздръжливи дървесни видове; разновъзрастни високостъблени насаждения; насаждения от светлолюбиви дървесни видове, когато възобновяването е от сенкоиздръжливи видове или са налице условия за такова възобновяване; бялмурови насаждения;

Групово-постепенната сеч се провежда с цел формиране и поддържане на неравномерна възрастова, хоризонтална и вертикална структура с възобновителен период не по-малък от 40 години за високостъблените и 30 години за издънковите насаждения.

Групово-постепенната сеч се провежда при спазване на следните правила:

-дървостоят се отсича постепенно под формата на прозорци, които се разширяват а лесовъдските намеси се провеждат най-малко на 4 пъти, като периодът между отделните намеси е не по-малък от 7 години;

- прозорците се залагат в местата със започнал възобновителен процес;

- при липса на възобновяване прозорците се залагат на два пъти в места със склопеност, по-голяма от 0,6, като първия път склопеността в прозореца се свежда до 0,4 в семеносна година, а окончателното изсичане на дървостоя в прозореца се извършва при започнал възобновителен процес;

- на 1 ха се залагат до 3 прозореца;

- дървостоят около прозорците в ивица с ширина 15 - 20 м се изрежда до склопеност 0,5 - 0,6;

- разширяването на прозорците се извършва, когато подрастът е в достатъчно количество и е укрепнал;

- едновременно с разширяването на прозорците във възобновените участъци се провеждат съответните отгледни сечи, включително и отглеждане на подраста;

Общо през десетилетието групово-постепенна сеч е предвидена да се изведе на площ от **1225.4** ха или 80.1% от площта на държавните гори в защитената зона, върху която е планирана възобновителна сеч (1529.8 ха).

1.1.3. Гола сеч за тополата. Тя се провежда в тополови култури, за възстановяване на производствения им потенциал.

Общо през десетилетието гола сеч с последващо изкуствено възобновяване е предвидена да се изведе на площ от **0.4** ха.

1.1.4. Гола сеч с издънково възобновяване за акацията. Тя се провежда в акациев насаждения и култури.

Общо през десетилетието гола сеч с последващо издънково възобновяване е предвидена да се изведе на площ от **7.7** ха, или 0.5% от площта на държавните гори в защитената зона (1529.8 ха), върху която е планирана възобновителна сеч.

1.2. Отгледни сечи

С цел регулиране и подобряване подходящия състав на културите и насажденията, регулиране на произхода им, поддържане на добро здравословно състояние, подобряване специалните функции на гората в защитена зона "Средна гора" BG0001389 и подготвяне на насажденията за възобновяване, през следващото десетилетие е предвидено в държавните гори да се водят отгледни сечи върху площ от **2001.6 ха**.

В таблица № 69 е показано разпределението по площ, запас и вид сеч по условни стопански класове, а в таблица № 69 А разпределението по площ, запас и вид сеч по местообитания.

В средновъзрастните и дозряващи насаждения с пълнота 0,7, за които не са планирани отгледни сечи, както и за тези насаждения, в които планираните отгледни сечи ще се проведат през първите 3 години от изпълнението на плана, в края на десетилетието може да се проведат отгледни сечи, с интензивност, отговаряща на разликата в пълнотата на насаждението и съобразно Наредбата за сечите.

По вид на отгледната сеч, площта се разпределя, както следва:

- прочистка	38.5 ха	1.9%
- прореждане	1285.9 ха	64.2%
- пробирка	677.2 ха	33.9 %
Всичко	2001.6 ха	100.0 %

Прочистка Осветленията и първата прочистка се провеждат по един от следните методи:

-върху цялата площ, когато броят на дърветата от желаните видове и с желаните качества е ограничен и е необходимо да се подпомогне оцеляването на всяко от тях;

-върху част от площта, така че да се осигури равномерно разпределение на дърветата от желаните видове и с желаните качества на разстояние едно от друго 3 - 4 метра; отгледната сеч се провежда под формата на ивици, в групи или комбинация от тях, като се обхваща не по-малко от 30 % от площта на насаждението.

Сечите се извършват чрез освобождаване на дърветата с добри стъблени качества и растежен потенциал, подходящи за месторастенето от конкуриращи ги дървета, храсти и издънки от нежелани видове. При провеждане на прочистките и първите прореждания еднократно могат да се прилагат схематични методи на отгледната сеч с цел технологично обезпечаване усвояването на насажденията.

Схематичните методи включват изсичане на част от насаждението под формата на ивици, просеки, коридори и редове по предварително определена схема. В останалата част на насаждението се провежда прочистка или прореждане.

Площта на изсечените коридори и/или редове е до 25 % от площта на насаждението.

Схематични методи не се прилагат в насаждения със средна височина, по-голяма от 10 м, в насаждения на ерозиран терени, на терени с наклон над 25 градуса, в зоната на горната граница на гората, в защитните горски пояси, както и в насаждения с ниска механична устойчивост.

Прочистка е планирана на площ 38.5 ха без материален добив.

Прореждане - планирано да се води в насаждения и култури на възраст 21 - 40 години и пълноти 0.8 - 1.0. С прореждането продължава регулирането на състава и произхода на културите и насажденията, но основната му цел е да осигури прираста по височина и да отгледа дървета с прави и самоокастриени стъбла и добре развити корони. Интензивността на сечта е 15 - 25% в зависимост от пълнотата и бонитета на насажденията. Прорежданията ще се водят в култури и насаждения с обща площ **1285.9 ха**.

Пробирки - планирани да се водят в насаждения над 40 годишна възраст (за високостъблени бук над 60 години) с пълнота 0.8 -1.0. Основната цел е осигуряване условия на прираст по диаметър. Интензивността на сечта е до 25%.

В насажденията и културите с пълнота 0,8, поради високия текущ прираст на младите и средновъзрастни дървостои е целесъобразно да се проведат повторно отгледни сечи в края на десетилетието с интензивност съобразно състоянието им. През ревизионния период пробирки ще се водят в насаждения и култури с обща площ **677.2 ха**.

Санитарни и принудителни сечи **не са планирани** в защитена зона "Средна гора" BG0001389, както и на територията на ТП „ДГС Клисура“.

1.3. Технически сечи

Техническите сечи са планирани с цел просветляване на съществуващи трайни горски пътища (чакълирани и землени) и по чл.36, ал.1 т.8 от Наредбата за сечите.

1.3.1. Технически сечи за просветляване на горски път са планирани за просветляване на трайни горски пътища, като при тях **не е планиран материален добив**.

На територията на в защитена зона "Средна гора" BG0001389 е планирана техническа сеч за просветляване на съществуващи трайни горски пътища, съгласно **чл.36, ал.1, т.7 от Наредба №8/05.08.2011 г. за сечите в горите** с цел опазване, поддържане и осъществяване на горскостопански, противопожарни и горскостопански мероприятия в отдели и подотдели: **5 а, в, е, з, р, у, 6 а, б, г, д, е, ж, 7 в, г, л, р, 34 а, б, е, з, и, 35 а, б, в, е, ж, з, и, 36 г, ж, з, и, 38 л, 39 а, б, в, г, д, 43 л, м, 44 а, г, 45 б, в, е, ж, п, 46 а, б, в, г, д, 47 ж, 48 е, ж, з, н, 49 а, б, в, е, и, к, м, 50 б, в, д, е, ж, 51 а, г, е, ж, и, к, 53 д, и, к, л, 54 а, в, г, д, и, к, л, 56 а, б, 61 з, и, 65 г, 81 б, 82 и, к, 85 з, 86 д, 89 в, ж, 90 г, и, о, п, 91 з, и, к, л, м, 93 и, 95 а, б, в, 96 д, е, ж, з, и, 97 а, б, ж, з, 98 г, д, е, з, и, 101 з, 102 б, в, г, д, и, 110 з, и, к, л, м, н, 111 а, 112 д, ж, з, и, п, 114 б, г, и, л, 115 г, е, ж, к, л, 116 а, г, д, е, ж, 117 а, б, в, г, д, е, ж, 122 д, е, 123 е, ж, 124 д, е, ж, 125 а, б, в, г, д, е, ж, 126 е, ж, 127 е, ж, з, 128 а, 129 а, б, в, г, 130 а, б, в, г, д, 131 а, б, в, г, д, 132 а, б, в, г, д, ж, и, к, 133 а, в, г, м, 135 а, б, в, г, д, е, 136 а, в, г, и, к, м, 137 б, 138 а, б, г, д, ж. Сечта може да се извършва от едната или от двете страни на пътя, като общата широчина на ивицата, в която се извършва просветляване, от краищата на обхвата на пътя е не повече от една четвърт от средната височина на дървостоя на насаждението.**

1.4. Други лесовъдски мероприятия

С цел подобряване на естественото възобновяване, толериране на семенния дървостой, подобряване качеството на дървесината, отстраняването на подлеса и др. са планирани следните лесовъдски мероприятия:

1.4.1. Отглеждане на подраста

Това мероприятие е за регулиране на състава, произхода и качеството на подраста. Извършва се чрез премахване на издънки, нежелан подраст или подлес, конкурентна и увредена от болести и вредители растителност.

Отглеждане на подраста се провежда при наличие на неукрепнал подраст или да се премахне нежелан дървесен вид от подрастта, като в работните описания на всеки от подотделите с планирано такова мероприятие, след постепенно – котловинна, групово – постепенна и неравномерно-постепенна сеч е отразена редуцираната площ, върху която ще се извършва отглеждане на подраста.

Основна задача на отглеждането е младите семенни екземпляри от желаните или желаните от стопанска или екологична гледна точка дървесни видове да бъдат предпазени от заглушаващото влияние на подлеса, живата почвена покривка и издънките. При отглеждането не се очаква материален добив и затова то се планира само по площ. Заложените разчети са за 20% от площта на подотделите. Мероприятието има за цел отстраняване на нежелани издънки от дървесни видове, както и изрязване на пънче на евентуално повреден при извеждането на сечта широколистен подраст в отворените котли.

Отглеждането на подраста включват и опазване на съществуващия подраст, прилагане на подходяща техника и технология при сечта и извоза на материалите, почистване на сечищата, ограждане на възобновителните участъци, провеждане на сечта в сезони и срокове, съобразяване с биологичните изисквания на дървесните видове и грижи за подраста до напълното му формиране, като надежден и укрепнал подраст, от които може да се формира пълноценно младо насаждение.

Отглеждане на подраста ще се извърши върху редуцирана площ от **12.7 ха**.

1.4.2. Изсичане на подлеса

Това лесокултурно мероприятие е планирано в зрели дървостои в случаите, когато подлесът затруднява естественото възобновяване. Премахват се храстовите видове, както и ония дървесни видове, на които не се разчита за възобновяването и които по различна причина не могат да достигнат височината на основния дървостой.

Материален добив не е начисляван. Предвидено е да се изведе на площ **8.1 ха**.

Таблица № 69

Размер на ползването по площ, запас и вид на сечта по условни стопански класове

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389 – държавна собственост горски територии

ВИДОВЕ СЕЧИ											
Стопански класове	мерни единици	ВЪЗОбН. СЕЧИ	прочистка	прореждане	пробирка	селекционна	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
ИГЛОЛИСТНИ											
Иглол. култури ЗСпФ	ха	172,3	-	66,6	340,2	23,0	429,8	602,1	16,8	1,3	4,3
	куб.м	14080	-	1995	20935	1630	24560	38640	21,1	-	-
Всичко иглолистни ЗСпФ	ха	172,3	-	66,6	340,2	23,0	429,8	602,1	16,8	1,3	4,3
	куб.м	14080	-	1995	20935	1630	24560	38640	21,1	-	-
всичко иглолистни	ха	172,3	-	66,6	340,2	23,0	429,8	602,1	16,8	1,3	4,3
	куб.м	14080	-	1995	20935	1630	24560	38640	21,1	-	-
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ											
Буков В ЗСпФ	ха	1096,0	8,8	885,4	247,0	25,2	1166,4	2262,4	63,2	-	-
	куб.м	55220	-	49105	14695	800	64600	119820	65,4	-	-
Буков Ср ЗСпФ	ха	126,7	29,7	329,4	85,8	-	444,9	571,6	16,0	-	-
	куб.м	6395	-	10115	3180	-	13295	19690	10,8	-	-
Буков Н ЗСпФ	ха	2,3	-	-	-	-	-	2,3	0,1	-	-
	куб.м	90	-	-	-	-	-	90	-	-	-
Всичко широколистни високостъблени ЗСпФ	ха	1225,0	38,5	1214,8	332,8	25,2	1611,3	2836,3	79,2	-	-
	куб.м	61705	-	59220	17875	800	77895	139600	76,3	-	-
всичко широколистни високостъблени	ха	1225,0	38,5	1214,8	332,8	25,2	1611,3	2836,3	79,2	-	-
	куб.м	61705	-	59220	17875	800	77895	139600	76,3	-	-

ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ											
Смесен СрН П ЗСпФ	ха	132,5	-	4,5	4,2	-	8,7	141,2	3,9	11,4	3,8
	куб.м	4570	-	130	135	-	265	4835	2,6	-	-
Всичко издънкови за превръщане ЗСпФ	ха	132,5	-	4,5	4,2	-	8,7	141,2	3,9	11,4	3,8
	куб.м	4570	-	130	135	-	265	4835	2,6	-	-
всичко издънкови за превръщане	ха	132,5	-	4,5	4,2	-	8,7	141,2	3,9	11,4	3,8
	куб.м	4570	-	130	135	-	265	4835	2,6	-	-
ОБЩО											
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	1529,8	38,5	1285,9	677,2	48,2	2049,8	3579,6	100,0	12,7	8,1
	куб.м	80355	-	61345	38945	2430	102720	183075	100,0	-	-

Таблица № 69 А

Размер на ползването по площ, запас и вид на сечта по местообитания

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389 - местообитания – държавна собственост горски територии

ВИДОВЕ СЕЧИ											
Местообитания	мерни единици	ВЪЗОбН. СЕЧИ	прочистка	прореждане	пробирка	селекционна	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ											
9110	ха	2,3	-	-	-	-	-	2,3	0,1	-	-
	куб.м	90	-	-	-	-	-	90	0,1	-	-
9130	ха	1185,0	38,5	1149,7	257,7	22,3	1468,2	2653,2	92,7	-	-
	куб.м	59515	-	56335	14290	740	71365	130880	94,3	-	-
9170	ха	-	-	5,3	23,8	-	29,1	29,1	1,0	-	-
	куб.м	-	-	210	920	-	1130	1130	0,8	-	-

91W0	ха	32,5	-	12,7	11,2	-	23,9	56,4	2,0	-	-
	куб.м	1785	-	410	490	-	900	2685	1,9	-	-
Всичко широколистни високостъблени	ха	1219,8	38,5	1167,7	292,7	22,3	1521,2	2741,0	95,8	-	-
	куб.м	61390	-	56955	15700	740	73395	134785	97,1	-	-
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ											
9130	ха	-	-	4,5	2,6	-	7,1	7,1	0,2	-	-
	куб.м	-	-	130	95	-	225	225	0,2	-	-
9170	ха	89,6	-	-	-	-	-	89,6	3,1	10,6	3,0
	куб.м	2805	-	-	-	-	-	2805	2,0	-	-
91M0	ха	3,0	-	-	-	-	-	3,0	0,1	0,8	0,8
	куб.м	130	-	-	-	-	-	130	0,1	-	-
91W0	ха	18,4	-	-	1,6	-	1,6	20,0	0,7	-	-
	куб.м	760	-	-	40	-	40	800	0,6	-	-
Всичко издънкови за превръщане	ха	111,0	-	4,5	4,2	-	8,7	119,7	4,2	11,4	3,8
	куб.м	3695	-	130	135	-	265	3960	2,9	-	-
ОБЩО											
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	1330,8	38,5	1172,2	296,9	22,3	1529,9	2860,7	100,0	11,4	3,8
	куб.м	65085	-	57085	15835	740	73660	138745	100,0	-	-

2. Общ размер на планираното ползване на дървесина

Общият размер на планираното ползване в държавните гори, разположени в защитена зона “Средна гора” BG0001389 в ТП „ДГС Клисура“ през ревизионния период е 183 075 куб.м (без клони), или средногодишно по 18 307 куб.м, **в местообитанията ползването за десетилетието е 138 745 куб. м (без клони), или средногодишно 12 874 куб. м.**

Планираното ползване от възобновителни сечи в защитена зона “Средна гора” BG0001389 е 1529.8 ха по площ, с добив от 80 355 куб.м – 42.7% от общото ползване по площ и 43.9% от общото ползване по запас.

Планираното ползване от отгледни сечи в защитена зона “Средна гора” BG0001389 е 2001.6 ха по площ, с добив от 100 290 куб.м – 55.9% от общото ползване по площ и 54.8% от общото ползване по запас.

Планираното ползване от селекционни сечи в защитена зона “Средна гора” BG0001389 е 48.2 ха по площ, с добив от 2 430 куб.м – 1.4% от общото ползване по площ и 1.3% от общото ползване по запас.

В горите държавна собственост разположени в защитена зона “Средна гора” BG0001389 планираното средногодишно ползване по ГСП от 2026 година е 18 307 куб.м (без клони), което представлява 97% от средния годишен прираст в тези гори – 18 864 куб.м.

Съгласно **чл.77 ал.12** от Наредба №18 от 7.10.2015 г. за инвентаризация и планиране, планираното ползване в горите държавна собственост в защитената зона **не превишава прираста** на тези гори.

В ГСП от 2026 година в държавните гори в защитена зона “Средна гора” BG0001389 са планирани сечи върху площ от 3579.6 ха, което представлява 67.4% от площта им - 5310.3 ха.

Като обобщение може да се каже, че целта на стопанисването на дървостойките в горите разположени в защитена зона “Средна гора” BG0001389 в ТП „ДГС Клисура“ определена чрез вида и размера на сечите за ревизионния период е подобряване на биологическата им устойчивост и санитарно състояние чрез своевременно подмяна на зрелите и презрели дървостойки с млади и жизнени насаждения основно чрез естествено възобновяване, а също така и с извеждане на предвидените отгледни сечи.

С цел защитата на шосетата и пътищата от републиканската и общинска мрежа, по поречието на реките и други водни течения с постоянен воден дебит в ивица с ширина 15-20 метра от двете им страни, считана от банкета на пътя или брега на водните течения **интензивността на сечта да се сведе до минимум (да има само санитарен характер).**

3. Добиви и сортименти от ползваната дървесина

Разпределението на предвидената за отсичане през десетилетието в горите държавна собственост стояща маса (без клони и с клони) по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти в защитена зона “Средна гора” BG0001389 в ТП „ДГС Клисура“ е дадено в таблица № 70.

От предвидената за отсичане през десетилетието 216 545 куб.м стояща маса с клони в държавните гори ще се добият: 38 400 куб.м – 17.7% едра строителна дървесина, 38 145 куб.м – 17.6% средна строителна дървесина и 27 875 куб.м – 12.9% дребна строителна дървесина.

Дървата за огрев са 66 195 куб.м – 30.6%, а използваемата вършина е 5 325 куб.м – 2.5%.

Таблица № 70

Разпределение на предвидената за отсичане стояща маса по дървесни видове и основни групи сортименти

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389 – държавна собственост горски територии

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Възобновителна в иглолистни										
Бял бор	8425	9895	2185	7710	3270	2660	295	6225	1485	-

187

Смърч	440	520	75	445	315	20	15	350	80	15
Черен бор	3920	4575	1005	3570	1760	1135	140	3035	535	-
Дуглазка	170	190	30	160	120	5	5	130	30	-
иглолистни	12955	15180	3295	11885	5465	3820	455	9740	2130	15
проценти	85.3	100.0	21.7	78.3	36.0	25.2	3.0	64.2	14.0	0.1
Бук	320	390	35	355	145	30	15	190	165	-
Зимен дъб	630	680	80	600	220	70	30	320	270	10
Габър	80	100	10	90	35	10	5	50	40	-
Трепетлика	30	30	5	25	10	-	-	10	15	-
Бреза	45	45	5	40	15	-	-	15	25	-
Кестен	20	30	5	25	10	-	-	10	15	-
широколистни	1125	1275	140	1135	435	110	50	595	530	10
проценти	88.2	100.0	11.0	89.0	34.1	8.6	3.9	46.6	41.6	0.8
Общо възобновителна в иглолистни	14080	16455	3435	13020	5900	3930	505	10335	2660	25
проценти	85.6	100.0	20.9	79.1	35.9	23.8	3.1	62.8	16.2	0.1
Възобновителна в широколистни високостъблени										
Бял бор	20	20	5	15	5	5	-	10	5	-
Смърч	50	60	10	50	40	-	-	40	10	-
иглолистни	70	80	15	65	45	5	-	50	15	-
проценти	87.5	100.0	18.8	81.2	56.3	6.2	-	62.5	18.7	-
Бук	61045	68390	6170	62220	25305	5515	1405	32225	29335	660
Зимен дъб	155	175	20	155	55	15	10	80	75	-
Габър	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
Трепетлика	235	255	25	230	90	20	10	120	110	-
Бреза	190	200	25	175	75	15	-	90	85	-
широколистни	61635	69030	6240	62790	25530	5565	1425	32520	29610	660
проценти	89.3	100.0	9.0	91.0	37.0	8.1	2.1	47.2	42.8	1.0
Общо възобновителна в широколистни високостъблени	61705	69110	6255	62855	25575	5570	1425	32570	29625	660
проценти	89.3	100.0	9.0	91.0	37.0	8.1	2.1	47.2	42.9	0.9
Възобновителна в издънкове за превръщане										
Бял бор	445	535	120	415	175	145	15	335	80	-
Черен бор	40	50	10	40	20	10	5	35	5	-
Ела	20	20	5	15	10	-	-	10	5	-
иглолистни	505	605	135	470	205	155	20	380	90	-
проценти	83.5	100.0	22.3	77.7	33.9	25.6	3.3	62.8	14.9	-
Бук	750	890	45	845	-	290	155	445	345	55
Зимен дъб	2510	2775	145	2630	-	915	495	1410	1055	165
Габър	350	410	15	395	-	135	70	205	165	25
Трепетлика	20	20	5	15	5	-	-	5	10	-
Акация	10	10	-	10	-	-	5	5	5	-
широколистни	3640	4105	210	3895	5	1340	725	2070	1580	245
проценти	88.7	100.0	5.1	94.9	0.1	32.6	17.7	50.4	38.5	6.0

Общо възобновителна в издънкови за превръщане	4145	4710	345	4365	210	1495	745	2450	1670	245
проценти	88.0	100.0	7.3	92.7	4.5	31.7	15.8	52.0	35.5	5.2
Възобновителна в нискоствъблени										
Акация	425	445	35	410	-	115	115	230	165	15
широколистни	425	445	35	410	-	115	115	230	165	15
проценти	95.5	100.0	7.9	92.1	-	25.8	25.8	51.6	37.1	3.4
Общо възобновителна в нискоствъблени	425	445	35	410	-	115	115	230	165	15
проценти	95.5	100.0	7.9	92.1	-	25.8	25.8	51.6	37.1	3.4
ВСИЧКО ВЪЗОБНОВИТЕЛНИ СЕЧИ	80355	90720	10070	80650	31685	11110	2790	45585	34120	945
проценти	88.6	100.0	11.1	88.9	34.9	12.3	3.1	50.3	37.6	1.0
Прореждане в иглолистни										
Бял бор	1415	1790	635	1155	-	435	545	980	145	30
Смърч	270	345	130	215	-	65	120	185	25	5
Черен бор	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
иглолистни	1690	2140	770	1370	-	500	665	1165	170	35
проценти	79.0	100.0	36.0	64.0	-	23.4	31.1	54.5	7.9	1.6
Бук	65	70	40	30	-	5	5	10	20	-
Зимен дъб	20	20	10	10	-	-	-	-	10	-
Габър	20	20	10	10	-	-	-	-	10	-
Трепетлика	50	50	25	25	-	5	5	10	15	-
Бреза	100	100	35	65	-	20	20	40	25	-
Мъждрян	15	15	-	15	-	-	-	-	15	-
Воден габър	30	40	10	30	-	10	10	20	10	-
Ива	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
широколистни	305	320	135	185	-	40	40	80	105	-
проценти	95.3	100.0	42.2	57.8	-	12.5	12.5	25.0	32.8	-
Общо прореждане в иглолистни	1995	2460	905	1555	-	540	705	1245	275	35
проценти	81.1	100.0	36.8	63.2	-	21.9	28.7	50.6	11.2	1.4
Прореждане в широколистни високоствъблени										
Бял бор	1170	1375	485	890	-	340	415	755	115	20
Смърч	6535	7940	2910	5030	-	1575	2775	4350	495	185
Ела	130	150	50	100	-	35	45	80	15	5
Дуглазка	585	695	270	425	-	150	200	350	70	5
иглолистни	8420	10160	3715	6445	-	2100	3435	5535	695	215
проценти	82.9	100.0	36.6	63.4	-	20.7	33.8	54.5	6.8	2.1
Бук	48950	61765	17280	44485	-	12345	12365	24710	16665	3110
Зимен дъб	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
Габър	470	590	175	415	-	110	110	220	170	25

Трепетлика	720	750	230	520	-	145	145	290	215	15
Явор	10	15	5	10	-	-	5	5	5	-
Бреза	405	415	185	230	-	45	50	95	130	5
Ива	210	220	100	120	-	25	25	50	65	5
Кестен	30	40	10	30	-	10	10	20	10	-
широколистни	50800	63800	17990	45810	-	12680	12710	25390	17260	3160
проценти	79.6	100.0	28.2	71.8	-	19.9	20.0	39.9	27.0	4.9
Общо прореждане в широколистни високостъблени	59220	73960	21705	52255	-	14780	16145	30925	17955	3375
проценти	80.1	100.0	29.3	70.7	-	20.0	21.8	41.8	24.3	4.6
Прореждане в издънкови за превръщане										
Бук	110	150	35	115	-	35	25	60	30	25
Габър	10	10	5	5	-	5	-	5	-	-
Бреза	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
широколистни	130	170	45	125	-	40	25	65	35	25
проценти	76.5	100.0	26.5	73.5	-	23.5	14.7	38.2	20.6	14.7
Общо прореждане в издънкови за превръщане	130	170	45	125	-	40	25	65	35	25
проценти	76.5	100.0	26.5	73.5	-	23.5	14.7	38.2	20.6	14.7
Пробирка в иглолистни										
Бял бор	5965	7155	1275	5880	1130	2130	1310	4570	1155	155
Смърч	6085	7430	1210	6220	890	2205	1630	4725	1335	160
Черен бор	255	320	50	270	50	100	50	200	50	20
Ела	335	405	65	340	60	140	70	270	60	10
Дуглазка	4770	5815	1055	4760	920	1700	1065	3685	945	130
Лиственица	120	140	30	110	20	40	30	90	20	-
иглолистни	17530	21265	3685	17580	3070	6315	4155	13540	3565	475
проценти	82.4	100.0	17.3	82.7	14.5	29.7	19.5	63.7	16.8	2.2
Бук	2585	3190	415	2775	385	595	405	1385	1295	95
Зимен дъб	110	110	10	100	5	35	10	50	50	-
Габър	105	125	15	110	10	35	15	60	50	-
Трепетлика	235	245	35	210	20	65	30	115	95	-
Бреза	350	350	50	300	20	100	50	170	130	-
Ива	20	20	5	15	-	5	5	10	5	-
широколистни	3405	4040	530	3510	440	835	515	1790	1625	95
проценти	84.3	100.0	13.1	86.9	10.9	20.7	12.8	44.4	40.2	2.3
Общо пробирка в иглолистни	20935	25305	4215	21090	3510	7150	4670	15330	5190	570
проценти	82.7	100.0	16.7	83.3	13.9	28.3	18.4	60.6	20.5	2.2
Пробирка в широколистни високостъблени										
Бял бор	495	585	105	480	80	185	105	370	90	20
Смърч	1210	1450	230	1220	180	420	320	920	265	35
Ела	120	140	25	115	20	45	25	90	20	5

Дуглазка	825	985	175	810	150	290	185	625	160	25
Лиственица	20	20	5	15	-	5	5	10	5	-
иглолистни	2670	3180	540	2640	430	945	640	2015	540	85
проценти	84.0	100.0	17.0	83.0	13.5	29.7	20.1	63.3	17.0	2.7
Бук	13450	15805	2215	13590	2205	2550	2040	6795	6600	195
Зимен дъб	505	585	85	500	85	95	80	260	235	5
Габър	605	715	100	615	90	125	100	315	295	5
Трепетлика	360	390	50	340	50	60	50	160	165	15
Бреза	210	220	30	190	25	50	30	105	85	-
Ива	75	75	10	65	10	10	10	30	30	5
широколистни	15205	17790	2490	15300	2465	2890	2310	7665	7410	225
проценти	85.5	100.0	14.0	86.0	13.9	16.2	13.0	43.1	41.6	1.3
Общо пробирка в широколистни високостъблени	17875	20970	3030	17940	2895	3835	2950	9680	7950	310
проценти	85.2	100.0	14.4	85.6	13.8	18.3	14.1	46.2	37.9	1.5
Пробирка в издънкови за превръщане										
Дуглазка	30	40	5	35	5	15	5	25	5	5
иглолистни	30	40	5	35	5	15	5	25	5	5
проценти	75.0	100.0	12.5	87.5	12.5	37.5	12.5	62.5	12.5	12.5
Бук	90	110	-	110	-	35	20	55	45	10
Габър	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-
Трепетлика	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
широколистни	105	125	-	125	-	40	20	60	55	10
проценти	84.0	100.0	-	100.0	-	32.0	16.0	48.0	44.0	8.0
Общо пробирка в издънкови за превръщане	135	165	5	160	5	55	25	85	60	15
проценти	81.8	100.0	3.1	96.9	3.0	33.3	15.1	51.4	36.4	9.1
Селекционна в иглолистни										
Бял бор	790	915	245	670	75	245	220	540	110	20
Смърч	170	200	55	145	15	50	50	115	25	5
Черен бор	640	740	200	540	60	195	180	435	90	15
Дуглазка	30	40	10	30	20	5	-	25	5	-
иглолистни	1630	1895	510	1385	170	495	450	1115	230	40
проценти	86.0	100.0	26.9	73.1	9.0	26.1	23.8	58.9	12.1	2.1
Общо селекционна в иглолистни	1630	1895	510	1385	170	495	450	1115	230	40
проценти	86.0	100.0	26.9	73.1	9.0	26.1	23.8	58.9	12.1	2.1
Селекционна в широколистни високостъблени										
Дуглазка	20	30	5	25	15	5	-	20	5	-
иглолистни	20	30	5	25	15	5	-	20	5	-
проценти	66.7	100.0	16.6	83.4	50.0	16.7	-	66.7	16.7	-

Бук	760	850	115	735	115	135	115	365	360	10
Трепетлика	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
Ива	10	10	-	10	-	-	-	-	10	-
широколистни	780	870	115	755	120	135	115	370	375	10
проценти	89.7	100.0	13.2	86.8	13.8	15.5	13.2	42.5	43.1	1.2
Общо селекционна в широколистни високостъблени	800	900	120	780	135	140	115	390	380	10
проценти	88.9	100.0	13.3	86.7	15.0	15.6	12.8	43.4	42.2	1.1
ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ СЕЧИ	102720	125825	30535	95290	6715	27035	25085	58835	32075	4380
проценти	81.6	100.0	24.3	75.7	5.3	21.5	19.9	46.7	25.5	3.5
ОБЩО от всички сечи										
Бял бор	18725	22270	5055	17215	4735	6145	2905	13785	3185	245
Смърч	14760	17945	4620	13325	1440	4335	4910	10685	2235	405
Черен бор	4860	5690	1270	4420	1890	1440	375	3705	680	35
Ела	605	715	145	570	90	220	140	450	100	20
Дуглазка	6430	7795	1550	6245	1230	2170	1460	4860	1220	165
Лиственица	140	160	35	125	20	45	35	100	25	-
иглолистни	45520	54575	12675	41900	9405	14355	9825	33585	7445	870
проценти	83.4	100.0	23.2	76.8	17.2	26.3	18.0	61.5	13.7	1.6
Бук	128125	151610	26350	125260	28155	21535	16550	66240	54860	4160
Зимен дъб	3935	4350	355	3995	365	1130	625	2120	1695	180
Габър	1655	1985	330	1655	140	420	300	860	740	55
Трепетлика	1670	1760	375	1385	180	300	240	720	635	30
Явор	10	15	5	10	-	-	5	5	5	-
Бреза	1310	1340	335	1005	135	230	150	515	485	5
Мъждрян	15	15	-	15	-	-	-	-	15	-
Акация	435	455	35	420	-	115	120	235	170	15
Воден габър	30	40	10	30	-	10	10	20	10	-
Ива	320	330	120	210	10	40	40	90	110	10
Кестен	50	70	15	55	10	10	10	30	25	-
широколистни	137555	161970	27930	134040	28995	23790	18050	70835	58750	4455
проценти	84.9	100.0	17.3	82.7	17.9	14.7	11.1	43.7	36.3	2.7
ВСИЧКО	183075	216545	40605	175940	38400	38145	27875	104420	66195	5325
проценти	84.5	100.0	18.7	81.3	17.7	17.6	12.9	48.2	30.6	2.5

4. Възобновяване и планирано залесяване в защитената зона

4.1. Естествено възобновяване

В района на държавно горско стопанство “Клисура” съществуват сравнително добри условия за естественото възобновяване на основните дървесни видове - бук, зимен дъб, благун и габър. Въпреки това при широколистните то протича с незадоволителни темпове. Рядко се наблюдава възобновяване на борове в съседни запустели земеделски територии.

При издънковите дъбове констатираното възобновяване в повечето случаи е представено от поници и 2-3 годишен подраст, който още не е укрепнал и е силно неравномерно разположен по площта на подотделите. Основни причини за слабото възобновяване са несвоевременното извеждане или ниските интензивности на възобновителни сечи и наличието на подлес, а в някои случаи и на зачимяване в част от зрелите насаждения. При бука основен проблем е високата склопеност на насажденията и дебелата листна постилка, а в някои случая и наличието на втори етаж. През десетилетието е предвидено горите да се възстановяват основно по естествен път. Площ за възобновяване на горите чрез подпомагане без залесяване не е предвидена.

4.2. Залесяване

Няма планирано залесяване.

5. Паша в горските територии в защитената зона

Общата площ забранена за паша в защитена зона “Средна гора” BG0001389 в ТП „ДГС Клисура”, е 4520.4 ха – 70.8% от общата площ на зоната.

Таблица № 71

Разпределение на общата площ забранена за паша по ГСУ

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389

	Обща площ ха	Забранена площ за паша ха	% от общата площ
ГСУ 1 „Старопланински“	3637.2	2305.4	36.1
ГСУ 2 „Средногорски“	2742.4	2215.0	34.7
всичко	6379.6	4520.4	70.8

Съгласно чл. 124, т. 1 - 5 от Закона за Горите от 08.03.2011 год. се забранява пашата в горските територии, разположени в защитена зона “Средна гора” BG0001389 на територията на ТП „ДГС Клисура”. Подробни списъци по ГСУ и землища са показани в табличен вид.

Таблица № 72

Списък

на подотделите ЗАБРАНЕНИ за ПАША по землища
Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389

Землище 1: гр. КЛИСУРА		
отдел	подотдели	площ (ха)
5	б, к, н, р, у	8.5
6	в, г, р, ф, х, ц, ч, ш, щ, я, а1	38.4

7	а, д, е, ж, з, и, к, н, о, п, у, ц	46.6
8	а, б, в, г, д, е, з, м, н, р	59.4
12	а, б, в, г, д, е, ж, з	54.4
13	а, б, в, г, д, е, ж, з, н, о	27.9
16	а, г	1.8
32	а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о	85.1
33	а, б, в, г, д	33.8
34	а, б, в, г, д, е, ж, и, к	74.1
35	а, б, г, ж, з, и, к, м	29.4
36	а, б, в, г, ж, з	42.9
37	а, в, г, е	39.9
38	б, в, г, ж, и, к	33.0
39	д, з, и, н, о, р	7.3
40	е, з, и, л, м, п, с, т, ф, ц	45.3
41	а, б, в, г, д, е, к, л, м, н, о, р, с, т	42.8
42	а, б, в, г, д, е	54.8
43	а, б, в, е, м	22.3
44	б, г, д, ж	17.1
45	а, в, г, д, е, и, к, о, п, р, с	26.0
46	а, б, д, е, ж, з, и	52.4
47	а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м	63.9
48	б, г, д, е, ж, з, и, к, м, н	56.2
49	а, б, е, ж, з, и, к, л, м	50.6
50	б, г, д, е	27.0
51	а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, м, н	74.8
52	а, б, в, г, д	42.0
53	а, б, в, г, д, ж, к, л	52.9
54	а, б, в, г, д, ж, з, и, л, н	67.8
55	а, б, г, д, е	41.0
56	а, г, д, ж, з, и	40.9
57	в, е, ж, к	21.6
58	а, б, д, ж, з, м, о, п, р, с	38.5
59	б, г, д, е, ж, и	24.6
60	з, и, к, л, н	22.8
61	б, в, г, к	4.3
62	а, б, в, г, д, е, з, и, к	24.8
63	а, б, в	7.7
64	а, б, в	22.5
65	а, б, в, г, д, ж	41.4
66	а, б, в, г	47.2
67	а, б, в, г	57.8
68	а, б, в	53.8
69	а, б, в, г	58.9
70	а, б, в, г, д	36.0
71	а, б, в, г, д	20.2
72	а, б, в, г, д, е, ж	32.8
73	а, б, в, г, д, е, ж, з	33.9
74	а, б, в, е, ж, и	16.0
75	б, в, г, д, е	18.8
76	г	2.2
77	а, б, в, д, з, к, л, м, н, с, т, у, ф	33.1

78	а, б, в, г, д, з, и, к	24.4
79	а, в, г, 2	11.7
80	а, б, в, г, з, и, к, л, м, 3	47.1
81	б, д, ж, з	28.2
82	а, б, в, д, е	13.7
83	а, б, в, з, и	18.8
84	а, и	18.7
85	а, б, д, е, ж, з	17.2
86	а, б, г, д, е, ж, з, к, л, н, п, с, т, у, ф, х	49.3
87	з, и, к, л, н, п, р, с, ф	43.3
88	в, г, д, е, ж, и	36.5
89	г, д, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р	17.3
90	б, г, д, ж, к	15.0
91	а, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, о	57.9
92	а, б, в, д, е	35.7
93	а, б, г, е, и, к, м	39.1
94	а, б, в, е, ж, з, и	30.0
95	а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н	42.5
96	а, б, в, г, д, е, ж, з, и	43.2
97	а, б, в, г, ж, и, к, л, м, н, о, п	52.1
98	а, б, в, г, д, е, ж, з, и	42.4
99	а, б, в, г, д, е, ж	35.4
100	а, б, в, г	34.0
101	а, в, г, ж, и	34.7
102	а, б, в, д, е, ж, з, и	30.1
103	а, б, в, г	22.5
104	а, б, г, д, е, ж, и, к, л	68.0
105	а, в, г, д, е, ж, з, и, к	64.3
106	а, б, в, г, д, е	71.2
107	а, б, в, г, д, е, ж, з	54.0
108	а, б, в, г, д, е	62.8
109	а, б, г, д	31.6
110	б, г, д, е, ж, з, к, л, н, р	45.6
111	г, д, ж, к, л, 3	44.5
112	а, б, в, п, р	46.7
113	а, г, ж, и, к, л, н	68.1
114	а, в, е, о, п, р	13.0
115	б, г, е, к, н, о, п, р, с, т	45.3
116	б, г, д, е, ж	30.0
117	б, в, г, д, е, ж, 4	31.3
118	а, б, в, г, д, е, з, к, л, н	41.1
119	а, б, в, г, е, ж	72.1
120	а, б, в	47.4
121	а, б, в, д, е, з	47.8
122	а, б, г, е, ж	47.5
123	а, б, г, д, е, ж	36.2
124	а, б, в, д, е, ж	52.4
125	а, б, в, г, д, е, ж	46.0
126	б, в, д, е, ж	32.0
127	а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л	79.8
128	а, б, г, д, е, ж, з, и, м	29.3

129	а, б, г, д, е, ж	60.5
130	а, б, в, г, д, 1	48.6
131	а, в, г, д, е, з	41.9
132	а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к	67.7
133	а, б, в, г, д, е, ж, к, м, н	55.1
134	б, в, д, е, ж, з, и	42.1
135	а, б, в, г, д, е, ж, з, и	48.1
136	б, в, г, д, е, ж, з, к, м	39.4
137	а, б, в	40.7
138	а, б, в, г, д, е, ж	48.3
общо		4520.4

6. Строеж на сгради и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите в защитената зона

6.1. Сгради

През ревизионния период **не се предвижда** строеж на нови горски сгради и ремонт на съществуващи сгради в защитена зона "Средна гора" BG0001389.

6.2. Пътно строителство

Предвижда се **ремонт** на съществуващи горски автомобилни пътища, с обща дължина **44.6 км**, преминаващи през горските територии в защитена зона "Средна гора" BG0001389.

Ремонта ще се извърши при спазването на условията и по реда на Закона за устройство на територията и на Наредба № 5/31.07.2014 г. за строителството в горските територии без промяна на предназначението им.

Основния ремонт ще бъде върху съществуващия обхват на пътя, без да се разширява тяхната ширина.

7. Видове, подходящи за месторастенето в защитената зона

В бъдеще при видовете, подходящи за съответните месторастения в защитена зона "Средна гора" BG0001389 в ТП „ДГС Клисура“ е запазено изцяло видовото богатство на дървостойите, като са взети всички мерки бъдещите насаждения да са по-устойчиви биологически и с по-добри защитни функции, което е показано в таблица № 73.

От нея се вижда, че дава преимущество на характерните за района широколистни дървесни видове и в бъдеще ще доминират на територията на защитена зона "Средна гора" BG0001389, а именно: бук 71.2% от залесената площ; бял бор -10.1%; зимен дъб – 5.1% от залесената и др.

Таблица № 73

Сравнение на площта по сегашен видов състав и видове, подходящи за месторастенето

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Бял бор	545.1	10.1	470.1	8.7	470.1	8.7

Смърч	230.2	4.3	225.6	4.2	225.6	4.2
Черен бор	91.8	1.7	73.1	1.4	73.1	1.3
Ела	10.2	0.2	10.6	0.2	10.6	0.2
Дуглазка	86.3	1.6	88.0	1.6	88.0	1.6
Лиственица	1.9	-	1.9	-	1.9	-
Веймутов бор	0.2	-	0.2	-	0.2	-
Гръзка ела	0.9	-	0.9	-	0.9	-
Атласки кедър	1.8	-	1.8	-	1.8	-
Бук	3835.7	71.2	3900.0	72.3	3903.3	72.4
Зимен дъб	273.8	5.1	313.2	5.8	313.2	5.8
Габър	71.7	1.3	70.9	1.3	70.9	1.3
Трепетлика	71.4	1.3	63.9	1.2	63.9	1.2
Явор	0.8	-	1.7	-	1.7	-
Бреза	93.0	1.7	95.7	1.8	95.7	1.8
Мъждрян	2.5	0.1	2.5	0.1	2.5	0.1
Акация	17.0	0.3	16.6	0.3	16.6	0.3
Келяв габър	13.8	0.3	10.7	0.2	10.7	0.2
Върба	1.5	-	1.5	-	1.5	-
Воден габър	13.2	0.3	13.2	0.3	13.2	0.3
Джанка	1.6	-	0.8	-	0.8	-
Елша	2.4	-	2.4	0.1	2.4	0.1
Ива	19.2	0.4	18.5	0.3	18.5	0.3
Кестен	3.9	0.1	3.9	0.1	3.9	0.1
Клен	0.2	-	0.2	-	0.2	-
Круша	0.3	-	0.3	-	0.3	-
Сребролистна липа	1.1	-	3.3	0.1	3.3	0.1
Череша	0.2	-	0.2	-	0.2	-
Всичко	5391.7	100.0	5391.7	100.0	5395.0	100.0

ПЛАН за защита на горските територии от пожари в Защитена зона "Средна гора" BG0001389 в ТП "ДГС Клисура"

Настоящата записка представлява извадка от Общия Противопожарен план на ТП „ДГС Клисура“ която се отнася само за горските територии в защитена зона "Средна гора" BG0001389.

Противопожарните дялове са обособени от участъци с еднакъв клас на пожарна опасност и са показани на картите за защита от пожари в мащаб 1:25 000, като са оцветени по следния начин: с червен цвят – I клас, с жълт цвят – II клас и със зелен – III клас.

Класът на пожарна опасност на насажденията и останалите горски площи е определен според Приложение № 40, към чл.137, ал.2 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии от 7.10.2015г., по показаната по - долу методика.

МЕТОДИКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КЛАСА НА ПОЖАРНА ОПАСНОСТ НА НАСАЖДЕНИЯТА

Вид на горите	Овлажняване на месторастенето		
	Много сухи, сухи,	Свежи до сухи, свежи	Свежи до влажни, влажни
иглолистни	1	2	3
широколистни	2	3	3

Иглолистни гори: насаждения и култури чисти и смесени, с участие на иглолистни 5 и повече десети в състава, независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Широколистни гори: насаждения и култури чисти и смесени с преобладаване на широколистни (6 и повече десети в състава), независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Класовете на пожарна опасност са нанесени по отдели на стопанските карти за защита от пожари в мащаб 1:25000. На картите са нанесени и всички съществуващи и планирани противопожарни мероприятия: бариерни прегради, лесокултурни прегради, минерализовани ивици, водоизточници за противопожарни нужди, места за палене на огън, места за паркиране и почивка и други. На тези карти за защита от пожари съществуващите противопожарни мероприятия са нанесени с черен цвят, а ново планираните със син цвят.

На територията на защитена зона "Средна гора" BG0001389 са планирани противопожарни мероприятия, които не са в разрез с целите, за които е създадена тази зона.

Основните фактори за възникване на горските пожари са: небрежна, непредпазлива или умишлена дейност на човека или природни явления. Възможните източници, от които би могла да възникне пожарна опасност за горските комплекси в района на ТП „ДГС Клисура“ са разположените в нея населени места, пресичащите ги шосета и пътища, биваците на туристи, пастири, горски работници и др.

Най-честите причини са следните:

Изгаряне на треви и храсти при почистване на ливади и ниви, които граничат непосредствено с гора;

Изхвърляне на неизгасени клечки кибрит и фасове;

Небрежно боравене с огън от работници, пастири, туристи;

Техническа неизправност на машини и превозни средства, работещи в гората;

Самозапалване на лесно запалими вещества и материали;

Късо съединение и аварии на електрически далекопроводи, които минават над и в близост до горите;

Самозапалване на сухи треви или дървета при природни явления (мълнии).

За по-прецизно определяне показаното разпределение на площта по класове на пожарна опасност и по стопански участъци в таблица № 74 е извършено по отдели (насаждения).

Таблица № 74

Разпределение на общата площ по класове на пожарна опасност и ГСУ

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0001389 – горски територии

Териториален обхват		Класове на пожарна опасност			Всичко
		I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
		хектари			
ГСУ 1	площ	256.0	887.8	2432.9	3576.7
	процент	4.1	14.1	38.6	56.8
ГСУ 2	площ	3.7	139.3	2582.3	2725.3
	процент	0.1	2.2	40.9	43.2
ВСИЧКО	площ	259.7	1027.1	5015.2	6302.0
	процент	4.2	16.3	79.5	100.0
в т.ч. Държавна частна собственост	площ	243.9	988.1	4865.6	6097.6
	процент	3.9	15.7	77.2	96.8
в т.ч. Частна собственост	площ	-	1.4	2.4	3.8
	процент	-	-	-	-
в т.ч. Държавна публична собственост	площ	15.8	37.6	147.2	200.6
	процент	0.3	0.6	2.3	3

От таблица № 74 се вижда, че площта на защитена зона “Средна гора” BG0001389 попада преобладаващо във III клас на пожарна опасност – 79.5%.

Превенция срещу пожари

РСПБЗН, отговарящи за гасенето на възникнали горски пожари в защитена зона “Средна гора” BG0001389 се намира в град Карлово.

През пожароопасния сезон връзката с тях се осъществява чрез дежурства, давани от служители на стопанството, снабдени с мобилни телефони, МПС и съответния оперативен план. Всички предвидени противопожарни мероприятия ще се реализират от ТП „ДГС Клисура“. При установяване на пожар незабавно трябва да се информират противопожарните служби. Организацията на гасене да става по ежегодно изготвян план график в ТП „ДГС Клисура“.

Съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г. ръководството на ТП „ДГС Клисура“ трябва ежегодно, преди обявяването на пожароопасния сезон, да изготви план за защита на горските територии от пожари, които освен посочените по-горе методи и средства за предотвратяване, наблюдение и борба с пожари в горските територии, да съдържа описание на конкретните действия, насочени към предотвратяване на факторите, създаващи опасност от пожари (както е посочено в Наредба № 8).

Необходимо е всички служители и горски работници на ТП „ДГС Клисура“ периодично да се инструктират и запознават с Наредба № 8 от 11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Кметът на община Карлово, съгласно чл.15 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г., организира, координира и провежда съгласувано с РС ПБЗН Клисура, и РДГ Пловдив мерките и мероприятията за пожарна безопасност по границите на населените места и в горските територии собственост на общината. Община Карлово, разчита на съдействие от доброволни формирования за гасене на пожар в горските територии.

Набелязаните мероприятия са достатъчни за предотвратяването, а при нужда и за бързото потушаване на евентуално възникнали пожари в защитена зона “Средна гора” BG0001389, но трябва да се изпълнят за срок до 5 (пет) години от влизане в сила на ГСП.

II. Защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493

(за местообитанията)

Инвентаризация на Защитена зона “Централен Балкан буфер”

BG0001493 (за местообитанията)

1. Защитена зона “ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН БУФЕР”

BG0001493 – за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-272 от 31.03.2021 г., ДВ бр. 46/2021 г.; промяна в площта с РМС № 811/06.11.2010 г. (Обн., ДВ, бр. 96/2010 г.) в съответствие с Директива 92/43/ЕЕС за Местообитанията; Определяне на специфични цели със Заповед № РД-644 от 19.07.2024 г., бр. 69/2024 на ДВ; Промяна в предмета на опазване със Заповед № РД-644 от 19.07.2024 г., бр. 69/2024 на ДВ.

Таблица № 75

Подробно разпределение на площта по землища и подотдели

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493

Община КАРЛОВО			
№ по ред	Землище	Списък подотдели	площ ха
1	гр. КЛИСУРА	16: б, в, 3, 4, 5, 6; 17: а, б, в, 1; 18: а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5; 19: а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4; 20: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, о, п, 1, 2, 3; 21: а, б, в, г, д, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; 22: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, я, б1, 9, 10, 11; 23: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, х, 1, 2; 24: а, б, в, г, д, е, з, и, к, л, н, 1; 25: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, ф, х, ц, ш, щ, ю, 1, 2, 3, 4;	1057.6

	26: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2; 27: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ц, ч, ш, щ, ю, 1; 28: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, п, 1, 2; 29; 30; 87: в, г, д, е, ж, 1	
ВСИЧКО: Община КАРЛОВО		1057.6
ВСИЧКО: ТП "ДГС Клисура"		1057.6

Забележка: Номерата на землищата са според поредността на землищата и общините в списъка на единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици (ЕКАТТЕ).

Разпределението на общата площ на горските територии на защитената зона по Натура 2000 "Централен Балкан буфер" за местообитанията BG0001493 в ТП „ДГС Клисура“ по група гори и вид на подотдела е представено в Таблица № 76, а подробното разпределение на горските територии по категории и функции в Таблица № 76 ^А.

Таблица № 76

Разпределение на общата площ по група гори и вид на подотдела

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
естествен произход 0.4-1.0	189.8	214.6	151.0	23.5	578.9	54.7
склопени култури	302.7	12.0	-	-	314.7	29.8
несклопени култури	-	1.5	-	-	1.5	0.2
естествен произход 0.1-0.3	12.4	2.9	-	-	15.3	1.4
изредени култури	5.6	-	-	-	5.6	0.5
всичко насаждения	510.5	231.0	151.0	23.5	916.0	86.6
клек	-	-	-	-	-	-
всичко залесена площ	510.5	231.0	151.0	23.5	916.0	86.6
сечище	-	-	-	-	-	-
пожарище	-	-	-	-	-	-
голина	-	-	-	0.7	0.7	0.1
всичко незал.дървопр.	-	-	-	0.7	0.7	0.1
поляна	49.0	48.6	-	13.5	111.1	10.5
дворно място	0.7	-	-	-	0.7	0.1
просека	0.8	-	-	-	0.8	0.1
лесонепригодна голина	3.3	-	-	-	3.3	0.3
лесонепригодна площ	-	12.5	3.4	-	15.9	1.5
скали	0.6	4.2	-	2.4	7.2	0.7
ровина	1.6	-	-	-	1.6	0.1
автомобилен път IV категория	0.1	-	-	0.2	0.3	-
всичко недървопр. площ	56.1	65.3	3.4	16.1	140.9	13.3
всичко инвентаризирана площ	566.6	296.3	154.4	40.3	1057.6	100.0
в т.ч. дървопр. площ	510.5	231.0	151.0	24.2	916.7	86.7

200

Таблица № 76 А

Подробно разпределение на горските територии по категории и функции
Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493

Горски територии по категории и функции	Обща площ	Залесена площ	Незалесена площ
	ха		
Общо защитни функции	-	-	-
защитена зона птици	2.6	1.9	0.7
защитена зона местообитания	29.2	23.9	5.3
защитени зони птици и местообитания	1025.8	890.2	135.6
Всичко защитени зони Натура 2000	1057.6	916.0	141.6
Всичко рекреационни	-	-	-
Общо специални функции по т.1	1057.6	916.0	141.6
Общо специални функции по т.1+т.2+т.3	1057.6	916.0	141.6
Общо защитни и специални функции	1057.6	916.0	141.6
Всичко	1057.6	916.0	141.6

Общата площ на защитената зона по Натура 2000 “Централен Балкан буфер” за местообитанията BG0001493 в ТП „ДГС Клисура” е **1057.6** ха.

Таблица № 77

Разпределение на общата площ по собственост и видове територии

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493

Общо					в т.ч. Горски територии		в т.ч. Земеделски територии	
вид собственост	обща площ ха	%	в т.ч. залес. площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна частна собственост	932.0	88.1	790.4	86.2	932.0	100.0	-	-
Общинска собственост	66.7	6.3	66.7	7.3	-	-	66.7	53.1
Частна собственост	30.7	2.9	30.7	3.4	-	-	30.7	24.4
Общинска публична собственост	28.2	2.7	28.2	3.1	-	-	28.2	22.5
Всичко	1057.6	100.0	916.0	100.0	932.0	100.0	125.6	100.0

От таблицата е видно, че площта на горските територии – държавна собственост в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493 е **932.0** ха.

Общата площ на защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493 в ТП „ДГС Клисура” е **1057.6** ха и е разпределена по собственост както следва: държавна собственост – 88.1%; общинска собственост – 9.0%; и частна собственост на физически лица – 2.9 %.

2. Списък на местообитанията в Защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493

В таблица № 78 е показано разпределението на общата площ по местообитания и група гори в защитена зона "Централен Балкан буфер" BG 0001389.

Таблица № 78
Разпределение на общата площ по местообитания и група гори

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493

Местообитания	иглолистни	широкол. високостъблени	изд.за превръщане	нискостъблени	Всичко	%	в т.ч. ГФС		в т.ч. ГВКС.3	
	ха						ха	% от площта на местооби- танието	ха	% от площта на местооб- и- танието
общо 9110	-	46.5	-	-	46.5	9.3	29.7	63.9	41.3	88.8
общо 9130	-	125.2	-	-	125.2	25.3	3.1	2.5	3.1	2.5
общо 9170	-	18.1	105.1	-	123.2	24.9	-	-	-	-
общо 9180	-	2.0	-	-	2.0	0.4	-	-	-	-
общо 91СА	197.0	-	-	-	197.0	39.8	6.1	3.1	6.1	3.1
общо 9530	1.3	-	-	-	1.3	0.3	-	-	-	-
ВСИЧКО	198.3	191.8	105.1	-	495.2	100.0	38.9	7.9	50.5	10.2

С настоящия ГСП в ТП „ДГС Клисура“ в Защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0001493 са установени общо 6 (шест) вида горски местообитания с обща площ **495.2** ха, а именно:

- **9110 Букови гори от типа Luzulo-Fagetum; отдели и подотдели: 16 б; 18 б; 19 в; 20 г, д, ж; 21 а, б; 26 к**; с площ 46.5 ха.

В това местообитание са определени Гори във фаза на старост (ГФС) по заповед на МЗХ, **отдели и подотдели: 16 б; 19 в**; с площ **29.7** ха, или 63.9% от площта на местообитанието.

По сертификационен доклад са определени ГВКС 3 следните отдели и подотдели: **16 б; 18 б; 19 в; 20 ж**; с площ 41.3 ха, или 88.8% от площта на местообитанието.

Представителни образци са следните отдели и подотдели: **16 б; 18 б; 20 ж**; с площ 26.9 ха.

Общата площ на горите във фаза на старост (ГФС по заповед на МЗХ, ГВКС 3 и ПО) е 41.3 ха, което е 88.8% от площта на местообитанието.

- **9130 Букови гори от типа Asperulo-Fagetum; отдели и подотдели: 19 а, б; 20 б, в; 23 д; 25 в, з, и; 26 ж, м; 27 а, в, е, ж, з, и, к, л, н; 28 а, в, д, п; 29 д, е, ж, з, и, к, ф, ц, щ, я; 30 у**; с площ 125.2 ха.

В това местообитание са определени Гори във фаза на старост (ГФС) по заповед на МЗХ, **отдел и подотдел: 29 е**; с площ **3.1** ха, или 2.5% от площта на местообитанието.

По сертификационен доклад са определени ГВКС 3 следния отдел и подотдел: **29 е**; с площ **3.1** ха, или 2.5% от площта на местообитанието.

Общата площ на горите във фаза на старост (ГФС по заповед на МЗХ, ГВКС 3) е 3.1 ха, което е 2.5% от площта на местообитанието.

- **9170 Дъбово-габърови гори от типа Galio-Carpinetum; отдели и подотдели: 27 т; 28 е; 29 л, р, у; 30 а, б, д, к, ф; 87 д**; с обща площ **123.2** ха. В това местообитание няма определени Гори във фаза на старост (ГФС).

- **9180 * Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове: отдел и подотдел: 29 ш**; с площ **2.0** ха. В това местообитание няма определени Гори във фаза на старост (ГФС).

- **91СА Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори: отдели и подотдели:** 20 а, е, з, о, п; 21 о; 22 а, в, г, д, я; 25 а, г, м, ф, х, ц, ш, щ, ю; 26 а, б, н, у, ф, х; 27 б, г, д, м, р, ц, ч, ш, щ, ю; 28 б; 29 а, х, ч, ю, а1, б1; с площ 197.0 ха.

В това местообитание са определени Гори във фаза на старост (ГФС) по заповед на МЗХ), е **подотдел: 22 а;** с площ **6.1** ха, или 3.1% от площта на местообитанието.

По сертификационен доклад са определени ГВКС 3 следните е подотдел: подотдел: 22 а; с площ **6.1** ха, или 3.1% от площта на местообитанието.

Общата площ на горите във фаза на старост (**ГФС по заповед на МЗХ, ГВКС 3**) е 6.1 ха, което е 3.1% от площта на местообитанието.

-**9530 * Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор: отдел и подотдел: 22 е;** обща площ 1.3 ха.

В това местообитание няма определени Гори във фаза на старост (ГФС).

Всички гори във фаза на старост (ГФС), които са разположени на територията на Защитената зона “Централен Балкан буфер” за местообитанията BG0001493 са определени въз основа на Заповед № РД 49-421/02.11.2016 и РД-49-493/13.12.2016 год. от Изпълнителния Директор на ИАГ и съгласно Доклад за сертификация. Тази заповед се отнася за цялата Защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493, която е разположена не само в община Карлово – част от ТП „ДГС Клисура“, но и в други общини и горски стопанства.

Поради тази причина площта на Горите във фаза на старост, които са обособени на територията на ТП „ДГС Клисура“, в някои от местообитанията са повече от 10.0% от площта им.

3. Общи таксационни данни за защитена зона “ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН БУФЕР” – BG0001493

Разпределението на общата залесена площ, общия дървесен запас и средният прираст по класове и подкласове на възраст за защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493 в ТП „ДГС Клисура“, е показано в таблица № 79.

От нея се вижда, че средната възраст на защитената зона е 76 години, средният запас е 191 куб.м/ха, средният прираст е 2.63 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст на защитената зона е 2 408 куб.м.

Общия дървесен запас е 174 890 куб.м.

Таблица № 79

Разпределение на залесената площ, общия дървесен запас и средния прираст по класове и подкласове на възраст

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493 – Общо

Класове на възраст	Подкласове на възраст	Площ		Общ дървесен запас		Надлесни куб.м	Среден прираст куб.м
		хектари	%	куб.м	%		
I	1-10	-	-	-	-	-	-
	11-20	9.8	1.1	520	0.3	-	27
II	21-30	61.7	6.7	4965	2.9	-	179
	31-40	76.2	8.3	7115	4.1	-	189
III	41-50	126.0	13.8	14920	8.5	-	322
	51-60	46.9	5.1	6600	3.8	-	112
IV	61-70	149.8	16.3	28775	16.4	-	417
	71-80	117.5	12.8	24710	14.1	-	310
V	81-90	158.3	17.3	47850	27.4	-	543
	91-100	35.5	3.9	5755	3.3	-	58
VI	101-110	27.1	3.0	7550	4.3	-	69
	111-120	32.8	3.6	10200	5.8	-	85

VII	121-130	1.1	0.1	210	0.1	-	2
	131-140	0.4	-	70	0.1	-	-
VIII	141-150	24.6	2.7	3370	1.9	-	22
	над 150	48.3	5.3	12280	7.0	-	73
Всичко		916.0	100.0	174890	100.0	-	2408

средна възраст: 76 години
 среден запас: 191 куб.м/ха
 среден прираст: 2.63 куб.м/ха

Разпределението на залесена площ, общия дървесен запас и средният прираст по класове и подкласове на възраст за защитена зона „Централен Балкан буфер“ BG0001493 - държавна собственост, горски територии в ТП „ДГС Клисура“, е показано в таблица № 79 ^А.

От нея се вижда, че средната възраст на държавните гори в защитената зона е 81 години, средният запас е 205 куб.м/ха, средният прираст е 2.68 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст на защитената зона е 2 115 куб.м.

Общия дървесен запас е 162 000 куб.м.

Таблица № 79 А

Разпределение на залесената площ, общия дървесен запас и средния прираст по класове и подкласове на възраст

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493
държавна собственост горски територии

Класове на възраст	Подкласове на възраст	Площ		Общ дървесен запас		Надлесни куб.м	Среден прираст куб.м
		хектари	%	куб.м	%		
I	1-10	-	-	-	-	-	-
	11-20	9.8	1.2	520	0.3	-	27
II	21-30	46.9	5.9	4165	2.6	-	153
	31-40	52.9	6.7	4715	2.9	-	123
III	41-50	45.7	5.8	6650	4.1	-	140
	51-60	45.7	5.8	6480	4.0	-	110
IV	61-70	149.1	18.9	28615	17.7	-	415
	71-80	114.7	14.5	24000	14.8	-	301
V	81-90	157.0	19.9	47650	29.4	-	538
	91-100	35.5	4.5	5755	3.5	-	58
VI	101-110	27.1	3.4	7550	4.7	-	69
	111-120	32.8	4.2	10200	6.3	-	85
VII	121-130	1.1	0.1	210	0.1	-	2
	131-140	-	-	-	-	-	-
VIII	141-150	24.6	3.1	3370	2.1	-	22
	над 150	47.5	6.0	12120	7.5	-	72
Всичко		790.4	100.0	162000	100.0	-	2115

средна възраст: 81 години
 среден запас: 205 куб.м/ха
 среден прираст: 2.68 куб.м/ха

Разпределението на залесената площ по дървесни видове и по класове на възраст общо за защитена зона „Централен Балкан буфер“ BG0001493 е показано в таблица № 67, а в таблица № 67 А за държавните гори (ДГТ).

От нея се вижда, че в защитената зона преобладават насажденията на възраст от 61 до 80 години, с обща площ от 257.7 ха – 28.1%, следвани от насаждения на възраст над 81 до 100 години, с обща площ от 189.3 ха – 20.7% и от 41 до 60 години, с обща площ 174.3 ха – 19.0% и т.н.

От дървесните видове преобладава бял бор – 372.7 ха (40.7%).

Таблица № 80

Разпределение на залесената площ по дървесни видове и класове на възраст

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493 – Общо

Дървесни видове	клас I 1-20	клас II 21-40	клас III 41-60	клас IV 61-80	клас V 81-100	клас VI 101-120	клас VII 121-140	клас VIII над 140	Всичко	%
хектари										
Бял бор	2.4	108.6	121.4	70.3	70.0	-	-	-	372.7	40.7
Смърч	-	3.3	7.1	-	-	-	-	-	10.4	1.2
Черен бор	0.8	6.0	5.5	71.6	51.1	-	-	-	135.0	14.8
Ела	-	-	0.2	-	-	-	0.1	-	0.3	0.1
Бяла мура	-	0.9	1.3	0.3	-	-	-	-	2.5	0.3
Дуглазка	-	0.1	0.2	-	-	-	-	-	0.3	-
Атласки кедър	-	1.9	-	-	-	-	-	-	1.9	0.2
Бук	4.2	11.6	6.8	14.0	46.4	52.1	1.4	64.6	201.1	21.9
Зимен дъб	-	7.5	12.9	60.4	16.1	4.3	-	3.1	104.3	11.4
Габър	-	-	5.4	8.3	1.1	0.4	-	-	15.2	1.7
Трепетлика	1.0	-	-	-	-	-	-	-	1.0	0.1
Явор	-	-	0.3	-	-	-	-	-	0.3	-
Бреза	0.9	0.2	0.9	3.6	3.5	-	-	-	9.1	1.0
Мъждрян	-	-	-	0.5	-	-	-	-	0.5	-
Акация	9.4	8.8	-	-	-	-	-	-	18.2	2.0
Келяв габър	-	-	10.5	28.0	-	-	-	-	38.5	4.2
Върба	-	-	0.1	-	-	-	-	-	0.1	-
Воден габър	0.7	-	-	0.7	-	-	-	-	1.4	0.1
Планинска елша	-	-	0.5	-	-	-	-	-	0.5	-
Клен	-	0.1	-	-	1.0	-	-	-	1.1	0.1
Шестил	-	-	-	-	0.1	-	-	-	0.1	-
Планински ясен	-	0.3	1.2	-	-	-	-	-	1.5	0.2
Всичко	19.4	149.3	174.3	257.7	189.3	56.8	1.5	67.7	916.0	100.0
проценти	2.1	16.3	19.0	28.1	20.7	6.2	0.2	7.4	100.0	

Таблица № 80 А

Разпределение на залесената площ по дървесни видове и класове на възраст

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493 – държавна собственост горски територии

Дървесни видове	клас I 1-20	клас II 21-40	клас III 41-60	клас IV 61-80	клас V 81-100	клас VI 101-120	клас VII 121-140	клас VIII над 140	Всичко	%
хектари										
Бял бор	2.4	71.2	47.4	70.2	70.0	-	-	-	261.2	33.1
Смърч	-	3.3	6.0	-	-	-	-	-	9.3	1.2
Черен бор	0.8	6.0	5.5	71.6	51.1	-	-	-	135.0	17.1
Бяла мура	-	0.9	1.1	0.3	-	-	-	-	2.3	0.3
Дуглазка	-	0.1	0.2	-	-	-	-	-	0.3	-

Атласки кедър	-	1.9	-	-	-	-	-	-	1.9	0.2
Бук	4.2	10.9	5.5	10.6	45.2	52.1	1.1	63.8	193.4	24.5
Зимен дъб	-	7.5	11.2	60.4	16.1	4.3	-	3.1	102.6	13.0
Габър	-	-	4.6	8.3	1.1	0.4	-	-	14.4	1.8
Трепетлика	1.0	-	-	-	-	-	-	-	1.0	0.1
Бреза	0.9	0.2	0.9	3.6	3.5	-	-	-	9.1	1.1
Мъждрян	-	-	-	0.5	-	-	-	-	0.5	0.1
Акация	9.4	8.8	-	-	-	-	-	-	18.2	2.3
Келяв габър	-	-	10.4	28.0	-	-	-	-	38.4	4.9
Воден габър	0.7	-	-	0.7	-	-	-	-	1.4	0.2
Клен	-	0.1	-	-	1.0	-	-	-	1.1	0.1
Планински ясен	-	0.3	-	-	-	-	-	-	0.3	-
Всичко	19.4	111.2	92.8	254.2	188.0	56.8	1.1	66.9	790.4	100.0
проценти	2.4	14.1	11.7	32.2	23.8	7.2	0.1	8.5	100.0	

ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН

на Защитена зона "Централен Балкан буфер" за местообитанията BG0001493 в ТП "ДГС Клисура"

1. Планирани сечи в защитената зона

1.1. Възобновителни сечи

Съобразно биологичните особености на дървесните видове, типове месторастения, състоянието на насажденията, хода на възобновяването и целта на стопанисване в държавните гори на защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0001493 на територията на ТП „ДГС Клисура“ е планирано да се водят следните възобновителни сечи:

- постепенно-котловинна сеч на площ 282.1 ха, в следните условни стопански класове: ИК – 181.2 ха; и СмСрНП – 100.9 ха.
- групово-постепенна сеч на площ 41.4 ха в следните условни стопански класове: БВ – 19.5 ха; БСр – 19.0 ха; БН – 2.9 ха.
- гола за акацията – в СмСрНП – 4.8 ха.

Разпределението на площта на насажденията за възобновителни сечи по вид на сечта и условни стопански класове общо за защитената зона, държавна собственост в ТП „ДГС Клисура“ е дадена в таблица № 81, а в таблица № 81 ^А - планираните видове сечи в насажденията с обособени горски местообитания.

1.1.1. Постепенно-котловинна сеч - е планирана в държавните гори от светлолюбиви дървесни видове независимо от произхода им. В насаждения със склопеност, по-голяма от 0.8, и липса на възобновяване склопеността се намалява до 0.6-0.7 с цел поява на естествено възобновяване. Възобновителните участъци се отварят под формата на котли, като сумарната площ на котлите не надвишава 30% от площта на насаждението. В местата с достатъчно количество подраст се отварят до 3 (три) котела на един хектар, всеки с диаметър до два пъти средната височина на насаждението. Дървостоят около котлите в ивица с ширина 15-20 метра може да се изрежда до склопеност 0.5-0.6. Котлите се разширяват, когато по периферията им се появи достатъчно количество подраст. Разширяването се извършва равномерно или неравномерно в зависимост от посоката на възобновяване. Около разширените котли може да се формира ивица с ширина 15-20 м. и се допуска изреждане до склопеност 0.5-0.6. Интензивността на сечта е до 30% при всяка лесовъдска намеса. Възобновителният период е не по-малко от 20 години, като за горите в "Натура 2000" е 30 години, а периода между отделните лесовъдски намеси е не по-малък от 5 години, като за

насажденията в "Натура 2000" е 8 години. При лесовъдска необходимост едновременно със сечта във възобновените участъци се провеждат и съответните отгледни сечи, включително и отглеждане на подраства. Тази сеч е по-гъвкава от другите сечи в контекста на използване на възобновяването и разкриване на укрепналия подраст.

Възобновителния период е не по-малък от 30 години, като е предвидена да се изведе в насажденията и културите от черен бор, липа, ясен, цер и благуна.

Общо през десетилетието постепенно - котловинна сеч е предвидена да се изведе на площ от 282.1 ха или 85.9% от площта на държавните гори в защитената зона, върху която е планирана възобновителна сеч (328.3 ха).

Независимо от това, че в държавните гори на защитената зона в териториите с обособени местообитания **не е планирано да се извеждат окончателни фази**, при които да се изсича целият зрял дървостой, се планира да се оставят единични хралупести дървета – подходящи за укрития на птици и бозайници, както и да се оставят на терен до 10 м3 /ха мъртва или гниеща дървесина, с цел запазване на подходящи местообитания на видовете безгръбначни, предмет на опазване.

Таблица № 81

Разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта и условни стопански класове

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493 – държавна собственост горски територии

Вид на възобновителната сеч						
Стопански класове	постепенно котловинна	групово постепенна	гола за акация	общо гола	ОБЩО	%
Гори със ЗСпФ						
Иглол. култури	181.2	-	-	-	181.2	55.2
Буков В	-	19.5	-	-	19.5	5.9
Буков Ср	-	19.0	-	-	19.0	5.8
Буков Н	-	2.9	-	-	2.9	0.9
Смесен СрН П	100.9	-	4.8	4.8	105.7	32.2
Всичко ЗСпФ	282.1	41.4	4.8	4.8	328.3	100.0
Гори със стопански функции						
всичко СтФ	-	-	-	-	-	-
ОБЩО	282.1	41.4	4.8	4.8	328.3	100.0
ПОЛЗВАНЕ (БЕЗ КЛОНИ)	16265	2590	225	225	19080	
ПОЛЗВАНЕ (С КЛОНИ)	18810	2910	235	235	21955	

Таблица № 81 А

Разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта и местообитания

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493, местообитания, държавна собственост горски територии

Вид на възобновителната сеч				
Местообитания	постепенно котловинна	групово постепенна	ОБЩО	%
всичко 9110	-	2.9	2.9	2.0
всичко 9130	-	38.5	38.5	27.1
всичко 9170	92.9	-	92.9	65.4
всичко 91СА	7.8	-	7.8	5.5
ОБЩО	100.7	41.4	142.1	100.0

1.1.2. Групово-постепенна сеч

Групово-постепенна сеч се провежда във: насаждения с преобладание на сенкоиздръжливи дървесни видове; разновъзрастни високостъблени насаждения; насаждения от светлолюбиви дървесни видове, когато възобновяването е от сенкоиздръжливи видове или са налице условия за такова възобновяване; бялмурови насаждения;

Групово-постепенната сеч се провежда с цел формиране и поддържане на неравномерна възрастова, хоризонтална и вертикална структура с възобновителен период не по-малък от 40 години за високостъблените и 30 години за издънковите насаждения.

Групово-постепенната сеч се провежда при спазване на следните правила:

- дървостоят се отсича постепенно под формата на прозорци, които се разширяват а лесовъдските намеси се провеждат най-малко на 4 пъти, като периодът между отделните намеси е не по-малък от 7 години;

- прозорците се залагат в местата със започнал възобновителен процес;

- при липса на възобновяване прозорците се залагат на два пъти в места със склопеност, по-голяма от 0,6, като първия път склопеността в прозореца се свежда до 0,4 в семеносна година, а окончателното изсичане на дървостоя в прозореца се извършва при започнал възобновителен процес;

- на 1 ха се залагат до 3 прозореца;

- дървостоят около прозорците в ивица с ширина 15 - 20 м се изрежда до склопеност 0,5 - 0,6;

- разширяването на прозорците се извършва, когато подрастът е в достатъчно количество и е укрепнал;

- едновременно с разширяването на прозорците във възобновените участъци се провеждат съответните отгледни сечи, включително и отглеждане на подраста;

Общо през десетилетието групово-постепенна сеч е предвидена да се изведе на площ от **41.4** ха или 12.6% от площта на държавните гори в защитената зона, върху която е планирана възобновителна сеч (328.3 ха).

1.1.3. Гола сеч с издънково възобновяване за акацията.

Тази сеч се провежда в акациевии насаждения и култури.

Общо през десетилетието гола сеч с последващо издънково възобновяване е предвидена да се изведе на площ от **4.8** ха, или 1.5% от площта на държавните гори в защитената зона (328.3 ха), върху която е планирана възобновителна сеч.

1.2. Отгледни сечи

С цел регулиране и подобряване подходящия състав на културите и насажденията, регулиране на произхода им, поддържане на добро здравословно състояние, подобряване специалните функции на гората в защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0001493 и подготвяне на насажденията за възобновяване, през следващото десетилетие е предвидено в държавните гори да се водят отгледни сечи върху площ от **50.4 ха**.

В таблица № 82 е показано разпределението по площ, запас и вид сеч по условни стопански класове, а в таблица № 82 А разпределението по площ, запас и вид сеч по местообитания.

В средновъзрастните и дозряващи насаждения с пълнота 0,7, за които не са планирани отгледни сечи, както и за тези насаждения, в които планираните отгледни сечи ще се проведат през първите 3 години от изпълнението на плана, в края на десетилетието може да се проведат отгледни сечи, с интензивност, отговаряща на разликата в пълнотата на насаждението и съобразно Наредбата за сечите.

По вид на отгледната сеч, площта се разпределя, както следва:

- прореждане	22.8 ха	45.2%
- пробирка	27.6 ха	54.8 %
Всичко	50.4 ха	100.0 %

Прореждане - планирано да се води в насаждения и култури на възраст 21 - 40 години и пълноти 0.8 - 1.0. С прореждането продължава регулирането на състава и произхода на културите и насажденията, но основната му цел е да осигури прираста по височина и да отгледа дървета с прави и самоокастрени стъбла и добре развити корони. Интензивността на сечта е 15 - 25% в зависимост от пълнотата и бонитета на насажденията. Прорежданията ще се водят в култури и насаждения с обща площ **22.8 ха**.

Пробирки - планирани да се водят в насаждения над 40 годишна възраст (за високостъблени бук над 60 години) с пълнота 0.8 -1.0. Основната цел е осигуряване условия на прираст по диаметър. Интензивността на сечта е до 25%.

В насажденията и културите с пълнота 0,8, поради високия текущ прираст на младите и средновъзрастни дървостой е целесъобразно да се проведат повторно отгледни сечи в края на десетилетието с интензивност съобразно състоянието им. През ревизионния период пробирки ще се водят в насаждения и култури с обща площ **27.6 ха**.

Санитарни и принудителни сечи **не са планирани** в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493, както и на територията на ТП „ДГС Клисура”.

1.3. Технически сечи

Техническите сечи са планирани с цел просветляване на съществуващи трайни горски пътища (чаклирани и землени) и по чл.36, ал.1 т.8 от Наредбата за сечите.

1.3.1. Технически сечи за просветляване на горски път са планирани за просветляване на трайни горски пътища, като при тях **не е планиран материален добив**.

На територията на в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493 е планирана техническа сеч за просветляване на съществуващи трайни горски пътища, съгласно **чл.36, ал.1, т.7 от Наредба №8/05.08.2011 г. за сечите в горите** с цел опазване, поддържане и осъществяване на горскостопански, противопожарни и горскостопански мероприятия в отдели и подотдели: **24 д, е, з; 25 о, п; 29 м, 30 б, в, к, м; 87 е. Сечта може да се извършва от едната или от двете страни на пътя, като общата широчина на ивицата, в която се извършва просветляване, от краищата на обхвата на пътя е не повече от една четвърт от средната височина на дървостоя на насаждението.**

1.4. Други лесовъдски мероприятия

С цел подобряване на естественото възобновяване, толериране на семенния дървостой, подобряване качеството на дървесината, отстраняването на подлеса и др. са планирани следните лесовъдски мероприятия:

1.4.1. Отглеждане на подраста

Това мероприятие е за регулиране на състава, произхода и качеството на подраста. Извършва се чрез премахване на издънки, нежелан подраст или подлес, конкурентна и увредена от болести и вредители растителност.

Отглеждане на подраста се провежда при наличие на неукрепнал подраст или да се премахне нежелан дървесен вид от подрастта, като в работните описания на всеки от подотделите с планирано такова мероприятие, след постепенно – котловинна, групово – постепенна и неравномерно-постепенна сеч е отразена редуцираната площ, върху която ще се извършва отглеждане на подраста.

Основна задача на отглеждането е младите семенни екземпляри от желания или желаните от стопанска или екологична гледна точка дървесни видове да бъдат предпазени от заглушаващото влияние на подлеса, живата почвена покривка и издънките. При отглеждането не се очаква материален добив и затова то се планира само по площ. Заложените разчети са за 20% от площта на подотделите. Мероприятието има за цел отстраняване на нежелани издънки от дървесни видове, както и изрязване на пълчи на евентуално повреден при извеждането на сечта широколистен подраст в отворените котли.

Отглеждането на подраста включват и опазване на съществуващия подраст, прилагане на подходяща техника и технология при сечта и извоза на материалите, почистване на сечищата, ограждане на възобновителните участъци, провеждане на сечта в сезони и срокове, съобразяване с биологичните изисквания на дървесните видове и грижи за подраста до напълното му формиране, като надежден и укрепнал подраст, от който може да се формира пълноценно младо насаждение.

Отглеждане на подраста ще се извърши върху редуцирана площ **32.9 ха**.

1.4.2. Изсичане на подлеса

Това лесокulturно мероприятие е планирано в зрели дървостой в случаите, когато подлесът затруднява естественото възобновяване. Премахват се храстовите видове, както и ония дървесни видове, на които не се разчита за възобновяването и които по различна причина не могат да достигнат височината на основния дървостой.

Материален добив не е начисляван. Предвидено е да се изведе на площ **7.1 ха**.

Таблица № 82

Размер на ползването по площ, запас и вид на сечта по условни стопански класове

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493 – държавна собственост горски територии

ВИДОВЕ СЕЧИ									
Стопански класове	мерни единици	ВЪЗОБН. СЕЧИ	прореждане	пробирка	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
ИГЛОЛИСТНИ									
Иглол. култури ЗСпФ	ха	181.2	6.5	18.1	24.6	205.8	54.3	-	-
	куб.м	12865	140	490	630	13495	67.3	-	-
Всичко иглолистни ЗСпФ	ха	181.2	6.5	18.1	24.6	205.8	54.3	-	-
	куб.м	12865	140	490	630	13495	67.3	-	-
Всичко иглолистни	ха	181.2	6.5	18.1	24.6	205.8	54.3	-	-
	куб.м	12865	140	490	630	13495	67.3	-	-
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ									
Буков В ЗСпФ	ха	19.5	-	-	-	19.5	5.1	-	-
	куб.м	1440	-	-	-	1440	7.2	-	-
Буков Ср ЗСпФ	ха	19.0	16.3	9.5	25.8	44.8	11.8	-	-
	куб.м	1025	-	350	350	1375	6.9	-	-
Буков Н ЗСпФ	ха	2.9	-	-	-	2.9	0.8	-	-
	куб.м	125	-	-	-	125	0.6	-	-
Всичко широколистни високостъблени ЗСпФ	ха	41.4	16.3	9.5	25.8	67.2	17.7	-	-
	куб.м	2590	-	350	350	2940	14.7	-	-
Всичко широколистни високостъблени	ха	41.4	16.3	9.5	25.8	67.2	17.7	-	-
	куб.м	2590	-	350	350	2940	14.7	-	-

ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ									
Смесен СрН П ЗСпФ	ха	105.7	-	-	-	105.7	27.9	32.9	7.1
	куб.м	3625	-	-	-	3625	18.1	-	-
Всичко издънкови за превръщане ЗСпФ	ха	105.7	-	-	-	105.7	27.9	32.9	7.1
	куб.м	3625	-	-	-	3625	18.1	-	-
Всичко издънкови за превръщане	ха	105.7	-	-	-	105.7	27.9	32.9	7.1
	куб.м	3625	-	-	-	3625	18.1	-	-
ОБЩО									
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	328.3	22.8	27.6	50.4	378.7	100.0	32.9	7.1
	куб.м	19080	140	840	980	20060	100.0	-	-

Таблица № 82 А

Размер на ползването по площ, запас и вид на сечта по местообитания

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493 - местообитания – държавна собственост горски територии

ВИДОВЕ СЕЧИ									
Местообитания	мерни единици	ВЪЗОВН. СЕЧИ	прореждане	пробирка	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
ИГЛОЛИСТНИ									
91СА	ха	7.8	-	2.6	2.6	10.4	6.5	-	-
	куб.м	405	-	40	40	445	6.8	-	-
Всичко иглолистни	ха	7.8	-	2.6	2.6	10.4	6.5	-	-
	куб.м	405	-	40	40	445	6.8	-	-
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ									
9110	ха	2.9	-	-	-	2.9	1.8	-	-
	куб.м	125	-	-	-	125	1.9	-	-

9130	ха	38.5	5.7	9.5	15.2	53.7	33.6	-	-
	куб.м	2465	-	350	350	2815	42.8	-	-
Всичко широколистни високостъблени	ха	41.4	5.7	9.5	15.2	56.6	35.4	-	-
	куб.м	2590	-	350	350	2940	44.7	-	-
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ									
9170	ха	92.9	-	-	-	92.9	58.1	31.3	7.1
	куб.м	3190	-	-	-	3190	48.5	-	-
Всичко издънкови за превръщане	ха	92.9	-	-	-	92.9	58.1	31.3	7.1
	куб.м	3190	-	-	-	3190	48.5	-	-
ОБЩО									
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	142.1	5.7	12.1	17.8	159.9	100.0	31.3	7.1
	куб.м	6185	-	390	390	6575	100.0	-	-

2. Общ размер на планираното ползване на дървесина

Общият размер на планираното ползване в държавните гори, разположени в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493 в ТП „ДГС Клисурса“ през ревизионния период е 20 060 куб.м (без клони), или средногодишно по 2 006 куб.м, **в местообитанията ползването за десетилетието е 6 575 куб. м (без клони), или средногодишно 657 куб. м.**

Планираното ползване от възобновителни сечи в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493 е 328.3 ха по площ, с добив от 19 080 куб.м – 86.7% от общото ползване по площ и 95.1% от общото ползване по запас.

Планираното ползване от отгледни сечи в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493 е 50.4 ха по площ, с добив от 980 куб.м – 13.3% от общото ползване по площ и 4.9% от общото ползване по запас.

В горите държавна собственост разположени в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493 планираното средногодишно ползване по ГСП от 2026 година е 2 006 куб.м (без клони), което представлява 94.8% от средния годишен прираст в тези гори – 2 115 куб.м.

Съгласно **чл.77 ал.12** от Наредба №18 от 7.10.2015 г. за инвентаризация и планиране, планираното ползване в горите държавна собственост в защитената зона **не превишава прираста** на тези гори.

В ГСП от 2026 година в държавните гори в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493 са планирани сечи върху площ от 378.7 ха, което представлява 47.9% от площта им - 790.4 ха.

Като обобщение може да се каже, че целта на стопанисването на дървостойките в горите разположени в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493 в ТП „ДГС Клисурса“ определена чрез вида и размера на сечите за ревизионния период е подобряване на биологическата им устойчивост и санитарно състояние чрез своевременна подмяна на зрелите и презрели дървостойки с млади и жизнени насаждения основно чрез естествено възобновяване, а също така и с извеждане на предвидените отгледни сечи.

С цел защитата на шосетата и пътищата от републиканската и общинска мрежа, по поречието на реките и други водни течения с постоянен воден дебит в ивица с ширина 15-20 метра от двете им страни, считана от банкета на пътя или брега на водните течения **интензивността на сечта да се сведе до минимум (да има само санитарен характер).**

3. Добиви и сортименти от ползваната дървесина

Разпределението на предвидената за отсичане през десетилетието в горите държавна собственост стояща маса (без клони и с клони) по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493 в ТП „ДГС Клисурса“ е дадено в таблица № 83.

От предвидената за отсичане през десетилетието 23 130 куб.м стояща маса с клони в държавните гори ще се добият: 6 925 куб.м – 29.9% едра строителна дървесина, 5 540 куб.м – 23.9% средна строителна дървесина и 1345 куб.м – 5.8% дребна строителна дървесина.

Дървата за огрев са 4 960 куб.м – 21.5%, а използваемата вършина е 205 куб.м – 0.9%.

Таблица № 83

**Разпределение на предвидената за отсичане стояща маса
по дървесни видове и основни групи сортименти**

**Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493 – държавна собственост
горски територии**

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Възобновителна в иглолистни										
Бял бор	6585	7625	1670	5955	2525	2065	220	4810	1145	-
Черен бор	5520	6430	1405	5025	2460	1600	200	4260	765	-
Бяла мура	40	50	10	40	25	-	-	25	15	-
иглолистни	12145	14105	3085	11020	5010	3665	420	9095	1925	-
проценти	86.1	100.0	21.9	78.1	35.5	26.0	3.0	64.5	13.6	-
Бук	550	630	65	565	225	50	10	285	275	5
Бреза	60	70	5	65	25	5	5	35	30	-
Акация	110	110	10	100	-	20	40	60	40	-
широколистни	720	810	80	730	250	75	55	380	345	5
проценти	88.9	100.0	9.9	90.1	30.9	9.3	6.7	46.9	42.6	0.6
Общо възобновителна в иглолистни	12865	14915	3165	11750	5260	3740	475	9475	2270	5
проценти	86.3	100.0	21.2	78.8	35.3	25.1	3.2	63.6	15.2	-
Възобновителна в широколистни високостъблени										
Бял бор	220	250	55	195	75	70	10	155	40	-
Черен бор	40	50	10	40	20	10	5	35	5	-
иглолистни	260	300	65	235	95	80	15	190	45	-
проценти	86.7	100.0	21.6	78.4	31.7	26.7	5.0	63.4	15.0	-
Бук	2270	2540	225	2315	940	195	60	1195	1095	25
Зимен дъб	50	60	5	55	20	5	5	30	25	-
Габър	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
широколистни	2330	2610	230	2380	965	200	65	1230	1125	25
проценти	89.3	100.0	8.8	91.2	37.0	7.7	2.4	47.1	43.1	1.0
Общо възобновителна в широколистни високостъблени	2590	2910	295	2615	1060	280	80	1420	1170	25
проценти	89.0	100.0	10.1	89.9	36.4	9.6	2.8	48.8	40.2	0.9
Възобновителна в издънкови за превръщане										
Бял бор	1220	1440	315	1125	480	390	45	915	210	-
иглолистни	1220	1440	315	1125	480	390	45	915	210	-
проценти	84.7	100.0	21.9	78.1	33.3	27.1	3.1	63.5	14.6	-
Бук	285	325	15	310	-	100	60	160	130	20
Зимен дъб	1510	1670	85	1585	-	550	300	850	635	100
Габър	350	420	25	395	-	135	75	210	160	25

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

Келяв габър	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
Воден габър	25	30	-	30	-	10	5	15	10	5
широколистни	2180	2455	130	2325	-	795	440	1235	940	150
проценти	88.8	100.0	5.3	94.7	-	32.4	17.9	50.3	38.3	6.1
Общо възобновителна в издънкови за превръщане	3400	3895	445	3450	480	1185	485	2150	1150	150
проценти	87.3	100.0	11.5	88.5	12.4	30.4	12.4	55.2	29.5	3.8
Възобновителна в нискоствъблени										
Акация	225	235	20	215	-	55	65	120	90	5
широколистни	225	235	20	215	-	55	65	120	90	5
проценти	95.7	100.0	8.5	91.5	-	23.4	27.7	51.1	38.3	2.1
Общо възобновителна в нискоствъблени	225	235	20	215	-	55	65	120	90	5
проценти	95.7	100.0	8.5	91.5	-	23.4	27.7	51.1	38.3	2.1
ВСИЧКО ВЪЗОБНОВИТЕЛНИ СЕЧИ	19080	21955	3925	18030	6800	5260	1105	13165	4680	185
проценти	86.9	100.0	17.9	82.1	31.0	24.0	5.0	60.0	21.3	0.8
Прореждане в иглолистни										
Бял бор	55	70	25	45	-	15	25	40	5	-
Смърч	60	80	30	50	-	15	30	45	5	-
Бяла мура	20	30	10	20	-	10	10	20	-	-
Дуглазка	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
иглолистни	140	185	70	115	-	40	65	105	10	-
проценти	75.7	100.0	37.9	62.1	-	21.6	35.1	56.7	5.4	-
Общо прореждане в иглолистни	140	185	70	115	-	40	65	105	10	-
проценти	75.7	100.0	37.9	62.1	-	21.6	35.1	56.7	5.4	-
Пробирка в иглолистни										
Бял бор	190	230	40	190	35	65	40	140	40	10
Смърч	210	260	45	215	35	70	60	165	45	5
Бяла мура	40	40	10	30	-	10	10	20	10	-
иглолистни	440	530	95	435	70	145	110	325	95	15
проценти	83.0	100.0	17.9	82.1	13.2	27.4	20.7	61.3	17.9	2.9
Бук	50	60	5	55	5	15	5	25	25	5
широколистни	50	60	5	55	5	15	5	25	25	5
проценти	83.3	100.0	8.4	91.6	8.3	25.0	8.3	41.6	41.7	8.3
Общо пробирка в иглолистни	490	590	100	490	75	160	115	350	120	20
проценти	83.1	100.0	17.0	83.0	12.7	27.1	19.5	59.3	20.3	3.4
Пробирка в широколистни високоствъблени										

Бял бор	60	70	15	55	10	20	15	45	10	-
иглолистни	60	70	15	55	10	20	15	45	10	-
проценти	85.7	100.0	21.4	78.6	14.3	28.6	21.4	64.3	14.3	-
Бук	260	300	40	260	40	50	40	130	130	-
Габър	20	20	5	15	-	5	5	10	5	-
Бреза	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
широколистни	290	330	45	285	40	60	45	145	140	-
проценти	87.9	100.0	13.7	86.3	12.1	18.2	13.6	43.9	42.4	-
Общо пробирка в широколистни високостъблени	350	400	60	340	50	80	60	190	150	-
проценти	87.5	100.0	15.0	85.0	12.5	20.0	15.0	47.5	37.5	-
ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ СЕЧИ	980	1175	230	945	125	280	240	645	280	20
проценти	83.4	100.0	19.6	80.4	10.7	23.8	20.4	54.9	23.8	1.7
ОБЩО от всички сечи										
Бял бор	8330	9685	2120	7565	3125	2625	355	6105	1450	10
Смърч	270	340	75	265	35	85	90	210	50	5
Черен бор	5560	6480	1415	5065	2480	1610	205	4295	770	-
Бяла мура	100	120	30	90	25	20	20	65	25	-
Дуглазка	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
иглолистни	14265	16630	3645	12985	5665	4340	670	10675	2295	15
проценти	85.8	100.0	21.9	78.1	34.1	26.1	4.0	64.2	13.8	0.1
Бук	3415	3855	350	3505	1210	410	175	1795	1655	55
Зимен дъб	1560	1730	90	1640	20	555	305	880	660	100
Габър	380	450	30	420	5	140	80	225	170	25
Бреза	70	80	5	75	25	10	5	40	35	-
Акация	335	345	30	315	-	75	105	180	130	5
Келяв габър	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
Воден габър	25	30	-	30	-	10	5	15	10	5
широколистни	5795	6500	510	5990	1260	1200	675	3135	2665	190
проценти	89.2	100.0	7.8	92.2	19.4	18.5	10.4	48.3	41.0	2.9
ВСИЧКО	20060	23130	4155	18975	6925	5540	1345	13810	4960	205
проценти	86.7	100.0	18.0	82.0	29.9	23.9	5.8	59.6	21.5	0.9

4. Възобновяване и планирано залесяване в защитената зона

4.1. Естествено възобновяване

В района на държавно горско стопанство "Клисура" съществуват сравнително добри условия за естественото възобновяване на основните дървесни видове - бук, зимен дъб, благун и габър. Въпреки това при широколистните то протича с незадоволителни темпове. Рядко се наблюдава възобновяване на борове в съседни запустели земеделски територии.

При издънковите дъбове констатираното възобновяване в повечето случаи е представено от поници и 2-3 годишен подраст, който още не е укрепнал и е силно неравномерно разположен по

площта на подотделите. Основни причини за слабото възобновяване са несвоевременното извеждане или ниските интензивности на възобновителни сечи и наличието на подлес, а в някои случаи и на зачимяване в част от зрелите насаждения. При бука основен проблем е високата склопеност на насажденията и дебелината листна постилка, а в някои случая и наличието на втори етаж. През десетилетието е предвидено горите да се възстановяват основно по естествен път. Площ за възобновяване на горите чрез подпомагане без залесяване не е предвидена.

4.2. Залесяване

Няма планирано залесяване.

5. Паша в горските територии в защитената зона

Общата площ забранена за паша в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493 в ТП „ДГС Клисура”, е 677.2 ха – 64.0% от общата площ на зоната.

Таблица № 84

Разпределение на общата площ забранена за паша по ГСУ

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493

	Обща площ ха	Забранена площ за паша ха	% от общата площ
ГСУ 1	1057.6	677.2	64.0
всичко	1057.6	677.2	64.0

Съгласно **чл. 124, т. 1 - 5** от Закона за Горите от 08.03.2011 год. се забранява пашата в горските територии, разположени в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493 на територията на ТП „ДГС Клисура”. Подробни списъци по ГСУ и землища са показани в табличен вид.

Таблица № 85

Списък
на подотделите **ЗАБРАНЕНИ** за ПАША по землища
Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493

Землище 1: гр. КЛИСУРА		
отдел	подотдели	площ (ха)
16	б, в	23.7
17	а, б, в	9.5
18	а, б, в, г	18.7
19	а, б, в, г, д	32.8
20	б, в, г, д, е, ж, и, к	27.4
21	а, б, в, г, д	30.5
22	а, б, д, ж, и, л, м	54.3
23	б, в, г, д, е, ж, з, и, к	41.2
24	а, в, д, е, и	31.1
25	б, в, ж, з, и, к, л, м, н, о, п	63.3
26	б, г, е, ж, и, к, л, м, р, с, т, у, ф, х	69.7

218

27	а, в, е, ж, з, и, к, л, н, о, с, т, у, ю	62.1
28	а, б, в, г, д, е, ж, з, к, п	42.2
29	а, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, р, с, у, ф, ц, щ, я	90.8
30	а, б, в, д, ж, к, м, у, ф	77.3
87	д, ж	2.6
общо		677.2

6. Строеж на сгради и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите в защитената зона

6.1. Сгради

През ревизионния период **не се предвижда** строеж на нови горски сгради и ремонт на съществуващи сгради в защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0001493.

6.2. Пътно строителство

Предвижда се **ремонт** на съществуващи горски автомобилни пътища, с обща дължина **0.6 км**, преминаващи през горските територии в защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0001493.

Ремонта ще се извърши при спазването на условията и по реда на Закона за устройство на територията и на Наредба № 5/31.07.2014 г. за строителството в горските територии без промяна на предназначението им.

Основния ремонт ще бъде върху съществуващия обхват на пътя, без да се разширява тяхната ширина.

7. Видове, подходящи за месторастенето в защитената зона

В бъдеще при видовете, подходящи за съответните месторастения в защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0001493 в ТП „ДГС Клисура“ е запазено изцяло видовото богатство на дървостойките, като са взети всички мерки бъдещите насаждения да са устойчиви биологически и с по-добри защитни функции, което е показано в таблица № 86.

Преобладава белия бор – 372.7 ха – 40.7% от залесената площ на сегашния състав, следван от бук – 201.1 ха – 21.9% и черен бор – 135.0 ха – 14.8%.

Таблица № 86

Сравнение на площта по сегашен видов състав и видове, подходящи за месторастенето

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Бял бор	372.7	40.7	358.1	39.1	358.1	39.1
Смърч	10.4	1.2	10.4	1.2	10.4	1.2
Черен бор	135.0	14.8	134.8	14.7	134.8	14.7
Ела	0.3	0.1	0.3	0.1	0.3	-
Бяла мура	2.5	0.3	2.5	0.3	2.5	0.3
Дуглазка	0.3	-	0.3	-	0.3	-

Атласки кедър	1.9	0.2	1.9	0.2	1.9	0.2
Бук	201.1	21.9	214.3	23.4	214.3	23.4
Зимен дъб	104.3	11.4	108.6	11.9	108.6	11.9
Габър	15.2	1.7	15.1	1.7	15.1	1.7
Трепетлика	1.0	0.1	1.0	0.1	1.0	0.1
Явор	0.3	-	0.3	-	0.3	-
Бреза	9.1	1.0	9.1	1.0	9.1	1.0
Мъждрян	0.5	-	0.5	-	0.5	-
Акация	18.2	2.0	18.2	2.0	18.9	2.1
Келяв габър	38.5	4.2	35.9	3.9	35.9	3.9
Върба	0.1	-	0.1	-	0.1	-
Воден габър	1.4	0.1	1.4	0.1	1.4	0.1
Планинска елша	0.5	-	0.5	-	0.5	-
Клен	1.1	0.1	1.1	0.1	1.1	0.1
Шестил	0.1	-	0.1	-	0.1	-
Планински ясен	1.5	0.2	1.5	0.2	1.5	0.2
Всичко	916.0	100.0	916.0	100.0	916.7	100.0

ПЛАН за защита на горските територии от пожари в Защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0001493 в ТП "ДГС Клисура"

Настоящата записка представлява извадка от Общия Противопожарен план на ТП „ДГС Клисура“ която се отнася само за горските територии в защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0001493.

Противопожарните дялове са обособени от участъци с еднакъв клас на пожарна опасност и са показани на картите за защита от пожари в мащаб 1:25 000, като са оцветени по следния начин: с червен цвят – I клас, с жълт цвят – II клас и със зелен – III клас.

Класът на пожарна опасност на насажденията и останалите горски площи е определен според Приложение № 40, към чл.137, ал.2 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии от 7.10.2015г., по показаната по - долу методика.

МЕТОДИКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КЛАСА НА ПОЖАРНА ОПАСНОСТ НА НАСАЖДЕНИЯТА

Вид на горите	Овлажняване на месторастенето		
	Много сухи, сухи,	Свежи до сухи, свежи	Свежи до влажни, влажни
иглолистни	1	2	3
широколистни	2	3	3

Иглолистни гори: насаждения и култури чисти и смесени, с участие на иглолистни 5 и повече десети в състава, независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Широколистни гори: насаждения и култури чисти и смесени с преобладание на широколистни (6 и повече десети в състава), независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Класовете на пожарна опасност са нанесени по отдели на стопанските карти за защита от пожари в мащаб 1:25000. На картите са нанесени и всички съществуващи и планирани противопожарни мероприятия: бариерни прегради, лесокултурни прегради, минерализовани ивици, водоизточници за противопожарни нужди, места за палене на огън, места за паркиране и почивка и други. На тези карти за защита от пожари съществуващите противопожарни мероприятия са нанесени с черен цвят, а ново планираните със син цвят.

На територията на защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493 са планирани противопожарни мероприятия, които не са в разрез с целите, за които е създадена тази зона.

Основните фактори за възникване на горските пожари са: небрежна, непредпазлива или умишлена дейност на човека или природни явления. Възможните източници, от които би могла да възникне пожарна опасност за горските комплекси в района на ТП „ДГС Клисурса“ са разположените в нея населени места, пресичащите ги шосета и пътища, биваците на туристи, пастири, горски работници и др.

Най-честите причини са следните:

Изгаряне на треви и храсти при почистване на ливади и ниви, които граничат непосредствено с гора;

Изхвърляне на неизгасени клечки кибрит и фасове;

Небрежно боравене с огън от работници, пастири, туристи;

Техническа неизправност на машини и превозни средства, работещи в гората;

Самозапалване на лесно запалими вещества и материали;

Късо съединение и аварии на електрически далекопроводи, които минават над и в близост до горите;

Самозапалване на сухи треви или дървета при природни явления (мълнии).

За по-прецизно определяне показаното разпределение на площта по класове на пожарна опасност и по стопански участъци в таблица № 87 е извършено по отделни (насаждения).

Таблица № 87

Разпределение на общата площ по класове на пожарна опасност и ГСУ

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0001493 – горски територии

Териториален обхват		Класове на пожарна опасност			Всичко
		I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
		хектари			
ГСУ 1 „Старопланински“	площ	264.5	399.5	268.0	932.0
	процент	28.4	42.8	28.8	100.0
ВСИЧКО	площ	264.5	399.5	268.0	932.0
	процент	28.4	42.8	28.8	100.0
в т.ч. Държавна частна собственост	площ	264.5	399.5	268.0	932.0
	процент	28.4	42.8	28.8	100.0

От таблица № 87 се вижда, че площта на защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493 попада преобладаващо във II клас на пожарна опасност – 42.8%.

Превенция срещу пожари

РСПБЗН, отговарящи за гасенето на възникнали горски пожари в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0001493 се намира в град Карлово.

През пожароопасния сезон връзката с тях се осъществява чрез дежурства, давани от служители на стопанството, снабдени с мобилни телефони, МПС и съответния оперативен план. Всички предвидени противопожарни мероприятия ще се реализират от ТП „ДГС Клисурса“. При установяване на пожар незабавно трябва да се информират противопожарните служби. Организацията на гасене да става по ежегодно изготвян план график в ТП „ДГС Клисурса“.

Съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г. ръководството на ТП „ДГС Клисурса“ трябва ежегодно, преди обявяването на пожароопасния сезон, да изготви план за защита на горските територии от пожари, които освен посочените по-горе методи и средства за предотвратяване, наблюдение и борба с пожари в горските територии, да съдържа описание на конкретните действия, насочени към предотвратяване на факторите, създаващи опасност от пожари (както е посочено в Наредба № 8).

Необходимо е всички служители и горски работници на ТП „ДГС Клисурса“ периодично да се инструктират и запознават с Наредба № 8 от 11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Кметът на община Карлово, съгласно чл.15 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г., организира, координира и провежда съгласувано с РС ПБЗН Клисура, и РДГ Пловдив мерките и мероприятията за пожарна безопасност по границите на населените места и в горските територии собственост на общината. Община Карлово, разчита на съдействие от **доброволни формирования за гасене на пожар в горските територии.**

Набелязаните мероприятия са достатъчни за предотвратяването, а при нужда и за бързото потушаване на евентуално възникнали пожари в защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0001493, но трябва да се изпълнят за срок до 5 (пет) години от влизане в сила на ГСП.

III. Защитена зона "Средна гора" BG0002054 (за дивите птици)

Инвентаризация на Защитена зона "Средна гора" BG0002054 (за дивите птици)

2. Защитена зона "СРЕДНА ГОРА" BG0000120 – за опазване на дивите птици обявена със Заповед No.РД-273 от 30.03.2012 г., бр. 32/2012 на ДВ.

Таблица № 88

Подробно разпределение на площта по землища и подотдели

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0002054

Община КАРЛОВО			
№ по ред	Землище	Списък подотдели	площ ха
1	гр. КЛИСУРА	6: д, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, 5; 7: 11; 32; 33; 34; 35; 36; 37; 38; 39: з, к, л, м, н, о, п, р, 7; 40: а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 1; 41; 42; 43; 44; 45; 46; 47; 48; 49; 50; 51; 52; 53; 54; 55; 56; 57; 58; 59; 60: к, л, м, о, 3, 4; 61: в, з, и, 1, 2, 3, 4, 5; 62; 63; 64; 65; 66; 67; 68; 69; 70; 71; 72; 73; 74; 75; 76; 77: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, о, п, р, с, т, у, ф, 2, 3, 4; 78; 79; 80; 81; 82; 83; 84; 85; 86; 87; 88; 89; 90; 91; 92; 93; 94; 95; 96; 97; 98; 99; 100; 101; 102; 103; 104; 105; 106; 107; 108; 109; 110; 111; 112; 113; 114; 115; 116; 117; 118; 119; 120; 121; 122; 123; 124; 125; 126; 127; 128; 129; 130; 131; 132; 133; 134; 135; 136; 137; 138	6063.0
ВСИЧКО: Община КАРЛОВО			6063.0
ВСИЧКО: ТП "ДГС Клисура"			6063.0

Забележка: Номерата на землищата са според поредността на землищата и общините в списъка на единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици (ЕКАТТЕ).

Разпределението на общата площ на горските територии на защитената зона по Натура 2000 "Средна гора" за дивите птици BG0002054 в ТП „ДГС Клисура“ по група гори и вид на подотдела е представено в Таблица № 89, а подробното разпределение на горските територии по категории и функции в Таблица № 89 А.

Таблица № 89**Разпределение на общата площ по група гори и вид на подотдела****Зона Натура 2000 – Средна гора BG0002054**

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
естествен произход 0.4-1.0	36.2	3388.7	166.0	8.3	3599.2	59.4
склопени култури	871.5	37.7	-	5.7	914.9	15.1
несклопени култури	5.0	-	-	-	5.0	0.1
естествен произход 0.1-0.3	-	576.3	2.7	-	579.0	9.6
изредени култури	0.6	-	-	-	0.6	-
всичко насаждения	913.3	4002.7	168.7	14.0	5098.7	84.2
клек	-	-	-	-	-	-
всичко залесена площ	913.3	4002.7	168.7	14.0	5098.7	84.2
сечище	-	-	-	-	-	-
пожарище	-	-	-	-	-	-
голина	-	3.0	-	-	3.0	0.1
всичко незал.дървопр.	-	3.0	-	-	3.0	0.1
поляна	180.6	724.3	2.4	-	907.3	15.0
дворно място	-	0.3	-	-	0.3	-
просека	0.7	0.2	0.2	-	1.1	-
лесонепригодна голина	11.2	1.7	-	-	12.9	0.2
лесонепригодна площ	-	3.2	10.1	-	13.3	0.2
скали	-	0.3	-	-	0.3	-
мочур	-	0.4	-	-	0.4	-
сипей	0.1	-	-	-	0.1	-
ровина	-	1.5	-	-	1.5	-
дивечова нива	-	2.1	-	-	2.1	-
изкоп	-	0.2	-	-	0.2	-
насип	0.3	-	-	-	0.3	-
автомобилен път III категория	-	0.4	-	-	0.4	-
автомобилен път IV категория	1.1	20.0	-	-	21.1	0.3
всичко недървопр. площ	194.0	754.6	12.7	-	961.3	15.7
всичко инвентаризирана площ	1107.3	4760.3	181.4	14.0	6063.0	100.0
в т.ч. дървопр. площ	913.3	4005.7	168.7	14.0	5101.7	84.3

Таблица № 89 А

Подробно разпределение на горските територии по категории и функции
Зона Натура 2000 – Средна гора BG0002054

Горски територии по категории и функции	Обща площ	Залесена площ	Незалесена площ
	ха		
Общо защитни функции	-	-	-
защитени местности	191.9	178.5	13.4
защитена зона птици	9.2	6.5	2.7
защитена зона местообитания	9.8	-	9.8
защитени зони птици и местообитания	5852.1	4913.7	938.4
Всичко защитени зони Натура 2000	5871.1	4920.2	950.9
Всичко рекреационни	-	-	-
Общо специални функции по т.1	6063.0	5098.7	964.3
Общо специални функции по т.1+т.2+т.3	6063.0	5098.7	964.3
Общо защитни и специални функции	6063.0	5098.7	964.3
Всичко	6063.0	5098.7	964.3

Общата площ на защитената зона по Натура 2000 “Средна гора” за опазване на дивите птици BG0002054 в ТП „ДГС Клисура” е **6063.0** ха.

Таблица № 90

Разпределение на общата площ по собственост и видове територии

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0002054

Общо					в т.ч. Горски територии		в т.ч. Земеделски територии	
вид собственост	обща площ ха	%	в т.ч. залес. площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна частна собственост	5803.2	95.7	4853.5	95.3	5801.1	96.7	2.1	3.2
Общинска собственост	16.1	0.3	16.1	0.3	-	-	16.1	24.7
Частна собственост	33.1	0.5	33.1	0.6	3.6	0.1	29.5	45.2
Врем.стоп. от общината	6.1	0.1	6.1	0.1	-	-	6.1	9.4
Държавна публична собственост	193.1	3.2	178.5	3.5	193.1	3.2	-	-
Общинска публична собственост	11.4	0.2	11.4	0.2	-	-	11.4	17.5
Всичко	6063.0	100.0	5098.7	100.0	5997.8	100.0	65.2	100.0

От таблицата е видно, че площта на горските територии – държавна собственост в защитена зона “Средна гора” BG0002054 е **5994.2** ха.

Общата площ на защитена зона “Средна гора” BG0002054 в ТП „ДГС Клисура” е **6063.0** ха и е разпределена по собственост както следва: държавна собственост – 98.9%; общинска

собственост – 0.5%; частна собственост на физически лица – 0.5 % и гори по чл. 19 от ЗСПЗЗ – 0.1%.

2. Общи данни за защитена зона “СРЕДНА ГОРА” – BG0002054

Разпределението на общата залесена площ, общия дървесен запас и средният прираст по класове и подкласове на възраст за защитена зона “Средна гора” BG0002054 в ТП „ДГС Клисура“, е показано в таблица № 91.

От нея се вижда, че средната възраст на защитената зона е 91 години, средният запас е 258 куб.м/ха, средният прираст е 3.62 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст на защитената зона е 18 458 куб.м.

Общия дървесен запас е 1 314 365 куб.м.

Таблица № 91

**Разпределение на залесената площ, общия дървесен запас
и средния прираст по класове и подкласове на възраст**

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0002054 – Общо

Класове на възраст	Подкласове на възраст	Площ		Общ дървесен запас		Надлесни куб.м	Среден прираст куб.м
		хектари	%	куб.м	%		
I	1-10	1.9	-	870	0.1	-	88
	11-20	115.7	2.3	7790	0.6	580	409
II	21-30	193.1	3.8	20010	1.5	2270	708
	31-40	238.3	4.7	44010	3.3	405	1177
III	41-50	581.8	11.4	151135	11.5	1025	3107
	51-60	1099.5	21.6	354915	27.0	620	6018
IV	61-70	429.0	8.4	142415	10.8	435	2130
	71-80	79.5	1.6	29860	2.3	105	378
V	81-90	213.1	4.2	58715	4.5	65	663
	91-100	157.8	3.1	36455	2.8	205	365
VI	101-110	148.8	2.9	38010	2.9	5	346
	111-120	331.2	6.5	89430	6.8	-	745
VII	121-130	327.1	6.4	100590	7.6	-	775
	131-140	354.6	6.9	79890	6.1	-	571
VIII	141-150	256.9	5.0	47680	3.6	-	318
	над 150	570.4	11.2	112590	8.6	-	660
Всичко		5098.7	100.0	1314365	100.0	5715	18458

средна възраст: 91 години
среден запас: 258 куб.м/ха
среден прираст: 3.62 куб.м/ха

Разпределението на залесена площ, общия дървесен запас и средният прираст по класове и подкласове на възраст за защитена зона “Средна гора” BG0002054 - държавна собственост, горски територии в ТП „ДГС Клисура“, е показано в таблица № 91 ^A.

От нея се вижда, че средната възраст на държавните гори в защитената зона е 91 години, средният запас е 259 куб.м/ха, средният прираст е 3.63 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст на защитената зона е 18 240 куб.м.

Общия дървесен запас е 1 300 375 куб.м.

Таблица № 91 А

Разпределение на залесената площ, общия дървесен запас
и средния прираст по класове и подкласове на възраст

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0002054
държавна собственост горски територии

Класове на възраст	Подкласове на възраст	Площ		Общ дървесен запас		Надлесни куб.м	Среден прираст куб.м
		хектари	%	куб.м	%		
I	1-10	1.9	-	870	0.1	-	88
	11-20	110.7	2.2	7385	0.6	575	388
II	21-30	192.6	3.8	19980	1.5	2270	707
	31-40	232.1	4.6	42855	3.3	405	1147
III	41-50	564.9	11.2	147595	11.4	1025	3033
	51-60	1095.2	21.8	353575	27.2	620	5995
IV	61-70	426.9	8.5	141775	10.9	435	2120
	71-80	73.2	1.5	28950	2.2	105	366
V	81-90	201.5	4.0	57045	4.4	65	645
	91-100	157.8	3.1	36455	2.8	205	365
VI	101-110	142.6	2.8	36490	2.8	5	332
	111-120	331.2	6.6	89430	6.9	-	745
VII	121-130	326.8	6.5	100530	7.7	-	775
	131-140	354.2	7.1	79810	6.1	-	570
VIII	141-150	255.9	5.1	47370	3.6	-	316
	над 150	562.4	11.2	110260	8.5	-	648
Всичко		5029.9	100.0	1300375	100.0	5710	18240

средна възраст: 91 години

среден запас: 259 куб.м/ха

среден прираст: 3.63 куб.м/ха

Разпределението на залесената площ по дървесни видове и по класове на възраст общо за защитена зона "Средна гора" BG0002054 е показано в таблица № 92, а в таблица № 92 А за държавните гори (ДГТ).

От нея се вижда, че в защитената зона преобладават насажденията на възраст от 41 до 60 години, с обща площ от 1683.6 ха – 33%, следвани от насаждения на възраст над 140 години, с обща площ от 823.7 ха – 16.2% и от 121 до 140 години, с обща площ 680.8 ха – 13.3% и т.н.

От дървесните видове преобладава бук – 3762.0 ха (73.8%).

Таблица № 92

Разпределение на залесената площ по дървесни видове и класове на възраст

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0002054 – Общо

Дървесни видове	клас I 1-20	клас II 21-40	клас III 41-60	клас IV 61-80	клас V 81-100	клас VI 101-120	клас VII 121-140	клас VIII над 140	Всичко	%
хектари										
Бял бор	16.6	83.9	196.1	137.6	35.1	-	-	-	469.3	9.2
Смърч	9.1	14.3	174.1	24.1	3.9	-	-	-	225.5	4.4
Черен бор	3.1	1.1	2.2	53.8	18.7	-	-	-	78.9	1.6
Ела	-	-	2.6	6.6	-	-	-	-	9.2	0.2
Дуглазка	0.5	4.4	69.7	11.3	-	-	-	-	85.9	1.7
Лиственица	-	-	0.9	1.0	-	-	-	-	1.9	0.1
Гръзка ела	0.9	-	-	-	-	-	-	-	0.9	-

Атласки кедър	0.7	-	-	-	-	-	-	-	0.7	-
Бук	70.5	260.7	1063.4	190.3	204.4	474.0	680.7	818.0	3762.0	73.8
Зимен дъб	-	2.1	28.6	47.1	95.7	5.0	0.1	5.3	183.9	3.6
Габър	1.0	4.0	35.5	15.1	6.9	-	-	0.4	62.9	1.3
Трепетлика	7.4	14.9	38.4	8.0	1.5	-	-	-	70.2	1.4
Явор	-	0.8	-	-	-	-	-	-	0.8	-
Бреза	1.3	26.4	48.5	7.3	3.8	-	-	-	87.3	1.7
Мъждрян	1.0	0.1	0.1	-	-	-	-	-	1.2	-
Акация	6.0	3.5	5.4	1.3	-	-	-	-	16.2	0.3
Келяв габър	-	0.5	0.1	-	0.5	-	-	-	1.1	-
Върба	-	-	1.6	-	-	-	-	-	1.6	-
Воден габър	0.3	5.8	3.4	1.4	0.1	0.5	-	-	11.5	0.2
Джанка	0.6	-	0.2	0.8	-	-	-	-	1.6	-
Елша	-	0.8	1.6	-	-	-	-	-	2.4	0.1
Ива	-	10.1	7.6	0.4	-	-	-	-	18.1	0.3
Кестен	-	-	1.9	2.0	-	-	-	-	3.9	0.1
Клен	-	-	0.2	-	-	-	-	-	0.2	-
Круша	-	-	0.3	-	-	-	-	-	0.3	-
Сребролистна липа	-	-	1.0	-	-	-	-	-	1.0	-
Череша	-	-	0.2	-	-	-	-	-	0.2	-
Всичко	119.0	433.4	1683.6	508.1	370.6	479.5	680.8	823.7	5098.7	100.0
проценти	2.3	8.5	33.0	10.0	7.3	9.4	13.3	16.2	100.0	

Таблица № 92 А

Разпределение на залесената площ по дървесни видове и класове на възраст

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0002054 – държавна собственост горски територии

Дървесни видове	клас I 1-20	клас II 21-40	клас III 41-60	клас IV 61-80	клас V 81-100	клас VI 101-120	клас VII 121-140	клас VIII над 140	Всичко	%
хектари										
Бял бор	15.4	79.6	189.0	137.2	34.2	-	-	-	455.4	9.0
Смърч	9.1	14.3	172.3	24.1	3.9	-	-	-	223.7	4.5
Черен бор	3.1	0.3	2.2	52.6	18.5	-	-	-	76.7	1.5
Ела	-	-	2.5	6.6	-	-	-	-	9.1	0.2
Дуглазка	0.5	4.4	69.3	11.3	-	-	-	-	85.5	1.7
Лиственица	-	-	0.9	1.0	-	-	-	-	1.9	0.1
Гръзка ела	0.9	-	-	-	-	-	-	-	0.9	-
Атласки кедър	0.7	-	-	-	-	-	-	-	0.7	-
Бук	69.3	260.7	1061.7	184.6	197.8	467.8	680.1	809.0	3731.0	74.2
Зимен дъб	-	2.0	26.5	46.7	91.3	5.0	-	5.3	176.8	3.5
Габър	1.0	4.0	32.6	14.5	6.9	-	-	0.4	59.4	1.2
Трепетлика	7.4	14.2	36.8	7.9	1.5	-	-	-	67.8	1.4
Явор	-	0.8	-	-	-	-	-	-	0.8	-
Бреза	1.3	26.4	47.3	7.3	3.8	-	-	-	86.1	1.7
Мъждрян	1.0	0.1	-	-	-	-	-	-	1.1	-
Акация	3.9	3.5	3.7	1.3	-	-	-	-	12.4	0.3

Келяв габър	-	0.5	-	-	0.5	-	-	-	1.0	-
Върба	-	-	1.5	-	-	-	-	-	1.5	-
Воден габър	0.3	5.8	3.4	1.4	0.1	0.5	-	-	11.5	0.2
Джанка	0.6	-	0.2	0.8	-	-	-	-	1.6	-
Елша	-	-	1.6	-	-	-	-	-	1.6	-
Ива	-	10.1	7.6	0.4	-	-	-	-	18.1	0.4
Кестен	-	-	1.9	1.9	-	-	-	-	3.8	0.1
Круша	-	-	0.3	-	-	-	-	-	0.3	-
Сребролистна липа	-	-	1.0	-	-	-	-	-	1.0	-
Череша	-	-	0.2	-	-	-	-	-	0.2	-
Всичко	114.5	426.7	1662.5	499.6	358.5	473.3	680.1	814.7	5029.9	100.0
проценти	2.3	8.5	33.0	10.0	7.1	9.4	13.5	16.2	100.0	

ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН

на Защитена зона "Средна гора" за опазване на дивите птици BG0002054 в ТП "ДГС Клисура"

1. Планирани сечи в защитената зона

1.1. Възобновителни сечи

Съобразно биологичните особености на дървесните видове, типове месторастения, състоянието на насажденията, хода на възобновяването и целта на стопанисване в държавните гори на защитена зона "Средна гора" BG0002054 на територията на ТП „ДГС Клисура“ е планирано да се водят следните възобновителни сечи:

- постепенно-котловинна сеч на площ 281 ха, в следните условни стопански класове: ИК – 170.8 ха; БВ – 4.0 ха; БСр – 0.8 ха; СмСрНП – 105.4 ха.
- групово-постепенна сеч на площ 1225.4 ха в следните условни стопански класове: БВ – 1091.6 ха; БСр – 125.9 ха; БН – 2.3 ха; СмСрНП – 5.6 ха.
- гола за тополата – в БВ – 0.4 ха;
- гола за акацията – в СмСрНП – 7.7 ха.

Разпределението на площта на насажденията за възобновителни сечи по вид на сечта и условни стопански класове общо за защитената зона, държавна собственост в ТП „ДГС Клисура“ е дадена в таблица № 93.

1.1.1. Постепенно-котловинна сеч - е планирана в държавните гори от светлолюбиви дървесни видове независимо от произхода им. В насаждения със склопеност, по-голяма от 0.8, и липса на възобновяване склопеността се намалява до 0.6-0.7 с цел поява на естествено възобновяване. Възобновителните участъци се отварят под формата на котли, като сумарната площ на котлите не надвишава 30% от площта на насаждението. В местата с достатъчно количество подраст се отварят до 3 (три) котела на един хектар, всеки с диаметър до два пъти средната височина на насаждението. Дървостоят около котлите в ивица с ширина 15-20 метра може да се изрежда до склопеност 0.5-0.6. Котлите се разширяват, когато по периферията им се появи достатъчно количество подраст. Разширяването се извършва равномерно или неравномерно в зависимост от посоката на възобновяване. Около разширените котли може да се формира ивица с ширина 15-20 м. и се допуска изреждане до склопеност 0.5-0.6. Интензивността на сечта е до 30% при всяка лесовъдска намеса. Възобновителният период е не по-малко от 20 години, като за горите в "Натура 2000" е 30 години, а периода между отделните лесовъдски намеси е не по-малък от 5 години, като за насажденията в "Натура 2000" е 8 години. При лесовъдска необходимост едновременно със сечта във възобновените участъци се провеждат и съответните отгледни сечи, включително и отглеждане на подраста. Тази сеч е по-гъвкава от другите сечи в контекста на използване на възобновяването и разкриване на укрепналия подраст.

Възобновителния период е не по-малък от 30 години, като е предвидена да се изведе в насажденията и културите от черен бор, липа, ясен, цер и благуи.

Общо през десетилетието постепенно - котловинна сеч е предвидена да се изведе на площ от 281 ха или 18.5% от площта на държавните гори в защитената зона, върху която е планирана възобновителна сеч (1514.5 ха).

Независимо от това, че в държавните гори на защитената зона за опазване на дивите птици **не е планирано да се извеждат окончателни фази**, при които да се изсича целият зрял дървостой, се планира да се оставят единични храпупести дървета – подходящи за укрития на птици и бозайници, както и да се оставят на терен до 10 м³ /ха мъртва или гниеща дървесина, с цел запазване на подходящи местообитания на видовете безгръбначни, предмет на опазване.

Таблица № 93

Разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта и условни стопански класове

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0002054 – държавна собственост горски територии

Вид на възобновителната сеч							
Стопански класове	постепенно котловинна	групово постепенна	гола за топола	гола за акация	общо гола	ОБЩО	%
Гори със ЗСпФ							
Иглол. култури	170.8	-	-	-	-	170.8	11.3
Буков В	4.0	1091.6	0.4	-	0.4	1096.0	72.4
Буков Ср	0.8	125.9	-	-	-	126.7	8.4
Буков Н	-	2.3	-	-	-	2.3	0.1
Смесен СрН П	105.4	5.6	-	7.7	7.7	118.7	7.8
Всичко ЗСпФ	281.0	1225.4	0.4	7.7	8.1	1514.5	100.0
Гори със стопански функции							
всичко СтФ	-	-	-	-	-	-	-
ОБЩО	281.0	1225.4	0.4	7.7	8.1	1514.5	100.0
ПОЛЗВАНЕ (БЕЗ КЛОНИ)	17690	61540	100	425	525	79755	
ПОЛЗВАНЕ (С КЛОНИ)	20530	68945	110	445	555	90030	

1.1.3. Групово-постепенна сеч

Групово-постепенна сеч се провежда във: насаждения с преобладание на сенкоиздръжливи дървесни видове; разновъзрастни високостъблени насаждения; насаждения от светлолюбиви дървесни видове, когато възобновяването е от сенкоиздръжливи видове или са налице условия за такова възобновяване; бялмурови насаждения;

Групово-постепенната сеч се провежда с цел формиране и поддържане на неравномерна възрастова, хоризонтална и вертикална структура с възобновителен период не по-малък от 40 години за високостъблените и 30 години за издънковите насаждения.

Групово-постепенната сеч се провежда при спазване на следните правила:

- дървостоят се отсича постепенно под формата на прозорци, които се разширяват а лесовъдските намеси се провеждат най-малко на 4 пъти, като периодът между отделните намеси е не по-малък от 7 години;

- прозорците се залагат в местата със започнал възобновителен процес;

- при липса на възобновяване прозорците се залагат на два пъти в места със склопеност, по-голяма от 0,6, като първия път склопеността в прозореца се свежда до 0,4 в семеносна година, а окончателното изсичане на дървостоя в прозореца се извършва при започнал възобновителен процес;

- на 1 ха се залагат до 3 прозореца;

- дървостоят около прозорците в ивица с ширина 15 - 20 м се изрежда до склопеност 0,5 - 0,6;

- разширяването на прозорците се извършва, когато подрастът е в достатъчно количество и е укрепнал;

- едновременно с разширяването на прозорците във възобновените участъци се провеждат съответните отгледни сечи, включително и отглеждане на подраста;

Общо през десетилетието групово-постепенна сеч е предвидена да се изведе на площ от **1225.4** ха или 80.9% от площта на държавните гори в защитената зона, върху която е планирана възобновителна сеч (1514.5 ха).

1.1.3. Гола сеч за тополата. Тя се провежда в тополови култури, за възстановяване на производствения им потенциал.

Общо през десетилетието гола сеч с последващо изкуствено възобновяване е предвидена да се изведе на площ от **0.4** ха.

1.1.4. Гола сеч с издънково възобновяване за акацията. Тя се провежда в акациевии насаждения и култури.

Общо през десетилетието гола сеч с последващо издънково възобновяване е предвидена да се изведе на площ от **7.7** ха, или 0.5% от площта на държавните гори в защитената зона (1514.5 ха), върху която е планирана възобновителна сеч.

1.2. Отгледни сечи

С цел регулиране и подобряване подходящия състав на културите и насажденията, регулиране на произхода им, поддържане на добро здравословно състояние, подобряване специалните функции на гората в защитена зона "Средна гора" BG0002054 и подготвяне на насажденията за възобновяване, през следващото десетилетие е предвидено в държавните гори да се водят отгледни сечи върху площ от **1955.7 ха**.

В таблица № 94 е показано разпределението по площ, запас и вид сеч по условни стопански класове.

В средновъзрастните и дозряващи насаждения с пълнота 0,7, за които не са планирани отгледни сечи, както и за тези насаждения, в които планираните отгледни сечи ще се проведат през първите 3 години от изпълнението на плана, в края на десетилетието може да се проведат отгледни сечи, с интензивност, отговаряща на разликата в пълнотата на насаждението и съобразно Наредбата за сечите.

По вид на отгледната сеч, площта се разпределя, както следва:

- прочистка	38.5 ха	2.0%
- прореждане	1275.9 ха	65.2%
- пробирка	641.3 ха	32.8 %
Всичко	1955.7 ха	100.0 %

Прочистка Осветленията и първата прочистка се провеждат по един от следните методи:

-върху цялата площ, когато броят на дърветата от желаните видове и с желаните качества е ограничен и е необходимо да се подпомогне оцеляването на всяко от тях;

-върху част от площта, така че да се осигури равномерно разпределение на дърветата от желаните видове и с желаните качества на разстояние едно от друго 3 - 4 метра; отгледната сеч се провежда под формата на ивици, в групи или комбинация от тях, като се обхваща не по-малко от 30 % от площта на насаждението.

Сечите се извършват чрез освобождаване на дърветата с добри стъблени качества и растежен потенциал, подходящи за месторастенето от конкуриращи ги дървета, храсти и издънки от нежелани видове. При провеждане на прочистките и първите прореждания еднократно могат да

се прилагат схематични методи на отгледната сеч с цел технологично обезпечаване усвояването на насажденията.

Схематичните методи включват изсичане на част от насаждението под формата на ивици, просеки, коридори и редове по предварително определена схема. В останалата част на насаждението се провежда прочистка или прореждане.

Площта на изсечените коридори и/или редове е до 25 % от площта на насаждението.

Схематични методи не се прилагат в насаждения със средна височина, по-голяма от 10 м, в насаждения на ерозиран терени, на терени с наклон над 25 градуса, в зоната на горната граница на гората, в защитните горски пояси, както и в насаждения с ниска механична устойчивост.

Прочистка е планирана на площ **38.5** ха без материален добив.

Прореждане - планирано да се води в насаждения и култури на възраст 21 - 40 години и пълноти 0.8 - 1.0. С прореждането продължава регулирането на състава и произхода на културите и насажденията, но основната му цел е да осигури прираста по височина и да отгледа дървета с прави и самоокастрени стъбла и добре развити корони. Интензивността на сечта е 15 - 25% в зависимост от пълнотата и бонитета на насажденията. Прорежданията ще се водят в култури и насаждения с обща площ **1275.9** ха.

Пробирки - планирани да се водят в насаждения над 40 годишна възраст (за високостъблени бук над 60 години) с пълнота 0.8 -1.0. Основната цел е осигуряване условия на прираст по диаметър. Интензивността на сечта е до 25%.

В насажденията и културите с пълнота 0,8, поради високия текущ прираст на младите и средновъзрастни дървостои е целесъобразно да се проведат повторно отгледни сечи в края на десетилетието с интензивност съобразно състоянието им. През ревизионния период пробирки ще се водят в насаждения и култури с обща площ **641.3** ха.

Санитарни и принудителни сечи **не са планирани** в защитена зона “Средна гора” BG0002054, както и на територията на ТП „ДГС Клисура”.

1.3. Технически сечи

Техническите сечи са планирани с цел просветляване на съществуващи трайни горски пътища (чакълирани и землени) и по чл.36, ал.1 т.8 от Наредбата за сечите.

1.3.1. Технически сечи за просветляване на горски път са планирани за просветляване на трайни горски пътища, като при тях **не е планиран материален добив**.

На територията на в защитена зона “Средна гора” BG0002054 е планирана техническа сеч за просветляване на съществуващи трайни горски пътища, съгласно **чл.36, ал.1, т.7 от Наредба №8/05.08.2011 г. за сечите в горите** с цел опазване, поддържане и осъществяване на горскостопански, противопожарни и горскостопански мероприятия в отдели и подотдели: **6 д, ж, 34 а, б, е, з, и, 35 а, б, в, е, ж, з, и, 36 г, ж, з, и, 38 л, 43 л, м, 44 а, г, 45 б, в, е, ж, п, 46 а, б, в, г, д, 47 ж, 48 е, ж, з, н, 49 а, б, в, е, и, к, м, 50 б, в, д, е, ж, 51 а, г, е, ж, и, к, 53 д, и, к, л, 54 а, в, г, д, и, к, л, 56 а, б, 61 з, и, 65 г, 81 б, 82 и, к, 85 з, и, к, л, 86 д, 87 е, 89 в, ж, 90 г, и, о, п, 91 з, и, к, л, м, 93 и, 95 а, б, в, 96 д, е, ж, з, и, 97 а, б, ж, з, 98 г, д, е, з, и, 101 з, 102 б, в, г, д, и, 110 з, и, к, л, м, н, 111 а, 112 д, ж, з, и, п, 114 б, г, и, л, 115 г, е, ж, к, л, 116 а, г, д, е, ж, 117 а, б, в, г, д, е, ж, 122 д, е, 123 е, ж, 124 д, е, ж, 125 а, б, в, г, д, е, ж, 126 е, ж, 127 е, ж, з, 128 а, 129 а, б, в, г, 130 а, б, в, г, д, 131 а, б, в, г, д, 132 а, б, в, г, д, ж, и, к, 133 а, в, г, м, 135 а, б, в, г, д, е, 136 а, в, г, и, к, м, 137 б, 138 а, б, г, д, ж.**

Сечта може да се извършва от едната или от двете страни на пътя, като общата ширина на ивицата, в която се извършва просветляване, от краищата на обхвата на пътя е не повече от една четвърт от средната височина на дървостоя на насаждението.

1.4. Други лесовъдски мероприятия

С цел подобряване на естественото възобновяване, толериране на семенния дървостой, подобряване качеството на дървесината, отстраняването на подлеса и др. са планирани следните лесовъдски мероприятия:

1.4.1. Отглеждане на подраста

Това мероприятие е за регулиране на състава, произхода и качеството на подраста. Извършва се чрез премахване на издънки, нежелан подраст или подлес, конкурентна и увредена от болести и вредители растителност.

Отглеждане на подраста се провежда при наличие на неукрепнал подраст или да се премахне нежелан дървесен вид от подрастта, като в работните описания на всеки от подотделите с планирано такова мероприятие, след постепенно – котловинна, групово – постепенна и неравномерно-постепенна сеч е отразена редуцираната площ, върху която ще се извършва отглеждане на подраста.

Основна задача на отглеждането е младите семенни екземпляри от желания или желаните от стопанска или екологична гледна точка дървесни видове да бъдат предпазени от заглушаващото влияние на подлеса, живата почвена покривка и издънките. При отглеждането не се очаква материален добив и затова то се планира само по площ. Заложените разчети са за 20% от площта на подотделите. Мероприятието има за цел отстраняване на нежелани издънки от дървесни видове, както и изрязване на пънче на евентуално повреден при извеждането на сечта широколистен подраст в отворените котли.

Отглеждането на подраста включват и опазване на съществуващия подраст, прилагане на подходяща техника и технология при сечта и извоза на материалите, почистване на сечищата, ограждане на възобновителните участъци, провеждане на сечта в сезони и срокове, съобразяване с биологичните изисквания на дървесните видове и грижи за подраста до напълното му формиране, като надежден и укрепнал подраст, от които може да се формира пълноценно младо насаждение.

Отглеждане на подраста ще се извърши върху редуцирана площ от **12.7 ха**.

1.4.2. Изсичане на подлеса

Това лесокултурно мероприятие е планирано в зрели дървостои в случаите, когато подлесът затруднява естественото възобновяване. Премахват се храстовите видове, както и ония дървесни видове, на които не се разчита за възобновяването и които по различна причина не могат да достигнат височината на основния дървостой.

Материален добив не е начисляван. Предвидено е да се изведе на площ **8.1 ха**.

Таблица № 94
Размер на ползването по площ, запас и вид на сечта по условни стопански класове
Зона Натура 2000 – Средна гора BG0002054 – държавна собственост горски територии

ВИДОВЕ СЕЧИ											
Стопански класове	мерни единици	ВЪЗОБН. СЕЧИ	прочистка	прореждане	пробирка	селекционна	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
ИГЛОЛИСТНИ											
Иглол. култури ЗСпФ	ха	170.8	-	56.6	305.1	23.0	384.7	555.5	15.8	1.3	4.3
	куб.м	13930	-	1770	19515	1630	22915	36845	20.4	-	-
Всичко иглолистни ЗСпФ	ха	170.8	-	56.6	305.1	23.0	384.7	555.5	15.8	1.3	4.3
	куб.м	13930	-	1770	19515	1630	22915	36845	20.4	-	-
Всичко иглолистни	ха	170.8	-	56.6	305.1	23.0	384.7	555.5	15.8	1.3	4.3
	куб.м	13930	-	1770	19515	1630	22915	36845	20.4	-	-
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ											
Буков В ЗСпФ	ха	1096.0	8.8	885.4	247.0	25.2	1166.4	2262.4	64.3	-	-
	куб.м	55220	-	49105	14695	800	64600	119820	66.3	-	-
Буков Ср ЗСпФ	ха	126.7	29.7	329.4	85.0	-	444.1	570.8	16.2	-	-
	куб.м	6395	-	10115	3165	-	13280	19675	10.9	-	-
Буков Н ЗСпФ	ха	2.3	-	-	-	-	-	2.3	0.1	-	-
	куб.м	90	-	-	-	-	-	90	-	-	-
Всичко широколистни високоствъблени ЗСпФ	ха	1225.0	38.5	1214.8	332.0	25.2	1610.5	2835.5	80.6	-	-
	куб.м	61705	-	59220	17860	800	77880	139585	77.2	-	-
Всичко широколистни високоствъблени	ха	1225.0	38.5	1214.8	332.0	25.2	1610.5	2835.5	80.6	-	-
	куб.м	61705	-	59220	17860	800	77880	139585	77.2	-	-
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ											
Смесен СрН П ЗСпФ	ха	118.7	-	4.5	4.2	-	8.7	127.4	3.6	11.4	3.8
	куб.м	4120	-	130	135	-	265	4385	2.4	-	-
Всичко издънкови за превръщане ЗСпФ	ха	118.7	-	4.5	4.2	-	8.7	127.4	3.6	11.4	3.8
	куб.м	4120	-	130	135	-	265	4385	2.4	-	-
Всичко издънкови за превръщане	ха	118.7	-	4.5	4.2	-	8.7	127.4	3.6	11.4	3.8
	куб.м	4120	-	130	135	-	265	4385	2.4	-	-
ОБЩО											
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	1514.5	38.5	1275.9	641.3	48.2	2003.9	3518.4	100.0	12.7	8.1
	куб.м	79755	-	61120	37510	2430	101060	180815	100.0	-	-

2. Общ размер на планираното ползване на дървесина

Общият размер на планираното ползване в държавните гори, разположени в защитена зона "Средна гора" BG0002054 в ТП „ДГС Клисура“ през ревизионния период е 180 815 куб.м (без клони), или средногодишно по 18 081 куб.м.

Планираното ползване от възобновителни сечи в защитена зона “Средна гора” BG0002054 е 1514.5 ха по площ, с добив от 79 755 куб.м – 43% от общото ползване по площ и 44.1% от общото ползване по запас.

Планираното ползване от отгледни сечи в защитена зона “Средна гора” BG0002054 е 1955.7 ха по площ, с добив от 98 630 куб.м – 55.6% от общото ползване по площ и 54.5% от общото ползване по запас.

Планираното ползване от селекционни сечи в защитена зона “Средна гора” BG0002054 е 48.2 ха по площ, с добив от 2 430 куб.м – 1.4% от общото ползване по площ и 1.4% от общото ползване по запас.

В горите държавна собственост разположени в защитена зона “Средна гора” BG0002054 планираното средногодишно ползване по ГСП от 2026 година е 18 081 куб.м (без клони), което представлява 99.1% от средния годишен прираст в тези гори – 18 240 куб.м.

Съгласно **чл.77 ал.12** от Наредба №18 от 7.10.2015 г. за инвентаризация и планиране, планираното ползване в горите държавна собственост в защитената зона **не превишава прираста** на тези гори.

В ГСП от 2026 година в държавните гори в защитена зона “Средна гора” BG0002054 са планирани сечи върху площ от 3518.4 ха, което представлява 69.9% от площта им - 5029.9 ха.

Като обобщение може да се каже, че целта на стопанисването на дървостойките в горите разположени в защитена зона “Средна гора” BG0002054 в ТП „ДГС Клисура“ определена чрез вида и размера на сечите за ревизионния период е подобряване на биологическата им устойчивост и санитарно състояние чрез своевременна подмяна на зрелите и презрели дървостойки с млади и жизнени насаждения основно чрез естествено възобновяване, а също така и с извеждане на предвидените отгледни сечи.

С цел защитата на шосетата и пътищата от републиканската и общинска мрежа, по поречието на реките и други водни течения с постоянен воден дебит в ивица с ширина 15-20 метра от двете им страни, считана от банкета на пътя или брега на водните течения **интензивността на сечта да се сведе до минимум (да има само санитарен характер).**

3. Добиви и сортименти от ползваната дървесина

Разпределението на предвидената за отсичане през десетилетието в горите държавна собственост стояща маса (без клони и с клони) по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти в защитена зона “Средна гора” BG0002054 в ТП „ДГС Клисура“ е дадено в таблица № 95.

От предвидената за отсичане през десетилетието 213 870 куб.м стояща маса с клони в държавните гори ще се добият: 38 025 куб.м – 17.8% едра строителна дървесина, 37 380 куб.м – 17.5% средна строителна дървесина и 27 440 куб.м – 12.8% дребна строителна дървесина.

Дървата за огрев са 65 645 куб.м – 30.6%, а използваемата вършина е 5 265 куб.м – 2.5%.

Таблица № 95

**Разпределение на предвидената за отсичане стояща маса
по дървесни видове и основни групи сортименти**

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0002054 – държавна собственост горски територии

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Възобновителна в иглолистни										
Бял бор	8295	9745	2150	7595	3220	2620	290	6130	1465	-
Смърч	440	520	75	445	315	20	15	350	80	15
Черен бор	3920	4575	1005	3570	1760	1135	140	3035	535	-
Дуглазка	150	170	25	145	110	5	5	120	25	-
иглолистни	12805	15010	3255	11755	5405	3780	450	9635	2105	15
проценти	85.3	100.0	21.7	78.3	36.0	25.2	3.0	64.2	14.0	0.1

Бук	320	390	35	355	145	30	15	190	165	-
Зимен дъб	630	680	80	600	220	70	30	320	270	10
Габър	80	100	10	90	35	10	5	50	40	-
Трепетлика	30	30	5	25	10	-	-	10	15	-
Бреза	45	45	5	40	15	-	-	15	25	-
Кестен	20	30	5	25	10	-	-	10	15	-
широколистни	1125	1275	140	1135	435	110	50	595	530	10
проценти	88.2	100.0	11.0	89.0	34.1	8.6	3.9	46.6	41.6	0.8
Общо възобновителна в иглолистни	13930	16285	3395	12890	5840	3890	500	10230	2635	25
проценти	85.5	100.0	20.8	79.2	35.9	23.9	3.1	62.9	16.2	0.1
Възобновителна в широколистни високостъблени										
Бял бор	20	20	5	15	5	5	-	10	5	-
Смърч	50	60	10	50	40	-	-	40	10	-
иглолистни	70	80	15	65	45	5	-	50	15	-
проценти	87.5	100.0	18.8	81.2	56.3	6.2	-	62.5	18.7	-
Бук	61045	68390	6170	62220	25305	5515	1405	32225	29335	660
Зимен дъб	155	175	20	155	55	15	10	80	75	-
Габър	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
Трепетлика	235	255	25	230	90	20	10	120	110	-
Бреза	190	200	25	175	75	15	-	90	85	-
широколистни	61635	69030	6240	62790	25530	5565	1425	32520	29610	660
проценти	89.3	100.0	9.0	91.0	37.0	8.1	2.1	47.2	42.8	1.0
Общо възобновителна в широколистни високостъблени	61705	69110	6255	62855	25575	5570	1425	32570	29625	660
проценти	89.3	100.0	9.0	91.0	37.0	8.1	2.1	47.2	42.9	0.9
Възобновителна в издънкови за превръщане										
Бял бор	205	245	55	190	80	65	10	155	35	-
Черен бор	40	50	10	40	20	10	5	35	5	-
Ела	20	20	5	15	10	-	-	10	5	-
иглолистни	265	315	70	245	110	75	15	200	45	-
проценти	84.1	100.0	22.2	77.8	34.9	23.8	4.8	63.5	14.3	-
Бук	670	800	40	760	-	265	135	400	310	50
Зимен дъб	2410	2665	140	2525	-	880	475	1355	1010	160
Габър	330	390	15	375	-	130	65	195	155	25
Трепетлика	20	20	5	15	5	-	-	5	10	-
широколистни	3430	3875	200	3675	5	1275	675	1955	1485	235
проценти	88.5	100.0	5.2	94.8	0.1	32.9	17.4	50.4	38.3	6.1
Общо възобновителна в издънкови за превръщане	3695	4190	270	3920	115	1350	690	2155	1530	235
проценти	88.2	100.0	6.5	93.5	2.7	32.2	16.5	51.4	36.5	5.6
Възобновителна в нискостъблени										

Акация	425	445	35	410	-	115	115	230	165	15
широколистни	425	445	35	410	-	115	115	230	165	15
проценти	95.5	100.0	7.9	92.1	-	25.8	25.8	51.6	37.1	3.4
Общо възобновителна в нискоствъблени	425	445	35	410	-	115	115	230	165	15
проценти	95.5	100.0	7.9	92.1	-	25.8	25.8	51.6	37.1	3.4
ВСИЧКО ВЪЗОБНОВИТЕЛНИ СЕЧИ	79755	90030	9955	80075	31530	10925	2730	45185	33955	935
проценти	88.6	100.0	11.1	88.9	35.0	12.2	3.0	50.2	37.7	1.0
Прореждане в иглолистни										
Бял бор	1235	1550	555	995	-	375	470	845	125	25
Смърч	260	335	125	210	-	65	115	180	25	5
Черен бор	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
иглолистни	1500	1890	685	1205	-	440	585	1025	150	30
проценти	79.4	100.0	36.3	63.7	-	23.3	30.9	54.2	7.9	1.6
Бук	65	70	40	30	-	5	5	10	20	-
Зимен дъб	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
Габър	20	20	10	10	-	-	-	-	10	-
Трепетлика	45	45	20	25	-	5	5	10	15	-
Бреза	100	100	35	65	-	20	20	40	25	-
Воден габър	30	40	10	30	-	10	10	20	10	-
широколистни	270	285	120	165	-	40	40	80	85	-
проценти	94.7	100.0	42.1	57.9	-	14.1	14.0	28.1	29.8	-
Общо прореждане в иглолистни	1770	2175	805	1370	-	480	625	1105	235	30
проценти	81.4	100.0	37.0	63.0	-	22.1	28.7	50.8	10.8	1.4
Прореждане в широколистни високоствъблени										
Бял бор	1170	1375	485	890	-	340	415	755	115	20
Смърч	6535	7940	2910	5030	-	1575	2775	4350	495	185
Ела	130	150	50	100	-	35	45	80	15	5
Дуглазка	585	695	270	425	-	150	200	350	70	5
иглолистни	8420	10160	3715	6445	-	2100	3435	5535	695	215
проценти	82.9	100.0	36.6	63.4	-	20.7	33.8	54.5	6.8	2.1
Бук	48950	61765	17280	44485	-	12345	12365	24710	16665	3110
Зимен дъб	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
Габър	470	590	175	415	-	110	110	220	170	25
Трепетлика	720	750	230	520	-	145	145	290	215	15
Явор	10	15	5	10	-	-	5	5	5	-
Бреза	405	415	185	230	-	45	50	95	130	5
Ива	210	220	100	120	-	25	25	50	65	5
Кестен	30	40	10	30	-	10	10	20	10	-
широколистни	50800	63800	17990	45810	-	12680	12710	25390	17260	3160
проценти	79.6	100.0	28.2	71.8	-	19.9	20.0	39.9	27.0	4.9

Общо прореждане в широколистни високостъблени	59220	73960	21705	52255	-	14780	16145	30925	17955	3375
проценти	80.1	100.0	29.3	70.7	-	20.0	21.8	41.8	24.3	4.6
Прореждане в издънкови за превръщане										
Бук	110	150	35	115	-	35	25	60	30	25
Габър	10	10	5	5	-	5	-	5	-	-
Бреза	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
широколистни	130	170	45	125	-	40	25	65	35	25
проценти	76.5	100.0	26.5	73.5	-	23.5	14.7	38.2	20.6	14.7
Общо прореждане в издънкови за превръщане										
проценти	76.5	100.0	26.5	73.5	-	23.5	14.7	38.2	20.6	14.7
Пробирка в иглолистни										
Бял бор	5085	6095	1085	5010	975	1810	1110	3895	990	125
Смърч	5950	7265	1180	6085	870	2155	1595	4620	1305	160
Черен бор	130	160	25	135	25	50	25	100	25	10
Ела	290	350	60	290	55	115	60	230	55	5
Дуглазка	4770	5815	1055	4760	920	1700	1065	3685	945	130
Лиственица	120	140	30	110	20	40	30	90	20	-
иглолистни	16345	19825	3435	16390	2865	5870	3885	12620	3340	430
проценти	82.4	100.0	17.3	82.7	14.4	29.6	19.6	63.6	16.9	2.2
Общо пробирка в иглолистни										
Бук	2505	3100	405	2695	380	565	395	1340	1260	95
Зимен дъб	60	60	5	55	-	25	5	30	25	-
Габър	85	105	15	90	10	25	15	50	40	-
Трепетлика	220	230	35	195	20	60	30	110	85	-
Бреза	280	280	40	240	15	80	40	135	105	-
Ива	20	20	5	15	-	5	5	10	5	-
широколистни	3170	3795	505	3290	425	760	490	1675	1520	95
проценти	83.5	100.0	13.3	86.7	11.2	20.1	12.9	44.2	40.0	2.5
Общо пробирка в широколистни високостъблени										
Бял бор	495	585	105	480	80	185	105	370	90	20
Смърч	1210	1450	230	1220	180	420	320	920	265	35
Ела	120	140	25	115	20	45	25	90	20	5
Дуглазка	825	985	175	810	150	290	185	625	160	25
Лиственица	20	20	5	15	-	5	5	10	5	-
иглолистни	2670	3180	540	2640	430	945	640	2015	540	85
проценти	84.0	100.0	17.0	83.0	13.5	29.7	20.1	63.3	17.0	2.7
Общо пробирка в широколистни високостъблени										
Бук	13445	15800	2215	13585	2205	2550	2040	6795	6595	195
Зимен дъб	505	585	85	500	85	95	80	260	235	5
Габър	600	710	100	610	90	125	100	315	290	5

Трепетлика	360	390	50	340	50	60	50	160	165	15
Бреза	210	220	30	190	25	50	30	105	85	-
Ива	70	70	10	60	10	10	10	30	25	5
широколистни	15190	17775	2490	15285	2465	2890	2310	7665	7395	225
проценти	85.5	100.0	14.0	86.0	13.9	16.3	12.9	43.1	41.6	1.3
Общо пробирка в широколистни високостъблени	17860	20955	3030	17925	2895	3835	2950	9680	7935	310
проценти	85.2	100.0	14.5	85.5	13.8	18.3	14.0	46.1	37.9	1.5
Пробирка в издънкови за превръщане										
Дуглазка	30	40	5	35	5	15	5	25	5	5
иглолистни	30	40	5	35	5	15	5	25	5	5
проценти	75.0	100.0	12.5	87.5	12.5	37.5	12.5	62.5	12.5	12.5
Бук	90	110	-	110	-	35	20	55	45	10
Габър	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-
Трепетлика	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
широколистни	105	125	-	125	-	40	20	60	55	10
проценти	84.0	100.0	-	100.0	-	32.0	16.0	48.0	44.0	8.0
Общо пробирка в издънкови за превръщане	135	165	5	160	5	55	25	85	60	15
проценти	81.8	100.0	3.1	96.9	3.0	33.3	15.1	51.4	36.4	9.1
Селекционна в иглолистни										
Бял бор	790	915	245	670	75	245	220	540	110	20
Смърч	170	200	55	145	15	50	50	115	25	5
Черен бор	640	740	200	540	60	195	180	435	90	15
Дуглазка	30	40	10	30	20	5	-	25	5	-
иглолистни	1630	1895	510	1385	170	495	450	1115	230	40
проценти	86.0	100.0	26.9	73.1	9.0	26.1	23.8	58.9	12.1	2.1
Общо селекционна в иглолистни	1630	1895	510	1385	170	495	450	1115	230	40
проценти	86.0	100.0	26.9	73.1	9.0	26.1	23.8	58.9	12.1	2.1
Селекционна в широколистни високостъблени										
Дуглазка	20	30	5	25	15	5	-	20	5	-
иглолистни	20	30	5	25	15	5	-	20	5	-
проценти	66.7	100.0	16.6	83.4	50.0	16.7	-	66.7	16.7	-
Бук	760	850	115	735	115	135	115	365	360	10
Трепетлика	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
Ива	10	10	-	10	-	-	-	-	10	-
широколистни	780	870	115	755	120	135	115	370	375	10
проценти	89.7	100.0	13.2	86.8	13.8	15.5	13.2	42.5	43.1	1.2
Общо селекционна в широколистни	800	900	120	780	135	140	115	390	380	10

високостъблени										
проценти	88.9	100.0	13.3	86.7	15.0	15.6	12.8	43.4	42.2	1.1
ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ СЕЧИ	101060	123840	30160	93680	6495	26455	24710	57660	31690	4330
проценти	81.6	100.0	24.3	75.7	5.3	21.4	19.9	46.6	25.6	3.5
ОБЩО от всички сечи										
Бял бор	17295	20530	4685	15845	4435	5645	2620	12700	2935	210
Смърч	14615	17770	4585	13185	1420	4285	4870	10575	2205	405
Черен бор	4735	5530	1245	4285	1865	1390	350	3605	655	25
Ела	560	660	140	520	85	195	130	410	95	15
Дуглазка	6410	7775	1545	6230	1220	2170	1460	4850	1215	165
Лиственица	140	160	35	125	20	45	35	100	25	-
иглолистни	43755	52425	12235	40190	9045	13730	9465	32240	7130	820
проценти	83.5	100.0	23.4	76.6	17.2	26.2	18.0	61.4	13.6	1.6
Бук	127960	151425	26335	125090	28150	21480	16520	66150	54785	4155
Зимен дъб	3775	4180	340	3840	360	1085	600	2045	1620	175
Габър	1610	1940	330	1610	140	405	295	840	715	55
Трепетлика	1650	1740	370	1370	180	295	240	715	625	30
Явор	10	15	5	10	-	-	5	5	5	-
Бреза	1240	1270	325	945	130	210	140	480	460	5
Акация	425	445	35	410	-	115	115	230	165	15
Воден габър	30	40	10	30	-	10	10	20	10	-
Ива	310	320	115	205	10	40	40	90	105	10
Кестен	50	70	15	55	10	10	10	30	25	-
широколистни	137060	161445	27880	133565	28980	23650	17975	70605	58515	4445
проценти	84.9	100.0	17.3	82.7	18.0	14.7	11.1	43.8	36.2	2.7
ВСИЧКО	180815	213870	40115	173755	38025	37380	27440	102845	65645	5265
проценти	84.5	100.0	18.8	81.2	17.8	17.5	12.8	48.1	30.6	2.5

4. Възобновяване и планирано залесяване в защитената зона

4.1. Естествено възобновяване

В района на държавно горско стопанство "Клисура" съществуват сравнително добри условия за естественото възобновяване на основните дървесни видове - бук, зимен дъб, блаун и габър. Въпреки това при широколистните то протича с незадоволителни темпове. Рядко се наблюдава възобновяване на борове в съседни запустели земеделски територии.

При издънковите дъбове констатираното възобновяване в повечето случаи е представено от поници и 2-3 годишен подраст, който още не е укрепнал и е силно неравномерно разположен по площта на подотделите. Основни причини за слабото възобновяване са несвоевременното извеждане или ниските интензивности на възобновителни сечи и наличието на подлес, а в някои случаи и на зачимяване в част от зрелите насаждения. При бука основен проблем е високата склопеност на насажденията и дебелия листна постилка, а в някои случаи и наличието на втори етаж. През десетилетието е предвидено горите да се възстановяват основно по естествен път. Площ за възобновяване на горите чрез подпомагане без залесяване не е предвидена.

4.2. Залесяване

Няма планирано залесяване.

5. Паша в горските територии в защитената зона

Общата площ забранена за паша в защитена зона “Средна гора” BG0002054 в ТП „ДГС Клисура”, е 4309.5 ха – 71% от общата площ на зоната.

Таблица № 96
Разпределение на общата площ забранена за паша по ГСУ

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0002054

	Обща площ ха	Забранена площ за паша ха	% от общата площ
ГСУ 1	3320.6	2094.5	34.5
ГСУ 2	2742.4	2215.0	36.5
всичко	6063.0	4309.5	71.0

Съгласно **чл. 124, т. 1 - 5** от Закона за Горите от 08.03.2011 год. се забранява пашата в горските територии, разположени в защитена зона “Средна гора” BG0002054 на територията на ТП „ДГС Клисура”. Подробни списъци по ГСУ и землища са показани в табличен вид.

Таблица № 97
Списък
на подотделите ЗАБРАНЕНИ за ПАША по землища
Зона Натура 2000 – Средна гора BG0002054

Землище 1: гр. КЛИСУРА		
отдел	подотдели	площ (ха)
6	р, ф, х, ц, ч, ш, щ, я, а1	37.1
32	а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о	85.1
33	а, б, в, г, д	33.8
34	а, б, в, г, д, е, ж, и, к	74.1
35	а, б, г, ж, з, и, к, м	29.4
36	а, б, в, г, ж, з	42.9
37	а, в, г, е	39.9
38	б, в, г, ж, и, к	33.0
39	з, н, о, р	4.1
40	е, з, и, л, м, п, с, т, ф, ц	45.3
41	а, б, в, г, д, е, к, л, м, н, о, р, с, т	42.8
42	а, б, в, г, д, е	54.8
43	а, б, в, е, м	22.3
44	б, г, д, ж	17.1
45	а, в, г, д, е, и, к, о, п, р, с	26.0
46	а, б, д, е, ж, з, и	52.4
47	а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м	63.9
48	б, г, д, е, ж, з, и, к, м, н	56.2
49	а, б, е, ж, з, и, к, л, м	50.6
50	б, г, д, е	27.0
51	а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, м, н	74.8

52	а, б, в, г, д	42.0
53	а, б, в, г, д, ж, к, л	52.9
54	а, б, в, г, д, ж, з, и, л, н	67.8
55	а, б, г, д, е	41.0
56	а, г, д, ж, з, и	40.9
57	в, е, ж, к	21.6
58	а, б, д, ж, з, м, о, п, р, с	38.5
59	б, г, д, е, ж, и	24.6
60	к, л	19.5
61	в	2.7
62	а, б, в, г, д, е, з, и, к	24.8
63	а, б, в	7.7
64	а, б, в	22.5
65	а, б, в, г, д, ж	41.4
66	а, б, в, г	47.2
67	а, б, в, г	57.8
68	а, б, в	53.8
69	а, б, в, г	58.9
70	а, б, в, г, д	36.0
71	а, б, в, г, д	20.2
72	а, б, в, г, д, е, ж	32.8
73	а, б, в, г, д, е, ж, з	33.9
74	а, б, в, е, ж, и	16.0
75	б, в, г, д, е	18.8
76	г	2.2
77	а, б, в, д, з, к, л, с, т, у, ф	23.7
78	а, б, в, г, д, з, и, к	24.4
79	а, в, г, 2	11.7
80	а, б, в, г, з, и, к, л, м, 3	47.1
81	б, д, ж, з	28.2
82	а, б, в, д, е	13.7
83	а, б, в, з, и	18.8
84	а, и	18.7
85	а, б, д, е, ж, з, и, л	21.1
86	а, б, г, д, е, ж, з, к, л, н, п, с, т, у, ф, х	49.3
87	д, ж, з, и, к, л, н, п, р, с, ф	45.9
88	в, г, д, е, ж, и	36.5
89	г, д, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р	17.3
90	б, г, д, ж, к	15.0
91	а, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, о	57.9
92	а, б, в, д, е	35.7
93	а, б, г, е, и, к, м	39.1
94	а, б, в, е, ж, з, и	30.0
95	а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н	42.5
96	а, б, в, г, д, е, ж, з, и	43.2
97	а, б, в, г, ж, и, к, л, м, н, о, п	52.1
98	а, б, в, г, д, е, ж, з, и	42.4
99	а, б, в, г, д, е, ж	35.4
100	а, б, в, г	34.0
101	а, в, г, ж, и	34.7
102	а, б, в, д, е, ж, з, и	30.1

103	а, б, в, г	22.5
104	а, б, г, д, е, ж, и, к, л	68.0
105	а, в, г, д, е, ж, з, и, к	64.3
106	а, б, в, г, д, е	71.2
107	а, б, в, г, д, е, ж, з	54.0
108	а, б, в, г, д, е	62.8
109	а, б, г, д	31.6
110	б, г, д, е, ж, з, к, л, н, р	45.6
111	г, д, ж, к, л, з	44.5
112	а, б, в, п, р	46.7
113	а, г, ж, и, к, л, н	68.1
114	а, в, е, о, п, р	13.0
115	б, г, е, к, н, о, п, р, с, т	45.3
116	б, г, д, е, ж	30.0
117	б, в, г, д, е, ж, 4	31.3
118	а, б, в, г, д, е, з, к, л, н	41.1
119	а, б, в, г, е, ж	72.1
120	а, б, в	47.4
121	а, б, в, д, е, з	47.8
122	а, б, г, е, ж	47.5
123	а, б, г, д, е, ж	36.2
124	а, б, в, д, е, ж	52.4
125	а, б, в, г, д, е, ж	46.0
126	б, в, д, е, ж	32.0
127	а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л	79.8
128	а, б, г, д, е, ж, з, и, м	29.3
129	а, б, г, д, е, ж	60.5
130	а, б, в, г, д, 1	48.6
131	а, в, г, д, е, з	41.9
132	а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к	67.7
133	а, б, в, г, д, е, ж, к, м, н	55.1
134	б, в, д, е, ж, з, и	42.1
135	а, б, в, г, д, е, ж, з, и	48.1
136	б, в, г, д, е, ж, з, к, м	39.4
137	а, б, в	40.7
138	а, б, в, г, д, е, ж	48.3
общо		4309.5

6. Строеж на сгради и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите в защитената зона

6.1. Сгради

През ревизионния период **не се предвижда** строеж на нови горски сгради и ремонт на съществуващи сгради в защитена зона "Средна гора" BG0002054.

6.2. Пътно строителство

Предвижда се **ремонт** на съществуващи горски автомобилни пътища, с обща дължина **43 км**, преминаващи през горските територии в защитена зона "Средна гора" BG0002054.

Ремонта ще се извърши при спазването на условията и по реда на Закона за устройство на територията и на Наредба № 5/31.07.2014 г. за строителството в горските територии без промяна на предназначението им.

Основния ремонт ще бъде върху съществуващия обхват на пътя, без да се разширява тяхната ширина.

7. Видове, подходящи за месторастенето в защитената зона

В бъдеще при видовете, подходящи за съответните месторастения в защитена зона "Средна гора" BG0002054 в ТП „ДГС Клисурска“ е запазено изцяло видовото богатство на дървостойките, като са взети всички мерки бъдещите насаждения да са по-устойчиви биологически и с по-добри защитни функции, което е показано в таблица № 98.

От нея се вижда, че дава преимущество на характерните за района широколистни дървесни видове и в бъдеще ще доминират на територията на защитена зона "Средна гора" BG0002054, а именно: бук 73.8% от залесената площ.

Таблица № 98
Сравнение на площта по сегашен видов състав и видове,
подходящи за месторастенето

Зона Натура 2000 – Средна гора BG0002054

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Бял бор	469.3	9.2	406.6	8.0	406.6	8.0
Смърч	225.5	4.4	220.9	4.4	220.9	4.3
Черен бор	78.9	1.6	60.2	1.2	60.2	1.2
Ела	9.2	0.2	9.6	0.2	9.6	0.2
Дуглазка	85.9	1.7	87.6	1.7	87.6	1.7
Лиственица	1.9	0.1	1.9	0.1	1.9	0.1
Гръзка ела	0.9	-	0.9	-	0.9	-
Атласки кедър	0.7	-	0.7	-	0.7	-
Бук	3762.0	73.8	3823.4	75.0	3826.4	75.0
Зимен дъб	183.9	3.6	214.8	4.2	214.8	4.2
Габър	62.9	1.3	60.7	1.2	60.7	1.2
Трепетлика	70.2	1.4	62.7	1.2	62.7	1.2
Явор	0.8	-	1.7	-	1.7	0.1
Бреза	87.3	1.7	87.2	1.7	87.2	1.7
Мъждрян	1.2	-	1.2	-	1.2	-
Акация	16.2	0.3	16.1	0.3	16.1	0.3
Келяв габър	1.1	-	1.0	-	1.0	-
Върба	1.6	-	1.6	-	1.6	-
Воден габър	11.5	0.2	11.6	0.2	11.6	0.2
Джанка	1.6	-	0.8	-	0.8	-
Елша	2.4	0.1	2.4	0.1	2.4	0.1
Ива	18.1	0.3	17.3	0.3	17.3	0.3
Кестен	3.9	0.1	3.9	0.1	3.9	0.1
Клен	0.2	-	0.2	-	0.2	-
Круша	0.3	-	0.3	-	0.3	-
Сребролистна липа	1.0	-	3.2	0.1	3.2	0.1
Череша	0.2	-	0.2	-	0.2	-

Всичко	5098.7	100.0	5098.7	100.0	5101.7	100.0
--------	--------	-------	--------	-------	--------	-------

ПЛАН за защита на горските територии от пожари в Защитена зона “Средна гора” BG0002054 в ТП “ДГС Клисурса”

Настоящата записка представлява извадка от Общия Противопожарен план на ТП „ДГС Клисурса“ която се отнася само за горските територии в защитена зона “Средна гора” BG0002054.

Противопожарните дялове са обособени от участъци с еднакъв клас на пожарна опасност и са показани на картите за защита от пожари в мащаб 1:25 000, като са оцветени по следния начин: с червен цвят – I клас, с жълт цвят – II клас и със зелен – III клас.

Класът на пожарна опасност на насажденията и останалите горски площи е определен според Приложение № 40, към чл.137, ал.2 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии от 7.10.2015 г., по показаната по - долу методика.

МЕТОДИКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КЛАСА НА ПОЖАРНА ОПАСНОСТ НА НАСАЖДЕНИЯТА

Вид на горите	Овлажняване на месторастенето		
	Много сухи, сухи,	Свежи до сухи, свежи	Свежи до влажни, влажни
иглолистни	1	2	3
широколистни	2	3	3

Иглолистни гори: насаждения и култури чисти и смесени, с участие на иглолистни 5 и повече десети в състава, независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Широколистни гори: насаждения и култури чисти и смесени с преобладаване на широколистни (6 и повече десети в състава), независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Класовете на пожарна опасност са нанесени по отдели на стопанските карти за защита от пожари в мащаб 1:25000. На картите са нанесени и всички съществуващи и планирани противопожарни мероприятия: бариерни прегради, лесокултурни прегради, минерализовани ивици, водоизточници за противопожарни нужди, места за палене на огън, места за паркиране и почивка и други. На тези карти за защита от пожари съществуващите противопожарни мероприятия са нанесени с черен цвят, а ново планираните със син цвят.

На територията на защитена зона “Средна гора” BG0002054 са планирани противопожарни мероприятия, които не са в разрез с целите, за които е създадена тази зона.

Основните фактори за възникване на горските пожари са: небрежна, непредпазлива или умишлена дейност на човека или природни явления. Възможните източници, от които би могла да възникне пожарна опасност за горските комплекси в района на ТП „ДГС Клисурса“ са разположените в нея населени места, пресичащите ги шосета и пътища, биваците на туристи, пастири, горски работници и др.

Най-честите причини са следните:

Изгаряне на треви и храсти при почистване на ливади и ниви, които граничат непосредствено с гора;

Изхвърляне на неизгасени клечки кибрит и фасове;

Небрежно боравене с огън от работници, пастири, туристи;

Техническа неизправност на машини и превозни средства, работещи в гората;

Самозапалване на лесно запалими вещества и материали;

Късо съединение и аварии на електрически далекопроводи, които минават над и в близост до горите;

Самозапалване на сухи треви или дървета при природни явления (мълнии).

За по-прецизно определяне показаното разпределение на площта по класове на пожарна опасност и по стопански участъци в таблица № 99 е извършено по отдели (насаждения).

Таблица № 99**Разпределение на общата площ по класове на пожарна опасност и ГСУ****Зона Натура 2000 – Средна гора BG0002054 – горски територии**

Териториален обхват		Класове на пожарна опасност			Всичко
		I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
		хектари			
ГСУ 1 „Старопланински“	площ	195.9	694.0	2382.6	3272.5
	процент	3.3	11.6	39.7	54.6
ГСУ 2 „Средногорски“	площ	3.7	139.3	2582.3	2725.3
	процент	0.1	2.3	43.0	45.4
ВСИЧКО	площ	199.6	833.3	4964.9	5997.8
	процент	3.4	13.9	82.7	100.0
в т.ч. Държавна частна собственост	площ	190.4	795.4	4815.3	5801.1
	процент	3.2	13.3	80.2	96.7
в т.ч. Частна собственост	площ	-	1.2	2.4	3.6
	процент	-	-	-	-
в т.ч. Държавна публична собственост	площ	9.2	36.7	147.2	193.1
	процент	0.2	0.6	2.5	3.3

От таблица № 99 се вижда, че площта на защитена зона “Средна гора” BG0002054 попада преобладаващо във III клас на пожарна опасност – 82.7%.

Превенция срещу пожари

РСПБЗН, отговарящи за гасенето на възникнали горски пожари в защитена зона “Средна гора” BG0002054 се намира в град Клисурса.

През пожароопасния сезон връзката с тях се осъществява чрез дежурства, давани от служители на стопанството, снабдени с мобилни телефони, МПС и съответния оперативен план. Всички предвидени противопожарни мероприятия ще се реализират от ТП „ДГС Клисурса“. При установяване на пожар незабавно трябва да се информират противопожарните служби. Организацията на гасене да става по ежегодно изготвян план график в ТП „ДГС Клисурса“.

Съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г. ръководството на ТП „ДГС Клисурса“ трябва ежегодно, преди обявяването на пожароопасния сезон, да изготви план за защита на горските територии от пожари, които освен посочените по-горе методи и средства за предотвратяване, наблюдение и борба с пожари в горските територии, да съдържа описание на конкретните действия, насочени към предотвратяване на факторите, създаващи опасност от пожари (както е посочено в Наредба № 8).

Необходимо е всички служители и горски работници на ТП „ДГС Клисурса“ периодично да се инструктират и запознават с Наредба № 8 от 11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Кметът на община Карлово, съгласно чл.15 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г., организира, координира и провежда съгласувано с РС ПБЗН Карлово, и РДГ Пловдив мерките и мероприятията за пожарна безопасност по границите на населените места и в горските територии собственост на общината. Община Карлово, разчита на съдействие от доброволни формирования за гасене на пожар в горските територии.

Набелязаните мероприятия са достатъчни за предотвратяването, а при нужда и за бързото потушаване на евентуално възникнали пожари в защитена зона "Средна гора" BG0002054, но трябва да се изпълнят за срок до 5 (пет) години от влизане в сила на ГСП.

IV. Защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0002128

(за опазване на дивите птици)

Инвентаризация на Защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0002128 (за опазване на дивите птици)

1. Защитена зона "ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН БУФЕР"

BG0002128 – за опазване на дивите птици, обявена със заповед № РД-321/04.04.2013 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр.46/2013 г.) в съответствие с Директива 79/409/ЕЕС за Птиците. Определяне на специфични цели със Заповед No.РД-645 от 19.07.2024 г., бр. 69/2024 на ДВ; Промяна в предмета на опазване със Заповед No.РД-645 от 19.07.2024 г., бр. 69/2024 на ДВ.

Таблица № 100

Подробно разпределение на площта по землища и подотдели

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0002128

Община КАРЛОВО			
№ по ред	Землище	Списък подотдели	площ ха
1	гр. КЛИСУРА	4: д, е; 5: а, е, ж, з, у, ф, х, 2; 7: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 8; 8: а, б, в, г, д, е, н, о, п, р, 1; 9: 12: а, б, в, г, д, 1, 2, 3; 13: а, б, в, г, д, е, ж, 1; 16: а, б, в, г, 2, 3, 4, 5, 6; 17: а, б, в, г, 1; 18: а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5; 19: а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5; 20: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, о, п, 1, 2, 3; 21: а, б, в, г, д, е, ж, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; 22: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, я, б1, 9, 10, 11; 23: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, х, 1, 2; 24: 25: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, с, т, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, 1, 2, 3, 4, 5, 6; 26: 27: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, х, ц, ч, ш, щ, ю, 1, 3; 28: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, п, 1, 2; 29: 30: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, у, ф, 1	1277.4
ВСИЧКО: Община КАРЛОВО			1277.4
ВСИЧКО: ТП "ДГС Клисура"			1277.4

Забележка: Номерата на землищата са според поредността на землищата и общините в списъка на единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици (ЕКАТТЕ).

Разпределението на общата площ на горските територии на защитената зона по Натура 2000 "Централен Балкан буфер" за птиците BG0002128 в ТП „ДГС Клисура“ по група гори и вид на подотдела е представено в Таблица № 101, а подробното разпределение на горските територии по категории и функции в Таблица № 101 ^А.

Таблица № 101**Разпределение на общата площ по група гори и вид на подотдела****Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0002128**

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
естествен произход 0.4-1.0	201.4	358.4	172.3	30.0	762.1	59.7
склопени култури	329.7	12.1	-	0.4	342.2	26.8
несклопени култури	0.5	1.5	-	-	2.0	0.2
естествен произход 0.1-0.3	12.4	2.9	-	0.6	15.9	1.3
изредени култури	5.0	-	-	-	5.0	0.4
всичко насаждения	549.0	374.9	172.3	31.0	1127.2	88.4
клек	-	-	-	-	-	-
всичко залесена площ	549.0	374.9	172.3	31.0	1127.2	88.4
сечище	-	-	-	-	-	-
пожарище	-	-	-	-	-	-
голина	-	-	-	0.7	0.7	-
всичко незал.дървопр.	-	-	-	0.7	0.7	-
поляна	49.5	51.0	-	13.5	114.0	8.9
дворно място	0.7	-	-	-	0.7	-
просека	0.8	0.6	-	1.1	2.5	0.2
лесонепригодна голина	3.9	1.2	-	0.5	5.6	0.4
лесонепригодна площ	-	13.5	2.3	0.7	16.5	1.3
скали	0.6	4.6	-	2.4	7.6	0.6
ровина	1.6	-	-	-	1.6	0.1
автомобилен път IV категория	0.5	-	-	0.5	1.0	0.1
всичко недървопр. площ	57.6	70.9	2.3	18.7	149.5	11.6
всичко инвентаризирана площ	606.6	445.8	174.6	50.4	1277.4	100.0
в т.ч. дървопр. площ	549.0	374.9	172.3	31.7	1127.9	88.4

Таблица № 101 А

Подробно разпределение на горските територии по категории и функции
Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0002128

Горски територии по категории и функции	Обща площ	Залесена площ	Незалесена площ
	ха		
Общо защитни функции	-	-	-
защитена зона птици	18.8	14.6	4.2
защитена зона местообитания	29.8	24.1	5.7
защитени зони птици и местообитания	1228.8	1088.5	140.3
Всичко защитени зони Натура 2000	1277.4	1127.2	150.2
Всичко рекреационни	-	-	-
Общо специални функции по т.1	1277.4	1127.2	150.2
Общо специални функции по т.1+т.2+т.3	1277.4	1127.2	150.2
Общо защитни и специални функции	1277.4	1127.2	150.2
Всичко	1277.4	1127.2	150.2

Общата площ на защитената зона по Натура 2000 “Централен Балкан буфер” за птиците BG0002128 в ТП „ДГС Клисура” е **1277.4** ха.

Таблица № 102

Разпределение на общата площ по собственост и видове територии

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0002128

Общо					в т.ч. Горски територии		в т.ч. Земеделски територии	
вид собственост	обща площ ха	%	в т.ч. залес. площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна частна собственост	1139.7	89.2	989.5	87.8	1139.7	100.0	-	-
Общинска собственост	66.7	5.2	66.7	5.9	-	-	66.7	48.4
Частна собственост	47.1	3.7	47.1	4.2	0.1	-	47.0	34.2
Общинска публична собственост	23.9	1.9	23.9	2.1	-	-	23.9	17.4
Всичко	1277.4	100.0	1127.2	100.0	1139.8	100.0	137.6	100.0

От таблицата е видно, че площта на горските територии – държавна собственост в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0002128 е **1139.7** ха.

Общата площ на защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0002128 в ТП „ДГС Клисура” е **1277.4** ха и е разпределена по собственост както следва: държавна собственост – 89.2%; общинска собственост – 7.1%; и частна собственост на физически лица – 3.7 %.

2. Общи данни за защитена зона “ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН БУФЕР” – BG0002128

Разпределението на общата залесена площ, общия дървесен запас и средният прираст по класове и подкласове на възраст за защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0002128 в ТП „ДГС Клисура”, е показано в таблица № 103.

От нея се вижда, че средната възраст на защитената зона е 84 години, средният запас е 181 куб.м/ха, средният прираст е 2.42 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст на защитената зона е 2 731 куб.м.

Общия дървесен запас е 204 215 куб.м.

Таблица № 103

Разпределение на залесената площ, общия дървесен запас и средния прираст по класове и подкласове на възраст

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0002128 – Общо

Класове на възраст	Подкласове на възраст	Площ		Общ дървесен запас		Надлесни куб.м	Среден прираст куб.м
		хектари	%	куб.м	%		
I	1-10	-	-	-	-	-	-
	11-20	10.1	0.9	600	0.3	-	32
II	21-30	68.7	6.1	5590	2.8	-	201
	31-40	83.5	7.4	8000	3.9	-	211
III	41-50	132.6	11.8	15700	7.7	-	336
	51-60	78.6	7.0	13120	6.4	-	222
IV	61-70	159.8	14.2	29470	14.4	-	427
	71-80	126.9	11.3	26060	12.8	-	328
V	81-90	161.8	14.3	48040	23.5	-	542
	91-100	35.5	3.2	5755	2.8	-	58
VI	101-110	27.1	2.4	7550	3.7	-	69
	111-120	32.8	2.9	10200	5.0	-	85
VII	121-130	14.8	1.3	2680	1.3	-	21
	131-140	20.7	1.8	2820	1.4	-	20
VIII	141-150	56.7	5.0	7170	3.5	-	48
	над 150	117.6	10.4	21460	10.5	-	131
Всичко		1127.2	100.0	204215	100.0	-	2731

средна възраст: 84 години

среден запас: 181 куб.м/ха

среден прираст: 2.42 куб.м/ха

Разпределението на залесена площ, общия дървесен запас и средният прираст по класове и подкласове на възраст за защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0002128 - държавна собственост, горски територии в ТП „ДГС Клисура“, е показано в таблица № 103 ^А.

От нея се вижда, че средната възраст на държавните гори в защитената зона е 89 години, средният запас е 193 куб.м/ха, средният прираст е 2.45 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст на защитената зона е 2 422 куб.м.

Общия дървесен запас е 190 490 куб.м.

Таблица № 103 А

Разпределение на залесената площ, общия дървесен запас и средния прираст по класове и подкласове на възраст

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0002128
държавна собственост горски територии

Класове на възраст	Подкласове на възраст	Площ		Общ дървесен запас		Надлесни куб.м	Среден прираст куб.м
		хектари	%	куб.м	%		
I	1-10	-	-	-	-	-	-
	11-20	10.1	1.0	600	0.3	-	32
II	21-30	51.9	5.3	4720	2.5	-	171
	31-40	56.9	5.8	5315	2.8	-	138
III	41-50	47.0	4.8	7100	3.7	-	149
	51-60	78.0	7.9	13060	6.9	-	221
IV	61-70	159.1	16.1	29310	15.4	-	425
	71-80	122.1	12.3	25150	13.2	-	316
V	81-90	160.5	16.2	47840	25.1	-	539
	91-100	35.5	3.6	5755	3.0	-	58
VI	101-110	27.1	2.7	7550	4.0	-	69
	111-120	32.8	3.3	10200	5.3	-	85
VII	121-130	14.8	1.5	2680	1.4	-	21
	131-140	20.3	2.0	2750	1.4	-	20
VIII	141-150	56.6	5.7	7160	3.8	-	48
	над 150	116.8	11.8	21300	11.2	-	130
Всичко		989.5	100.0	190490	100.0	-	2422

средна възраст: 89 години
среден запас: 193 куб.м/ха
среден прираст: 2.45 куб.м/ха

Разпределението на залесената площ по дървесни видове и по класове на възраст общо за защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0002128 е показано в таблица № 104, а в таблица № 104 А за държавните гори (ДГТ).

От нея се вижда, че в защитената зона преобладават насажденията на възраст от 61 до 80 години, с обща площ от 276.4 ха – 24.5%, следвани от насаждения на възраст над 41 до 60 години, с обща площ от 215.1 ха – 19.1% и от 81 до 100 години, с обща площ 193.0 ха – 17.1% и т.н.

От дървесните видове преобладава бял бор – 401.2 ха (35.6%).

Таблица № 104

Разпределение на залесената площ по дървесни видове и класове на възраст

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0002128 – Общо

Дървесни видове	клас I 1-20	клас II 21-40	клас III 41-60	клас IV 61-80	клас V 81-100	клас VI 101-120	клас VII 121-140	клас VIII над 140	Всичко	%
хектари										
Бял бор	2.4	115.9	137.5	72.5	71.3	-	-	1.6	401.2	35.6
Смърч	-	3.3	9.1	-	-	-	-	-	12.4	1.1

Черен бор	1.0	6.0	10.0	74.3	51.1	-	-	-	142.4	12.7
Ела	-	-	0.8	-	-	-	0.1	-	0.9	0.1
Бяла мура	-	0.9	1.3	0.3	-	-	-	-	2.5	0.2
Дуглазка	0.1	0.1	0.2	-	-	-	-	-	0.4	-
Веймутов бор	-	-	0.2	-	-	-	-	-	0.2	-
Атласки кедър	0.1	1.9	-	-	-	-	-	-	2.0	0.2
Бук	4.2	12.2	13.0	14.6	46.4	52.1	17.8	108.6	268.9	23.9
Зимен дъб	-	7.9	21.2	65.8	18.5	4.3	13.6	53.8	185.1	16.4
Габър	-	-	5.0	8.5	1.1	0.4	2.7	4.3	22.0	1.9
Трепетлика	0.7	0.9	-	-	-	-	-	-	1.6	0.2
Явор	-	-	0.3	-	-	-	-	-	0.3	-
Бреза	0.1	1.2	2.7	3.6	3.5	-	-	-	11.1	1.0
Мъждряк	0.1	-	-	0.5	-	-	-	-	0.6	-
Акация	10.8	11.7	-	-	-	-	-	-	22.5	2.0
Келяв габър	-	-	12.1	35.6	-	-	-	0.4	48.1	4.3
Воден габър	0.7	-	-	0.7	-	-	-	-	1.4	0.1
Планинска елша	-	-	0.5	-	-	-	-	-	0.5	0.1
Ива	-	0.4	-	-	-	-	-	-	0.4	-
Клен	-	0.1	-	-	1.0	-	-	-	1.1	0.1
Шестил	-	-	-	-	0.1	-	-	-	0.1	-
Планински ясен	-	0.3	1.2	-	-	-	-	-	1.5	0.1
Всичко	20.2	162.8	215.1	276.4	193.0	56.8	34.2	168.7	1127.2	100.0
проценти	1.8	14.5	19.1	24.5	17.1	5.0	3.0	15.0	100.0	

Таблица № 104 А

Разпределение на залесената площ по дървесни видове и класове на възраст

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0002128 – държавна собственост горски територии

Дървесни видове	клас I 1-20	клас II 21-40	клас III 41-60	клас IV 61-80	клас V 81-100	клас VI 101-120	клас VII 121-140	клас VIII над 140	Всичко	%
хектари										
Бял бор	2.4	73.3	61.7	72.4	71.3	-	-	1.6	282.7	28.6
Смърч	-	3.3	8.0	-	-	-	-	-	11.3	1.2
Черен бор	1.0	6.0	10.0	74.3	51.1	-	-	-	142.4	14.4
Ела	-	-	0.3	-	-	-	-	-	0.3	-
Бяла мура	-	0.9	1.1	0.3	-	-	-	-	2.3	0.2
Дуглазка	0.1	0.1	0.2	-	-	-	-	-	0.4	-
Атласки кедър	0.1	1.9	-	-	-	-	-	-	2.0	0.2
Бук	4.2	11.1	11.1	11.2	45.2	52.1	17.5	107.7	260.1	26.3
Зимен дъб	-	7.9	17.7	64.0	18.5	4.3	13.6	53.8	179.8	18.2
Габър	-	-	4.4	8.5	1.1	0.4	2.7	4.3	21.4	2.2
Трепетлика	0.7	0.9	-	-	-	-	-	-	1.6	0.2
Бреза	0.1	1.2	2.5	3.6	3.5	-	-	-	10.9	1.1
Мъждряк	-	-	-	0.5	-	-	-	-	0.5	-
Акация	10.8	11.7	-	-	-	-	-	-	22.5	2.3

Келяв габър	-	-	12.1	35.6	-	-	-	0.4	48.1	4.9
Воден габър	0.7	-	-	0.7	-	-	-	-	1.4	0.1
Ива	-	0.4	-	-	-	-	-	-	0.4	-
Клен	-	0.1	-	-	1.0	-	-	-	1.1	0.1
Планински ясен	-	0.3	-	-	-	-	-	-	0.3	-
Всичко	20.1	119.1	129.1	271.1	191.7	56.8	33.8	167.8	989.5	100.0
проценти	2.0	12.0	13.1	27.4	19.4	5.7	3.4	17.0	100.0	

ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН на Защитена зона "Централен Балкан буфер" за птиците BG0002128 в ТП "ДГС Клисура"

1. Планирани сечи в защитената зона

1.1. Възобновителни сечи

Съобразно биологичните особености на дървесните видове, типовете месторастения, състоянието на насажденията, хода на възобновяването и целта на стопанисване в държавните гори на защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0002128 на територията на ТП "ДГС Клисура" е планирано да се водят следните възобновителни сечи:

- постепенно-котловинна сеч на площ 295.2 ха, в следните условни стопански класове: ИК – 184.2 ха; и СмСрНП – 111.0 ха.
- групово-постепенна сеч на площ 41.4 ха в следните условни стопански класове: БВ – 19.5 ха; БСр – 19.0 ха; БН – 2.9 ха.
- гола за акацията – в СмСрНП – 9.9 ха.

Разпределението на площта на насажденията за възобновителни сечи по вид на сечта и условни стопански класове общо за защитената зона, държавна собственост в ТП "ДГС Клисура" е дадена в таблица № 105.

1.1.1. Постепенно-котловинна сеч - е планирана в държавните гори от светлолюбиви дървесни видове независимо от произхода им. В насаждения със склопеност, по-голяма от 0.8, и липса на възобновяване склопеността се намалява до 0.6-0.7 с цел поява на естествено възобновяване. Възобновителните участъци се отварят под формата на котли, като сумарната площ на котлите не надвишава 30% от площта на насаждението. В местата с достатъчно количество подраст се отварят до 3 (три) котла на един хектар, всеки с диаметър до два пъти средната височина на насаждението. Дървостоят около котлите в ивица с ширина 15-20 метра може да се изрежда до склопеност 0.5-0.6. Котлите се разширяват, когато по периферията им се появи достатъчно количество подраст. Разширяването се извършва равномерно или неравномерно в зависимост от посоката на възобновяване. Около разширените котли може да се формира ивица с ширина 15-20 м. и се допуска изреждане до склопеност 0.5-0.6. Интензивността на сечта е до 30% при всяка лесовъдска намеса. Възобновителният период е не по-малко от 20 години, като за горите в "Натура 2000" е 30 години, а периода между отделните лесовъдски намеси е не по-малък от 5 години, като за насажденията в "Натура 2000" е 8 години. При лесовъдска необходимост едновременно със сечта във възобновените участъци се провеждат и съответните отгледни сечи, включително и отглеждане на подраста. Тази сеч е по-гъвкава от другите сечи в контекста на използване на възобновяването и разкриване на укрепна подраст.

Възобновителния период е не по-малък от 30 години, като е предвидена да се изведе в насажденията и културите от черен бор, липа, ясен, цер и блаун.

Общо през десетилетието постепенно - котловинна сеч е предвидена да се изведе на площ от 295.2 ха или 85.2% от площта на държавните гори в защитената зона, върху която е планирана възобновителна сеч (346.5 ха).

Независимо от това, че в държавните гори на защитената зона за опазване на дивите птици **не е планирано да се извеждат окончателни фази**, при които да се изсича целият зрял дървостой, се планира да се оставят единични хралупести дървета – подходящи за укрития на птици и бозайници, както и да се оставят на терен до 10 м³ /ха мъртва или гниеща дървесина, с цел запазване на подходящи местообитания на видовете безгръбначни, предмет на опазване.

Таблица № 105

Разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта и условни стопански класове

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0002128 – държавна собственост горски територии

Вид на възобновителната сеч						
Стопански класове	постепенно котловинна	групово постепенна	гола за акация	общо гола	ОБЩО	%
Гори със ЗСпФ						
Иглол. култури	184.2	-	-	-	184.2	53.2
Буков В	-	19.5	-	-	19.5	5.6
Буков Ср	-	19.0	-	-	19.0	5.5
Буков Н	-	2.9	-	-	2.9	0.8
Смесен СрН П	111.0	-	9.9	9.9	120.9	34.9
Всичко ЗСпФ	295.2	41.4	9.9	9.9	346.5	100.0
Гори със стопански функции						
всичко СтФ	-	-	-	-	-	-
ОБЩО	295.2	41.4	9.9	9.9	346.5	100.0
ПОЛЗВАНЕ (БЕЗ КЛОНИ)	16770	2590	470	470	19830	
ПОЛЗВАНЕ (С КЛОНИ)	19405	2910	490	490	22805	

1.1.2. Групово-постепенна сеч

Групово-постепенна сеч се провежда във: насаждения с преобладание на сенкоиздръжливи дървесни видове; разновъзрастни високостъблени насаждения; насаждения от светлолюбиви дървесни видове, когато възобновяването е от сенкоиздръжливи видове или са налице условия за такава възобновяване; бялмурови насаждения;

Групово-постепенната сеч се провежда с цел формиране и поддържане на неравномерна възрастова, хоризонтална и вертикална структура с възобновителен период не по-малък от 40 години за високостъблените и 30 години за издънковите насаждения.

Групово-постепенната сеч се провежда при спазване на следните правила:

-дървостоят се отсича постепенно под формата на прозорци, които се разширяват а лесовъдските намеси се провеждат най-малко на 4 пъти, като периодът между отделните намеси е не по-малък от 7 години;

- прозорците се залагат в местата със започнал възобновителен процес;

- при липса на възобновяване прозорците се залагат на два пъти в места със склопеност, по-голяма от 0,6, като първия път склопеността в прозореца се свежда до 0,4 в семеносна година, а окончателното изсичане на дървостоя в прозореца се извършва при започнал възобновителен процес;

- на 1 ха се залагат до 3 прозореца;

- дървостоят около прозорците в ивица с ширина 15 - 20 м се изрежда до склопеност 0,5 - 0,6;

- разширяването на прозорците се извършва, когато подрастът е в достатъчно количество и е укрепнал;

- едновременно с разширяването на прозорците във възобновените участъци се провеждат съответните отгледни сечи, включително и отглеждане на подраста;

Общо през десетилетието групово-постепенна сеч е предвидена да се изведе на площ от **41.4** ха или 11.9% от площта на държавните гори в защитената зона, върху която е планирана възобновителна сеч (346.5 ха).

1.1.3. Гола сеч с издънково възобновяване за акацията. Тя се провежда в акациевите насаждения и култури.

Общо през десетилетието гола сеч с последващо издънково възобновяване е предвидена да се изведе на площ от **9.9** ха, или 2.9% от площта на държавните гори в защитената зона (346.5 ха), върху която е планирана възобновителна сеч.

1.2. Отгледни сечи

С цел регулиране и подобряване подходящия състав на културите и насажденията, регулиране на произхода им, поддържане на добро здравословно състояние, подобряване специалните функции на гората в защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0002128 и подготвяне на насажденията за възобновяване, през следващото десетилетие е предвидено в държавните гори да се водят отгледни сечи върху площ от **69.2 ха**.

В таблица № 106 е показано разпределението по площ, запас и вид сеч по условни стопански класове.

В средновъзрастните и дозряващи насаждения с пълнота 0,7, за които не са планирани отгледни сечи, както и за тези насаждения, в които планираните отгледни сечи ще се проведат през първите 3 години от изпълнението на плана, в края на десетилетието може да се проведат отгледни сечи, с интензивност, отговаряща на разликата в пълнотата на насаждението и съобразно Наредбата за сечите.

По вид на отгледната сеч, площта се разпределя, както следва:

- прореждане	25.3 ха	36.6%
- пробирка	43.9 ха	63.4%
Всичко	69.2 ха	100.0%

Прореждане - планирано да се води в насаждения и култури на възраст 21 - 40 години и пълноти 0.8 - 1.0. С прореждането продължава регулирането на състава и произхода на културите и насажденията, но основната му цел е да осигури прираста по височина и да отгледа дървета с прави и самоокастриени стъбла и добре развити корони. Интензивността на сечта е 15 - 25% в зависимост от пълнотата и бонитета на насажденията. Прорежданията ще се водят в култури и насаждения с обща площ **25.3 ха**.

Пробирки - планирани да се водят в насаждения над 40 годишна възраст (за високостъблени бук над 60 години) с пълнота 0.8 -1.0. Основната цел е осигуряване условия на прираст по диаметър. Интензивността на сечта е до 25%.

В насажденията и културите с пълнота 0,8, поради високия текущ прираст на младите и средновъзрастни дървостои е целесъобразно да се проведат повторно отгледни сечи в края на десетилетието с интензивност съобразно състоянието им. През ревизионния период пробирки ще се водят в насаждения и култури с обща площ **43.9 ха**.

Санитарни и принудителни сечи **не са планирани** в защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0002128, както и на територията на ТП „ДГС Клисура“.

1.3. Технически сечи

Техническите сечи са планирани с цел просветляване на съществуващи трайни горски пътища (чаклирани и землени) и по чл.36, ал.1 т.8 от Наредбата за сечите.

1.3.1. Технически сечи за просветляване на горски път са планирани за просветляване на трайни горски пътища, като при тях **не е планиран материален добив**.

На територията на в защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0002128 е планирана техническа сеч за просветляване на съществуващи трайни горски пътища, съгласно **чл.36, ал.1, т.7 от Наредба №8/05.08.2011 г. за сечите в горите** с цел опазване, поддържане и осъществяване на горскостопански, противопожарни и горскостопански мероприятия в отдели и подотдели: **5 а, е, з, у, 7 в, г, л, р, 24 д, е, ж, з, 25 о, п, с, 29 м, 30 б, в, к, м. Сечта може да се извършва от едната или от двете страни на пътя, като общата ширина на ивицата, в която се извършва просветляване, от краищата на обхвата на пътя е не повече от една четвърт от средната височина на дървостоя на насаждението.**

1.4. Други лесовъдски мероприятия

С цел подобряване на естественото възобновяване, толериране на семенния дървостой, подобряване качеството на дървесината, отстраняването на подлеса и др. са планирани следните лесовъдски мероприятия:

1.4.1. Отглеждане на подраста

Това мероприятие е за регулиране на състава, произхода и качеството на подраста. Извършва се чрез премахване на издънки, нежелан подраст или подлес, конкурентна и увредена от болести и вредители растителност.

Отглеждане на подраста се провежда при наличие на неукрепнал подраст или да се премахне нежелан дървесен вид от подрастта, като в работните описания на всеки от подотделите с планирано такова мероприятие, след постепенно – котловинна, групово – постепенна и неравномерно-постепенна сеч е отразена редуцираната площ, върху която ще се извършва отглеждане на подраста.

Основна задача на отглеждането е младите семенни екземпляри от желания или желаните от стопанска или екологична гледна точка дървесни видове да бъдат предпазени от заглушаващото влияние на подлеса, живата почвена покривка и издънките. При отглеждането не се очаква материален добив и затова то се планира само по площ. Заложените разчети са за 20% от площта на подотделите. Мероприятието има за цел отстраняване на нежелани издънки от дървесни видове, както и изрязване на пънче на евентуално повреден при извеждането на сечта широколистен подраст в отворените котли.

Отглеждането на подраста включват и опазване на съществуващия подраст, прилагане на подходяща техника и технология при сечта и извоза на материалите, почистване на сечищата, ограждане на възобновителните участъци, провеждане на сечта в сезони и срокове, съобразяване с биологичните изисквания на дървесните видове и грижи за подраста до напълното му формиране, като надежден и укрепнал подраст, от които може да се формира пълноценно младо насаждение.

Отглеждане на подраста ще се извърши върху редуцирана площ **32.9 ха**.

1.4.2. Изсичане на подлеса

Това лесокултурно мероприятие е планирано в зрели дървостои в случаите, когато подлесът затруднява естественото възобновяване. Премахват се храстовите видове, както и ония дървесни видове, на които не се разчита за възобновяването и които по различна причина не могат да достигнат височината на основния дървостой.

Материален добив не е начисляван. Предвидено е да се изведе на площ **7.1 ха**.

Таблица № 106**Размер на ползването по площ, запас и вид на сечта по условни стопански класове****Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0002128 – държавна собственост горски територии**

ВИДОВЕ СЕЧИ									
Стопански класове	мерни единици	ВЪЗОБН. СЕЧИ	прореждане	пробирка	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
ИГЛОЛИСТНИ									
Иглол. култури ЗСпФ	ха	184.2	9.0	34.4	43.4	227.6	54.8	-	-
	куб.м	13030	195	1130	1325	14355	66.8	-	-
Всичко иглолистни ЗСпФ	ха	184.2	9.0	34.4	43.4	227.6	54.8	-	-
	куб.м	13030	195	1130	1325	14355	66.8	-	-
всичко иглолистни	ха	184.2	9.0	34.4	43.4	227.6	54.8	-	-
	куб.м	13030	195	1130	1325	14355	66.8	-	-
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ									
Буков В ЗСпФ	ха	19.5	-	-	-	19.5	4.7	-	-
	куб.м	1440	-	-	-	1440	6.7	-	-
Буков Ср ЗСпФ	ха	19.0	16.3	9.5	25.8	44.8	10.8	-	-
	куб.м	1025	-	350	350	1375	6.4	-	-
Буков Н ЗСпФ	ха	2.9	-	-	-	2.9	0.7	-	-
	куб.м	125	-	-	-	125	0.6	-	-
Всичко широколистни високостъблени ЗСпФ	ха	41.4	16.3	9.5	25.8	67.2	16.2	-	-
	куб.м	2590	-	350	350	2940	13.7	-	-
всичко широколистни високостъблени	ха	41.4	16.3	9.5	25.8	67.2	16.2	-	-
	куб.м	2590	-	350	350	2940	13.7	-	-
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ									
Смесен СрН П ЗСпФ	ха	120.9	-	-	-	120.9	29.1	32.9	7.1
	куб.м	4210	-	-	-	4210	19.6	-	-
Всичко издънкови за превръщане ЗСпФ	ха	120.9	-	-	-	120.9	29.1	32.9	7.1
	куб.м	4210	-	-	-	4210	19.6	-	-
всичко издънкови за превръщане	ха	120.9	-	-	-	120.9	29.1	32.9	7.1
	куб.м	4210	-	-	-	4210	19.6	-	-
ОБЩО									
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	346.5	25.3	43.9	69.2	415.7	100.0	32.9	7.1
	куб.м	19830	195	1480	1675	21505	100.0	-	-

2. Общ размер на планираното ползване на дървесина

Общият размер на планираното ползване в държавните гори, разположени в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0002128 в ТП „ДГС Клисура” през ревизионния период е 21505 куб.м (без клони), или средногодишно по 2 150 куб.м.

Планираното ползване от възобновителни сечи в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0002128 е 346.5 ха по площ, с добив от 19 830 куб.м – 83.3% от общото ползване по площ и 92.2% от общото ползване по запас.

Планираното ползване от отгледни сечи в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0002128 е 69.2 ха по площ, с добив от 1675 куб.м – 16.7% от общото ползване по площ и 7.8% от общото ползване по запас.

В горите държавна собственост разположени в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0002128 планираното средногодишно ползване по ГСП от 2026 година е 2 150 куб.м (без клони), което представлява 88.8% от средния годишен прираст в тези гори – 2 422 куб.м.

Съгласно **чл.77 ал.12** от Наредба №18 от 7.10.2015 г. за инвентаризация и планиране, планираното ползване в горите държавна собственост в защитената зона **не превишава прираста** на тези гори.

В ГСП от 2026 година в държавните гори в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0002128 са планирани сечи върху площ от 415.7 ха, което представлява 42% от площта им - 989.5 ха.

Като обобщение може да се каже, че целта на стопанисването на дървостойките в горите разположени в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0002128 в ТП „ДГС Клисура” определена чрез вида и размера на сечите за ревизионния период е подобряване на биологическата им устойчивост и санитарно състояние чрез своевременно подмяна на зрелите и презрели дървостойки с млади и жизнени насаждения основно чрез естествено възобновяване, а също така и с извеждане на предвидените отгледни сечи.

С цел защитата на шосетата и пътищата от републиканската и общинска мрежа, по поречието на реките и други водни течения с постоянен воден дебит в ивица с ширина 15-20 метра от двете им страни, считана от банкета на пътя или брега на водните течения **интензивността на сечта да се сведе до минимум (да има само санитарен характер).**

3. Добиви и сортименти от ползваната дървесина

Разпределението на предвидената за отсичане през десетилетието в горите държавна собственост стояща маса (без клони и с клони) по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0002128 в ТП „ДГС Клисура” е дадено в таблица № 107.

От предвидената за отсичане през десетилетието 24 790 куб.м стояща маса с клони в държавните гори ще се добият: 7 170 куб.м – 28.9% едра строителна дървесина, 6 010 куб.м – 24.3% средна строителна дървесина и 1615 куб.м – 6.5% дребна строителна дървесина.

Дървата за огрев са 5 315 куб.м – 21.5%, а използваемата вършина е 235 куб.м – 0.9%.

Таблица № 107

Разпределение на предвидената за отсичане стояща маса по дървесни видове и основни групи сортименти

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0002128 – държавна собственост горски територии

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Възобновителна в иглолистни										
Бял бор	6585	7625	1670	5955	2525	2065	220	4810	1145	
Черен бор	5685	6625	1450	5175	2530	1650	205	4385	790	

Бяла мура	40	50	10	40	25	-	-	25	15	-
иглолистни	12310	14300	3130	11170	5080	3715	425	9220	1950	-
проценти	86.1	100.0	21.9	78.1	35.5	26.0	3.0	64.5	13.6	-
Бук	550	630	65	565	225	50	10	285	275	5
Бреза	60	70	5	65	25	5	5	35	30	-
Акация	110	110	10	100	-	20	40	60	40	-
широколистни	720	810	80	730	250	75	55	380	345	5
проценти	88.9	100.0	9.9	90.1	30.9	9.3	6.7	46.9	42.6	0.6
Общо възобновителна в иглолистни	13030	15110	3210	11900	5330	3790	480	9600	2295	5
проценти	86.2	100.0	21.2	78.8	35.3	25.1	3.2	63.6	15.2	-
Възобновителна в широколистни високостъблени										
Бял бор	220	250	55	195	75	70	10	155	40	-
Черен бор	40	50	10	40	20	10	5	35	5	-
иглолистни	260	300	65	235	95	80	15	190	45	-
проценти	86.7	100.0	21.6	78.4	31.7	26.7	5.0	63.4	15.0	-
Бук	2270	2540	225	2315	940	195	60	1195	1095	25
Зимен дъб	50	60	5	55	20	5	5	30	25	-
Габър	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
широколистни	2330	2610	230	2380	965	200	65	1230	1125	25
проценти	89.3	100.0	8.8	91.2	37.0	7.7	2.4	47.1	43.1	1.0
Общо възобновителна в широколистни високостъблени	2590	2910	295	2615	1060	280	80	1420	1170	25
проценти	89.0	100.0	10.1	89.9	36.4	9.6	2.8	48.8	40.2	0.9
Възобновителна в издънкови за превръщане										
Бял бор	1420	1680	370	1310	560	455	50	1065	245	-
иглолистни	1420	1680	370	1310	560	455	50	1065	245	-
проценти	84.5	100.0	22.0	78.0	33.3	27.1	3.0	63.4	14.6	-
Бук	345	395	20	375	-	120	75	195	155	25
Зимен дъб	1590	1760	90	1670	-	580	315	895	670	105
Габър	350	420	25	395	-	135	75	210	160	25
Келяв габър	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
Воден габър	25	30	-	30	-	10	5	15	10	5
широколистни	2320	2615	140	2475	-	845	470	1315	1000	160
проценти	88.7	100.0	5.3	94.7	-	32.3	18.0	50.3	38.3	6.1
Общо възобновителна в издънкови за превръщане	3740	4295	510	3785	560	1300	520	2380	1245	160
проценти	87.1	100.0	11.9	88.1	13.0	30.3	12.1	55.4	29.0	3.7
Възобновителна в нискостъблени										
Акация	470	490	40	450	-	125	135	260	175	15
широколистни	470	490	40	450	-	125	135	260	175	15

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

проценти	95.9	100.0	8.2	91.8	-	25.5	27.5	53.0	35.7	3.1
Общо възобновителна в нискостъблени	470	490	40	450	-	125	135	260	175	15
проценти	95.9	100.0	8.2	91.8	-	25.5	27.5	53.0	35.7	3.1
ВСИЧКО ВЪЗОБНОВИТЕЛНИ СЕЧИ	19830	22805	4055	18750	6950	5495	1215	13660	4885	205
проценти	87.0	100.0	17.8	82.2	30.5	24.1	5.3	59.9	21.4	0.9
Прореждане в иглолистни										
Бял бор	100	130	45	85	-	30	45	75	10	-
Смърч	60	80	30	50	-	15	30	45	5	-
Бяла мура	20	30	10	20	-	10	10	20	-	-
Дуглазка	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
иглолистни	185	245	90	155	-	55	85	140	15	-
проценти	75.5	100.0	36.7	63.3	-	22.5	34.7	57.2	6.1	-
Трепетлика	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
Ива	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
широколистни	10	10	10	-	-	-	-	-	-	-
проценти	100.0	100.0	100.0	-	-	-	-	-	-	-
Общо прореждане в иглолистни	195	255	100	155	-	55	85	140	15	-
проценти	76.5	100.0	39.2	60.8	-	21.6	33.3	54.9	5.9	-
Пробирка в иглолистни										
Бял бор	610	730	135	595	110	215	135	460	115	20
Смърч	260	320	55	265	40	90	75	205	55	5
Ела	10	10	-	10	-	5	5	10	-	-
Бяла мура	40	40	10	30	-	10	10	20	10	-
иглолистни	920	1100	200	900	150	320	225	695	180	25
проценти	83.6	100.0	18.2	81.8	13.6	29.1	20.4	63.1	16.4	2.3
Бук	110	130	15	115	10	35	15	60	50	5
Зимен дъб	40	40	5	35	5	10	5	20	15	-
Габър	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
Бреза	50	50	10	40	5	10	10	25	15	-
широколистни	210	230	30	200	20	60	30	110	85	5
проценти	91.3	100.0	13.0	87.0	8.7	26.1	13.0	47.8	37.0	2.2
Общо пробирка в иглолистни	1130	1330	230	1100	170	380	255	805	265	30
проценти	85.0	100.0	17.2	82.8	12.8	28.6	19.2	60.6	19.9	2.3
Пробирка в широколистни високоствъблени										
Бял бор	60	70	15	55	10	20	15	45	10	-
иглолистни	60	70	15	55	10	20	15	45	10	-
проценти	85.7	100.0	21.4	78.6	14.3	28.6	21.4	64.3	14.3	-

ТП "ДГС КЛИСУРА" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН

Бук	260	300	40	260	40	50	40	130	130	-
Габър	20	20	5	15	-	5	5	10	5	-
Бреза	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
широколистни	290	330	45	285	40	60	45	145	140	-
проценти	87.9	100.0	13.7	86.3	12.1	18.2	13.6	43.9	42.4	-
Общо пробирка в широколистни високостъблени	350	400	60	340	50	80	60	190	150	-
проценти	87.5	100.0	15.0	85.0	12.5	20.0	15.0	47.5	37.5	-
ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ СЕЧИ	1675	1985	390	1595	220	515	400	1135	430	30
проценти	84.4	100.0	19.7	80.3	11.1	25.9	20.1	57.1	21.7	1.5
ОБЩО от всички сечи										
Бял бор	8995	10485	2290	8195	3280	2855	475	6610	1565	20
Смърч	320	400	85	315	40	105	105	250	60	5
Черен бор	5725	6675	1460	5215	2550	1660	210	4420	795	-
Ела	10	10	-	10	-	5	5	10	-	-
Бяла мура	100	120	30	90	25	20	20	65	25	-
Дуглазка	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
иглолистни	15155	17695	3870	13825	5895	4645	815	11355	2445	25
проценти	85.6	100.0	21.9	78.1	33.3	26.3	4.6	64.2	13.8	0.1
Бук	3535	3995	365	3630	1215	450	200	1865	1705	60
Зимен дъб	1680	1860	100	1760	25	595	325	945	710	105
Габър	390	460	30	430	5	145	80	230	175	25
Трепетлика	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
Бреза	120	130	15	115	30	20	15	65	50	-
Акация	580	600	50	550	-	145	175	320	215	15
Келяв габър	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
Воден габър	25	30	-	30	-	10	5	15	10	5
Ива	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-
широколистни	6350	7095	575	6520	1275	1365	800	3440	2870	210
проценти	89.5	100.0	8.1	91.9	18.0	19.2	11.3	48.5	40.4	3.0
ВСИЧКО	21505	24790	4445	20345	7170	6010	1615	14795	5315	235
проценти	86.7	100.0	17.9	82.1	28.9	24.3	6.5	59.7	21.5	0.9

4. Възобновяване и планирано залесяване в защитената зона

4.1. Естествено възобновяване

В района на държавно горско стопанство „Клисура“ съществуват сравнително добри условия за естественото възобновяване на основните дървесни видове - бук, зимен дъб, благун и габър. Въпреки това при широколистните то протича с незадоволителни темпове. Рядко се наблюдава възобновяване на борове в съседни запустели земеделски територии.

При издънковите дъбове констатираното възобновяване в повечето случаи е представено от поници и 2-3 годишен подраст, който още не е укрепнал и е силно неравномерно разположен по площта на подотделите. Основни причини за слабото възобновяване са несвоевременното извеждане или ниските интензивности на възобновителни сечи и наличието на подлес, а в някои случаи и на зачимяване в част от зрелите насаждения. При бука основен проблем е високата склопеност на насажденията и дебелия листна постилка, а в някои случая и наличието на втори етаж. През десетилетието е предвидено горите да се възстановяват основно по естествен път. Площ за възобновяване на горите чрез подпомагане без залесяване не е предвидена.

4.2. Залесяване

Няма планирано залесяване.

5. Паша в горските територии в защитената зона

Общата площ, забранена за паша в защитена зона „Централен Балкан буфер“ BG0002128 в ТП „ДГС Клисура“, е 857.3 ха – 67.1% от общата площ на зоната.

Таблица № 108

Разпределение на общата площ забранена за паша по ГСУ

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0002128

	Обща площ ха	Забранена площ за паша ха	% от общата площ
ГСУ 1	1277.4	857.3	67.1
всичко	1277.4	857.3	67.1

Съгласно **чл. 124, т. 1 - 5** от Закона за Горите от 08.03.2011 год. се забранява пашата в горските територии, разположени в защитена зона „Централен Балкан буфер“ BG0002128 на територията на ТП „ДГС Клисура“. Подробни списъци по ГСУ и землища са показани в табличен вид.

Таблица № 109

Списък

на подотделите **ЗАБРАНЕНИ** за **ПАША** по землища
Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0002128

Землище 1: гр. КЛИСУРА		
отдел	подотдели	площ (ха)
5	у	0.9
7	а, д, е, ж, з, и, к, у, ц	38.6
8	а, б, в, г, д, е, н, р	53.3
12	а, б, в, г, д	51.1

13	а, б, в, г, д, е, ж	25.1
16	а, б, в, г	25.5
17	а, б, в, г	11.3
18	а, б, в, г	18.7
19	а, б, в, г, д, е	34.4
20	б, в, г, д, е, ж, и, к, л	27.8
21	а, б, в, г, д, ж	32.3
22	а, б, д, ж, и, л, м	54.3
23	б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, н	42.4
24	а, в, д, е, ж, и	34.1
25	б, в, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, с, т	65.0
26	б, г, е, ж, и, к, л, м, р, с, т, у, ф, х	69.7
27	а, в, е, ж, з, и, к, л, н, о, с, т, у, х, ю	62.5
28	а, б, в, г, д, е, ж, з, к, п	42.2
29	а, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, р, с, у, ф, ц, щ, я	90.8
30	а, б, в, д, ж, к, м, у, ф	77.3
общо		857.3

6. Строеж на сгради и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите в защитената зона

6.1. Сгради

През ревизионния период **не се предвижда** строеж на нови горски сгради и ремонт на съществуващи сгради в защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0002128.

6.2. Пътно строителство

Предвижда се **ремонт** на съществуващи горски автомобилни пътища, с обща дължина **2 км**, преминаващи през горските територии в защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0002128.

Ремонта ще се извърши при спазването на условията и по реда на Закона за устройство на територията и на Наредба № 5/31.07.2014 г. за строителството в горските територии без промяна на предназначението им.

Основния ремонт ще бъде върху съществуващия обхват на пътя, без да се разширява тяхната ширина.

7. Видове, подходящи за месторастенето в защитената зона

В бъдеще при видовете, подходящи за съответните месторастения в защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0002128 в ТП „ДГС Клисура“ е запазено изцяло видовото богатство на дървостойките, като са взети всички мерки бъдещите насаждения да са по-устойчиви биологически и с по-добри защитни функции, което е показано в таблица № 110.

Преобладава белия бор – 401.2 ха – 35.6% от залесената площ на сегашния състав, следван от бук – 268.9 ха – 23.9% и зимен дъб – 185.1 ха – 16.4%.

Таблица № 110

**Сравнение на площта по сегашен видов състав и видове,
подходящи за месторастенето**

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0002128

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Бял бор	401.2	35.6	381.9	33.9	381.9	33.9
Смърч	12.4	1.1	12.4	1.1	12.4	1.1
Черен бор	142.4	12.7	142.2	12.6	142.2	12.6
Ела	0.9	0.1	0.9	0.1	0.9	0.1
Бяла мура	2.5	0.2	2.5	0.2	2.5	0.2
Дуглазка	0.4	-	0.4	-	0.4	-
Веймутов бор	0.2	-	0.2	-	0.2	-
Атласки кедър	2.0	0.2	2.0	0.2	2.0	0.2
Бук	268.9	23.9	284.2	25.2	284.2	25.2
Зимен дъб	185.1	16.4	194.7	17.3	194.7	17.3
Габър	22.0	1.9	21.7	1.9	21.7	1.9
Трепетлика	1.6	0.2	1.6	0.2	1.6	0.2
Явор	0.3	-	0.3	-	0.3	-
Бреза	11.1	1.0	11.2	1.0	11.2	1.0
Мъждрян	0.6	-	0.6	-	0.6	-
Акация	22.5	2.0	22.5	2.0	23.2	2.1
Келяв габър	48.1	4.3	43.3	3.9	43.3	3.8
Воден габър	1.4	0.1	1.4	0.1	1.4	0.1
Планинска елша	0.5	0.1	0.5	0.1	0.5	0.1
Ива	0.4	-	-	-	-	-
Клен	1.1	0.1	1.1	0.1	1.1	0.1
Шестил	0.1	-	0.1	-	0.1	-
Планински ясен	1.5	0.1	1.5	0.1	1.5	0.1
Всичко	1127.2	100.0	1127.2	100.0	1127.9	100.0

**ПЛАН за защита на горските територии от пожари в Защитена
зона "Централен Балкан буфер" BG0002128 в
ТП "ДГС Клисура"**

Настоящата записка представлява извадка от Общия Противопожарен план на ТП „ДГС Клисура“ която се отнася само за горските територии в защитена зона "Централен Балкан буфер" BG0002128.

Противопожарните дялове са обособени от участъци с еднакъв клас на пожарна опасност и са показани на картите за защита от пожари в мащаб 1:25 000, като са оцветени по следния начин: с червен цвят – I клас, с жълт цвят – II клас и със зелен – III клас.

Класът на пожарна опасност на насажденията и останалите горски площи е определен според Приложение № 40, към чл.137, ал.2 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии от 7.10.2015г., по показаната по - долу методика.

МЕТОДИКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КЛАСА НА ПОЖАРНА ОПАСНОСТ НА НАСАЖДЕНИЯТА

Вид на горите	Овлажняване на месторастенето		
	Много сухи, сухи,	Свежи до сухи, свежи	Свежи до влажни, влажни
иглолистни	1	2	3
широколистни	2	3	3

Иглолистни гори: насаждения и култури чисти и смесени, с участие на иглолистни 5 и повече десети в състава, независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Широколистни гори: насаждения и култури чисти и смесени с преобладание на широколистни (6 и повече десети в състава), независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Класовете на пожарна опасност са нанесени по отдели на стопанските карти за защита от пожари в мащаб 1:25000. На картите са нанесени и всички съществуващи и планирани противопожарни мероприятия: бариерни прегради, лесокултурни прегради, минерализовани ивици, водоизточници за противопожарни нужди, места за палене на огън, места за паркиране и почивка и други. На тези карти за защита от пожари съществуващите противопожарни мероприятия са нанесени с черен цвят, а ново планираните със син цвят.

На територията на защитена зона „Централен Балкан буфер“ BG0002128 са планирани противопожарни мероприятия, които не са в разрез с целите, за които е създадена тази зона.

Основните фактори за възникване на горските пожари са: небрежна, непредпазлива или умишлена дейност на човека или природни явления. Възможните източници, от които би могла да възникне пожарна опасност за горските комплекси в района на ТП „ДГС Клисура“ са разположените в нея населени места, пресичащите ги шосета и пътища, биваците на туристи, пастири, горски работници и др.

Най-честите причини са следните:

Изгаряне на треви и храсти при почистване на ливади и ниви, които граничат непосредствено с гора;

Изхвърляне на неизгасени клечки кибрит и фасове;

Небрежно боравене с огън от работници, пастири, туристи;

Техническа неизправност на машини и превозни средства, работещи в гората;

Самозапалване на лесно запалими вещества и материали;

Късо съединение и аварии на електрически далекопроводи, които минават над и в близост до горите;

Самозапалване на сухи треви или дървета при природни явления (мълнии).

За по-прецизно определяне показаното разпределение на площта по класове на пожарна опасност и по стопански участъци в таблица № 111 е извършено по отдели (насаждения).

Таблица № 111

Разпределение на общата площ по класове на пожарна опасност и ГСУ

Зона Натура 2000 – Централен Балкан буфер BG0002128 – горски територии

Териториален обхват		Класове на пожарна опасност			Всичко
		I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
		хектари			
ГСУ 1 „Старопланински“	площ	285.4	543.9	310.5	1139.8
	процент	25.0	47.8	27.2	100.0
ВСИЧКО	площ	285.4	543.9	310.5	1139.8
	процент	25.0	47.8	27.2	100.0
в т.ч. Държавна частна собственост	площ	285.4	543.8	310.5	1139.7
	процент	25.0	47.8	27.2	100.0
в т.ч. Частна собственост	площ	-	0.1	-	0.1
	процент	-	-	-	-

От таблица № 111 се вижда, че площта на защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0002128 попада преобладаващо във II клас на пожарна опасност – 47.8%.

Превенция срещу пожари

РС ПБЗН, отговарящи за гасенето на възникнали горски пожари в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0002128 се намира в град Клисурса.

През пожароопасния сезон връзката с тях се осъществява чрез дежурства, давани от служители на стопанството, снабдени с мобилни телефони, МПС и съответния оперативен план. Всички предвидени противопожарни мероприятия ще се реализират от ТП „ДГС Клисурса“. При установяване на пожар незабавно трябва да се информират противопожарните служби. Организацията на гасене да става по ежегодно изготвян план график в ТП „ДГС Клисурса“.

Съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г. ръководството на ТП „ДГС Клисурса“ трябва ежегодно, преди обявяването на пожароопасния сезон, да изготви план за защита на горските територии от пожари, които освен посочените по-горе методи и средства за предотвратяване, наблюдение и борба с пожари в горските територии, да съдържа описание на конкретните действия, насочени към предотвратяване на факторите, създаващи опасност от пожари (както е посочено в Наредба № 8).

Необходимо е всички служители и горски работници на ТП „ДГС Клисурса“ периодично да се инструктират и запознават с Наредба № 8 от 11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Кметът на община Карлово, съгласно чл.15 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г., организира, координира и провежда съгласувано с РС ПБЗН Карлово, и РДГ Пловдив мерките и мероприятията за пожарна безопасност по границите на населените места и в горските територии собственост на общината. Община Карлово, разчита на съдействие от доброволни формирования за гасене на пожар в горските територии.

Набелязаните мероприятия са достатъчни за предотвратяването, а при нужда и за бързото потушаване на евентуално възникнали пожари в защитена зона “Централен Балкан буфер” BG0002128, но трябва да се изпълнят за срок до 5 (пет) години от влизане в сила на ГСП.

V.ЗАЩИТЕНА ЗОНА ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН Категория: 33 по двете директиви BG 0000494 - подотдел: № 16-1; с площ 0.1 ха. Защитената зона е обявена със Заповед No.РД-559 от 05.09.2008 г., бр. 84/2008 на ДВ; Промяна в целите със Заповед No.РД-260 от 31.03.2021 г., бр. 41/2021 на ДВ; Промяна в предмета на опазване със Заповед No.РД-260 от 31.03.2021 г., бр. 41/2021 на ДВ.

В тази защитена зона няма планирани мероприятия. Подотделът представлява поляна с втори клас на пожарна опасност.

ГЛАВА III

ЗАЩИТНИ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ ЗА ЗАЩИТА НА ВОДИТЕ - ВОДООХРАННИ ТЕРИТОРИИ

Предмет на тази глава са горските територии от ТП ДГС “Клисурса”, които представляват защитни горски територии за защита на водите, обявени съгласно чл. 5, ал. 2 от Закона за горите от 2011 година, изм. и доп. в ДВ бр. 60 от 07.08.2015 г., в сила от 07.08.2015 г. Обособени са с цел снабдяване на населените места с вода за питейно-битови нужди. В плана е направена кратка физико-географска и климатична характеристика на териториите за защита на водите. Въз основа на извършените проучвания на естествено-климатичните условия в района, в плана са разработени мероприятия, които целят запазване и увеличаване на защитните функции на горските територии за защита на водите.

1. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ

1.1. Защитни горски територии за защита на водите, обособени съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ, с обща площ 454.1 ха, от която 246.9 ха залесена и 207.2 ха незалесена:

1.1.1. Санитарно-охранителна зона „Зли дол“ – с обща площ 449.1 ха, в това число залесената е 246.9 ха и незалесената е 202.2 ха.

-Санитарно-охранителна зона пояс I – с обща залесена площ 0.7 ха, отдели и подотдели: №№ 25 ш, щ, ю;

-Санитарно-охранителна зона пояс II – с обща залесена площ 4.0 ха, отдели и подотдели: №№ 77 б, г, д, р, с, у, ф;

-Санитарно-охранителна зона пояс III – с обща площ 444.4 ха, в това число залесена 242.2 ха и незалесена 202.2 ха, отдели и подотдели: №№ 22 р, с, т, у, ф, а1, 4, 5, 6; 23 с, т, у, ф, ц, ч, 5; 25 г, д, е, ф, х; 28 н; 60 ж, с, 7; 61 г, д, е, ж, к, 2; 73 б, в, д, е, 3; 74 а, б, в, г, д, ж, и, к, 1, 2; 75 а, б, в, г, д, 1, 3, 4; 76 а, б, в, г, 1, 2, 3; 77 а, в, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, т, 1, 2, 3, 4; 78; 79 а, б, г, 1, 4; 80 м; 81 а, б, в, г, з, 1, 2; 82 а, б, в, г, д, е, з, м, 1, 5; 158 а, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9;

1.1.2. Водоохранни земи - отдели и подотдели: №№ 85 к; 86 м; 87 е; - с обща незалесена площ 5.0 ха.

2. ФИЗИКО-ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

2.1. Релеф

Характерно за релефа е, че билата са заоблени, а склоновете стръмни до урвести, насечени от по-малки долове.

Разпределението на дървопроизводителната площ по надморска височина е показано в таблица № 112.

Таблица № 112
Разпределение на дървопроизводителната площ
по средна надморска височина

водоохранни територии

надморска височина	площ (ха)	%
601 - 700 m	10,3	4,2
701 - 800 m	97,3	39,4
801 - 900 m	80,1	32,4
901 - 1000 m	34,6	14,0
1001 - 1100 m	8,3	3,4
1301 - 1400 m	2,2	0,9
1401 - 1500 m	14,1	5,7
ВСИЧКО	246,9	100,0

Данните от таблицата показват, че 100 % от площта на водоохранните територии попада в Средния планински пояс на горите от бук и иглолистни (600-1800 м н.в.).

В териториите за защита на водите преобладават стръмните терени, заемащи 58.2% от общата дървопроизводителна площ, следвани от много стръмните с 30.9% и наклонените - 9.5% Полегатите терени заемат едва 1.4 % от дървопроизводителната площ.

Разпределението на дървопроизводителната площ по наклон на терена в градуси е показано в таблица № 113.

Таблица № 113

Разпределение на дървопроизводителната площ по наклон на терена в градуси водоохранни територии

Степени на наклон	Равно 0°-4°	Полегато 5°-10°	Наклонено 11°-20°	Стръмно 21°-30°	Много стръмно над 30°	Общо
площ хектари	-	3,4	23,4	143,7	76,4	246,9
проценти	-	1,4	9,5	58,2	30,9	100,0

Преобладават сенчестите изложения, заемащи 72% от площта, а припечните заемат 28% от дървопроизводителната площ. Разпределението на дървопроизводителната площ по изложение на терена е показано в таблица № 114.

Таблица № 114

Разпределение на дървопроизводителната площ по изложение на терена

водоохранни територии

Изложение	север	североизток	северозапад	изток	югоизток	югозапад	запад	юг	Всичко
площ хектари	33,4	69,4	48,2	26,8	12,5	12,8	22,2	21,6	246,9
проценти	13,5	28,1	19,5	10,9	5,1	5,2	9,0	8,7	100,0

Изложения	Сенчести север, североизток, северозапад, изток	Припечни югоизток, югозапад, запад, юг	Всичко
площ хектари	177,8	69,1	246,9
проценти	72,0	28,0	100,0

3. ПЕТРОГРАФСКИ СЪСТАВ

Петрографското разнообразие в района на ВТ е с участие на гранити, които заемат 188.6 ха (76.4% от дървопроизводителната площ), следвани от гранито-гнайси 58.3 ха (23.6% от дървопроизводителната площ).

Таблица № 115

Разпределение на дървопроизводителната и залесената площ по вид на основната скала

Водоохранни територии

Основна скала	Залесена площ	Дървопроизводителна площ		Запас	
	ха	ха	%	куб.м	%
гранит	188,6	188,6	76,4	34985	72,7
гранито-гнайс	58,3	58,3	23,6	13110	27,3
Всичко	246,9	246,9	100,0	48095	100,0

4. КЛИМАТИЧНИ УСЛОВИЯ

Климатичните условия имат решаващо значение за формирането на отделните типове горски месторастения.

Според проучванията на Л. Събев и Св. Станев /Климатични райони на България и техния

климат - 1963 г./ територията на водоохранните територии попада в Европейско-континенталната климатична област, преходно-континентална климатична подобласт (до 1000 м.н.в.) и умерено-континентална подобласт (над 1000 м.н.в.).

Според горскорастителното райониране на Република България ТП „ДГС Клисура“ попада в Тракийската горскорастителна област (Т), подобласт Горна Тракия (ГТ), в средния пояс на горите от бук и иглолистни (Т-II), с два подпояса - на нископланинските гори от горун, бук и ела (Т-II-1) и на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (Т-II-2).

Характерно за стопанството е, че на сравнително малка територия се чувства влиянието от климатичните фактори на два климатични района, а по долината на р. Стряма се усеща влиянието на съседния климатичен район на Източните Задбалкански полета. Различията в температурния режим на Задбалканския нископланински климатичен район и Планинския климатичен район обуславят оформянето на два подпояса в рамките на среднопланинския пояс на горите от бук и иглолистни.

При сравнение на средната годишна температура между двата подпояса (Таблица № 5) се вижда, че в подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела тя е с 4°C по-висока. Съществени са различията и в продължителността на вегетационния период, като в подпояса на среднопланинските гори от бук, ела и смърч той е с два месеца по-къс.

Таблица № 116

за средните температурни данни по климатични райони и горскорастителни пояси

Клим.район	Пояси	Температура на задържане на температурата на въздуха				Средна въздуха в °C	Средна годишна темп-ра °C	Средна дата на трайно год. абс.			
		I	IV	VII	X			над 5°	над 10°	над 15°	над 20°
височина в метри	есен	пролет	есен	есен	есен	°C	°C	-----	-----	-----	-----
Задбалкански район	T-II-1	-1.5	8	19	9	8.5	-15.5	22.III	14.XI	25.IV	15.X
	T-II-2	-5	4	14	5.5	4.5	-20.5	12.V	3.XI	20.V	5.X

Показателни са данните за разпределение количеството на валежите по сезони и годишно (Таблица № 6).

Забелязват се съществени различия в тяхното разпределение по сезони и обща годишна сума за двата горскорастителни подпояса. Годишният ход на валежите в среднопланинския подпояс има характер на този в континенталния климат - зимните валежи са по-малки от летните. Общото увеличение на валежите в зависимост от увеличението на надморската височина е рязко изразено. Затова в по-ниските части на този подпояс валежната сума е около 800 мм., а в най-високите му части достига до 1100-1200 мм.

Таблица № 117

за разпределение на средните месечни и годишни суми на валежите

Климатичен район и надморска височина в метри	Пояси подпояси	Валежна сума в мм					Месец с макс. сума	Месец с мин. сума
		зима	пролет	лято	есен	годишно		
Задбалкански район	T-II-1	155	210	240	180	785	юни	март
	T-II-2	165	255	310	210	940	юни	февруари

Дебелината на снежната покривка и продължителността на нейното задържане е в зависимост от надморската височина. Средният брой на дните със снежна покривка за подпояса на нископланинските гори (Т-II-1) е средно 55 дни, а за подпояса на среднопланинските гори (Т-II-2) средно 100 дни. Максималната дебелина на снежната покривка достига 40-60 см.

Характерно за климатичните условия са честите ветрове, които са по-силно изразени през зимата. На територията на стопанството преобладават северозападни и северни ветрове.

Средният брой на засушаванията с продължителност над 10 дни през лятото е от 15 до 17 и е сравнително малък. Съчетанието на относително прохладно лято с големи валежи определят добри условия на почвено и въздушно овлажняване.

В заключение може да се каже, че климатичните условия на ТП „ДГС Клисура“ са благоприятни за развитието на дървесната и храстовата растителност. Комплексното действие на климатичните фактори създава условия за формиране на добри лесорастителни условия в преобладаващата част от района на стопанството. Тук добре се развиват бук, габър, зимен дъб, бреза, бял бор, смърч, както и зелена дугласка, явор, сребролистна липа, кестен и др.

5. ПОЧВИ

В рамките на всеки лесорастителен пояс съществуват един или няколко почвени типа, в съответствие със съществуващите в миналото и днес различни съчетания на почвообразуващите фактори. В таблица № 118 е дадено разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове и дълбочина на почвата. Преобладават средnodълбоките почви - 71% и плитките с 22.1% от дървопроизводителната площ на ВТ.

От почвените типове се срещат: **Кафява горска ненаситена** - с участие 99.5% и **Кафява горска наситена** - с участие 0.5% от дървопроизводителната площ на водоохранните територии

Таблица № 118
Разпределение на дървопроизводителната площ
по почвени типове и подтипове и дълбочина на почвата

Водоохранни територии

Почвени типове	тв.плитка	плитка	ср.дълбока	дълбока	мн.дълбока	общо	%	средна дълбочина
	хектари							
кафява горска ненаситена	-	54,7	174,0	17,0	-	245,7	99,5	2,8
кафява горска наситена	-	-	1,2	-	-	1,2	0,5	3,0
всичко	-	54,7	175,2	17,0	-	246,9		2,8
%	-	22,1	71,0	6,9	-	-	100,0	

Таблица № 119

Разпределение на дървопроизводителната площ по дълбочина на почвата

Водоохранни територии

Дълбочина на почвата	тв.плитка 0-15 см	плитка 16-30 см	ср.дълбока 31-60 см	дълбока 61-120 см	мн.дълбока над 120 см	общо
хектари	-	54,7	175,2	17,0	-	246,9
проценти	-	22,1	71,0	6,9	-	100,0

6. ЕРОЗИЯ

В залесените площи на водоохранните територии ерозионните процеси са много малко. Единични такива се наблюдават в някои горски площи върху по-стръмни терени, които са незначителни и не оказват влияние върху почвените условия.

Таблица № 120

Разпределение на общата площ по група гори и степени на ерозия

Водоохранни територии

Група гори	Неерозирана	I	II	III	IV	V	Всичко
	хектари						
иглолистни	116,4	-	6,6	3,4	-	-	126,4
широколистни високостъблени	85,7	-	0,9	-	-	-	86,6
издънкови за превръщане	11,7	-	7,4	1,9	-	-	21,0
нискостъблени	10,8	-	2,1	-	-	-	12,9
Голи площи	205,8	-	1,4	-	-	-	207,2
Всичко	430,4	-	18,4	5,3	-	-	454,1
проценти	94,8	-	4,0	1,2	-	-	100,0

Таблица № 121

**Разпределение на общата площ по група гори и видове ерозия
(разпространение на ерозията)**

Водоохранни територии

Група гори	Без ерозия	Площна	Струйчеста	Браздова	Ровинна	Дълбочинна	Всичко
	хектари						
иглолистни	116,4	10,0	-	-	-	-	126,4
широколистни високостъблени	85,7	0,9	-	-	-	-	86,6
издънкови за превръщане	11,7	9,3	-	-	-	-	21,0
нискостъблени	10,8	2,1	-	-	-	-	12,9
Голи площи	205,8	1,4	-	-	-	-	207,2
Всичко	430,4	23,7	-	-	-	-	454,1
Проценти	94,8	5,2	-	-	-	-	100,0

Таблица № 122

**Разпределение на подложената на ерозия площ по видове ерозия
(размер на ерозията)**

Водоохранни територии

	Без площна ерозия	Площна	Струйчеста	Браздова	Всичко
	хектари				
Всичко	442,1	12,0	-	-	454,1
в т.ч. с ровини	-	-	-	-	-
в т.ч. без ровини	442,1	12,0	-	-	454,1

Забележка: Тази таблица показва действителната площ, обхваната от процес на площна ерозия. Незасегнатата част на подотдела е дадена в графа "без площна ерозия".

7. ТИПОВЕ МЕСТОРАСТЕНИЯ

ТП „ДГС Клисура“ (в землището на гр. Клисура) попада в Тракийската горскорастителна област - Т.

На основа на установената класификационна схема на типовете месторастения са определени 6 типа, разпределени по подпояси както следва:

А/ Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела – 3 бр.

Б/ Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч – 1 бр.

В/ Месторастения на каменливи и скални склонове – 2 бр.

Таблица № 123

**Разпределение на залесената площ и общия дървесен запас
по типове месторастения
Водоохранни територии**

Месторастене		Площ		Запас на основното насаждение		Запас надлесни	
означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
Т-II-1 CD-2,3	70	17,0	6,9	3970	8,2	-	-
Т-II-1 C-2	71	152,5	61,8	32440	67,5	-	-
Т-II-1 B-1,2	72	38,8	15,7	6335	13,2	-	-
Т-II-2 B-1,2	77	16,3	6,6	1405	2,9	-	-
МТЮ-II B-1,12,2	133	17,0	6,9	3350	7,0	-	-
МТЮ-II A-1,2	134	5,3	2,1	595	1,2	-	-
Всичко		246,9	100,0	48095	100,0	-	100,0

8. ПЛОЩ НА САНИТАРНО-ОХРАНИТЕЛНИТЕ ЗОНИ

Общата площ на горските територии за защита на водите е 454.1 ха, от която 246.9 ха залесена, и 207.2 ха незалесена недървопроизводителна площ. От недървопроизводителните площи с най-голямо участие са поляните – 188.8 ха. В таблица № 124 е показано разпределението на общата площ по вид на земите и вид на горите.

Таблица № 124

**Разпределение на общата площ по вид на земите и вид на горите
Водоохранни територии**

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
естествен произход 0.4-1.0	19,2	77,3	19,1	11,8	127,4	28,1
склопени култури	105,7	7,1	-	1,1	113,9	25,1
несклопени култури	1,5	-	-	-	1,5	0,3
естествен произход 0.1-0.3	-	2,2	1,9	-	4,1	0,9
изредени култури	-	-	-	-	-	-
всичко насаждения	126,4	86,6	21,0	12,9	246,9	54,4
клек	-	-	-	-	-	-
всичко залесена площ	126,4	86,6	21,0	12,9	246,9	54,4

сечище	-	-	-	-	-	-
пожарище	-	-	-	-	-	-
голина	-	-	-	-	-	-
всичко незал.дървопр.	-	-	-	-	-	-
поляна	72,2	116,3	-	0,3	188,8	41,6
разсадник	6,0	-	-	-	6,0	1,3
шосе	0,1	-	-	-	0,1	-
просека	0,3	-	-	0,8	1,1	0,3
лесонепригодна голина	4,1	-	-	-	4,1	0,9
лесонепригодна площ	-	-	5,0	0,2	5,2	1,1
прокар	0,4	-	-	-	0,4	0,1
ровина	-	1,5	-	-	1,5	0,3
всичко недървопр. площ	83,1	117,8	5,0	1,3	207,2	45,6
всичко инвентаризирана площ	209,5	204,4	26,0	14,2	454,1	100,0
в т.ч. дървопр. площ	126,4	86,6	21,0	12,9	246,9	54,4

В таблица № 125 е показано разпределението на общата площ по водеща категория и функция. С водеща функция са 2.1 ха и с неводеща функция са 452.0 ха.

Таблица № 125

Разпределение на ОБЩАТА ПЛОЩ по водеща категория и функции
Водоохранни територии

Горски територии по категории и функции	Водеща функция	%	В не водеща функция	Обща площ
	ха		ха	
защитна ивица шосе	-	-	3,6	3,6
защ. ивица ж.п.линия	-	-	13,0	13,0
скално-урвест терен	-	-	2,8	2,8
водоохранни земи	-	-	5,0	5,0
наклон над 20 градуса	-	-	4,8	4,8
наклон над 30 градуса	-	-	66,8	66,8
санитарно-охранителна зона 1	-	-	0,7	0,7
санитарно-охранителна зона 2	-	-	4,0	4,0
санитарно-охранителна зона 3	2,1	0,5	442,3	444,4
Общо защитни функции	2,1	0,5	-	-
защитена местност	5,8	1,3	-	5,8
паметник на културата	-	-	9,5	9,5
защитена зона птици	1,0	0,2	-	1,0
защитена зона местообитания	13,0	2,9	-	13,0
защитени зони птици и местообитания	396,2	87,2	5,8	402,0
Общо специални функции по т.1	416,0	91,6	-	-
горски разсадник	-	-	6,0	6,0
Общо специални функции по т.2	-	-	-	-

зелена зона	-	-	81,6	81,6
курортна гора	-	-	20,8	20,8
гори във фаза на старост	-	-	0,6	0,6
ГВКС 1	-	-	400,1	400,1
ГВКС 2	36,0	7,9	400,1	436,1
ГВКС 3	-	-	2,4	2,4
ГВКС 4	-	-	395,8	395,8
ГВКС 5	-	-	436,1	436,1
ГВКС 6	-	-	9,3	9,3
представителни екосистеми	-	-	2,4	2,4
заstrашени изчезващи или ендемични екосистеми	-	-	67,3	67,3
Общо специални функции по т.3	36,0	7,9	-	-
Общо Специални функции по т.1+т.2+т.3	452,0	99,5	-	-
Общо защитни и специални функции	454,1	100,0	-	-
Всичко	454,1	100,0	-	-

В таблица № 126 е показано подробно разпределението на залесената площ по условни стопански класове и групи гори и функции.

Таблица № 126
Разпределение на залесената площ по условни стопански класове
групи гори и функции
Водоохранни територии

Стопански класове	Защитни функции	Специални функции	Общо защитни и специални	Стопански функции	Всичко функции	%
	хектари					
Иглол. култури	-	126,4	126,4	-	126,4	51,2
Буков В	-	22,7	22,7	-	22,7	9,2
Буков Ср	-	42,0	42,0	-	42,0	17,0
Буков Н	-	21,9	21,9	-	21,9	8,9
Смесен СрН П	2,1	31,8	33,9	-	33,9	13,7
всичко	2,1	244,8	246,9	-	246,9	100,0

Освен функциите за защита на водите, в това число горските територии изпълняват и други видове специални функции, които са посочени в следващия списък на горските територии със защитни и специални функции.

Списък на горските територии със защитни и специални функции

Защитни и специални горски територии

I. Горски територии за защита на водите

1. Защитни горски територии за защита на водите, обособени съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ, с обща площ 454.1 ха, от която 246.9 ха залесена и 207.2 ха незалесена:

1.1. Санитарно-охранителна зона – с обща площ 449.1 ха, в това число залесената е 246.9 ха и незалесената е 202.2 ха.

-Санитарно-охранителна зона пояс I– с обща залесена площ 0.7 ха, отдели и подотдели: №№

25 ш, щ, ю;

-**Санитарно-охранителна зона** пояс II – с обща залесена площ 4.0 ха, отдели и подотдели: №№ 77 б, г, д, р, с, у, ф;

-**Санитарно-охранителна зона** пояс III – с обща площ 444.4 ха, в това число залесена 242.2 ха и незалесена 202.2 ха, отдели и подотдели: №№ 22 р, с, т, у, ф, а1, 4, 5, 6; 23 с, т, у, ф, ц, ч, 5; 25 г, д, е, ф, х; 28 н; 60 ж, с, 7; 61 г, д, е, ж, к, 2; 73 б, в, д, е, 3; 74 а, б, в, г, д, ж, и, к, 1, 2; 75 а, б, в, г, д, 1, 3, 4; 76 а, б, в, г, 1, 2, 3; 77 а, в, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, т, 1, 2, 3, 4; 78; 79 а, б, г, 1, 4; 80 м; 81 а, б, в, г, з, 1, 2; 82 а, б, в, г, д, е, з, м, 1, 5; 158 а, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9;

1.2. Водоохранни земи - отдели и подотдели: №№ 85 к; 86 м; 87 е; - с обща незалесена площ 5.0 ха.

2. Защитни горски територии за защита на почвите, обособени съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ:

2.1. Защитна ивица ж.п.линия - отдели и подотдели: №№ 22 с; 23 т, у; 61 е; 76 в; 77 а, б, н, о, п, р, 2; 158 ж, з, л, о, 5, 7, 8; - с обща площ 13.0 ха, от която залесена 11.2 ха и незалесена 1.8 ха.

2.2. Защитна ивица шосе - отдели и подотдели: №№ 23 ц, ч; 28 н; 158 1; - с обща площ 3.6 ха, от която залесена 2.9 ха и незалесена 0.7 ха.

2.3. Гори на стръмни и каменливи терени – отдели и подотдели: №№ 77 д, т, у, ф; - с обща залесена площ 2.8 ха.

2.4. Горски територии с наклон над 20°, определени по чл.5, ал.2 от Закона за горите и Наредба №18/07.10.2015 год. за инвентаризация и планиране в горските територии, отдели и подотдели: №№ 76 а, б; 77 о, п, р; с обща залесена площ 4.8 ха.

2.5. Горски територии с наклон над 30°, определени по чл.5, ал.2 от Закона за горите и Наредба №18/07.10.2015 год. за инвентаризация и планиране в горските територии, отдели и подотдели: №№ 23 ч; 25 х, ю; 60 ж; 61 е, ж, 2; 74 а, и; 76 а, б, в, 3; 77 а, л, м, н, 2, 3; 78 ж, и, к; 81 б; 82 г, д, м; 85 к; 86 м; 87 е; 158 л; с обща площ 66.8 ха, от които 57.1 ха залесена и 9.7 ха незалесена.

II. Горски територии със специални функции, обособени съгласно чл. 5, ал. 3, т. 1, 2, 3 от ЗГ

1. Горски територии със специални функции, обособени по Закона за защитените територии (ДВ бр.133 от 11.11.1998 г.) и на основание чл.12 ал.6 във връзка с чл.6 ал.1 т.3 и т.4, и чл.8 ал.1 т.2 от Закона за биологичното разнообразие съгласно чл.5, ал.3, т.1 от ЗГ

1.1.3. Защитени местности

1.1.3.2. Защитена местност „Върлишница“ - Код в регистъра: 230 - обявена като историческо място със заповед № 3572/30.12.1966 г. на МГГП (Обн., ДВ, бр. 43/1967 г.) и прекатегоризирана със заповед № РД-327/31.03.2003 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр. 42/2003 г.). Със заповед № РД-851/07.11.2006 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр. 6/2007 г.) е променен режима на дейностите и актуализирана площта. Целта на обявяване е опазване на вековна букова гора и характерен ландшафт с широколистни горски съобщества.

От Клисура са следните отдели и подотдели: №№ 61 2; 73 б; с обща площ 5.8 ха, в това число залесена 3.5 ха и незалесена 2.3 ха.

1.2. Горски територии със специални функции, обособени по Закона за биологичното разнообразие и съгласно чл. 5, ал. 3, т. 1 от ЗГ.

1.2.1. BG0001389 „Средна гора“, обявена със Заповед № РД – 274/ 31.03.2021 г., ДВ бр. 43/2021 г., увеличение на площта с Решение No.811 от 16.11.2010 г., бр. 96/2010 г.

BG 0001389 „Средна гора“ 33 по директивата за местообитанията **са следните отдели и подотдели:** №№ 60 ж, 61 г, д, е, ж, к, 2, 73 б, в, д, е, 3, 74 а, б, в, г, д, ж, и, к, 1, 2, 75 а, б, в, г, д, 1, 3, 4, 76 а, б, в, г, 1, 2, 3, 77 а, б, в, г, д, е, ж, з,

и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 4, **78 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 79 а, б, г, 1, 4, 80 м, 81 а, б, в, г, з, 1, 2, 82 а, б, в, г, д, е, з, м, 1, 5, 86 м,** с обща площ 397.6 ха, в това число залесена 203.5 ха и незалесена 194.1 ха.

1.2.2. BG0001493 „Централен Балкан – буфер“, обявена със Заповед № РД-272 от 31.03.2021 г., ДВ бр. 46/2021 г.; промяна в площта с РМС № 811/06.11.2010 г. (Обн., ДВ, бр. 96/2010 г.) в съответствие с Директива 92/43/ЕЕС за Местообитанията; Определяне на специфични цели със Заповед № РД-644 от 19.07.2024 г., бр. 69/2024 на ДВ; Промяна в предмета на опазване със Заповед № РД-644 от 19.07.2024 г., бр. 69/2024 на ДВ. **BG0001493 „Централен Балкан – буфер“**, 33 по директивата за местообитанията са **следните отдели и подотдели: №№ 25 г, д, е, ф, х, ш, щ, ю, 87 е**, с обща площ 17.4 ха, в това число залесената е 16.3 ха и незалесената е 1.1 ха.

1.2.3. BG0002054 „Средна гора“, обявена със заповед № РД-273/30.03.2012 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр. 32/2012 г.) и

BG 0002054 Средна гора Категория: 33 по директивата за птиците са следните отдели и подотдели: №№ 61 2, 73 б, в, д, е, 3, 74 а, б, в, г, д, ж, и, к, 1, 2, 75 а, б, в, г, д, 1, 3, 4, 76 а, б, в, г, 1, 2, 3, 77 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, о, п, р, с, т, у, ф, 2, 3, 4, 78 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 79 а, б, г, 1, 4, 80 м, 81 а, б, в, г, з, 1, 2, 82 а, б, в, г, д, е, з, м, 1, 5, 85 к, 86 м, 87 е, с обща площ 386.7 ха, в това число залесената е 191.2 ха и незалесената е 195.5 ха.

1.2.4. BG0002128 „Централен Балкан Буфер“, обявена със заповед № РД-321/04.04.2013 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр.46/2013 г.) в съответствие с Директива 79/409/ЕЕС за Птиците. Определяне на специфични цели със Заповед No.РД-645 от 19.07.2024 г., бр. 69/2024 на ДВ; Промяна в предмета на опазване със Заповед No.РД-645 от 19.07.2024 г., бр. 69/2024 на ДВ.

BG 0002128 Централен Балкан Буфер Категория: 33 по директивата за птиците са следните отдели и подотдели: №№ 25 г, д, е, ф, х, ш, щ, ю, с обща залесена площ 16.3 ха.

2. Горски територии със специални функции, обособени съгласно чл. 5, ал. 2, от ЗГ

2.1. Горски разсадник, подотдел: № **158-4**; с обща незалесена площ 6.0 ха.

2.2. Паметник на културата „Зли дол“ с категория „Национално значение“ - позиция на въстаниците от 1876 г., обявен в бр. 43 от 1971 г. на Държавен вестник отдели и подотдели: №№ **158 е, ж, з, и, м, н, р, с**; с обща залесена площ 9.5 ха.

2.3. Курортна гора, определен съгласно Закона за горите отдел и подотдели: № **158 а, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 5, 6, 7, 8, 9**; с обща площ 20.8 ха, в това число залесена 17.8 ха и незалесена 3.0 ха.

2.4. Зелена зона, определен съгласно Закона за горите отдел и подотдели: № **22 р, с, т, у, ф, а1, 4, 5, 6; 23 с, т, у, ф, ц, ч, 5; 60 ж, с, 7; 61 г, д, е, к; 77 а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3; 85 к; 86 м; 87 е; 158 а, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9**; с обща площ 81.6 ха, в това число залесена 64.2 ха и незалесена 17.4 ха.

3. Специални горски територии по чл. 5, ал. 3, т. 3 от Закона за горите

3.1. ГОРИ С ВИСОКА КОНСЕРВАЦИОННА СТОЙНОСТ

3.1.1. ГВКС 1 - са отделени по сертификационен доклад, обособени съгласно чл. 5, ал. 3, т.3 от ЗГ. **Общата площ на ГВКС 1 е 400.1 ха, в това число залесена 203.9 ха и незалесена 196.2 ха, следните отдели и подотдели: №№ 25 е, ф, х, ш, щ, ю; 60 ж; 61 д, к, 2; 73 б, в, д, е, 3; 74 а, б, в, г, д, ж, и, к, 1, 2; 75 а, б, в, г, д, 1, 3, 4; 76 а, б, в, г, 1, 2, 3; 77 а, б, в, г, е, з, и, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4; 78; 79 а, б, 1, 4; 80 м; 81 а, б, в, г, з, 1, 2; 82 а, б, в, г, д, е, з, м, 1, 5; 85 к; 86 м; 87 е.**

3.1.2. ГВКС 2 - отделени по сертификационен доклад, обособени съгласно чл. 5, ал. 3, т.3 от ЗГ. **Общата площ на ГВКС 2 е 436.1 ха, в това число залесена 228.9 ха и незалесена 207.2 ха, следните отдели и подотдели:** №№ 22 р, с, т, у, ф, а1, 4, 5, 6; 23 с, т, у, ф, ц, ч, 5; 25 е, ф, х, ш, щ, ю; 28 н; 60 ж, с, 7; 61 д, к, 2; 73 б, в, д, е, 3; 74 а, б, в, г, д, ж, и, к, 1, 2; 75 а, б, в, г, д, 1, 3, 4; 76 а, б, в, г, 1, 2, 3; 77 а, б, в, г, е, з, и, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4; 78; 79 а, б, 1, 4; 80 м; 81 а, б, в, г, з, 1, 2; 82 а, б, в, г, д, е, з, м, 1, 5; 85 к; 86 м; 87 е; 158 е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, с, 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

3.1.3. ГВКС 3 **Общата площ на ГВКС 3 с площ 2.4 ха следните отдели и подотдели:** №№ 74 б; 82 е.

ГВКС 31 - Застрашени от изчезване или ендемични екосистеми отделени по сертификационен доклад, обособени съгласно чл. 5, ал. 3, т.3 от ЗГ. **Общата площ на ГВКС 31 е 67.3 ха залесена площ следните отдели и подотдели:** №№ 73 б, в, д, е; 74 в, д; 75 а, б, в, г; 76 г; 78 в, д, ж, з, и, к; 80 м; 81 б, з; 82 б, в, е, з.

3.1.3.1. Гори във фаза на старост, определени със заповед № РД 49-421/02.11.16 год. на Министъра на земеделието и храните, **изменена със Заповед** № РД49-493/13.12.2016 год. на министъра на МЗХ подотдел: № 82 е; с обща залесена площ 0.6 ха.

3.1.3.2. Представителни образци (екосистеми), определени по Доклада за горите с висока консервационна стойност и Заповед № 635/29.09.2020 год. на директора на стопанството, отдели и подотдели: №№ 74 б; 82 е; с обща залесена площ 2.4 ха.

3.1.4. ГВКС 4 - са всички подотдели - държавна собственост, които представляват екосистемни услуги от критично значение, основни екосистемни услуги от критично (незаменимо) значение в определени ситуации вкл. Опазване на водосбори и контрол на ерозията на уязвими почви и склонове. **ГВКС 4** са отделени по сертификационен доклад, обособени съгласно чл. 5, ал. 3, т.3 от ЗГ; **следните отдели и подотдели:** №№ 22 р, с, т, у, ф, а1, 4, 5, 6; 23 с, т, у, ф, ц, ч, 5; 25 е, ф, х, ш, щ, ю; 28 н; 60 ж, с, 7; 61 д, к, 2; 73 б, в, д, е, 3; 74 а, б, в, г, д, ж, и, к, 1, 2; 75 а, б, в, г, д, 1, 3, 4; 76 а, б, в, г, 1, 2, 3; 77 а, б, в, г, е, з, и, л, м, н, о, п, р, с, 2, 3; 78; 79 а, б, 1, 4; 80 м; 81 а, б, в, г, з, 1, 2; 82 а, б, в, г, д, е, з, м, 1, 5; 85 к; 86 м; 87 е; 158 е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, с, 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9; с обща площ 395.8 ха, в това число залесена 228.9 ха и незалесена 166.9 ха.

3.1.5. ГВКС 5 - са всички подотдели - държавна собственост които представляват: основни потребности на населението; места и ресурси от фундаментално значение за задоволяване на основните потребности на местните общности и коренното население (вкл. поминък, здраве, храна, вода), идентифицирани с тяхното участие. ГВКС 5 са отделени по сертификационен доклад, обособени съгласно чл. 5, ал. 3, т.3 от ЗГ; **следните отдели и подотдели:** №№ 22 р, с, т, у, ф, а1, 4, 5, 6; 23 с, т, у, ф, ц, ч, 5; 25 е, ф, х, ш, щ, ю; 28 н; 60 ж, с, 7; 61 д, к, 2; 73 б, в, д, е, 3; 74 а, б, в, г, д, ж, и, к, 1, 2; 75 а, б, в, г, д, 1, 3, 4; 76 а, б, в, г, 1, 2, 3; 77 а, б, в, г, е, з, и, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4; 78; 79 а, б, 1, 4; 80 м; 81 а, б, в, г, з, 1, 2; 82 а, б, в, г, д, е, з, м, 1, 5; 85 к; 86 м; 87 е; 158 е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, с, 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9; с обща площ 436.1 ха, в това число залесена 228.9 ха и незалесена 207.2 ха.

3.1.6. ГВКС 6 - са всички подотдели - които представляват: културни ценности; места, ресурси, местообитания и ландшафти от глобално или национално културно, археологично или историческо значение и/или от критично (незаменимо) значение за традиционната култура на местните общности и коренното население, идентифицирани с тяхно участие, вкл. културно, екологично, икономическо или религиозно / духовно значение. ГВКС 6 са отделени по сертификационен доклад, обособени съгласно чл. 5, ал. 3, т.3 от ЗГ, **следните подотдели:** № 158 е, ж, з, и, м, н, с; с обща залесена площ 9.3 ха.

9. ЗАПАС НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ЗА ЗАЩИТА НА ВОДИТЕ

Разпределението на общата и залесена площ и запаса без клони по групи гори и функции е показано в таблица № 127, а запаса с клони в таблица № 128.

Таблица № 127

**Разпределение на общата площ и запаса без клони по групи гори и функции
Водоохранни територии**

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защита на водите	-	-	-	2,1	2,1	95	2,1	2,1	95
защита на почвите	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защита на урбанизирани територии	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защита на сгради и инфраструктури	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защита на горна граница гора	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защитни горски пояси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
технически проект за борба с ерозия	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо защитни функции	-	-	-	2,1	2,1	95	2,1	2,1	95
резервати, национални паркове	-	-	-	-	-	-	-	-	-
природни паркове	-	-	-	-	-	-	-	-	-
природни забележителности	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защитени местности	2,3	-	-	3,5	3,5	960	5,8	3,5	960
защитени зони Натура 2000	184,2	113,1	23640	226,0	103,2	18320	410,2	216,3	41960
други с особен режим	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо специални функции по т.1	186,5	113,1	23640	229,5	106,7	19280	416,0	219,8	42920
семепроизводствени насаждения и градини	-	-	-	-	-	-	-	-	-
горски разсадници	-	-	-	-	-	-	-	-	-
опитни и географски култури	-	-	-	-	-	-	-	-	-
дендрариуми	-	-	-	-	-	-	-	-	-
учебно-опитни гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-
токовища	-	-	-	-	-	-	-	-	-
200м около хижи и манастири	-	-	-	-	-	-	-	-	-
БИСД	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо специални функции по т.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
горски територии с рекреационно значение	-	-	-	-	-	-	-	-	-
за поддържане на ландшафта	-	-	-	-	-	-	-	-	-
гори с висока	23,0	13,3	3780	13,0	11,7	1300	36,0	25,0	5080

консервационна стойност									
Общо специални функции по т.3	23,0	13,3	3780	13,0	11,7	1300	36,0	25,0	5080
Общо Специални функции по т.1+т.2+т.3	209,5	126,4	27420	242,5	118,4	20580	452,0	244,8	48000
Общо защитни и специални функции	209,5	126,4	27420	244,6	120,5	20675	454,1	246,9	48095
стопански функции	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Всичко	209,5	126,4	27420	244,6	120,5	20675	454,1	246,9	48095

Таблица № 128

**Разпределение на общата площ и запаса с клони по групи гори и функции
Водоохранни територии**

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защита на водите	-	-	-	2,1	2,1	105	2,1	2,1	105
защита на почвите	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защита на урбанизирани територии	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защита на сгради и инфраструктури	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защита на горна граница гора	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защитни горски пояси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
технически проект за борба с ерозия	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо защитни функции	-	-	-	2,1	2,1	105	2,1	2,1	105
резервати, национални паркове	-	-	-	-	-	-	-	-	-
природни паркове	-	-	-	-	-	-	-	-	-
природни забележителности	-	-	-	-	-	-	-	-	-
защитени местности	2,3	-	-	3,5	3,5	1080	5,8	3,5	1080
защитени зони Натура 2000	184,2	113,1	28530	226,0	103,2	21020	410,2	216,3	49550
други с особен режим	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо специални функции по т.1	186,5	113,1	28530	229,5	106,7	22100	416,0	219,8	50630
семепроизводствени насаждения и градини	-	-	-	-	-	-	-	-	-
горски разсадници	-	-	-	-	-	-	-	-	-
опитни и географски	-	-	-	-	-	-	-	-	-

култури										
дендрариуми	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
учебно-опитни гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
токовища	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
200м около хижи и манастири	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
БИСД	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо специални функции по т.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
горски територии с рекреационно значение	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
за поддържане на ландшафта	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
гори с висока консервационна стойност	23,0	13,3	4465	13,0	11,7	1415	36,0	25,0	5880	
Общо специални функции по т.3	23,0	13,3	4465	13,0	11,7	1415	36,0	25,0	5880	
Общо Специални функции по т.1+т.2+т.3	209,5	126,4	32995	242,5	118,4	23515	452,0	244,8	56510	
Общо защитни и специални функции	209,5	126,4	32995	244,6	120,5	23620	454,1	246,9	56615	
стопански функции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Всичко	209,5	126,4	32995	244,6	120,5	23620	454,1	246,9	56615	

10. ТАКСАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАСАЖДЕНИЯТА

Средните таксационни показатели на залесената площ на горските територии за защита на водите са: средна възраст на гората 76 год., общ запас (без клони) 48095 куб.м, запас на 1 ха 195 куб.м, среден прираст 744 куб.м, прираст на 1 ха 3.01 куб.м, среден бонитет III (3.4) и средна пълнота 0.72. Залесената площ на водоохранните територии е 246.9 ха. Запасът с клони е 56615 куб.м.

Таблица № 129

Разпределение на залесената площ и дървесният запас по стопански класове и средни таксационни показатели за горските територии

Водоохранни територии

Стопански класове	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас	
									без клони	с клони	без клони	с клони
	ха	%	години			куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м
А. Горски територии със Защитни и специални функции												
Иглол. култури	126,4	51,2	54	IV (3,5)	0,79	217	3,95	499	27420	32995	-	-
Буков В	22,7	9,2	114	II (1,9)	0,73	262	2,51	57	5950	6760	-	-

Буков Ср	42,0	17,0	111	III (3,3)	0,68	208	2,21	93	8740	10005	-	-
Буков Н	21,9	8,9	134	V (4,6)	0,55	122	1,05	23	2675	3030	-	-
Смесен СрН П	33,9	13,7	50	III (3,4)	0,64	98	2,12	72	3310	3825	-	-
Всичко горски територии със ЗСпФ	246,9	100,0	76	III (3,4)	0,72	195	3,01	744	48095	56615	-	-
Б. Горски територии със стопански функции												
Всичко горски територии със СтФ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
А+Б. Горски територии												
Иглол. култури	126,4	51,2	54	IV (3,5)	0,79	217	3,95	499	27420	32995	-	-
Буков В	22,7	9,2	114	II (1,9)	0,73	262	2,51	57	5950	6760	-	-
Буков Ср	42,0	17,0	111	III (3,3)	0,68	208	2,21	93	8740	10005	-	-
Буков Н	21,9	8,9	134	V (4,6)	0,55	122	1,05	23	2675	3030	-	-
Смесен СрН П	33,9	13,7	50	III (3,4)	0,64	98	2,12	72	3310	3825	-	-
Всичко горски територии	246,9	100,0	76	III (3,4)	0,72	195	3,01	744	48095	56615	-	-

11. НАСОКИ НА ОРГАНИЗАЦИЯ НА СТОПАНИСВАНЕТО

Целта на стопанисването на горските територии за защита на водите е запазване и увеличаване на водоохранните им функции.

Насажденията трябва да се стопанисват, съгласно закона за горите и Наредба № 8 за сечите в горите. В зависимост от състоянието на насажденията и биологичните особености на дървесните видове, възобновяването ще се осъществява при удължен възобновителен период. При планиране на сечите са спазени изискванията на Наредба № 8 от 5.08.2011 год. за сечите в горите от ИД на ИАГ, изм. и доп. в ДВ бр. 72 от 18.09.2015 г. Планираните сечи в буковите гори са съобразени с указанията за стопанисване на буковите гори в Р. България (писмо № 93 СС-88/21.07.2009 г.) на ИАГ.

12. ПЛАНИРАНИ СЕЧИ

През следващото десетилетие от държавните горски територии за защита на водите няма планирано ползване с материален добив.

12.1. Технически сечи

Планирани са технически сечи за просветление на горски път без материален добив в следните отдели и подотдели: 81б, 85 к, 87 е, с обща площ от 11.4 ха.

Техническа сеч за почистване на просека без материален добив е предвидена на площ 1.1 ха в следните отдели и подотдели: 22 -4,5, 23-5.

Тези технически сечи са показани на таксационните описания и на стопанските карти с предвидени мероприятия.

13. ВЪЗБНОВЯВАНЕ И ПЛАНИРАНО ЗАЛЕСЯВАНЕ

13.1. Естествено възобновяване

В района на държавно горско стопанство "Клисура" съществуват сравнително добри условия за естественото възобновяване на основните дървесни видове - бук, зимен дъб, благуи и габър.

Въпреки това при широколистните то протича с незадоволителни темпове. Рядко се наблюдава възобновяване на борове в съседни запустели земеделски територии.

При издънковите дъбове констатираното възобновяване в повечето случаи е представено от поници и 2-3 годишен подраст, който още не е укрепнал и е силно неравномерно разположен по площта на подотделите. Основни причини за слабото възобновяване са несвоевременното извеждане или ниските интензивности на възобновителни сечи и наличието на подлес, а в някои случаи и на зачимяване в част от зрелите насаждения. При бука основен проблем е високата склопеност на насажденията и дебелата листна постилка, а в някои случая и наличието на втори етаж. През десетилетието е предвидено горите да се възстановяват основно по естествен път. Площ за възобновяване на горите чрез подпомагане без залесяване не е предвидена.

13.2. Залесяване

Няма планирано залесяване.

14. САНИТАРНИ МЕРОПРИЯТИЯ

Санитарните мероприятия в горските територии за защита на водите са определени съгласно изискванията на Наредба № 2 от 01.08.1989 г. (ДВ, бр. 68/1989 г.) и Наредба № 3 от 16.10.2000 г. на МОСВ, МЗ, МРРБ, за условията и реда на проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (ДВ бр. 88/27.10.2000 г.).

Съгласно тези наредби санитарно-охранителните зони(СОЗ) се определят в три пояса:

Пояс "I" - за строга охрана на водата и водовземните съоръжения - обхваща водовземните съоръжения; водоснабдителните съоръжения със свободно водно ниво; пречиствателните, помпените, хлораторните, озонаторните и флуараторните станции, както и акваторията и територията непосредствено около тях.

Пояс "II" - за охрана на водата от замърсяване с биологични, бързо разпадащи се, лесноразградими и силно сорбируеми вещества, както и от дейности, водещи до намаляване дебита на водоизточника. Пояс "II" обхваща територията и акваторията непосредствено около пояс "I".

Пояс "III" - за охрана на водата от замърсяване с бавноразлагащи се, трудноразградими, слабосорбируеми и несорбируеми вещества, както и от дейности, водещи до намаляване дебита на водоизточника - обхваща територията непосредствено до пояс "II" и се отнася само до водовземните съоръжения.

Площите от пояс "I" се стопанисват от експлоатиращата СОЗ организация. Забранени са всички дейности, които не са свързани с експлоатацията на обекта или с изпълнението на противоерозионни, залесителни и други горскостопански мероприятия, които създават опасност за устойчивостта на водоснабдителните съоръжения или за влошаване качеството на водата.

С цел възстановяване и поддържане на насажденията, в пояс "I" се допускат санитарна, изборна и отгледна сеч, реконструкция и залесяване на малоценните насаждения.

Горските площи от пояс "II" и пояс "III" се стопанисват, опазват и охраняват от горското стопанство, съгласно горскостопанския план.

Забраните и ограниченията в санитарно-охранителните зони на пояс "II" и пояс "III" от вододайните зони са дадени подробно в заповедите за учредяване на СОЗ и на цитираните наредби. По отношение на горскостопанската дейност по-важните от тях са - забрана и ограничение за използване на торове и химически вещества за растителна защита, за изграждане на компостни площадки и сметища; местата за почивка на хората и работния добитък да са извън зоната; да не се събират отпадъците от сечта в доловете, а на подходящи за целта места; доловете да се почистват своевременно от паднали в тях дървета; да не се складира торове и пестициди; да не се изграждат лични животновъдни стопанства; да не се използват самолети за разпръскване на пестициди и др.

Общинските съвети и други заинтересовани ведомства се задължават да поставят необходимите знаци, огради и охрана, съгласно утвърден проект за вододайните зони.

15. ЗАЩИТНА И ВОДООХРАННА РОЛЯ НА ГОРАТА

Защитната и водоохранна роля на гората ще бъде цялостно и най-добре изпълнена, ако залесената площ е покрита с най-подходящата за целта растителност с нормален растеж и добро санитарно състояние. Това ще се постигне, ако голите дървопроизводителни площи се залесят, изредените насаждения се попълнят и възобновителните и отгледни сечи се извеждат

на високо техническо ниво. Всички мероприятия е необходимо да са съобразени с изискванията на тези категории гори.

При спазване на тези изисквания се очаква да се подобрят водоохранните и защитни функции на гората, да се подобри санитарното състояние на насажденията, което да стабилизира и количеството на черпената от вододайните зони вода.

ГЛАВА IV

ПЛАН ЗА ОПАЗВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ОТ ПОЖАРИ

Всички мероприятия за дейностите по опазване на горските територии от пожари на ТП „ДГС Клисура“ са планирани съгласно:

- **Закона на горите** - Обн. ДВ. бр.19 от 08 Март 2011г, изм. и доп, бр. 95 ДВ от 29.11.2016 г.
- **Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии** от 7.10.2015 г. притурка към ДВ, бр. 82 от 23.10.2015 г.
- **Наредба № 8 от 11.05.2012 г.** – МВР, МЗХ за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Противопожарните дялове са обособени от участъци с еднакъв клас на пожарна опасност и са показани на стопанска карта в мащаб 1:25000 - съществуващите противопожарни мероприятия с черен цвят и новопланираните със син цвят. На същите карти са оцветени и класовете на пожарна опасност: с червен цвят - I клас, с жълт цвят - II клас, с зелен цвят - III клас, както и пътищата за движение на противопожарна техника - с червена непрекъсната линия. Всички водни площи са оцветени със светлосин цвят. На картите са нанесени и всички съществуващи и планирани противопожарни мероприятия: бариерни прегради, лесокултурни прегради, минерализовани ивици, водоизточници за противопожарни нужди, места за палене на огън, места за паркиране и почивка и други.

Класът на пожарна опасност на насажденията и останалите горски площи е определен според Приложение № 40, към чл.137, ал.2 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии от 7.10.2015 г, по показаната по - долу методика.

МЕТОДИКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КЛАСА НА ПОЖАРНА ОПАСНОСТ НА НАСАЖДЕНИЯТА

Вид на горите	Овлажняване на месторастенето		
	Много сухи, сухи,	Свежи до сухи, свежи	Свежи до влажни, влажни
иглолистни	1	2	3
широколистни	2	3	3

Иглолистни гори: насаждения и култури чисти и смесени, с участие на иглолистни 5 и повече десети в състава, независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Широколистни гори: насаждения и култури чисти и смесени с преобладаване на широколистни (6 и повече десети в състава), независимо от пълнотата и височината. Незалесени дървопроизводителни и недървопроизводителни площи с растителна покривка, разположени в съседство или сред такива насаждения и култури.

Горските територии, стопанисвани от ТП „ДГС Клисура“ са разделени според степента на пожарен риск в три класа:

Към **I клас с висока** пожарна опасност са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на много сухи, сухи и сухи до свежи месторастения, насаждения със съхнещи, ветровални и снеговални петна, непочистени сечища и пожарища, както и намиращите се в съседство голи площи, **с обща площ 587.1 ха (8%).**

Към **II клас със средна** пожарна опасност са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на свежи до сухи месторастения, както и всички широколистни дървостои на много

сухи, сухи и сухи до свежи месторастения. Тук са отнесени и намиращите се в съседство незалесени голи площи. Общата площ на териториите, отнесени към този клас е **1 485.9 ха (20.2%)**.

Към **III клас с ниска пожарна опасност** са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на свежи до влажни и влажни месторастения, както и всички широколистни дървостои на свежи до сухи, свежи, свежи до влажни и влажни месторастения и намиращите се в съседство голи площи, **с обща площ 5302.9 ха (71.8%)**.

Най-малката единица за обособяване на клас на пожарна опасност в ГСП се приема **отдела**, като той се определя като среднопретеглена стойност от класовете на подотделите.

Таблица № 130
Разпределение на площта според класовете на пожарна опасност
по собственост и ГСУ – ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

Териториален обхват		Класове на пожарна опасност			Всичко
		I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
		хектари			
ГСУ 1 „Старопланински“	площ	583,4	1346,6	2720,6	4650,6
	процент	7,9	18,3	36,8	63,0
ГСУ 2 „Средногорски“	площ	3,7	139,3	2582,3	2725,3
	процент	0,1	1,9	35,0	37,0
ВСИЧКО	площ	587,1	1485,9	5302,9	7375,9
	процент	8,0	20,2	71,8	100,0
в т.ч. Държавна частна собственост	площ	571,3	1446,6	5153,3	7171,2
	процент	7,7	19,6	70,0	97,3
в т.ч. Частна собственост	площ	-	1,7	2,4	4,1
	процент	-	-	-	-
в т.ч. Държавна публична собственост	площ	15,8	37,6	147,2	200,6
	процент	0,2	0,5	2,0	2,7

Основните фактори за възникване на горските пожари са:

- небрежна, непредпазлива или умишлена дейност на човека или природни явления.
- горските територии граничат с необработваеми земи, при почистването на земеделските земи се палят остатъците от местното население.

Най-честите причини са следните:

- Изгаряне на треви и храсти при почистване на ливади и ниви, които граничат непосредствено с гора;
- Изхвърляне на неизгасени клечки кибрит и фасове;
- Небрежно боравене с огън от работници, пастири, туристи и други недобросъвестни граждани;
- Техническа неизправност на машини и превозни средства, работещи в гората;
- Самозапалване на лесно запалими вещества и материали;
- Късо съединение и аварии на електрически далекопроводи, които минават над и в близост до горите;
- Самозапалване на сухи треви или дървета при природни явления (мълнии).
- Високите летни температури, продължителното засушаване;

Противопожарните прегради са съоръжения със специфично противопожарно предназначение и разположение. Съоръжения, които са разположени на терена (пътища, жп линии, просеки на електропроводи, дивечови просеки и др.) представляват естествени прегради на огъня.

За предотвратяване възникването на пожари, за ограничаване на разпространението и за бързото им потушаване, се предвижда направа на противопожарни съоръжения и провеждане на мероприятия, които заедно със съществуващите естествени и изкуствени прегради на огъня ще намалят щетите при евентуално възникване на пожари. Планираните съоръжения и наличните такива са нанесени на картата за защита от пожари с условни знаци, като наличните и планираните са с различни цветове.

Подробни указания за разпределението на гората по класове на пожарна опасност са дадени в списъците за описание на пожарните дялове, приложени към кратките записки за отделните горскостопански участъци, както и в специалните карти, приложени към горскостопанския план.

Противопожарните прегради са съоръжения със специфично противопожарно предназначение и разположение. Съоръжения, които са разположени на терена (пътища, жп линии, просеки на електропроводи, дивечови просеки и др.) представляват естествени прегради на огъня.

За предотвратяване появата на пожари в горските територии, както и за ограничаване на разпространението им и бързото им потушаване, се предвижда изграждане на противопожарни съоръжения и провеждане на мероприятия, които заедно със съществуващите естествени и изкуствени прегради на огъня, ще намалят или предотвратят щетите от евентуално възникнали пожари.

Всички съществуващи естествени и изкуствени съоръжения и планирани такива са нанесени върху картите на противопожарните мероприятия в М 1:25 000 със съответния условен знак, като наличните са обозначени с черен цвят, а планираните - със син.

Основните противопожарни съоръжения и мероприятия, които са държавна собственост, горска територия са следните:

А. Противопожарни прегради

А.1. Бариерни прегради

Общата дължина на съществуващите бариерни прегради възлиза на 9.0 км. За такива са използвани съществуващите реки, шосета и просеки с широчина 15-20 м. Няма планирани нови бариерни прегради.

А.2. Лесокултурни прегради

Общата дължина на съществуващите лесокултурни прегради в ТП „ДГС Клисура“ е 16.3 км. Това са предимно речни корита, канали, камионни и тракторни пътища и просеки с широчина 10-12 м.

Планирани са нови 14.6 км лесокултурни прегради в ДГТ, като е предвидено да се направят в насаждения от първи до трети клас на пожарна опасност по пътеки, които трябва да се разширят според изискванията и по някои била, с цел да се използват при извършването на бъдещи сечи. За лесокултурни прегради ще се използват и планираните нови камионни пътища.

Планирана е Техническа сеч за просветляване на горски път - без материален добив в следните отдели и подотдели: №№ **5** а, в, е, з, р, **6** а, б, г, д, е, **7** в, г, л, р, **24** д, е, ж, з, **25** о, п, р, с, **29** м, **30** б, в, к, м, **34** а, б, е, з, и, **35** а, б, в, е, ж, з, и, **36** г, ж, з, и, **38** л, **39** б, в, г, д, **43** л, м, **44** а, г, **45** б, в, е, ж, п, **46** а, б, в, г, д, **47** ж, **48** е, ж, з, н, **49** а, б, в, е, и, к, м, **50** б, в, д, е, ж, **51** а, г, е, ж, и, к, **53** д, и, к, л, **54** а, в, г, д, и, к, л, **56** а, б, **61** з, и, **65** г, **81** б, **82** и, к, **85** з, и, к, л, **86** д, **87** е, **89** в, ж, **90** г, и, **91** з, и, к, л, м, **93** и, **95** а, б, в, **96** д, е, ж, з, и, **97** а, б, ж, з, **98** г, д, е, з, и, **101** з, **102** б, в, г, д, и, **110** з, и, к, л, м, н, **111** а, **112** д, ж, з, и, п, **114** б, г, и, л, **115** г, е, ж, к, л, **116** а, г, д, е, ж, **117** а, б, в, г, д, е, ж, **122** д, е, **123** е, ж, **124** д, е, ж, **125** а, б, в, г, д, е, ж, **126** е, ж, **127** е, ж, з, **128** а, **129** а, б, в, г, **130** а, б, в, г, д, **131** а, б, в, г, д, **132** а, б, в, г, д, ж, и, к, **133** а, в, г, м, **135** а, б, в, г, д, е, **136** а, в, г, и, к, м, **137** б, **138** а, б, г, д, ж, с рекапитулирана площ 13.3 ха.

А.3. Минерализовани ивици

Общата дължина на съществуващите минерализовани ивици в ТП „ДГС Клисура“ е 4.8 км. (в ДГТ 3.7 км). Необходима е направата на 7.0 км нови минерализовани ивици (6.8 км в ДГТ).

А.4. Санитарни мероприятия

Покрай пътищата е необходимо ежегодно при настъпването на пожароопасния сезон да се окосява и изнася тревната растителност, да се почиства от лесно запалими отпадъци от двете страни на пътищата, да се прокарат минерализовани ивици покрай иглолистните култури и други силно застрашени от пожари горски площи, да се ограничи достъпа на МПС към горските масиви през пожароопасния сезон. Предвидените санитарни мероприятия са били изпълнявани ежегодно.

Съгласно чл. 139, ал. 1 от Закона за горите, собствениците на линейни обекти и съоръжения, преминаващи или попадащи в горските територии са длъжни да ги поддържат целогодишно в пожаробезопасно състояние, като ги почистват от дървета, клони, храсти и други горими материали. При почистването на просеките е необходимо да се спазват изискванията на чл. 32 от Наредба № 8/11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Ежегодно се прави анализ за необходимостта от премахване на близко растящи дървета в обхвата на ел. просеки и пътищата, граничещи с държавните горски територии като при констатиране на опасни дървета се информират собствениците на съоръженията, РДГ Пловдив и РД „ПБЗН“.

Не се допуска поставянето и/или складирането на дървени материали върху пътното платно на горските пътища по начин, който намалява тяхната ширина.

Не се допуска оставянето на остатъци от сечта на разстояние, по - малко от 20 м от краищата на пътните платна на пътищата от републиканската пътна мрежа, на горските пътища, и на разстояние, не по-малко от 5 м от краищата на платната на останалите автомобилни пътища.

Лицата, собственици или стопанисващи гробищни паркове, сметища, депа за отпадъци и други обекти, граничещи или изградени в горските територии, са длъжни да изпълняват следните изисквания за пожарна безопасност:

- ограждат с масивна или метална ограда или с телена мрежа с височина не по-малка от 1,5 м гробищните паркове, сметищата, депата за отпадъци и други обекти, граничещи или изградени в горските територии;
- осигуряват от външната страна на оградата минерализована ивица с ширина не по- малко от 2 м, която се поддържа в постоянна изправност.

Лицата, собственици или стопанисващи железопътни трасета, преминаващи през или покрай горски масиви, осигуряват поддържането на сервитута на трасето чисто от горими материали чрез почистване на тревната и храстовидната растителност, паднала дървесна маса, включително и баластовата призма и банкета.

Лицата, собственици или стопанисващи газопроводи и продуктопроводи, осигуряват минерализована ивица с ширина не по - малка от 3 м, която отделя площадките около компресорни, разпределителни и катодни станции, кранови възли и очистителни съоръжения от горските масиви.

Забранява се извършването на огневи работи през пожароопасния сезон по трасетата на газопроводи и продуктопроводи, преминаващи през горски територии или в непосредствена близост до тях, освен в случаите на аварии и неотложен ремонт, като противопожарните мерки за всеки отделен случай се съгласуват с органите на ПБЗН и съответната РДГ.

Преди настъпване на пожароопасния сезон електроснабдителните и електроразпределителните дружества извършват санитарни мероприятия по събиране и/или изсичане и изнасяне на сухата и паднала дървесна маса и на другите горими материали в просеките за преминаване на въздушни електропроводни линии през горските масиви.

- Горимите материали по ал. 1 се изнасят на разстояние не по-малко от 5 м от краищата на просеките за преминаване на въздушни електропроводни линии през горските масиви.
- Не се допуска поставянето и/или складирането на дървени материали в просеките на въздушните електропроводни линии.

Забранява се оставянето на изсечена храстова растителност, клони и треви в просеките на въжените линии и лифтовете за транспорт на хора и материали (включително дългометражните горски въжени линии) и за другите линейни обекти с постоянен характер, минаващи през горски територии, извън посочените в раздел III от наредбата.

Не се допуска натрупването на остатъци от земеделски култури на разстояние, по-малко от 10 м, както и складирането на груби фуражи на разстояние, по-малко от 50 м от границите на горските територии.

Изискванията за пожарна безопасност във временните обекти за дърводобивна и залесителна дейност са следните:

- преди започване на дейности в тези обекти всички участници се инструктират за мерките за пожарна безопасност в тях и общите мерки и изисквания за опазване на горските територии от пожари;
- обектите се оборудват с противопожарни средства съгласно изискванията на приложението;
- за работа в обектите се допускат техника и оборудване, комплектувани с изправни противопожарни средства;
- гориво-смазочните материали се съхраняват в обектите върху минерализовани площадки, в метални стандартни съдове, на разстояние не по-малко от 20 м от открит огън;
- фургоните и други постройки за подслон на работещите се разполагат върху изчистени от горими материали площадки, оградени с минерализована ивица с широчина не по-малко от 2 м;
- почистването на сечищата, включително и тези без материален добив, както и на обектите за залесяване се организира така, че дървесните и други растителни остатъци да са на разстояние не по-малко от 20 м от границите им;
- почистването на сечищата и обектите за залесяване чрез изгаряне на растителните остатъци се допуска извън пожароопасния сезон по реда на чл. 23.

А.4.1. Санитарни ивици

Противопожарните санитарни ивици са ключов елемент от превантивните мерки за защита на горските територии от пожари.

Това са ивици, почистени от суха дървесна маса, паднали дървета, храсти, клони и други леснозапалими растителни отпадъци. Изграждат се по краищата на горските територии, около рискови обекти, покрай републикански пътища, железопътни линии, около места за отдих, къмпинги и край границите на горски територии с населени места.

Собствениците на горски територии (държавни предприятия, общини, частни лица) са задължени да поддържат санитарните ивици в постоянно почистено състояние.

На територията на ТП „ДГС Клисура“ няма изработени санитарни ивици, като не е планирано изграждането на такава .

Б. Противопожарни лесотехнически мероприятия

Б.1. Пътища за движение на противопожарни автоцистерни.

Върху картите за противопожарно устройство са показани с червен цвят пътищата за движение на противопожарна техника. Предвижда се периодично те да бъдат просветлявани и укрепвани.

Б.2. Водоизточници за нуждите на опазването на горите от пожари

Върху картите на противопожарните мероприятия са отразени също източниците за вода и подстъпите към тях. Предвижда се за това да бъде използвана р. Стряма под банята и в местността Семков паметник; р. Падеж на разклона за местност Дебели дял и до овчарника; водоема на горски разсадник „Зли дол“; Хидрантите в гр. Клисура.

Б.3. Стационарни наблюдателни пунктове

Планирано е изграждането на нова пожароизвестителна кула на границата на подотдел 18-1 и 19-1 с ориентировъчна стойност 30 000 лв. Оповестяване на пожарите да става по утвърдена схема на ИАГ, като се използва наличната съобщителна техника.

Координати на местоположението на пожароизвестителната кула	х	у
---	---	---

WGS_84	42°43'03.581466`` 42.71766152 289454	24°25'43.278256`` 24.42868840 4732669
--------	--	---

В. Други мероприятия по противопожарно устройство

В.1. Табели с противопожарно съдържание

Да се поставят и поддържат в добър вид 30 бр. предупредителни табели и плакати през 500 - 1000 м в горските територии държавна собственост покрай пътищата и на местата, предвидени за почивка, паркиране и палене на огън.

В.2. Депа за противопожарен инвентар

Противопожарният инвентар е разпределен в 1 противопожарно депо оборудвано според Наредба № 8 от 12.05.2012г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари, намиращо се в сградата на ТП „ДГС Клисура“, гр. Клисура, което съдържа инвентар за две.

В.4. Площадки за кацане на вертолети за нуждите на опазването на горите от пожари

В България изискванията за устройване на площадки за кацане на противопожарни хеликоптери се регламентират от няколко основни нормативни акта, в зависимост от това дали площадката е постоянна (летищна) или временна (в горски територии).

В.4.1. Основни наредби и регулации

- Наредба № 14 за летищата и летищното осигуряване е основният документ, определящ техническите изисквания към хеликоптерните летища и площадки.
- Наредба № 8 от 11. 05. 2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари изисква точно обозначение с географски координати на площадките за кацане като част от противопожарните мероприятия в горите.
- Експлоатационно указание на ГД ГВА - урежда специфичните изисквания за полети за гасене на пожари.

В.4.2. Технически изисквания към хеликоптерните площадки

Според стандартите на ГД „Гражданска въздухоплавателна администрация“ и Наредба № 14, основните параметри включват:

- Зона за краен подход и излитане (FATO) - свободна от препятствия зона, където хеликоптерът завършва подхода или започва излитането.
- Зона за приземяване и излитане (TLOF) - централната част на площадката (обикновено с по-голяма здравина), където хеликоптерът реално каца. При издигнати площадки FATO и TLOF често съвпадат.
- Ветропоказател - трябва да е разположен така, че да е видим за пилота от всички посоки на захождане, без да бъде повлиян от въздушни течения, от препятствия или ротора на хеликоптера.
- Носимоспособност - площадката трябва да издържа максималната маса на хеликоптерите, които ще я използват (включая пълни резервоари за вода или пенообразовател).

В.4.3. Специфични изисквания за противопожарна дейност

- Разположение - площадките се планират в близост до водоеми или противопожарни депа за по-бързо презареждане.
- Маркировка - площадките трябва да бъдат обозначени по стандарт (обикновено буквата “Н” в бял или жълт цвят), а ако се използват нощем - да имат съответното осветление.
- Безопасни проходи - трябва да са осигурени подходи за наземна техника (пожарни автомобили и цистерни за гориво), които да обслужват хеликоптера.

В.4.4. Документация и сертификация

- Всяка публична площадка следва да има Ръководство за експлоатация, което съдържа схема, основни подходи, размери и план за действие при инциденти.
- Операторите, извършващи гасене, трябва да имат одобрение за специализирани авиационни работи съгласно Наредба № 37.

На територията на стопанството има 1 площадка, отговарящи на изискванията за кацане на хеликоптери, която се намира до стадиона в непосредствена близост до гр. Клисурса.

В.5. Противопожарна техника

За нуждите на стопанството е планирано дооборудването на един високопроходим автомобил с автоцистерна и техника необходима при гасенето на пожари с ориентировъчна стойност 90 000 лв.

В.6. Маршрути за противопожарно патрулиране

В горите от първи и втори клас на пожарна опасност да се осигурява в рамките на деня поне 5-7 кратно преминаване на патрула покрай избраните за наблюдение пожароопасни територии, а в горите от трети клас на пожарна опасност - 3-5 кратно преминаване. Маршрутите да се подбират така, че да осигуряват максимална видимост към опазваните от пожари горски масиви.

В.7. Превенция срещу пожари

Противопожарната служба, отговаряща за гасенето на възникнали горски пожари в ТП „ДГС Клисурса“ е разположена в град Клисурса. През пожароопасния сезон връзката с нея се осъществява чрез денонощни дежурства, давани от служителите на стопанството и на Общината в град Карлово. При установяване на пожар незабавно трябва да се информира противопожарната служба в град Карлово. Организацията на гасене е необходимо да става по ежегодно изготвян план-график от ТП „ДГС Клисурса“ и Община гр. Карлово.

Съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г. ръководствата на ТП „ДГС Клисурса“ и на Община Карлово трябва **ежегодно**, преди обявяването на пожароопасния сезон, да изготвят план за защита на горските територии от пожари, който освен посочените по-горе методи и средства за предотвратяване, наблюдение и борба с пожари в горските територии, да съдържа описание на конкретните действия, насочени към предотвратяване на факторите, създаващи опасност от пожари (както е посочено в Наредба № 8).

Необходимо е всички служители и горски работници на ТП „ДГС Клисурса“ и на Община Карлово периодично да се инструктират и запознаят с Наредба № 8 от 11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

В.7.1. Отстраняване на основните причини, създаващи опасност от пожари

За отстраняване на основните причини, създаващи опасност от пожари, ръководствата на ТП „ДГС Клисурса“ и на Община: Карлово:

- уведомяват населението по подходящ начин при настъпването на пожароопасния сезон за забраните, които се налагат с цел предотвратяване възникването на пожари;
- провеждат срещи с местното население за напомняне на опасностите от възникването на пожари, припомнят се методите на гасене и как следва да се реагира при пожар, независимо от територията на възникване, както и как да се реагира в случай на забелязване на дим;
- провеждат разговори с кметовете по населени места за осигуряване на готовност за реакция в случай на възникване на пожар и сформирание на групи с доброволци за потушаването му.
- провеждат инструктажи на ползвателите на дървесина и недървесни горски продукти при издаване на съответните разрешителни за осъществяване на ползванията;
- изготвят график за денонощни дежурства, като се контролира спазването им.

В.7.2. Усъвършенстване на системите за предотвратяване и откриване на пожарите

За усъвършенстване на системите за предотвратяване и откриване на пожарите ръководствата на ТП „ДГС Клисурса“ и на Община: Карлово трябва преди настъпването и по време на пожароопасния сезон:

- разработват годишен план за защита на горските територии от пожари, като актуализират издадените вътрешни актове, свързани със защитата на горските територии от пожари;
- проверяват изправността на наличния инвентар, необходим за гасене, като при необходимост повреденият се заменя с годен за употреба;
- контролират графика за денонощно дежурство от дежурните служители;

- осигуряват взаимодействие между ТП „ДГС Клисурса“ и Община: Карлово с противопожарната служба в град Клисурса с цел недопускане възникването на горски пожари.

Набелязаните мероприятия са достатъчни за предотвратяването, а при нужда и за бързото потушаване на евентуално възникнали пожари, но трябва да се изпълнят през първите три години от влизане в сила на горскостопанския план.

ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

Инвентаризацията на горските територии е извършена от 01.06.2025 година до 01.12.2025 година от лесоустройствена група при “НИКАН НД” ЕООД, гр. София, в състав творчески колектив под ръководството на доц. д-р Илко Добричов.

Горскостопанският план на ТП “ДГС Клисурса” е изработен от проектантски екип при “НИКАН НД” ЕООД, гр. София с ръководител **доц д-р Илко Добричов**.

Камералната работа е извършена от 02.12.2025 г. до 30.04.2026 г. За картна основа са използвани топографски карти в М 1:10 000, получени по фотограметричен път от М 1:5 000.

За цялата територия на стопанството са използвани мащабиранни сателитни снимки (мащаб 1:10000) от 2019 година.

Планиметрирането на площите и изработването на необходимите карти са извършени от **инж. Владо Хаджикръстев**. Оформянето на плана в текстови и табличен вид е извършен от **Юлиана Цветанова**.

Запасът на зрелите семенни насаждения е определен по метода на реласкопичните пробни площи (метод на Битерлих). Запасите на останалите насаждения и култури са изчислени по възприетите от “Агролеспроект” ЕООД опитни таблици, съгласно Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии.

Използваните бонитетни и растежни таблици са следните:

Бял бор (култури)	Кръстанов, Беляков, Шиков
Бял бор (насаждения)	Тюрин
Черен бор (култури)	Цаков
Черен бор (насаждения)	Недялков
Смърч	Тюрин
Ела	Герхард
Бук (семенен)	Недялков
Бук (издънков)	Недялков, Кръстанов, Беляков
Дъб (семенен)	Вименауер
Дъб (издънков)	Шустов
Липа (семенна)	Армашеску, Тома, Децей, Дорин
Липа (издънкова)	Матвеев, Мотин
Ясен	Вименауер
Тополи	Кръстанов, Беляков, Попски
Трепетлика	Тюрин
Бреза	Тюрин
Акация	Ж. Георгиев
Върба	Ж. Георгиев
Елша	Давидов
Келяв габър	Ж. Георгиев

Запасът на младите, средновъзрастните и дозряващите насаждения и култури е определен по растежни таблици, при минимална височина 3 метра.

Настоящият горскостопански план влиза в сила след утвърждаването му от ИАГ гр. София, като продължителността на ревизионния период ще бъде десет години.

СЪКРАТЕНИ НАЗВАНИЯ НА ДЪРВЕСНИТЕ ВИДОВЕ

аgate	тп Agathe	зел	Зеленика	птп	Пирамидална топола
айл	Айлант	зрз	Зарзала	пяс	Полски ясен
акдр	Атласки кедър	зчн	Западен чинар	рег	тп Regenerata
ак	Акация	злдж	Златен дъжд	рж	Див рожков
амяс	Американски ясен	ива	Ива	рк	Ракита
ам	Аморфа	иела	Испанска ела	роб	тп Robusta
аркип	Аризонски кипарис	избк	Източен бук	ротч	тп Rotchester
бах	тп Bachelieri	ичн	Източен чинар	сдб	Странджански дъб
ббрс	Бял бряст	и154	тп I-154	сдгл	Синя дугласка
бб	Бял бор	и214	тп I-214	сек	Секвоя
бврб	Бяла върба	и262	тп I-262	скр	Скрипна
бд	Вадем	и37	тп I-37/61	ск	Скоруша
бел	Бяла елша	и39	тп I-39/61	слст	Сибирска лиственица
бзанд	тп Androscoggin	и45	тп I-45/51	сл	Слива
бк	Бук	и455	тп I-455	смрад	Смрадлика
блз177	тп Hybrida 177	кат	Каталпа	см	Смърч
блз194	Балзамична тп 194	кб	Корсикански бор	срела	Сребриста ела
блз282	Балзамична тп 282	кврб	Кошничарска върба	срлп	Сребролистна липа
блкип	Блатен кипарис	кв	Калуна вулгарис	срсм	Сребрист смърч
бл	Благун	кгбр	Келяв габър	стп	Сива топола
бм	Бяла мура	кдб	Космат дъб	сф	Софора
брз	Бреза	кдр	Кедър	там	Тамянка
брк	Брекина	кип	Кипарис	тврб	Трошлива върба
брс	Бряст	кис	Киселица	тис	Тис
бтп	Бяла топола	ккс	Конски кестен	тлс	Турска леска
бтп37	Бяла топола-37	клеп	Клек	тмр	Тамариск
бтп58	Бяла топола-58	клк	Клокочка	тп	Топола
бтп8	Бяла топола-8	клн	Калина	тп127	тп-Canessens 127/V
бчрн	Бяла черница	кл	Клен	тп25	тп-Canessens 25/VI
бъз	Бъз	конк	Конколорка	тп38	тп-Canessens.Bg II-38
вб	Веймутов бор	кордб	Корков дъб	тп39	тп-Canessens.Bg II-39
вгбр	Воден габър	кп	Коприпка	тпBL	тп Bianco Lomelina
вдб	Вардимски дъб	кр	Круша	тпCB-7	тп CB-7
велт	тп Weltheimei	кс	Кестен	тпGU	тп Guardi
верн	тп Vernirubens	къп	Къпина	тпLA	тп Luiza Avanzo
врб	Върба	лб	Лъчист бор	тпMC	тп Mellene Carlo
вш	Вишня	лдб	Летен дъб	тпR-16	тп R-16 Robusta
в160	Врб S.V-160	лкдр	Ливански кедър	тпS-235	тп S-235/15
в202	Врб S.R-202	лкип	Лъжекипарис	трврб	Тритичинкова върба
в204	Врб S.R-204	лк	Люляк	трн	Трънка
в59	Врб S.I-4/59	лндб	Лонговски дъб	трпр2	Трп Bg.R2
в61	Врб S.Si-2/61	лп	Липа	трпр22	Трп Bg.R1
в64	Врб S.Bg-2/64	лст	Лиственица	трп	Трепетлика
гбр	Габър	лс	Леска	трп7	Трп XII/7
гела	Гръцка ела	мал	Малина	трп8	Трп XIX/8
гк	Гинко	мбрз	Мъхната бреза	трп9a	Трп XXVII/9
глг	Глог	мб	Морски бор	трп9	Трп XXVI/9
глд	Гледичия	мврб	Миризлива върба	туя	Туя
дафне	Дафне	мжд	Мъждрян	фм	Филареа медиа
дбрс	Дребнолистен бряст	мкн	Мукина	хв	Хвойна
дб	Дъб	мк	Мекиш	цл	Цариградски лешник
дгл	Дугласка	мрл	тп Merilandica	цр	Цер
джел	Джел	мсек	Метасеквоя	чаш	Чашкодран
дж	Джанка	муш	Мушмула	чб	Черен бор
дкдр	Деодарски кедър	му	Миши уши	чврб	Черна върба
дл	Дюла	мх	Махалебка	чдб	Червен дъб
дри	Други иглолистни	нг	Явор негундо	чел	Черна елша
дрк	Драка	ор	Орех	чм	Черна мура
дрлп	Дребнолистна липа	оф	Офика	чи	Чинар
дрн	Дрян	пам	Памуклийка	чор	Черен орех
дрш	Други широколистни	пбрс	Полски бряст	чрн	Черница
дхв	Дървовидна хвойна	пт	Птиче грозде	чрш	Череша
едлп	Едролистна липа	пкл	Полски клен	чтп	Черна топола
ела	Ела	плбрс	Планински бряст	ччрн	Черна черница
елб	Елдарски бор	плврб	Плачуца върба	шип	Шипка
елст	Европейска лиственица	плел	Планинска елша	шс	Шестил
ел	Елша	плкл	Планински клен	яб	Ябълка
ерика	Ерика	пляв	Планински явор	явд	Явор дазикарпум
зан	Зановец	пляс	Планински ясен	яв	Явор
зб	Зимен дъб	прс	Праскова	ялст	Японска лиственица
здгл	Зелена дугласка	пр	Пърнар	яс	Ясен